

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

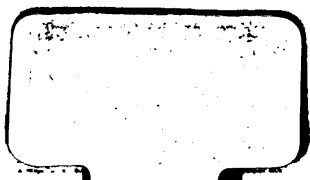
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

T. P.

~~180~~
8. 180.

CORNELII NEPOTIS

EXCELLENTIUM

IMPERATORUM

VITÆ.

CORNELII NEPOTIS

EXCELLENTIUM

IMPERATORUM

VITÆ.

CUM

FRAGMENTIS,

VARIIS LECTIONIBUS,

ET

INDICE LOCUPLETISSIMO.

OXONII,

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO.

1803.

Clar. Press.

58. C. 18.

PRÆFATIO.

IN proclivi effet historiam laudibus efferre, cujus dignitatem et fructum nemo non agnoscit, nisi qui ob mores turpissimos posterorum reformidat censuram; nisi qui aliorum præclara facinora oblivioni eripi indignatur, quia ipse nihil dignum memoria susceperit. Inter eos vero, qui res gestas posteritati tradunt, nemo magis defunctorum famæ consulere videtur, nemo viventium moribus informandis melius inservire, quam qui virum vel armis vel artibus insignium vitas describit; qui heroum virtutes ita nobis ob oculos ponit, ut distincte, et clare elucescant; eorumque facta separatim referendo, qualis quantusque singulus fuerit, enucleate ostendit.

In productis historicorum scriptis, ubi tot reges, tot duces occurrunt, non mirum est si alter alterius splendorem obruat, si hic vel ille, licet vir egregius, heroum turbæ permixtus, facile delitescat. Idem hic fere accidit, quod in terrarum orbis tabula, ubi notissimas quasque urbes confuse cernimus depictas, quibus tamen viribus singulæ pollent, quibus moribus imbutæ, quibus artibus instructæ florent, frustra in umbratili charta conamurprehendere. In

belli civilis historia Attici virtutes parum fortasse enituissent, et inter annalium libros incassum quærenda esset Agricolaë imago, nisi ejus vitam Tacitus accuratius depinxerat. Quid quod in ampla rerum narratione, infinita actionum series, et exempla pene innumera non tam erudiunt animum, quam distrahunt; hæret anceps lector quid primum, quid deinde sibi imitandum proponat: si enim tot personas induere, tot ducum similis esse velit, periculum est, ne sibi tandem dissimilis evadat. Rectius itaque mores ad unius cujuspiam vitæ exemplar consingimus, cujus honestam elegantiam melius animo complectimur, quia optimi instar poematis simplicitate pollet. Facilius ab uno pulcherrimam virtutis imaginem desumimus, quam ex multiplici inter sese discrepantium turba, et melius fortasse Cytheream depinxisset Apelles, si unius tantum puellæ expressisset Veneres.

Id habet vitarum scriptor eum quovis historico commune, quod nihil odio, nihil gratiæ tribuat, quod veritati quam maxime studeat: licet enim quispiam pretio adductus tyrannum laudet, non ideo hunc inter bonos principes numeramus, quia conductitium nactus fuerit præconem; nec illum inter optimos historicos, quia regium meruerit stipendium. Id vero vitas exponenti præcipue incumbit, ut cujusque ingenium penitissime exploret, ut intimos animi recessus rimetur, et in-

incertæ cujuslibet versutæque naturæ ambages perspectas habeat ; non ita tamen, ut cum Tacito maligne quæque in pejus rapiat, sed ut omne id, quod cuique maxime conveniat, in quo non modo ab aliis, verum etiam interdum a seipso discrepet, dilucide aperiatur. Non enim sufficit ut fortis quispiam, aut justus, ut prudens dicatur, aut ambitiosus ; non eadem ambitio Pausaniæ, quæ Lyfandro expedit ; alia fortitudo, et patriæ caritas Alcibiadi convenit, alia Epaminondæ ; alia Cimoni laudi est, alia Attico munificentia ; sua quemque ex natura virtus non minus, quam facies discriminat, quam vitarum scriptoris est acerrimo judicio distinguere, distinctam, actionum serie maxime memorabilium, illustrare. Non enim omnia facinora fusius explicanda sunt, quod historici est, sed ea solum quæ vitæ tenorem, ut plerumque, æquabilem exprimunt : neque levia quæque et minuta persequenda sunt, quod otiosi est et garruli nugatoris. Absint omnia, quæ vel aliquid auctoris gravitati, vel principis majestati detrahunt ; nec scriptor narret aniles fabulas, nec heros longa in arundine equitet. Absint intempestiva philosophandi causa diverticula, ubi non tam præceptis opus est, quam exemplis : absint obscænæ sordes, quæ auctoris paginam maculant, legentium pudori officiunt. Quis enim Plutarchum ferat philosophiæ faraginem, et mutila poetarum fragmenta ad nauseam usque ingentem ? Ecquis Ciceronis

meticulosam prudentiam, inexpletam famæ fitim, et importunam Consulatus jactantiam; ecquis solidam Romanæ eloquentiæ vim, aut sermonis Latini Veneres suavitate diffuentes, ex insulsis quibusdam jocis deprehendit, quos Tullii ori inferuit Scriptor vere Bœoticus? Ecquis Suetonium patienter legat secretam Cæsarium turpitudinem cunctanter et putide designantem? Ob hoc certe non tam laude, quam vituperio dignum, quod eadem licentia Imperatorum scelera exposuerit, quæ ipsi olim perpetrarunt. Multa sane in vitæ fabula occurrunt, quæ non in scenam proferenda sunt; multa sunt lepida et jucunda, quæ graviter et historica fide enarrare ineptissimum videtur: multa sunt levia et indecora, quæ tamen divulgare inhonestum est; nimia enim lux nec picturam decet, nec vitam, opaci colores, ut plurimum, utramque melius commendant.

Hæc cum noster auctor animo perspexisset, ita *Excellentium Imperatorum Vitas* subtexit, ut neque res fufius explicuerit, neque leviter tantum perstrinxerit; nihil retulit, quod non memoratu dignum, nihil prætermisit, quod ad exprimendam herois cūjuspiam imaginem, et vitæ consuetudinem declarandam pertinet; adeo ut lectorum animos expleat, non satiet, instruat, non fatiget. Si saltandi peritiam, quæ olim Græcis summæ laudi fuit, inter Epaminondæ virtutes ponit, id prudenter monet lectores, ne alienos mores ad suos referant, neque

que eadem apud omnes levia esse et indecora arbitrentur. Si quotidianos Attici sumptus silentio non prætereant, id unum intelligi velit, Atticum fuisse elegantem, non magnificum, splendidum, non sumptuosum. Si Hannibalis gesta memoret, non damnat, non parce laudat hostem Romanis acerrimum. Si Alcibiadis variam et sibi disparem naturam depingat, illum nobis exhibet mollem, sed patientem, laboriosum, sed dissolutum, duritiæ deditum, in vita tamen et victu luxuriosum; adeo ut non melius in Catilina morum dissimilitudinem descripserit Sallustius, cum eum alieni appetentem, sui tamen profusum dixerit. Scio nonnullis displicere Nepotis brevitatem, sed ii fortasse amant in Livio verborum luxuriem, ingentes Herodoti paginas efflictim depereunt, et librum cupiunt, qui brachia potius oneret, quam acuat iudicium. Ad Plutarchi Vitas tanquam ad tot heroum colossos obstupefcimus, at in iis Cornelii nostri imaginem cuiusque principis, tanquam in pretiosis nummulis, intuemur.

In concionibus quidem parcus est, sed vividus et nervosus; sententias adhibet non tam crebras, quam tempestivas, non tam ex intimis doctrinæ aditis petitas, quam ad communem vivendi normam, ad civilem usum accommodatas. Quod vero exponendis vitis maxime inservit, stylo utitur mundo, simplici, et veritati quam maxime idoneo; qui non tam facun-

diæ pompa, quam iusta et perspicua brevitate, non tam verborum fuco, quam naturali quadam pulchritudine effulget; qui demum adeo puram et limpidam Romani sermonis elegantiam sapit, ut non alio usus fuisset Terentius, si sui Scipionis, aut Lælii vitas ornandas suscepisset.

Non est itaque cur miremur, si tam concinni, tam nitidi auctoris opera, sæpius typis mandata, nunc denuo recusa in lucem prodeant. Supervacaneum esset editorum omnium nomina duriusculè paulum sonantia recensere, qui in illustrandis Corneliî nostri Vitis operam collocarunt. Id præcipue in animum induximus, ut in hac nuperrima editione ipsissima Nepotis verba lector reperiret: quod ut facilius præstitum foret, manus adjutrices porrexerunt viri optime de republica literaria meriti D. Edv. Bernard S. T. P. et D. Francisc. Bernard M. D. et Regiæ Societatis Soc. quorum alter editionis Gebhardianæ a seipso eum MSS. accuratissime collatæ, alter vetustissimi Cod. MS. mihi perhumaniter copiam fecit. Nec sane prætereundum est quantas suppetias tulit vir optimus simul et doctissimus D. V. Stubbe S. T. P. in Academia Cantab. Coll. SS. et individuae Trinitat. Soc. nec non in eadem Academia dignissimus Linguarum Professor; qui, ut vulgata editio cum selectissimo in Biblioth. SS. Trin. Coll. MS. collata esset, fideliter et benigne curavit. Varias lectiones (quoniam
ita

ita mos obtinuit) ex singulis MSS. et prope innumeris, quas pervolvimus, editionibus, non sine diligentia (fortasse nimis operosa) excerpimus, necnon in calce libri addidimus, non quidem omnes, ne libri nimia magnitudo molestiæ foret, et in immensam molem Nepotiana brevitatis excresceret. Indicem denique (fortasse nimis amplum) confecimus, qualis tamen notarum vicem supplet, qualis non modo omnigena pene in Cornelium nostrum Scholia, verum etiam quicquid in vasto Boecleri Indice, quicquid in verboſo Courtini, quicquid demum in Philologico Loccenii occurrit, ea, quam res passa est, brevitate complectitur.

Aucta est hæc nova editio omnibus, quæ in Ed. Van Staveren continentur, Fragmentis; et variis lectionibus, quæ supra memorantur, acceſſerunt aliæ multæ, asterisco notatæ, ex eadem editione excerptæ.

DE
VITA ET SCRIPTIS
CORN. NEPOTIS.

OPTANDUM esset, egregium aliquem auctorem Corn. Nepotis vitam ea nativa sermonis elegantia, ea fide accurata descripsisse, qua ipse olim usus est, cum tot insignes viros immortalitati consecrarit. Æquum enim est, ut alieno non indigeat calamo, qui alios illustrat suo. Verumenimvero istiusmodi scriptorem frustra quærimus, diu desideraturi; cum hæcenus ingrata posteritas non modo non enucleate tanti viri mores vitamque depinxerit, verum nitidissimi auctoris opera Æmilio Probo, imperito cuidam ^a librario, non minus inscien-ter, quam inique tribuerit; quasi indoctus scribe absolutus repente evaderet historicus; quasi idem esset limatum opus, in angulo bibliothecæ reconditum, in lucem proferre, ac summa cum industria et arte componere; quasi demum nihil foret discriminis inter Augustæum et Theodosianum ævum, et hujus barbaries illius æquaret elegantiam. Hic itaque cum viris doctissimis exclamare licet, furtivæ Æmilio Probo adimantur plumæ, et suum Nepoti merito reddatur opus; qui ^b ortus ex Hostilia, vico Veronensium, ad Padi ripas sito, non imperante Theodosio, sed et ante

^a Vide Gerard. Voss. Lambin. et Savaron. de vita. Nepot.

^b V. Plin. l. iii. c. 18. qui Nepotem vocat Padi accolam.
Vid. etiam Voss.

Cæsa-

Cæsaris dictaturam, et eo Dictatore, et sub imperio Augusti vixit. Catullus enim Veronensis poeta, qui natus erat Marii et Syllæ temporibus, et usque ad Cæsaris dictaturam vixit, *libellum* Epigrammatum *novum et lepidum* Nepoti civi suo et amico donat dicatque: ut etiam omittam quod Cornelius noster ^c civilia bella, ^d Pompeii et Cæsaris ambitionem, et potentiam minime ferendam, in scriptis passim stringat, ^e veteranorum militum licentiam et arrogantiam redarguat; quæ omnia eum, labante jam Republ. et consulum potestate nondum penitus extincta, vixisse ostendunt; ^f cum Cicerone etiam intimam contraxit amicitiam, ^g cum Attico, cujus vitam scripsit, familiariter vixit, et rebus ejus domesticis interfuit; Attico *Vitas Excellentium Imp.* dicavit, ejusque rogatu ^h librum de Catone fecit; Augusti demum principatu ⁱ obiit, et post mortem a Veronensibus ^k statua donatus est, qui Nepotem civem suum non minus, quam Catullum, Plinius, et Vitruvium jactarunt. Et sane, si Cornelii nostri omnia opera superessent, videremus alia quamplurima, quæ neque in ævum Theodosianum, neque in pessimum Bibliothecarium, Catalogo librorum compingendo fortasse haud inidoneum, cadere poterant. Nepos enim ^l tribus Historiarum li-

^c In Epaminonda, p. 95. lin. 20.

^d In Agesilao, p. 104. l. 17.

^e In Eumene, p. 115. l. 29.

^f V. Gell. lib. 15. c. 28.

^g V. Attici vitam, p. 165. l. 11

^h V. Caton. vitam, p. 152. l. 16.

ⁱ V. Plin. lib. 9. c. 39.

^k Vide Onuphr. Panvin. Catal. illustr. Scrip. lib. 6. Antiq.

^l V. Catulli Epigr. 1. Gell. l. 121.

bris,

bris, *omne ævum* comprehendit, *Obscurum* scil. *Fabulosum*, et *Historicum*: librum de ^m Græcis Historicis confecit: ⁿ Ciceronis vitam, et librum de Catone separatim scripsit: inter Commentatores a ^o Tertulliano numeratur: libros etiam ^p Exemplorum contexuit. ^q Illustrium denique Scriptorum *Vitas* composuit; et ^r Illustrium Romanorum *vitas* cum Græcis Imperatoribus collatas. Sed hæc omnia vel ob hominum incuriam, vel injuriam temporis amisimus: unum tantum opus, quod *Vitas Excellentium Impp.* continet, ad nostram usque memoriam pervenit; ex quibus XXII. exterarum gentium imperatores habemus, II. vero duntaxat Romanos. Scio ^s nonnullos censere libellum de Viris Illustribus, qui Plinio tribui solet, Nepotis esse; idque veteribus codicibus astrui posse asserunt. Aurelii tamen Victoris opus esse non pauci existimant, licet forte multa ex Nepote Victor excerpserit. Quidam etiam Daretem Phrygium a Nepote translatum arbitrantur, sed illud opus Augustæum ævum, quo floruit Nepos, minime sapit. Sunt etiam qui poema quoddam elegans de bello Trojano a Nepote scriptum fuisse existimant, sed ^t illud composuit ævi sui doctissimus, Josephus Iscanus, Anglus, Archiepisc. olim Burdegalensis, vulgariter dict. Josephus Exoniensis: temporibus Hen. II. et Rich. I. Anglo-

^m V. Dionis vitam, p. 59. lin. 14.

ⁿ Vid. Gell. lib. 15. c. 28.

^o Vid. Tertull. Apolog. advers. Gentes, c. 11.

^p Vid. Gell. l. 7. c. 18.

^q V. Hieronym. de Vita Scriptor. Ecclesiast.

^r V. vitam Hannibal. sub fine.

^s Hermolaum Barbar. Castigat. in Plin. l. 15. c. 22.

^t V. Camdeni Reliq. et Seldeni notas in Drayton. Polyolb.

XVI DE VITA ET SCRIPTIS CORN. NEPOTIS.

rum regum floruit. Quæ itaque e Scriptis Corn. Nepotis supersunt, amplectamur, foveamus, nec illi opera aliena, nec illius opera aliis tribuamus.

Possẽm equidem plurima de auctore nostro proferre testimonia, sed iis non indiget, unum itaque, quia optimum, sufficiet, Catulli scil. quem supra citavimus, primum Epigramma ad Corn. Nepot.

Cui dono lepidum et novum libellum
Arida modo pumice expolitum ?
Corneli, tibi : namque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas,
Jam tum, cum ausus es unus Italorum
Omne ævum tribus explicare chartis
Doctis, Jupiter ! et laboriosis, &c.

CHRONO-

CHRONOLOGIA
IMPP. GRÆCIÆ
APUD
CORNELIUM NEPOTEM,
PER OLYMPIADAS,

*Ex Herodoto, Thucydide, Xenophonte, ac potissimum
Diodoro.*

OLYMPIAS LXXII.
Annus putatur U. C. 261. M.
3480

An. 3. Miltiades Cimonis filius, Atheniensium dux, Darium vicit, una cum Aristide, qui Justus cognominatus est.

Eodem anno, pugna Marathonica, Darius Persarum rex profligatur. Herodot. Thucyd. Dionys. Gell. et Nepos in Miltiad.

OLYMP. LXXIII.
3. Xerxes Dario Hytaspis F. mortuo succedit.

OLYMP. LXXIV.
2. Aristides Ostracismo urbe pellitur ab ingratis civibus. Diod. l. xi. Plut. et Nepos.
4. Themistocles oraculum interpretatur de muris ligneis.

OLYMP. LXXV.
1. Bellum Persicum Xerxis in Græciam. Athenæ incensæ. Aristides ante tempus ab exilio revocatur. Plut.

Pugna ad Thermopylas, duce Leonida, qua 300. Spartani cæsi.

Pugna Atheniensium, ac Persarum infelix.

2. Aristides Atheniens. et Pausanias Lacedæmon. cum Mardonio pugnant.

Xerxes ad Salaminem victus fugatusque. Plut. Herod. Diod. alii.

Pugna ad Platæas, duce Persarum Mardonio occiso, et altera, eodem die, ad Mycælem.

3. Athenienses consilio Themistoclis muros instaurant, repugnantibus Spartanis. Diod. lib. xi.

4. Eiusdem suasu Piræci portus Athenis absolvitur. Diod. *ibid.*

Pausaniæ Lacedæmoniorum ducis proditio detecta. Necatur fame in templo Minervæ. Plutarch. Nepos.

Aristidis æquitate Græcor. Imp. ad Athenienses deferatur, et societatem ineunt.

Eiusdem opera ærarium Græciæ in Delo constituitur.

OLYMP.

OLYMP. LXXVI.

1. Lacedæmonii maris imperium affectant. Diod.

OLYMP. LXXVII.

2. Themistocles, Ostracismo pulsus, ad Xerxem fugit, et exul moritur.
3. Cimon, Atheniensium dux, vincit Perfas præho navali ac terrestri, eodem die. Bellum in Perfas I. ad Eury-medontem fluv. Diodor. et Polyæn.

OLYMP. LXXVIII.

4. Xerxes Persarum Rex ab Artabano trucidatur. Succedit Artaxerxes. Diodor. lib. xi. Ctesias, Nepos de Regibus.

OLYMP. LXXIX.

1. Thasii ab Atheniensibus deficiunt, a Cimone victi. Thucyd. Nepos.
2. Bellum in Perfas II.

OLYMP. LXXX.

1. Bellum Corinthium excitatum a Megarensibus.

OLYMP. LXXXI.

3. Atheniensium cum Lacedæmoniis per Cimonem foedus quinquennale. Diod. lib. xi.

OLYMP. LXXXII.

3. Cimon Perfas in Cypro vincit, et maris imperio potitur. Diod. Plut. Thucyd. l. i. et Nep.
- Bellum in Perfas III. ab Atheniensibus motum.
4. Cimon in Cypro moritur. Diod. Plut. Thucyd. l. i. et Nepos.
- Perfa a Cimone Atheniens.

duce victi, pacem cum Atheniensibus componunt.

OLYMP. LXXXIII.

1. Bellum Lacedæmonium III. gestum a Lacedæmoniis cum Megarensibus. Diod. lib. xiii.
2. Athenienses ad Coroneam victi a Boeotis. Diod.
3. Bellum Euboicum, duce Pericle, cum Eubœensibus gestum. Diodor. *ibid.*

OLYMP. LXXXIV.

1. Bellum Samium, quo Samii in potestatem Atheniensium veniunt, Pericle duce. Diod. lib. iii.

OLYMP. LXXXV.

1. Bellum Byzantium, quo Byzantii subacti. Diod. lib. xiii.
2. Bellum Corinthium et Corcyraeum. Diod.
4. Corinthiorum et Corcyraeorum ad bellum apparatus. Diod.

OLYMP. LXXXVI.

1. Corcyraei vincunt Corinthios auxilio Atheniensium. Diod.

OLYMP. LXXXVII.

2. Bellum Peloponnesiacum incipit. Diod. lib. xiii.

OLYMP. LXXXVIII.

2. Athenienses, duce Chabria, et Lachete, prospere ad Syracusas pugnant. Diod.
4. Artaxerxi Reg. Persarum mortuo succedit Xerxes. Diod.

OLYMP. LXXXIX.

1. Xerxes Persarum rex moritur.

OLYMP.

OLYMP. XC.

4. Alcibiades instaurat Rempubl. Argivorum. Diod.

OLYMP. XCI.

1. Alcibiades, Nicias, ac Lamachus, duces Athen. ad bellum cum Syracusanis gerendum missi. Diodor. lib. xiii.
2. Alcibiadis, quod contra Remp. conjurasset, postulatio. Diodor. Nepos, aliique. Pugna ducum Atheniensium cum Syracusanis. Diodor. lib. xiii.
4. Bellum Decelicum. Decelia munitur a Spartanis, Alcibiadis iussu, contra Athenienses.

OLYMP. XCII.

1. Alcibiades exul agit cum Atheniensibus, ut restitueretur in patriam. Diod. *ibid.*
2. Alcibiades ab Atheniensibus revocatur. Idem Diod. Athenienses, duce Thrasyllo, et Thrasymbulo, navali praelio Lacedæmonios ducemque Mindarum vincunt.
3. Conon sedat Corcyrae seditionem. Diod. Athenienses, iisdem ducebus, Lacedæmon. vincunt navali praelio ad Cyzicum, duce eorum Mindaro occiso. Diod. *ibid.*
4. Alcibiades et Thrasymbulus in Thracia prospere pugnant. Diodor. *ibid.*

OLYMP. XCIII.

1. Alcibiades, Athenas reversus, fit summus Imp. et brevi exulat. Diod. *ibid.* Athenensium ad Andrum cum Lacedæmoniiis pugna, ducibus Alcibiade, Adiman-

to, et Thrasymbulo. Diod. Athenienses, Conone duce, male pugnant cum Calliocratide ad Methymnam, et altera pugna ad Mitylene. Diod. *ibid.*

4. Conon ad Evagoram Cypri Regem fugit. Diod. Athenienses a Lacedæmoniiis ad Ægos Potamos, a Lyfandro, debellati. Diod. lib. xi. Nepos in Conone.

OLYMP. XCIV.

1. Alcibiades opprimitur. Diodor. Plutarch. Nepos.
4. Thrasymbulus, devictis tyrannis, Atheniensibus libertatem restituit. Diod.

OLYMP. XCV.

2. Conon Atheniens. exul, Persicæ classis præfectus adversus Lacedæmonios. Diod. lib. xiv.

OLYMP. XCVI.

1. Agesilai cum Persis in Asia bellum. Diod. Lyfander dux Lacedæmon. ad Haliartum interfectus. Diod.
2. Conon vincit Periarcho Lacedæmon. classis præfectum, ad Cnidum. Diod. Bellum Sociale Lacedæmonium. Lacedæmonii, a Conone victi, post ad Coroneam, duce Agesilao, prospere pugnant. Diod.
3. Conon muros Atheniens. ope Thebanorum restituit. Iphicrates ad Lechæum cum Agesilao pugnat. Diod. Belli Corinthiaci initium. Diod.
4. Iphicrates ad Corinthum feliciter pugnat. Diod. et Nepos.

De-

Deponit imperium, et Chabrias succedit.

OLYMP. XCVII.

1. Thrasylbulus cum classe missus in Thraciam et Lesbum. Diod.
2. Agefilasus Rex Lacedæmonior. agrum Corinthium populatur.
3. Thrasylbulus ab Aspendiis necatus. Diod.

OLYMP. XCIX.

1. Lacedæmonii arcem Thebarum Cadmeam occupant. Diodor. Aristid. Polyb. Bellum Laconicum, Bœoticum. Diod. lib. xv. Arist. Isocr. in Panegyrico.

OLYMP. C.

2. Thebani exules ope Atheniens. Cadmeam recipiunt. Diod. Xenoph. alii. Bellum Lacedæmon. I.
4. Agefilas in Bœotiam expeditio. Chabriæ victoria de Spartanis. Iphicrates ab Atheniens. auxilio Regi Persarum Artaxerxi mittitur.

OLYMP. CI.

1. Timotheus Lacedæmonios ad Leucadem superat. Diod. l. xv. Xenoph. l. v. Chabriæ interfecto succedit Iphicrates. Diod. *ibid.*
  3. Timotheus Corcyraeis contra Lacedæmon. subsidio mittitur. Item Iphicrates. Diod. Xenoph. Nepos, Frontinus. Bellum Lacedæmonium II. inter Athenienses, et Lacedæmonios. Diod. et Xenoph.
- Iphicrates, exercitui conductio præfectus, adversus

Ægyptios proficiscitur. Diodor. et aliter paulo Nepos. Pharnabazus cum Iphicrate adversus Ægyptios profectus.

OLYMP. CII.

2. Epaminondas Spartanus ad Leuctra profigat. Bœoticum Bellum. Pugna Leuctrica Spartanum Thebanis. Diod. et alii.
  4. Epaminondas Laconiam invadit, Spartam capit, Messenem restituit. Diod. et alii. Bellum Laconicum Arcadic. Lacedæmoniorum cum Arcadibus. Iphicrates Lacedæmoniiis adversus Arcadas auxilio mittitur. Bœoti, duce Epaminonda, in Peloponnesum ingressi, et a Chabria Atheniens. duce repulsi. Diod. Xenoph.
- Pelopidas et Epaminondas Arcadibus auxilio a Thebanis mittuntur. Diod. Plut. in Pelopid. Justin. l. vii. Nep. in Pelop. alii.

OLYMP. CIII.

1. Pelopidas ab Alexandro Pheræo in vincula conjicitur. Diod. Plutarch. Nepos, Pausan. in Bœot. Thebanor. cum Arcadib. bellum. Dionysius Syracusarum Tyrannus moritur. Nepos de Regibus. Eusebius in Chron. alii.
2. Pelopidas liberatur.
4. Bellum Arcadum et Eleorum. Diod. lib. xv. Xenoph. Justin. Frontin.

OLYMP. CIV.

1. Pelopidas prælio adversus Alexandrum Pheræum cadit. Plut. Nepos, Diodor.
- The-

Thebani, Epaminonda perorante, de maritimo imperio comparando cogitant.

Timotheus, in Thraciam profectus, Potidæam, et Toronem occupat. Diod. lib. xv. Cum Olynthiis bellum gerit. Nepos in vita. Demosthen. Olynth.

2. Epaminondas Spartam iterum tentat. Lacedæmonios ad Mantineam vincit, ibidemque interficitur. Diod. et alii passim.

Pugna Mantinenfis, duce Epaminonda.

3. Agefilas et Chabrias a Rege Persarum deficiunt.

Artaxerxi Regi Persarum mortuo succedit Artaxerxes Ochus.

Agefilai interitus. Xenoph. Plutarch. Nepos in Agefilao.

OLYMP. CV.

3. Chabrias et Chares adversus Atheniensium socios, Chios, Rhodios, Coos, et Byzantios, missi; in prælio Chabrias occubuit. Diod. lib. xvi. et Nepos in Chabria.

Bellum sociale Atheniensium. Dionis fuga et præparatio ad bellum cum Dionysio. Diod. *ibid.* Ælian. lib. xii. Variar. Histor. cap. 44. Nep. in vita.

4. Dionis felix cum Dionysio bellum. Diod. Nepos in vita. Alexandri Pheræi, interitus. Diod. Plutarch. et alii.

OLYMP. CVI.

1. Iphicrates et Timotheus ab Atheniensibus multantur.

Athenienses cum sociis acriter pugnant, ducibus Cha-

rete, Iphierate, et Timotheo. Diod. Nepos in Timoth.

Dion Syracusas in libertatem vindicat. Diod. lib. xvi.

2. Dion moritur, annos natus circiter 55. Euseb. in Chron. ubi vitiose Dionysius pro Dione legebatur.

4. Chares Sestum capit. Diod.

Philippus oculum in expugnatione Methones amisit. Vid. Vitas comparatas.

OLYMP. CVII.

2. Phocion Athen. Persarum dux contra Cyprios. Diod. l. xvi.

OLYMP. CVIII.

3. Iphicrates Athen. dux Dionysii Siculi naves, auro donisque Apollini Delphico consecrandis onustas, intercipit. Diod.

4. Timoleontis in Siciliam expeditio.

Icetas Princeps Syracusarum a Timoleonte superatus.

Syracusas in libertatem restituere conatur. Diod. Nepos, Plut.

OLYMP. CIX.

1. Timoleon, pulsus Pœnis, Syracusis potitur.

2. Rempubl. Syracus. instaurat.

3. Contra Siculos rem feliciter gerit. Diod. Nepos in Timol.

4. Phocion, Athen. dux, Clitarchum, Tyrann. Eretriæ a Philippo constitutum, profigat. Diod. l. xvi.

OLYMP. CX.

1. Timoleon Carthaginensium exercitum ad Crimæsum super-

superat. Plut. Nepos. Diod.
Polyæn. l. vi.

2. Timoleon Carthaginien-
bus pacem petentibus con-
cedit. Diod.
3. Pugna ad Chæroneam, qua
Philippus Athenienses vicit.
Diod. Dionys. ad Amnæum.
Pausan. in Attic. et alii.
4. Timoleon moritur. Nepos,
Plut.

OLYMP. CXI.

1. Philippus Rex a Pausania
satellite occiditur. Diod. l.
xvi. Arrian. et alii.
3. Alexander M. Philippo pa-
tri succedit.

OLYMP. CXIII.

3. Hephæstionis mors. Nep.
in Eumene. Ælian. l. xii.
c. 7. et alii.

OLYMP. CXIV.

1. Alexander Babylone mori-
tur, vel veneno, vel intem-
perantia.
2. Antipater et Craterus Æo-
liam oppugnant.

OLYMP. CXV.

2. Eumenes fit regum tutor.
Phocion ad Antipatrum pro-
ficisci recusat.
3. Argyraspidum phalanx, Eu-
meni adjuncta, frustra ab
Antigono et Ptolemæo soli-
citur.
4. Eumenes adversus Antigo-
num bellum gerit, et Satra-
pæ Orientis se conjungunt.

OLYMP. CXVI.

1. Eumenis cum Antigono
anceps prælium.
Ab Antigono capitur et occi-
ditur. Diod. Nepos.

NOMINA IMPP.

QUORUM VITAS CORN. NEP. DESCRIPSIT.

I.	MILTIADES,	page 3.
II.	THEMISTOCLES,	11.
III.	ARISTIDES,	21.
IV.	PAUSANIAS,	24.
V.	CIMON,	29.
VI.	LYSANDER,	33.
VII.	ALCIBIADES,	37.
VIII.	THRASYBULUS,	48.
IX.	CONON,	52.
X.	DION,	57.
XI.	IPHICRATES,	66.
XII.	CHABRIAS,	69.
XIII.	TIMOTHEUS,	72.
XIV.	DATAMES,	76.
XV.	EPAMINONDAS,	87.
XVI.	PELOPIDAS,	96.
XVII.	AGESILAUS,	101.
XVIII.	EUMENES,	109.
XIX.	PHOCION,	122.
XX.	TIMOLEON,	126.
	DE REGIBUS,	131.
XXI.	HAMILCAR,	134.
XXII.	HANNIBAL,	138.

ROMANORUM.

M. PORCIUS CATO,	150.
T. POMP. ATTICUS,	153.

CORN-

CORNELII NEPOTIS
EXCELLENTIUM IMPERATORUM
VITÆ.

AD
T. POMPONIUM ATTICUM,
LIB. PRIOR.

AUCTORIS PRÆFATIO.

NON dubito fore plerosque, Attice, qui hoc genus scripturæ, leve, et non satis dignum summorum virorum personis judicent; cum relatum legent, quis Musicam docuerit Epaminondam, aut
5 in ejus virtutibus commemorari, saltasse eum commode, scienterque tibiis cantasse. Sed hi erunt fere, qui expertes literarum Græcarum, nihil re-
ctum, nisi quod ipsorum moribus conveniat, putabunt. Hi, si didicerint, non eadem omnibus esse
10 honesta atque turpia, sed omnia majorum institutis judicari, non admirabuntur, nos, in Graiorum virtutibus exponendis, mores eorum secutos. Neque enim Cimoni fuit turpe, Atheniensium summo
B viro,

viro, sororem germanam habere in matrimonio;
 quippe cum cives ejus eodem uterentur instituto.
 At id quidem nostris moribus nefas habetur. Lau-
 di in Græcia ducitur adolescentulis, quampluri-
 mos habere amatores. Nulla Lacedæmoni tam est 5
 nobilis vidua, quæ non ad scenam eat mercede con-
 ducta. Magnis in laudibus tota fere fuit Græcia,
 victorem Olympiæ citari; in scenam vero prodire,
 et populo esse spectaculo, nemini in eisdem gentibus
 fuit turpitudini: quæ omnia apud nos partim in- 10
 famia, partim humilia, atque ab honestate remota,
 ponuntur. Contra ea pleraque nostris moribus
 sunt decora, quæ apud illos turpia putantur.
 Quem enim Romanorum pudet uxorem ducere in
 convivium? aut cujus materfamilias non primum 15
 locum tenet ædium, atque in celebritate versatur?
 quod multo fit aliter in Græcia. Nam neque in
 convivium adbibetur, nisi propinquorum; neque
 sedet, nisi in interiore parte ædium, quæ gynæco-
 nitis appellatur, quo nemo accedit, nisi propinqua 20
 cognatione conjunctus. Sed plura persequi tum
 magnitudo voluminis prohibet, tum festinatio, ut
 ea explicem, quæ exorsus sum. Quare ad propo-
 situm veniemus, et in hoc exponemus libro Vitas
 excellentium Imperatorum.

I.

MILTIADES.

I. MILTIADES Cimonis filius, Atheniensis, cum et antiquitate generis, et gloria majorum, et sua modestia, unus omnium maxime floret, eaque esset ætate, ut non jam solum de
5 eo bene sperare, sed etiam confidere cives possent sui, talem futurum, qualem cognitum judicarunt; accidit, ut Athenienses Chersonesum colonos vellent mittere. Cujus generis cum magnus numerus esset, et multi ejus demigra-
10 tionis peterent societatem; ex his delecti Delphos deliberatum missi sunt, qui consulerent Apollinem, quo potissimum duce uterentur. Nam tum Thraces eas regiones tenebant, cum quibus armis erat dimicandum. His consulenti-
15 bus nominatim Pythia præcepit, ut Miltiadem sibi Imperatorem sumerent. Id si fecissent, incepta prospera futura. Hoc oraculi responso Miltiades cum delecta manu, classe Chersonesum profectus, cum accessisset Lem-
20 num, et incolas ejus insulæ sub potestatem redigere vellet Atheniensium, idque ut Lemnii sua sponte facerent, postulasset; illi irridentes responderunt tum id se facturos, cum ille, domo

navibus proficiscens, vento Aquilone venisset Lemnum: hic enim ventus, a septentrionibus oriens, adversum tenet Athenis proficiscentibus. Miltiades, morandi tempus non habens, cursum direxit quo tendebat, pervenitque Cher- 5
sonesum.

II. Ibi brevi tempore barbarorum copiis disiectis, tota regione, quam petierat, potitus, loca castellis idonea communivit, multitudinem, quam secum duxerat, in agris collocavit, cre- 10
brisque excursionibus locupletavit. Neque minus in ea re prudentia, quam felicitate, adjutus est. Nam, cum virtute militum devicisset hostium exercitus, summa æquitate res constituit, atque ipse ibidem manere decrevit. Erat 15
enim inter eos dignitate regia, quamvis carebat nomine: neque id magis imperio, quam justitia, consecutus. Neque eo segnius Atheniensibus, a quibus erat profectus, officia præstabat. Quibus rebus fiebat, ut non minus eorum vo- 20
luntate perpetuo imperium obtineret, qui miserant, quam illorum, cum quibus erat profectus. Chersoneſo tali modo constituta, Lemnum revertitur, et ex pacto postulat, ut sibi urbem tradant. Illi enim dixerant, cum vento 25
Borea domo profectus eo pervenisset, sese dedituros: se autem domum Chersoneſi habere. Cares, qui tum Lemnum incolebant, etsi præter opinionem res ceciderat, tamen non dicto, sed secunda fortuna adversariorum capti, re- 30
sistere ausi non sunt, atque ex insula demigrarunt.

runt. Pari felicitate cæteras insulas, quæ Cyclades nominantur, sub Atheniensium redegit potestatem.

III. Eisdem temporibus Persarum rex Darius,
 5 ex Asia in Europam exercitu trajecto, Scythis bellum inferre decrevit; pontem fecit in Istro flumine, qua copias traduceret. Ejus pontis, dum ipse abesset, custodes reliquit principes, quos secum ex Ionia et Æolide duxerat; quibus
 10 singulis ipsarum urbium perpetua dederat imperia. Sic enim putavit facillime se Græca lingua loquentes, qui Asiam incolerent, sub sua retenturum potestate, si amicis suis oppida tuenda tradidisset; quibus, se oppresso, nulla
 15 spes salutis relinqueretur. In hoc fuit tum numero Miltiades, cui illa custodia crederetur. Hic cum crebri afferrent nuntii, male rem gerere Darium, premique a Scythis, Miltiades hortatus est pontis custodes, ne a fortuna data
 20 tam occasionem liberandæ Græciæ dimitterent. Nam si cum iis copiis, quas secum transportaverat, interiisset Darius, non solum Europam fore tutam, sed etiam eos, qui Asiam incolerent Græci genere, liberos a Persarum futuros dominatione et periculo. Id et facile effici posse:
 25 ponte enim rescisso, regem vel hostium ferro, vel inopia, paucis diebus interiturum. Ad hoc consilium cum plerique accederent, Histiaeus Milesius, ne res conficeretur, obstitit, dicens,
 30 non idem ipsis, qui summas imperii tenerent, expedire, et multitudini; quod Darii regno ip-

forum niteretur dominatio : quo extincto, ipsos potestate expulsos civibus suis poenas duros. Itaque adeo se abhorre a cæterorum consilio, ut nihil putet ipsis utilius, quam confirmari regnum Persarum. Hujus cum sententiam plurimi essent secuti, Miltiades non dubitans, tam multis consciis, ad regis aures consilia sua perventura, Chersonesum reliquit, ac rursus Athenas demigravit. Cujus ratio et si non valuit, tamen magnopere est laudanda ; cum amicior omnium libertati, quam suæ fuerit dominationi.

IV. Darius autem, cum ex Europa in Asiam redisset, hortantibus amicis, ut Græciam in suam redigeret potestatem, classem quingentarum navium comparavit, eique Datim præfecit, et Artaphernem ; hisque ducenta peditum millia, et decem equitum dedit : causam interferens se hostem esse Atheniensibus, quod eorum auxilio Iones Sardes expugnassent, suaque præfidia interfecissent. Præfecti regii, classe ad Eubœam appulsa, celeriter Eretriam ceperunt, omnesque ejus gentis cives abreptos in Asiam ad regem miserunt. Inde ad Atticam accesserunt, ac suas copias in campum Marathona deduxerunt. Is abest ab oppido circiter millia passuum decem. Hoc tumultu Athenienses tam propinquo, tamque magno permoti, auxilium nusquam, nisi a Lacedæmoniis, petiverunt ; Philippidemque curforem ejus generis, qui *bemerodromi* vocantur, Lacedæmonem miserunt,

serunt, ut nuntiaret, quam celeri esset opus auxilio. Domi autem creati decem prætores, qui exercitui præessent : in eis Miltiades. Inter quos magna fuit contentio, utrum moenibus
 5 se defenderent, an obviam irent hostibus, acieque decernerent. Unus Miltiades maxime nitabatur, ut primo quoque tempore castra fierent : id si factum esset, et civibus animum accessurum, cum viderent de eorum virtute non
 10 desperari, et hostes eadem re fore tardiores, si animadverterent, auderi adversus se tam exiguis copiis dimicare.

V. Hoc in tempore nulla civitas Atheniensibus auxilio fuit præter Plataënsium : ea mille mi-
 15 sit militum. Itaque horum adventu decem millia armatorum completa sunt ; quæ manus mirabili flagrabat pugnandi cupiditate : quo factum est, ut plus, quam collegæ, Miltiades valuerit. Ejus enim auctoritate impulsæ Athe-
 20 nenses copias ex urbe eduxerunt, locoque idoneo castra fecerunt ; deinde postero die sub montis radicibus, acie e regione instructa, nova arte, vi summa prælium commiserunt. Namque arbores multis locis erant stratae, hoc
 25 consilio, ut et montium tegerentur altitudine, et arborum tractu equitatus hostium impedirentur, ne multitudine clauderentur. Datis, etsi non locum æquum videbat suis, tamen fretus numero copiarum suarum, configere cupiebat ;
 30 eoque magis, quod, priusquam Lacedæmonii subsidio venirent, dimicare utile arbitrabatur.

Itaque in aciem, peditum centum, equitum decem millia produxit, præliumque commisit. In quo tanto plus virtute valuerunt Athenienses, ut decemplicem numerum hostium profligarent; adeoque perterruerunt, ut Persæ non 5 castra, sed naves peterent. Qua pugna nihil adhuc est nobilius. Nulla enim unquam tam exigua manus tantas opes prostravit.

VI. Cujus victoriæ, non alienum videtur, quale præmium Miltiadi sit tributum, docere; quo 10 facilius intelligi possit, eandem omnium civitatum esse naturam. Ut enim P. R. honores quondam fuerunt rari et tenues, ob eamque causam gloriosi, nunc autem effusi, atque obsoleti; sic olim apud Athenienses fuisse reperi- 15 mus. Namque huic Miltiadi, qui Athenas, totamque Græciam liberavit, talis honor tributus est in porticu, quæ Pœcile vocatur, cum pugna depingeretur Marathonia, ut in decem prætorum numero prima ejus imago poneretur, 20 isque hortaretur milites, præliumque committeret. Idem ille populus, posteaquam majus imperium est nactus, et largitione magistratuum corruptus est, trecentas statuas Demetrio Phalereo decrevit. 25

VII. Post hoc prælium, classem septuaginta navium Athenienses eidem Miltiadi dederunt, ut insulas, quæ barbaros adjuverant, bello persequeretur: quo imperio plerasque ad officium redire coegit, nonnullas vi expugnavit. Ex his 30 Parum, insulam opibus elatam, cum oratione recon-

reconciliare non posset, copias e navibus eduxit, urbem operibus clausit, omnique commeatu privavit: deinde, vineis ac testudinibus constitutis, propius muros accessit. Cum jam in eo
 5 esset, ut oppido potiretur, procul in continenti lucus, qui ex insula conspiciebatur, nescio quo casu, nocturno tempore incensus est: cujus flamma ut ab oppidanis et oppugnatoribus est visa, utrisque venit in opinionem, signum a
 10 classiaris regiis datum. Quo factum est, ut et Parii a deditione deterrerentur, et Miltiades timens ne classis regia adventaret, incensis operibus, quæ statuerat, cum totidem navibus atque erat profectus, Athenas magna cum offe-
 15 sione civium suorum rediret. Accusatus ergo prodicionis, quod, cum Parum expugnare posset, a rege corruptus, infectis rebus, a pugna discessisset. Eo tempore æger erat vulneribus, quæ in oppugnando oppido acceperat. Itaque,
 20 quoniam ipse pro se dicere non posset, verba pro eo fecit frater ejus Tisagoras. Causa cognita, capitis absolutus, pecunia multatus est: eaque lis quinquaginta talentis æstimata est, quantus in classem sumptus factus erat. Hanc
 25 pecuniam quod solvere non poterat, in vincula publica coniectus est, ibique diem obiit supremum.

VIII. Hic etsi crimine Pario est accusatus, tamen alia fuit causa damnationis. Namque Athenienses propter Pisistrati tyrannidem, quæ paucis
 30 annis ante fuerat, omnium suorum civium po-

tentiam extimescebant. Miltiades, multum in imperiis, magistratibusque versatus, non videbatur posse esse privatus, præsertim cum consuetudine ad imperii cupiditatem trahi videretur. Nam Chersonesi omnes illos, quos habitarat annos, perpetuam obtinuerat dominationem; tyrannusque fuerat appellatus, sed justus: non erat enim vi consecutus, sed suorum voluntate, eamque potestatem bonitate retinuerat. Omnes autem et habentur et dicuntur tyranni, 10 qui potestate sunt perpetua in ea civitate, quæ libertate usa est. Sed in Miltiade erat cum summa humanitas, tum mira comitas, ut nemo tam humilis esset, cui non ad eum aditus pateret; magna auctoritas apud omnes civitates, 15 nobile nomen, laus rei militaris maxima. Hæc populus respiciens maluit eum innoxium plecti, quam se diutius esse in timore.

II.

THEMISTOCLES.

I. **THEMISTOCLES** Neoclis filius, Atheniensis. Hujus vitia ineuntis adolescentiæ magnis sunt emendata virtutibus; adeo ut anteferatur huic nemo, pauci pares putentur. Sed ab initio est ordiendum. Pater ejus Neocles generosus fuit. Is uxorem Halicarnassiam civem duxit, ex qua natus est Themistocles. Qui, cum minus esset probatus parentibus, quod et liberius vivebat, et rem familiarem negligebat, a patre exhæredatus est. Quæ contumelia non fregit eum, sed erexit. Nam cum judicasset, sine summa industria non posse eam extinguere, totum se dedit reipublicæ, diligentius amicis, famæque serviens. Multum in judiciis privatis versabatur, sæpe in concionem populi prodibat, nulla res major sine eo gerebatur, celeriterque, quæ opus erant, reperiebat, facile eadem oratione explicabat. Neque minus in rebus gerendis promptus, quam excogitandis, erat; quod et de instantibus, (ut ait Thucydides,) verissime judicabat, et de futuris callidissime conjiciebat. Quo factum est, ut brevi tempore illustraretur.

II. Primus autem gradus fuit capeffendæ rei-publicæ bello Corcyræo; ad quod gerendum prætor a populo factus, non solum præfentî bello, fed etiam reliquo tempore ferociorem reddidit civitatem. Nam cum pecunia publica, quæ ex metallis redibat, largitione magistratuum quotannis interiret; ille perfuafit populo, ut ea pecunia claffis centum navium ædificaretur. Qua celeriter effecta, primum Corcyræos fregit, deinde, maritimos prædones confectando, mare tutum reddidit. In quo cum divitiis ornavit, tum etiam peritiffimos belli navalis fecit Athenienfes. Id quantæ faluti fuerit univerfæ Græciæ, bello cognitum eft Perfico. Nam cum Xerxes et mari et terra bellum univerfæ inferret Europæ, cum tantis eam copiis invafit, quantas neque antea, neque poft-ea habuit quifquam. Hujus enim claffis mille et ducentarum navium longarum fuit, quam duo millia onerariarum fequebantur: terreftres autem exercitus feptingentorum millium pedum, equitum quadringentorum millium fuerunt. Cujus de adventu cum fama in Græciam effet perlata, et maxime Athenienfes peti dicerentur propter pugnam Marathoniam, miferunt Delphos confultum, quidnam facerent de rebus fuis. Deliberantibus Pythia refpondit, ut mœnibus ligneis fe munirent. Id refponfum quo valeret cum intelligeret nemo, Themiftocles perfuafit confilium effe Apollinis, ut in naves fe fuæque conferrent: eum enim a deo

deo significari murum ligneum. Tali consilio probato, addunt ad superiores totidem naves triremes; suaque omnia, quæ moveri poterant, partim Salaminem, partim Trœzenem asportant: arcem sacerdotibus paucisque majoribus natu, ac sacra procuranda tradunt, reliquum oppidum relinquunt.

III. Hujus consilium plerisque civitatibus displicebat, et in terra dimicari magis placebat.
10 Itaque missi sunt delecti cum Leonida Lacedæmoniorum rege, qui Thermopylas occuparent, longiusque barbaros progredi non paterentur. Hi vim hostium non sustinuerunt, eoque loco omnes interierunt. At classis communis Græciæ trecentarum navium, in qua ducentæ erant Atheniensium, primum apud Artemisium inter Eubœam continentemque terram cum classiariis regis confligit. Angustias enim Themistocles quærebat, ne multitudine circumiretur.
15 Hic etsi pari prælio discesserant, tamen eodem loco non sunt ausi manere, quod erat periculum, ne, si pars navium adversariorum Eubœam superasset, ancipiti premerentur periculo. Quo factum est, ut ab Artemisio discederent, et ad
20 versum Athenas apud Salamina classem suam constituerent.

IV. At Xerxes, Thermopylis expugnatis, protinus accessit Astu, idque, nullis defendentibus, interfectis sacerdotibus, quos in arce invenerat,
30 incendio delevit. Cujus flamma perterriti classarii cum manere non auderent, et plurimi hort-

hortarentur, ut domos suas quisque discederent, mœnibusque se defenderent, Themistocles unus restitit, et universos esse pares aiebat, dispersos testabatur perituros; idque Eurybiadi regi Lacedæmoniorum, qui tum summæ imperii præerat, fore affirmabat. Quem cum minus, quam vellet, moveret, noctu de servis suis, quem habuit fidelissimum, ad regem misit, ut ei nuntiaret suis verbis adversarios ejus in fuga esse; qui si discessissent, majore cum labore, et longinquiore tempore, bellum confecturum, cum singulos confectari cogeretur; quos si statim aggrederetur, brevi universos oppressum. Hoc eo valebat, ut ingratis ad depugnandum omnes cogerentur. Hac re audita, barbarus nihil doli subesse credens, postmodum alienissimo sibi loco, contra opportunissimo hostibus, adeo angusto mari confligit, ut ejus multitudo navium explicari non potuerit. Victus ergo est magis consilio Themistoclis, quam armis Græciæ.

V. Hic barbarus etsi male rem gesserat, tamen tantas habebat reliquias copiarum, ut etiam cum his opprimere posset hostes. Interim tamen ab eodem gradu depulsus est. Nam Themistocles, verens ne bellare perseveraret, certorem eum fecit id agi, ut pons, quem ille in Hellesponto fecerat, dissolveretur, ac reditu in Asiam excluderetur; idque ei persuasit. Itaque qua sex mensibus iter fecerat, eadem minus diebus triginta in Asiam reversus est, sequens a The-

a Themistocle non superatum, sed conservatum
judicavit. Sic unius viri prudentia Græcia li-
berata est, Europæque succubuit Asia. Hæc
altera victoria, quæ cum Marathonio possit
1 comparari tropæo. Nam pari modo apud Sa-
lamina, parvo numero navium, maxima post
hominum memoriam classis est deviçta.

VI. Magnus hoc bello Themistocles fuit, nec
minor in pace. Cum enim Phalereo portu
10 neque magno, neque bono Athenienses uteren-
tur, hujus consilio triplex Piræei portus consti-
tutus est; isque mœnibus circumdatus, ut ip-
sam urbem dignitate æquipararet, utilitate su-
peraret. Idemque muros Atheniensium resti-
15 tuit præcipuo suo periculo. Namque Lacedæ-
monii, causam idoneam nacti propter barbaro-
rum excursiones, qua negarent oportere extra
Peloponnesum ullam urbem haberi, ne essent
loca munita, quæ hostes possiderent, Atheni-
20 enses ædificantes prohibere sunt conati. Hoc
longe alio spectabat, atque videri volebant.
Athenienses enim duabus victoriis, Marathoniam
et Salaminiam, tantam gloriam apud omnes gen-
tes erant consecuti, ut intelligerent Lacedæ-
25 monii de principatu sibi cum his certamen
fore: quare eos quam infirmissimos esse vole-
bant. Postquam autem audierunt muros in-
strui, legatos Athenas miserunt, qui id fieri ve-
tarent. His præsentibus desierunt, ac se de ea
30 re legatos ad eos missuros dixerunt. Hanc le-
gationem suscepit Themistocles, et solus primo
pro-

profectus est : reliqui legati ut tum exirent, cum satis altitudo muri extructa videretur, præcepit : ut interim omnes servi atque liberi opus facerent, neque ulli loco parcerent, siue faceresset, siue profanus, siue privatus, siue publicus, 5 sed undique, quod idoneum ad muniendum putarent, congererent. Quo factum est, ut Atheniensium muri ex facellis sepulchrisque constarent.

VII. Themistocles autem, ut Lacedæmonem 10 venit, adire ad magistratus noluit, et dedit operam, ut quam longissime tempus duceretur; causam interponens, se collegas expectare. Cum Lacedæmonii quererentur opus nihilominus fieri, eumque ea re conari fallere, interim 15 reliqui legati sunt consecuti; a quibus cum audisset non multum superesse munitionis, ad Ephoros Lacedæmoniorum accessit, penes quos summum imperium erat; atque apud eos contendit falsa his esse delata: quare æquum esse 20 illos, viros bonos nobilesque mittere, quibus fides haberetur, qui rem explorarent: interea se obsidem retinerent. Gestus est ei mos, tresque legati, functi summis honoribus, Athenas missi sunt. Cum his collegas suos Themisto- 25 cles iussit proficisci; eisque prædixit, ut ne prius Lacedæmoniorum legatos dimitterent, quam ipse esset remissus. Hos postquam Athenas pervenisse ratus est, ad magistratum, Senatūque Lacedæmoniorum adiit, et apud eos 30 liberrime professus est Athenienses suo consilio,

filio, quod communi jure gentium facere possent, Deos publicos, suosque patrios ac penates, quo facilius ab hoste possent defendere, muris sepiisse: neque eo, quod inutile esset Græciæ, fecisse. Nam illorum urbem ut propugnaculum oppositam esse barbaris, apud quam jam bis classis regia fecisset naufragium: Lacedæmonios autem male et injuste facere, qui id potius intuerentur, quod ipsorum dominationi, quam quod universæ Græciæ utile esset. Quare si suos legatos recipere vellent, quos Athenas miserant, se remitterent, aliter illos nunquam in patriam recepturi.

VIII. Hic tamen non effugit civium suorum invidiam. Namque ob eundem timorem, quo damnatus erat Miltiades, testularum suffragiis e civitate ejectus Argos habitatum concessit. Hic cum propter multas ejus virtutes magna cum dignitate viveret, Lacedæmonii legatos Athenas miserunt, qui eum absentem accusarent, quod societatem cum rege Persarum ad Græciam opprimendam fecisset. Hoc crimine absens proditoris est damnatus. Id ut audivit, quod non satis tutum se Argis videbat, Corcyram demigravit. Ibi cum ejus principes civitatis animadvertisset timere, ne propter se bellum his Lacedæmonii et Athenienses indicerent, ad Admetum Molossorum regem, cum quo ei hospitium fuerat, confugit. Huc cum venisset, et in præsentia rex abesset, quo majore religione se receptum tueretur, filiam ejus parvulam

vulam arripuit, et cum ea se in sacrarium, quod summa colebatur ceremonia, coniecit: inde non prius egressus est, quam rex eum data dextra in fidem reciperet, quam præstitit. Nam, cum ab Atheniensibus et Lacedæmoniis exposceretur publice, supplicem non prodidit; monuitque, ut confuleret sibi: difficile enim esse in tam propinquo loco tuto eum versari. Itaque Pydnam eum deduci iussit, et quod satis esset præsidii dedit. Hac re audita, hic in navem omnibus ignotus ascendit: quæ cum tempestate maxima Naxum ferretur, ubi tum Atheniensium erat exercitus, sensit Themistocles, si eo pervenisset, sibi esse pereundum. Hac necessitate coactus, domino navis, quis sit, aperit, multa pollicens, si se conservasset. At ille, clarissimi viri captus misericordia, diem noctemque procul ab insula in salo navem tenuit in anchoris, neque quenquam ex ea exire passus est. Inde Ephesum pervenit, ibique Themistoclem exponit: cui ille pro meritis gratiam postea retulit.

IX. Scio plerosque ita scripisse Themistoclem, Xerxe regnante, in Asiam transisse. Sed ego potissimum Thucydidi credo, quod ætate proximæ erat, qui illorum temporum historiam reliquerunt, et ejusdem civitatis fuit. Is autem ait ad Artaxerxem eum venisse, atque his verbis epistolam misisse: *Themistocles veni ad te, qui plurima mala omnium Graiorum in domum tuam intuli, cum mihi necesse fuit adversus patrem tuum*

tuum bellare, patriamque meam defendere. Idem multo plura bona feci, postquam in tuto ipse, et ille in periculo esse cœpit. Nam cum in Asiam reverti nollet, prælio apud Salamina factò, literis
 5 eum certiores feci id agi, ut pons, quem in Hellesponto fecerat, dissolveretur, atque ab hostibus circumiretur: quo nuntio ille periculo est liberatus. Nunc autem ad te confugi exagitatus a cuncta Græcia, tuam petens amicitiam: quam si
 10 ero adeptus, non minus me bonum amicum habebis, quam fortem inimicum ille expertus est. Ea autem rogo, ut de his rebus, de quibus tecum loqui volo, annum tibi temporis des, eoque transactò, me ad te venire patiaris.

15 X. Hujus rex animi magnitudinem admirans, cupiensque talem virum sibi conciliari, veniam dedit. Ille omne illud tempus literis, fermoneque Persarum dedit: quibus adeo eruditus est, ut multo commodius dicatur apud regem
 20 verba fecisse, quam hi poterant, qui in Perfide erant nati. Hic cum multa regi esset pollicitus, gratissimumque illud, si suis uti consiliis vellet, illum Græciam bello oppressurum; magnis muneribus ab Artaxerxe donatus in Asiam
 25 rediit, domiciliumque Magnesiæ sibi constituit. Namque hanc urbem ei rex donarat, his usus verbis, quæ ei panem præberet; (ex qua regione quinquaginta ei talenta quotannis redibant;) Lampſacum, unde vinum fumeret;
 30 Myuntem, ex qua opsonium haberet. Hujus ad nostram memoriam monumenta manserunt
 duo:

duo: sepulchrum prope oppidum, in quo est sepultus; statuæ in foro Magnesiæ. De cuius morte multis modis apud plerosque scriptum est, sed nos eundem potissimum Thucydidem auctorem probamus, qui illum ait Magnesiæ morbo mortuum: neque negat fuisse famam, venenum sua sponte sumpsisse, cum se, quæ regi de Græcia opprimenda pollicitus esset, præstare posse desperaret. Idem ossa ejus clam in Attica ab amicis esse sepulta, quoniam legibus non concederetur, quod proditiōis esset damnatus, memoriæ prodidit.

III.

ARISTIDES.

I. ARISTIDES Lyfimachi filius, Athenienſis, æqualis fere fuit Themiftocli. Itaque cum eo de principatu contendit; namque obtreſtarunt inter ſe. In his autem cognitum eſt quanto
5 antiftaret eloquentia innocentiae. Quanquam enim adeo excellebat Ariſtides abſtinentia, ut unus poſt hominum memoriam, quod quidem nos audivimus, cognomine Juſtus fit appellatus; tamen a Themiftocle collabeſactus teſtula
10 illa, exilio decem annorum multatus eſt. Qui quidem, cum intelligeret reprimi concitatam multitudinem non poſſe, cedenſque animadverteret quendam ſcribentem, ut patria pelleretur, quæſiſſe ab eo dicitur, quare id faceret, aut
15 quid Ariſtides commiſſet, cur tanta pœna dignus duceretur? Cui ille reſpondit, ſe ignorare Ariſtidem, ſed ſibi non placere, quod tam cupide elaboraſſet, ut præter cæteros juſtus appellaretur. Hic decem annorum legitimam
20 pœnam non pertulit. Nam poſtquam Xerxes in Græciam deſcendit, ſexto fere anno poſtquam

quam erat expulſus, plebifcito in patriam reſtitutus eſt.

II. Interfuit autem pugnae navali apud Salamina, quæ facta eſt prius quam poena liberaretur. Idem prætor fuit Athenienſium apud Plataeas in prælio, quo Mardonius fuſus, barbarorumque exercitus eſt interfectus. Neque aliud eſt ullum hujus in re militari illuſtre factum, quam hujus imperii memoria; juſtitiae vero, et æquitatis, et innocentiae multa. Imprimis, quod ejus æquitate factum eſt, cum in communi claſſe eſſet Græciae ſimul cum Pauſania, quo duce Mardonius erat fugatus, ut ſumma imperii maritimi ab Lacedæmoniis transferretur ad Athenienſes: namque ante id tempus et mari et terra duces erant Lacedæmonii. Tum autem et intemperantia Pauſaniae, et juſtitia factum eſt Ariſtidis, ut omnes fere civitates Græciae ad Athenienſium ſocietatem ſe applicarent, et adverſus barbaros hos duces deligerent ſibi, quo facilius repellerent, ſi forte bellum renovare conarentur.

III. Ad claſſes ædificandas, exercitusque comparandos, quantum pecuniæ quæque civitas daret, Ariſtides delectus eſt, qui conſtitueret. Ejus arbitrio quadringenta et ſexaginta talenta quotannis Delum ſunt collata. Id enim commune ærarium eſſe voluerunt. Quæ omnis pecunia poſtero tempore Athenas tranſlata eſt. Hic qua fuerit abſtinentia, nullum eſt certius indicium, quam quod, cum tantis rebus præfuiffet,

fuiſſet, in tanta paupertate deceſſit, ut, quî efferretur, vix reliquerit. Quo factum eſt, ut filiæ ejus publice alerentur, et, de communi ærario dotibus datis, collocarentur. Deceſſit autem fere poſt annum quartum, quam Themistocles Athenis erat expulſus.

IV.

PAUSANIAS.

I. PAUSANIAS Lacedæmonius, magnus homo, sed varius in omni genere vitæ fuit. Nam ut virtutibus eluxit, sic, vitiis est obrutus. Cujus illustrissimum est prælium apud Plateas. Namque illo duce Mardonius Satrapes regius, natione Medus, regis gener, in primis omnium Persarum et manu fortis, et consilii plenus, cum ducentis millibus peditum, quos viritim legerat, et viginti millibus equitum, haud ita magna manu Græcia fugatus est; eoque ipse dux cecidit prælio. Qua victoria elatus plurima miscere cœpit, et majora concupiscere. Sed primum in eo est reprehensus, quod ex præda tripodem aureum Delphis posuisset, epigrammate scripto, in quo erat hæc sententia :
Suo ductu barbaros apud Plateas esse deletos, ejusque victoriæ ergo Apollini donum dedisse.
Hos versus Lacedæmonii exscalpserunt, neque aliud scripserunt, quam nomina earum civitatum, quarum auxilio Persæ erant victi.

II. Post id prælium, eundem Pausaniam cum classe communi Cyprum, atque Hellepontum
mi-

miserunt, ut ex his regionibus barbarorum præsidia depelleret. Pari felicitate in ea re usus elatius se gerere cœpit; majoresque appetere res. Nam, cum, Byzantio expugnato, cepisset complures Persarum nobiles, atque in his nonnullos Regis propinquos, hos clam Xerxi remisit, simulans ex vinculis publicis effugisse; et cum his Gongylum Eretriensem, qui literas Regi redderet, in quibus hæc fuisse scripta

10 Thucydides memoriæ prodidit. *Pausanias dux Spartæ, quos Byzantii ceperat, postquam propinquos tuos cognovit, tibi muneri misit, seque tecum affinitate conjungi cupit: quare, si tibi videtur, des ei filiam tuam nuptum. Id si feceris,*

15 *et Spartam, et cæteram Græciam sub tuam potestatem, te adjuvante, se redacturum pollicetur. His de rebus, si quid geri volueris, certum hominem ad eum mittas face, cum quo colloquatur.* Rex tot hominum salute, tam sibi necessa-

20 riorum, magnopere gavisus, confestim cum epistola Artabazum ad Pausaniam mittit. In qua eum collaudat, ac petit, ne cui rei parcat ad ea perficienda, quæ pollicetur. Si fecerit, nullius rei a se repulsam laturum. Hujus, Pausanias,

25 voluntate cognita, alacrior ad rem gerendam factus, in suspicionem cecidit Lacedæmoniorum. In quo facto domum revocatus, accusatus capitis, absolvitur; multatur tamen pecunia: quam ob causam ad classẽ remissus non est.

30 III. At ille post non multo sua sponte ad exercitum rediit, et ibi non callida, sed dementi ratione,

tione, cogitata patefecit. Non enim mores patrios solum, sed etiam cultum, vestitumque mutavit. Apparatu regio utebatur, veste Medica: satellites Medi et Ægyptii sequebantur: epulabatur more Persarum luxuriosius, quam, qui 5
 aderant, perpeti possent: aditum petentibus conveniendi non dabat: superbe respondebat, et crudeliter imperabat: Spartam redire volebat: Colonas, qui locus in agro Troade est, se contulerat: ibi consilia cum patriæ, tum sibi 10
 inimica capiebat. Id postquam Lacedæmonii resciverunt, legatos ad eum cum scytala miserunt; in qua more illorum erat scriptum, nisi domum reverteretur, se capitis eum damnaturos. Hoc nuntio motus, sperans se etiam pecunia et potentia instans periculum posse depellere, domum rediit. Huc ut venit, ab ephoris in vincula publica coniectus est. Licet enim, legibus eorum, cuivis ephoro hoc facere regi. 15
 Hinc tamen se expedit; neque eo magis carebat suspicione: nam opinio manebat, eum cum Rege habere societatem. Est genus quoddam hominum, quod Helotes vocatur, quorum magna multitudo agros Lacedæmoniorum colit, servorumque munere fungitur. Hos quoque sollicitare spe libertatis existimabatur; sed 25
 quod harum rerum nullum erat apertum crimen, quo argui posset, non putabant de tali, tamque claro viro suspicionibus oportere judicari; sed expectandum, dum se ipsa res aperiret. 30

IV. In-

IV. Interim Argilius quidam, adolescentulus, quem puerum Pausanias amore Venereo dilexerat, cum epistolam ab eo ad Artabazum accepisset, eique in suspicionem venisset, aliquid in ea
 5 de se esse scriptum, quod nemo eorum redisset, qui super tali causa eodem missi erant, vincula epistolæ laxavit, signoque detracto cognovit, si pertulisset, sibi esse pereundum. Erant in eadem epistola, quæ ad ea pertinebant, quæ inter Regem, Pausaniamque convenerant. Has ille literas ephoris tradidit. Non est prætereunda gravitas Lacedæmoniorum hoc loco. Nam ne hujus quidem indicio impulsæ sunt, ut Pausaniam comprehenderent; neque prius vim adhibendam
 15 putaverunt, quam se ipse indicasset. Itaque huic indici, quid fieri vellent, præceperunt. Fanum Neptuni est Tænari, quod violari nefas putant Græci. Eo ille index confugit: in ara confedit. Hanc juxta, locum fecerunt sub terra, ex quo posset audiri, si quis quid loqueretur cum Argilio. Huc ex ephoris quidam descenderunt. Pausanias, ut audivit Argilium confugisse in aram, perturbatus eo venit; quem cum supplicem Dei videret in ara sedentem,
 25 quærit causæ quid sit tam repentini consilii: huic ille, quid ex literis comperisset, aperit. Tanto magis Pausanias perturbatus orare cœpit, ne enuntiaret, nec se, meritum de illo optime, proderet. Quod, si eam veniam sibi dedisset, tantisque implicitum rebus sublevasset, magno
 30 ei præmio futurum.

V. His rebus, ephori, cognitis, fatius putaverunt in urbe eum comprehendi. Quo cum essent profecti, et Pausanias, placato Argilio, ut putabat, Lacedæmonem reverteretur; in itinere, cum jam in eo esset, ut comprehenderetur, e 5 vultu cujusdam ephori, qui eum admonere cupiebat, insidias sibi fieri intellexit. Itaque paucis ante gradibus quam, qui sequebantur, in ædem Minervæ, quæ Chalciæcus vocatur, confugit. Hinc ne exire posset, statim ephori 10 valvas ejus ædis obstruxerunt, tectumque sunt demoliti, quo facilius sub dio interiret. Dicitur eo tempore matrem Pausaniæ vixisse; eamque, jam magno natu, postquam de scelere filii comperit, in primis ad filium claudendum lapidem ad introitum ædis attulisse. Sic Pausanias 15 magnam belli gloriam turpi morte maculavit. Hic cum semianimis de templo elatus esset, confestim animam efflavit. Cujus mortui corpus cum eodem nonnulli dicerent inferri oportere, quo hi, qui ad supplicium essent dati, displicuit pluribus; et procul ab eo loco infoderunt, in quo erat mortuus. Inde posterius Dei Delphici responso erutus, atque eodem loco sepultus, ubi vitam finierat. 25

V. CIMON.

V.

CIMON.

I. CIMON Miltiadis filius, Atheniensis, duro
admodum initio usus est adolescentiæ. Nam,
cum pater ejus litem æstimatam populo solvere
non potuisset, ob eamque causam in vinculis
5 publicis decessisset, Cimon eadem custodia te-
nebatur, neque legibus Atheniensium emitti
poterat, nisi pecuniam, qua pater multatus ef-
fet, solvisset. Habebat autem in matrimonio
sororem suam germanam, nomine Elpinicen,
10 non magis amore, quam patrio more ductus.
Nam Atheniensibus licet eodem patre natas
uxores ducere. Hujus conjugii cupidus Callias
quidam, non tam generosus, quam pecuniosus,
qui magnas pecunias ex metallis fecerat, egit
15 cum Cimone, ut eam sibi uxorem daret; id si
impetrasset, se pro illo pecuniam soluturum.
Is cum talem conditionem aspernaretur, Elpi-
nice negavit se passuram Miltiadis progeniem
in vinculis publicis interire; quoniamque pro-
20 hibere posset, se Calliæ nupturam, si ea, quæ
polliceretur, præstitisset.

II. Tali modo custodia liberatus Cimon cele-
riter ad principatum pervenit. Habebat enim

satis eloquentiæ, summam liberalitatem, magnam prudentiam cum juris civilis, tum rei militaris, quod cum patre a puero in exercitu fuerat versatus. Itaque hic et populum urbanum in sua tenuit potestate, et apud exercitum plurimum valuit auctoritate. Primum imperator apud flumen Strymona magnas copias Thracum fugavit: oppidum Amphipolim constituit, eoque decem millia Atheniensium in coloniam misit. Idem iterum apud Mycalem Cypriorum et Phœnicum ducentarum navium classem devictam cepit; eodemque die pari fortuna in terra usus est. Namque, hostium navibus captis, statim ex classe copias suas eduxit, barbarorumque uno concursu maximam vim prostravit. Qua victoria magna præda potitus, cum domum reverteretur, quod jam nonnullæ insulæ propter acerbitatem imperii defecerant, bene animatas confirmavit, alienatas ad officium redire coegit: Scyrum, quam eo tempore Dolopes incolebant, quod contumacius se gesserant, vacuefecit, sessores veteres urbe insulaque eiecit, agros civibus divisit: Thasios opulentia fretos suo adventu fregit. His ex manubiis arx Athenarum, qua ad meridiem vergit, est ornata.

III. Quibus rebus cum unus in civitate maxime floreret, incidit in eandem invidiam, quam pater suus, cæterique Atheniensium principes. Nam testarum suffragiis, quod illi Ostracismus vocant, decem annorum exilio multatus est.

Cujus

Cujus facti celerius Athenienses, quam ipsum
 pœnituit. Nam, cum ille forti animo invidiæ
 ingratorum civium cessisset, bellumque Lace-
 dæmonii Atheniensibus indixissent, confestim
 5 notæ ejus virtutis desiderium consecutum est.
 Itaque post annum quintum, quo expulsus erat,
 in patriam revocatus est. Ille, quod hospitio
 Lacedæmoniorum utebatur, satius existimans
 contendere Lacedæmonem, sua sponte est pro-
 10 fectus, pacemque inter duas potentissimas ci-
 vitates conciliavit. Post, neque ita multo, in
 Cyprum cum ducentis navibus imperator mis-
 sus, cum ejus majorem partem insulæ devicis-
 set, in morbum implicitus, in oppido Citio est
 15 mortuus.

IV. Hunc Athenienses non solum in bello, sed
 in pace diu desideraverunt. Fuit enim tanta li-
 beralitate, cum compluribus locis prædia hor-
 5 tosque haberet, ut nunquam eis custodem im-
 posuerit fructus servandi gratia, ne quis impe-
 20 dretur, quo minus ejus rebus, quibus vellet,
 frueretur. Semper eum pedissequi cum num-
 mis sunt secuti, ut, si quis opis ejus indigeret,
 haberet, quod statim daret, ne differendo videretur
 25 negare. Sæpe, cum aliquem offensum fortuna
 videret minus bene vestitum, suum amiculum
 dedit. Quotidie sic cœna ei coquebatur, ut,
 quos invocatos vidisset in foro, omnes vocaret :
 quod facere nullum diem prætermittebat. Nulli
 30 fides ejus, nulli opera, nulli res familiaris de-
 fuit. Multos locupletavit : complures paupe-

res mortuos, qui, unde efferrentur, non reliquissent, suo sumptu extulit. Sic se gerendo minime est mirandum si et vita ejus fuit secura, et mors acerba.

VI.

LYSANDER.

I. **LYSANDER** Lacedæmonius magnam reliquit sui famam, magis felicitate, quam virtute partam. Athenienses enim in Peloponnesios sexto et vicesimo anno bellum gerentes confecisse
5 apparet. Id qua ratione confectus sit, latet. Non enim virtute sui exercitus, sed immodestia factum est adversariorum ; qui, quod dicto audientes imperatoribus suis non erant, dispartati in agris, relictis navibus, in hostium venerunt potestatem : quo facto Athenienses se Lacedæmoniis dediderunt. Hac victoria Lysander elatus, cum antea semper factiosus audaxque fuisset, sic sibi indulgit, ut ejus opera in maximum odium Græciæ Lacedæmonii pervenerint. Nam cum hanc causam Lacedæmonii dictitassent sibi esse belli, ut Atheniensium impotentem dominationem refringerent, postquam apud Ægos flumen Lysander classis hostium est potitus, nihil aliud molitus est, quam ut omnes
10 civitates in sua teneret potestate, cum id se Lacedæmoniorum causa facere simularet. Namque, undique, qui Atheniensium rebus studuissent, ejectis, decem delegerat in unaquaque civitate,

c 5

vitae, quibus summum imperium, potestatemque omnium rerum committeret. Horum in numerum nemo admittebatur, nisi aut qui ejus hospitio contineretur, aut se illius fore proprium fide confirmaret. 5

II. Ita, decemvirali potestate in omnibus urbibus constituta, ipsius nutu omnia gerebantur. Cujus de crudelitate ac perfidia satis est unam rem, exempli gratia, proferre, ne, de eodem plura enumerando, fatigemus lectores. Victor 10 ex Asia cum reverteretur, Thasumque divertisset, quod ea civitas præcipua fide fuerat erga Athenienses, proinde ac si iidem firmissimi solerent esse amici, qui constantes fuissent inimici, eam pervertere concupivit. Vidit autem, nisi 15 in eo occultasset voluntatem, futurum, ut Thasii dilaberentur, confulerentque rebus suis. ***

III. Itaque decemviralem suam potestatem sui ab illo constitutam sustulerunt. Quo dolore incensus iniit consilia reges Lacedæmoniorum tollere. Sed sentiebat id se sine ope Deorum facere non posse, quod Lacedæmonii omnia ad oracula referre consueverant. Primum itaque Delphos corrumpere est conatus. Cum id non potuisset, Dodonam adortus est. 25 Hinc quoque repulsus dixit se vota suscepisse, quæ Jovi Ammoni solveret, existimans se Afros facilius corrupturum. Hac spe cum profectus esset in Africam, multum eum antistites Jovis fefellerunt. Nam non solum corrumpi non potuerunt, sed etiam legatos Lacedæmona miserrunt, 30

runt, qui Lysandrum accusarent, quod sacerdot-
 es fani corrumpere conatus esset. Accusatus
 hoc crimine, judicumque absolutus sententiis,
 Orchomeniis missus subsidio, occisus est a The-
 5 banis apud Haliartum. Quam vere de eo fo-
 ret judicatum oratio indicio fuit, quæ post
 mortem in domo ejus reperta est, in qua suadet
 Lacedæmoniis, ut, regia potestate dissoluta, ex
 omnibus dux deligatur ad bellum gerendum;
 10 sed ita scripta, ut Deorum videretur congruere
 sententiæ, quam ille se habiturum, pecunia fi-
 dens, non dubitabat. Hanc ei scripsisse Cleon
 Halicarnasseus dicitur.

IV. Atque hoc loco non est prætereundum fa-
 15 ctum Pharnabazi satrapis regii. Nam, cum Ly-
 sander præfectus classis in bello multa crudeli-
 ter avareque fecisset, deque his rebus suspica-
 retur ad cives suos esse perlatum, petiit a Phar-
 nabazo, ut ad ephoros sibi testimonium daret,
 20 quanta sanctitate bellum gessisset, sociosque
 tractasset, deque ea re accurate scriberet: ma-
 gnam enim ejus auctoritatem in ea re futuram.
 Huic ille liberaliter pollicetur, librum gravem
 multis verbis conscripsit, in quo summis eum
 25 fert laudibus. Quem cum legisset, probasset-
 que, dum obsignatur, alterum pari magnitudi-
 ne, ut discerni non posset, signatum subjecit, in
 quo accuratissime ejus avaritiam perfidiamque
 accusarat. Hinc Lysander domum cum redi-
 30 set, postquam de suis rebus gestis apud maxi-
 mum magistratum, quæ voluerat, dixerat, te-

simonii loco librum a Pharnabazo datum tradidit. Hunc, summoto Lysandro, cum ephori cognoscent, ipsi legendum dederunt. Ita ille imprudens ipse suus fuit accusator.

VII.

ALCIBIADES.

I. ALCIBIADES Cliniae filius, Atheniensis. In hoc natura, quid efficere possit, videtur experta. Constat enim inter omnes, qui de eo memoriae prodiderunt, nihil illo fuisse excellentius, vel
5 in vitiis, vel in virtutibus. Natus in amplissima civitate, summo genere, omnium ætatis suæ multo formosissimus, ad omnes res aptus, consiliique plenus. Namque imperator fuit summus mari et terra; disertus, ut in primis
10 dicendo valeret; et tanta erat commendatio oris, atque orationis, ut nemo ei dicendo posset resistere. Idem, cum tempus posceret, laboriosus, patiens, liberalis, splendidus, non minus in vita, quam victu; affabilis, blandus, tem-
15 poribus callidissime inserviens. Idem, simul ac se remiserat, nec causa suberat, quare animi laborem perferret, luxuriosus, dissolutus, libidinofus, intemperans reperiebatur; ut omnes admirarentur in uno homine tantam dissimilitu-
20 dinem, tamque diversam naturam.

II. Educatus est in domo Periclis, (privignus enim ejus fuisse dicitur) eruditus a Socrate. Socerum habuit Hipponicum, omnium Græcorum

rum ditissimum, ut, si ipse fingere vellet, neque plura bona reminisci, neque majora posset consequi, quam vel fortuna vel natura tribuerat. Ineunte adolescentia amatus est a multis, more Græcorum; in eis a Socrate, de quo mentionem 5 facit Plato in Symposio. Namque eum induxit commemorantem se pernoctasse cum Socrate, neque aliter ab eo surrexisse, ac filius a parente debuerit. Posteaquam robustior est factus non minus multos amavit: in quorum amore, quoad 10 licitum est, odiosa multa delicate jocosque fecit: quæ referremus, nisi majora potioraque haberemus.

III. Bello Peloponnesiaco hujus consilio atque auctoritate Athenienses bellum Syracusanis in- 15 dixerunt: ad quod gerendum ipse dux delectus est. Duo præterea collegæ dati, Nicias et Larmachus. Id cum appareretur, priusquam classis exiret, accidit, ut una nocte omnes Hermæ, qui in oppido erant Athenis, dejicerentur, præ- 20 ter unum, qui ante januam Andocidis erat, Andocidisque Hermes vocatus est. Hoc cum appareret non sine magna multorum consensione esse factum, quod non ad privatam, sed ad publicam rem pertineret, magnus multitu- 25 dini timor est injectus, ne qua repentina vis in civitate existeret, quæ libertatem opprimeret populi. Hoc maxime convenire in Alcibiadem videbatur, quod et potentior et major, quam privatus, existimabatur. Multos enim liberali- 30 tate devinxerat, plures etiam opera forensi suos reddiderat.

reddiderat. Quare fiebat, ut omnium oculos, quotiescunque in publicum prodisset, ad se converteret, neque ei par quisquam in civitate poneretur. Itaque non solum spem in eo habebant maximam, sed etiam timorem, quod et obesse plurimum et prodesse poterat. Aspergebatur etiam infamia, quod in domo sua facere mysteria dicebatur, quod nefas erat more Atheniensium; idque non ad religionem, sed ad
10 conjurationem pertinere existimabatur.

IV. Hoc crimine in contentionem ab inimicis compellabatur; sed instabat tempus ad bellum proficiscendi: id ille intuens, neque ignorans civium suorum consuetudinem, postulabat, ut,
15 si quid de se agi vellent, potius de præsenti quæstio haberetur, quam absens invidiæ crimine accusaretur. Inimici vero ejus quiescendum in præsenti, quia nocere se ei non posse intelligebant, et illud tempus expectandum decreverunt, quo exisset, ut sic absentem aggrederentur; itaque fecerunt. Nam postquam in Siciliam eum pervenisse crediderunt, absentem, quod sacra violasset, reum fecerunt. Qua de re cum ei nuntius a magistratu in Siciliam missus est, ut domum ad causam dicendam rediret, essetque in magna spe provinciæ bene administrandæ, non parere noluit, et in triremem, quæ ad eum deportandum erat missa, ascendit; ac Thurios in Italiam pervectus, multa
30 secum reputans de immoderata civium suorum licentia, crudelitatemque erga nobiles, utilissimum

munum ratus impendentem evitare tempestatem, clam se a custodibus subduxit, et inde primum Elidem, deinde Thebas venit. Postquam autem se capitis damnatum, bonis publicatis, audivit, et id, quod usu venerat, Eumolpidas sacerdotes a populo coactos, ut se devoverent, ejusque devotionis, quo testatior esset memoria, exemplum, in pila lapidea incisum, esse positum in publico, Lacedæmonem demigravit. Ibi, ut ipse prædicare consueverat, non adversus patriam, sed inimicos suos bellum gessit, quod iidem hostes essent civitati. Nam, cum intelligerent se plurimum prodesse reipublicæ, ex ea ejecisse, plusque iræ suæ, quam utilitati communi paruisse. Itaque hujus consilio Lacedæmonii cum Persarum rege amicitiam fecerunt; deinde Deceliam in Attica munierunt, præsidioque perpetuo ibi posito, in obsidione Athenas tenuerunt. Ejusdem opera Ioniam a societate averterunt Atheniensium. Quo facto, multo superiores bello esse cœperunt.

V. Neque vero his rebus tam amici Alcibiadi sunt facti, quam timore ab eo alienati. Nam, cum acerrimi viri præstantem prudentiam in omnibus rebus cognoscerent, pertimuerunt, ne, caritate patriæ ductus, aliquando ab ipsis descisceret, et cum suis in gratiam rediret. Itaque tempus ejus interficiendi quærere instituerunt. Id Alcibiadi diutius celari non potuit: erat enim ea sagacitate ut decipi non posset, præsertim cum animum attendisset ad cavendum.

Itaque

Itaque ad Tiffaphernem præfectum regis Darii se contulit. Cujus cum in intimam amicitiam pervenisset, et Atheniensium, male gestis in Sicilia rebus, opes fenescere, contra Lacedæmoniorum crescere videret; initio cum Pisandro prætore, qui apud Samum exercitum habebat, per internuntios colloquitur, et de reditu suo facit mentionem. Erat enim eodem, quo Alcibiades, sensu, populi potentiæ non amicus, et optimatum fautor. Ab hoc destitutus, primum per Thrasymbulum Lyci filium ab exercitu recipitur, prætorque fit apud Samum: post, suffragante Theramene, plebiscito restituitur, parique absens imperio præficitur simul cum Thrasymbulo et Theramene. Horum imperio tanta commutatio rerum facta est, ut Lacedæmonii, qui paulo ante victores viguerant, perterriti pacem peterent. Victi enim erant quinque præliis terrestribus, tribus navalibus; in quibus ducentas naves triremes amiserant, quæ captæ in hostium venerant potestatem. Alcibiades simul cum collegis receperat Ioniam, Hellepontum, multas præterea urbes Græcas, quæ in ora sitæ sunt Asiæ; quarum expugnaverant complures, in his Byzantium: neque minus multas consilio ad amicitiam adjunxerant, quod in captos clementia fuerant usi.

VI. Ita præda onusti, locupletato exercitu, maximis rebus gestis, Athenas venerunt. His cum obviam universa civitas in Piræeum descendisset, tanta fuit omnium expectatio visendi Alcibiadis,

cibiadis, ut ad ejus triremem vulgus conflueret, perinde ac si solus advenisset. Sic enim populo erat persuasum, et adversas superiores, et præsentis secundas res accidisse ejus opera. Itaque et Siciliæ amissum imperium, et Lace- 5
dæmoniorum victorias culpæ suæ tribuebant, quod talem virum e civitate expulissent. Neque id sine causa arbitrari videbantur: nam postquam exercitui præesse cœperat, neque terra, neque mari hostes pares esse potuerant. Hic 10
ut navi egressus est, quanquam Theramenes et Thrasylbulus eisdem rebus præfuerant, simulque venerant in Pyræum, tamen illum unum omnes prosequiebantur, et, id, quod nunquam antea usu venerat, nisi Olympiæ victoribus, 15
coronis aureis æneisque vulgo donabatur. Ille lacrymans talem benevolentiam civium suorum accipiebat, reminiscens pristini temporis acerbis-
situdinem. Postquam astu venit, concione advocata, sic verba fecit, ut nemo tam ferus fuerit, 20
quin ejus casum lacrymarit; inimicumque his se ostenderit, quorum opera patria pulsus fuerat; perinde ac si alius populus, non ille ipse, qui tum flebat, eum sacrilegii damnasset. Restituta ergo huic sunt publice bona; iidemque 25
illi Eumolpidæ sacerdotes rursus resacrare sunt coacti, qui eum devoverant; pilæque illæ, in quibus devotio fuerat scripta, in mare præcipitatae.

VII. Hæc Alcibiadi lætitia minus fuit diurna. 30
Nam, cum ei essent omnes honores decreti,

creti, totaque respublica domi bellicue tradita, ut unius arbitrio gereretur, et ipse postulasset, ut duo sibi collegæ darentur, Thrasybulus et Adimantus, neque id negatum esset, classe in
5 Afiam profectus, quod apud Cymen minus ex sententia rem gesserat, in invidiam recidit. Nihil enim eum non efficere posse ducebant. Ex quo fiebat, ut omnia minus prospere gesta ejus culpæ tribuerent, cum eum aut negligenter,
10 aut malitiose fecisse loquerentur, sicut tum accidit: nam corruptum a Rege capere Cymen noluisse arguebant. Itaque huic maxime putamus malo fuisse nimiam opinionem ingenii, atque virtutis. Timebatur enim non minus,
15 quam diligebatur, ne secunda fortuna, magnisque opibus elatus tyrannidem concupisceret. Quibus rebus factum est, ut absenti magistratum abrogarent, et alium in ejus locum substituerent. Id ille ut audivit, domum reverti no-
20 luit, et se Perinthum contulit, ibique tria castella communivit, Bornos, Byziam, Macrontichos; manuque collecta primus Græciæ in Thraciam introiit, gloriosius existimans barbarorum præda locupletari, quam Graiorum.
25 Qua ex re creverat cum fama, tum opibus; magnamque amicitiam sibi cum quibusdam regibus Thraciæ pepererat.

VIII. Neque tamen a caritate patriæ potuit recedere. Nam, cum apud Ægos flumen Philocles
30 prætor Atheniensium classem constituisset suam, neque longe abesset Lyfander prætor Lacedæmoniorum,

moniorum, qui in eo erat occupatus, ut bellum quam diutissime duceret, quod ipsis pecunia a Rege suppeditabatur, contra Atheniensibus exhaustis, præter arma et naves, nihil erat super, Alcibiades ad Atheniensium venit exercitum, 5 ibique præsentē vulgo agere cœpit; si vellent, se coacturum Lyfandrum aut dimicare, aut pacem petere; Lacedæmonios eo nolle configere classe, quod pedestribus copiis plus quam navibus valerent; sibi autem esse facile Seuthen 10 regem Thracum deducere, ut eos terra depelleret: quo factō, necessario aut classe conflicturos, aut bellum composituros. Id etsi vere dictum Philocles animadvertēbat, tamen postulatā facere noluit; quod sentiebat se, Alcibiade 15 recepto, nullius momenti apud exercitum futurum; et, si quid secundi evenisset, nullam in ea re suam partem fore: contra ea, si quid adversi accidisset, se unum ejus delicti futurum reum. Ab hoc discedens Alcibiades, *Quoniam,* 20 inquit, *victoriæ patriæ repugnas, illud moneo, juxta hostes castra babeas nautica. Periculum est enim, ne, immodestia militum nostrorum, occasio detur Lyfandro nostri opprimendi exercitus.* Neque ea res illum fefellit. Nam Lyfander, 25 cum per speculatores comperisset vulgum Atheniensium in terram prædatum exisse, navesque pene inanes relictas, tempus rei gerendæ non dimisit, eoque impetu totum bellum delevit.

IX. At Alcibiades, victis Atheniensibus, non 30 satis tuta eadem loca sibi arbitratus penitus in Thra-

Thraciam se supra Propontidem abdidit, sperans ibi facillime suam fortunam oculi posse, sed falso. Nam Thraces, postquam eum cum magna pecunia venisse senserunt, insidias ei fecerunt; qui ea, quæ apportavit, abstulerunt, ipsum capere non potuerunt. Ille, cernens nullum locum sibi tutum in Græcia propter potentiam Lacedæmoniorum, ad Pharnabazum in Asiam transit; quem quidem adeo sua cepit
10 humanitate, ut eum nemo in amicitia antecederet. Namque ei Grunium dederat in Phrygia castrum, ex quo quinquaginta talenta vectigalis capiebat. Qua fortuna Alcibiades non erat contentus, neque Athenas victas Lacedæmoniis
15 servire poterat pati. Itaque ad patriam liberandam omni ferebatur cogitatione; sed videbat id sine rege Persarum non posse fieri, ideoque eum amicum sibi cupiebat adjungi. Neque dubitabat facile se consecuturum, si modo
20 ejus conveniendi habuisset potestatem. Nam Cyrum fratrem ei bellum clam parare, Lacedæmoniis adjuvantibus, sciebat: id si ei aperuisset, magnam se ab eo initurum gratiam videbat.

X. Hæc cum moliretur, peteretque a Pharnabazo, ut ad Regem mitteretur, eodem tempore Critias cæterique tyranni Atheniensium certos homines ad Lylandrum in Asiam miserunt, qui eum certiore facerent, nisi Alcibiadem sustulisset, nihil earum rerum fore ratum, quas ipse
30 Athenis constituisset. Quare, si suas res gestas manere vellet, illum persequeretur. His Laco
rebus

rebus commotus statuit accuratius sibi agendum cum Pharnabazo. Huic ergo renunciat, quæ Regi cum Lacedæmoniis essent, irrita futura, nisi Alcibiadem vivum, aut mortuum tradidisset. Non tulit hoc satrapes, et violare clementiam, quam Regis opes minui maluit. Itaque misit Syfamithren et Bagoam ad Alcibiadem interficiendum, cum ille esset in Phrygia, iterque ad Regem pararet. Missi clam vicinatis, in qua tum Alcibiades erat, dant negotium, ut eum interficiant. Illi, cum eum ferro aggredi non auderent, noctu ligna contulerunt circa casam eam, in qua quiescebat, eamque succenderunt; ut incendio conficerent, quem manu superari posse diffidebant. Ille autem sonitu flammæ excitatus, quod gladius ei erat subductus, familiaris sui subalare telum eripuit. Namque erat cum eo quidam ex Arcadia hospes, qui nunquam discedere voluerat. Hunc sequi se jubet, et id, quod in præsentia vestimentorum fuit, arripuit: his in ignem ejectis, flammæ vim transiit. Quem, ut barbari incendium effugisse viderunt, telis eminus missis interfecerunt, caputque ejus ad Pharnabazum retulerunt. At mulier, quæ cum eo vivere consueverat, muliebri sua veste contactum ædificii incendio mortuum cremavit, quod ad vivum interimendum erat comparatum. Sic Alcibiades, annos circiter quadraginta natus, diem obiit supremum.

XI. Hunc infamatum a plerisque tres gravissimi

fimi historici summis laudibus extulerunt :
 Thucydides, qui ejusdem ætatis fuit ; Theo-
 pompus, qui fuit post aliquanto natus ; et Ti-
 mæus : qui quidem duo maledicentissimi, nescio
 5 quo modo, in illo uno laudando consenserunt.
 Nam ea, quæ supra diximus, de eo prædica-
 runt, atque hoc amplius ; cum Athenis splendi-
 diffima civitate natus esset, omnes Athenienses
 splendore ac dignitate vitæ superasse : postquam
 10 inde expulsus Thebas venerit, adeo studiis eo-
 rum inservisse, ut nemo eum labore corporisque
 viribus posset æquiparare : (omnes enim Bœotii
 magis firmitati corporis, quam ingenii acumini
 inserviunt :) eundem apud Lacedæmonios, quo-
 15 rum moribus summa virtus in patientia pone-
 batur, sic duritiæ se dedisse, ut parsimonia
 victus atque cultus omnes Lacedæmonios vin-
 ceret : fuisse apud Thracas, homines vinolen-
 tos, rebusque Venereis deditos ; hos quoque in
 20 his rebus antecessisse : venisse ad Persas, apud
 quos summa laus esset fortiter venari, luxuriose
 vivere ; horum sic imitatum consuetudinem, ut
 illi ipsi eum in his maxime admirarentur : qui-
 bus rebus effecisse, ut, apud quoscunque esset,
 25 princeps poneretur, habereturque carissimus.
 Sed satis de hoc : reliquos ordiamur.

VIII. THRA-

VIII.

THRASYBULUS.

I. THRASYBULUS Lyci filius, Atheniensis.
Si per se virtus sine fortuna ponderanda sit,
dubito an hunc primum omnium ponam. Illi
sine dubio neminem præfero fide, constantia,
magnitudine animi, in patriam amore. Nam, 5
quod multi voluerunt, paucique potuerunt, ab
uno tyranno patriam liberare, huic contigit, ut
a triginta oppressam tyrannis e servitute in
libertatem vindicaret. Sed nescio quo modo,
cum eum nemo anteiret his virtutibus, multi 10
nobilitate præcurrerunt. Primum Peloponnesio
bello multa hic sine Alcibiade gessit; ille nul-
lam rem sine hoc: quæ ille universa naturali
quodam bono fecit lucri. Sed illa tamen om-
nia communia imperatoribus cum militibus et 15
fortuna, quod in prælii concursu abit res a
consilio ad vires, vimque pugnantium. Itaque
jure suo nonnulla ab imperatore miles, plurima
vero fortuna vindicat, seque hic plus valuisse,
quam ducis prudentiam, vere potest prædicare. 20
Quare illud magnificentissimum factum pro-
prium est Thrasybuli. Nam, cum triginta ty-
ranni, præpositi a Lacedæmoniis, servitute op-
pressas

pressas tenerent Athenas, plurimos cives, quibus in bello pepercerat fortuna, partim patria expulissent, partim interfecissent, plurimorum bona publicata inter se divisissent, non solum princeps, sed et solus initio bellum his indixit.

II. Hic enim, cum Phylon confugisset, quod est castellum in Attica munitissimum, non plus habuit secum, quam triginta de suis. Hoc initium fuit salutis Atticorum, hoc robur libertatis clarissimæ civitatis. Neque vero hic modo contemptus est primo a tyrannis, sed et ejus solitudo: quæ quidem res et illis contemnendis perniciæ, et huic despecto salutis fuit. Hæc enim illos ad persequendum segnes, hos autem, tempore ad comparandum dato, fecit robustiores. Quo magis præceptum illud omnium in animis esse debet, Nihil in bello oportere contemni; nec sine causa dici, Matrem timidi flere non solere. Neque tamen pro opinione Thrasybuli auctæ sunt opes. Nam jam tum illis temporibus fortius boni pro libertate loquebantur, quam pugnabant. Hinc in Piræum transiit, Munychiamque munivit. Hanc bis tyranni oppugnare sunt adorti, ab eaque turpiter repulsi, protinus in urbem, armis impedimentisque amissis, refugerunt. Usus est Thrasybulus non minus prudentia, quam fortitudine. Nam cedentes violari vetuit: cives enim civibus parcere æquum censebat. Neque quisquam est vulneratus, nisi qui prior impugnare voluit. Neminem jacentem veste spoliavit:

vit: nil attigit, nisi arma quorum indigebat, et quæ ad victum pertinebant. In secundo prælio cecidit Critias dux tyrannorum, cum quidem adversus Thrasybulum fortissime pugnaret.

5

III. Hoc dejecto, Pausanias venit Atticis auxilio rex Lacedæmoniorum. Is inter Thrasybulum, et eos, qui urbem tenebant, fecit pacem his conditionibus: ne qui, præter triginta tyrannos, et decem, qui, postea prætores creati, superioris more crudelitatis erant usi, afficerentur exilio; neve cujusquam bona publicarentur: reipublicæ procuratio populo redderetur. Præclarum hoc quoque Thrasybuli, quod, reconciliata pace, cum plurimum in civitate posset, legem tulit, ne quis anteaictarum rerum accusaretur, neve multaretur; eamque illi Legem Oblivionis appellarunt. Neque vero hanc tantum ferendam curavit, sed etiam, ut valeret, effecit. Nam, cum quidam ex his, qui simul cum eo in exilio fuerant, cædem facere eorum vellent, cum quibus in gratiam reditum erat, publice prohibuit, et id, quod pollicitus erat, præstitit.

15

20

IV. Huic, pro tantis meritis, honoris corona a populo data est, facta e duabus virgulis oleaginis; quæ, quod amor civium, non vis expresserat, nullam habuit invidiam, magnæque fuit gloriæ. Bene ergo Pittacus ille, qui septem sapientum numero est habitus, cum ei Mitylenæi multa millia jugerum agri muneri darent,

30

Nolite,

Nolite, rogo vos, inquit, mihi dare, quod multi inuideant, plures etiam concupiscant. Quare ex istis nolo amplius, quam centum jugera, quæ et meam animi æquitatem et vestram voluntatem in-
dicent. Nam parva munera, diutina; locupletia, non propria esse consueverunt. Illa igitur corona contentus Thrasybulus, neque amplius requisivit, neque quenquam honore se antecessisse existimavit. Hic sequenti tempore, cum prætor
classem ad Ciliciam appulisset, neque satis diligenter in castris ejus agerentur vigiliæ, a barbaris, ex oppido noctu eruptione facta, in tabernaculo interfectus est.

IX.

CONON.

I. CONON Atheniensis Peloponnesio bello accessit ad rempublicam, in eoque ejus opera magni fuit. Nam et prætor pedestribus exercitibus præfuit, et præfectus classis res magnas mari gessit. Quas ob causas præcipuus ei honos habitus est. Namque omnibus unus insulis præfuit. In qua potestate Pharas cepit coloniam Lacedæmoniorum. Fuit etiam extremo Peloponnesio bello prætor, cum apud Ægos flumen copię Atheniensium a Lyandro sunt devictæ. Sed tum abfuit, eoque pejus res administrata est. Nam et prudens rei militaris, et diligens erat imperii. Itaque nemini erat his temporibus dubium, si adfuisset, illam Athenienses calamitatem accepturos non fuisse. 15

II. Rebus autem afflictis, cum patriam obfideri audisset, non quæsit ubi ipse tuto viveret, sed unde præsidio posset esse civibus suis. Itaque contulit se ad Pharnabazum satrapen Ioniæ et Lydiæ, eundemque generum Regis et propinquum; apud quem ut multum gratia valeret, multo labore multisque effecit periculis. 20
Nam,

Nam, cum Lacedæmonii, Atheniensibus devictis, in societate non manerent, quam cum Artaxerxe fecerant, Agefilaumque bellatum misissent in Asiam, maxime impulsus a Tissapherne, qui ex intimis Regis ab amicitia ejus defecerat, et cum Lacedæmoniis coierat societatem, hunc adversus Pharnabazus habitus est imperator; re quidem vera exercitui præfuit Conon, ejusque omnia arbitrio gesta sunt. Hic multum ducem summum Agefilaum impedivit, sæpeque ejus consiliis obstitit. Neque vero non fuit apertum, si ille non fuisset, Agefilaum Asiam Tauro tenus Regi fuisse erepturum. Qui posteaquam domum a suis civibus revocatus est, quod Bœotii et Athenienses Lacedæmoniis bellum indixerant; Conon nihilo secius apud præfectos Regis versabatur, hisque omnibus maximo erat usus.

III. Defecerat a Rege Tissaphernes, neque id tam Artaxerxi, quam cæteris erat apertum. Multis enim magnisque meritis apud Regem, etiam cum in officio non maneret, valebat. Neque id mirandum, si non facile ad credendum inducebatur, reminiscens ejus se opera Cyrum fratrem superasse. Hujus accusandi gratia Conon a Pharnabazo ad Regem missus, posteaquam venit, primum ex more Persarum ad chiliarchum, qui secundum gradum imperii tenebat, Tithraustem accessit, seque ostendit cum Rege colloqui velle. Nemo enim sine hoc admittitur. Huic ille, *Nulla, inquit, mora est;*

sed tu delibera utrum colloqui malis, an per literas edere quæ cogitas. Necesse est enim, si in conspectum veneris, venerari te Regem (quod ὑποσχεῖν illi vocant). Hoc si tibi grave est, per me nibilo secius editis mandatis conficies, quod 5 studes. Tum Conon, Enimvero, inquit, mibi non est grave quemvis honorem habere Regi; sed vereor, ne civitati meæ sit opprobrio, si, cum ex ea sim profectus, quæ cæteris gentibus imperare consueverit, potius barbarorum, quam illius 10 more fungar. Itaque, quæ volebat, huic scripta tradidit,

IV. Quibus cognitis, Rex tantum auctoritate ejus motus est, ut Tissaphernem hostem judicavit, et Lacedæmonios bello persequi jasserit, 15 et ei permiserit, quem vellet eligere ad dispensandam pecuniam. Id arbitrium Conon negavit sui esse consilii, sed ipsius, qui optime suos nosse deberet; sed se suadere, Pharnabazo id negotii daret. Hinc magnis muneribus donatus 20 ad mare est missus, ut Cypriis, et Phœnicibus, cæterisque maritimis civitatibus naves longas imperaret, classemque, qua proxima æstate mare tueri posset, compararet; dato adjutore Pharnabazo, sicut ipse voluerat. Id ut Lace- 25 dæmoniis est nuntiatum, non sine cura rem administrarunt, quod majus bellum imminere arbitrabantur, quam si cum barbaro solum contenderent. Nam ducem fortem, et prudentem regiis opibus præfuturum, ac secum dimicaturum 30 videbant, quem neque consilio, neque copiis superare

superare possent. Hac mente magnam contrahunt classem; proficiscuntur Pisandro duce. Hos Conon apud Cnidum adortus magno prælio fugat, multas naves capit, complures depri-
 5 mit. Qua victoria non solum Athenæ, sed etiam cuncta Græcia, quæ sub Lacedæmoniorum fuerat imperio, liberata est. Conon cum parte navium in patriam venit; muros dirutos a Lyfandro utrosque, et Piræei, et Athenarum,
 10 reficiendos curat; pecuniæque quinquaginta talenta, quæ a Pharnabazo acceperat, civibus suis donat.

V. Accidit huic, quod cæteris mortalibus, ut inconsideratio in secunda, quam in adversa
 15 esset fortuna. Nam, classe Peloponnesiorum devicta, cum ultum se injurias patriæ putaret, plura concupivit, quam efficere potuit. Neque tamen ea non pia et probanda fuerunt, quod potius patriæ opes augeri, quam Regis, ma-
 20 luit. Nam, cum magnam auctoritatem sibi pugna illa navali, quam apud Cnidum fecerat, constituisset non solum inter barbaros, sed etiam inter omnes Græciæ civitates, clam dare operam cœpit, ut Ioniam et Æoliam restitueret
 25 Atheniensibus. Id cum minus diligenter esset celatum, Tiribazus, qui Sardibus præerat, Cononem evocavit, simulans ad Regem eum se mittere velle magna de re. Hujus nuntio parens cum venisset, in vincula coniectus est;
 30 in quibus aliquandiu fuit. Nonnulli eum ad Regem abductum, ibique periisse, scriptum reliquerunt.

querunt. Contra ea Dinon historicus, cui nos plurimum de Perficis rebus credimus, effugisse scripsit: illud addubitat, utrum Tiribazo sci-ente, an imprudente fit factum.

X. DION.

X.

DION.

I. **DION** Hipparini filius, Syracusanus, nobili genere natus, utraque implicatus tyrannide Dionysiorum. Namque ille superior Aristomachen sororem Dionis habuit in matrimonio, ex qua duos filios Hipparinum et Nisæum procreavit, totidemque filias Sophrosynen et Areten; quarum priorem Dionysio filio, eisdem cui regnum reliquit, nuptum dedit, alteram Areten, Dioni. Dion autem, præter nobilem propinquitatem, generosamque majorum famam, multæ alia a natura habuit bona: in his ingenium docile, come, aptum ad artes optimas, magnam corporis dignitatem, quæ non minimum commendat: magnas præterea divitias a patre relictas, quas ipse tyranni muneribus auxerat. Erat intimus Dionysio priori, neque minus propter mores, quam affinitatem. Namque, etsi Dionysii crudelitas ipsi displicebat, tamen saluum illum propter necessitudinem, magis etiam suorum causa esse studebat. Ade-

quæ essent illustriores, per Dionem administrabantur; quas quidem ille diligenter obeundo, fideliter administrando, crudelissimum nomen tyranni sua humanitate leniebat. Hunc a Dionysio missum Carthaginienses suspexerunt, ut neminem unquam Græca lingua loquentem magis sint admirati.

II. Neque vero hæc Dionysium fugiebant: nam, quanto esset sibi ornamento, sentiebat. Quo fiebat, ut uni huic maxime indulgeret, neque eum secus diligeret ac filium. Qui quidem, cum Platonem Tarentum venisse fama in Siciliam esset perlata, adolescenti negare non potuit, quin eum arcefferet, cum Dion ejus audiendi cupiditate flagraret. Dedit ergo huic veniam, magnæque eum ambitione Syracusas perduxit. Quem Dion adeo admiratus est, atque adamavit, ut se totum ei traderet. Neque vero minus Plato delectatus est Dione. Itaque, cum a Dionysio tyranno crudeliter violatus esset, quippe quem venundari jussisset, tamen eodem rediit, ejusdem Dionis precibus adductus. Interim in morbum incidit Dionysius; quo cum graviter conflictaretur, quæsit a medicis Dion quemadmodum se haberet, simulque ab his petiit, si forte majori esset periculo, ut sibi faterentur: nam velle se cum eo colloqui de partiendo regno, quod sororis suæ filios ex illo natos partem regni putabat debere habere. Id medici non tacuerunt, et ad Dionysium filium sermonem retulerunt. Quo ille commotus, ne agendi

agendi cum eo esset Dioni potestas, patri soporem medicos dare coegit. Hoc, æger, sumpto, somno sopitus diem obiit supremum.

III. Tale initium fuit Dionis et Dionysii filii multatis, eaque multis rebus aucta est; sed tamen primis temporibus aliquandiu simulata inter eos amicitia mansit. Cumque Dion non defineret obsecrare Dionysium, ut Platonem Athenis arcefferet, et ejus consiliis uteretur; ille, qui in aliqua re vellet patrem imitari, morem ei gessit, eodemque tempore Philistum historicum Syracusas reduxit, hominem amicum non magis tyranno, quam tyrannidi. Sed de hoc in meo libro plura sunt exposita, qui de historicis Græcis conscriptus est. Plato autem tantum apud Dionysium auctoritate potuit, valuitque eloquentia, ut ei persuaserit tyrannidis facere finem, libertatemque reddere Syracusanis; a qua voluntate Philisti consilio deterritus, aliquanto crudelior esse cœpit.

IV. Qui quidem, cum a Dione se superari videret ingenio, auctoritate, amore populi, verens ne, si eum secum haberet, aliquam occasionem sui daret opprimendi, navem ei triremem dedit, qua Corinthum deveheretur; ostendens, se id utriusque facere causa, ne, cum inter se timerent, alteruter alterum præoccuparet. Id cum factum multi indignarentur, magnæque esset invidiæ tyranno, Dionysius omnia, quæ moveri poterant Dionis, in naves imposuit, ad eumque misit. Sic enim existimari volebat id

se non odio hominis, sed suæ salutis fecisse causa. Postea vero quam audivit eum in Peloponneso manum comparare, sibi que bellum facere conari, Areten Dionis uxorem alii nuptum dedit, filiumque ejus sic educari jussit, ut indulgendo turpissimis imbueretur cupiditatibus. Nam puero, priusquam pubes esset, scorta adducebantur, vino epulisque obruebatur, neque ullum tempus sobrio relinquebatur. Is usque eo vitæ statum commutatum ferre non potuit, postquam in patriam rediit pater, (namque apposti erant custodes, qui eum a pristino victu deducerent) ut se a superiore parte ædium dejecerit, atque ita interierit.

V. Sed illuc revertor. Postquam Corinthum pervenit Dion, et eodem perfugit Heracleides, ab eodem expulsus Dionysio, qui præfectus fuerat equitum, omni ratione bellum comparare cœperunt. Sed non multum proficiebant, quod multorum annorum tyrannis magnarum opum putabatur. Quam ob causam pauci ad societatem periculi perducebantur. Sed Dion, fretus non tam suis copiis, quam odio tyranni, maximo animo, duabus onerariis navibus, quinquaginta annorum imperium, munitum quingentis longis navibus, decem equitum, centum peditum millibus, profectus oppugnatum, quod omnibus gentibus admirabile est visum, adeo facile perculit, ut post diem tertium, quam Siciliam attigerat, Syracusas intraverit. Ex quo intelligi potest nullum esse im-

imperium tutum, nisi benevolentia munitum. Eo tempore aberat Dionysius, et in Italia classem opperiebatur, adversariorum ratus neminem sine magnis copiis ad se venturum: quæ res
 5 eum fefellit. Nam Dion his ipsis, qui sub adversarii fuerant potestate, regiones spiritus representat, totiusque ejus partis Siciliae potitus est, quæ sub Dionysii potestate fuerat; parique modo urbis Syracusarum, præter arcem, et insulam ad-
 10 junctam oppido; eoque rem perduxit, ut talibus factionibus pacem tyrannus facere vellet: Siciliam Dion obtineret, Italiam Dionysius, Syracusas Apollocrates, cui maximam fidem uni habebat Dionysius.

15 VI. Has tam prosperas, tamque inopinatas res consecuta est subita commutatio; quod fortuna sua mobilitate, quem paulo ante extulerat, demergere est adorta. Primum in filio, de quo commemoravi supra, sævitiam suam exercuit.

20 Nam, cum uxorem reduxisset, quæ alii fuerat tradita, filiumque vellet revocare ad virtutem a perdita luxuria, accepit gravissimum parens vulnus morte filii; deinde orta dissensione inter eum et Heraclidem, qui quidem Dioni princi-

25 patum non concedens factionem comparavit.

Neque is minus valebat apud optimates; quorum consensu præerat classi, cum Dion exercitum pedestrem teneret. Non tulit hoc animo æquo Dion, et versum illum Homeri retulit ex
 30 secunda rhapsodia, in quo hæc sententia est:

Non posse bene geri rempubl. multorum imperiis.

riis. Quod dictum magna invidia consecuta est: namque aperuisse videbatur, se omnia in sua potestate esse velle. Hanc ille non lenire obsequio, sed acerbitate opprimere studuit, Heraclidemque, cum Syracusas venisset, interficiendum curavit.

VII. Quod factum omnibus maximum timorem iniecit. Nemo enim, illo interfecto, se tutum putabat. Ille autem, adversario remoto, licentius eorum bona, quos sciebat adversus se sensisse, militibus dispertivit. Quibus divisis, cum quotidiani maximi fierent sumptus, celeriter pecunia deesse coepit; neque, quo manus porrigeret, suppetebat, nisi in amicorum possessiones. Id ejusmodi erat, ut, cum milites reconciliaffet, amitteret optimates. Quarum rerum cura frangebatur, et, insuetus male audiendi, non æquo animo ferebat de se ab iis male existimari, quorum paulo ante in cœlum fuerat elatus laudibus. Vulgus autem, offensa in eum militum voluntate, liberius loquebatur, et tyrannum non ferendum dictitabat.

VIII. Hæc ille intuens, cum, quemadmodum sedaret, nesciret, et, quorsum evaderent, timeret; Callicrates quidam, civis Atheniensis, qui simul cum eo ex Peloponneso in Siciliam venerat, homo et callidus, et ad fraudem acutus, sine ulla religione ac fide, adit ad Dionem, et ait, eum in magno periculo esse propter offensionem populi et odium militum, quod nullo modo evitare posset, nisi alicui suorum nego-

negotium daret, qui se simularet illi inimicum; quem si invenisset idoneum, facile omnium animos cogniturum, adversariosque sublatum, quod inimici ejus dissidenti suos sensus
 5 aperturi forent. Tali consilio probato, excipit has partes ipse Callicrates, et se armat imprudentia Dionis; ad eum interficiendum socios conquirat, adversarios ejus convenit, conjurationem confirmat. Res multis consciis quæ
 10 gereretur, elata refertur ad Aristomachen forem Dionis, uxoremque Areten. Illæ timore perterritæ conveniunt, cujus de periculo timebant. At ille negat a Callicrate fieri sibi infidias, sed illa, quæ agerentur, fieri præcepto suo.
 15 Mulieres nihilo secius Callicratem in ædem Proserpinæ deducunt, ac jurare cogunt nihil ab illo periculi fore Dioni. Ille hac religione non modo ab incepto non deterritus, sed ad maturandum concitatus est; verens ne prius
 20 consilium suum aperiretur, quam conata perficisset.

IX. Hac mente proximo die festo, cum a conventu remotum se Dion domi teneret, atque in conclavi edito recubuisset, consciis facinoris
 25 loca munitiora oppidi tradidit, domum custodibus sepsit, a foribus qui non discederent, certos præfecit. Navem triremem armatis ornat, Philocrati fratri suo tradit, eamque in portu agitari jubet, ut si exercere remiges vellet;
 30 cogitans, si forte consiliis obstitisset fortuna, ut haberet, quo fugeret ad salutem.

Suorum

Suorum autem e numero Zacynthios adolescentes quosdam elegit, cum audacissimos, tum viribus maximis; hisque dat negotium, ut ad Dionem eant inermes, sic ut conveniendi ejus gratia viderentur venire. Hi propter notitiam 5 sunt intromissi. At illi, ut limen ejus intrarunt, foribus obsecratis, in lecto cubantem invadunt, colligant: fit strepitus, adeo ut exaudiri posset foris. Hic, sicut ante sæpe dictum est, quam invisa sit singularis potentia, et misera 10 randa vita, qui se metui, quam amari malunt, cuivis facile intellectu fuit. Namque illi ipsi custodes, si propitia fuissent voluntate, foribus effractis servare eum potuissent, quod illi inermes telum foris flagitantes vivum tenebant. 15 Cui cum succurreret nemo, Lyco quidam Syracusanus per fenestras gladium dedit, quo Dion interfectus est.

X. Confecta cæde, cum multitudo visendi gratia introiisset, nonnulli ab insciis pro noxiis 20 conciduntur. Nam, celeri rumore dilato Dioni vim allatam, multi concurrerant; quibus tale facinus displicebat. Hi, falsa suspitione ducti, immerentes ut sceleratos occidunt. Hujus de morte ut palam factum est, mirabiliter vulgi 25 mutata est voluntas. Nam, qui vivum eum tyrannum vocitarant, eundem liberatorem patriæ, tyrannique expulsores prædicabant. Sic subito misericordia odio successerat, ut eum suo sanguine, si possent, ab Acheronte cuperent redimere. Itaque in urbe, celeberrimo loco, elatus

tus publice, sepulchri monumento donatus est.
Diem obiit circiter annos quinquaginta quin-
que natus ; quartum post annum, quam ex Pe-
loponneso in Siciliam redierat.

XI.

IPHICRATES.

I. IPHICRATES Atheniensis non tam magnitudine rerum gestarum, quam disciplina militari nobilitatus est. Fuit enim talis dux, ut non solum ætatis suæ cum primis compararetur, sed ne de majoribus natu quidem quisquam anteponeretur. Multum vero in bello est versatus, sæpe exercitibus præfuit, nusquam culpa sua male rem gessit, semper consilio vicit; tantumque eo valuit, ut multa in re militari partim nova attulerit, partim meliora fecerit. 10 Namque ille pedestria arma mutavit, cum, ante illum imperatorem, maximis clypeis, brevibus hastis, minutis gladiis uterentur: ille e contrario peltam pro parma fecit, a qua postea peltastæ pedites appellantur, ut ad motus con- 15 cursusque essent leviores. Hastæ modum duplicavit, gladios longiores fecit. Idem genus loricarum mutavit, et pro ferreis atque æneis lineas dedit. Quo facto expeditiores milites reddidit: nam pondere detracto, quod æque 20 corpus tegeret, et leve esset, curavit.

II. Bellum cum Thracibus gessit: Seuthen socium Atheniensium in regnum restituit.
Apud

Aptū. Corinthum tanta severitate exercitui
 præsuit, ut nullæ unquam in Græcia neque
 exercitatiores copiae, neque magis dicto audien-
 tes fuerint duci; in eamque consuetudinem
 5 adduxit, ut, cum praelii signum ab imperatore
 esset datum, sine ducis opera sic ordinatæ con-
 sisterent, ut singuli a peritissimo imperatore
 dispositi viderentur. Hoc exercitu Moram La-
 cedæmoniorum interfecit, quod maxime tota
 10 celebratum est Græcia. Iterum eodem bello
 omnes copias eorum fugavit; quo facto ma-
 gnam adeptus est gloriam. Cum Artaxerxes
 Ægyptio regi bellum inferre voluisset, Iphicra-
 tem ab Atheniensibus petivit ducem, quem
 15 præficeret exercitui conductitio, cujus numerus
 duodecim millium fuit. Quem quidem sic
 omni disciplina militari erudit, ut quemad-
 modum quondam Fabiani milites Romani ap-
 pellati sunt, sic Iphicratenes apud Græcos in
 20 summa laude fuerint. Idem subsidio Lacedæ-
 moniis profectus Epaminondæ retardavit im-
 petus. Nam, nisi ejus adventus appropin-
 quasset, non prius Thebani Sparta abscessissent,
 quam captam incendio delessent.

25 III. Fuit autem et animo magno, et cor-
 pore, imperatoriaque forma, ut ipso aspectu
 cuivis injiceret admirationem sui; sed in labore
 remissus nimis, parumque patiens, ut Theo-
 pompus memoriæ prodidit: bonus vero civis,
 30 fideque magna. Quod cum in aliis rebus de-
 claraverit, tum maxime in Amyntæ Macedonis
 liberis

liberis tuendis. Namque Eurydice mater Perdiccæ et Philippi, cum his duobus pueris, Amynta mortuo, ad Iphicratem confugit, ejusque opibus defensa est. Vixit ad senectutem, placatis in se suorum civium animis. *Causam* 5 capitis semel dixit, bello sociali, simul cum Timotheo, eoque judicio est absolutus. Meneſthea filium reliquit ex Threſſa natum Coti regis filia. Is cum interrogaretur utrum pluris patrem, matremne faceret; *Matrem*, inquit. Id 10 cum omnibus mirum videretur; *At*, ille, *merito*, inquit, *facio: nam pater, quantum in se fuit, Thracem me genuit: contra, mater Atbeniensem.*

XII.

CHABRIAS.

I. CHABRIAS Atheniensis. Hic quoque in summis habitus est ducibus, resque multas memoria dignas gessit. Sed ex his elucet maxime inventum ejus in prælio, quod apud Thebas fecit, cum Bœotiis subsidio venisset. Namque, in ea victoria fidente summo duce Agefilao, fugatis jam ab eo conductitiis catervis, reliquam phalangem loco vetuit cedere; obnixoque genu scuto, projectaque hasta, impetum excipere hostium docuit. Id novum Agefilaus intuens, progredi non est ausus, suosque jam incurrentes tuba revocavit. Hoc usque eo in Græcia fama celebratum est, ut illo statu Chabrias sibi statuum fieri voluerit, quæ publice ei ab Atheniensibus in foro constituta est. Ex quo factum est, ut postea athletæ, cæterique artifices his statibus in statuis ponendis uterentur, in quibus victoriam essent adepti.

II. Chabrias autem multa in Europa bella administravit, cum dux Atheniensium esset: multa in Ægypto sua sponte gessit. Nam Nectanebum adjutum profectus regnum ei constituit. Fecit idem Cypri, sed publice ab Atheni-

Atheniensibus Evagoræ adjutor datus; neque prius inde discessit, quam totam insulam bello devinceret: qua ex re Athenienses magnam gloriam sunt adepti. Interim bellum inter Ægyptios et Persas conflatum est; et Athenienses cum Artaxerxe societatem habebant, Lacedæmonii cum Ægyptiis, a quibus magnas prædas Agefilas rex eorum faciebat. Id intuens Chabrias, cum in re nulla Agefilao cederet, sua sponte eos adjutum profectus Ægyptiæ classi præfuit; pedestribus copiis Agefilas.

III. Tum præfecti Regis Persiæ legatos miserunt Athenas questum, quod Chabrias adversum Regem bellum gereret cum Ægyptiis. Athenienses diem certam Chabriæ præstituerunt, quam ante, domum nisi redisset, capitis se illum damnaturos denuntiarunt. Hoc ille nuntio Athenas rediit, neque ibi diutius est moratus, quam fuit necesse. Non enim libenter erat ante oculos civium suorum, quod et vivebat laute, et indulgebat sibi liberalius, quam ut invidiam vulgi posset effugere. Est enim hoc commune vitium in magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloriæ comes sit, et libenter de his detrahant, quos eminere videant altius; neque animo æquo pauperes alienam opulentium intuentur fortunam. Itaque Chabrias, quoad ei licebat, plurimum aberat. Neque vero solus ille aberat Athenis libenter, sed omnes fere principes fecerunt idem; quod tantum

tum se ab invidia putabant abfuturos, quantum a conspectu suorum recessissent. Itaque Conon plurimum Cypri vixit, Iphicrates in Thracia, Timotheus Lesbi, Chares in Sigæo. Diffimilis
5 quidem Chares horum et factis et moribus, sed tamen Athenis et honoratus et potens.

IV. Chabrias autem periit bello sociali, tali modo. Oppugnabant Athenienses Chium. Erat in classe Chabrias privatus, sed omnes, qui in
10 magistratu erant, auctoritate anteibat, eumque magis milites, quam qui præerant, aspiciebant. Quæ res ei maturavit mortem. Nam, dum primus studet portum intrare, et gubernatorem jubet eo dirigere navem, ipse sibi perniciiei fuit.
15 Cum enim eo penetrasset, cæteræ non sunt secutæ. Quo facto circumfusus hostium concursu, cum fortissime pugnaret, navis rostro percussa cœpit fidere. Hinc cum refugere posset, si se in mare dejecisset, quod suberat
20 classis Atheniensium, quæ exciperet natantem, perire maluit, quam armis abjectis navem relinquare, in qua fuerat vectus. Id cæteri facere noluerunt, qui nando in tutum pervenerunt. At ille, præstare honestam mortem turpi
25 existimans vitæ, cominus pugnans telis hostium interfectus est.

XIII.

TIMOTHEUS.

I. TIMOTHEUS Cononis filius, Atheniensis. Hic a patre acceptam gloriam multis auxit virtutibus. Fuit enim disertus, impiger, laboriosus, rei militaris peritus, neque minus civitatis regendæ. Multa hujus sunt præclare facta, sed hæc maxime illustria. Olynthios et Byzantios bello subegit: Samum cepit, in qua oppugnanda, superiore bello, Athenienses mille et ducenta talenta consumpserant. Hanc ille sine ulla publica impensa populo restituit. Adversum Cotyn bella gessit, ab eoque mille et ducenta talenta prædæ in publicum detulit: Cyzicum obsidione liberavit: Ariobarzani, simul cum Agefilao, auxilio profectus est: a quo cum Laco pecuniam numeratam accepisset, ille cives suos agro atque urbibus augeri maluit, quam id sumere, cujus partem domum suam ferre posset. Itaque accepit Crithoten et Seftum.

II. Idem classi præfectus circumvehens Peloponnesum, Laconicam populatus, classem eorum fugavit. Corcyram sub imperium Atheniensem redegit, sociosque idem adjunxit Epirotas,

rotas, Acharnanas, Chaonas, omnesque eas gentes, quæ mare illud adjacent. Quo factò Lacedæmonii de diutina contentione destiterunt, et sua sponte Atheniensibus imperii maritimi
 5 principatum concesserunt, pacemque his legibus constituerunt, ut Athenienses mari duces essent. Quæ victoria tantæ fuit Atticis lætitiæ, ut tum primum aræ Paci publice sint factæ, eique Dæ pulvinar sit institutum. Cujus lau-
 10 dis ut memoria maneret, Timotheo publice statuam in foro posuerunt; qui honos huic uni ante hoc tempus contigit, ut, cum patri populus statuam posuisset, filio quoque daret: sic juxta posita recens filii, veterem patris renovavit
 15 memoriam.

III. Hic cum esset magno natu, et magistratus gerere desisset, bello Athenienses undique premi sunt cæpti. Defecerat Samus, descierat Hellepontus, Philippus jam tunc valens Macedo multa moliebatur; cui oppositus
 20 Chares cum esset, non satis in eo præsidii putabatur. Fit Menestheus prætor, filius Iphicratis, gener Timothei, et, ut ad bellum proficiscatur, decernitur. Huic in consilium dan-
 25 tur duo usu et sapientia præstantes, quorum consilio uteretur, pater et socer: quod in his tanta erat auctoritas, ut magna spes esset per eos amissa posse recuperari. Hi cum Samum profecti essent, et eodem Chares, eorum ad-
 30 ventu cognito, cum suis copiis proficisceretur, ne quid absente se gestum videretur;
 E accidit,

accidit, cum ad insulam appropinquarent, ut magna tempestas oriretur, quam evitare duo veteres imperatores utile arbitrati suam classem suppresserunt. At ille temeraria usus ratione non cessit majorum natu auctoritati, et, 5 ut in sua manu esset fortuna, quo contenderat, pervenit, eodemque ut sequerentur ad Timotheum et Iphicratem nuntium misit. Hinc male re gesta, compluribus amissis navibus, eodem, unde erat profectus, se recepit, literas- 10 que Athenas publice misit sibi proclive fuisse Samum capere, nisi a Timotheo et Iphicrate desertus esset. Ob eam rem in crimen vocabantur. Populus, acer, suspicax, mobilis, adversarius, invidus etiam potentiae, domum re- 15 vocat: accusantur prodicionis. Hoc judicio damnatur Timotheus, lisque ejus aestimatur centum talentis. Ille, odio ingratae civitatis coactus, Chalcidem se contulit.

IV. Hujus post mortem cum populum judicii sui poeniteret, multa novem partes detraxit, et decem talenta Cononem filium ejus ad muri quandam partem reficiendam jussit dare. In quo fortunae varietas est animadversa. Nam, quos avus Conon muros ex ho- 25 sium praeda patriae restituerat, eosdem nepos cum summa ignominia familiae ex sua re familiari reficere coactus est. Timothei autem moderatae sapientisque vitae cum plura possumus proferre testimonia, uno erimus contenti; 30 quod ex eo facile conjici poterit, quam carus suis

fuis fuerit. Cum Athenis adolescentulus causam diceret, non solum amici privatique hospites ad eum defendendum convenerunt, sed etiam in eis Jason tyrannus, qui illo tempore
5 fuit omnium potentissimus. Hic, cum in patria sine satellitibus se tutum non arbitraretur, Athenas sine ullo præsidio venit; tantique hospitem fecit, ut mallet se capitis periculum adire, quam Timotheo de fama dimicanti de-
10 esse. Hunc adversus tamen Timotheus postea populi jussu bellum gessit; patriæque sanctiora jura, quam hospitii, esse duxit. Hæc extrema fuit ætas imperatorum Atheniensium, Iphicra-
tis, Chabriæ, Timothei; neque post illorum
15 obitum quisquam dux in illa urbe fuit dignus memoria.

XIV.

DATAMES.

I. VENIO nunc ad fortissimum virum, maximique consilii, omnium barbarorum, exceptis duobus Carthaginiensibus, Hamilcare, et Hannibale. De quo hoc plura referemus, quod et obscuriora sunt ejus gesta pleraque, et ea, quæ prospere ei cefferunt, non magnitudine copiarum, sed consilii, quo tantum non omnes superabat, acciderunt. Quorum nisi ratio explicata fuerit, res apparere non poterunt. Datames patre Camissare natione Care, matre Scythissa, natus, primum militum numero fuit apud Artaxerxem eorum, qui regiam tuebantur. Pater ejus Camissares, quod et manu fortis, et bello strenuus, et Regi multis locis fidelis erat repertus, habuit provinciam, partem Ciliciæ juxta Cappadociam, quam incolunt Leucosyri. Datames, militare munus fungens, primum qualis esset aperuit in bello, quod Rex adversus Cadusios gessit. Namque hic, multis millibus interfectis, magni fuit ejus opera. Quod factum est, ut, cum in eo bello cecidisset Camissares, paterna ei traderetur provincia.

II. Pari se virtute postea præbuit, cum Autophradates

tēphradates jussu Regis bello persequeretur eos, qui defecerant. Namque ejus opera hostes, cum castra jam intrassent, profligati sunt, exercitusque reliquus conservatus Regis est: quā ex re majoribus rebus praeesse coepit. Erat eo tempore Thyus dynastes Paphlagoniæ, antiquo genere natus a Pylæmene illo, quem Homerus Troico bello a Patroclo interfectum ait. Is Regi dicto audiens non erat; quam ob causam bello eum persequi constituit, eique rei praefecit Datamen propinquum Paphlagonis. Namque ex fratre et sorore erant nati: quam ob causam Datames omnia primum experiri voluit, ut sine armis propinquum ad officium reduceret. Ad quem cum venisset sine praesidio, quod ab amico nullas vereretur insidias, pene interiit. Nam Thyus eum clam interficere voluit. Erat mater cum Datame amita Paphlagonis: ea, quid ageretur, rescit, filiumque monuit. Ille fuga periculum evitavit, bellumque indixit Thyo. In quo, cum ab Ariobarzane praefecto Lydiæ, et Ioniæ, totiusque Phrygiæ desertus esset, nihilo segnius perseveravit, vivumque Thyum cepit cum uxore et liberis.

III. Cujus facti ne prius fama ad Regem, quam ipse, perveniret, dedit operam. Itaque, omnibus insciis, eo, ubi erat Rex, venit; posteroque die Thyum, hominem maximi corporis, terribilique facie (quod et niger, et capillo longo, barbaque erat proluxa), optima veste contextit, quam satrapæ regii gerere consueve-

rant;

E 3

rant; ornavit etiam torque, et armillis aureis, cæteroque regio cultu: ipse agresti duplicique amiculo circumdatus, hirtaque tunica, gerens in capite galeam venatoriam, dextra manu clavam, sinistra copulam, qua vinctum ante se Thyum agebat, ut si feram bestiam captam duceret. Quem cum omnes aspicerent propter novitatem ornatus, ignotamque formam, ob eamque rem magnus esset concursus, fuit non nemo, qui agnosceret Thyum, Regique nuntiaret. Primo non accreditit. Itaque Pharnabazum misit exploratum; a quo ut rem gestam comperit, statim admitti iussit, magno-
pere delectatus cum facto, tum ornatu: in primis quod nobilis rex in potestatem inopianti venerat. Itaque magnifice Datamen donatum ad exercitum misit, qui tum contrahebatur, duce Pharnabazo, et Tithrauste, ad bellum Ægyptium, parique eum, atque illos, imperio, esse iussit. Postea vero quam Pharnabazum Rex revocavit, illi summa imperii tradita est.

IV. Hic cum maximo studio compararet exercitum, Ægyptumque proficisci pararet, subito a Rege literæ sunt ei missæ, ut Aspis aggredere-
deretur, qui Cataoniam tenebat; quæ gens jacet supra Ciliciam, confinis Cappadociæ. Namque Aspis, saltuosam regionem castellisque munitam incolens, non solum imperio Regis non parebat, sed etiam finitimas regiones vexabat, et, quæ Regi portarentur, abripiebat.

Datames,

Datames, etsi longe aberat ab his regionibus, et a majore re abstrahebatur, tamen Regis voluntati morem gerendum putavit. Itaque cum paucis, sed viris fortibus, navem conscendit, existimans id, quod accidit, facilius se imprudentem parva manu oppressurum, quam paratum, quamvis magno exercitu. Hac delatus in Ciliciam, egressus inde, dies noctesque iter faciens, Taurum transit, eoque, quo studuerat, venit. Quærit quibus locis sit Aspis; cognoscit haud longe abesse, profectumque eum venatum. Quem dum speculatur, adventus ejus causa cognoscitur. Pisidas cum iis, quos secum habebat, ad resistendum Aspis comparat. Id Datames ubi audivit, arma capit, suosque sequi jubet, ipse equo concitato ad hostem vehitur. Quem procul Aspis conspiciens ad se ferentem pertimescit, atque a conatu resistendi deterritus sese dedit. Hunc Datames victum ad Regem ducendum tradit Mithridati.

V. Hæc dum geruntur, Artaxerxes, reminiscens a quanto bello ad quam parvam rem principem ducum misisset, se ipsum reprehendit, et nuntium ad exercitum Acen misit, quod nondum Datamen profectum putabat, qui ei diceret, ne ab exercitu discederet. His, priusquam perveniret, quo erat profectus, in itinere convenit, qui Aspim ducebant. Quae celeritate cum magnam benevolentiam Regis Datames consecutus esset, non minorem invidiam aulicorum excepit, quod illum unum

pluris, quam se omnes, fieri videbant: quo facto cuncti ad eum opprimendum consenserunt. Hæc Pandates, gazæ custos regiæ, amicus Datami, per scripta ei mittit. In quibus docet, eum magno fore periculo, si quid, illo impetrante, in Ægypto adversi accidisset. Namque eam esse consuetudinem regum, ut casus adversos hominibus tribuant, secundos fortunæ suæ; quo facile fieri, ut impellantur ad eorum perniciem, quorum ductu res male gestæ nuntientur; illum hoc majore fore discrimine, quod, quibus Rex maxime obediat, eos habeat inimicissimos. Talibus ille literis cognitis, cum jam ad exercitum Acæum venisset, quod non ignorabat ea vere scripta, desciscere a Rege constituit: neque tamen quicquam fecit, quod fide sua esset indignum. Nam Mandroblem Magnetem exercitui præfecit; ipse cum suis in Cappadociam discedit, conjunctamque huic Paphlagoniam occupat, celans qua voluntate esset in Regem; clam cum Ariobarzane facit amicitiam, manum comparat, urbes munitas suis tuendas tradit.

VI. Sed hæc propter hiemale tempus minus prospere succedebant. Audit Pisidas quasdam copias adversus se parare: filium eo Arsideum cum exercitu mittit. Cadit in prælio adolescens: proficiscitur eo pater non ita cum magna manu, celans quantum vulnus accepisset; quod prius ad hostem pervenire cupiebat, quam de re male gesta fama ad suos perveniret, ne, cognita

cognita filii morte, animi debilitarentur militum. Quo contenderat pervenit, hisque locis castra ponit, ut neque circumveniri multitudine adversariorum posset, neque impediri, quo minus ipse ad dimicandum manum haberet expeditam. Erat cum eo Mithrobarzanes focer ejus præfectus equitum. Is, desperatis generi-
 5 rebûs, ad hostes transfugit. Id Datames ut audivit, sensit, si in turbam exisset ab homine tam necessario se relictum, futurum ut cæteri
 10 consilium sequerentur. In vulgus edit suo jussu Mithrobarzanem profectum pro perfuga, quo facilius receptus interficeret hostes: quare relinqui eum non par esse, sed omnes confestim
 15 sequi. Quod si animo strenuo fecissent, futurum ut adversarii non possent resistere, cum et intra vallum et foris cæderentur. Hac re probata, exercitum educit, Mithrobarzanem persequitur: qui dum ad hostes pervenerat, Da-
 20 tames signa inferri jubet. Pisidæ, nova re commoti, in opinionem adducuntur perfugas mala fide compositoque fecisse, ut recepti essent majori calamitati: primum eos adoriuntur. Illi, cum quid ageretur, aut quare fieret, igno-
 25 rarent, coacti sunt cum iis pugnare, ad quos transferant, ab hisque stare, quos reliquerant. Quibus cum neutri parcerent, celeriter sunt concisi. Reliquos Pisidas resistentes Datames invadit, primo impetu pellit, fugientes persequitur, multos interficit, castra hostium capit.
 30 Tali consilio uno tempore et proditores perculit,

culit, et hostes profligavit; et, quod ad suam perniciem fuerat cogitatum, id ad salutem convertit. Quo neque acutius ullius imperatoris cogitatum, neque celerius factum usquam legimus.

5

VII. Ab hoc tamen viro Schismas maximus natus filius desciiit, adque Regem transiit, et de defectione patris detulit. Quo nuntio Artaxerxes commotus, quod intelligebat sibi cum viro forti ac strenuo negotium esse, qui, cum cogitasset, facere auderet, et prius cogitare, quam conari, consueffet, Autophradatem in Cappadociam mittit. Hic ne intrare posset, saltum, in quo Ciliciæ portæ sunt sitæ, Datames præoccupare studuit; sed tam subito copias contrahere non potuit. A qua re depulsus, cum ea manu, quam contraxerat, locum delegit talem, ut neque circumiretur ab hostibus, neque præteriret adversarius, quin anticipibus locis premeretur; et, si dimicare cum eo vellet, non multum obesse multitudo hostium suæ paucitati posset.

15

20

VIII. Hæc et si Autophradates videbat, fatius tamen statuit congredi, quam cum tantis copiis refugere, aut tam diu uno loco sedere. Habebat barbarorum equitum viginti, peditum centum millia, quos illi Cardaces appellant, ejusdemque generis tria funditorum, præterea Cappadocum octo; Armeniorum decem, Paphlagonum quinque, Phrygum decem, Lydorum quinque, Aspendiorum et Pisidarum circiter

25

30

citer tria, Cilicum duo, Captianorum totidem,
 ex Græcia conductorum tria millia, levis ar-
 maturæ maximum numerum. Has adversus
 copias spes omnis consistebat Datami in se, lo-
 5 cique natura. Namque hujus partem non ha-
 bebat vicesimam militum. Quibus fretus con-
 fluxit, adversariorumque multa millia concidit,
 cum de ipsius exercitu non amplius hominum
 mille cecidissent. Quam ob causam postero
 10 die tropæum posuit quo loco pridie pugnatum
 est. Hinc cum castra movisset, ut inferior co-
 piis, ita superior omnibus præliis discedebat;
 quod nunquam manum confereret, nisi cum
 adversarios locorum angustiis clausisset, quod
 15 perito regionum callideque cogitanti sæpe ac-
 cidebat. Autophradates, cum bellum duci
 majore Regis calamitate quam adversariorum
 videret, ad pacem amicitiamque hortatus est,
 ut cum Rege in gratiam rediret. Quam ille,
 20 etsi non fidam fore putabat, tamen conditionem
 accepit, seque ad Artaxerxem legatos missurum
 dixit. Sic bellum, quod Rex adversus Datamen
 susceperat, sedatum: Autophradates in Phry-
 giam se recepit.

25 IX. At Rex, quod implacabile odium in Da-
 tamen susceperat, postquam bello eum opprimi
 non posse animadvertit, insidiis interficere stu-
 duit; quas ille plerasque vitavit. Sicut, cum
 nuntiatum esset quosdam sibi insidiari, qui in
 30 amicorum erant numero, de quibus, quod in-
 imici detulerant, neque credendum, neque ne-
 gligendum

gligendum putavit, experiri voluit verum falsumne sibi esset relatum. Itaque eo profectus est, quo itinere futuras insidias dixerant. Sed elegit corpore et statura simillimum sui, eique vestitum suum dedit, atque eo loco ire, quo ipse consueverat, iussit: ipse autem ornatus vestitu militari inter corporis custodes iter facere coepit. At insidiatores, postquam in eum locum agmen pervenit, decepti ordine atque vestitu, in eum faciunt impetum, qui suppositus erat: praedixerat autem his Datames, cum quibus iter faciebat, ut parati essent facere, quod ipsum vidissent. Ipse, ut concurrentes insidiatores animadvertit, tela in eos coniecit. Hoc idem cum universi fecissent, priusquam pervenirent ad eum, quem aggredi volebant, confixi ceciderunt.

X. Hic tamen tam callidus vir extremo tempore captus est Mithridatis Ariobarzannis filii dolo. Namque is pollicitus est Regi se eum interfectorum, si ei Rex promitteret, ut, quodcumque vellet, liceret impune facere, fidemque de ea re, more Persarum, dextra dedisset. Hanc ut accepit, simulat se suscepisse cum Rege inimicitiam; copias parat, et absens amicitiam cum Datame facit; Regis provinciam vexat, castella expugnat, magnas praedas capit: quarum partem suis dispersit, partem ad Datamen mittit. Pari modo complura castella ei tradit. Haec diu faciendo persuasit homini se infinitum adversus Regem suscepisse bellum;

bellum ; cum nihilo magis, ne quam suspicionem illi præberet insidiarum, neque colloquium ejus petivit, neque in conspectum venire studuit. Sic absens amicitiam gerebat, ut
5 non beneficiis mutuis, sed odio communi, quod erga Regem susceperant, contineri viderentur.

XI. Id cum satis se confirmasse arbitratus est, certiorē facit Datamen tempus esse majores exercitus parari, et bellum cum ipso Rege
10 suscipi : de qua re, si ei videretur, quo loco vellet in colloquium veniret. Probata re, colloquendi tempus sumitur, locusque, quo conveniretur. Huc Mithridates cum uno, cui maximam habebat fidem, ante aliquot dies
15 nit, compluribusque locis separatim gladios obruit, eaque loca diligenter notat. Ipso autem colloquendi die utrique, locum qui explorarent, atque ipsos scrutarentur, mittunt : deinde ipsi sunt congressi. Hic, cum aliquan-
20 diu in colloquio fuissent, et diversi discessissent, jamque procul Datames abesset, Mithridates, priusquam ad suos perveniret, ne quam suspicionem pareret, in eundem locum revertitur ; atque ibi, ubi telum erat positum, refedit, ut
25 si a lassitudine cuperet acquiescere, Datamenque revocavit, simulans se quiddam in colloquio esse oblitum. Interim telum, quod latebat, protulit, nudatumque vagina veste textit, ac Datami venienti ait, digredientem se animad-
30 vertisse locum quendam, qui erat in conspectu, ad castra ponenda idoneum. Quem cum digito

gito monstraret, et ille conspiceret, aversum ferro transfixit, et prius, quam quisquam posset succurrere, interfecit. Ita ille vir, qui multos consilio, neminem perfidia, ceperat, simulata captus est amicitia.

5

EPAMINONDAS.

I. EPAMINONDAS Polymni filius, Thebanus. De hoc priusquam scribamus, hæc præcipienda videntur lectoribus, ne alienos mores ad suos referant, neve ea, quæ ipsis leviora sunt, pari modo apud cæteros fuisse arbitrentur. Scimus enim musicen nostris moribus abesse a principis persona; saltare etiam in vitiis poni. Quæ omnia apud Græcos et gratia et laude digna ducuntur. Cum autem exprimere
 10 imaginem consuetudinis atque vitæ velimus Epaminondæ, nihil videmur debere prætermittere, quod pertineat ad eam declarandam. Quare dicemus primum de genere ejus; deinde quibus disciplinis et a quibus sit eruditus; tum
 15 de moribus, ingenique facultatibus, et si qua alia digna memoria erunt; postremo de rebus gestis, quæ a plurimis omnium anteponuntur virtutibus.

II. Natus igitur patre, quo diximus, honesto
 20 genere, pauper jam a majoribus relictus. Eruditus autem sic, ut nemo Thebanus magis. Nam et citharizare, et cantare ad chordarum sonum doctus est a Dionysio, qui non minore fuit

fuit in muficis gloria, quam Damon, aut Lamprus, quorum pervulgata funt nomina; carmina cantare tibiis ab Olympiodoro; saltare a Calphrone. At Philofophiæ præceptorem habuit Lyfim Tarentinum Pythagoreum; cui quidem 5 fic fuit deditus, ut adolefcens tristem et feverum fenem omnibus æqualibus fuis in familiaritate antepofuerit, neque prius eum a fe dimiferit, quam doctrinis tanto antecessit condifcipulos, ut facile intelligi poffet pari modo fu- 10 peraturum omnes in cæteris artibus. Atque hæc ad noſtram confuetudinem funt levia, et potius contemnenda; at in Græcia utique olim magnæ laudi erant. Poſtquam ephebus factus 15 eſt, et palæſtræ dare operam cœpit, non tam magnitudini virium ſervivit, quam velocitati: illam enim ad athletarum uſum, hanc ad belli exiſtimabat utilitatem pertinere. Itaque exercebatur plurimum currendo; et luctando ad eum finem, quoad ſtans complecti poſſet, atque 20 contendere; in armis vero plurimum ſtudii conſumebat.

III. Ad hanc corporis firmitatem plura etiam animi bona acceſſerant. Erat enim modeſtus, prudens, gravis, temporibus ſapienter utens, 25 peritus belli, fortis manu, animo maximo, adeo veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur. Idem continens, clemens, patiensque admirandum in modum; non ſolum populi, ſed etiam amicorum ferens injurias; in primisque 30 commiſſa celans, quod interdum non minus prodeſt,

prodest, quam diserte dicere. Studiosus audiendi : ex hoc enim facillime disci arbitrabatur. Itaque cum in circulum venisset, in quo aut de republ. disputaretur, aut de philosophia
 5 sermo haberetur, nunquam inde prius discessit, quam ad finem sermo esset deductus. Paupertatem adeo facile perpeffus est, ut de republ. nihil præter gloriam ceperit. Amicorum in se tuendo caruit facultatibus ; fide ad alios
 10 sublevandos sæpe sic usus est, ut possit judicari omnia ei cum amicis fuisse communia. Nam, cum aut civium suorum aliquis ab hostibus esset captus, aut virgo amici nubilus propter paupertatem collocari non posset, amicorum
 15 concilium habebat, et, quantum quisque daret, pro cuiusque facultatibus imperabat ; eamque summam cum faceret, priusquam acciperet pecuniam, adducebat eum, qui quærebat, ad eos, qui conferebant ; eique ut ipsi numerarent faciebat, ut ille, ad quem ea res perveniebat,
 20 sciret quantum cuique deberet.

IV. Tentata autem ejus est abstinentia a Diomedonte Cyziceno. Namque is rogatu Artaxerxis Epaminondam pecunia corrumpendum susceperat. Hic magno cum pondere auri Thebas venit, et Micythum adolescentulum
 25 quinque talentis ad suam perduxit voluntatem, quem tum Epaminondas plurimum diligebat. Micythus Epaminondam convenit, et causam
 30 adventus Diomedontis ostendit. At ille Diomedonte coram, *Nihil, inquit, opus pecunia est.*

Nam

Nam si ea Rex vult, quæ Thebanis sunt utilia, gratis facere sum paratus; sin autem contraria, non habet auri atque argenti satis. Namque orbis terrarum divitias accipere nolo pro patriæ caritate. Te, qui me incognitum tentasti, tuique 5 similem existimasti, non miror: tibi ignosco: sed egredere propere, ne alios corrumpas, cum me non potueris. Tu, Micytbe, argentum huic redde, aut, nisi id confestim facis, ego te tradam magistratui. Hunc Diomedon cum rogaret, ut tuto exire, 10 suaque, quæ attulisset, liceret efferre; Istud, inquit, faciam, neque tua causa, sed mea; ne, si tibi sit pecunia adempta, aliquis dicat, ad me ereptum pervenisse, quod delatum accipere noluissem. A quo cum quæsisset quo se duci vellet, et ille 15 Athenas dixisset, præsidium dedit, ut eo tuto perveniret. Neque vero id satis habuit, sed etiam, ut inviolatus in navem ascenderet, per Chabriam Atheniensem, de quo supra mentionem fecimus, effecit. Abstinentiæ erit hoc satis 20 testimonium. Plurima quidem proferre possemus, sed modus adhibendus est; quoniam uno hoc volumine vitas excellentium virorum complurium concludere constituimus, quorum separatim multis millibus versuum complures 25 scriptores ante nos explicarunt.

V. Fuit et disertus, ut nemo Thebanus ei par esset eloquentia; neque minus concinnus in brevitate respondendi, quam in perpetua oratione ornatus. Habuit obrectatorem Me- 30 neclidem quendam, indidem Thebis, adversarium

rium in administranda republ. satis exercitatum in dicendo, ut Thebanum scilicet. Namque illi genti plus inest virium, quam ingenii. Is, quod in re militari florere Epaminondam videbat, hortari solebat Thebanos, ut pacem bello anteferrent, ne illius imperatoris opera desideraretur. Huic ille, *Fallis*, inquit, *verbo cives tuos, quod bos a bello avocas. Otii enim nomine servitutem concilias. Nam paritur pax bello.*

10 *Itaque, qui ea diutina volunt frui, bello exercitati esse debent. Quare, si principes Græciæ esse vultis, castris est vobis utendum, non palæstra.* Idem ille Meneclides cum huic objiceret, quod liberos non haberet, neque uxorem duxisset, maximeque insolentiam, quod sibi Agamemnonis belli gloriam videretur consecutus: at ille, *Desine*, inquit, *Meneclide, de uxore mihi exprobrare. Nam nullius in ista re minus, quam tuo, uti consilio volo.* (Habebat enim Meneclides suspicionem

20 adulterii.) *Quod autem me Agamemnonem æmulari putas, falleris. Namque ille cum universa Græcia vix decem annis unam cepit urbem; ego contra ex una urbe nostra, dieque uno, totam Græciam, Lacedæmoniis fugatis, liberavi.*

25 VI. Idem cum in conventum venisset Arcadum petens ut societatem cum Thebanis et Argivis facerent; contraque Callistratus Atheniensium legatus, qui eloquentia omnes eo præstabat tempore, postularet, ut potius amicitiam

30 sequerentur Atticorum, et in oratione sua multa invectus esset in Thebanos et Argivos, in eisque
hoo

hoc posuisset, animadvertere debere Arcades, quales utraque civitas cives procreasset, ex quibus de cæteris possent judicare: Argivos enim fuisse Orestem et Alcmaëonem matricidas; Thebis Œdipum natum, qui, cum patrem suum interfecisset, ex matre liberos procreasset. Hic in respondendo Epaminondas, cum de cæteris perorasset, postquam ad illa duo opprobria pervenit, admirari se dixit stultitiam rhetoris Attici, qui non animadverterit innocentes illos natos, domi scelere admissio cum patria essent pulsi, receptos esse ab Atheniensibus. Sed maxime ejus eloquentia eluxit Spartæ, legati ante pugnam Leuctricam: quo cum omnium fociorum convenissent legati, coram frequentissimo legationum conventu sic Lacedæmoniorum tyrannidem coarguit, ut non minus illa oratione opes eorum concusserit, quam Leuctrica pugna. Tum enim perfecit, quod post apparuit, ut auxilio fociorum Lacedæmonii privarentur.

VII. Fuisse autem patientem, suorumque injurias ferentem civium, quod se patriæ irasci nefas esse duceret, hæc sunt testimonia. Cum eum propter invidiam cives præficere exercitui noluissent, duxque esset delectus belli imperitus, cujus errore eo esset deducta res militum, ut omnes de salute pertimescerent, quod locorum angustiis clausi ab hostibus obsidebantur, desiderari cœpta est Epaminondæ diligentia: erat enim ibi privatus numero militum: a quo cum peterent

peterent opem, nullam adhibuit memoriam contumeliæ, et exercitum, obsidione liberatum, domum reduxit incolumem. Neque vero hoc semel fecit, sed sæpius : maxime autem fuit illustre, cum in Peloponnesum exercitum duxisset adversus Lacedæmonios, haberetque collegas duos, quorum alter erat Pelopidas, vir fortis ac strenuus. Hic, cum criminibus adversariorum omnes in invidiam venissent, ob
10 eamque rem imperium his esset abrogatum, atque in eorum locum alii prætores successissent, Epaminondas plebiscito non paruit, idemque ut facerent persuasit collegis, et bellum, quod susceperat, gessit. Namque animadvertibat, ubi
15 id fecisset, totum exercitum, propter prætorum imprudentiam, inscitiamque belli, periturum. Lex erat Thebis, quæ morte multabat, si quis imperium diutius retinuisset, quam lege præfinitum foret : hanc Epaminondas, cum reipubl.
20 conservandæ causâ latam videret, ad perniciem civitatis conferre noluit ; et quatuor mensibus diutius, quam populus jufferat, gessit imperium.

VIII. Postquam domum reditum est, collegæ ejus hoc crimine accusabantur. Quibus ille
25 permisit, omnem ut causam in se transferrent, suæque opera factum contenderent ut legi non obedirent. Qua defensione illis periculo liberatis, nemo Epaminondam responsurum putabat, quod, quid diceret, non haberet. At ille
30 in judicium venit ; nihil eorum negavit, quæ adversarii crimini dabant, omniaque, quæ collegæ

legæ dixerant, confessus est; neque recusavit quo minus legis pœnam subiret; sed unum ab iis petivit, ut in periculo suo conscriberent, *Epaminondas a Thebanis morte multatus est, quod eos coëgit apud Leuctra superare Lacedæmonios, quos, ante se imperatorem, nemo Bæoticorum ausus fuit aspicere in acie; quodque uno prælio non solum Thebas ab interitu retraxit, sed etiam universam Græciam in libertatem vindicavit, eoque res utrorumque perduxit, ut Thebani Spartam oppugnarent, Lacedæmonii satis haberent, si salvi esse possent: neque prius bellare destitit, quam, Messena constituta, urbem eorum obsidione clausit.* Hæc cum dixisset, risus omnium cum hilaritate coortus est; neque quisquam iudex ausus est de eo ferre suffragium. Sic a iudicio capitis maxima discessit gloria.

IX. Hic extremo tempore imperator apud Mantineam, cum acie instructa audacius instaret hostibus, cognitus a Lacedæmoniis, quod in ejus unius perniciæ patriæ fitam putabant salutem, universi in unum impetum fecerunt; neque prius abscesserunt, quam, magna cæde facta, multisque occisis, fortissime ipsum Epaminondam pugnantem, sparo eminus percussum, concidere viderunt. Hujus casu aliquantum retardati sunt Bæotii; neque tamen prius pugna exceßerunt, quam repugnantes profligarunt. At Epaminondas, cum animadverteret mortiferum se vulnus accepisse, simulque, si ferrum, quod ex hastili in corpore remanserat, extrax-

extraxisset, animam statim emissurum, usque eo retinuit, quoad renuntiatum est vicisse Bœotios: id postquam audivit, *Satis*, inquit, *vixi, invictus enim morior*. Tum, ferro extracto, confestim
 5 exanimatus est.

X. Hic uxorem nunquam duxit: in quo cum reprehenderetur a Pelopida, qui filium habebat infamem, maleque eum in eo patriæ consulere diceret, quod liberos non relinqueret: *Vide*,
 10 inquit, *ne tu pejus consulas, qui talem ex te natum relicturus sis. Neque vero stirps mihi potest deesse. Namque ex me natam relinquo pugnam Leuêtricam, quæ non modo mihi superstes, sed etiam immortalis sit, necesse est*. Quo tempore,
 15 duce Pelopida, exules Thebas occupaverunt, et præsidium Lacedæmoniorum ex arce expulerunt, Epaminondas, quamdiu facta est cædes civium, domi se retinuit; quod neque malos defendere volebat, neque impugnare, ne manus
 20 suorum sanguine cruentaret. Namque omnem civilem victoriam funestam putabat. Idem, postquam apud Cadmeam pugnari cum Lacedæmoniis cœpit, in primis stetit. Hujus de virtutibus, vitæque satis erit dictum, si hoc
 25 unum adjunxero, quod nemo eat inficias, Thebas, et ante Epaminondam natum, et post ejus interitum, perpetuo alieno paruisse imperio; contra ea, quamdiu ille præfuerit reipublicæ, caput fuisse totius Græciæ. Ex quo intelligi
 30 potest unum hominem pluris, quam civitatem, fuisse.

XVI. PELO-

XVI.

PELOPIDAS.

I. PELOPIDAS Thebanus magis historicis, quam vulgo, notus. Cujus de virtutibus dubito quemadmodum exponam; quod vereor, si res explicare incipiam, non vitam ejus enarrare, sed historiam videar scribere: si tantummodo 5 summas attigero, ne rudibus literarum Græcarum minus lucide appareat, quantus fuerit ille vir. Itaque utrique rei occurram quantum potero; et medebor cum satietati, tum ignorantiae lectorum. Phœbidas Lacedæmonius, 10 cum exercitum Olynthum duceret, iterque per Thebas faceret, arcem oppidi, quæ Cadmea nominatur, occupavit impulsu perpaucorum Thebanorum, qui, adversariæ factioni quo facilius resisterent, Laconum rebus studebant; idque 15 suo privato, non publico, fecit consilio. Quo facto eum Lacedæmonii ab exercitu removerunt, pecuniaque multarunt; neque eo magis arcem Thebanis reddiderunt, quod, susceptis inimicitiis, satius ducebant eos obsideri, quam 20 liberari. Nam post Peloponnesium bellum, Athenasque devictas, cum Thebanis sibi rem esse existimabant; et eos esse solos, qui ad-
versus

versus resistere auderent. Hac mente amicis suis summas potestates dederant, alterius factionis principes partim interfecerant, alios in exilium ejecerant: in quibus Pelopidas hic, 5 de quo scribere exorſi sumus, pulsus patria carebat.

II. Hi omnes fere Athenas se contulerant, non quo sequerentur otium, sed, ut quemque ex proximo locum fors obtulisset, eo patriam 10 recuperare niterentur. Itaque cum tempus est visum rei gerendæ, communiter cum his, qui Thebis idem sentiebant, diem delegerunt, ad inimicos opprimendos, civitatemque liberandam eum, quo maximi magistratus simul con- 15 sueverant epulari. Magnæ sæpe res non ita magnis copiis sunt gestæ: sed profecto nunquam ab tam tenui initio tantæ opes sunt profligatæ. Nam duodecim adolescentuli coierunt ex his, qui exilio erant multati, cum omnino 20 non essent amplius centum, qui tanto se offerrent periculo. Qua paucitate percussa est Lacedæmoniorum potentia. Hi enim non magis adversariorum factioni, quam Spartanis, eo tempore bellum intulerunt, qui principes erant to- 25 tius Græciæ. Quorum imperiosa majestas, neque ita multo post, Leuctrica pugna, ab hoc initio percussa, cecidit. Illi igitur duodecim, quorum erat dux Pelopidas, cum Athenis interdiu exissent, ut vesperscente cœlo Thebas 30 possent pervenire, cum canibus venaticis exierunt, retia ferentes, vestitu agresti, quo minore

F

suspi-

suspicionem facerent iter. Qui, cum tempore ipso, quo studuerant, pervenissent, domum Charonis devenerunt, a quo et tempus et dies erat datus.

III. Hoc loco libet interponere, etsi se junctum a re proposita est, nimia fiducia quantæ calamitati soleat esse. Nam magistratum Thebanorum statim ad aures pervenit exules in urbem devenisse. Id illi, vino epulisque dediti, usque eo despexerunt, ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. Accessit etiam, quod magis aperiret eorum dementiam: allata est enim epistola Athenis, ab Archia hierophante, Archiæ, qui tum maximum magistratum Thebis obtinebat; in qua omnia de profectio-
exulum perscripta erant. Quæ cum jam accubanti in convivio esset data, sicut erat signata, in pulvinum subjiciens, *In crastinum*, inquit, *differo res severas*. At illi omnes, cum jam nox processisset, vinolenti ab exulibus, duce Pelopida, sunt interfecti. Quibus rebus confectis, vulgo ad arma libertatemque vocato, non solum qui in urbe erant, sed etiam undique ex agris concurrerunt, præsidium Lacedæmoniorum ex arce pepulerunt, patriam ob-
dione liberaverunt, auctores Cadmeæ occupandæ partim occiderunt, partim in exilium ejecerunt.

IV. Hoc tam turbido tempore, sicut supra diximus, Epaminondas, quoad cum civibus dimicatum est, domi quietus fuit. Itaque hæc libe-

liberandarum Thebarum propria laus est Pelopidæ: cæteræ fere omnes communes cum Epaminonda. Namque in Leuctrica pugna, imperatore Epaminonda, hic fuit dux delectæ
 5 manus, quæ prima phalangem prostravit Lacorum. Omnibus præterea periculis adfuit. Sicut Spartam cum oppugnavit, alterum tenuit cornu; quoque Messena celerius restitueretur, legatus in Persas est profectus. Denique hæc
 10 fuit altera persona Thebis, sed tamen secunda ita, ut proxima esset Epaminondæ.

V. Conflictatus autem est cum adversa fortuna. Nam et initio, sicut ostendimus, exul patria caruit; et, cum Thessaliam in potestatem
 15 Thebanorum cuperet redigere, legationisque jure satis tectum se arbitraretur, quod apud omnes gentes sanctum esse consueffet, a tyranno Alexandro Pheræo simul cum Ismenia comprehensus in vincula conjectus est. Hunc
 20 Epaminondas recuperavit bello persequens Alexandrum. Post id factum nunquam is animo placari potuit in eum, a quo erat violatus. Itaque persuasit Thebanis, ut subsidio Thessaliæ proficiscerentur, tyrannosque ejus expellerent.
 25 Cujus belli cum ei summa esset data, eoque cum exercitu profectus esset, non dubitavit, simul ac conspexit hostem, configere. In quo prælio Alexandrum ut animadvertit, incensus ira equum in eum concitavit, proculque di-
 30 gressus a suis, conjectu telorum confossus cecidit.

dit. Atque hoc secunda victoria accidit, nam jam inclinatæ erant tyrannorum copiæ. Quo factò omnes Theſſaliæ civitates interfectum Pelopidam coronis aureis, et ſtatuſ æneis, liberofque ejus multo agro donarunt. 5

XVII.

AGESILAUS.

I. AGESILAUS Lacedæmonius, cum a cæteris scriptoribus, tum eximie a Xenophonte Socratico, collaudatus est. Eo enim usus est familiarissime. Hic primum de regno cum
5 Leotychide fratris filio habuit contentionem. Mos est enim a majoribus Lacedæmoniis traditus, ut duos haberent semper reges, nomine magis, quam imperio, ex duabus familiis Proclis et Eurysthenis, qui principes ex progenie
10 Herculis Spartæ reges fuerunt. Harum ex altera in alterius familiæ locum fieri non licebat: itaque uterque suum retinebat ordinem. Primum ratio habebatur, qui maximus natu esset ex liberis ejus, qui regnans decessisset. Sin is
15 virilem sexum non reliquisset, tunc deligebatur, qui proximus esset propinquitate. Mortuus erat Agis rex, frater Agefilai; filium reliquerat Leotychidem, quem ille vivus non agnorat, eundem moriens suum esse dixerat. Is de ho-
20 nore regni cum Agefilao suo patruo contendit; neque id, quod petivit, consecutus est. Nam, Lyfandro suffragante, homine, ut ostendimus

supra, factioso, et his temporibus potente, Agesilaus antelatus est.

II. Hic, simul atque imperii potitus est, persuasit Lacedæmoniis, ut exercitum emitterent in Asiam, bellumque Regi facerent; docens 5 satius esse in Asia, quam in Europa dimicare. Namque fama exierat Artaxerxem comparare classem, pedestresque exercitus, quos in Græciam mitteret. Data potestate, tanta celeritate usus est, ut prius in Asiam cum copiis perve- 10 nerit, quam regii satrapæ eum scirent profectum. Quo factum est, ut omnes imparatos imprudentesque offenderet. Id ut cognovit Tissaphernes, qui summum imperium tum inter præfectos habebat regiones, inducias a Lacone 15 petivit, simulans se dare operam, ut Lacedæmoniis cum Rege conveniret; re autem vera ad copias comparandas; easque impetravit trimestres. Juravit autem uterque se sine dolo inducias conservaturum. In qua pactione summa 20 fide mansit Agesilaus: contra ea, Tissaphernes nihil aliud, quam bellum, comparavit. Id etsi sentiebat Laco, tamen jusjurandum servabat, multumque in eo consequi se dicebat; quod Tissaphernes perjurio suo et homines suis re- 25 bus abalienaret, et Deos sibi iratos redderet: se autem, servata religione, confirmare exercitum, cum animadverteret Deorum numen facere secum, hominesque sibi conciliari amiciores; quod iis studere consueissent, quos con- 30 servare fidem viderent.

III. Post-

III. Postquam induciarum præteriit dies, barbarus, non dubitans, quod ipfius erant plurima domicilia in Caria, et ea regio his temporibus multo putabatur locupletiffima, eo potiffimum hostes impetum facturos, omnes suas copias eo contraxerat. At Agefilaus in Phrygiam se convertit, eamque prius depopulatus est, quam Tiffaphernes usquam se moveret. Magna præda militibus locupletatis, Ephesum
10 hiernatum exercitum reduxit, atque ibi, officinis armorum institutis, magna industria bellum apparavit; et, quo studiosius armarentur insigniusque ornarentur, præmia proposuit, quibus donarentur, quorum egregia in ea re fuisset
15 industria. Fecit idem in exercitationum generibus, ut, qui cæteris præstitissent, eos magnis afficeret muneribus. His igitur rebus effecit, ut et ornatiffimum et exercitatiffimum haberet exercitum. Huic cum tempus esset
20 visum copias extrahere ex hibernaculis, vidit, si quo esset iter facturus palam pronuntiaffet, hostes non credituros, aliasque regiones occupaturos, nec dubitatu-
30 rituros aliud esse facturum, ac pronuntiaffet. Itaque, cum ille Sardis se
15 iturum dixisset, Tiffaphernes eandem Cariam defendendam putavit. In quo cum eum opinio fefellisset, victumque se vidisset consilio, sero suis præsidio profectus est. Nam, cum illo venisset, jam Agefilaus, multis locis expugnatis,
30 magna erat præda potitus. Laco autem, cum videret hostes equitatu superare, nunquam in
F 4 campo

campo sui fecit potestatem, et his locis manum conferuit, quibus plus pedestres copiae valerent. Pepulit ergo, quotiescunque congressus est, multo majores adversariorum copias; et sic in Asia versatus est, ut omnium opinione 5 victor duceretur.

IV. Hic cum animo meditaretur proficisci in Persas, et ipsum Regem adoriri, nuntius ei domo venit ephorum jussu, bellum Athenienses et Boeotios indixisse Lacedaemoniis: quare 10 venire non dubitaret. In hoc non minus ejus pietas suspicienda est, quam virtus bellica; qui, cum victori praesfet exercitui, maximamque haberet fiduciam regni Persarum potiundi, tanta modestia dicto audiens fuit jussis absentium magistratuum, ut si privatus in comitio esset Spartae: cujus exemplum utinam imperatores nostri sequi voluissent. Sed illuc redeamus. Agesilaus opulentissimo regno praeposuit bonam existimationem, multoque gloriosius duxit, si institutis patriae paruisset, quam si bello superasset 20 Asiam. Hac igitur mente Hellespontum copias trajecit, tantaque usus est celeritate, ut, quod iter Xerxes anno vertente confecerat, hic transferit triginta diebus. Cum jam haud ita longe 25 abesset a Peloponneso, obsistere ei conati sunt Athenienses et Boeotii, caeterique eorum focii apud Coroneam: quos omnes gravi praelio vicit. Hujus victoriae vel maxima fuit laus, quod cum plerique ex fuga se in templum Minervae conjecissent, quaerereturque ab eo, quid 30 his

his fieri vellet, et si aliquot vulnera acceperat eo prælio, et iratus videbatur omnibus, qui adversus arma tulerant, tamen antetulit iræ religionem, et eos vetuit violari. Neque vero hoc
 5 solum in Græcia fecit, ut templa Deorum sancta haberet; sed etiam apud barbaros summa religione omnia simulacra, arasque conservavit. Itaque prædicabat mirari se non sacrilegorum numero haberi, qui supplicibus Deorum nocu-
 10 isserent, aut non gravioribus pœnis affici, qui religionem minuerent, quam qui fana spoliarent.

V. Post hoc prælium collatum est omne bellum circa Corinthum, ideoque Corinthium est appellatum. Hic cum una pugna decem millia
 15 hostium, Agefilao duce, cecidissent, eoque facto opes adversariorum debilitatæ viderentur; tantum abfuit ab insolentia gloriæ, ut commiseratus sit fortunam Græciæ, quod tam multi a se victi vitio adversariorum concidissent: namque
 20 illa multitudine, si sana mens esset Græciæ, supplicium Persas dare potuisse. Idem, cum adversarios intra mœnia compulisset, et, ut Corinthum oppugnaret, multi hortarentur, negavit id suæ virtuti convenire. Se enim eum
 25 esse dixit, qui ad officium peccantes redire cogeret, non qui urbes nobilissimas expugnaret Græciæ. *Nam si, inquit, eos extinguere voluerimus, qui nobiscum adversus barbaros steterunt, nosmetipsi nos expugnaverimus, illis quiescentibus.*
 30 *Quo facto sine negotio, cum voluerint, nos opprimunt.*

VI. Interim accidit illa calamitas apud Leuctra Lacedæmoniis, quo ne proficisceretur, cum a plerisque ad exeundum premeretur, ut si de exitu divinaret, exire noluit. Idem, cum Epaminondas Spartam oppugnaret, essetque sine muris oppidum, talem se imperatorem præbuit, ut eo tempore omnibus apparuerit, nisi ille fuisset, Spartam futuram non fuisse. In quo quidem discrimine celeritas ejus consilii saluti fuit universis. Nam, cum quidam adolescentuli, hostium adventu perterriti, ad Thebanos transfugere vellent, et locum extra urbem editum cepissent, Agesilaus, qui perniciosissimum fore videret, si animadversum esset quenquam ad hostes transfugere conari, cum suis eo venit; 15 atque, ut si bono animo fecissent, laudavit consilium eorum, quod eum locum occupassent, et se id quoque fieri debere animadvertisse. Sic adolescentulos simulata laudatione recuperavit, et, adjunctis de suis comitibus, locum tutum 20 reliquit. Namque illi, aucto numero eorum, qui expertes erant consilii, commovere se non sunt ausi; eoque libentius, quod latere arbitrabantur quæ cogitarant.

VII. Sine dubio post Leuctricam pugnam 25 Lacedæmonii se nunquam refecerunt, neque pristinum imperium recuperarunt; cum interim Agesilaus non destitit quibuscunque rebus posset patriam juvare. Nam, cum præcipue Lacedæmonii indigerent pecunia, ille omnibus, qui 30 a Rege defecerant, præsidio fuit; a quibus magna
magna

magna donatus pecunia, patriam sublevavit. Atque in hoc illud in primis fuit admirabile, cum maxima munera ei ab regibus, et dynastis, civitatibusque conferrentur, nihil unquam
 5 in domum suam contulit, nihil de victu, nihil de vestitu Laconum, mutavit. Domo eadem fuit contentus, qua Eurysthenes progenitor majorum suorum fuerat usus; quam qui intrarat, nullum signum libidinis, nullum luxuriæ videre
 10 poterat; contra ea, plurima patientiæ, atque abstinentiæ. Sic enim erat instructa, ut nulla in re differret a cuiusvis inopis atque privati.

VIII. Atque hic tantus vir ut naturam faultricem habuerat in tribuendis animi virtutibus,
 15 sic maleficam nactus est in corpore, exiguus, et claudus altero pede. Quæ res etiam nonnullam afferebat deformitatem; atque ignoti, faciem ejus cum intuerentur, contemnebant; qui autem virtutem noverant, non poterant ad
 20 mirari satis. Quod ei usu venit, cum annorum octoginta subsidio Thaco in Ægyptum isset, et in acta cum suis accubisset sine ullo tecto, stratumque haberet tale, ut terra tecta esset stramentis; neque huc amplius, quam pellis
 25 esset injecta, eodemque comites omnes accubissent vestitu humili, atque obsoleto, ut eorum ornatus non modo in his regem neminem significaret, sed hominis non beatissimi suspicionem præberet. Hujus de adventu fama cum
 30 ad regios esset perlata, celeriter munera eo cuiusque generis sunt allata. His quærentibus.

Agefilaum vix fides facta est, unum esse ex his, qui tum accubabant. Qui cum regis verbis, quæ attulerant, dedissent, ille præter vitulina, et ejusmodi genera obsonii, quæ præsens tempus desiderabat, nihil accepit; unguenta, coronas, secundamque mensam servis dispertiit; cætera referri jussit. Quo facto eum barbari magis etiam contempserunt, quod eum ignorantia bonarum rerum illa potissimum sumpsisse arbitrabantur. Hic, cum ex Ægypto revertetur, donatus a rege Nectanebe ducentis viginti talentis, quæ ille muneri populo suo daret, venissetque in portum, qui Menelai vocatur, jacens inter Cyrenas et Ægyptum, in morbum implicitus decessit. Ibi eum amici, quo Spartam facilius perferre possent, quod mel non habebant, cera circumfuderunt, atque ita domum retulerunt.

XVIII.

EUMENES.

I. EUMENES Cardianus. Hujus si virtuti par data esset fortuna, non ille quidem major, sed multo illustrior atque etiam honoratior, quod magnos homines virtute metimur, non
5 fortuna. Nam, cum ætas ejus cecidisset in ea tempora, quibus Macedones florerent, multum ei detraxit inter hos viventi, quod alienæ erat civitatis. Neque aliud huic defuit, quam generosa stirps: etsi enim ille domestico summo
10 genere erat, tamen Macedones eum sibi aliquando anteponi indigne ferebant, neque tamen non patiebantur: vincebat enim omnes cura, vigilantia, patientia, calliditate, et celeritate ingenii. Hic peradolescens ad amicitiam accessit Philippi Amyntæ filii, brevique
15 tempore in intimam pervenit familiaritatem. Fulgebat enim jam in adolescentulo indoles virtutis. Itaque eum habuit ad manum scribæ loco; quod multo apud Graios honorificentius est, quam apud Romanos. Nam apud nos, re-
20 vera sicut sunt, mercenarii scribæ existimantur; at apud illos, contrario, nemo ad id officium admittitur, nisi honesto loco, et fide, et industria cognita;

cognita; quod necesse est omnium consiliorum eum esse participem. Hunc locum tenuit amicitiae apud Philippum annos septem. Illo interfecto, eodem gradu fuit apud Alexandrum annos tredecim. Novissimo tempore praefuit etiam alteri equitum alae, quae hetærice appellabatur. Utrique autem in consilio semper adfuit, et omnium rerum habitus est particeps.

II. Alexandro Babylone mortuo, cum regna singulis familiaribus dispertirentur, et summa rerum tradita esset tuenda eidem, cui Alexander moriens annulum suum dederat, Perdiccae; ex quo omnes conjecerant eum regnum ei commendasse, quoad liberi ejus in suam tutelam pervenissent: (aberant enim Craterus et Antipater, qui antecedere hunc videbantur; mortuus erat Hephæstio, quem unum Alexander, quod facile intelligi posset, plurimi fecerat) hoc tempore data est Eumeni Cappadocia, five potius dicta. Nam tum in hostium erat potestate. Hunc sibi Perdiccas adjunxerat magno studio, quod in homine fidem et industriam magnam videbat; non dubitans, si eum pellexisset, magno usui fore sibi in his rebus, quas apparabat. Cogitabat enim, quod fere omnes in magnis imperiis concupiscunt, omnium partes corripere atque complecti. Neque vero hoc solus fecit, sed cæteri quoque omnes, qui Alexandri fuerant amici. Primus Leonnatus Macedoniam præoccupare destinaverat. Is multis magnisque pollicitationibus persuadere Eumeni studuit,

auduit, ut Perdiccam defererèt, ac secum faceret societatem. Cum perducere eum non posset, interficere conatus est; et fecisset, nisi ille clam noctu ex præfidiis ejus effugisset.

- 5 III. Interim conflata sunt illa bella, quæ ad internecionem post Alexandri mortem gesta sunt, omnesque concurrerunt ad Perdiccam opprimendum. Quem etsi infirmum videbat, quod unus omnibus resistere cogeatur, tamen
10 amicum non deseruit, neque salutis, quam fidei, fuit cupidior. Præfecerat eum Perdiccas ei parti Asiæ, quæ inter Taurum montem jacet atque Hellespontum; et illum unum opposuerat Europæis adversariis. Ipse Ægyptum oppu-
15 gnatum adversus Ptolemæum erat profectus. Eumenes, cum neque magnas copias neque firmas haberet, quod et inexercitatæ, et non multo ante erant contractæ; adventare autem dicerentur, Hellespontumque transisse, Antipa-
20 ter et Craterus magno cum exercitu Macedonum, viri cum claritate tum usu belli præstantes; Macedones vero milites ea tunc erant fama, qua nunc Romani feruntur; etenim semper habiti sunt fortissimi, qui summa imperii poterentur;
25 Eumenes intelligebat, si copiæ suæ cognoscerent, adversus quos ducerentur, non modo non ituras, sed simul cum nuntio dilapsuras. Itaque hoc ejus fuit prudentissimum consilium, ut deviis itineribus milites duceret, in quibus
30 vera audire non possent, et his persuaderet se contra quosdam barbaros proficisci. Itaque tenuit

nuit hoc propositum, et prius in aciem exercitum eduxit, præliumque commisit, quam milites sui scirent, cum quibus arma conferrent. Effecit etiam illud locorum præoccupatione, ut equitatu potius dimicaret, quo plus valebat, 5 quam peditatu, quo erat deterior.

IV. Quorum acerrimo concursu, cum magnam partem diei esset pugnatum, cadit Craterus dux, et Neoptolemus, qui secundum locum imperii tenebat. Cum hoc concurrat ipse 10 Eumenes. Qui, cum inter se complexi in terram ex equis decidissent, ut facile intelligi posset inimica mente contendisse, animoque magis etiam pugnasse, quam corpore, non prius distracti sunt, quam alterum anima reliquerit. 15 Ab hoc aliquot plagis Eumenes vulneratur, neque eo magis ex prælio excessit, sed acrius hostibus insitit. Hic, equitibus profligatis, interfecto duce Cratero, multis præterea, et maxime nobilibus, captis, pedester exercitus, quod 20 in ea loca erat deductus, ut, invito Eumene, elabi non posset, pacem ab eo petiit; quam cum impetrasset, in fide non mansit, et se, simul ac potuit, ad Antipatrum recepit. Eumenes Craterum ex acie semivivum elatum recreare 25 studuit. Cum id non posset, pro hominis dignitate, proque pristina amicitia (namque illo usus erat, Alexandro vivo, familiariter) amplo funere extulit, ossaque in Macedoniam uxori ejus ac liberis remisit. 30

V. Hæc dum apud Hellespontum geruntur, Perdiccas

Perdiccas apud flumen Nihum interficitur a Seleuco et Antigono; rerumque summa ad Antipatrum defertur. Hic, qui deseruerant, exercitu suffragium ferente, capitis absentes dam-
 5 nantur: in his Eumenes. Hac ille perculsus plaga non succubuit, neque eo fecius bellum administravit: sed exiles res animi magnitudinem, etsi non frangebant, tamen minuebant. Hunc persequens Antigonus, cum omni genere
 10 copiarum abundaret, sæpe in itineribus vexabatur; neque unquam ad manum accedere licebat, nisi his locis, quibus pauci possent multis resistere. Sed extremo tempore, cum consilio capi non posset, multitudine circumventus
 15 est. Hinc tamen, multis suis amissis, se expedit, et in castellum Phrygiæ, quod Nora appellatur, confugit. In quo cum circumfunderetur, et vereretur, ne uno loco manens equos militares perderet, quod spatium non esset agi-
 20 tandi, callidum fuit ejus inventum, quemadmodum flans jumentum calefieri exercerique posset, quo libentius et cibo uteretur, et a corporis motu non removeretur. Substringebat caput loro altius, quam ut prioribus pedibus plane
 25 terram posset attingere, deinde post verberibus cogebat exultare, et calces remittere; qui motus non minus sudorem excutiebat, quam si in spatio decurreret. Quo factum est, quod omnibus mirabile est visum, ut jumenta æque nitida
 30 ex castello educeret, cum complures menses in obsidione fuisset, ac si in campestribus ea locis habuisset.

habuisset. In hac conclusione, quotiescunque voluit, apparatus et munitiones Antigoni alias incendit, alias disjecit. Tenuit autem se uno loco quamdiu fuit hiems, quod castrum sub dio habere non poterat. Ver appropinquabat; simulata deditio, dum de conditionibus tractat, præfectis Antigoni imposuit, seque ac suos omnes extraxit incolumes.

VI. Ad hunc Olympias, mater quæ fuerat Alexandri, cum literas et nuntios misisset in Asiam consultum utrum repetitum Macedoniam veniret (nam tum in Epiro habitabat) et eas res occuparet; huic ille primum suavit, ne se moveret, et expectaret, quoad Alexandri filius regnum adipisceretur: sin aliqua cupiditate raperetur in Macedoniam, omnium injuriarum oblivisceretur, et in neminem acerbior uteretur imperio. Horum nihil ea fecit. Nam et in Macedoniam profecta est, et ibi crudelissime se gessit. Petiit autem ab Eumene absente, ne pateretur Philippi domus et familiæ inimicissimos stirpem quoque interimere, ferretque opem liberis Alexandri. Quam veniam si daret, quam primum exercitus pararet, quos sibi subsidio adduceret. Id quò facilius faceret, se omnibus præfectis, qui in officio manebant, misisse literas ut ei parerent, ejusque consiliis uterentur. His rebus Eumenes permotus satius duxit, si ita tulisset fortuna, perire bene meritis referentem gratiam, quam ingratum vivere.

VII. Itaque copias contraxit, bellum adversus

fus Antigonum comparavit. Quod una erant
 Macedones complures nobiles, in his Peucestes,
 qui corporis custos fuerat Alexandri, tum au-
 tem obtinebat Perfidem, et Antigenes, cujus
 5 sub imperio phalanx erat Macedonum, invidiam
 verens, quam tamen effugere non potuit, si potius
 ipse alienigena summi imperii potiretur, quam
 alii Macedonum, quorum ibi erat multitudo,
 in principiis nomine Alexandri statuit taberna-
 10 culum; in eoque sellam auream cum sceptro ac
 diademate iussit poni, eoque omnes quotidie
 convenire, ut ibi de summis rebus consilia ca-
 perentur; credens minore se invidia fore, si spe-
 cie imperii, nominisque simulatione Alexandri
 15 bellum videretur administrare: quod et fecit.
 Nam, cum non ad Eumenis principia, sed ad
 regia conveniretur, atque ibi de rebus delibe-
 raretur, quodammodo latebat; cum tamen per
 eum unum gererentur omnia.

20 VIII. Hic in Parætacis cum Antigono con-
 fluxit non acie instructa, sed in itinere, eumque
 male acceptum in Mediam hiematum coëgit
 redire. Ipse in finitima regione Perfidis hiema-
 tum copias divisit, non ut voluit, sed ut militum
 25 cogeat voluntas. Namque illa phalanx Alex-
 andri Magni, quæ Asiam peragraverat, devi-
 ceratque Persas, inveterata cum gloria, tum
 etiam licentia, non parere se ducibus sed im-
 perare postulabat; ut nunc veterani faciunt no-
 30 stri. Itaque periculum est, ne faciant, quod
 illi fecerunt sua intemperantia, nimiaque licen-
 tia,

tia, ut omnia perdant, neque minus eos, cum quibus steterint, quam adversus quos fecerint. Quod si quis illorum veteranorum legat facta, paria horum cognoscat; neque rem ullam, nisi tempus, interesse judicet. Sed ad illos rever- 5
tar. Hiberna sumpserant non ad usum belli, sed ad ipsorum luxuriam, longeque inter se dis-
cesserant. Hoc Antigonus cum comperisset, intelligeretque se parem non esse paratis adver-
sariis, statuit aliquid sibi consilii novi esse capi- 10
endum. Duæ erant viæ, qua ex Medis, ubi ille hiemabat, ad adversariorum hibernacula posset perveniri. Quarum brevior per loca de-
serta, quæ nemo incolebat propter aquæ inopiam; cæterum dierum erat fere decem. Illa 15
autem, qua omnes commeabant, altero tanto longiorem habebat anfractum; sed erat copiosa, omniumque rerum abundans. Hac si proficisceretur, intelligebat prius adversarios rescituros de suo adventu, quam ipse tertiam partem con- 20
fecisset itineris; sin per loca sola contenderet, sperabat se imprudentem hostem oppressurum. Ad hanc rem conficiendam imperavit quam plurimos utres, atque etiam culleos comparari; post hæc pabulum: præterea cibaria cocta de- 25
cem dierum, utque quam minime fieret ignis in castris. Iter, quod habebat, omnes celat.

IX. Sic paratus quæ constituerat proficiscitur. Dimidium fere spatium confecerat, cum, ex fumo castrorum ejus, suspicio allata est ad 30
Eumenem hostem appropinquare. Conveniunt
duces,

duces, quæritur quid opus sit factò. Intelligebant omnes tam celeriter copias ipsorum contrahi non posse, quam Antigonus affuturus videbatur. Hic, omnibus titubantibus et de
5 rebus summis desperantibus, Eumenes ait, si celeritatem velint adhibere, et imperata facere, quod ante non fecerint, se rem expediturum. Nam, quod diebus quinque hostis transisse posset, se effecturum, ut non minus totidem die-
10 rum spatio retardaretur: quare circumirent, suas quisque copias contraheret. Ad Antigoni autem refrenandum impetum tale capit consilium. Certos mittit homines ad infimos montes, qui obvii erant itineri adversariorum,
15 hisque præcepit, ut prima nocte, quam latissime possint, ignes faciant quam maximos, atque hos secunda vigilia minuant, tertia perexiguos reddant; et, affumulata castrorum consuetudine, suspicionem injiciant hostibus, his locis esse
20 castra, ac de eorum adventu esse prænuntiatum; idemque postera nocte faciant. Quibus imperatum erat, diligenter præceptum curant. Antigonus, tenebris obortis, ignes conspiciatur; credit de suo adventu esse auditum, et adver-
25 sarios illuc suas contraxisse copias. Mutat consilium, et, quoniam imprudentes adoriri non posset, flectit iter suum, et illum anfractum longiorem copiosæ viæ capit; ibique diem unum opperitur ad lassitudinem sedandam mi-
30 litum, ac reficienda jumenta, quo integriore exercitu decerneret.

X. Hic

X. Hic Eumenes callidum imperatorem vicit consilio, celeritatemque impedivit ejus; neque tamen multum profecit. Nam, invidia ducum, cum quibus erat, perfidiaque militum Macedonum veteranorum, cum superior praelio discessisset, Antigono est deditus; cum exercitus ei ter ante separatis temporibus jurasset, se eum defensurum, nec unquam deserturum. Sed tanta fuit nonnullorum virtutis obtrectatio, ut fidem amittere mallent, quam eum non prodere. Atque hunc Antigonus, cum ei fuisset infestissimus, conservasset, si per suos esset licitum; quod ab nullo se plus adjuvari posse intelligebat in his rebus, quas impendere jam apparebat omnibus. Imminebant enim Seleucus, 15 Lyfimachus, Ptolemæus, opibus jam valentes, cum quibus ei de summis rebus erat dimicandum. Sed non passi sunt hi, qui circa erant; quod videbant, Eumene recepto, omnes præ illo parvi futuros. Ipse autem Antigonus adeo 20 erat incensus, ut, nisi magna spe maximarum rerum, leniri non posset.

XI. Itaque cum eum in custodiam dedisset, et præfectus custodum quæisset, quemadmodum servari vellet; ut acerrimum, inquit, leonem, aut ferocissimum elephantum. Nondum enim statuerat, conservaret eum, nec ne. Veniebat autem ad Eumenem utrumque genus hominum, et qui, propter odium, fructum oculis ex ejus casu capere vellent, et qui, propter 30 veterem amicitiam, colloqui consolarique curent;

perent; multi etiam, qui ejus formam cognoscere studebant, qualis esset, quem tamdiu tamque valde timuissent, cujus in perniciem positam spem habuissent victoriæ. At Eumenes, cum
 5 diutius in vinculis esset, ait Onomarcho, penes quem summa imperii erat custodiæ, se mirari, quare jam tertium diem sic teneretur. Non enim hoc convenire Antigoni prudentiæ, ut sic se uteretur victo. Quin aut interfici, aut mis-
 10 sum fieri, juberet. Hic cum ferocius Onomarcho loqui videretur, *Quid? tu, inquit, animo si isto eras, cur non in prælio cecidisti potius, quam in potestatem inimici venires?* Huic Eumenes, *Utinam quidem istud evenisset, sed eo non accidit,*
 15 *quod nunquam cum fortiore sum congressus. Non enim cum quoquam arma contuli, quin is mihi succubuerit. Non enim virtute hostium, sed amicorum perfidia, decidi.* Neque id falsum: nam et dignitate fuit honesta, et viribus ad laborem
 20 ferendum firmis, neque tam magno corpore, quam figura venusta.

XII. De hoc Antigonus, cum solus constituere non auderet, ad consilium retulit. Hic cum plerique omnes primo perturbati admirarentur non jam de eo sumptum esse supplicium,
 45 a quo tot annos adeo essent male habiti, ut sæpe ad desperationem forent adducti, quique maximos duces interfecisset; denique in quo uno esset tantum, ut, quoad ille viveret, ipsi
 30 securi esse non possent, interfecto, nihil habituri negotii essent; postremo, si illi redderet salutem,

salutem, quærebant, quibus amicis esset ufurus: sese enim cum Eumene apud eum non futuros. Hic, cognita consilii voluntate, tamen usque ad septimum diem deliberandi sibi spatium reliquit. Tum autem, cum jam vereretur ne qua seditio exercitus oriretur, vetuit ad eum quenquam admitti, et quotidianum victum amoveri iussit: nam negabat se ei vim allaturum, qui aliquando fuisset amicus. Hic tamen, non amplius, quam triduum, fame fatigatus, cum castra moverentur, insciente Antigono, jugulatus est a custodibus.

XIII. Sic Eumenes annorum quinque et quadraginta, cum ab anno vigesimo, uti supra ostendimus, septem annos Philippo parvisset, et tredecim apud Alexandrum eundem locum obtinuisset, in his uni equitum alæ præfuisset, post autem Alexandri Magni mortem imperator exercitus duxisset, summosque duces partim repulisset partim interfecisset, captus non Antigoni virtute, sed Macedonum perjurio, talem habuit exitum vitæ. De quo quanta fuerit omnium opinio eorum, qui post Alexandrum Magnum reges sunt appellati, ex hoc facillime potest judicari, quod nemo, Eumene vivo, rex appellatus est, sed præfectus. Idem, post huius occasum, statim regium ornatum nomenque sumpserunt; neque, quod initio prædicarunt, se Alexandri liberis regnum servare, id præstare voluerunt; et, uno propugnatore sublato, quid sentirent, aperuerunt. Huius sceleris principes fuerunt

fuerunt Antigonus, Ptolemæus, Seleucus, Lyfimachus, Cassander. Antigonus autem Eumenem mortuum propinquis ejus sepeliendum tradidit. Hi militari honestoque funere, comitante toto exercitu, humaverunt; ossaque ejus in Cappadociam, ad matrem atque uxorem liberosque ejus, deportanda curarunt.

XIX.

PHOCION.

I. PHOCION Atheniensis etsi sæpe exerciti-
bus præfuit, summosque magistratus cepit, ta-
men multo ejus notior integritas est vitæ, quam
rei militaris labor. Itaque hujus memoria est
nulla, illius autem magna fama; ex quo cog-
nomine Bonus est appellatus. Fuit enim per-
petuo pauper, cum ditissimus esse posset pro-
pter frequentes delatos honores, potestatesque
summas, quæ ei a populo dabantur. Hic cum
a rege Philippo munera magnæ pecuniæ re-
pudiaret, legatique hortarentur accipere, simul-
que admonerent, si ipse his facile careret, li-
beris tamen suis prospiceret, quibus difficile
esset in summa paupertate tantam paternam tu-
eri gloriam: his ille, *Si mei similes erunt, idem* 15
bic, inquit, agellus illos alet, qui me ad banc di-
gnitatem perduxit: sin dissimiles sunt futuri, nolo
meis impensis illorum ali augerique luxuriam.

II. Eidem cum prope ad annum octogesi-
mum prospera mansisset fortuna, extremis tem-
poribus magnum in odium pervenit suorum
civium. Primo cum Demade de urbe tradenda
Antipatro consenserat; ejusque consilio Demo-
sthenes

sthenes cum cæteris, qui bene de republica mereri existimabantur, plebiscito in exilium erant expulsi. Neque in eo solum offenderat, quod patriæ male consuluerat, sed etiam quod
 5 amicitiae fidem non præstiterat. Namque, auctus adiutusque a Demosthene, eum, quem tenebat, ascenderat gradum, cum adversus Charetem eum subornaret: ab eodem in judiciis, cum capitis causam diceret, defensus, aliquo-
 10 ties liberatus discefferat. Hunc non solum in periculis non defendit, sed etiam prodidit. Concidit autem maxime uno crimine, quia, cum apud eum summum esset imperium populi, et Nicanorem Cassandri præfectum insidiari Piræ-
 15 eo Atheniensem a Dercyllo moneretur, idemque postularet ut provideret ne commeatibus civitas privaretur, hic, audiente populo, Phocion negavit esse periculum, seque ejus rei obfidem fore pollicitus est. Neque ita multo post
 20 Nicanor Piræeo est potitus. Ad quem recuperandum, sine quo Athenæ omnino esse non possunt, cum populus armatus concurrisset, ille non modo neminem ad arma vocavit, sed ne armatis quidem præesse voluit.

25 III. Erant eo tempore Athenis duæ factiones; quarum una populi causam agebat, altera optimatum. In hac erant Phocion et Demetrius Phaleræus. Harum utraque Macedonum patrociniis nitebatur. Nam populares Poly-
 30 perchonti favebant, optimates cum Cassandro

sentiebant. Interim a Polyperchonte Cassander Macedonia pulsus est: quo facto populus superior factus statim duces adversariæ factionis capitis damnatos patria pepulit, in his Phocionem et Demetrium Phalereum; deque ea re legatos ad Polyperchontem misit, qui ab eo peterent, ut sua decreta confirmaret. Huc eodem profectus est Phocion. Quò ut venit, causam apud Philipppum regem verbo, reipsa quidem apud Polyperchontem, jussus est dicere. Namque is tum regis rebus præerat. Hic, cum ab Agonide accusatus esset, quod Piræeum Nicanori prodidisset, ex consilii sententia in custodiam conjectus Athenas deductus est, ut ibi de eo legibus fieret iudicium. 15

IV. Huc ubi perventum est, cum propter ætatem pedibus jam non valeret, vehiculoque portaretur, magni concursus sunt facti; cum alii, reminiscentes veteris famæ, ætatis misererentur, plurimi vero ira exacuerentur propter proditiōis suspiciōem Piræei, maximeque, quod adversus populi commoda in senectute steterat. Qua de re ne perorandi quidem ei data est facultas, et dicendi causam. Inde iudicio, legitimis quibusdam confectis, damnatus, traditus est undecim viris, quibus ad supplicium, more Atheniensium, publice damnati tradi solent. Hic, cum ad mortem duceretur, obvius ei fuit Emphyletus, quo familiariter fuerat usus. Is cum lacrymans dixisset, *O quam indigna per-* 30
peteris,

*peteris, Phocion! huic ille, At non inopinata, inquit. Hunc enim exitum plerique clari viri habuerunt Athenienses. In hoc tantum fuit odium multitudinis, ut nemo ausus sit eum liber se-
pelire. Itaque a servis sepultus est.*

TIMOLEON.

I. TIMOLEON Corinthius. Sine dubio magnus omnium iudicio hic vir extitit. Namque huic uni contigit, quod nescio an ulli, ut et patriam, in qua erat natus, oppressam a tyranno liberaret, et a Syracusis, quibus auxilio erat missus, inveteratam servitutem depelleret, totamque Siciliam multos annos bello vexatam, a barbarisque oppressam, suo adventu in pristinum restitueret. Sed in his rebus non simplici fortuna conflictatus est, et, id quod difficilius putatur, multo sapientius tulit secundam, quam adversam, fortunam. Nam, cum frater ejus Timophanes, dux a Corinthiis delectus, tyrannidem per milites mercenarios occupasset, participisque regni posset esse, tantum abfuit a societate sceleris, ut antetulerit suorum civium libertatem fratris saluti; et patriæ legibus obtemperare sanctius duxerit, quam imperare patriæ. Hac mente, per haruspicem communemque affinem, cui soror ex eisdem parentibus nata nupta erat, fratrem tyrannum interficiendum curavit. Ipse non modo manus non attulit, sed ne aspicere quidem

quidem fratrum sanguinem voluit. Nam, dum res conficeretur, procul in præsidio fuit, ne quis fatelles posset succurrere. Hoc præclarissimum ejus facinus non pari modo probatum
 5 est ab omnibus: nonnulli enim læsam ab eo pietatem putabant, et invidia laudem virtutis obterebant. Mater vero post id factum neque domum ad se filium admisit, neque aspexit, quin eum fratricidam impiumque detestans
 10 compellaret. Quibus rebus ille adeo est commotus, ut nonnunquam vitæ finem facere voluerit; atque ex ingratorum hominum conspectu morte decedere.

II. Interim, Dione Syracusis interfecto, Dionysius rursus Syracusarum potitus est; cujus
 15 adversarii opem a Corinthiis petiverunt, ducemque, quo in bello uterentur, postularunt. Huc Timoleon missus incredibili felicitate Dionysium tota Sicilia depulit. Cum interficere
 20 posset, noluit; tutoque ut Corinthum perveniret, effecit: quod utrorumque Dionysiorum opibus Corinthii sæpe adjuti fuerant. Cujus benignitatis memoriæ volebat extare; eamque præclaram victoriam ducebat, in qua plus
 25 esset clementiæ quam crudelitatis: postremo ut non solum auribus acciperetur, sed etiam oculis cerneretur, quem, et ex quanto regno, ad quam fortunam, detrussisset. Post Dionysii decessum cum Iceta bellavit, qui adversatus
 30 fuerat Dionysio: quem non odio tyrannidis dissenfisse, sed cupiditate, indicio fuit, quod
 G 4 ipse,

ipse, expulso Dionysio, imperium dimittere noluit. Hoc superato, Timoleon maximas copias Carthaginienſium apud Crimeſſum flumen fugavit; ac ſatis habere coegit, ſiliceret Africam obtinere, qui jam complures annos poſſeſſionem Siciliæ tenebant. Cepit etiam Mamercum Italicum ducem, hominem bellicoſum et potentem, qui tyrannos adjutum in Siciliam venerat.

III. Quibus rebus conſectis, cum propter diuturnitatem belli non ſolum regiones, ſed etiam urbes deſertas videret, conquiſſivit, quos potuit, primum Siculos; deinde Corintho arceſſivit colonos, quod ab his initio Syracuſæ erant conditæ. Civibus veteribus ſua reſtituit, novis bello vacuefactas poſſeſſiones diviſit; urbium mœnia diſjecta, fanaque deleta, reſecit; civitatibus leges libertatemque reddidit: ex maximo bello tantum otium toti inſulæ conciliavit, ut hic conditor urbium earum, non illi qui initio deduxerant, videretur. Arcem Syracuſis, quam munierat Dionyſius ad urbem obſidendam, a fundamentis diſjecit; cætera tyrannidis propugnacula demolitus eſt, deditque operam, ut quam minime multa veſtigia ſervitutis manerent: Cum tantis eſſet opibus, ut etiam invitis imperare poſſet, tantum autem haberet amorem omnium Siculorum, ut nullo recuſante regnum obtineret, maluit ſe diligere, quam metui. Itaque, cum primum potuit, imperium depoſuit, et privatus Syracuſis, quod reliquum

reliquum vitæ fuit, vixit. Neque vero id imperite fecit: nam, quod cæteri reges imperio vix potuerunt, hic benevolentia tenuit. Nullus honos huic defuit, neque postea Syracusis res
 5 ulla gesta est publica, de qua prius sit decretum, quam Timoleontis sententia cognita. Nullius unquam consilium non modo antelatum, sed ne comparatum quidem est. Neque id magis benevolentia factum est, quam prudentia.

10 IV. Hic, cum ætate jam provectus esset, sine ullo morbo lumina oculorum amisit: quam calamitatem ita moderate tulit, ut neque eum querentem quisquam audierit, neque eo minus privatis publicisque rebus interfuerit. Veniebat autem in theatrum, cum ibi concilium populi haberetur, propter valetudinem vectus jumentis junctis, atque ita de vehiculo, quæ videbantur, dicebat; neque hoc illi quisquam tribuebat superbiæ. Nihil enim unquam, neque insolens, neque gloriosum, ex ore ejus exiit: qui quidem, cum suas laudes audiret prædicari, nunquam aliud dixit, quam se in ea re maximas Diis gratias agere atque habere, quod cum Siciliam recreare constituissent, tum se
 20 potissimum ducem esse voluissent. Nihil enim rerum humanarum sine Deorum numine agi putabat. Itaque suæ domi sacellum *αυτοματίας* constituerat, idque sanctissime colebat.

V. Ad hanc hominis excellentem bonitatem
 30 mirabiles accefferunt casus. Nam prælia maxima natali die suo fecit omnia: quo factum est,

ut ejusdem natalem festum haberet universa Sicilia. Huic quidam Laphystius, homo petulans et ingratus, vadimonium cum vellet imponere, quod cum illo se lege agere diceret, et complures concurrissent, qui procacitatem hominis 5 manibus coercere conarentur, Timoleon oravit omnes, ne id facerent. Namque, id ut Laphystio cæterisque liceret, se maximos labores summaque adiisse pericula. Hanc enim speciem libertatis esse, si omnibus, quod quisque 10 vellet, legibus experiri liceret. Idem, cum quidam Laphystii similis, nomine Demænetus, in concione populi de rebus gestis ejus detrudere cœpisset, ac nonnulla inveheretur in Timoleonta, dixit, nunc demum se voti esse 15 damnatum: namque hæc a Diis immortalibus semper precatum, ut talem libertatem restituerent Syracusanis, in qua cuivis liceret de quo vellet impune dicere. Hic, cum diem supremum obiisset, publice a Syracusanis in gymna- 20 sio, quod Timoleonteum appellatur, tota celebrante Sicilia, sepultus est.

DE

DE REGIBUS.

I. **HI** fere fuerunt Græciæ gentis duces, qui memoria digni videantur, præter reges. Namque eos attingere noluimus, quod omnium res gestæ separatim sunt relatæ; neque tamen hi
5 admodum sunt multi. Lacedæmonius autem Agesilaus, nomine, non potestate, fuit rex, sicut cæteri Spartani. Ex his vero, qui dominatum imperio tenuerunt, excellentissimi fuerunt, ut nos judicamus, Persarum Cyrus, et Darius Hy-
10 staspis filius, quorum uterque privatus virtute regnum est adeptus. Prior horum apud Massagetis in prælio cecidit: Darius senectute diem obiit supremum. Tres sunt præterea ejusdem generis, Xerxes, et duo Artaxerxes, Macrochir
15 et Mnemon. Xerxi maxime est illustre, quod maximis post hominum memoriam exercitibus terra marique bellum intulit Græciæ. At Macrochir præcipuam habet laudem amplissimæ pulcherrimæque corporis formæ, quam incre-
20 dibili ornavit virtute belli. Namque illo Persarum nemo fuit manu fortior. Mnemon autem justitiæ fama floruit. Nam, cum matris suæ scelere amisisset uxorem, tantum indulgit dolori,

ut eum pietas vinceret. Ex his duo eodem nomine morbo naturæ debitum reddiderunt; tertius ab Artabano præfecto ferro interfectus est.

II. Ex Macedonum autem gente duo multo 5
cæteros antecesserunt rerum gestarum gloria,
Philippus Amyntæ filius, et Alexander Magnus. Horum alter Babylone morbo consumptus est. Philippus Ægis a Pausania, cum spectatum ludos iret, juxta theatrum occisus est. 10
Unus Epirotes, Pyrrhus, qui cum P. R. bellavit. Is, cum Argos oppidum oppugnaret in Peloponneso, lapide ictus interiit. Unus item Siculus, Dionysius prior. Nam et manu fortis, et belli peritus, fuit, et, id quod in tyranno non 15
facile reperitur, minime libidinosus, non luxuriosus, non avarus; nullius rei denique cupidus, nisi singularis perpetuique imperii, ob eamque rem crudelis. Nam, dum id studuit munire, nullius pepercit vitæ, quem ejus insidiatorem 20
putaret. Hic, cum virtute tyrannidem sibi peperisset, magna retinuit felicitate, majorque annos sexaginta natus decessit, florente regno. Neque in tam multis annis cujusquam ex sua stirpe funus vidit, cum ex tribus uxoribus li- 25
beros procreasset, multique ei nati essent.

III. Fuerunt præterea multi reges ex amicis Alexandri Magni, qui, post obitum ejus, imperia ceperunt. In his Antigonus, et hujus filius Demetrius, Lyfimachus, Seleucus, Pto- 30
lemæus. Ex his Antigonus, cum adversus
Seleucum

Seleucum Lyfimachumque dīmicaret, in praelio occisus est. Pari letho affectus est Lyfimachus a Seleuco. Nam, societate dissoluta, bellum inter se gesserunt. At Demetrius, cum
5 filiam suam Seleuco in matrimonium dedisset, neque eo magis fida inter eos amicitia manere potuisset, captus bello, in custodia focer generi periit morbo. Neque ita multo post Seleucus a Ptolemæo Cerauno dolo interfectus est, quem
10 ille, a patre expulsus Alexandria, alienarum opum indigentem receperat. Ipse autem Ptolemæus, cum vivus filio regnum tradidisset, ab illo eodem vita privatus dicitur. De quibus quoniam satis dictum putamus, non incommo-
15 dum videtur non præterire Hamilcarem et Hannibalem, quos et animi magnitudine et calliditate omnes in Africa natos præstitisse constat.

HAMILCAR.

I. **HAMILCAR** Hannibalis filius, cognomine Barcas, Carthaginiensis, primo Punico bello, sed temporibus extremis, admodum adolescentulus in Sicilia præesse coepit exercitui. Cum ante ejus adventum et mari et terra male res gererentur Carthaginiensium, ipse, ubi adfuit, nunquam hosti cessit, neque locum nocendi dedit; sæpeque e contrario, occasione data, laceffivit, semperque superior discessit. Quo facto, cum pene omnia in Sicilia Poeni amisissent, ille Erycem sic defendit, ut bellum eo loco gestum non videretur. Interim Carthaginienses, classe apud insulas Ægates a C. Lutatio consule Romanorum superati, statuerunt belli finem facere, eamque rem arbitrio permiserunt Hamilcaris. Ille etsi flagrabat bellandi cupiditate, tamen paci serviendum putavit, quod patriam, exhaustam sumptibus, diutius calamitates belli ferre non posse intelligebat; sed ita, ut statim mente agitaret, si paululum modo res essent resectæ, bellum renovare, Romanosque armis persequi, donicum aut vi certe vicissent, aut victi manum dedissent.

Hoc

Hoc consilio pacem conciliavit: in qua tanta fuit ferocia, ut, cum Catulus negaret se bellum compositurum, nisi ille cum suis, qui Erycem tenuerunt, armis relictis, Sicilia decederent; 5 succumbente patria, ipse periturum se potius dixerit, quam cum tanto flagitio domum rediret. Non enim suæ esse virtutis arma a patria accepta adversus hostes adversariis tradere. Hujus pertinaciæ cessit Catulus.

- 10 II. At ille, ut Carthaginem venit, multo aliter ac sperabat rempublicam se habentem cognovit. Namque diuturnitate externi mali tantum exarsit intestinum bellum, ut nunquam pari periculo fuerit Carthago, nisi cum 15 deleta est. Primo mercenarii milites, qui adversus Romanos fuerant, desciverunt; quorum numerus erat viginti millium. Hi totam abalienarunt Africam, ipsam Carthaginem oppugnarunt. Quibus malis adeo sunt Pœni perterriti, ut auxilia etiam a Romanis petiverint, 20 eaque impetraverint. Sed extremo, cum prope jam ad desperationem pervenissent, Hamilcarem imperatorem fecerunt. Is non solum hostes a muris Carthaginis removit, cum amplius centum millia facta essent armatorum; 25 sed etiam eo compulit, ut, locorum angustiis clausi, plures fame, quam ferro, interirent. Omnia oppida abalienata, in his Uticam atque Hipponem valentissima totius Africæ, restituit 30 patriæ. Neque eo fuit contentus, sed etiam
fines

fines imperii propagavit, tota Africa tantum otium reddidit, ut nullum in ea bellum videretur multis annis fuisse.

III. Rebus his ex sententia peractis, fidenti animo atque infesto Romanis, quo facilius causam bellandi reperiret, effecit, ut imperator cum exercitu Hispaniam mitteretur: eoque secum duxit filium Hannibalem annorum novem. Erat præterea cum eo, adolescens illustris et formosus, Hasdrubal; quem nonnulli diligere turpius, quam par erat, ab Hamilcare loquebantur. Non enim maledici tanto viro deesse poterant. Quo factum est, ut a præfecto morum Hasdrubal cum eo vetaretur esse. Huic ille filiam suam in matrimonium dedit, quod moribus eorum non poterat interdici facere gener. De hoc ideo mentionem fecimus, quod, Hamilcare occiso, ille exercitui præfuit, resque magnas gessit; et princeps largitione vetustos pervertit mores Carthaginiensium: ejusdemque post mortem Hannibal ab exercitu accepit imperium.

IV. At Hamilcar posteaquam mare transit, in Hispaniamque venit, magnas res secunda gessit fortuna; maximas bellicosissimasque gentes subegit; equis, armis, viris, pecunia, totam locupletavit Africam. Hic, cum in Italiam bellum inferre meditaretur, nono anno postquam in Hispaniam venerat, in prælio, pugnans adversus Vettones, occisus est. Hujus perpetuum

perpetuum odium erga Romanos maxime concitasse videtur secundum bellum Punicum: namque Hannibal filius ejus affiduis patris obtestationibus eo est perductus, ut interire, quam Romanos non experiri, mallet.

HANNIBAL.

I. HANNIBAL Hamilcaris filius, Carthaginiensis. Si verum est, quod nemo dubitat, ut populus Romanus omnes gentes virtute superarit, non est inficiandum, Hannibalem tanto præstitisse cæteros imperatores prudentia, quanto populus Romanus antecedit fortitudine cunctas nationes. Nam, quotiescunque cum eo congressus est in Italia, semper discessit superior. Quod nisi domi civium suorum invidia debilitatus esset, Romanos videtur superare potuisse. Sed multorum obtrectatio devicit unius virtutem. Hic autem velut hæreditate relictum odium paternum erga Romanos sic confirmavit, ut prius animam, quam id, deposuerit: qui quidem, cum patria pulsus esset, et alienarum opum indigeret, nunquam destiterit animo bellare cum Romanis.

II. Nam, ut omittam Philippum, quem absens hostem reddidit Romanis, omnium his temporibus potentissimus rex Antiochus fuit. Hunc tanta cupiditate incendit bellandi, ut usque a rubro mari arma conatus sit inferre Italiæ. Ad quem cum legati venissent

sent Romani, qui de ejus voluntate explorarent, darentque operam consiliis clandestinis ut Hannibalem in suspicionem regi adducerent, tanquam ab ipsis corruptum, alia atque
 5 antea sentire; neque id frustra fecissent, idque Hannibal comperisset, seque ab interioribus consiliis segregari vidisset; tempore dato adiit regem, eique cum multa de fide sua et odio in Romanos commemorasset, hoc adjunxit:
 10 *Pater, inquit, meus Hamilcar, puerulo me, utpote non amplius novem annos nato, in Hispaniam imperator proficiscens, Cartbagine Jovi optimo maximo hostias immolavit: quæ divina res dum conficiebatur, quæstivit a me; vellemne secum in castra*
 15 *proficisci? Id cum libenter accepissem, atque ab eo petere coepissem, ne dubitaret ducere; tum ille, Faciam, inquit, si fidem mihi, quam postulo, dederis. Simulque ad aram adduxit, apud quam sacrificare instituerat, eamque, cæteris remotis, te-*
 20 *nentem jurare jussit nunquam me in amicitia cum Romanis fore. Id ego jussurandum patri datum usque ad hanc diem ita conservavi, ut nemini dubium esse debeat, quin reliquo tempore eadem mente sim futurus. Quare, si quid amico*
 25 *de Romanis cogitabis, non imprudenter feceris, si me celaris. Cum quidem bellum parabis, te ipsum frustraberis, si non me in eo principem posueris.*

III. Hac igitur ætate cum patre in Hispaniam profectus est; cujus post obitum, Hadrubale imperatore suffecto, equitatu omni præfuit.

præfuit. Hoc quoque interfecto, exercitus summam imperii ad eum detulit. Id Carthaginem delatum publice comprobatum est. Sic Hannibal minor quinque et viginti annis natus, imperator factus, proximo triennio omnes gentes Hispaniæ bello subegit; Saguntum, foederatam civitatem, vi expugnavit; tres exercitus maximos comparavit. Ex his unum in Africam misit, alterum cum Hasdrubale fratre in Hispania reliquit, tertium in Italiam secum duxit; saltum Pyrenæum transiit; quacunque iter fecit, cum omnibus incolis conflictit; neminem, nisi victum, dimisit. Ad Alpes posteaquam venit, quæ Italiam a Gallia sejungunt, quas nemo unquam cum exercitu ante eum, præter Herculem Graium, transierat, quo facto is hodie saltus Graius appellatur, Alpico conantes prohibere transitum concidit, loca patefecit, itinera muniit, effecitque, ut ea elephantus ornatus ire posset, qua antea unus homo inermis vix poterat reperire. Hac copias traduxit, in Italiamque pervenit.

IV. Confixerat apud Rhodanum cum P. Cornelio Scipione Cos. eumque pepulerat. Cum hoc eodem de Claſtidio apud Padum decernit, saucium inde ac fugatum dimittit. Tertio idem Scipio, cum collega Tiberio Longo, apud Trebiam adversus eum venit. Cum his manum conferuit, utrosque profligavit. Inde per Ligures Apenninum transiit, petens Etruriam. Hoc itinere adeo gravi morbo afficitur

tur oculorum, ut postea nunquam dextero neque bene usus sit: qua valetudine cum etiam tum premeretur, lecticaque ferretur, C. Flaminium Cos. apud Trasimenum cum exercitu infidiis circumventum occidit: neque multo post C. Centenium prætorem cum delecta manu saltus occupantem. Hinc in Apuliam pervenit: ibi obviam ei venerunt duo consules, C. Terentius Varro, et L. Paullus Æmilius. Utriusque exercitus uno prælio fugavit: L. Paullum consulem occidit, et aliquot præterea consulares: in his Cn. Servilium Geminum, qui anno superiore fuerat consul.

V. Hac pugna pugnata, Romam profectus est nullo resistente. In propinquis urbis montibus moratus est. Cum aliquot ibi dies castra habuisset, et reverteretur Capuam, Q. Fabius Maximus dictator Rom. in agro Falerno se ei objecit. Hic, clausus locorum angustiis, noctu sine ullo detrimento exercitus se expedit: Fabio callidissimo imperatori dedit verba. Namque, obducta nocte, sarmenta in cornibus jumentorum deligata incendit, ejusdem generis multitudinem magnam dispalatam immisit. Quo repentino objectu viso, tantum terrorem iniecit exercitui Romanorum, ut egredi extra vallum nemo sit ausus. Hanc post rem gestam non ita multis diebus M. Minutium Rufum magistrum equitum pari ac dictatorem imperio, dolo perductum in prælium, fugavit: T. Sempronium Gracchum iterum consulem in

in Lucanis absens in insidias inductum sustulit :
M. Claudium Marcellum quinquies consullem
apud Venusiam pari modo interfecit. Longum est enumerare praelia. Quare hoc unum satis erit dictum, ex quo intelligi possit quantus ille fuerit. Quamdiu in Italia fuit nemo ei in acie restitit, nemo adversus eum, post Cannensem pugnam, in campo castra posuit.

VI. Hic invictus, patriam defensum revocatus, bellum gessit adversus P. Scipionis filium, quem ipse primum apud Rhodanum, iterum apud Padum, tertio apud Trebiam, fugaverat. Cum hoc, exhaustis jam patriæ facultatibus, cupivit inpræsentiarum bellum componere, quo valentior postea congregetur. In colloquium convenit, conditiones non convenerunt. Post id factum paucis diebus apud Zamam cum eodem conflixit; pulsus, incredibile dictu, biduo et duabus noctibus Adrumetum pervenit, quod abest a Zama circiter millia passuum trecenta. In hac fuga Numidæ, qui simul cum eo acie excefferant, insidiati sunt ei, quos non solum effugit, sed etiam ipsos oppressit: Adrumeti reliquos ex fuga collegit, novis delectibus, paucis diebus, multos contraxit.

VII. Cum in apparando acerrime esset occupatus, Carthaginienses bellum cum Romanis composuerunt. Ille nihilo fecius exercitui postea præfuit, resque in Africa gessit; itemque Mago frater ejus usque ad P. Sulpicium
et

et C. Aurelium consules. His enim magistratibus, legati Carthaginienses Romam venerunt, qui Senatui Populoque Romano gratias agerent, quod cum his pacem fecissent, ob eamque rem corona aurea eos donarent, simulque peterent, ut obsides eorum Fregellis essent, captivique redderentur. His ex Senatus consulto responsum est, munus eorum gratum acceptumque esse; obsides, quo loco rogarent, futuros; captivos non remissuros, quod Hannibalem, cujus opera susceptum bellum foret, inimicissimum nomini Romano, et nunc cum imperio apud exercitum haberent, itemque fratrem ejus Magonem. Hoc responso, Carthaginienses, cognito, Hannibalem domum Magonemque revocarunt. Hic, ut rediit, prætor factus est, postquam rex fuerat, anno secundo et vigesimo. Ut enim Romæ consules, sic Carthagine quotannis annui bini reges, creabantur. In eo magistratu pari diligentia se Hannibal præbuit, ac fuerat in bello. Namque effecit, ex novis vectigalibus non solum ut esset pecunia, quæ Romanis ex fœdere penderetur, sed etiam superesset, quæ in ærario poneretur. Deinde anno post præturam, Marco Claudio, Lucio Furio Coss. Romani legati Carthaginem venerunt. Hos Hannibal sui exoscendi gratia missos ratus, priusquam his Senatus daretur, navem conscendit clam, atque in Syriam ad Antiochum profugit. Hac re palam facta, Pœni naves duas, quæ eum compre-

comprehenderent, si possent consequi, miserunt, bona ejus publicarunt, domum a fundamentis disjecerunt, ipsum exulem judicarunt.

VIII. At Hannibal anno tertio, postquam domo profugerat, L. Cornelio, Quinto Minucio ⁵ Coss. cum quinque navibus Africam accessit in finibus Cyrenæorum, si forte Carthaginien-
ses ad bellum Antiochi spe fiduciaque inducere posset; cui jam persuaferat, ut cum exercitibus in Italiam profisceretur. Huc Ma- ¹⁰
gonem fratrem excivit. Id ubi Pœni resciverunt, Magonem eadem, qua fratrem absentem, poena affecerunt. Illi, desperatis rebus, cum solvissent naves, ac vela ventis dedissent, Hannibal ad Antiochum pervenit. De Ma- ¹⁵
gonis interitu duplex memoria prodita est. Namque alii naufragio, alii a servis ipsius, interfectum eum scriptum reliquerunt. Antiochus autem, si tam in agendo bello parere voluisset consiliis ejus, quam in suscipiendo ²⁰
instituerat, propius Tiberi quam Thermopylis de summa imperii dimicasset. Quem, etsi multa stulte conari videbat, tamen nulla deseruit in re. Præfuit paucis navibus, quas ex Syria jussus erat in Asiam ducere, hisque adversus ²⁵
Rhodiorum classem in Pamphylio mari conflixit. Quo, cum multitudine adversariorum sui superarentur, ipse, quo cornu rem gessit, fuit superior.

IX. Antiocho fugato, verens ne dederetur, ³⁰
quod sine dubio accidisset, si sui fecisset potestatem,

statem, Cretam ad Gortynios venit, ut ibi, quo se conferret, consideraret. Vidit autem vir omnium callidissimus magno se fore periculo, nisi quid prævidisset, propter avaritiam
 5 Cretensium. Magnam enim secum pecuniam portabat, de qua sciebat exisse famam. Itaque capit tale consilium. Amphoras complures complet plumbo; summas operit auro et argento; has, Gortyniis præsentibus, deponit
 10 in templo Dianæ, simulans se suas fortunas illorum fidei credere. His in errorem ductis, statuas æneas, quas secum portabat, omnes sua pecunia complet, easque in propatulo domi abjicit. Gortynii templum magna cura custo-
 15 diunt, non tam a cæteris, quam ab Hannibale, ne quid ille, inscientibus his, tolleret, secumque asportaret.

X. Sic, conservatis suis rebus, Pœnus, illis Cretensibus omnibus, ad Prusiam in Pontum pervenit: apud quem eodem animo fuit
 20 erga Italiam, neque aliud quicquam egit, quam regem armavit et excitavit adversus Romanos. Quem cum videret domesticis rebus minus esse robustum, conciliabat cæteros
 25 reges, adjungebatque bellicosas nationes. Diffidebat ab eo Pergamenus rex Eumenes, Romanis amicissimus, bellumque inter eos gerebatur et mari et terra: quo magis cupiebat eum Hannibal opprimi. Sed utrobique Eu-
 30 menes plus valebat propter Romanorum societatem; quem si removisset, faciliora sibi cætera

H

fore

fore arbitrabatur. Ad hunc interficiendum talem iniit rationem. Classe paucis diebus erant decertaturi; superabatur navium multitudine; dolo erat pugnandum, cum par non esset armis. Imperavit quam plurimas venenatas serpentes vivas colligi, easque in vasa fictilia conjici. Harum cum confecisset magnam multitudinem, die ipso, quo facturus erat navale praelium, classarios convocat, hisque praecepit, omnes ut in unam Eumenis regis concurrant 10 navem, a caeteris tantum satis habeant se defendere; id facile illos serpentium multitudine consecuturos. Rex autem qua nave vereretur, ut scirent, se facturum; quem si aut cepissent, aut interfecissent, magno his pollice- 15 tur praemio fore.

XI. Tali cohortatione militum facta, classis ab utrisque in praelium deducitur. Quarum acie constituta, priusquam signum pugnae daretur, Hannibal, ut palam faceret suis, quo 20 loco Eumenes esset, tabellarium in scapha cum caduceo mittit; qui, ubi ad naves adversariorum pervenit, epistolam ostendens, se regem professus est quaerere. Statim ad Eumenem deductus est, quod nemo dubitabat aliquid de 25 pace esse scriptum. Tabellarius, ducis nave declarata suis, eodem, unde ierat, se recepit. At Eumenes, soluta epistola, nihil in ea reperit, nisi quod ad irridendum eum pertineret. Cujus etsi causam mirabatur, neque reperiatur, tamen praelium statim committere non du- 30 bitavit.

bitavit. Horum in concursu Bithyni, Hannibalis præcepto, universi navem Eumenis adiunguntur; quorum vim cum rex sustinere non posset, fuga salutem petiit, quam consecutus non esset, nisi intra sua præsidia se recepisset, quæ in proximo litore erant collocata. Reliquæ Pergamenæ naves cum adversarios premerent acrius, repente in eas vasa fictilia, de quibus supra mentionem fecimus, conjici cœpta sunt; 20 quæ jacta initio risum pugnantibus excitarunt, neque, quare id fieret, poterat intelligi. Postquam autem naves completas conspexerunt serpentibus, nova re perterriti, cum quid potissimum vitarent non viderent, puppes avertunt, 25 seque ad sua castra nautica retulerunt. Sic Hannibal consilio arma Pergamenorum superavit; neque tum solum, sed sæpe alias, pedestribus copiis pari prudentia pepulit adversarios.

30 XII. Quæ dum in Asia geruntur, accidit casu, ut legati Prusiæ Romæ apud L. Quintium Flaminium consulem cœnarent, atque, ibi de Hannibale mentione facta, ex his unus diceret eum in Prusiæ regno esse. Id postero die Flaminius 35 Senatui detulit. Patres conscripti, qui, Hannibale vivo, nunquam se sine insidiis futuros existimabant, legatos in Bithyniam miserunt, in his Flaminium, qui a rege peterent, ne inimicissimum suum secum haberet, fibique ut dederet. 40 His Prusias negare ausus non est: illud recusavit, ne id a se fieri postularent, quod ad-

versus jus hospitii esset: ipsi, si possent, comprehenderent: locum ubi esset facile inventuros. Hannibal enim uno loco se tenebat in castello, quod ei ab rege datum erat muneri; idque sic ædificarat, ut in omnibus partibus ædificii exitus haberet, semper verens, ne usu veniret, quod accidit. Huc cum legati Romanorum venissent, ac multitudine domum ejus circumdedissent, puer, ab janua prospiciens, Hannibali dixit plures præter consuetudinem armatos apparere. Qui imperavit ei, ut omnes fores ædificii circumiret, ac propere sibi renuntiaret, num eodem modo undique obsideretur. Puer cum celeriter, quid esset, renuntiasset, omnesque exitus occupatos ostendisset, sensit id non fortuito factum, sed se peti, neque sibi diutius vitam esse retinendam: quam ne alieno arbitrio dimitteret, memor pristinarum virtutum, venenum, quod semper secum habere consueverat, sumpsit. 20

XIII. Sic vir fortissimus, multis variisque perfunctus laboribus, anno acquievit septuagesimo. Quibus consulibus interierit, non convenit. Nam Atticus, Marco Claudio Marcello, Q. Fabio Labeone Coss. mortuum in annali suo scriptum reliquit: at Polybius L. Æmilio Paulo, et Cn. Bæbio Tamphilo: Sulpitius autem, P. Cornelio Cethego, M. Bæbio Tamphilo. Atque hic tantus vir, tantisque bellis diffrictus, nonnihil temporis tribuit literis. Namque aliquot ejus libri sunt Græco sermone con- 30
fecti:

fecti : in his ad Rhodios de Cn. Manlii Vulsonis in Asia rebus gestis. Hujus bella multi memoriae prodiderunt : sed ex his duo, qui cum eo in castris fuerunt simulque vixerunt, quamdiu fortuna passa est, Philænius, et Sofilus Lacedæmonius. Atque hoc Sofilo Hannibal literarum Græcarum usus est doctore. Sed nunc tempus est hujus libri facere finem, et Romanorum explicare imperatores, quo facilius, collatis utrorumque factis, qui viri præferendi sint, possit judicari.

M. PORCIUS CATO.

FRAGMENTUM

Quod ex LIB. Corn. Nep. POSTERIORE superest.

I. CATO ortus municipio Tusculo, adolescentulus, priusquam honoribus operam daret, versatus est in Sabinis; quod ibi hæredium a patre relictum habebat. Hortatu L. Valerii Flacci, quem in consulatu censuraque habuit collegam, ut M. Perpenna Censorinus narrare solitus est, Romam demigravit, in foroque esse cœpit. Primum stipendium meruit annorum decem septemque: Q. Fabio Maximo, M. Claudio Marcello Coss. tribunus militum in Sicilia fuit. Inde ut rediit, castra secutus est C. Claudii Neronis, magnique ejus opera æstimata est in prælio apud Senam, quo cecidit Hasdrubal frater Hannibalis. Quæstor obtigit P. Cornelio Scipioni Africano consuli: cum quo non pro fortis necessitudine vixit. Namque ab eo perpetua dissenfit vita. Ædilis pl. factus est cum C. Helvio. Prætor provinciam obtinuit Sardiniam, ex qua quæstor, superiore tempore ex Africa decedens, Q. Ennium poetam deduxerat: quod non minoris existimamus, quam

quam quemlibet amplissimum Sardiniensem triumphum.

II. Consulatum gessit cum L. Valerio Flacco, forte provinciam nactus Hispaniam citeriorem; exque ea triumphum deportavit. Ibi cum diutius moraretur, P. Scipio Africanus consul iterum, cujus in priore consulatu quaestor fuerat, voluit eum de provincia depellere, et ipse ei succedere; neque hoc per Senatum
 10 efficere potuit, cum quidem Scipio in civitate principatum obtineret: quod tum non potentia, sed jure, respubl. administrabatur. Qua ex re iratus, Senatu peracto, privatus in urbe mansit. At Cato, censor cum eodem Flacco
 15 factus, severe praefuit ei potestati. Nam et in complures nobiles animadvertit, et multas res novas in edictum addidit, qua re luxuria reprimere, quae jam tum incipiebat pullulare. Circiter annos octoginta, usque ad extremam
 20 aetatem ab adolescentia, reipubl. causa suscipere inimicitias non destitit: a multis tentatus non modo nullum detrimentum existimationis fecit, sed quoad vixit virtutum laude crevit.

III. In omnibus rebus singulari fuit prudentia et industria. Nam et agricola solers, et reipubl. peritus, et jurisconsultus, et magnus imperator, et probabilis orator, et cupidissimus literarum fuit. Quarum studium etsi senior arripuerat, tamen tantum in eis progressum
 30 fecit, ut non facile reperire possis, neque de Graecis, neque de Italicis rebus, quod ei fu-

erit incognitum. Ab adolescentia confecit orationes: senex scribere historias instituit, quarum sunt libri septem. Primus continet res gestas regum Pop. Rom. secundus et tertius, unde quæque civitas orta sit Italica: ob quam 5 rem omnes Origines videtur appellasse. In quarto autem bellum Punicum primum: in quinto secundum. Atque hæc omnia capitulatim sunt dicta. Reliqua bella pari modo persecutus est usque ad præturam Ser. Galbæ, qui 10 diripuit Lusitanos. Atque horum bellorum duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit. In iisdem exposuit quæ in Italia Hispaniisque viderentur admiranda. In quibus multa industria, et diligentia, comparet, multa 15 doctrina. Hujus de vita et moribus plura in eo libro persecuti sumus, quem separatim de eo fecimus, rogatu Titi Pomponii Attici. Quare studiosos Catonis ad illud volumen relegamus.

VITA

VITA

T. POMPONII ATTICI,

Ex Cornelio Nepote.

I. POMPONIUS Atticus, ab origine ultima stirpis Romanæ generatus, perpetuo a majoribus acceptam equestrem obtinuit dignitatem. Patre usus est diligente, indulgente, et, ut tum
5 erant tempora, diti, imprimisque studioso literarum. Hic, prout ipse amabat literas, omnibus doctrinis, quibus puerilis ætas impertiri debet, filium erudit. Erat autem in puero, præter docilitatem ingenii, summa suavitas oris
10 ac vocis, ut non solum celeriter arriperet quæ tradebantur, sed etiam excellenter pronuntiaret. Qua ex re in pueritia nobilis inter æquales ferebatur, clariusque explendescibat, quam generosi condiscipuli animo æquo ferre
15 possent. Itaque incitabat omnes studio suo. Quo in numero fuerunt L. Torquatus, C. Marius C. filius, M. Cicero; quos consuetudine sua sic sibi devinxit, ut nemo iis perpetuo fuerit carior.

20 II. Pater mature decessit: ipse adolescentulus, propter affinitatem P. Sulpicii, qui tribunus pleb. interfectus est, non expers fuit illius periculi. Namque Anicia Pomponii consobri-

na nupserat M. Servio, fratri P. Sulpicii. Itaque, interfecto P. Sulpicio, posteaquam vidit Cinnano tumultu civitatem esse perturbatam, neque sibi dari facultatem pro dignitate vivendi, quin alterutram partem offenderet, diffocia-⁵ tis animis civium, cum alii Syllanis, alii Cinnanis faverent. partibus, idoneum tempus ratus studiis obsequendi suis, Athenas se contulit. Neque eo secius adolescentem Marium hostem judicatum juvit opibus suis : cujus fugam pecunia sublevavit. Ac ne illa peregrinatio de-¹⁰ trimentum aliquod afferret rei familiari, eodem magnam partem fortunarum trajecit suarum. Hic ita vixit, ut universis Atheniensibus merito esset carissimus. Nam, præter gratiam, quæ¹⁵ jam adolescentulo magna erat, sæpe suis opibus inopiam eorum publicam levavit. Cum enim versuram facere publice necesse esset, neque ejus conditionem æquam haberent, semper se interposuit, atque ita, ut neque usuram un-²⁰ quam ab iis acceperit, neque longius, quam dictum esset, eos debere passus sit. Quod utrumque erat iis salutare. Nam neque indulgendo inveterascere eorum æs alienum patiebatur, neque multiplicandis usuris crescere. Auxit hoc²⁵ officium alia quoque liberalitate. Nam universos frumento donavit ita, ut singulis sex modii tritici darentur : qui modus mensuræ medimnus Athenis appellatur.

III. Hic autem sic se gerebat, ut communis³⁰ infimis, par principibus, videretur. Quo factum est,

est, ut huic omnes honores, quos possent, publice haberent, civemque facere studerent. Eo beneficio ille uti noluit: quod nonnulli ita interpretantur, amitti civitatem Romanam alia adscita. Quamdiu affuit, ne qua sibi statua poneretur, restitit; absens prohibere non potuit. Itaque aliquod ipsi, et Piliæ, locis sanctissimis, posuerunt: hunc enim in omni procuratione reipubl. actorem auctoremque habebant. Igitur primum illud munus fortunæ, quod in ea potissimum urbe natus est, in qua domicilium orbis terrarum esset imperii, ut eandem et patriam haberet et dominam; hoc specimen prudentiæ, quod cum in eam civitatem se contulisset, quæ antiquitate, humanitate, doctrina, præstaret omnes, ei unus ante alios fuerit carissimus.

IV. Huc ex Asia Sylla decedens cum venisset, quamdiu ibi fuit, secum habuit Pomponium, captus adolescentis et humanitate, et doctrina. Sic enim Græce loquebatur, ut Athenis natus videretur. Tanta autem suavitas erat sermonis Latini, ut appareret in eo nativum quendam leporem esse, non adscitum. Idem poemata pronuntiabat et Græce et Latine sic, ut supra nihil posset addi. Quibus rebus factum est, ut Sylla nusquam eum ab se dimitteret, cuperetque secum deducere. Cui, cum persuadere tentaret, *noli, oro te*, inquit Pomponius, *adversum eos me velle ducere, cum quibus ne contra te arma ferrem, Italiam reliqui*. At

Sylla, adolescentis officio collaudato, omnia munera ei, quæ Athenis acceperat, proficiscens iussit deferri. Hic complures annos moratus, cum et rei familiari tantum operæ daret, quantum non indiligens deberet paterfamilias, et omnia reliqua tempora aut literis, aut Atheniensium reipubl. tribueret, nihilominus amicis urbana officia præstitit. Nam et ad comitia eorum ventitavit, et, si qua res major acta est, non defuit, sicut Ciceroni in omnibus ejus periculis singularem fidem præbuit : cui ex patria fugienti H. S. ducenta et quinquaginta millia donavit. Tranquillatis autem rebus Romanis, remigravit Romam, ut opinor, L. Cotta et L. Torquato Coss. quem diem sic universa civitas Atheniensium prosecuta est, ut lacrymis desiderii futuri dolorem indicaret.

V. Habebat avunculum Q. Cæcilium, equitem Rom. familiarem L. Luculli, divitem, difficillima natura. Cujus sic asperitatem veritus est, ut, quem nemo ferre posset, hujus sine offensione ad summam senectutem retinuerit benevolentiam : quo facto tulit pietatis fructum. Cæcilius enim moriens testamento adoptavit eum, hæredemque fecit ex dodrante, ex qua hæreditatē accepit circiter centies H. S. Erat nupta soror Attici Q. Tullio Ciceroni ; easque nuptias M. Cicero conciliarat. Cum quo a condiscipulatu vivebat conjunctissime, multo etiam familiaris, quam cum Quinto : ut judicari possit plus in amicitia valere similitudinem morum,

morum, quam affinitatem. Utebatur autem intime Q. Hortensio, qui iis temporibus principatum eloquentiæ tenebat, ut intelligi non posset, uter eum plus diligeret, Cicero, an Hortensius; et id, quod erat difficillimum, efficiebat, ut, inter quos tantæ laudis esset æmulatio, nulla intercederet obtrectatio, essetque talium virorum copula.

VI. In republ. ita versatus est, ut semper
10 optimarum partium et esset, et existimaretur;
neque tamen se civilibus fluctibus committeret;
quod non magis eos in sua potestate existimabat esse, qui se iis dedissent, quam qui
maritimis jactarentur. Honores non petiit,
15 cum ei paterent, propter vel gratiam, vel dignitatem;
quod neque peti more majorum, neque capi, possent, conservatis legibus, in tam effusis ambitus largitionibus, neque geri sine periculo,
corruptis civitatis moribus. Ad hastam
20 publicam nunquam accessit; nullius rei neque præses, neque manceps, factus est; neminem neque suo nomine, neque subscribens, accusavit;
in jus de sua re nunquam iit; iudicium nullum habuit. Multorum consulum prætorumque
25 præfecturas delatas sic accepit, ut neminem in provinciam sit secutus; honore fuerit contentus, rei familiaris despexerit fructum; qui ne cum Q. quidem Cicerone voluerit ire in Asiam,
cum apud eum legati locum obtinere
30 posset. Non enim decere se arbitrabatur, cum præturam gerere noluisse, affectam esse prætoris.

ris. Qua in re non solum dignitati serviebat, sed etiam tranquillitati, cum suspiciones quoque vitaret criminum : quo fiebat, ut ejus observantia omnibus esset carior, cum eam officio, non timori, neque spei, tribui viderent. 1

VII. Incidit Cæsarianum civile bellum, cum haberet annos circiter sexaginta. Usus est ætatis vacatione, neque se quoquam movit ex urbe. Quæ amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari 10 dedit : ipsum Pompeium non junctus non offendit. Nullum enim ab eo habebat ornamentum, ut cæteri, qui per eum aut honores, aut divitias, ceperant ; quorum partim invitissimi castra sunt secuti, partim summa cum ejus of- 15 fensione domi remanserunt. Attici autem quies tantopere Cæsari fuit grata, ut victor, cum privatis pecunias per epistolas imperaret, huic non solum molestus non fuerit, sed etiam fororis filium et Q. Ciceronem ex Pompeii castris 20 concesserit. Sic vetere instituto vitæ effugit nova pericula.

VIII. Secutum est illud, occiso Cæsare, cum respubl. penes Brutos videretur esse et Cassium, ac tota civitas se ad eum convertisse vi- 25 deretur, sic M. Bruto usus est, ut nullo ille adolescens æquali familiaris, quam hoc sene : neque solum eum principem consilii haberet, sed etiam in convictu. Excogitatum est a quibusdam, ut privatum ærarium Cæsaris inter- 30 fectoribus ab equitibus Rom. constitueretur.

Id

Id facile effici posse arbitrati sunt, si et principes illius ordinis pecunias contulissent. Itaque appellatus est a C. Flavio Bruti familiari Atticus, ut ejus rei princeps esse vellet. At ille, 5 qui officia amicis præstanda sine factione existimaret, semperque a talibus se consiliis removisset, respondit, si quid Brutus de suis facultatibus uti voluisset, usurum quantum ex paterentur, se neque cum quoquam de ea re 10 collocuturum, neque coiturum. Sic ille consensionis globus hujus unius dissensione disiectus est. Neque multo post superior esse coepit Antonius ita, ut Brutus et Cassius provinciarum, quæ iis diebus causa datæ erant a consulibus, 15 desperatis rebus, in exilium profiscerentur. Atticus, qui pecuniam simul cum cæteris conferre noluerat florenti illi parti, abjecto Bruto Italiaque cedenti H. S. centum millia muneri misit: eidem in Epiro absens trecenta jussit dari: 20 neque eo magis potenti adulatus est Antonio, neque desperatos reliquit.

IX. Secutum est bellum gestum apud Mutinam. In quo si tantum eum prudentem dicam, minus quam debeam prædicem, cum ille 25 potius divinus fuerit; si divinatio appellanda est perpetua naturalis bonitas, quæ nullis casibus augetur, neque minuitur. Hostis Antonius judicatus Italia cesserat, spes restituendi nulla erat. Non solum ejus inimici, qui tum 30 erant potentissimi et plurimi, sed etiam amici adversariis ejus se dabant, et in eo lædendo se aliquam

aliquam consecuturos sperabant commoditatem: Antonii familiares insequiebantur, uxorem Fulviam omnibus rebus spoliare cupiebant, liberos etiam extinguere parabant. Atticus, cum Ciceronis intima familiaritate uteretur, amicissimus esset Bruto, non modo nihil iis indulgit ad Antonium violandum, sed e contrario familiares ejus ex urbe profugientes, quantum potuit, texit, quibus rebus indiguerunt, adjuvit; P. vero Volumnio ea tribuit, ut plura a parente 10 proficisci non potuerint. Ipsi autem Fulviæ, cum litibus distineretur, magnisque terroribus vexaretur, tanta diligentia officium suum præstitit, ut nullum illa stiterit vadimonium sine Attico, hic sponsor omnium rerum fuerit. 15 Quinetiam, cum illa fundum secunda fortuna emisset in diem, neque post calamitatem versuram facere potuisset, ille se interposuit, pecuniamque sine fœnore, sineque ulla stipulatione, ei credidit: maximum existimans quæstum 20 memorem gratumque cognosci, simulque aperire se non fortunæ, sed hominibus, solere esse amicum: quæ cum faciebat, nemo eum temporis causa facere poterat existimare. Nemini enim in opinionem veniebat, Antonium rerum 25 potiturum. Sed sensus ejus a nonnullis optimatibus reprehendebatur, quod parum odisse malos cives videretur.

X. Ille autem sui judicii potius quid se facere par esset intuebatur, quam quid alii laudaturi forent. Conversa subito fortuna est. Ut
Antonius

Antonius rediit in Italiam, nemo non magno in periculo Atticum futurum putarat propter intimam familiaritatem Ciceronis et Bruti. Itaque, ad adventum imperatorum de foro de-
5 cesserat, timens proscriptionem, latebatque apud P. Volumnium, cui, ut ostendimus paulo ante, opem tulerat, tanta varietas iis temporibus fuit fortunæ, ut modo hi, modo illi, in summo essent aut fastigio, aut periculo, habebatque secum Q.
10 Gellium Canium, æqualem, simillimumque sui. Hoc quoque sit Attici bonitatis exemplum, quod cum eo, quem puerum in ludo cognoverat, adeo conjuncte vixit, ut ad extremam ætatem amicitia eorum creverit. Antonius autem, et si
15 tanto odio ferebatur in Ciceronem, ut non solum ei, sed omnibus etiam ejus amicis, esset inimicus, eosque vellet proscribere, multis hortantibus tamen Attici memor fuit officii, et ei, cum requisisset ubinam esset, sua manu scripsit,
20 ne timeret, statimque ad se veniret : se eum et Gellium Canium de proscriptorum numero exemisse. Ac, ne quod periculum incideret, quod noctu fiebat, præsidium ei misit. Sic Atticus in summo timore non solum sibi, sed etiam ei, quem
25 carissimum habebat, præsidio fuit : neque enim suæ solum a quoquam auxilium petiit salutis, sed conjunctim ; ut appareret nullam separationem sibi ab eo velle esse fortunam. Quod si gubernator præcipua laude fertur, qui navem
30 ex hieme marique scopuloso servat ; cur non singularis ejus existimetur prudentia, qui ex
tot,

tot, tamque gravibus procellis civilibus, ad incolunitatem pervenit?

XI. Quibus ex malis ut se emerfit, nihil aliud egit, quam ut plurimis, quibus rebus posset, esset auxilio. Cum proscriptos præmiis imperatorum vulgus conquiret, nemo in Epirum venit, cui res ulla defuerit. Nemini non ibi perpetuo manendi potestas facta est. Quin etiam post prælium Philippense, interitumque C. Cassii et M. Bruti, L. Julium Mocillam prætorium, et ejus filium, Asellumque Torquatum, cæterosque pari fortuna perculsos, instituit tueri: atque ex Epiro his omnia Samothraciam supportari jussit: difficile enim est omnia persequi, et non necessaria. Illud unum intelligi volumus, illius liberalitatem neque temporariam neque callidam fuisse. Id ex ipsis rebus ac temporibus judicari potest, quod non florentibus se venditavit, sed afflictis semper succurrit. Qui quidem Serviliam, Bruti matrem, non minus post mortem ejus, quam florentem, coluerit. Sic liberalitate utens, nullas inimicitias gessit, quod neque lædebat quemquam, neque, si quam injuriam acceperat, non malebat oblivisci, quam ulcisci. Idem immortalis memoria percepta retinebat beneficia; quæ autem ipse tribuerat, tamdiu meminerat, quoad ille gratus erat, qui acceperat. Itaque hic fecit, ut vere dictum videatur, sui cuique mores fingant fortunam. Neque tamen prius ille fortunam, quam se, ipse finxit, qui cavit ne qua in re jure plecteretur.

XII. His

XII. His igitur rebus effecit, ut M. Vipsanius Agrippa intima familiaritate conjunctus adolescenti Cæsari, cum propter suam gratiam et Cæsaris potentiam nullius conditionis non haberet potestatem, potissimum ejus diligeret affinitatem, præoptaretque equitis Romani filiam generosam nuptiis. Atque harum nuptiarum conciliator fuit, non est enim celandum, M. Antonius triumvir reipubl. constituendæ : cujus gratia cum augere posset possessiones suas, tantum abfuit a cupiditate pecuniæ, ut nulla in re usus sit ea, nisi in deprecandis amicorum aut periculis, aut incommodis. Quod quidem sub illa proscriptione perillustre fuit. Nam, cum L. Saufeii Equitis Romani æqualis sui, qui complures annos, studio ductus philosophiæ, Athenis habitabat, habebatque in Italia pretiosas possessiones, triumviri bona vendidissent consuetudine ea, quam res gerebantur, Attici labore atque industria factum est, ut eodem nuntio Saufeius fieret certior se patrimonium amisisse, et recuperasse. Idem L. Julium Calidium, quem, post Lucretii Catullique mortem, multo elegantissimum poetam nostram tulisse ætatem vere videor posse contendere, neque minus virum bonum, optimisque artibus eruditum, post proscriptionem equitum, propter magnas ejus Africanas possessiones, in proscriptorum numerum a P. Volumnio præfecto fabrum Antonii absentem relatum expedit. Quod, in præsent

præsenti utrum ei laboriosius, an gloriosius fuerit, difficile fuit judicare: quod in eorum periculis, non secus absentes, quam præsentes, amicos Attico esse curæ cognitum est.

XIII. Neque vero minus ille vir bonus paterfamilias habitus est, quam civis. Nam, cum esset pecuniosus, nemo illo minus fuit emax, minus ædificator. Neque tamen non in primis bene habitavit, omnibusque optimis rebus usus est. Nam domum habuit in colle Quirinali Tamphilanam ab avunculo hæreditate relictam, cujus amœnitas non ædificio, sed silva, constabat. Ipsum enim tectum antiquitus constitutum plus salis, quam sumptus, habebat: in quo nihil commutavit, nisi si quid vetustate coactus est. Usus est familia, si utilitate judicandum est, optima, si forma, vix mediocri. Namque in ea erant pueri literatissimi, anagnostæ optimi, et plurimi librarii; ut ne pene pedissequus quidem quisquam esset, qui non utrumque horum pulchre facere posset. Pari modo artifices cæteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni; neque tamen horum quemquam, nisi domi natum, domique factum, habuit: quod est signum non solum continentiae, sed etiam diligentiae. Nam et non intemperanter concupiscere, quod a plurimis videas, continentis debet duci; et potius diligentia, quam pretio, parare, non mediocris est industria. Elegans, non magnificus; splendidus, non sumptuosus; omni diligentia munditiem, non

non affluentiam affectabat. Supellex modica, non multa, ut in neutram partem conspici posset. Nec hoc præteribo, quanquam nonnullis leve visum iri putem, cum imprimis lautus
5 esset eques Rom. et non parum liberaliter domum suam omnium ordinum homines invitaret, scimus non amplius, quam terna millia æris, peræque in singulos menses, ex ephemeride eum expensum sumptui ferre solitum. Atque
10 hoc non auditum, sed cognitum, prædicamus. Sæpe enim propter familiaritatem domesticis rebus interfuimus.

XIV. Nemo in convivio ejus aliud acromata audit, quam anagnosten : quod nos quidem
15 jucundissimum arbitramur. Neque unquam sine aliqua lectione apud eum cœnatum est; ut non minus animo, quam ventre, convivæ delectarentur. Namque eos vocabat, quorum mores a suis non abhorrent. Cum tanta
20 pecuniæ facta esset accessio, nihil de quotidiano cultu mutavit, nihil de vitæ consuetudine; tantaque usus est moderatione, ut neque in festertio vices, quod a patre acceperat, parum se splendide gesserit; neque in festertio centies
25 affluentius vixerit, quam instituerat, parique fastigio steterit in utraque fortuna. Nullos habuit hortos, nullam suburbanam, aut maritimam sumptuosam villam, neque in Italia, præter Ardeatinum et Nomentanum, rusticum
30 prædium; omnisque ejus pecuniæ reditus constabat in Epiroticis et urbanis possessionibus.

Ex

Ex quo cognosci potest, eum usum pecuniæ, non magnitudine, sed ratione, metiri solitum.

XV. Mendacium neque dicebat, neque pati poterat. Itaque ejus comitas non sine severitate erat; neque gravitas sine facilitate; ut difficile esset intellectu, utrum eum amici magis vererentur, an amarent. Quicquid rogabatur, religiose promittebat; quod non liberalis, sed levis, arbitrabatur, polliceri quod præstare non posset. Idem in nitendo, quod semel admisisset, tanta erat cura, ut non mandatam, sed suam rem; videretur agere. Nunquam suscepti negotii eum pertæsum est. Suam enim existimationem in ea re agi putabat: qua nihil habebat carius. Quo fiebat, ut omnia M. et Q. Ciceronum, Marii, Catonis, Q. Hortensii, Auli Torquati, multorum præterea equitum Rom. negotia procuraret. Ex quo judicari poterat non inertia, sed judicio, fugisse reipubl. procuracionem.

XVI. Humanitatis vero nullum asferre majus testimonium possum, quam quod, adolescens, idem seni Syllæ fuerit jucundissimus, senex, adolescenti M. Bruto: cum æqualibus autem suis, Q. Hortensio et M. Cicerone, sic vixerit, ut judicari difficile sit, cui ætati fuerit aptissimus: quanquam eum præcipue dilexit Cicero, ut ne frater quidem ei Quintus carior fuerit aut familiarior. Ei rei sunt indicio, præter eos libros, in quibus de eo facit mentionem, qui in vulgus sunt editi, sexdecim volumina

mina epistolarum ab consulatu ejus usque ad extremum tempus ad Atticum missarum: quæ qui legat, non multum desideret historiam contextam illorum temporum. Sic enim omnia
5 de studiis principum, vitiis ducum, ac mutationibus reipubl. perscripta sunt, ut nihil in his non appareat; et facile existimari possit, prudentiam quodammodo esse divinationem. Non enim Cicero ea solum, quæ vivo se acci-
10 derunt, futura prædixit; sed etiam, quæ nunc usu veniunt, cecinit ut vates.

XVII. De pietate autem Attici quid plura commemorem? cum hoc ipsum vere gloriantem audierim in funere matris suæ, quam
15 tulit annorum nonaginta, cum esset septem et sexaginta, se nunquam cum matre in gratiam rediisse, nunquam cum sorore fuisse in similitate, quam prope æqualem habebat. Quod est signum, aut nullam unquam inter eos querimoniam intercessisse, aut hunc ea fuisse in
20 suos indulgentia, ut, quos amare deberet, irasci eis nefas duceret. Neque id fecit natura solum, quanquam omnes ei paremus, sed etiam doctrina. Nam et principum philosophorum
25 ita percepta habuit præcepta, ut iis ad vitam agendam, non ad ostentationem, uteretur.

XVIII. Moris etiam majorum summus imitator fuit, antiquitatisque amator: quam adeo diligenter habuit cognitam, ut eam totam in
30 eo volumine exposuerit, quo magistratus ornavit. Nulla enim lex, neque pax, neque bellum,

lum, neque res illustris est populi Romani, quæ non in eo, suo tempore, sit notata; et quod difficillimum fuit, sic familiarum originem subtexuit, ut ex eo clarorum virorum propagines possimus cognoscere. Fecit hoc idem separatim in aliis libris, ut M. Bruti rogatu Juniam familiam a stirpe ad hanc ætatem ordine enumeravit, notans, qui a quoque ortus, quos honores, quibusque temporibus, cepisset: pari modo M. Claudii de Marcellorum, Scipionis 10 Cornelii, et Fabii Maximi, de Corneliorum, et Fabiorum, et Æmiliorum quoque. Quibus libris nihil potest esse dulcius iis, qui aliquam cupiditatem habent notitiæ clarorum virorum. Attigit quoque poetica; credimus, ne ejus 15 expers esset suavitatis. Namque versibus, qui honore rerumque gestarum amplitudine cæteros Romani populi præstiterunt, exposuit ita, ut sub singulorum imaginibus facta magistratusque eorum non amplius quaternis qui- 20 nisve versibus describeret. Quod vix credendum sit, tantas res, tam breviter, potuisse declarari. Est etiam unus liber Græce confectus de consulatu Ciceronis.

XIX. Hactenus Attico vivo edita hæc a no- 25 bis sunt. Nunc, quoniam fortuna nos superstites ei esse voluit, reliqua persequemur; et, quantum poterimus, rerum exemplis lectores docebimus, sicut supra significavimus, suos cuique mores plerumque conciliare fortunam. 30 Namque hic contentus ordine equestri, quo erat

erat ortus, in affinitatem pervenit imperatoris Divi Julii filii, cum jam ante familiaritatem ejus esset consecutus nulla alia re, quam elegantia vitæ, qua cæteros ceperat principes civitatis dignitate pari, fortuna humiliore. Tanta enim prosperitas Cæsarem est consecuta, ut nihil ei non tribuerit fortuna, quod cuiquam ante detulerit; et conciliarit, quod civis Romanus quivit consequi. Nata est autem Attico neptis ex Agrippa, cui virginem filiam collocarat. Hanc Cæsar vix anniculam Tiberio Claudio Neroni, Drusilla nato, privigno suo, despondit: quæ conjunctio necessitudinem eorum sanxit, familiaritatem reddidit frequentiore.

XX. Quamvis ante hæc sponsalia, non solum, cum ab urbe abesset, nunquam ad suorum quemquam literas misit, quin Attico mitteret quid ageret, imprimis quid legeret, quibusque in locis, et quamdiu esset moraturus; sed, et cum esset in urbe, et propter suas infinitas occupationes minus sæpe quam vellet Attico frueretur, nullus dies tamen temere interceffit, quo non ad eum scriberet, quo non aliquid de antiquitate ab eo requireret; modo aliquam ei quæstionem poeticam proponeret, interdum jocans ejus verbosiores eliceret epistolas. Ex quo accidit, cum ædes Jovis Feretrii, in Capitolio ab Romulo constituta, vetustate atque incuria detecta, prolaberetur, ut Attici admonitu

nitū Cæsar eam reficiendam curaret. Neque vero a M. Antonio minus absens literis colebatur adeo, ut accurate ille ex ultimis terris, quid ageret, quid curæ sibi haberet, certio- rem faceret Atticum. Hoc quale sit facilius existimabit is, qui judicare poterit quantæ sit sapientiae eorum retinere usum benevolentiamque, inter quos maximarum rerum non solum æmulatio, sed obsecratio tanta intercedebat, quantam fuit incidere necesse inter Cæsarem atque Antonium, cum se uterque principem non solum urbis Romanæ, sed orbis terrarum esse cuperet.

XXI. Tali modo cum septem et septuaginta annos compleisset, atque ad extremam senectutem non minus dignitate, quam gratia fortunæ crevisset, (multas enim hæreditates nulla alia re, quam bonitate est consecutus, tantaque prosperitate usus esset valetudinis, ut annis triginta medicina non indiguisset) nactus est morbum, quem initio et ipse et medici contempserunt. Nam putarunt esse tenesmon : cui remedia celeria faciliaque proponebantur. In hoc, cum tres menses sine ullis doloribus, præterquam quos ex curatione capiebat, consumpsisset, subito tanta vis morbi in unum intestinum prorupit, ut extremo tempore per lumbos fistula putris eruperit. Atque hoc priusquam ei accideret, postquam indies dolores accrescere febremque accessisse sensit,

Agrippam

Agrippam generum ad se arcessiri iussit, et cum eo L. Cornelium Balbum, Sextumque Peducæum. Hos ut venisse vidit, in cubitum innixus, *Quantam, inquit, curam diligentiamque in valetudine mea tuenda hoc tempore adbibuerim, cum vos testes babeam, nihil necesse pluribus verbis commemorare: quibus quoniam, ut spero, satisfeci, nihilque reliqui feci, quod ad sanandum me pertineret, reliquum est, ut egomet mihi consulam.* Id vos ignorare nolui. Nam mihi stat alere morbum desinere. Namque bis diebus, quicquid cibi potionisque sumpsi, ita produxi vitam, ut auxerim dolores sine spe salutis: quare a vobis peto primum, ut consilium probetis meum; deinde, ne frustra debortando conemini.

XXII. Hac oratione habita tanta constantia vocis atque vultus, ut non ex vita, sed ex domo in domum videretur migrare, cum quidem Agrippa eum flens, atque osculans, oraret atque obsecraret, ne id, quod natura cogeret, ipse quoque sibi acceleraret; et, quoniam tum quoque posset temporibus superesse, se sibi suisque reservaret; preces ejus taciturna sua obstinatione compressit. Sic, cum biduum cibo se abstinisset, subito febris decessit, leviorque morbus esse cœpit. Tamen propositum nihilo fecius peregit. Itaque die quinto, postquam id consilium inierat, pridie Calend. Aprilis, Cn. Domitio, C. Soffio Coss. decessit. Elatus est in lecticula, ut ipse præscripserat, sine ulla pompa funeris, comitantibus omnibus bonis, maxima

vulgi frequentia. Sepultus est juxta viam Appiam, ad quintum lapidem, in monumento Q. Cæcili avunculi fui.

*Hactenus Corn. Nep. de Excellentium Impp.
Vitis.*

COR-

CORNELII NEPOTIS

FRAGMENTA,

QUÆ REPERIRI POTUERUNT, OMNIA;

ANDREÆ SCHOTTI

STUDIO COLLECTA,

Nunc passim emendata et alicubi aucta.

CHRONICORUM LIB. I.

CAP. I.

DE Homero et Hesiodo inter omnes fere scriptores constitit utrumque vixisse ante Romam conditam, ut Cornelius Nepos in primo Chronicorum de Homero dixit, annis circiter centum et sexaginta.

Nepoti et Lutatio Romam placet conditam Olympiadis septimæ anno secundo.

Archilochum Nepos Cornelius tradit, Tullo Hostilio Romæ regnante, jam tunc poematis clarum et nobilem. *A. Gell.* 17, 21.

M. Manlius Romæ, qui Gallos, in obsidione Capitolii obrepentes per ardua, depulerat, convictus est consilium de regno occupando iniisse; damnatusque capitis, e saxo Tarpeio, ut

M. Varro ait, præceps datus est; ut Cornelius autem Nepos scriptum reliquit, verberando necatus est.

Alexander Magnus Pellæ oritur, ut Nepos edidit, M. Fabio Ambusto, Tito Quinctio Capitolino Coss. post Romam conditam anno trecentesimo octogm o quinto. *Solin. c. 40. Polybist.*

P. Terentius maxime familiariter vixit cum Scipione Africano, et C. Lælio, &c. quamvis Cornelius Nepos omnes æquales fuisse tradat.

CORNELII NEPOTIS

Exemplorum Lib. II.

CAP. II.

A virgine Vestale.

LIB. V.

Cornelius Nepos exemplorum quinto literis mandavit multis in Senatu placuisse, ut ii, qui redire nollent, datis custodibus, ad Hannibalem deducerentur; sed eam sententiam numero plurium, quibus id non videretur, superatam: eos tamen, qui ad Hannibalem non redissent, usque adeo intestabiles invisosque fuisse, ut tædium vitæ ceperint, necemque sibi consciverint. *A. Gell. 7, 18.*

COR.

CORNELII NEPOTIS

Illustrium Virorum Lib. II.

CAP. III.

Subinde.

LIB. XV.

Harum partum.

LIB. XVI.

A fratre patruele.

 INCERTA QUO LIBRO
Virorum Illustr. posita.

Carthago antea speciem habuit duplicis oppidi, quasi aliud alterum amplecteretur: cujus interior pars Byrsa dicebatur, exterior Magalia. Hujus rei testis est C. Nepos in eo libro, qui *Vita Illustrium* inscribitur. *Serv. ad 1. Æn. 372.*

Propius Grammatico accessi.

A. Albinus, qui cum L. Lucullo consul fuit, res Romanas oratione Græca scriptavit. In ejus Historiæ principio scriptum est ad hanc sententiam, neminem succensere sibi convenire, si quid in his libris parum compositæ aut minus eleganter scriptum foret. *Nam sum, inquit, homo Romanus, natus in Latio, Græca oratio a nobis alienissima est.* Ideoque veniam gratiamque malæ existimationis, si quid esset

erratum, postulavit. Ea cum legisset M. Cato, *Næ tu, inquit, Aule, nimium nugator es, cum maluisti culpam deprecari, quam culpa vacare. Nam petere veniam solemus, aut cum imprudentes erravimus, aut cum expulsi peccavimus. Tibi, inquit, oro te, quis perpulit ut id committeres, quod, priusquam faceres, peteres, ut ignosceretur?* Scriptum hoc est in libro Cornelii Nepotis *De Illustribus Viris*.

CORNELII NEPOTIS

Lib. I. de Vita Ciceronis.

CAP. IV.

Cornelius Nepos et rerum memoriæ non indiligens, et M. Ciceronis, ut qui maxime, amicus familiaris fuit: atque is tamen in primo librorum, quos de vita illius composuit, errasse videtur, cum eum scripsit tres et viginti annos natum primam causam iudicii publici egisse, Sextumque Roscium parricidii reum defendisse.

Frustra Tullium suspicimus. Refert enim Cornelius Nepos, se præsentem, iisdem pene verbis, quibus edita est, eam pro Cornelio seditioso tribuno defensionem peroratam.

COR-

CORNELII NEPOTIS

Lib. I. Epistolarum ad Ciceronem.

CAP. V.

Tantum abest, ut ego magistram esse putem vitæ Philosophiam, beatæque vitæ perfectricem; ut nullis magis existimem opus esse magistris vivendi, quam plerisque, qui in ea disputanda versantur. Video enim magnam partem eorum, qui in schola de pudore et continentia præcipiant argutissime, eosdem in omnium libidinum cupiditatibus vivere.

M. TULLII CICERONIS

AD CORN. NEPOTEM

Epistolârum Lib. II.

Itaque nostri, cum omnia, quæ dixissemus, dicta essent, quæ facete, et breviter, et acute, locuti essemus, ea proprio nomine appellari dicta voluerunt.

Ad eundem, ex libro incerto.

Hoc restiterat etiam, ut a te fictis aggrederer donis.

Qui habet, ultro appetitur: qui est pauper, aspernatur.

Quid? oratorum quem huic antepones eorum, qui nihil aliud egerunt? quis sententiis

aut acutior aut crebrior? quis verbis aut ornatior aut elegantior? *Suet. Cæs. 55.*

Ut Tullius docet, crudelitatis increpans Cæsarem in quadam ad Nepotem epistola. Neque enim quidquam aliud est felicitas, inquit, nisi honestarum rerum prosperitas. Vel, ut alio modo definiam, felicitas est fortuna adiutrix consiliorum bonorum: quibus qui non utitur, felix nullo pacto esse potest. Ergo in perditis impiisque consiliis, quibus Cæsar usus erat, nulla potuit esse felicitas: feliciorque meo iudicio Camillus exulans, quam temporibus iisdem Manlius, etiamsi, id quod cupierat, regnare potuisset.

Hæc quidam veterum formidantes, cognitiones actuum variorum stylis uberibus explicatas non edidere superstitēs, ut in quadam ad Cornelium Nepotem epistola Tullius quoque testis reverendus adfirmat.

Sententiæ illius Tullianæ ignarus docentis infelices esse eos, qui omnia sibi licere existimarunt.

Idem ad Atticum de Nepote. Lib. 16. Ep. 5.

Nepotis epistolam expecto. Cupidus ille meorum, qui ea, quibus maxime γαυριῶ, legenda non putet? et ais μετ' ἀμύμονα. Tu vero ἀμύμων, ille quidem ἀμείριτος.

Male narras de Nepotis filio. Valde mehercule moveor, et moleste fero: nescieram omnino esse istum puerum. *Ep. 14.*

Hic

Hic Schottus inseruit Catonis et Attici vitas.

CORNELII NEPOTIS

FRAGMENTA

*Incerta partim quo libro posita, partim quibus
verbis concepta.*

CAP. VI.

Nepos auctore certo comperisse se ait, C. Læ-
lium, quondam in Puteolano Calend. Martiis
admonitum ab uxore, temperius ut discumbe-
ret, petiisse ab ea ne interPELLARETUR: serius
tandem ingressum triclinium dixisse, non sæpe
in scribendo magis successisse sibi: deinde ro-
gatum, scripta illa proferret, pronuntiasse ver-
sus, qui sunt in *ἐαυτοντιμωρημένω*.

Satis pol protervè me Syri promissa huc induxerunt.

Donat. in vita Terentii.

L. Otacilius Pilitus, Rhetoricam professus,
Cn. Pompeium Magnum docuit; patris ejus
res gestas, nec minus ipsius, compluribus li-
bris exposuit: primus omnium libertinorum,
ut Cornelius Nepos opinatur, scribere historiam
orsus, non nisi ab honestissimo quoque scribi
solitam.

Cornelius Nepos in libello, quo distinguit
litteratum ab erudito, literatos vulgo quidem
appellari ait eos, qui aliquid diligenter et acute
scienterque possint aut dicere aut scribere: cæ-
terum proprie sic appellandos poetarum inter-
pretes, qui a Græcis *γραμματικοὶ* nominentur.

CAP. VII.

Præter Physicos Homerumque, qui universum orbem mari circumfusus esse dixerunt, Cornelius Nepos, ut recentior, ita auctoritate certior [tradit]. Testem autem rei Q. Metellum Celerem adjicit, eumque ita retulisse commemorat; cum Galliis proconsul præesset, Indos quosdam a rege Bætorum dono sibi datos; unde in eas terras devenissent requirendo, cognovisse vi tempestatum ex Indicis æquoribus abreptos, emensosque quæ intererant, tandem in Germaniæ litora exiisse. *Mela* 3, 5.

Largitudo.

Eudoxus quidam avorum nostrorum temporibus, cum Lathurum regem Alexandriæ profugeret, Arabico finu egressus, per hoc pelagus, ut Nepos adfirmat, Gades usque pervectus est. *Mela* 3, 9.

Paphlagonia insignis loco Heneto, a quo, ut Cornelius Nepos perhibet, Paphlagones, in Italiam transvecti, mox Veneti sunt nominati.

Fauces Oceani T. Livius ac Nepos Cornelius latitudinis tradiderunt, ubi minimum, VII M. pass. ubi vero plurimum, X M. *Plin.* 3. *proœm. ibid.* 3, 17.

Melpum opulentia præcipuum, quod ab Infubribus, et Boiis, et Senonibus, deletum est eo die, quo Camillus Veios ceperit, Nepos Cornelius tradidit. *Plin.* 3, 17.

Ultra Aquileiam VI M. pass. Formio amnis,
ab

ab Ravenna CLXXXIX. pass. antiquus Italiae auctus terminus, nunc vero Istriae : quam cognominatam a flumine Istro in Adriam effluente a Danubio amne, eidemque Istro ex adverso Padi fauces, contrario eorum percussu mari interjecto dulcescente, plerique dixere falso, et Nepos [Cornelius] etiam Padi accola. *Plin.* 3. N. H. 18.

CAP. VIII.

Alpes in longitudinem x m. pass. patere a supero mari ad inferum Caelius tradit : Timagenes xx m. pass. deductis in latitudinem, Cornelius Nepos c m : T. Livius tria m. stadiorum : uterque diversis in locis. *Plin.* 3, 19.

Inter duos Bosphoros, Thracium et Cimmerium, directo cursu, ut auctor est Polybius, 10 m. passuum interfunt. Circuitu vero totius Ponti vices semel centena quinquaginta m. ut auctor est Varro, et fere veteres. Nepos Cornelius trecenta millia quinquaginta adjicit. L. 4, 12.

In ora Oceani, colonia Augusti, Julia Constantia, &c. et ab ea xxxii m. pass. colonia a Claudio Cæsare facta Lixos. Ibi regia Antæi, certamenque cum Hercule, et Hesperidum horti &c. Exstat in ea et ara Herculis, nec præter oleastros aliud ex narrato illo aurifero nemore. Minus profecto mirentur portentosa Græciæ mendacia de iis et amne Lixo prodita, qui cogitent, nostros nuper paulo minus monstrifica quædam de iisdem tradidisse ;
præ-

prævalidam hanc urbem, majoremque Carthagine magna; præterea ex adverſo ejus ſitam, et prope immenſo tractu ab Tingi; quæque alia Cornelius Nepos avidiſſime credidit. L. v. c. 1.

Aliqui inter Pontum et Caſpium mare ccclxxv m. paſſ. non amplius intereſſe tradiderunt: Cornelius Nepos ccl m. Lib. vi, 1.

Polybius in extrema Mauritania contra montem Atlantem a terra ſtadia octo abeſſe prodidit Cernen. Nepos Cornelius ex adverſo maxime Carthaginis a continente paſſus mille; non ampliorem circuitu duobus millibus. L. vi, 31.

Nepos Cornelius, qui Divi Auguſti principatu obiit, *Me*, inquit, *juvene violacea purpura vigeſſebat, cujus libra denariis centum venibat; nec multo poſt rubra Tarentina. Huic ſucceſſit dibappa Tyria, quæ in libras denariis mille non poterat emi. Hac P. Lentulus Spinther, Ædilis Curulis, primus in prætexta uſus improbatur: qua purpura quis non jam, inquit, tricliniaria facit?* L. ix. c. 17, et 39.

Onychem etiam tum in Arabiæ montibus, nec uſquam aliubi, naſci putavere noſtri veteres: ſed, et in Germania potioriis et primum vaſis inde factis, dein pedibus lectorum ſellique, Cornelius Nepos tradit magno fuiſſe miraculo, cum P. Lentulus Spinther amphoras ex eo, et urceos magnitudine cadorum, oſtendiſſet: poſt quinquennium deinde, triginta duorum pedum longitudine columnas vidiſſe ſe. L. xxxvi. cap. 7. §. 12.

CAP.

CAP. IX.

Νέπως δὲ Κορνήλιος ἔχ' ὑπὸ γήρωσ φησὶν ἡδὲ νόσου παραλλάξει τὸν Λέκυλλον, ἀλλὰ φαρμάκοις ὑπὸ τινὸς τῶν ἀπελευθέρων Καλλισθένης διαφθαρέντα. Τὰ δὲ φάρμακα δοθῆναι μὲν, ὡς ἀγαπῶτο μᾶλλον ὁ Καλλισθένης ὑπ' αὐτοῦ, τοιαύτην ἔχειν δοκοῦντα τὴν δύναμιν ἐκς ἥσας δὲ καὶ καὶ αὐτὸς τὸν λογισμὸν, ὥς, ἔτι ζῶντι αὐτοῦ, τὴν οὐσίαν διοικεῖν τὸν ἀδελφόν.

Cornelius Nepos ait non senio, neque morbo alienata mente fuisse Lucillum, sed a quodam liberto Callisthenes venenis corruptum. Datum autem esse venenum, ut Callisthenes impensius ab eo diligeretur, quod ejusmodi vi pollere id putaret: ita vero alienasse et solvisse mentem ejus, ut adhuc viventis facultates frater procuraret.

Νέπως ὁ Κορνήλιος φησὶν, οὐ Κράσσε, Βρούτου δὲ θριαμβεύσαντος ἀπὸ Λυσικανῶν, θυλατέρᾳ γῆμαι Γαίον.

Cornelius Nepos non Crassi, sed Bruti ejus, qui de Lusitanis triumphavit, filiam nuptum Caio datam ait.

Ἀντίβα δὲ τῶν μὲν ἄλλων ἐλάχιστος ἦν λόγος, Μάρκελλον δὲ πεπρωμένον πυθόμενος, αὐτὸς ἐξέδραμεν ἐπὶ τὸν τόπον καὶ τῷ νεκρῷ παρασὰς, καὶ πολὺν χρόνον τὴν τε ῥώμην τοῦ σώματος καταμαθὼν καὶ τὸ εἶδος, οὔτε φωνὴν ἀφῆκεν ὑπερῆφανον, οὔτε ἀπ' ὄψεως τὸ χαῖρον, ὡς ἄν τις ἐργώδῃ πολέμιον καὶ βαρὺν ἀπεκτονῶς, ἐξέφηγεν, ἀλλ', ἐπιθαυμάσας τὸ παράλογον τὸ τελευτῆς, τὸν μὲν δακτύλιον ἀφείλετο· τὸ δὲ σῶμα, κοσμήσας πρέποντι κόσμῳ καὶ περισείας ἐνλίμῳ, ἔκαυσε, καὶ τὰ λείψανα, συνθεῖς εἰς κάλπην ἀργυρεῖν, καὶ χρυσοῦν ἐμβαλὼν σέφαρον, ἀπέσειλε πρὸς τὸν υἱόν. Τῶν δὲ Νομάδων τινες, περιτυχόντες

τυχόντες τοῖς κομίζουσιν, ὥρμησαν ἀφαιρεῖσθαι τὸ τεύχος. Ἀντιλαμβανομένων δ' ἐκείνων, ἐκβιαζόμενοι καὶ μαχόμενοι, διέρριψαν τὰ ὅσα. Πυθόμενος δὲ Ἀντίστας, καὶ, πρὸς τῆς παρόντας εἰπὼν ἑδὲν ἄρα δυνατόν γενέσθαι ἄκοντος θεῶ, τοῖς μὲν Νομάσιν ἐπέθηκε δίκην, ἐκ ἔτι δὲ κομιδῆς ἢ συλλογῆς τῶν λειψάνων ἐφρόντισεν, ὥς δὴ καλὰ θεόν τινα καὶ τῆς τελευτῆς καὶ τῆς ἀταφίας παραλόως ἔτω τῷ Μαρκέλλῳ γενομένης. Ταῦτα μὲν ἦν οἱ περὶ Κορνήλιον Νέπωτα καὶ Οὐαλέριον Μάξιμον ἰσότηκασιν. Δίσιος δὲ καὶ Καῖσαρ ὁ σεβαστὸς κομιδῆσαι τὴν ὑδρίαν πρὸς τὸν οἶον εἰρήκασιν, καὶ ταφῆσαι λαμπρῶς.

Hannibal vero, cum reliquos minimi faceret, Marcellum cecidisse audito, ipse ad locum accurrit: cadaverique adfistens, diuque corporis robur et formam contemplatus, neque superbam ullam emisit vocem, neque vultu lætitiā, ut consentaneum erat eum, qui tam molestum et gravem hostem interfecisset, præ se tulit: sed, inopinatum viri exitum miratus, anulum ei abstulit, corpus, digno habitu ornatum vestibusque decentibus amictum, cremavit: reliquias in urnam argenteam lectas, aurea superaddita corona, ad filium misit. Sed quidam Numidæ, cum in ferentes ea incidissent, adimere vi conati sunt. Illis reluctantes, ac vim vi repellentibus, ossa disiecta sunt. Hannibal, hoc audito, ad eos, qui aderant, Nihil, inquit, utique Diis invitis fieri potest. Sumpto de Numidis supplicio, nullam præterea de Marcelli reliquiis colligendis curam habuit, ut qui Dei alicujus numine Marcello hunc exitum vitæ, et sepulturæ privationem ita præter omnium opinionem evenisse crederet.

crederet. Hæc Cornelius Nepos et Valerius Maximus narrant. Livius et Augustus Cæsar perlatam ad filium Marcelli urnam, et honorifice sepultas ejus reliquias perbibent.

Ἀντίσαν δὲ Μάρκελλος, ὥς μὲν οἱ περὶ Πολύβιον λέγουσιν, ἐδὲ ἅπαξ ἐνίκησεν, ἀλλ' ἀτήτητος ἀνὴρ δοκαῖ διαγενέσθαι μέχρι Σκιπίωνος· ἡμεῖς δὲ Λιβίῳ, Καίσαρι, καὶ Νέπωτι, καὶ τῶν Ἑλληνικῶν τῶ βασιλεῖ Ἰόβῃ πιστεύομεν, ἥτις τις τινὰς καὶ τροπὰς ὑπὸ Μαρκέλλου τῶν σὺν Ἀντίῃ γενέσθαι.

Hannibalem Marcellus, ut Polybius narrat, ne semel quidem vicit : sed invictus hic vir fuisse videtur usque ad Scipionem. Nos autem Livio, et Cæsari, et Nepoti, et ex Græcis scriptoribus regi Jubbæ credimus, aliquoties Hannibalem a Marcello victum et in fugam versum esse.

CAP. X.

Cornelius Nepos, qui Divi Augusti principatu obiit, cum scriberet turdos paulo ante coeptos saginari, addidit ciconias magis placere, quam grues : cum hæc nunc ales inter primas expetatur, illam vero nemo velit attigisse. *Plin. x. 23.*

Apud antiquos piscium nobilissimus habitus acipenser, &c. Postea præcipuam auctoritatem fuisse lupo et asellis Cornelius Nepos et Laberius, poeta mimorum, tradidere. ix. 17.

Magnitudo loto arbori, quæ piro : quam Nepos Cornelius brevem tradat, &c. Vinum quoque exprimitur illi simile mulso, quod

quod ultra denos dies negat durare idem Nepos; baccasque contusas cum alica ad cibos dolio condi. xiii. 17.

Scandula contactam fuisse Romam usque ad bellum Pyrrhi annis quadringentis LXX, Cornelius Nepos auctor est. xvi. 10.

Cornelius Nepos tradit ante Sullæ victoriam duo tantum triclinia Romæ fuisse argentea. xxxiii. 11.

Primus invenit lineas colorare testa, ut ferunt, trita Cleophantus Corinthius. Hunc, aut eodem nomine alium, fuisse, quem tradit Cornelius Nepos secutum in Italiam Demaratum Tarquinii Prisci Romani regis patrem, fugientem a Corintho injurias Cypseli tyranni, mox docebimus. xxxv. 3.

Primum Romæ parietes crusta marmoris operuisse totius domus suæ in Cœlio monte Cornelius Nepos tradidit Mamurram, Formiis natum, equitem Romanum, præfectum fabrûm C. Cæfaris in Gallia, &c. Adjecit idem Nepos, eum primum totis ædibus nullam, nisi e marmore, columnam habuisse, omnes solidas e Carystio, aut Lunensi. xxxvi. 6.

CAP. XI.

Ædis Martis est in circo Flaminio architectata ab Hermodoro Salaminio.

Non amplius ter bibere Augustum solitum super cœnam, in castris apud Mutinam, Cornelius Nepos tradit.

In

In extrema Britanniae parte Memma, quam Cornelius etiam Annalium scriptor narrat metallis plurimis copiosam, herbis frequentem, et his feraciorem omnibus, quia pecora magis, quam homines alat; labi vero per eam multa quam maxima relabique flumina gemmas margaritasque volventia.

EPISTOLA

CORNELIÆ,

MATRIS GRACCHORUM.

CAP. XII.

DICIS pulchrum esse inimicos ulcisci. Id neque majus, neque pulchrius cuiquam, atque esse mihi videtur, sed si liceat republ. salva ea persequi. Sed quatenus id fieri non potest, multo tempore, multisque partibus, inimici nostri non peribunt; atque, uti nunc sunt, erunt potius, quam republ. profligeretur atque pereat.

Eadem alio loco.

Verbis conceptis dejerare ausim, præterquam qui Tiberium Gracchum necarunt, neminem inimicum tantum molestiæ, tantumque laboris, quantum te ob has res, mihi tradidisse; quem oportebat omnium eorum, quos ante hac habui liberos, partes eorum tolerare; atque curare, ut quam minimum sollicitudinis in senecta haberem, utique, quæcunque ageres, ea velles
maxime

maxime mihi placere ; atque uti nefas haberes rerum majorum adversum meam sententiam quicquam facere, præsertim mihi, cui parva pars vitæ superest : at ne id quidem tam breve spatium potest opitulari, quin et mihi adverteris, et rempubl. profliges. Denique quæ pausa erit, et quando desinet familia nostra insanire ? Et quando modus ei rei haberi poterit, et quando definemus, et absentes et præsentēs, molestiis desistere, et quando perpudescet miscenda atque perturbanda republica ? Sed, si omnino id fieri non potest, ubi ego mortua ero, petito tribunatum ; post me facito quod libebit, cum ego non sentiam. Ubi mortua ero, parentabis mihi, et invocabis Deum parentem. In eo tempore non pudebit te eorum Deum preces expetere, quos vivos atque præsentēs relictos atque desertos habueris ? Ne ille finat Jupiter te ea perseverare, nec tibi tantam dementiam venire in animum ; et, si perseveras, vereor, ne in omnem vitam tantum laboris culpa tua recipias, uti in nullo tempore tute tibi placere possis.

VARIÆ LECTIONES

QUÆ IN

CODD. MSS. ET OPT. EDITIONIBUS

CORN. NEPOTIS

OCCURRUNT:

UNA CUM

Doctorum Virorum Conjecturis, et Castigationibus.

VARIÆ LECTIONES.

Prior numerus paginam, posterior lineam designat.

CORN. NEPOTIS *Excellentium Imperator. Vitæ* &c. p. 1.] Acerrima lis est inter editores, et scholiastas, de hujusce libri genuino, ut vocant, titulo. En rem sane non levis momenti! de ea enim disceptantium undiquaque fervent rixæ; ingens exoritur strepitus, multus excitatur pulvis, et quisque suas partes pro virili tuetur. Hic legendum esse clamat, C. Corn. Nepos, de *Viris Excellentibus*. Ille omnes lectiones prorsus adulterinas esse mordicus contendit, præter hanc solam, Corn. Nepos sive Æmil. Probus de *Vita Excellentium Impp.* Alius cæteris omnibus insensus pertinaciter leg. Æmil. Prob. de *Vita Excellentium Græciæ Principum et Ducum*. Alius naribus subolet sagacioribus legendum esse, Æmilii Probi viri clariss. *Vitæ Excellentium Ducum Tito Pomponio Attico dedicatæ*. Lambinus sibi quodammodo discors, quod auctoribus non raro accidit, nunc habet Corn. Nepos, vulgo Æmil. Probus, de *Vita Excellentium Imperator. Græcor. et Romanor.* nunc vero, Æmil. Probi seu Corn. Nepotis *Excellentium Imperator. Vitæ*. Gebhardus cujus vestigiis plerumque insistit Courtinus, editor C. Nep. in usum Delphini, leg. Corn. Nep. de *Vita Excellentium Impp.* Quod ad Cod. MSS. attinet, MS. Biblioth. S. Trin. Cantabr. habet, Æmilius Probus de *Excellentibus exterarum nationum Viris*. Cod. vero vetustiss. MS. P. Daniel. *Liber Æmilii Probi de Excellentibus Ducibus exterarum*

terarum gentium. In tanta sententiarum varietate quid sit statuendum, aut quid ipse Nepos scriptum reliquit, prorsus ignoro; præsertim cum primam pag. MS. vetustiss. cujus mihi copiam fecit D. Fr. Bernard. M. D. et Regiæ Societat. Soc. aut iniquus muris dens, aut edax rerum tempus, posteris inviderit. Tantas itaque lites componat, si possit, quispiam pacis amans. Non video tamen quid in se inhonestum, aut periculosum, habeat lectio, quam secuti sumus, vulgariter propemodum recepta. Nepos certe, cujus opera Æmil. Probo falso tribuuntur, non tam pauca admodum *de Vita Excellentium Imperatorum* obiter notasse, quam integras quorundam vitas, aut saltē in iis omnia memoratu digna posteris videtur tradidisse. Quanquam etiam alii legant *De Vita Excellentium Imp.* quia, ut aiunt, hæc vox *Vitæ*, utpote quæ inusitatior, Romani sermonis elegantiam parum sapiat: ut omittam, quod ipse Nepos habeat in Epaminonda *Vitas Excellentium Virorum*, legimus etiam in Virgil. *Æn.* 6.

—vitasque et crimina discit.

In Auctoris Præfatione, five Prologo, ut habet Cod. P. Daniel.

* *Attice*, 1. 1.] *Atticæ* (deleto commate) MS. Cod. Hieron. Magius. Membran. antiquiss. Card. Mendozii.

Hi, si didicerint, 1. 9.] MSS. *ii si didicerint*: alii, *qui, si didicerint*: alii, *si ii olim didicerint*.

* *At id*, 2. 3.] *Id quod* Leid.

* *Adolescentulis*, 2. 4.] *adolescentulos* Leid.

Adolescentulis, 2. 4.] omittit. in MS.

* *Habere*, 2. 5.] *habuisse* Cod. Dan.

Victorem Olympiæ, 2. 8.] MS. leg. *victorum victorem Olympiæ*.

Partim infamia, 2. 10.] Hæc MS. omitt.

* *Sed plura p.* 2. 21.] *Sed hæc plura p.* MS. Boecleri.

Plura,

Plura, 2. 21.] MS. *bic plura*.

* *Tum*, 2. 21.] *cum* Voss. A. B. abest a Cod. C.

Vitas, 2. 24.] MS. *de vita*.

IN MILTIADE.

Miltiades, &c. p. 3.] Id velim quemvis variarum lectionum cupidissimum serio animadvertere, editores de titulo, et initio cujuslibet vitæ aliquantulum inter se dissentire. Gebhard. et Courtin. ea verba, quæ Impp. parentelam et natale solum denotant, literis majusculis expressa tituli loco ponunt; vitæque ab iis, quæ sequuntur, incipiunt adeo, ut sic se habet titulus Miltiadis:

MILTIADES CIMONIS FILIUS ATHENIENSIS.

sic incipiat vita,

Cum et antiquitate generis et gloria majorum, &c.

Atque idem in cæteris obtinuit, ubicunque gens et parentela memorantur. Verum enimvero cæteri omnes editores, quorum agmen ducit Lambinus, trita eadem mecum insistant via. In hoc tamen MSS. a communi lectione deflectunt, quod MS. Bernard. tituli loco habeat *De Miltiade*, *De Themistocle*, atque ita de cæteris. MS. Bibl. SS. Trin. *Vita Miltiadis*, *Vita Themistoclis*, &c.

Talem futurum, 3. 6.] MS. addit *esse*.

* *Qui conf. Apol.* 3. 11.] Hæc desunt in manu exarato codice nostro. Ernst. Absunt etiam a Leidens.

* *Idque ut Lemnii*, 3. 21.] Omittunt ut Leid. et Voss. A. B. C.

Adjutus est, 4. 12.] MSS. *usus est*.

Neque eo segnius Atheniensibus, a quibus erat profectus, 4. 18.] Alii, *Neque eo secius Atheniensibus*, quibuscum erat profectus.

Crederetur, 5. 16.] MSS. *traderetur*.

Præfecti, 6. 21.] MS. *illi præfecti*.

Pbilippidemque, 6. 30.] MSS. *Pbilippumque*.

Hemerodromi, 6. 31.] Alii, *bemerodromæ*.

Creati

Creati decem prætores, 7. 2.] Alii, creati prætores. MS. creant 10 prætores.

Miltiades, 7. 3.] MS. Miltiadem.

Mœnibus, 7. 4.] Alii, melius.

Decernerent, 7. 6.] Alii, contenderent.

Dimicare, 7. 12.] omittitur in MS. Alii, dimicarent.

Platæensium, 7. 14.] Alii, Platæenses.

Horum, 7. 15.] MSS. hominum.

Stratæ, 7. 24.] MSS. et Lambin. raræ.

* Liberavit, 8. 17.] liberarat Voff. B.

Prælium, 8. 26.] omittitur in MS.

* Copias e navibus eduxit, 9. 1.] copias eduxit Cod. Scheff. Voff. B.

Signum a classiariis regiis datum, 9. 9.] MS. signum adversariis datum.

* Accusatus ergo, 9. 15.] Accusatus est ergo Cod. P. Dan.

*Infectis rebus, a pugna discessisset, 9. 17.] Alii omit-
tunt a pugna: alii leg. infectis omnibus, discessisset.*

Quod solvere, 9. 25.] MSS. addunt in præsentia.

*Magistratibusque versatur, 10. 2.] MS. magnisque
versatus.*

*Mira comitas, 10. 13.] Cod. vetust. P. Daniel. et
Longol. habet communitas, quæ vox idem sonat, quod
humanitas et mansuetudo; ita Terent. Heautontim.
Act. v. Sc. i. ver. 39.*

*Quenquamne animo tam communi esse aut leni
putas.*

IN THEMISTOCLE.

*Neoclis, 11. 1.] Lambin. Neocli, quia, ut graviter
monet, sæpe fini detractum in obliquis Græcorum
vocabulorum casibus.*

Ineuntis adolescentiæ, 11. 2.] Alii, ineunti adolescentia.

*Halicarnassiam, 11. 6.] Sic Ald. restituit ex Plutar-
cho. Sic etiam leg. Magius. MS. Cantabr. habet
Acarananam. MS. Bernardian. Arcbanam. Courtinus
legendum esse existimat Acarnanem, quia nullibi se le-
gisse*

gisse meminit *Acarnanam*: Longolius, *Carinam*. Nam Themistoclem *Carina* vel *Cariatide* matre *Euterpe* natum fuisse plerique prodidere. At Athenæus, lib. xiii. cap. 13, Threiciam quandam meretriculam *Abrotolum* nomine peperisse Themistoclem tradit; quod probat vetust. epigram.

Ἀβρότονον Θρηΐαα γυνὴ γένει· ἀλλὰ τικίδαι
Τὸν μέγαν Ἑλλησι φασὶ Θειμιστοκλίαν.

Conveniant auctores de matre Themistoclis, et in lectione nulla erit difficultas.

Gerebatur, 11. 16.] Alii, *regebatur*.

Facile eadem oratione explicabat, 11. 17.] Hæc alii tanquam ab auctore aliena rejiciunt, ob quam causam adhuc latet.

* *Quæ opus erant*, 11. 17.] *quæ opus erat* Voss. C.

Bello Corcyræo, 12. 2.] Lambin. *Æginetico*, cui favet Herodot. lib. vii. cap. 144. Nepos Themistoclem prætorem factum esse in bello Corcyræo refert, et Corcyræos fregisse: Plutarch. vero Corcyræis et Corinthiis datum esse arbitrum controversiarum tradit, et contra Corinthios sententiam tulisse. V. Plutarch. in Themist. sub fine.

* *Cum divitiis ornavit*, 12. 11.] *tum divitiis ornavit*, Leid.

Cum tantis eam copiis invasit, 12. 16.] MS. *cum tantis copiis venit*.

Salaminem et Træzenem, 13. 4.] Alii manibus pedibusque defendere nituntur *Salamina* et *Træzena*: utrumque legi potest, illæso Prisciani capite.

* *In terra dimicari*, 13. 9.] *terra dimicari* MS. Boecl. *dimicari* Voss. A. C. et *terra dimicari* Voss. B.

* *Cum Leonida Lac. rege*, 13. 10.] *cum Leonida duce Lac.* Voss. B.

* *Et adversum*, 13. 24.] *et ex adversum* Voss. A.

Astu, 13. 28.] Alii, *arcem*. Longol. et MSS. *Astum*: alii, *urbem*. Sed, ut Romani suam Romam κατ' ἐξοχὴν *urbem*, ita Græci, et præcipue inter eos Attici, Athenas vocarunt *Astu*. *Astu* habet Terent. Eun. Act. v. Sc. 6. ver. 17. Athenæ vero in duas partes erant divisæ, *Astu*,

et Pyræcum ; in hoc plebei, in illo nobiles habitant.

* *Flamma*, 13. 30.] *fama* Voff. B. C.

* *Suas quisque discederent*, 14. 1.] *suas discederent* MS. Dan. et Boecl. Voff. A. B. C. *suasque disc.* Leid.

Barbarus, 14. 22.] a nonnullis omittitur.

* *Tamen*, 14. 24.] Hoc verbum abest a Leid. Cod. P. Dan. et Voff. A. B.

Pbalarico, 15. 9.] MS. *Pbalarico*: utrumque legi potest. *Pbalaricus* usurpatur pro *Pbalareus*. Diodor. Sic. vocat Φαληρικόν. Suid. Φάληρον λιμὴν τῆς Ἀττικῆς.

Hoc longe alio spectabat, 15. 20.] MSS. *hoc longe aliter animo expectabant*: alii, *aliud longe animo expectabant*.

Sive profanus, 16. 5.] omittitur a quibusdam.

Congerent, 16. 7.] Alii, *cogerent*, minus recte. *Congerent* aptius est verb. ubi de *strue* aliqua mentio fit. Ecl. iii. ver. 69. Virg. de structura nidi.

Aëriæ quem congessere columbæ.

Duceretur, 16. 12.] MS. *duceret*.

Interea se obsequem retinerent, 16. 22.] Alii, *interea sibi detrabere reticerent*; sed corrupte, quia nihil ad rem.

* *Classis regia fecisset*, 17. 7.] *classes regias fecisse* Voff. A. B. *classem regiam fecisse* Van Stav.

Aliter illos nunquam in patriam recepturi, 17. 12.] Alii, *aliter illos se nunquam recepturos*.

* *Recepturi*, 17. 13.] *essent recepturi* Van Stav.

* *Testularum*, 17. 16.] *testarum* Van Stav.

Civitatis, 17. 26.] omittit. a quibusdam.

Cum quo ei hospitium fuerat, 17. 28.] Alii, *cum quo hospes erat*.

Cum ab Atheniensibus et Lacedæmoniis exposceretur publice, 18. 5.] Alii, *cum Athenienses et Lacedæmonii exposcerent eum publice*.

Themistoclem, Xerxe regnante, in Asiam transisse, 18. 23.] MS. *Themistocl. ad Xerxen regnantem in Asiam misisse*.

* *Nollet*, 19. 4.] *vellet* MS. Van Stav. Leid. Voff. A. B.

* *De*

* *De quibus tecum loqui volo*, 19. 12.] *quas tecum colloqui volo* Voff. A. B. C.

Annum mihi temporis des, 19. 13.] Alii, *annuum mihi temporis spatium*. Videtur autem Nep. *annum temporis* dixisse pro *tempus anni* per ἡμερολογίας, ut *dies spatii* pro *spatium diei*; quod alicubi occurrit in Cæf. Comment. de bello Gall.

Myuntem, 19. 30.] Alii, *Smyrnam*.

IN ARISTIDE.

* *Anno postquam*, 21. 21.] *anno quam* MSS. Schottii, et Boecl. Leid. Voff. A. B. C.

* *Plebiscito*, 22. 1.] *populi scito* MSS. Dan. et Leid. *Innocentiæ*, 22. 10.] Alii, *continentiæ*; quam virtutem Nep. mox *abstinentiam* vocat. *Innocentia* vero quandoque idem signif. quod *continentia*, vel *abstinentia*; et avaritiæ opponitur in Cic. Orat. pro lege Manil.

Constitueret, 22. 25.] Alii, *constitueretur*.

* *Quadringenta et sexaginta*, 22. 26.] *quadringena et sexagena* MSS. Gif. Dan. Sch. Boecl.

IN PAUSANIA.

* *Cujus illustriff.* 24. 3.] *Hujus illustriff.* Voff. A. B. C.

Exscalpserunt, 24. 18.] Alii, *exculpserunt*: fortasse minus recte; quia rarissime *exculpere* pro *dclere* et *eradere* usurpatur. Hic vero Scholiaſtæ uti ſolent de literis, nimirum de *u* et *a* acerrime inter ſe digladiantur.

Eretriensem, 25. 8.] Ita plerique edunt ex Thucyd. alii vero *Cretensem*.

Te adjuvante, ſe redacturum, 25. 16.] Alii, *ſe adjuvante, redacturum iri*.

* *His de rebus*, 25. 17.] *Hiſque de rebus* Voff. B.

Cogitata, 26. 1.] Gebhard. *conata*. MS. *cognita*.

* *Colonas*, 26. 9.] *Golonas* Leid. Voff. A. B.

Troade, 26. 9.] Alii, *Troadis*.

Scytala, 26. 12.] MS. *lancea*: alii, *lana*. Quid au-

tem scribi possit in *lana*, non video. Alii, *clava*; quæ scil. formam scytalæ referebat. V. indicem de scytala.

* *Motus*, 26. 15.] *commotus* MSS. Savaroni.

Laxavit, 27. 7.] Alii, *laceravit*.

Indicasset, 27. 15.] Cod. P. Dan. *judicasset*; sed vitiose.

* *Tam repentini consilii*, 27. 25.] *tam repentino consilio* MS. P. Dan. et Leid.

Admonere, 28. 6.] MS. *amoveri*.

Finierat, 28. 25.] MSS. *posuerat*.

IN CIMONE.

* *Legibus Atheniensium*, 29. 6.] *legibus Atheniensibus* Leid.

Patrio more, 29. 10.] MS. omittit *patrio*; sed minus recte.

Quoniamque prohibere posset, 29. 19.] Alii, *quoniamque prohiberet*: alii, Lambino teste, *quoniamque id prohib. posset*.

Si ea, quæ polliceretur, præstitisset, 29. 20.] Hæc, teste Lambino, a nonnullis omittuntur.

* *Barbarorumque*, 30. 14.] *barbarorum* Cod. Boecl.

Bene animatas confirmavit, 30. 18.] Hæc MS. omittit.

Scyrum, 30. 20.] Alii, *Cyprum*; sed male. Patet enim ex Plutarcho, legendum esse *Scyrum*, non *Cyprum*. V. Plutarch. in Cimone.

* *Quo expulsus*, 31. 6.] *quam expulsus* Cod. Dan.

Satius existimans contendere Lacedæmonem, sua sponte est profectus, &c. 31. 8.] MS. vitiose leg. *satius existimans verbis contendere*. Lambin. in emendandis auditoribus non semper feliciter audax, reclamantibus omnibus libris, leg. *satius existimans eos, et cives suos inter se una voluntate consentire, quam armis contendere, Lacedæmonem sua sponte profectus est*, &c. Sed satis ob audaciam vapulat, et a Gebhardo aliisque editoribus acerbissime, nec prorsus immerito reprehenditur. In vulgata enim lectione nec lacuna, nec difficultas; adeo

adeo ut sensus Nepotis hic plane sit. *Antequam Cimon revocatus Athenas peteret, consultius putavit Lacedæmonem proficisci, ac sua sponte, sine jussu populi, pacem inter duas civitates conciliare.*

* *In Cyprum, 31. 11.] Cyprum Leid. et Voss. A. B. C.*

Fuit tanta liberalitate, 31. 17.] MS. tanta liberalitate usus est.

* *Eis custodem imposuerit, 31. 19.] in eis cust. pos. Cod. Gif.*

Invocatus, 31. 28.] Sic Schott. Savar. et Cod. P. Daniel. Lambin. autem hoc damnat vocabulum, quasi rarissime usurpatum, et leg. non vocatos: invocatus tamen legitur in Terent. Eunuch. Act. v. Sc. ult. ver. 29.

— *invocato ut sit locus*

Semper —.

* *Vocaret, 31. 28.] devocaret MSS. Van Stav.*

IN LYSANDRO.

Athenienses enim in Peloponnesios sexto et vicesimo anno bellum gerentes confecisse apparet. 33. 3, 4.] Lambin. aut mutari velit ordinem verborum, atque ita legi. Apparet Lysandrum confecisse Athenienses anno 26°. bellum gerentes in Peloponnesios; aut, si servetur ordo, legi, sextum et vicesimum annum. Magius pro confecisse substituit confregisse, alii, contudisse; sed nihil mutandum.

Latet. 33. 5.] Alii, non latet; rectius forsan.

* *Dictitassent, 33. 16.] dictarunt Leid. dictassent Voss. B. C.*

* *Fatigemus, 34. 10.] defatigemus MSS. Schotti, Gif. Dan. Voss. A. B. C.*

Proinde ac si iidem firmissimi solerent esse amici, qui constantes fuissent inimici, 34. 13, 14.] Lambin. ex Florent. et Aldin. Editt. hanc emendatam lectionem protulit, quam non pauci sequuntur. Sunt tamen, qui leg. proinde ac si iidem firmissimi solerent esse inimici, qui constantes fuissent amici; sed minus recte. Ex Thucy-

dide enim patet Thasios, de quibus hic mentio fit, priusquam tantam fidem Atheniensibus præstitissent, graves cum iis suscepisse inimicitias; contra, cum Lacedæmoniiis amicitiam iniisse.

* *Delpbos*, 34. 24.] *Delpbi* MSS. Sch. Gif. Dan. Voff. A. C. *Delpbis* Leid. Van Stav.

* *Lacedæmona*, 34. 31.] *Lacedæmonem* Voff. A. B. C.

* *Dux deligatur*, 35. 9.] *Abeſt dux a* Voff. A. B. *Eligatur* Voff. C.

Cleon Halicarnasseus, 35. 12.] Savaro leg. ex MS. *Alicarnas*, atque ita Excerpta P. Daniel. Vulgata tamen lectio ex Plutarcho profluit, Καὶ λόγοι ἐξιμελήτα πρὸς ὑπόδοις γεγραμμένοι ὑπὸ Κλέωνος Ἀλικαρνασσεῖος. V. Plutarch. in Lyſand. Mos autem apud Græcos olim obtinuit, ut oratores et sophistæ pro aliis orationes componerent, unde dicti erant λογόγραφοι, quæ vox cum re postea in contemptum venit.

* *Fert laudibus*, 35. 25.] *effert laudibus* Voff. B.

Obſignatur, 35. 26.] Alii, *ſignatur*; quidam, *deſignatur*; sed vitioſe. Plutarch. ἐν δὲ τῇ σφραγίδας ἐπιβάλλων.

Pari magnitudine, ut discerni non poſſet, ibid.] Alii addunt, *et tanta ſimilitudine*. Plutarch. hanc ſententiam his verbis exprimit, ἰναλλάξας τὰ βιβλία μηδὲν λαφύροντα τῇ ὕψει.

IN ALCIBIADE.

* *In hoc*, 37. 1.] *In quo* Leid.

Qui de eo &c. 37. 3.] Lambin. addi velit *aliquid*.

Ætatis, 37. 6.] MS. *civitatis*.

Conſilique, 37. 8.] MSS. *conſiliſque*.

* *Summus*, 37. 9.] *ſummus* et Cod. Leid.

* *Et tanta*, 37. 10.] *quod tanta* MSS. Boecl. Gif. Dan.

Idem, cum tempus poſceret, 37. 12.] MSS. *Deinde, cum tempus poſceret*: alii, *Dives, cum tempus poſceret*. Quam lectionem retinent Gebhard. et Courtin. diſtinguendum enim, inquirunt, *dives*; *cum tempus poſceret, laborioſus*.

• Quasi

Quasi inter se pugnent divitiæ et labor, in Alcibiade tamen convenient.

* *Inseruiens*, 37. 15.] *serviens* Leid.

Tantam dissimilitudinem, 37. 19.] Alii, *tantam inesse dissimil.* MS. *tantam esse.*

Omnium Græcorum ditissimum, 37. 23.] Ita Lambin. et nonnulli: plures tamen, *omnium Græcæ linguæ eloquentia disertissimum*; alii, *omn. Gr. ling. eloqu. ditissimum*; atque ita Gebhard. et Courtin. quasi Hipponicus opes eloquentia acquisiverit: quod primum, teste Lambino, parum Latine dictum est, deinde, quoquo modo dictum sit, falsum; neque a quoquam memoriam proditum. Hipponicum quidem ditissimum esse tradit Isocrates in oratione *Περὶ Ζεύσεως*. Πάτω μὲν ἢ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων et Plutarch. in Alcibiade, ἱπποκίκω δὲ πρὸς Καλλιέ πατρί καὶ δόξαν ἔχοντι μεγάλην καὶ δύναμιν ἀπὸ πλέτε καὶ γένους, &c. Cur tamen Hipponicum disertissimum fuisse fingant alii, non patet; videant isti, quibus lectio Lambiniana parum arridet.

More Græcor. 38. 4.] Alii reponunt *amore*, defenduntque fortissime Gifanius, P. Daniel, et utroque haud inferior Andr. Schottus.

Ante januam Andocidis erat, Andocidisque Hermes vocatus est. 38. 21.] Ita Lambin. restituit, historiam, ut ait, et veritatem secutus. MS. *ante januam Androclidi, Androclidisque vocatus est.* Vide Æschin. Orat. contra Timarch. et Plutarch. in Alcib. qui hunc lapidem prope domum Andocidis, et Andocidis Hermem dictum fuisse tradunt.

* *Quod non*, 38. 24.] *quæ non* MSS. Boecl. Voff. B.

Suos reddiderat, 38. 31.] Ita Codd. emendati: alii *redduxerat*, mendose. Licet etiam, ut inquit Lambin. *legere redegerat*, idque ex vestigiis antiquæ scripturæ; quo modo Cæf. passim in Commentar. loquitur.

In contentionem ab inimicis compellabatur, 39. 11.] Gebhard. et Courtin. et libri emendatiores legunt *compellabatur*; quasi scil. Alcibiades invitus, et obtorto collo ab adversariis traheretur ad dicendam causam. Sed Lambin. Claudii Puteani, ut inquit, conjectura ductus, legit,

in concione ab inimicis compellabatur, quia Diodor. Plutarch. et Thucyd. perspicue ostendunt Alcibiadem accusatum esse apud populum; et *compellare* idem est ac κατηγορεῖν, et crimine aliquem compellare: quod sane non negat Gebhard. sed quoniam prior lectio satis sit elegans, non eam ob conjecturas immutandam esse duxit.

* *Ut*, 39. 14.] abest a Leid. et a Voff. A.

Invidia crimine accusaretur, 39. 16.] Alii, *invidia, criminis accusaretur*; fortasse rectius.

Quia nocere se ei non posse intelligebant, 39. 18.] Ita Lambin. At Cod. vetustiores, *quia noceri ei non posse intelligebant*; quoniam vero Gifanii Cod. ei omittit, Gebhard. mavult legi, *quia nocere non posse intelligebant*.

* *Missus est*, 39. 24.] *missus esset* Van Stav.

In triremem, 39. 27.] Alii, *trierem*; quia Græc. τριήρης.

* *Ac*, 39. 29.] *hac* MSS. Boecl. Voff. B.

Eumolpidas sacerdos, 40. 5.] Alii, *Eumolpidas Κήρυξας*. MSS. *Olympiadas*. Eumolpides et Ceryces non raro apud Græcos conjunctim leguntur. V. Plutarch. in Alcib. Suid. in voce Eumolpidæ, et Isocrat. Panegyri.

* *Suos*, 40. 11.] abest a Cod. Leid.

Prodesse reip. 40. 13.] MS. *prodesse posse*.

* *Expugnauerant*, 41. 24.] *expugnarant* Leid. Voff. A. et Cod. P.

* *Perinde*, 42. 2.] *proinde* MSS. Dan. Leid.

Amissum imperium, 42. 5.] Alii omittunt *imperium*, quasi *amissum* pro *amissionem* non ineleganter poneretur: quemadmodum Cic. habet *judicatus* pro *judicatio*, *comperendinatus* pro *comperendinatio*, quæ sane conjectura non videtur improbanda.

Coronis aureis æneisque vulgo donabatur, 42. 16.] Hic, inquit scholiastæ, nodus occurrit Gordian. quem Muretus, Variar. Lect. lib. xv. cap. 7. nequicquam solvere conatus est, legendo *coronis aureis, tæneisque*. In vulgata tamen lectione nulla difficultas, adeo ut
hic

hic sit sensus verborum; *Alcibiadem* sc. *pro cujuscunque facultate, duplici donatum esse coronarum genere: a divitibus quidem aureis, a pauperibus aeneis.* Ita Gebhard. in Alcibiade.

Sicut tum accidit, 43. 10.] MSS. sicut ratum accidit.

Itaque huic maxime putamus malo fuisse, 43. 12.] Ita lib. emendat. alii, *Itaque huic maximo malo imputamus causam fuisse*; inepte, ut visum est Lambino.

Timebatur enim non minus quam diligebatur, 43. 14.] MS. Timebant enim non minus quam diligebant.

Et se Perintum contulit, 43. 20.] Emendatio hæc est Longoliana, quam Lambin. et Savaro probant: non ita Ortellius, qui ex Ptolemæi Thraciæ descriptione legit, *et se Pachyam contulit.*

Bornos, Byziam, Macrontichos, 43. 21.] Alii habent *Bornos, Byziam, Themeontichos.* Ortellius ex Ptolemæi Thraciæ descript. et Plutarchi Alcibiade legit, *Bornos, Byzantben, Macbrontichos.* If. Vossius, in notis ad Justin. legendum esse suspicatur, *Bornos, Byzantben, et Neontichos*, cujus conjecturam doctissimi amplectuntur.

Primus Græciæ in Thraciam introiit, 43. 22.] Ita Lambin. Gebhard. Courtin. et alii quamplur. nonnulli vero leg. *primus Græciæ civitatis in Thraciam introiit*; quam lectionem strenue Andr. Schottus contra Lambinum defendit.

Creverat cum fama, tum opibus, 43. 25.] Ita Cod. vetustior. alii, *creverat ejus fama, cum opibus*; sed minus eleganter.

Seutben regem, 44. 10.] Alii, *Seucen*: alii, *Scotym.*

Ut eos terra depelleret: quo facto, necessario aut classe conflicturos, aut bellum composituros, 44. 11, 12.] MS. Boecl. ut eum ex terra depelleret: quo facto, necessaria aut classe conflicturum, aut bellum compositurum.

* *Hofles, 44. 22.] hostem* Voss. B.

* *Ab eo, 45. 23.]* absunt a MSS. Dan. Boecl. Leid.

His Laco rebus commotus, 45. 31.] Savaro leg. *his laboribus commotus*, voci *Laco* quam maxime infensus. Sed contra Gebhard. *Laco* defendit, quia, teste Prisciano,

no, lib. i. Græca vocabula in *ω* definitia ad eum modum Latini terminant; ut *Demipho*, *draco*, &c. Ita Statius *Agamemno*; ita Nepos in Timotheo, p. 72. l. 14. *A quo cum Laco pecuniam numeratam accepisset*; ita Val. Flac. Argonaut. lib. i. 421.

Taurea vulnifico portat, cælataque plumbo

Terga Laco.

Huic ergo renunciat, quæ Regi cum Lacedæmoniis essent, irrita futura, 46. 2.] Lambin. hunc locum, ut inquit, mire in libris omnibus contaminatum et perplexum, partim conjectura ductus, partim ex vestigiis antiquæ scripturæ emendavit, atque ita edidit, *Huic ergo renunciat societatem, quæ Regi cum Lacedæmoniis esset, stare non posse, fœderaque irrita futura*. Nihil tamen in vulgata lectione aut spinosum, aut obscurum occurrit. Savaro quidem, Schottus, et Gebhard. locum hunc ita leg. *Huic ergo renunciat quæ Regi cum Lacedæmoniis essent*, in qua sane lectione videretur aliquid mutilum, nisi *renunciare* idem esset ac *verbo*, vel *nuncio irritum facere*; sic Cic. *renunciare hospitium* alicui, et *domo emigrare*; et ad Attic. *renunciare conductionem*.

Bagoam, 46. 7.] Alii, *Bageum*. Mag. et Lamb. ex Plutarcho *Magæum* reponunt. Videtur tamen *Bagoas* non tam *proprium* esse, quam *commune* nomen apud Persas, quod eunuchum significat.

Circa casam eam, 46. 13.] Ita legendum esse censent Scioppius, Gebhard. et Courtin. Hic tamen mire inter se dissentiunt editores: Lamb. leg. *circa domum stramineam*; alii, *circa Sammineam*; alii, *circa domum Sanisena*, quia *Sanisena* appellatur tractus in confinio Phrygiæ, et Galatiæ; MS. Cant. *circa Sanneam*; MS. Bern. *circa Sammeam*; alii, *circa casam stramineam*, quia *casas stramineas* antiquos habuisse apertum est ex Ovid. lib. ii. Amor. Eleg. 9.

Roma nisi immensum vires promisset in orbem,

Stramineis esset nunc quoque densa casis.

Et Cæf. in Comment. lib. v. cap. 42. de bell. Gall. *Gallos sua ætate casas stramine tegere consuevisse*, testatur. Fatum

tendum est tamen locum hunc, vetustis exemplaribus non suffragantibus, difficulter admodum posse restitui: Æquum est ut suo lectores utantur arbitrio, utrum hanc vel illam lectionem rejicere velint, aut amplecti.

Ille autem sonitu flammæ excitatus, quod gladius, &c. 46. 15, 16.] MS. Boecl. et Cod. Leidens. *Ille autem, ut sonitu flammæ excitatus est, et si gladius, &c.* Atque ita Scioppius legendum esse, conjecit.

* *Arripuit* : 46. 21.] *arripit* MS. Dan.

IN THRASYBULO.

* *Paucique*, 48. 6.] *pauci* Van Stav.

Præcurrerunt, 48. 11.] Aliis quam maxime placet *præcucurrerunt* ; sed et hi antiquitatis rudera venerabundi nimis exosculantur, et malunt archaismos, quam nativam sermonis elegantiam.

Ad vires, vimque pignantium. 48. 17.] Alii, *ad vires undique pignantium.* Lambin. *ad vires virtutemque pignantium.* Puteanus, *ad vices, vimque pignantium.* Alii denique, *ad vires nostrum cujusque pignantium.* Sed nihil mutandum, quia auctoris mens ea est, ut *pugnæ* exitum ad corporis vires, et *vim* animi referat.

Seque hic plus valuisse, quam ducis prudentiam, &c. 48. 19.] Alii, *seque bis plus valuisse, quam ducis prudentia, &c.*

* *Pepercerat*, 49. 2.] *parserat* Cod. Dan. Leid. Voff. A.

Neque vero hic modo contemptus est primo a tyrannis, sed et ejus solitudo, 49. 10, &c.] Hanc lectionem probat Cæsp. Barth. *Advers. lib. xxiv. cap. 18.* nec rejicit Gebhard. MS. vero habet, *neque vero hic non contemptus est primo a tyrannis, atque ejus solitudo.* Quam lectionem probant Schott. Savaro, aliique. Nonnulli tamen cum Lambino leg. *Neque vero hic contemptus est primo a tyrannis, sed ejus solitudo.* Quanquam Thrasybulum
con-

contemptum fuisse a 30 tyrannis Nepos expresse indicat verbis sequentibus. Vossius demum legi velit, *Neque vero hic tam contemptus est primo a tyrannis, atque ejus solitudo*; dicitque *et atque*, idem hic valere ac *quam*, ut in Plaut. Amphitr. Act. i. Sc. 1. tam consimilis est mihi *atque* ego.

* *Perniciei*, 49. 13.] *pernicii* Van Stav. a vet. Cod. laud. a Gif.

* *Adversus*, 50. 4.] *ex adversus* Van Stav.

* *Cujusquam*, 50. 12.] *abest* a Van Stav.

Honoris corona, 50. 25.] Lambin. interponit *ergo*; sed hæc vox, utpote quæ supervacanea, prorsus a Gebhardo eliminatur. Eleganter enim a Nepote *corona bonoris* dicitur, quæ honoris causa donatur.

Magnæque fuit gloriæ, 50. 28.] Sic Codd. emendati. Alii, *magnaque fuit gloria*.

* *Rogo*, 51. 1.] *oro* Codd. Leid. Dan. et Boecl.

Non propria, 51. 6.] Alii, *non perpetua*. Sed proprium idem significat ac *diuturnum*, Virgil. Æneid. lib. vi. ver. 872.

— *propria hæc si dona fuissent*.

IN CONONE.

In eoque ejus opera magni fuit, 52. 2.] Alii, *in eoque opere magnus fuit*: alii, *in eoque ejus opere magni fuit*. Sed ipse Nepos habet in Datame, [p. 76. l. 19.] *multis millibus interfectis, magni fuit ejus opera*; in Catone etiam, [p. 150. l. 12.] *magnique ejus opera æstimata est in prælio apud Senam*.

Pharas, 52. 7.] Sic Lambin. restituit; sed Rutgerf. Var. Lectio. lib. iv. cap. 10. defendit *Tberam*, atque ita leg. Gebhard. A pluribus tamen Lambini lectio retinetur.

Diligens erat imperii, 52. 13.] MSS. *diligens erat imperator*.

Multum ducem summum, 53. 9.] Ita MS. Quæ lectio, inquit Gebhard. non aspernanda videtur. Quid enim

erim, inquit, est *militum* (quod vulgo legitur) dux summus, nisi forte anserum aut anatum aut gregis ducem comminisci velit.

Neque id mirandum, 53. 23.] Ita Schott. et Gebhard. Alii omittunt *id*.

* *Inducebatur*, 53. 24.] *adducebatur* Leid. Voff. B.

Per literas edere, 54. 1.] Schott. Dan. Gifan. Savaro leg. *agere*. Gebhard. tamen et Lambin. et Codd. emendatior. retinent *edere*; quia magis stylo auctoris convenit: mos vero apud antiquos olim obtinuit cum principe quanquam praesenti, per literas colloquendi; de quo Tacit. Annal. 4. ut scilicet congrue et breviter quid vellent, principem certiores facerent.

* *Itaque quæ*, 54. 11.] *Itaque buic, quæ* Leid. Voff. A. B.

Qua, 54. 23.] Sic MSS. alii, *quæ*.

* *Regis opibus*, 54. 30.] *regis opibus* Dan. Voff. A.

In patriam, 55. 8.] Alii, *Papiriam*; minus recte.

Ultum, 55. 16.] Alii, *ulturum*: alii, *ulcisci*.

* *Contra ea*, 56. 1.] *Contra* MSS. Boecl. et Voff. B.

* *Illud addubitat*, 56. 3.] *illud autem dubitat* MS. Leid.

IN DIONE.

Sopbrofynen, 57. 6.] MS. addit *nomine*.

Commendat, 57. 14.] MS. *commendatur*; quod Schottus probat: sed Lambin. et alii quamplur. retinent *commendat*, quæ vox, inquiunt, hoc loco idem valet ac *ornat*, *facit amabilem*, *benevolentiam atque amorem conciliat*. In quo sensu reperitur apud Cic. Orat. lib. i. et in voce, quæ una maxime eloquentiam vel commendat, vel sustinet. Ita Horat. lib. i. epist. xv. v. 21.

Quod me Lucanæ juvenem commendet amicæ.

* *Ipsi*, 57. 18.] *ei* Leid.

* *Esse*, 57. 20.] abest a MSS. Dan. Boecl. Leid.

Leniebat. 58. 4.] Ita Lambin. ex membran. Gifanii et Schotti, quam lection. plerique amplectuntur; veteres tamen Codd. habent *tegebat*, sensu inquit Gebhard. germano.

Gra-

Graviter, 58. 24.] MS. *gravi*; quam lection. Schott. et Piccart. in libris non paucis olim invenerunt: unde Schottus *gravius* substituit.

Æger, 59. 2.] MSS. *ergo*.

* *Sumpto, somno*, 59. 2.] *sumpto ut somno* MSS. Dan. Leid. Boecl.

De historicis Græcis, 59. 14.] Ita MSS. Alii expungunt *Græcis*, inter quos Lambin. quod verisimile est Nepotem de utrisque, sc. de Græcis et Latinis, scripsisse.

* *A superiore*, 60. 13.] *de superiore* Cod. Dan. Leid.

Multorum annorum tyrannus, 60. 20.] Alii, *multor. annor. tyrannus*: sed male, inquit Lambin. non enim *tyrannus*, sed *tyrannis* erat *multor. annor.*

Visum, 60. 29.] Alii, *ausum*: atque ita MS. Leid.

* *Quem paulo*, 61. 17.] *Quæ paullo* MS. Boecl.

* *In filio*, 61. 18.] *in filium* Voff. B.

Sævitiā suā exercuit, 61. 19.] Alii, *vim suā*: atque ita Gebhard. At Lambin. tres has voces Nepoti detrahit, sed, inquit Gebhard. quo jure quæve injuria, non patet.

* *Orta dissensione*, 61. 23.] *orta dissensio est* MS. Leid.

Neque, quo manus porrigeret, suppetebat, nisi in amicorum possessiones. 62. 13.] Ita MSS. et Gebhard. et Courtin. Sunt tamen non pauci, qui leg. *neque amplius, quid porrigeret, suppetebat, nisi amicorum possessiones*: atque hanc lectionem retinet Lambin. illique anteponit. Priorem tamen strenue defendit Gebhard. citatque locum Curtii lib. vii. cap. 55. qui ex hoc videtur imitation expreſſus, sc. *Fam etiam ad pecora nostra avaras et instabiles manus porrigis*. Sed utriusque lectionis sensus fere idem est.

Evaderent, 62. 24.] Ita vetust. Cod. et Lambin. quidam vero *evaderet*.

* *Agerentur*, 63. 14.] *gererentur* MS. Boecl.

* *Ab incepto*, 63. 18.] absunt a MSS. Leid. et Boecl. *Zacynthios*, 64. 1.] MS. *Saguntinos*.

* *Elegit*, 64. 2.] *eligit* MSS. Boecl. Voff. A. B.

Si propitia fuissent voluntate, 64. 13.] Alii, *propria*; adeo

adeo ut propria voluntas sit *non alienata*: quidam *propitia, pronaque*.

In urbe, celeberrimo loco, 64. 31.] Lambin. mavult, *in urbis celeberr. loco*.

IN IPHICRATE.

Non tam magnitudine rerum gestarum, quam disciplina militari nobilitatus est, 66. 1.] Ita MSS. Longol. vero, *non tam genere, quam magnitudine rerum gestarum, quam disciplina militari nobilitatus est*. At Lambin. *non tam genere aut magnitudine rerum gestarum, quam disciplina militari nobilitatus est*. Quia, inquit, Iphicrates plerumque habitus fuit futoris filius; ita Plutarch. Ἀποφθ. Στρατηγ. Ἰφικράτης δοκῶν εἶναι υἱὸς σκυτοτόμου. Et Suid. Ἰφικράτης Ἀθηναῖος σκυτίως πατρὸς ἔργῳ καὶ στρατηγός. Atque ita Arist. Rhetor. lib. i. Xenoph. Hist. Græc. lib. vi. et alii quamplur. Verum enimvero priorem lectionem tenaciter amplectitur Gebhard. et eos, qui Iphicratem futoris fuisse filium putant, sales Atticos parum sapuisse arbitrat: quod enim, inquit, aptos admodum calceos militi invenerit, inde forsan ea aspersus est infamia. Τὰς δὲ ὑποδόσεις τοῖς στρατιώταις ὑλότες καὶ κύφας ἰποῖναι, τὰς μέχρι νῦν Ἰφικρατίδας ἀπ' ἐκείνου καλυμμένας. Diodor. lib. xv.

* *Est versatus*, 66. 7.] *versatus* Edd. ult. Boecl.

* *Culpa*, 66. 8.] *culpa sua* MSS. Gif. et Dan.

Pro ferreis atque æneis lineas dedit, 66. 18.] MS. *lin-teas*; quod idem signif. alii, *pro fertis atque æneis*; ut sint *fertæ loricae*, confertæ hamis, et laminis. Ita Virgil. Æn. 3. ver. 467.

Loricam confertam hamis——.

et Æn. 5. ver. 259.

Lævibus huic hamis confertam auroque trilicem

Loricam——.

* *Adduxit*, 67. 5.] *induxit* MS. Leid.

Ordinatæ, 67. 6.] MSS. *ordinate*.

Interfecit, 67. 9.] Alii, *intercepit*; quod probat Gebhard.

* *Volu-*

* *Voluisset*, 67. 13.] *voluit* Van Stav. *noluit* Voff. A. *Impetus*, 67. 21.] Alii, *interceptus*.

* *Declaraverit*, 67. 30.] *declaravit* Leid. et Voff. B.

* *Contra*, 68. 13.] *contra ea* Dan. Voff. A.

IN CHABRIA.

* *Intuens*, 69. 11.] *contuens* Codd. Dan. Leid. et Boecl.

His statibus in statuis ponendis uterentur, in quibus victoriam essent adepti, 69. 17.] Ita Lambin. alii, *bis statibus statuis ponendis uterentur, cum victoriam essent adepti*. MSS. *bis stantibus*, &c. Lambiniana tamen lectio Gebhardo, Rutgerf. Hermannidæ, et Courtino non displicuit, et sane minus est obscura, quamobrem videtur non immutanda.

Multa in Ægypto sua sponte gessit. 69. 21.] Alii, *quædam in Ægypto*, &c. MS. omittit *sua sponte*.

* *Regnum ei constituit*. 69. 22.] *regnum constituitis* Voff. B.

* *Id intuens*, 70. 8.] *id metuens* Voff. B.

Est enim hoc commune vitium in magnis liberisque civitatibus, &c. 70. 23. &c.] Alii magis concise, *Est enim hoc commune magnis liberisque civitatibus*. Sed, teste Gebhardo, vulgatam lectionem et sententiam astruit Tacit. vit. Agricol. c. 1. *Quoties magna aliqua et nobilis virtus vicit ac supergressa est, vitium parvis magnisque civitatibus commune, ignorantiam recti, et invidiam*, &c.

Libenter de bis detrabant, 70. 25.] Alii omittunt *de*, quia parum, ut aiunt, elegans. Cic. tamen habet in Orat. pro Rabirio, *detrahere de aliquo, et eum in invidiam vocare*. Et ipse Nep. [p. 130. l. 11.] in Timotheonte, *cum quidam Laphystii similis nomine Demænetus, in concione populi de rebus gestis ejus detrahere cœpisset*.

Eminere, 70. 26.] Alii, *emergere*.

* *Abfuturos*, 71. 1.] *futuros* Edd. vett. Ed. nov. Boecl. MSS. Leid. Voff. A. B.

Hinc cum refugere posset, si se in mare dejecisset, 71. 18.]

18.] Lambin. et alii, *Hinc cum refugere non posset, nisi se in mare dejecisset*: neutra lectio improbanda.

* *Exciperet natantem*, 71. 20.] *acciperet* Voff. A. *nasantis* Codd. Gif. P. Dan. Leid.

IN TIMOTHEO.

* *Cotyn*, 72. 11.] *Cotym* Van Stav.

Crubotem, 72. 18.] Ita Gebhard. ex Gifanii Cod. qui habet *Crubonem*, mutata tantum literula, legendum esse autumat. MSS. vero et libri non pauci *Eribonem*; et locum hunc Abydi synonymum esse con-jicit Ortel. Lambin. autem aut substitui posse censet *Erythinos*, scil. Paphlagoniæ urbem, aut *Ctesiphontem*. Quid tamen statuatur, hæret anceps: urbs enim nomine *Eribon* nusquam loci reperitur. De Crithote v. in-dicem.

* *Classi*, 72. 20.] *classis* MS. Boecl.

Acbarnanas, 73. 1.] Ita Longol. et Lambin. legi malunt ex Diodor. lib. xv. *καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀκαρνανίαν πόλεις ὁμοίως ἔπαιον ἀποκλῖναι πρὸς Ἀθηναίους*. Alii, *Athamanas*. Athamanes autem erant populi Epiri, quorum regio Athamania, inter Acarnaniam, Ætoliā, Thessaliā, et Achaiā. Quidam *Athamatas*: alii, *Athamantios*; corrupte.

Quæ mare illud adjacent. 73. 2.] Alii, *quæ mari illi adjacent*: alii, *quæ ad mare illud adjacent*.

* *Ante hoc tempus*, 73. 12.] *ante id tempus* Codd. Boecl. Leid. Voff. B.

Meneſtheus prætor, filius Iphicratis, 73. 22.] Alii, *Hippocratis*; sed male. Nepos enim in Iphicrate [p. 68. l. 7.] tradit Iphicratem Meneſthea fil. reliquiſſe.

* *Et, ut ad bellum*, 73. 23.] *et, ad bellum* MS. Boecl.

* *Quorum consilio*, 73. 25.] *quorum auxilio* Cod. Ern.

* *Ut in sua manu*, 74. 6.] *ut in sua navi* Membr. Schott. et Bavar. Edd. Lugd. Ultraj. German. vett. Voff. B.

* *Eodem, unde*, 74. 10.] *eo unde* MS. Boecl.

* *Cum*

* *Cum plura*, 74. 29.] *Cum pleraque* Excerpt. Dan. Voff. A.

Jason tyrannus, 75. 4.] Alii addunt *Theſſalorum*.

IN DATAME.

Venio nunc ad fortissimum virum, &c. 76. 1.] Hæc verba usque ad illa, *Datames patre Camissare*, &c. in MSS. vitæ Timothei adjunguntur. Sunt etiam, qui Datamis vitam ab his verbis auspicantur, sc. *De quo hoc plura referemus, quod et obscuriora sunt ejus gesta*, &c. atque ita Gebhard. et Courtin. membranarum quarundam veterum auctoritate freti. Lectionem nos vulgarem retinemus.

Quo tantum non omnes superabat, 76. 7.] Sic Lambin. et alii quamplur. Codd. vet. *quo tamen*, &c. alii, *quo tandem omnes superavit*. MS. *quo tum omnes superab*. quam lectionem maxime probat Boecl. in suo etiam MS. repertam.

Habuit provinciam, partem Ciliciæ, 76. 15.] Alii omitunt *partem*: sed minus recte, quia Leucosyri non totam *Ciliciam* incolebant, sed *partem* tantum, cui, ut inquit Nep. Camissares pater Datamis præpositus fuit.

Aperuit, 76. 18.] Alii, *apparuit*.

Multis millibus interfectis, 76. 19.] Lambin. addit *hostium*. MS. *regiorum*. Alii, *multis millibus hostium, regiorum quoque non paucis, interfectis*.

Autophradates, 76. 23.] Alii, *Antopbrodates*: alii, *Andropbrodates*.

* *Namque ejus opera*, 77. 2.] *Namque bujus opera* MS. Dan.

Tbyus, 77. 6.] Alii, *Tbuys*, vel *Tbuus*: alii, *Tbys*, vel *Tbus*: sed utrum scribatur, parum refert. Lambin. tamen malit legi *Tbys*, vel *Tbus*, ex Athenæi lib. iv. cap. 1. et lib. x. ubi Athen. hunc regem vocat Θῦν, et maxime gulæ deditum fuisse tradit.

A Pylæmene illo, quem Homerus Troico bello a Patrolo interfectum ait, 77. 7.] *Menelaum* hic pro *Patrolo* le-

legendum esse, ex narratione Homerica [l. E. ver. 578, 9.] nemo non videt.

Regi dicto audiens non erat, 77. 9.] Alii, *regis dicto*; sed nihil mutandum. Nepos in *Lysandro*, [p. 33. l. 7.] eodem modo loquitur, *qui quod dicto audientes imperatoribus suis non erant*.

Nibilo segnius, 77. 23.] Schott. *nibilo sequius*, vel *secius*.

Barbaque erat proluxa, 77. 30.] MS. *promissa*: atque ita quidam legi malunt, quia, ut aiunt, *promissa barba* sæpissime in auctoribus; *proluxa* rarissime occurrit: sed habet Virgil. *Ecl. viii. ver. 34.*

Hirsutumque supercilium, *proluxaque barba*.

* *Contexit*, 77. 31.] *textit* Ccd. Gif. Leid. Voff. B.

* *Agresti duplicique amiculo*, 78. 2.] *agresti duplici amiculo* Voff. B.

* *Aspicerent*, 78. 7.] *prospicerent* Van Stav. *conspicerent* Dan.

Fuit non nemo, qui agnosceret Thyum, Regique nuntiaret, 78. 9, 10.] Ita Longol. et Mendozian. Cod. ita Gebhard. aliique quamplur. alii tamen, *fuit nemo qui agnosceret Thyn, qui non regi nuntiaret*: atque ita MSS.

Nobilis, 78. 15.] Alii, *non vilis*.

* *Tradita est*, 78. 21.] *est* abest a Voff. B.

Imprudentem, 79. 5.] Ita MSS. alii, *imprudentem et imparatum*. Sed absunt hæc vocabula a MSS. Schopp.

* *Quam paratum*, 79. 6.] Alii, *et imparatum*. Sed, absunt hæc vocabula a MSS. Schopp.

* *Arma capit*, 79. 15.] *sumit* MSS. Gif. Leid. Boecl.

Ferentem, 79. 18.] Lambin. legi velit *ruentem*.

* *A conatu*, 79. 18.] *a conato* MS. Leid.

* *Se ipsum*, 79. 23.] *se ipse* MS. Leid. Voff. B.

Ad exercitum Acen, 79. 24.] Ita, inquit Gebhard. legendum esse, Viri doctiss. jamdudum statuerunt: alii, *ad exercitum acrem*: alii, *Agneæ*: alii, *Acensem*. Lambin. diu quid scribat, dubitans, tandem profert, *ad exercitum Aceum*. Tuto etiam legi posse existimat *exercitum Carem*; quia Cares gens erat bellicosissima. MSS. et Codd. antiquiss. *Ageen*.

* *Qui*

* *Qui ei diceret*, 79. 25.] *qui diceret* Leid. Voff. A.

* *His*, 79. 26.] *Hic* Van Stav..

* *Quo erat profectus*, 79. 27.] *quo erat profecturus* Leid. Regum, 80. 7.] Alii, *regiam*.

Mandroclem, 80. 17.] Sic MSS. alii, *Androdem*, et *Mandrodem*; Lambino placet *Androclem*.

Arfideum, 80. 26.] Sic MSS. et vulgata lectio. Lambin. et Schott. *Aridæum*. Justinus hunc vocat *Arridæum*.

* *Circumveniri*, 81. 3.] *circumiri* Leid. et Voff. A. *circui* Voff. B.

* *Perfuga*, 81. 12.] *profuga* Voff. B.

Qui dum ad hostes pervenerat, 81. 19.] Sic Schott. et Gebhard. sed Lambin. duas voces infarcit, scil. *tantum quod*. Mag. *qui tum*: alii, *qui vir dum*: alii, *qui tantum non*.

Schifmas, 82. 6.] Ita MSS. alii, *Sifynas*, et, inquit Gebhard. fortasse rectius; quia ad Persica nomina propius accedit.

Satius, 82. 23.] Vocem hanc alii omittunt.

Cardaces, 82. 27.] MSS. et Lambin. *Gardatas*: horum meminit Arrian. lib. ii. de gestis Alex.

Captianorum, 83. 1.] Sic MSS. Quidam, *Caspianorum*: sed hoc improbat Ortel. quia cæteri populi, quos Nepos hic recenset, regiones Asiæ minoris incolant. Alii, *Caspianorum*: fortasse rectius. Vid. indic.

* *Cecidissent*, 83. 9.] *cecidisset* MS. Leid. P. Dan. Voff. A. C.

* *Pugnatum est*, 83. 10.] *pugnatum erat* Voff. A.

Ut inf. copiis, ita superior, &c. 83. 11.] Alii, *semperque inf. copiis, superior*, &c.

Ornatus vestitu militari, 84. 6.] Ita excerpta P. Daniel. alii, *ornatu, vestituque militari*.

* *Promitteret*, 84. 21.] *permitteret* Excerpt. P. Dan.

* *Hanc ut accepit, simulat se suscepisse cum rege inimicitiam*, 84. 24.] *Hanc ut accepit a rege missam* Van Stav. *Hanc ut recepit a rege* Voff. A. *Hanc ut accepit, a rege missas copias parat* Voff. B.

Si-

Simulat se suscepisse cum rege inimicitiam, 84. 24.]
Hæc alii omittunt.

Ubi telum erat positum, 85. 24.] Lambinus hic Nepotem male vocabulo *teli* usum fuisse arguit. *Gladii* enim, inquit, non sunt *tela*, neque *gladiatorum* appellatione *tela* continentur. Mirantur alii quid sibi voluit commentator voluminosus; certe *telum* est omne id, quo quis cominus eminufve se valet defendere.

IN EPAMINONDA.

* *Carmina cantare, 88. 2.]* abest *carmina* a MSS. Dan. Leid.

Magnæ laudi erant, 88. 14.] Alii, *magni erant.*

* *Ad atletarum usum, 88. 17.]* abest *ad* a Voss. B.

Currendo; et luctando ad eum finem, quoad stans complecti posset, atque contendere; 88. 19.] MSS. omittunt *luctando*. Freinshem. leg. *quoad astans*. Hic locus valde obscurus editorum torfit judicia; et variæ extant de eo doctiss. viror. conjecturæ. Sed manet adhuc nodus, et adhuc tenebris, ut inquiunt scholiastæ, plusquam Cimmeriis laboramus. Videamus autem num aliquid lucis afferat Gronovii de hoc loco ad Boecl. epistola. Memini, inquit, me tecum verba fecisse de loco hoc Nepotis in Epaminonda, *Itaque exercebatur plurimum currendo; et luctando, quoad stans complecti posset, atque contendere*: ubi nihil placet mutari. Duplex enim erat lucta; erecta, qua stantes, volutatoria, qua jacentes utebantur. Qui acrius et vehementius luctabantur, ne quidem lapsi et ad terram dejecti, certamini finem posuerunt; sed vel jacentes summis viribus nixi sunt, ut adversarios secum detractos, si forte, cogerent succumbere: quod innuere videtur Justin. lib. xxxi. cap. 5. *Cum Romano, seu occupaveris prior aliqua, seu viceris, tum etiam cum victo et jacente luctandum esse.* Ab eo autem volutatorio genere luctandi abstinuisse Nepos ait Epaminondam, et certamen eo usque produxisse, *quoad stans et erectus, nondum jacens, aut genibus nixus, adversarium complecti posset,*

posset, et *nodis* stringere. Jacentis enim contentio ad athletas peritissimos, de victoria et plausu sollicitos, pertinuit. Epaminondas autem in palæstra versabatur, non tam ut victoriam reportaret, quam ut vires corporis exercebat, et robustus, promptus, et agilis miles evaderet; ex pacto igitur cum luctatore egit, ut si alteruter supplantatus collaberetur, ambo certaminis definerent: hæc verba *usque ad eum finem*, non ut alii arbitrantur signif. *ea de causa*, sed *huc usque*: ita Cic. in Orat. contra Verr. *Manfit in conditione atque pacto usque ad eum finem, dum iudices rejehti essent.*

* *In armis vero plurimum*, 88. 21.] *In armis plurimum* Van Stav.

* *Deductus*, 89. 6.] *adductus* MSS. Dan. Leid; *eductus* Leid. m. *aductus* Voff. B.

Micythum, 89. 26.] Cod. vet. *Michitum*: alii, *Micytum*: alii, *Mythicum*: alii, *Asopicum*.

* *Ad me ereptum*, 90. 13.] *id ad me ereptum* MS. Dan.

* *Quo se duci*, 90. 15.] *quo se deduci* Codd. Dan. et Boecl.

Abstinentiæ erit hoc satis testimonium, 90. 20.] Hic Lambin. aut addi velit *magnum*, aut ita legi, *Hoc testimonium abstinentiæ, quod exposuimus sat erit.* Sed hunc castigat Gebhard. et antiquam loquendi formulam defendit. Ita Ovid. Metam. lib. iii. ver. 149.

Fortunamque dies habuit satis—.

Ita etiam Cic. ad Attic. l. 12. *Si satis consilium qua de re haberem.*

Meneclidem, 90. 30.] Sic MSS. alii, *Menedidem*. Hunc tamen Plutarch. in Pelop. *Meneclidem* vocat, traditque fuisse δινότατον μὲν λέγειν, ἀκόλαστον δὲ καὶ παροῦν τὸν τρόπον. Quod et ipse Nepos infra non longe testatur.

Insolentiam, 91. 15.] Hæc vox Lambino tanquam aliena displicet, eam tamen non audet delere.

* *Procreasset*, 92. 6.] *procreasse* MSS. Bos.

Testimonia, 92. 24.] Lambin. *testimonio*: sed nihil mutandum.

* *Plebiscito*,

* *Plebiscito*, 93. 12.] *populiscito* Codd. Gif. Dan. Ed. Ultraj.

Ut in periculo suo, 94. 3.] Sic MSS. et Cod. vet. Lambin. vero conjicit legendum esse *in cippo suo*: Memmii *in scapulo*: Mag. *breviculo*: Longol. *peristylis*: Ald. *sepulcro*: alii alio modo. Plutarch. et Ælian. *σῆλην* vocant; quod idem est ac *cippus*, vel titulus sepulchri, adeo ut hic sit sensus, *ut in periculo conscribant*, i. e. in sepulchri titulo enarrent. Proprie *periculum* est quod Gr. *ἱλαρχος*, titulus, vel index ad aliquid declarandum: hinc *periculum alicujus rei facere*, est *ἱλαρχον ποιεῖν*. Unde et *periclitari* pro *explorare*, et *cognoscere* etiam apud Ciceron. et *periclitari naturas locorum*, Solin. Inde et *pericula magistratuum* apud Cic. in Verr. III. 79. sc. tabellæ, ex quibus sententiam recitabant.

Animam statim emissurum, 95. 1.] Ita MS. alii, *amissurum*. Utrumque legi potest. Plaut. jocosè, *cave ne quid animæ emittat*. Cic. pro Sex. Rosc. Amer. 11. *per summum dedecus vitam amittere*.

Domi se retinuit, 95. 18.] MS. *domo se tenuit*: alii, *domum se retinuit*: alii, *continuit*.

IN PELOPIDA.

Historicis, 96. 1.] Sic MSS. alii, *bistoriis*. Utrumque legi potest.

Qui adversus resistere auderent, 96. 23.] Sic MSS. et lib. quamplur. Sed en mirum, clamat Lambin. loquendi genus! Atque ideo legendum contendit, *qui sibi resistere auderent*, deleta voce *adversus*; vel certe, *qui se advers.* &c. sed non mutanda est lectio, quoties Lambin. vocem tollit.

* *Alterius*, 97. 2.] *alteriusque* Libb. Dan. et Boeckl.

* *Carebat*, 97. 5.] Abest a Voss. A.

Diem delegerunt ad inimicos opprimendos, civitatemque liberandam eum, quo maximi magistratus simul consueverant epulari, 97. 12.] Locus hic, inquit Courtin. minus obscurus videretur, si hoc ordine legeretur; *ad*
L *inimicos*

inimicos opprimendos civitatemque liberandam, diem cum delegerunt, quo maximi magistratus simul epulari consueverant. Rem hanc narrat Xenoph. de reb. Gr. l. v. c. 14.

* *Percussa*, 97. 21.] *perculsa* Dan. et q. edd. ut infra l. 27.

Imperiosa majestas, 97. 25.] Ita Lambin. et alii quamplur. MS. *imperii majest.* alii, *imperio majest.* atque ita Cod. vet. P. Daniel.

* *Cecidit*, 97. 27.] *concidit* Dan. Sav. Schott. Boecl.

Domum Cbaronis devenerunt. 98. 2.] Sic MSS. alii, *Coronis*: alii, *diverterunt.* Apud Xenoph. l. v. c. 14. de reb. Gr. legitur *Cbaronis*, quem pariter unum ex conjuratis, sed minime a tyrannibus suspectum ait, δι-
νυκτέριον—παρὰ Χάρωνι τινι καὶ τὴν ἐπιῆσαι ἡμέραν δι-
μέρουσαν. &c.

* *Calamitati*, 98. 7.] MS. *soliditati.*

Ab Archia hierophante, Archia, 98. 13.] Hic locus varie legitur. MSS. *ab Archino uno ex his, Archia*: alii, *ab Archia uno Trinarchia*, corrupte. Rectius in Pelop. Plutarch. ἦκε γάρ τις ἐξ Ἀθηναίων παρὰ Ἀρχίῃ τῷ ἱεροφάντῃ πρὸς Ἀρχίαν τὸν ὁμάντυμον ξένον ὄντα καὶ φίλον, ἐπιστολὴν κομίζων, &c. Ergo ille Atheniensis, qui scripsit, vocabatur *Archias*, qui ἱεροφάντης, i. e. Aedituus seu sacrorum praefes; et ille, cui scribebatur, *Archias* etiam nuncupabatur, et summam Thebis potestatem obtinebat. Vide Xenoph. l. v. de reb. Gr. c. 14.

* *In pulvinum*, 98. 18.] *sub pulvinum* Codd. Dan. et Boecl. Voff. A. B.

* *Severas*, 98. 19.] *serias* Van Stav.

* *Diximus*, 98. 30.] *docuimus* Leid. et Voff. A.

* *Digressus* 99. 29.] *degressus* Van Stav.

* *Cecidit*, 99. 30.] *concidit* Dan. Leid.

Secunda victoria, 100. 1.] Lambin. malit legi, *secunda pugna.*

IN AGESILAO.

* *Proclis*, 101. 8.] *Procli* Leid. m. et Voff. A.

* *Itaque uterque*, 101. 12.] *utraque* MS. Leid. Ed. Ultraj.

Primum

Primum ratio babebatur, ibid.] Sic MS. et Cod. vetust. Mag. autem, *primus in eo babebatur*: Longol. *primum id eo babebat*.

Vivus non agnorat, 101. 18.] MS. *natum non agnorat*: alii, *vivens*; quod probat Gebhard.

* *Dimicare, 102. 6.]* *dimicari* MSS. Dan. et Boecl. Leid. m. et Voff. A. B.

* *Classen, pedestresque exercitus, 102. 8.]* *classis, pedestrisque exercitus* MS. Boecl.

* *Pervenit, 102. 10.]* *perveniret* Voff. B.

Imparatos imprudentesque, 102. 12.] Longol. *imparatores imparatos imprudentesque*: sed vitiose.

Amiciores, 102. 29.] Hanc vocem delet Lambin. reclamantibus omnibus libris, tam editis, quam MSS.

Huic, 103. 19.] Freinshem. legend. censuit *Hinc*.

* *In quo, 103. 26.]* *In eo* Voff. A.

* *Magna erat præda potitus, 103. 30.]* *magni erat præda potitus* Voff. B.

* *Cum animo, 104. 7.]* *cum jam animo* MS. Dan.

Ephorum jussu, 104. 9.] Sic MS. alii, *Ephorum missu*.

* *Steterunt, 105. 28.]* *steterint* MS. Boecl.

* *A cujusvis inopis, 107. 12.]* *cuiusvis inopis* Lib. opt. Boecl.

* *In corpore, exiguus, 107. 15.]* *corpore exiguo* MSS. Voff. Leid. A. B.

* *Virtutem, 107. 19.]* *virtutes* Leid. m. Voff. A. B.

* *Iffet. 107. 21.]* *ivisset* Van Stav.

Nectanebe, 108. 11.] Sic hunc appellant Plutarch. Diod. Sic. et Polyæn. alii, *Natbabide*.

* *Perferre possent, 108. 16.]* *pöfset perferri* MS. Leid.

IN EUMENE.

Eumenes Cardianus, 109. 1.] Sic MSS. alii, *Sardinianus*, et *Sardinianus*; sed minus recte. Nam ex Cardia urbe Thraciæ ortus erat Eumenes, in cujus gratiam civitatem istam immunem a tributis fecisse Philippum Macedon. reg. tradit Alex. Myndius.

Non ille quidem major, 109. 2.] Sic MSS. et vett. Codd. Schott. Savar. et Mag. At Lambin. addit *fuiisset*; Longol.

Longol. *evafiffet*: sed absque utrovis additamento locus hic facillime intelligitur.

Quod magnos homines virtute metimur, non fortuna, 109. 4.] Sic MSS. et libri emendatior. alii, quod mag. bom. virt. metiuntur, non fort. prudentes.

* *Cecidiffet*, 109. 5.] *incidiffet* Longol. Lamb. Leid. m.

Alteri, 110. 6.] MSS. *alteræ*: quod prob. Sciopp. et Lambin.

* *Præfecerat eum*, 111. 11.] *Præfecerat hunc* MSS. Boecl. Voff. B.

Summa imperii potirentur, 111. 24.] Alii, *summam imp. potirentur*: quod non improbandum, quia vetus loquendi modus.

* *Cognoscerent*, 111. 25.] *cognosfent* Membran. Schott. et Boecl.

* *Pedester*, 112. 20.] *pedestris* Voff. A.

* *Minuebant*, 113. 8.] *imminuebant* MS. Boecl.

* *Circumventus est*, 113. 14.] *circuitus* Voff. A.

Post verberibus, 113. 25.] Alii, *posterioribus*.

* *Castrum sub dio habere*, 114. 4.] *Castrum subsidia habere* MSS. Argent. Ven. Flor.

In Parætacis, 115. 20.] Ita Lambin. Gebhard. et Courtin. MS. *impar ætatis*: alii, *imparatus*; sed corrupte.

* *Acie instructa*, 115. 21.] *acie structa* MSS. Boecl. Voff. B.

Certos, 117. 13.] Alii, *fidos*.

Erant, 117. 14.] Alii, *eant*.

* *Non prodere*, 118. 10.] *non perdere* MSS. Scheff. Boecl.

* *Conservaret*, 118. 27.] *servaret* Ed. Boecl.

Uteretur, 119. 9.] MS. *deuteretur*.

* *Hic cum plerique omnes primo perturbati*, 119. 23.] *Hoc cum primo perturbati* MS. Boecl. *Hic cum omnes vel primo perturbati* Ed. Col.

Paruisset, 120. 15.] MSS. *apparuisset*; rectius forsan. *Apparuisset*, i. e. officia aulica præstitisset. Serv. ad illud Virg. *Æneid.* XII. 849. de Diris,

Hæ

Hæ Jovis ad solium, sævique ad limina regis

Apparent ———.

notat *apparent*, i. e. præsto sunt ad obsequium.

Principes, 120. 31.] Sic MSS. alii, *participes*; atque ita Schott.

Propinquis ejus, 121. 3.] Lambin. addit *amicis*.

* *Hi militari, boneſtoque funere*, 121. 4.] *Hi militari boneſto funere* Voff. B. Ed. Boecl.

IN PHOCIONE.

Enim, 122. 6.] MS. *autem*.

* *Ditiſſimus*, 122. 7.] *divitiſſimus* Codd. Gif. Voff. A.

Dabantur, 122. 9.] Sic Schott. et Savaro ſecuti MSS. alii, *mandabantur*.

Manſiſſet, 122. 20.] Alii, *permanſiſſet*; atque ita Courtin. MSS. et Cod. vetuſt. *pervenſiſſet*.

* *Primo cum Demade*, 122. 22.] *Primo quod cum Demade* Cod. Leid.

* *Mereri*, 123. 2.] *meriti* Ed. Boecl. Voff. A.

* *Plebifcito*, 123. 2.] *populiſcito* MS. Schott. Ed. Ultraj.

* *Quia*, 123. 12.] *quod* MS. Boecl. Leid. m.

Piræeo Athenienſium, 123. 14.] Lambin. legendum cenſet *Piræeo Athenienſium portui*, vel delendum *Atbenienſ*. ſed nihil mutat.

Sine quo Athenæ omnino eſſe non poſſunt, 123. 21.] Hæc verba in Lambini edit. tranſponuntur, et iſta verba ſequuntur, ſc. *ne armatis quidem præeſſe voluit*, lin. 23. ejusd. pag. atque ita tranſponuntur in MSS.

Nitebatur, 123. 29.] Alii, *utebatur*; atque ita MSS. et Cod. vetuſt.

* *Propulit*, 124. 4.] *propulit* Leid. m. Voff. A. Edd. Col. Ultraj. *perpulit*. Voff. B.

Agonide, 124. 12.] Alii, *Agnonide*: MSS. *Agnone*. Sed ex Plutarcho patet legendum eſſe *Agnonide*, qui fuit, ut ipſe ait, ſycophanta. Verum *Agnonis* hominis deliciis affluentis meminit Athenæus l. xii. c. 18.

Ex consilii sententia, 124. 13.] Alii, *ex consimili sententia*; quam lectionem tuetur Savaro, amplectitur Courtinus.

IN TIMOLEONTE.

Timoleon, 126. 1.] Cum serio animadvertisset Lambinus Scepticos quosdam Scholiastas inter se lites movisse, utrum *Timoleon* scribendum esset cum *T* et *i*, aut *Thymoleon* cum *Tb* et *y*, ut hab. MSS. et hanc controversiam nodum esse se vindice dignissimum judicasset; ne qui inter se deinceps ambigant, aut ne quis posthac de hac re audeat dubitare, consensit tripodem, et satis pro imperio statuit scribendum esse *Timoleon* sine aspirationis nota, et cum *i* Latina vocali, non Græca: si quis tamen adhuc hanc rem in dubium vocare ausit, si quis Lambino diffidere, si quis—nequeo sane illi gravius succensere.

Timophanes, 126. 13.] Alii, *Timophantes*.

* *Abfuit* 126. 15.] *afuit* Voss. B.

* *Legibus obtemperare*, 126. 17.] *legibus parere* Cod. Gif. Ed. Ultraj.

Sanctius, 126. 18.] Alii, *satius*.

* *Et invidia laudem virtutis obtinebant*, 127. 6.] Abfunt hæc verba a Voss. C.

Rebus, 127. 10.] Ita MSS. alii, *verbis*.

Detrusisset, 127. 28.] Alii, *detulisset*: alii, *depulisset*.

Deleta, 128. 17.] Sic Lambin. et alii. Savaro *deserta* tuetur.

* *Toti insulæ*, 128. 19.] *totæ insulæ* Cod. Gif.

Agi, 129. 26.] MSS. *geri*.

Voti damnatum, 130. 15.] MS. *compotem*. Utrumque legi potest. Virg. Ecl. V. 80. habet

—*damnabis tu quoque voti*:

et Horat. in Arte Poet. v. 76.

—*voti sententia compos*.

IN REGIBUS.

Hi fere fuerunt, &c. 131. 1.] Hæc de Regibus a vita Timoleontis in MSS. non separantur. Cod. etiam Leidens. nullam hic agnoscit distinctionem, neque aliæ editiones, non paucae, a vita Timoleontis sejungunt.

Græcia gentis, ibid.] Alii, *Græcæ gentis*. Sed Græcia gens dicitur, quemadmodum Italia terra, Hispania regio, &c.

* *Videantur*, 131. 2.] *videbantur* Lib. opt. Boecl. Voff. B. *viderentur* Leid. m.

Attingere, 131. 3.] Alii, *adjungere*.

Lapide ictus, 132, 13.] MS. *lapidis ictu*.

Major annos, 132. 22.] *Lamb. annis* : sed hoc non probant Gebh. et Sav.

* *Multi reges*, 132. 27.] *magni reges* MSS. Schott. Leid. Boecl. Voff. A. C. Ed. Ultraj.

* *Hujus filius*, 132. 29.] *ejus filius* MS. Boecl.

* *In prælio*, 133. 1.] Absunt hæc verba a Leid.

IN HAMILCARE.

Barcas, 134. 2.] MS. *Barba*.

* *Cum ante ejus*, 134. 5.] *cum ejus* Voff. B.

Belli, 134. 15.] MS. *bellandi*.

* *Calamitates*, 134. 19.] *calamitatem* Van Stav.

Renovare, 134. 21.] MS. *revocare*.

Donicum aut vi certe vicissent, 134. 22.] Sic Schott. at Lambin. *donec aut virtute vicissent*. *Vi* etiam a MSS. abest.

Deleta, 135. 15.] Alii, *deserta*.

Valentissima, 135. 29.] Lambin. *opulentissima*.

* *Hispaniam mitteretur*, 136. 7.] *in Hispaniam mitteretur* MSS. Savar. et Boecl. Leid. m. et Voff. B. C.

* *Et formosus*, 136. 10.] Abest *et* a Leid. m. Voff. A. B. C.

* *Socero gener*, 136. 16.] *Socer a genero* Voff. B.

IN HANNIBALE.

MS. Cant. nullam inter vitam Hamilcaris et Hannibalis agnoscit distinctionem.

* *Videtur*, 138. 10.] *videretur* Lib. opt. Boecl.

Confirmavit, 138. 14.] MS. *conservavit*.

* *Adiit regem*, 139. 7.] *adiit ad regem* MSS. Sav. Boecl. Voff. A. B. C.

* *Simulque*, 139. 18.] *Simul me* MSS. Leid. Boecl. Voff. A. B. Ed. Col.

Diem, 139. 22.] MS. *ætatem*.

Ætate, 139. 29.] MS. *addit qua diximus*.

Bello, 140. 6.] *Omittitur* in MSS.

* *Neminem nisi victum*, 140. 13.] *neminem non victum* Leid.

* *Transitum*, 140. 18.] *transitu* Cod. vet. a Schott. infp. Leid. m. Voff. A. B. C. Ed. Boecl.

Ornatus, 140. 20.] Ita Gifan. correxit, quem sequi Lambin. MS. *oneratus*, atque ita Schott. At Gebhard. malit *ornatus*; jumenta enim, inquit, dorsuaria, ut cameli et muli, *onerantur*, elephantī vero *ornantur*, armantur, et armatis implentur.

Rhodanum, 140. 23.] Alii malunt *Ticinum* [Galliæ sc. Cifalpinæ fluv.] neque enim Polyb. neque Liv. neque Flor. tradiderunt P. Cornel. Scip. Cos. cum Hannibale ad *Rhodanum conflixisse*.

De Clastidio, 140. 25.] Lambin. hic aliquid deesse putat, et legend. *non longe a Clastidio*: sed, inquit Courtin. nihil hic deest, sed locus videtur potius explicandus; scilicet. Iterum Hannibal cum Scipione decertat, ut videret utri *Clastidium* cederet, quia oppidum erat ut tradit Liv. XXI. 48. quo magnam frumenti copiam Romani congefserant, atque ideo cum Scipione Hannibal de Clastidio decernit, quia futurum esset maximi momenti, si alterutrius partibus cesserit. Nam revera post pugnam ad Padum fluv. ex qua Hannibal victor discessit, misit statim sui exercitus partem ad oppidum illud occupandum, quia ipse
fra-

frumentum inopia laborabat; et hoc, inquit Liv. XXI. primum fuit Scipionis cum Hannibale certamen.

Tiberio Longo, 140. 27.] Hunc Liv. non *Tiberium*, sed *Titum* vocat.

Apenninum, 140. 30.] Alii, *Penminum*: sic dict. a Jove Pennino ibi olim culto, quod aram habuerit in vertice Alpium; *Pen* enim Gallis et Cambro-Britannis, et hodie *Pinn* Germanis, cacumen summum signat. Liv. XXI. 38. *Penminum* vocat.

* *Etiā tum premeretur*, 141. 2.] *etiā nunc premeretur* MSS. Boecl. Voff. B.

C. Centenium, 141. 6.] Alii, *Centronium*: quem a Senatu contra Hannibalem missum scribit Livius. At Polybius hunc a Cn. Servilio altero Consule, audito Hannibalis in Etruriam transitu, præmissum refert.

Cn. Servil. Geminum, 141. 12.] Sic legend. ex Polyb. Liv. et Appian. non ut vulgo, *P. Servil. Gemin.*

Obducta nocte, 141. 22.] Ita Mag. Lamb. et Savaro. alii, *adducta*. Minus recte, inquit Schott.

* *Jumentorum*, 141. 23.] *juvencorum* MSS. Boecl. Voff. A. C.

Perductum, 141. 30.] Schott. *productum*. Lambin. mavult *illectum*: sed, inquit Gebhard. nihil mutandum.

M. Claud. Marcell. quinquies Consulem, 142. 2.] Alii, *Quintum Consulem*. Marcellus autem fuit Consul cum T. Quintio Crispino, anno U. C. DCLV. ut constat ex Fastis.

* *Poneretur*, 143. 24.] *reponeretur* MSS. Leid. B. C.

Exulem judicarunt, 144. 3.] Alii, *dicarunt*.

* *Gortyniis praesentibus*, 145. 9.] *praesentibus principibus* MSS. Boecl. Leid. Voff. C.

In errorem ductis, 145. 11.] Cod. Boecl. *inductis*.

* *Secumque asportaret*, 145. 17.] *secumque duceret* Voff. B. Ed. Ultraj.

Arnavit, 145. 22.] Alii, *animavit*.

* *Excitavit*, 145. 22.] *exercuit* MSS.·Leid. Voff. B. Ed. Ultraj.

Decertaturi, 146. 3.] Cod. Gifan. Schott. et Courtin. *decreturi*.

* *Autem qua nave*, 146. 13.] *autem in qua nave* MS. Boecl.

* *Excitarunt*, 147. 10.] *concitarunt* MS. Boecl.

Puppes averterunt, 147. 14.] Lambin. rectius legi censet *adverterunt*, vel *proras averterunt*; quia praelio navali *proræ* diriguntur *adversæ*, in fuga *avertuntur proræ*, et *puppes* adversariis advertuntur. Sed hæc improbat Gronovius.

L. Quintium Flaminium Consulem, 147. 21.] Alii, *Flaminium Consularem*.

Senatui detulit, 147. 25.] Lambin. *ad Senatum detulit*.

* *Sibique ut dederet*, 147. 29.] *sibi dederet* MS. Boecl. Ed. Col.

* *Exitus haberet*, 148. 6.] *exitum sibi haberet* MS. Boecl.

* *Ne usu veniret*, ibid.] *ne usu eveniret* Leid. et Voff. A. C.

Atticus, 148. 24.] Alii, *Attius*; qui annorum septingentorum historiam uno libro complexus est, ut refert Cic. de Orat. et de Legib. I. 2. *Nam quid Attium commemorem? cujus loquacitas habet aliquid argutiarum, nec id tamen ex erudita illa Græcorum copia.*

Hujus bella, 149. 2.] Alii add. *gesta*. alii, *hujus belli gesta*.

Philænius, 149. 5.] Alii, *Philinus*: alii, *Silenus* ex Cic. de Divin. I. 24. Vid. Voff. Gr. Hist. I. I. c. 17.

IN CATONE.

Fragmentum hoc ex Lib. poster. C. Nep. post Attici vitam in MS. Bern. scriptumprehendimus: in MS. Cant. prorsus omissum.

Hæc

Hæredium, 150. 3.] Alii, *prædium*.

Hortatu, 150. 3.] Schott. ex MS. addit *inde*.

M. Perpenna Censorinus, 150. 6.] Alii, *M. Perpenna consobrinus*.

Senatu peracto, 151. 13.] Alii, *consulatu*.

Probabilis, 151. 27.] Alii leg. ex MSS. *probatissimus*.

* *Persecutus*, 152. 9.] *prosecutus* Leid. m. Voss. B.

Relegamus, 152. 19.] Alii, *delegamus*.

IN ATTICO.

Attici vita in MS. Cant. non reperitur, suo etiam MS. deesse monuit Boecler. in MS. tamen Bern. integram habemus, in nulla etiam, quod noverim, Edit. omittam.

Ab origine ultima stirpis Romanæ generatus, 153. 1.] Ita MSS. et lib. quamplur. Hunc locum tamen Manut. sic correxit, *e stirpe Romanæ generatus*. Lambin. delendum censet *generatus*, et reponend. *generosus*. Bosius divisim legit *genere natus*. At C. Barth. advers. l. 42. c. 29. leg. *ab origine ultima stirpis R. generatus*, h. e. inquit, *stirpis regię* : nam gens Pomponia originem suam referebat ad Numam Pompiliū, qui inter quatuor filios unum Pomponem vocavit, cujus nepotes Pomponii dicti sunt, quumque esset ultimus, ideo hic dicitur *ab origine ultima* : vel, ut aliis placet, *ultima* pro *prima* hic sumitur, ut apud Virg. *Æneid.* VII. 49. de Saturno primo Latini progenitore ;

— *tu sanguinis ultimus auctor*.

Arriperet, 153. 10.] MSS. *acciperet*.

* *Sæpe suis opibus*, 154. 16.] *sæpius suis opibus* Med. 1.

Verfuram, 154. 18.] MSS. *usuram*.

Aliquod ipsi et Piliæ, 155. 7.] Ita Lambin. Sed extant variæ Doctorum de hoc loco lites : alii leg. *ipsi et Pbidæ*, atque ita MSS. alii, *filia*, atque ita Fulv. Ursin. alii, *Philiæ*, sc. amicitia ; quod Atticus

amicitiæ cultor esset fidissimus. Lipsius Elect. i. c. 14. *ipsi et Fidei* legend. esse conjicit. Rutgerf. emendavit, aliquot *Pryce et Pœcile*, &c. quam lectionem in textum recepit Courtin. eam tamen fatetur esse obscuram, et intellectu difficillimam. In tanta lectionum varietate, quænam sit genuina si noscam, utinam meum caput merdis albis corvi inquinent: *Piliam* vero Attici fuisse uxorem certum est ex Cic. Epist. ad Attic. IV. 4. item XIV. 15. et alibi.

Ut eandem et patriam haberet, et dominam, 155. 13.] Sic Lambin. et alii. MSS. tamen, *et domum eandem et patr. haberet*; atque ita Gebhard. et Courtin. Neutra lectio videtur admodum perspicua. Vide tamen in Ind. *domicil.*

Possset addi, 155. 26.] Sic MSS. Gebhard. et Courtin. Alii omittunt *addi*.

Quinquaginta mill. 156. 12.] MSS. *quadraginta*.

Diem, 156. 15.] Alii, *discedentem*.

Optimarum partium, 157. 10.] Alii, *optimatum*, approbante Schotto. Cicero tamen in Epistolis, cum de civilibus discordiis loquitur, Atticum tradit *a bonis nunquam dissentire, cum bonis facere, bonis viris jungi velle*, &c.

Neque geri, 157. 18.] Rutgerf. *retineri*: alii, *neque geri e Republica*.

* *Neque geri sine periculo*, ibid.] *neque res geri sine periculo* Cod. Med. *neque retineri sine periculo* Rutg. Var. Lect. 1.

* *Neque suo nomine*, 157. 21.] *neque* abest a Vatic. C.

* *Neque se quoquam movit*, 158. 8.] *neque quoquam movit* e V. C. Schopp.

Non junctus, 158. 11.] Alii, *conjunctum*: Urfin. *conviventem*: Lambin. *non secutus*.

* *Secutum est illud*, 158. 23.] *Secutum est illud tempus* Vet. lib. Schopp. MS. Bosii.

* *Officia amicis præstanda*, 159. 5.] *amoris officia præstanda* MS. Med. 1.

Dicis causa, 159. 14.] Savaro ex MSS. legit *necis causa*;

causa; atque ita codices nostri MSS. Sed contra Lambin. et Schott. *dicis causa*: quam lectionem probant Gebh. et Courtin. nam *dicis causa*, *dicis gratia*, antiqua est loquendi formula, Angl. *for form's or fashion's sake*: quia Brutus et Cassius per speciem et nomen provinciar. a Rep. remoti fuerunt, et quasi in exilium missi; sic Cic. Epist. ad Attic. I. 18. Orat. pro Muræna, 12. [in Verrem IV. 24.] et alibi.

* *Muneri mist*, 159. 17.] *numerari mist* MS. Cod. Med.

* *Augetur*, 159. 27.] *agitur* Leid. m. Voff. C.

* *Sed etiam amici*, 159. 30.] *sed etiam qui* MSS. apud Van Stav.

* *Commoditatem*, 160. 1.] *commendationem* Cod. Gif. Leid.

Stiterit vadimonium, 160. 14.] Alii, *præstiterit*. Vid. *vadim.* in indice.

* *Sed sensus ejus*, 160. 26.] *sed sensim* is Leid. m. Voff. A.

* *Se cum et Gell. Can.* 161. 20.] *se cum, et illius causa* Gell. Can. Van Stav. *ejus causa* MS. Schopp.

Gell. Canium, 161. 21.] *Quidam Canum*. Sed Martial.

Gaudent jocosæ Canio suo Gades.

* *Ut se emerfit*, 162. 3.] *ut se emerferat* Casp. Barth. Adversar. lib. 49. cap. 13.

Prætorium, 162. 11.] Alii, *prætozem*.

* *Instituit*, 162. 12.] *instituerit* Cod. Gif.

Non necessaria, 162. 15.] Freinshem. *etiam necessaria*.

Percepta, 162. 26.] Sic vulg. lect. alii, *præcepta*: quod Lambin. exponit ante *accepta*: sed nihil mutandum.

Jure plecteretur, 162. 31.] Alii omittunt *jure*.

* *Sub illa proscriptione*, 163. 14.] *sub ipsa proscriptione* Voff. A. C.

* *Qui complures annos*, 163. 16.] *qui cum eo complures annos* Van Stav.

* *Athenis*,

* *Athenis habitabat*, 163. 17.] Abest *Athenis* ■ Voff. C.

Supellex modica, non multa, ut in neutram partem conspici possit, 165. 1.] Ita scripsisse Nepotem ex præcedentibus, inquit Grænov. patet; omnes enim antitheses ita sunt conceptæ, ut quid fuerit, affirmet, quid non, neget. *Elegans*, non *magnificus*, *splendidus*, non *sumptuosus*, &c. Sic etiam *supellex ei modica*, non *sumptuosa*, h. e. *modo*, non *copia*, *æstimanda*, ut in neutram partem notari posset, neque *sordium*, quia aderat *modus*, neque *luxus*, quia nihil aderat superfluum. Alii leg. *Supellex non modica*, non *multa*, atque ita Gebhard. et Courtin. quæ lectio, si probe intelligatur, ad idem fere redit.

* *Quod semel admisisset*, 166. 10.] *quod semel annuisset* Codd. Gif. Voff. A. C.

* *Enumeravit*, 168. 7.] *enumeraverit* Leid. Voff. A. C. Edd. vett.

* *Quod civis Romanus*, 169. 8.] *quod nemo adhuc civis Romanus* Codd. Gif. et Leid.

* *Quo non aliquid*, 169. 24.] *quum modo aliquid* • Cod. Leid.

Ex ultimis terris, 170. 3.] Alii, *exul tum bis terris* : sed minus recte.

Incidere, 170. 10.] Alii, *intercedere*.

Fistula putris, 170. 28.] Ita Lambin. et alii quamplur. Savaro, *fistula puris*. De *fistula* v. Ind.

* *Nihil necesse*, 171. 6.] *nihil necesse est* MSS. Gif. Savar. Schott.

* *Nihilque reliqui feci*, 171. 8.] *me nihil reliqui fecisse* MSS. Leid. Voff. A. B. C. Ed. Rom.

* *Ne id*, 171. 20.] *ne ad id* Leid. Voff. C. Ed. Rom.

* *Sibi acceleraret*, 171. 21.] Abest *sibi* a Van Stav.

IN EPIST. CORNELIÆ MATR. GRACCHOR.

Atque esse, 187.] Pighius omit. *esse*.

Ea

Ea persequi, ibid.] Pro *ea* idem mavult *eos*.

Te, ibid.] Idem mavult *tu*.

Quæ pausa erit, 188.] Alii, *quæ causa erit*: sed corrupte.

Et quando, ibid.] Gebh. et Gifan. *ecquando*, h. e. *an aliquando*.

Et absentes et præsentis molestius desistere, ibid.] Alii, *et habentes et præsentis*; atque ita MSS. alii, *præbentes*: alii, *molestius desinere*: sed hic locus videtur esse mancus.

Et invocabis Deum parentem, ibid.] Ita MSS. Rutgersf. legend. esse conjicit, *Invocabis Deum parentem, numen*. alii, *invoc. Deos manes parentis*.

Non pudebit, ibid.] Alii, *ne pudeat*.

Deum preces expetere, ibid.] Alii *pacem expetere*: quod minus capio.

Placere possis, ibid.] Sic MSS. Alii, *placare*: sed minus recte.

I N D E X
RERUM ET VERBORUM.

INDEX

RERUM ET VERBORUM,

QUÆ IN

CORNELIO NĒPOTE

OCCURRUNT.

Prior numerus paginam, posterior lineam denotat.

A.

- A** FUNDAMENTIS, sc. *funditus*, 128, 23. *et alibi*, a puero, sc. *a pueritia*, 30, 3. a stirpe, sc. *ab origine familiæ*, 168, 7.
 ab tenui initio, sc. *occasione et ope rei tam parvæ*, 97, 17.
 abalienaret, 102, 26. abalienarunt, sc. *hostem fecerunt*, 135, 17.
 abdidit se penitus in Thraciam, sc. *tantum in finem securitatis*, 45, 1.
 abductum, 55, 31.
 aberat, 70, 29. *et alibi*. abesse, 79, 11. abesse a persona principis, sc. *haud decere, non convenire*, 87, 6. abesset, 17, 30. *et alibi*.
 abest, sc. *distat*, 6, 26. 142, 20. *et alibi*. absuit a cupiditate pecuniæ, 163, 11. a societate sceleris, 126, 15. ab insolentia gloriæ, 105, 17. absuturos, 71, 1.
 abhorre a consilio, 6, 3. abhorrent a morib: 165, 19.
 abjectis, 71, 21. abjecto, sc. *adversa fortuna prostrato*, 159, 17. abjicit, 145, 14.
 abit, 48, 16.
 abreptos, sc. *de iis, qui ex solo patrio in aliud trahuntur*, 6, 23. abripiebat, sc. *intercipiebat*, 78, 31.
 abrogarent magistratum, 43, 18. abrogatum imperium, 93, 10.
 abscesserunt, 94, 23. abscessissent, 67, 23.
 absens, 17, 23. *et alibi*. absente, 73, 31. *et alibi*. absentes, 113, 4. *et alibi*. absenti, 43, 17. absentium, 104, 15.

abfor-

- absolutus capitis, 9. 22. absolutus iudicium sententiis, 35, 3. absoluitur, 25, 28.
- abstinentia, animi, sc. pecunia non corrumpendi, 89, 22. abstinentia, sc. innocentia et continentia, 22, 30. abstinentiæ, 90, 20.
- abstinuisset, 171, 24.
- abstrahebatur, 79, 2.
- abstulerunt, 45, 5.
- abundans, 116, 18. abundaret, 113, 10.
- ac, sc. quam, 103, 24. relat. ad aliter, 135, 11. ac, sicut, 143, 21.
- accedere ad manum, sc. collatis signis dimicare, 113, 11. accederent ad consilium, sc. sententiam comprobarent, 5, 28. accedit, 2, 20. et alibi. accefferant, sc. addita erant, 88, 24. accefferunt, 6, 24. accessio, sc. additament. 165, 20. accessisse, 170, 30. accessisset, 3, 19. accessit, 9, 4. accessit ad remp. sc. ad remp. essependam, 52, 2. et alibi. accessurum, 7, 8.
- acceleraret, 171, 21.
- acceperat vulnera, 9, 19. et alibi. pecuniam, 55, 11. injuriam, 162, 24. acceperit usuram, 154, 21. accepisse, 94, 30. accepissem, sc. approbasssem, 139, 15. accepisset, 27, 3. et alibi. accepit, 61, 22. accepit conditionem, 83, 21. imperium, 136, 22. accepta, 135, 8. acceptam, 72, 2. acceptum male, sc. praelio fufum, 115, 23. acceptum, sc. probatum, 143, 9. accepturos, 52, 15. accipere, 90, 4. et alibi. acciperet, 89, 17. et alibi. acciperetur auri. 127, 26. accipiebat, 42, 18.
- accidebat, 83, 15. accideret, 170, 29. acciderunt, 76, 8. accidisse, 42, 4. accidisset, 80, 7. accidit, 3, 7. et alibi sæpius.
- accredidit, 78, 11.
- acrescere, 170, 30.
- accubanti, 98, 16. accubuissent, 107, 25.
- accurate, 35, 21. accuratissime, 35, 28. accuratius, 46, 1.
- accusabantur, 93, 24. accusandi, 53, 25. accusantur, 74, 16. accusarat, 35, 29. accusarent, 17, 20. et alibi. aceusaretur, 39, 17. et alibi. accusator, 36, 4. accusatus, 9, 15. et alibi. accusatus est, 9, 28. accusatus esset, 124, 12. accusavit, 157, 22.
- Acen, 79, 24. Ace Phœniciæ erat civitas, quæ et postea Ptolemais dicta est: in sacris literis vocatur Accho. Judic. i. 31.
- acer, sc. irritabilis, 74, 14.
- acerba mors, sc. luctuosa, quia immatura, 32, 4. metaph. ducta a fructib. arbor. qui ante maturitatem acerbi sunt: ita Virg. Æneid. VI. 429. — funere merfit acerbo. acerbiore imperio, sc. magis crudeli, 114, 17. acerbitate, sc. rigore et oppon. obsequia, 62, 4. actibitate, sc. servitiam, 30, 18.
- acerrime, sc. summo cum studio, 142, 27. acerrimi viri, sc. promptissimi, expeditissimi, 40, 24. acerrimo concursu, 112, 7. acerrimum leonem, sc. ferocissim. 118, 25.
- Acharmanas, 73, 1. sc. populum Acharmanæ, region. Epiri in Austrum tendentis, quæ nunc la Carnia, et il Despotato.

Ache

Acheronte, sc. morte, 64, 30. *Acheron est Epiri fluv. apud Geographos; apud Poetas, Inferor. Sic dict. ἀχέρων ὁ πῆμα, qu. doloris fluv.*

acie, sc. exercitu, 7, 22. et alibi. acies instructa, sc. opposit. prælio fortuito, et in itinere commisso, 115, 21. acie decernere, 7, 5. in aciem producere—millia, 8, 1.

Acæum exercitum, 80, 14. v. *Acen.*

acquiescere, 85, 25. acquievit, sc. obiit, post varios labores, et inquietam vitam, *Mors sæpe in auctorib. quieti vel somno assimilatur.*

acrius, 112, 17.

acroama, 165, 13. *acroamata autem constabant partim seriis, partim jocosis recitationibus, adjunctis etiam cantorum et tibicinum modulis. Vid. Plutarch. Sympot. Acroama etiam vel pro aliquo recitante quid, vel pro ipsa auditione Græci acceperunt. Vid. Casaubon. in Suetonii August. cap. 71.*

Acta, sc. littore, 107, 22. *proprie Attica vox, quæ etiam usurpatur a Virg. Æn. V. 613.*

At procul in solâ secretæ Troades acta

Amissum Anchisen flebant — .

acta est, 156, 9. actorem, 155, 9.

acumini ingenii, 47, 13.

acutius, 82, 3. acutus ad fraudem, sc. *callidissim.* 62, 27.

ad, sc. *prope*, 139, 18. *usque ad*, 161, 13. et alibi.

adamavit, 58, 18.

addi, 155, 26. addidit in edictum res novas, sc. *novas tulit leges*, 151, 17.

addubitat, 56, 3.

adducebantur, 60, 7. adducebat, 89, 18. adducerent, 139, 3. adduceret, 114, 25. adductus precibus, sc. *permotus*, 58, 22. adducuntur in opinionem, 81, 21. adducti ad desperationem, sc. *reducti*, 119, 27.

addunt, 13, 2.

adduxit in consuetudinem, 67, 5.

adempta, 90, 13.

adeo, 6, 3. et alibi. adeoque, 8, 5. adeo ut, 11, 3. et alibi.

adepti, 69, 18. adeptus, 19, 10. adeptus est, 67, 12.

aderant, 26, 6. aderat, 57, 20. adfuit, 99, 6. et alibi.

adhibendam, 27, 14. adhibendus est modus, 90, 22. adhibere celeritatem, 117, 6. adhibetur, sc. *admittitur*, 2, 18. adhibuerim, 171, 5. adhibuit memoriam, 93, 1.

adhuc, 8, 7.

adjacent, 73, 2.

adiisse pericula, 130, 10. adiit, 16, 30.

adipisceretur, 114, 15.

adire, 16, 11. adit, 62, 28. aditum, 26, 6. aditus, 10, 14.

Adimantus, datus cum Thrasybulo collega Alcibiadi, in rep. administranda, 43, 3.

adjugebat, 145, 25. adjungi, 45, 18. adjunctam. 61, 9. adjunctis,

- junctis, 106, 20. adjunxerant, 41, 26. adjunxerat, 110, 21. ad-
 junxero, 95. 25. adjunxit, sc. *hæc addidit verba*, 139, 9.
 adjutum, 128, 8. adjutus est, 4, 12. adjutor datus, sc. *collega belli
 gerendi*, 70, 1. adjuvante, 25, 16. adjuvari, 118, 13. adjuve-
 rant, 8, 28. adjuvit, 160, 9.
 Admetum, *Molossor. reg.* 17, 28.
 administrabantur, 58, 1. administranda, 91, 1. administrando,
 58, 3. administrare bellum, 115, 15. administrarunt rem non
 sine cura, sc. *non sine sollicitudine gesserunt*, 54. 27. administrata,
 52, 11. administravit, 69, 20. *et alibi*.
 admirabile, 60, 28. admirabuntur, 1, 11. admiranda, 152, 14.
 admirandum, 88, 28. admirans, 19, 15. admirarentur, 37, 18.
et alibi. admirari, 107, 19. *et alibi*. admirati, 58, 7. admiratio-
 nem, sc. *reverentiam*, 67, 27. admiratus est, 58, 17.
 admisisset, sc. *agendum susceperat*, 166, 10. admisit fil. ad se, do-
 mum, sc. *in domum recepit*, 127, 8. admissio scelere, *patrato*, 92,
 11. admittebatur, 34, 3. admitti, sc. *coram adduci*, 78, 13. *et
 alibi*. admittitur, *eod. sensu*, 53, 31.
 admodum, 29, 2.
 admonere, 28, 6. admonerent, 122, 12. admonitu, 169, 30.
 adolescens, 80, 27. *et alibi*. adolescentis, 155, 20. *et alibi*. adole-
 scenti, 58, 13. *et alibi*. adolescentem, 154, 9. adolēscētes, 64,
 1. adolēscētia, 38, 4. *et alibi*. adolēscētiæ, 11, 2. *et alibi*.
 adolēscētuli, 97, 18. *et alibi*. adolēscētulis, 2, 4. adolēscen-
 tulo, 109, 17. *et alibi*. adolēscētulos, 106, 19. adolēscētulum,
 89, 26. adolēscētulus, 27, 1. *et alibi*.
 adoptavit eum testamento, 156, 24.
 adoriri regem, 104, 8. adoriri imprudentes, 117, 26. adoruntur,
 81, 23. *et alibi*. adortus, 55, 3. adortus est Dodonam, sc. *de co-
 natu corrumpendi Sacerdotes Dodonæos*, 34, 25. adorta est demer-
 gere, 61, 18. adorti sunt oppugnare, 49, 24.
 Adrumeti, 142, 24. Adrumetum erat civitas maritima Libyæ in
 Africa non procul a Carthagine, olim episcopalis, sub Archiepiscopo
 Carthaginienſi: nunc vulgo Mahometta dicta, Arabibus, Ham-
 metha, estque probe munita in regno Tunetano, et in ora maris Me-
 diterranei.
 adscita, 155, 5. adscitum leporem, sc. *longius petatum, et opposit.
 nativo*, 155, 24.
 adſimulata caſtrorum conſuetudine, sc. *ignes accendendo, rumores,
 et ſtrepitum excitando*, 117, 18.
 advenisset, 42, 2. adventare, 111, 18. adventaret, 9, 12. adventu,
 7, 15. *et alibi*. adventum, 134, 5. adventus, 79, 12.
 adverſa fortuna, 55, 14. adverſam, 126, 12. adverſariæ factioni,
 96, 14. adverſarii, sc. *inimici*, 61, 5. *et alibi*. adverſariis, 111,
 14. *et alibi*. adverſario, 62, 9. adverſariorum, 4, 30. *et alibi*.
 adverſariorum, sc. *qui accuſant in judicio*, 93, 9. adverſarios, 14,
 9. *et alibi*. adverſarium, sc. *obtreſtātorem, et æmulum in rep. ad-
 miniſtranda*, 90, 31. adverſarius populus, sc. *factioſus, et ad pre-
 mendum ſuperiores promptus* 74, 14. adverſas res, 42, 3. adver-
 ſatus,

- fatus, 127, 29. adversi, 44, 18. *et alibi* adversos casus, 80. 7. adversum tenet, sc. *de vento, qui ex adverso flat.* 4, 3. *translatio a militia, in qua directa acies contra alteram adversum tenere, h. e. opponi, dicitur.*
- adversum *præp.* sc. *e regione,* 13, 24. adversus *præp.* 7, 11. *et alibi.* adversus *adverb.* 96, 23. *et alibi.*
- adulatus, 159, 20.
- adulterii, 91, 20.
- advocata, 42, 19.
- ædem, sc. *templum,* 28, 8. ædes, *idem,* 169, 28. ædis, 28, 16.
- ædium, sc. *domus,* 2, 16.
- ædificandas, 22, 23. ædificantes, 15, 20. ædificarat, 148, 5. ædificaretur, 12, 8. ædificator, 164, 8. ædificii, 46, 26. ædificio, 164, 12.
- Ædilis plebis, 150, 17. *Ædiles ædes sacras, et privatas curarunt: curatores etiam erant urbis, annonæ, ludorumque solennium. Duo tantum ab initio fuerunt, e plebe electi; postea vero A. U. C. 389, duo etiam ex Patriciis adjuncti sunt, qui a sella curuli, qua illi soli utebantur, Curules dicti sunt: eorum munus erat, templa theatra, balnea inspicere. His etiam duo amplius addidit ex Patriciis Jul. Cæs. A. U. C. 710. qui Ædiles Cereales dicti. Eorum munus erat annonam, granaria, omniaque in foro venalia inspicere.*
- Ægates, 134, 13. *Tres insulæ maris Africi, versus partem occidentalem Siciliae, Drepano obversæ; nempe Phorbantia, seu Bucina, quæ nunc Levanzo; Ægusa seu Capraria, quæ nunc la Favognana; et Hieria seu sacra et masitima, hodie Maretamo: juxta has insulas, classis Romana duce C. Lucatatio primo Punico bello, classem Carthaginiens. 300 navium, cui præfuit Hanno, superavit, ibid. 12.*
- æger vulneribus, 9, 18. *et alibi.*
- Ægis, 132, 9. *Macedoniæ oppid. ubi olim Macedonum reges sepulti erant.*
- Ægos, 33, 18. *Chersones Thraciæ fluv. ad cujus ostia, Atheniens. classis a Lyfandro aut capta fuit, aut submersa, Olympiad. 93, an. 4. Sic dict. qu. Capræ fl. Plin. lib. 2.*
- Ægypto, 69, 21. Ægyptum, 78, 24. *et alibi.* Ægyptus regio est Africæ celeberrima, hodie indigenis, Chibili; Turcis, Misir; Gallis, l'Egypte; Italis et Hispanis, l'Egitto. Ægyptiæ, 70, 10. Ægyptii, 26, 4. Ægyptiis, 70, 7. Ægyptio, 67, 13. Ægyptios, 70, 5. Ægyptium, 78, 19.
- Æmilio, 148, 26. Æmiliorum, 168, 12. Æmilius, 141, 9. *L. Paulus Æmil. consul erat Romanus, occisus, ut Nepoti visum est, p. 141, 11. in prælio ad Cannas, contra Hannibalem. Æmiliorum autem familia se ab Æmilio Ascanii fil. ortos crediderunt. Plutarch. vero eos a Mamercio, Numæ regis fil. natos fuisse scribit; unde Æmilii dicti sunt, et Mamertini.*
- æmulari, 91, 20. æmulatio, 157, 6.
- æneas, 145, 12. æneis, 66, 18.
- Æoliam, 55, 24. Æolide, 5, 9. Æolis regio est Asiæ minoris, in Maris

- Maris Ægei littore sita, nunc pars est Natoliæ, et Turcis parat, a quibus dicitur Sarcum.*
- æqualem, 161, 10. *et alibi.* æquales, 153, 12. æquali, 158, 27. æqualibus, *sc. cœtantaneis*, 88, 7. *et alibi.* æqualis, *sc. ætate et dignitate*, 21, 2.
- æquam, 154, 19. æque, 66, 20. *et alibi.* æquitate, 4, 14. æquitatem, *nempe animi modicis honorib. contenti*, 51, 4. æquitatis, 22, 10.
- æquiparare, 47, 12. æquipararet, 15, 13.
- æquo, 61, 29. *et alibi.* æquum, 7, 28.
- ærario, 23, 3. ærarium 22, 28. æris, 165, 7, æs alienum, 154, 24. æstate, 54, 23.
- ætas, 75, 13. *et alibi.* ætate, 3, 4. ætate proximus, *sc. qui vixit prope*, 18, 25. ætate provectus, *sc. senex*, 129, 10. ætatem, *sc. extremam senectam*, 124, 17. ætati omni aptissimus, *sc. hominib. omnis ætatis*, 166, 26. ætatis suæ, *sc. tempor. quo vixit*, 37, 6. *et alibi.* ætatis vacatio, *sc. immunitas a reb. militarib. quæ senib. conceditur*, 158, 7.
- affabilis, 37, 14.
- affecerunt poena, 144, 13.
- affectabat munditiam, *sc. seclabatur*, 165, 1.
- affectedus est letho, *sc. mortem passus est*, 133, 2.
- afferre, *sc. in medium producere*, 166, 21. afferret detrimentum, 154, 12. afferrent, *sc. nunciarent*, 5, 17.
- afficeret muneribus, 103, 17. affici poenis, 105, 10. afficitur, *sc. affligitur*, 140, 31.
- affinem, *sc. fororis virum*, 126, 19. affinitate conjungi, 25, 13.
- affinitatem, 57, 17. *et alibi.*
- affirmabat, *sc. denunciabat*, 14, 6.
- afflictis rebus obsideri, 52, 16.
- affluentiam, 165, 1. affluentius vivere, 165, 25.
- Africa, 133, 17. Africæ, 135, 29. Africam, *ibid.* 18. *Africam, unam esse ex quatuor orbis partibus, et in meridiem vergere nemo non novit; dicta est olim a Græcis Libya, hodie Iphrychia ab incolis.*
- Africano, 150, 15. Africanus, 151, 6. *Hoc cognomine donatus est Scipio, ob domitam Libyam.*
- Africanas, 163, 29. Afros, 34, 27. *Afri, sic ab Africa, quam incolebant dicti, lubricæ erant fidei, unde apud Liv. XXI. 4. Fraus plusquam Punica.*
- Agamemnonem, 91, 20. Agamemnonis, *ibid.* 15. *De Agamemnone duce Græcor. qui vix decem annis unam cepit urbem, multa passim tradidere auctores.*
- agebat causam populi, *sc. studebat democratiæ*, 123, 26. agebat, *sc. eo modo, quo feras et pecudes agimus*, 78, 6.
- agellus, *sc. de tenui possessione*, 122, 16.
- agendam, 167, 26. agendi, *sc. tractandi, transigendi*, 59, 1. agendo bello, 144, 19. agendum, 46, 1.
- agere, *sc. perorare, et explicare consilium*, 44, 6. agere gratias, 129, 23. agere lege, 130, 4. agerent, 143, 4. agerentur vigilæ, 51, 11. ageret, 170, 4. ageretur, *sc. strueretur, pararetur*, 77, 19.

AGRSILAUS Lacedæm. rex factus, in Asiam bellatum proficiscitur, 102, 9. inducias facit cum Tissapherne, *ibid.* 20. servatque, licet a Tissapherne violatas, *ibid.* Phrygiam populatur, 103, 7. Ephesi militem exercet, *ibid.* 10. domum revocatur, 104, 10. Athenienses et Bœotios apud Coroneam vincit, *ibid.* 29. victoria clementer usus est, 105, 4. Corinthii belli victor, urbe abstinet, *ibid.* 23. consilium ejus subitum, 106, 16. &c. modestia in cultu, 107, 5. corporis bonis infelix, *ibid.* 15. contemptus ab Ægyptiis, 108, 7. moritur, *ibid.* 15. Summus dux, 69, 6. nomine potius, quam potestate rex, 101, 7. Chabrias cum eo comparatus, 70, 9. Agefilaum commemorarunt Herodot. lib. 7. Plutarch. in vita. Scripsit etiam ejus apophthegmata Laconica Xenoph. in Agefilao, et Reb. Gr. Polyæn. lib. 2. Pausan. in Laconicis. Diodor. l. 14, et 15. Polyb. lib. 3. Athen. 11, et 14. Ælian. Var. Hist. 7, 13, 14, 27. Frontin. sœpius. Justin. lib. 6. Val. Max. 7, 2. ext. 12. Cic. sœpius.

aggredierentur absentem, sc. accusatione, 39, 20. aggredi ferro, 46, 12. et alibi.

agi id, sc. consilia illuc tendere, 14, 27.

Agis rex Lacedæmon. frater Agefilai, 101, 17.

agitandi, sc. exercendi, 113, 19. agitare, sc. animo volveret, 134.

20. agitari in portu, de navib. 63, 29.

agmen, 84, 9.

Agonide, 124, 12. Agonides, sive Agnonides, erat Sycophanta Atheniensis, qui Phocionem accusavit, quod Piræeum Nicanori tradidisset, id. ipse postea ob eam causam ab Atheniens. damnatus fuit.

agnorat, sc. pro filio, 101, 18. agnosceret, 78, 10.

agresti, *ibid.* 2. agri, 50, 31.

agricola solers, de Catone, 151, 25.

Agrippa, 163, 2. Agrippam, 171, 1. M. Vipsanius Agrippa Attici erat gener, et 3 habuit uxores: prima erat Pomponia Attici filia; altera Marcella, Octaviæ filia; tertia Julia Augusti Cæs. ex qua Caium et Lucium Cæs. Posthumum Agrippam, Agrippinam, et Juliam suscepit. Dux quoque fuit belli peritissimus, de quo Virg. Æn. lib. 8. 682.

Parte alia ventis, et Diis Agrippa secundis,
Arduus agmen agens, cui belli insigne superbum,
Tempora navali fulgent rostrata corona.

agro, sc. regione, 141, 18. agros, 26, 24.

aiebat, 14, 3. ait, 11, 20. et alibi.

alacrior, 25, 25.

alæ, sc. cornu, 110, 6. et alibi.

ALCIBIADES, virtutibus et vitiis juxta pollens, 37, 5. quomodo educatus, *ibid.* 21. &c. dux bello Peloponnes. electus, 38, 16. revocatur ad dicendam causam, 39, 25. ad Lacedæm. demigrat, 40, 9. ad Tissaphernem se confert, 41, 1. restituitur ab Atheniens. quor. res præclare gerit, *ibid.* 13. &c. magno plausu accipitur, abolita devotione, 42, 10.—29. rursus in invidiam recidit, 43, 6. Philoclem ad occasionem rei conficiendæ arrip-

M

endam

- endam excitat, 44, 12. ad Pharnabazum se confert, 45, 8. cuius opera perit, 46, 8. ejus mores describuntur, 37, 12. &c. 47, 6, 7. &c. *Alcibiadem memoravere Plutarch. in vita: Thucyd. lib. 6. Xenoph. Hist. Gr. 1. et alibi: Polyæn. 1. Diodor. 13. Ælian. Var. Hist. 11, 7. Isocrat. Orat. de bigis: Plato in Sympof. Athen. 12. Suid. Just. 4. et 5. Val. Max. lib. 1. 8. lib. 3, 2, 6, 9. Frontin. 2, 5. &c. 7. lib. 3, 2, 6, 9, 11, &c. 12. Cicero aliquoties.*
- Alcmæonem, 92, 3. *Alcmæon erat Amphiarai et Eriphyles fil. qui matrem interfecit, quod illa, monili aureo corrupta, Amphiaræum maritum suum, qui in bello Thebano hiatu terræ absorptus est, Polynici prodidisset, Stat. Thebaid. IV. 190.*
- alere morbum, sc. *fovere, 171, 11. alerentur publice, sc. publica sustentatione, 23, 3. ali, 122, 18.*
- Alexander M. Babylone moritur, 132, 8. ejus filius, 114, 14. liberi, *ibid.* 23. amici post mortem ejus, *præfæti* appellati, 120, 26. postea reges, *ibid.* 24.
- Alexander Phereus, Theffalorum tyrannus, 99, 18. *Vid. de eo Diodor. Sic. lib. 15, 67.*
- Alexandria, 133, 10. *Urbs sc. Ægypti, nunc Turcis Scanderik, Gal- lis Alexandria, Ital. Alessandria, ab Alexand. Mag. condita, Olympiad. 112. Urbs olim Ægypti metropolis habita, nunc pene ru- deribus obfita; nihilominus ob portus commoditatem multæ naves in Europa huc appellant.*
- alia, 9, 29. *et alibi.* alia, 154, 26. *et alibi.* alias, 103, 22. *alias ad- verb. 147, 17. et alibi.* alii, *dat. fing. 60, 4. et alibi.* alii *nom. pl. 93, 11. et alibi.* aliis, 67, 30. *alio adverb. 15, 21. alios, 89, 9. et alibi.* aliud, 22, 7. *et alibi.* alium, 43, 18. alius, 42, 23.
- alicui, 62, 31.
- alienam, 70, 27. alienarum, 133, 10. alienatas insulas, *sc. quæ defecerant, 30, 19. alienati timore, sc. de iis, qui propter timorem gratiam in odium mutarunt, 40, 23. alienæ civitatis, sc. alterius, 109, 7. alienigena, 115, 7. alienissimo loco, sc. opposit. opportuno, 14, 17. alieno, 95, 27. et alibi.* alienos, 87, 3. alienum, *sc. in- tempestivum, et longe a proposito, 8, 9.*
- aliqua, 59, 10. *et alibi.* aliquam, 59, 23. *et alibi.* aliquandin, 55, 30. *et alibi.* aliquando, 40, 26. *et alibi.* aliquanto, 47, 3. ali- quantum, 94, 26. aliquem, 31, 25. aliquid, 27, 4. *et alibi.* ali- quis, 89, 12. *et alibi.* aliquod, 154, 12. aliquot, 85, 14. aliquo- ties, 123, 9.
- aliter, 2, 17.
- aliata, 98, 12. allatam, 64, 22. allaturum, 120, 8.
- Alpes, 140, 14. *Montes, sc. altissimi, qui Italiam a Gallia sejungunt, ab Hannibale Pæno Pæmini dictæ. Plin. lib. 3. Hist. Natur. cap. 17. Alpico, sc. Alpium incolas, ibid. 6.*
- alter, 93, 7. *et alibi.* altera, 15, 4. alteram, 57, 8. alteri, 110, 6. alterius, 97, 2. altero, 107, 16. altero tanto longior. *sc. duplo majorem habebat longitudinem, 116, 16. alterum, 35, 26. et alibi.* alterum, *sc. secundum, 140, 9.*

alter-

- alteruter, 59, 27. alterutram, 154, 5.
 altitudine, 7, 25. altitudo, 16, 2. altius, 70, 26.
 amabat, 153, 6. amare, 167, 21. amarent, 166, 7. amari, 64, 11.
 amator antiquitatis, 167, 28. amatores, 2, 5. amatus est, 38,
 4. amavit, *ib.* 10.
 amoenitas, 164, 12.
 ambitione, *sc. pro magnifico et exquisito apparatu, et comitatu*, 58,
 16. ambitus, 157, 18.
 amice cogitare, 139, 24. amici, 34, 14. *et alibi*. amicior, 6, 11.
 amiciores, 102, 29. amicis, 5, 13. *et alibi*. amicissimus, 145,
 27. *et alibi*. amicitia, 59, 7. *et alibi*. amicitia, *abl.* 45, 10. *et alibi*.
 amicitia, 110, 2. amicitiam, 19, 9. *et alibi*. amico, 77, 16.
 amicorum, 62, 14. *et alibi*. amicos, 164, 4. amicum, 19, 10. *et*
alibi. amicus, 41, 9. *et alibi*.
 amiculum duplex, *sc. crassum et villosum, sive duplici panno con-*
fertum, 78, 3.
 amiserant, 41, 20. amisisse, 163, 23. amisissent, 134, 11. ami-
 sisset, 131, 23. amisit, 129, 11. amissa, 73, 28. amissis, 49, 26.
et alibi. amissum, 42, 5.
 amita, 77, 18.
 amittere fidem, *sc. perfide violare*, 118, 10. amitteret optimates,
sc. eorum favorem, 62, 16. amitti, 155, 4.
 Ammoni, 34, 27. *de Oraculo Jovis Ammonis* (*sc. ab ἄμμος*) in Li-
 bya, sive Hammonis (*ut alii volunt*) sub arietis forma culti, *vid.*
Q. Curt. lib. 4. cap. 7.
 amor, *sc. benevolentia*, 50, 27. amore Venereo, 27, 2. amorem,
 128, 28.
 amoveri, 120, 7.
 Amphipolim, 30, 8. *urbem, sc. Macedoniae ad Strymonem fl. Sic*
dicta. quod illam Strymon circumfluat et ambiat. Plin. 4, 10, 23.
hodie Emboli Turcis; aliis autem Chrisopoli seu Chisopoli.
 amphoras, 145, 7.
 amplissima, 37, 5. amplissimæ, 131, 18. amplissimum, 151, 1.
 amplitudine, 168, 17. amplius, 47, 7. amplius, *adv.* 135, 24. *et*
alibi. amplo, 112, 28.
 Amyntæ, 67, 31. *sc. avi Alex. Mag.*
 an, 7, 5. *et alibi*. an, *utrum*, 126, 3. an, *vel*, 157, 4.
 anagnostæ, 164, 18. anagnosten, 165, 14. *Ita sc. dictus erat servus,*
aut puer, qui ad mensam, inter epulas, domino librum legebat. Ma-
 crob. lib. 1. Saturn. Gell. 1. 3. cap. 2.
 anchoris, 18, 19.
 ancipiti premerentur periculo, *sc. ab hoste a fronte et a tergo urge-*
rentur, 13, 23. ancipitibus, 82, 19.
 Andocidis, 38, 21. *civis sc. Atheniens.* cui ante januam statua lapi-
 dea Mercurii posita erat: unus erat ex 10 præcipuis Athenar.
 Rhetoribus.
 anfractum, 116, 17.
 angustias, 13, 18. angustis, 83, 14. angusto, 14, 18.

- Anicia, Pomponii consobrina, nupta M. Servio, fratri P. Sulpicii, 153, 23. &c.
- anima, 112, 15. animam efflavit, 28, 19. animam, sc. *vitam*, 138, 14.
- animadversa, sc. *observata*, 74, 24. animadversum, 106, 14. animadvertebat, 44, 14. animadvertere, *cogitare*, 92, 1. animadverterent, *viderent*, 7, 11. animadverteret, 21, 12. *et alibi*. animadvertisse, 85, 29. *et alibi*. animadvertisset, 17, 26. animadvertit, 83, 27. animadvertit in complures, *propria vox de censores*, 151, 16.
- animatas bene insulas, sc. *in obsequio manentes*, 30, 19.
- animi magnitudinem; sc. *virtutem, fortitudinem*, 19, 15. *et alibi*. animis, 49, 17. *et alibi*. animo maximo, sc. *summa sui fiducia*, 60, 24. animo æquo ferre, sc. *sine indignatione, et murmure*, 61, 28. animo bellare, sc. *cupiditate affici bellandi*, 138, 17. animo, sc. *odio*, 145, 20. animos, 63, 3. animum, sc. *fiduciam, et constantiam*, 7, 8.
- annali, 148, 25.
- anniculam, sc. *unius anni puellulam*, 169, 11.
- annis, 9, 31. *et alibi*. anno, 21, 21. anno vertente, sc. *dum Sol, percurrentes 12 signa, eodem unde profectus est, redit*, 104, 24. annorum multor. tyrannis, sc. *quæ multos annos duravit*, 60, 20. annos, 10, 6. *et alibi*. annui, 143, 19. annum temporis, sc. *tempus anni*, 19, 13.
- annulum, 110, 12.
- ante, 22, 15. *et alibi*. ante aæv. 9, 31. *et alibi*. ante, *supra*, 155, 16. antea, 33, 12. *et alibi*.
- anteactarum, 50, 16.
- antecedebat, sc. *superabat*, 138, 6. antecedere, 110, 16. antecederet, 45, 10. antecesserunt, 132, 6. antecessisse, 47, 20. antecessit, 88, 9.
- anteferatur, 11, 3. anteferrent, 91, 6.
- anteibat, 71, 10. anteiret, 48, 10.
- antelatum, 129, 7. antelatus est, 102, 2.
- anteponeretur, 66, 6. anteponi, 109, 11. anteponentur, 87, 17. anteposuerit, 88, 8.
- antetulerit, 126, 16. antetulit, 105, 3.
- Antigenes, dux Macedonicus, 115, 4. Sub ejus imperio erat Phalanx Macedonum, *ibid. Vid. de eo Polyæn. lib. 4.*
- Antigonus, 113, 9. sc. *Philippi reg. Macedon. Nothus, qui in Asia minori post Alexandri mortem, diu dominatus est: persequitur Eumenem, ibid. obsidet, ibid. 17. in prælio adversus Seleucum Lyfimachumque occisus est*, 133, 2.
- Antiochus, 138, 20. Seleuci fil. et rex potentiss. Ille enim 37 annos Asiam, Syriam, Mediam, et Persiam tenuit, præter Hyrcaniam, Bactriam, et omnes (s. Parthiam exceperis) regiones Asiæ minor. quod ex Justin. lib. 40. et Polyb. passim cognoscitur. Magni nomen habuit propter victoriar. amplitudinem: hunc ad inferendum Rom.

- Rom. bellum impellit Hannibal, 138, 21. Hannibalis fidem in suspicionem vocat, 139, 5. neque paret ejus consiliis, non sine magno suo malo, 144, 18. &c.
- Antipater, 111, 19. *Iolai, sc. fil. qui inter præcipuos Alex. duces et successores numeratur. Ab Alexandro ad Persicam expedition. discedente Macedoniæ præpositus est; in eaque, Alexandro mortuo, regnavit. De eo vid. Polyæn. lib. 4. Stratag.*
- antiquitate, 3, 2. antiquitatis, 167, 28. antiquitus, 164, 13. antiquo, 77, 6.
- antistaret, *sc. præstaret*, 21, 5.
- antistites, *sc. sacerdotes*, 34, 29.
- Antonius, *sc. M. hostis judicatus cedit Italia*, 159, 27. *redux rer. potitur*, 160, 25. 161, 1. *triumvir reip. constituendæ*, 163, 9. *Atticum servat*, 161, 18. &c.
- Apenninum, 140, 30. *montem sc. altissim. hodie l'Apennin. Italiam mediam, secundum longitudinem, intersecat: ita dicta. a Pœnis, ut aliis visum; aliis, a Jove Pennino, &c. Vid. Var. Lect. in Hannib.*
- aperire, *sc. ostendere, declarare*, 160, 21. *aperiret, manifestaret*, 26, 30. *aperiretur*, 63, 20. *aperit*, 18, 15. *apertum*, 26, 27. *aperturi*, 63, 5. *aperuerunt*, 120, 31. *aperuisse*, 62, 2. *aperuisset*, 45, 22. *aperuit*, 76, 18.
- Apollinis consilium ut Atheniens. se mœnibus ligneis munirent, 12, 28.
- Apollocrates, 61, 13. *Plutarchus hunc Dionysii fil. fuisse ait grandio-riorem natu, cui ipse aufugiens, arcem custodiendam tradiderat. Vid. Plutarch. in vita Dion.*
- apparabat, *sc. moliebatur*, 110, 25. *apparando, absolute de belli apparatu*, 142, 27. *appararetur*, 38, 18. *apparatu regio, sc. de cultu*, 26, 3. *apparatum, sc. de operib. poliorceticis*, 114, 2. *apparavit*, 103, 12.
- appareat, *sc. manifestum fiat*, 96, 7. *apparebat omnibus, intelligebatur*, 118, 15. *apparere*, 76, 9. *et alibi. appareret*, 38, 23. *et alibi. apparet, patet*, 33, 5. *apparuerit*, 106, 7.
- appellabatur, 110, 6. *appellanda*, 159, 25. *appellant*, 82, 27. *appellantur*, 66, 15. *appellaretur*, 21, 18. *appellarunt*, 50, 18. *appellasse*, 152, 6. *appellatur*, 2, 20. *et alibi. appellati*, 67, 18. *appellatum*, 105, 14. *appellatus*, 10, 7. *appellatus est, sc. compellatus, rogatus*, 159, 3.
- appetere, 25, 3.
- Appiam, *viam*, 172, 1. *Hanc Appius Claud. Consul, a Roma usque ad Capuam, lapidibus stravit; de qua plura Lips lib. 3. de magnitudine Romæ, cap. 10. Hor. Epod. 4. Sat. I. v. 6. Juxta eam, celebriora erant Romanor. sepulchra. Vid. Cic. in Milone. vii.*
- applicarent, 22, 19.
- apportavit, 45, 5.
- appositi, 60, 11.
- apprime, 164, 23.

- appropinquabat, 114, 5. appropinquare, 116, 31. appropinquarent, 74, 1. appropinquasset, 67, 22.
 appulsa, 6, 22. appulisset, 51, 10.
 Aprilis, 171, 28.
 aptissimus, 166, 27. aptum, 57, 12. aptus, 37, 7.
 apud, 2, 10. *et alibi.* apud, *in*, 143, 13. *et alibi.* *prope*, 19, 4. *et alibi.* *super*, 139, 18.
 Apuliam, 141, 7. *Apulia Italiae regio est, mari Adriatico contermina, quae et Iapygia dicta est, nunc vulgo la Puglia.*
 aquae, 116, 14.
 Aquilone, *sc. vento*, 4, 1.
 ara, 27, 18. *et alibi.* aræ, 73, 8. aram, 27, 23. aras, 105, 7.
 arbitrabantur, 54, 28. *et alibi.* arbitrabatur, 7, 31. *et alibi.* arbitramur, 165, 15. arbitraretur, 75, 6. arbitrari, 42, 8. arbitrati, 74, 3. arbitratu est, 85, 7. arbitrentur, 87, 5. arbitrio, 22, 26. *et alibi.* arbitrium, *sc. election.* 54, 17.
 arbores, 7, 24. arborum, *ibid.* 26.
 Arcades, *populos sc. Arcadiae*, 92, 1.
 Arcadia, 46, 18. *Peloponnesi regio est mediterranea, ob pastores carminibus deditos celeberrima. Sic dicta. ab Arcade Jovis ex Callisto fil. antiquitus Pelagia voc. et Lycaonia, hodie Tzaconia ab incolis dicta. et Turcarum dominio subest.*
 arce, 13, 29. *et alibi.* arcem, 13, 5. *et alibi.*
 arcefferet, 59, 9. arceffiri, 171, 1. arceffivit, 128, 13.
 Archia, 98, 13. *Hic erat Atheniens. Hierophantes, sive Aedituus, et Sacror. praefectus.*
 Archiae, *ibid.* *Hic erat Theban. et summam obtinebat Thebis potestatem. Vid. Xenophont. 5. cap. 14. de Reb. Gr.*
 Ardeatinum praedium, 165, 29. *sc. Attici praedium in Ardea, ubi olim Dauni regis Rutulorum regia. Virg. Aeneid. x. 688.*
 Arcten, 57, 7. *sc. Dionysii tyranni filiam, Dioni in matrimonium datam, ibid.*
 argenti, 90, 3. argento, 145, 8.
 Argilius, adolescens, qui Pausaniae epistolam ad Artabazum Ephoris tradidit; atque ita Pausaniam prodidit, 27, 1, 10. &c.
 Argivos, 92, 3. *sc. Graecos, ab Argo.*
 Argos, 17, 17. *Duo sunt praecipua hujus nominis oppida in Peloponneso; alterum Hippium, clariss. civitas, non procul a Mycenis, ad Inachum fluvi.*
Ecce autem Inachiis sese referebat ab Argis—
Virg. Aeneid. VII. 286
quae ad discrimen aliarum ejusdem nominis urbium Argos Hippium vocabatur, ab equorum multitudine: alterum Dipium, ab aquae penuria, quod et Phoronicum dictum est a Phoroneo primo rege, teste Stephano. Est item Argos oppidum Thessaliae, quod et Pelasgicon a Pelasgis. Porro Argos locus erat certus et definitus, in quo commorabantur testularum suffragiis urbe ejecti.
 arguebant, 43, 12. argui, *sc. convinci*, 26, 28.

Ario-

- Ariobarzanes**, 72, 13. *Perfar. reg. Satrapa*, praefectus Lydiæ et Ioniæ, et totius Phrygiæ, 77, 22. *A rege defecit. De eo vid. Diodor. lib. 15.*
- ARISTIDES** cognomine *Iustus* appellatus, 21, 8. obtrectatione Themistoclis exul factus, *ibid.* 10. belli Persici necessitate restitutus, 22, 1. &c. praetor apud Platæas in prælio, quo fusus Mardonius, 22, 5, 6. &c. *iustus, ibid.* 9. æquus, *ibid.* innocens, *ibid.* abstinens, *ibid.* 30. pauper moritur, 23, 1. *De Aristide videndi Plutarch. in vita: Herodot. in Urania: Diod. Sic. 11. Polyæn. 1. Frontin. 4. 3. Valer. Max. 5. 3. Justin. 2. 15. Cic. pro Sextio lxxvii. et Tusc. V. xxxvi. et alibi. Seneca de Benef. IV. 27. et Consol. ad Helv. 13. Æschines contra Ctesiphontem: Suid.*
- Aristomachen**, 57, 3. sc. sororem Dionis, *ibid.* 4. *quam Dionysius superior habuit in matrimonio; ex qua duos filios procreavit, Hipparin. et Nycæum; totidemque filias, Sophrosynen et Areten, ibid.* 6, 7.
- arma**, 44, 4. arma conferrent, sc. *dimicarent*, 112, 3. arma inferre, 138, 22. *et alibi.*
- armarentur**, 103, 12. armat se imprudentia Dionis, 63, 6. sc. *ab ejus imprudent. sibi vires, et consiliis successum mutuatur.* armatis, 63, 27. *et alibi.* armatorum, 7, 16. *et alibi.* armatos, 148, 11. armaturæ levis maximum numerum, sc. *militum quibus levis armatura*, 83, 2. armatus, 123, 22. armavit regem, 145, 22. sc. *ad arma instigavit.*
- Armeniorum**, 82, 29. sc. populi Armeniæ. *Armenia autem est Asia minor. regio nobilissima, inter Taurum et Caucasum sita; in majorem et minorem dividitur; major nunc vulgo l'Armenie et le Curdistân, minor Aladuli et Accojonlu dicta.*
- armillis**, 78, 1.
- armis**, 3, 14. *et alibi.* in armis, sc. *in disciplina militari*, 88, 21. armis, sc. *potentia et robore belli*, 14, 20. armorum officinas instituere, sc. *quo studiosius armarentur, exercerentur, insignisque ornarentur milites*, 103, 10. &c.
- arripuerat**, 151, 29. arripuit, 18, 1.
- Arsideum**, 80, 26. sc. fil. Datamis, qui in prælio occidit contra Pisidas.
- Artabano**, 132, 3. *Perfar. fuit Satrapa, et Xerxem interfecit. Vid. Justin. lib. 3. cap. 1.*
- Artabazum**, 25, 21. *Summus fuit Xerxis praefectus, de quo Herod. lib. 9. et Thucyd. lib. 1.*
- Artaphernem**, 6, 16. *Darii erat Satrapa, et frater: post Marathoniam cladem in Græcia infelicitè periit, a Spartanis in puteum conjectus, et superstructa pyra vivus suffocatus. Ælian.*
- Artaxerxes**, duo erant istius nominis; Macrochir, et Mnemon. *Uterque Perfar. rex*, 131, 14. alter ob pulcherrimam corporis formam insignis virtutemque belli, *ibid.* 19. &c. alter justitiæ fama floruit, *ibid.* 21.
- arte**, 7, 23.
- Artemisium**, 13, 16. Artemisio, *ibid.* 24. *Promontorium, sc. Eubœa.*

- bœæ*, ubi Græci secundo cum Xerxe decertarunt, nam primo ad Thermopylas.
- artes, 57, 12. artibus, 88, 11. et alibi.
- artifices, 69, 17. et alibi.
- arx Athenar. 30, 25. De ea vid. Meursii Cecropiam.
- ascenderat eum gradum, sc. eum honorem, 123, 7. ascenderet navem, 90, 18. ascendit, 18, 11. et alibi.
- Asia, 15, 3. notissima sc. mundi pars in ortum extensa, in majorem et minorem olim divisa. Europæque succubuit Asia, ibid. sc. Asiatica vis Persar. Europæis Græcor. viribus succubuit.
- aspectu, 67, 26.
- Aspendiorum, 82, 31. Pamphiliæ, sc. populi, ab Aspendo ejus provincie oppido, ad fluv. Eurymedonta sito. Vid. Steph. et Pompon. lib. 1.
- aspergebatur infamia, 39, 6.
- asperitatem, sc. difficillimam naturam, et severitatis excessum, 156, 20.
- aspernaretur conditionem, sc. passionem recusaret, 29, 17.
- aspexit, 127, 8. aspicere nemo ausus fuit in acie, sc. ne vultum quidem atque aciem oculor. in bello ferre potuit, 94, 6. aspiciebant, sc. reverebantur, 71, 11.
- Aspis, sc. Cataoniæ Dynastes, 78, 28. dedit se Datami, 79, 19. vinculusque ad Artaxerxem mittitur, ibid.
- asportant, sc. illuc deducunt, 13, 4. asportaret, 145, 17.
- aflectam Prætoris, 157, 31. Legatus nimirum erat, vel adjutor Prætoris. Imperatores, aut rectores Provinciar. nonnunquam sibi legatos, sive adjutores ex equestri ordine legerunt.
- assiduis, 137, 3.
- Astu, Athenas, 13, 28. et alibi. κατ' ἔχον. Vid. var. Leß. in Themistoc.
- at, 2, 3. et alibi. at, contra, 91, 16.
- Athenæ, 55, 5. et alibi. Athenar. 30, 25. et alibi. Athenas, 6, 9. et alibi. Athenis, 4, 3. et alibi. De Athenis urbe Græciæ notissima, clarissima olim artibus et armis, a Cecrope condita, supervacaneum esset dicere. Nunc Athine incolis et Turcis vocatur.
- Athenienses, Chersonesum colonos mittunt, 3, 7. decemplicem numerum Persar. profligant, 8, 4. se dedunt Lacedæmonis, 33, 10. indicunt Lacedæmon. bellum, 104, 10. cum Boeotiis aliisque fociis vincuntur ab Agefilao apud Coroneam, 104, 29. Atheniensibus licet eodem patre natas uxores ducere, 2, 1.
- athletæ, 69, 16. Athletæ apud Græc. nudi pugnabant quinque certamin. generibus; luctatione, pugilatu, cursu, saltu, pancratio. athletarum, 88, 17.
- atque, 1, 10. et alibi. atque, quam, 15, 21.
- attendisset animum, sc. applicuisset, 40, 31.
- Attica, 20, 9. Atticam, 6, 24. Regio est parva Achaia in ejus angulo orientali: ejus primaria urbs fuit Athenæ; sic diß. ut videtur Pausania, lib. 1. Ἀττικ. ab Attide Cranai reg. filia. Hodie il Ducato di Atene Italia.

Atti-

Atticus, *frve Attius*, 148, 24. sc. *Annalium scriptor. Vid. var. Lect. in Hannib.*

ATTICUS, T. *Pompon.* eques Roman. 153, 1. bene educatus et eruditus, *ibid.* 8. &c. Cinnano tumultu Athenas studiorum causa migrat. 154, 3. liberalitate Athenienses devincit, *ibid.* 14. &c. a quibus ample honoratur, 155, 1. Syllæ gratus, 155, 18. &c. amicos Romæ non destituit, 156, 7. redit Romam, *ibid.* 14. Cæcilii avunculi, obsequio conciliati, hæres fit, 156, 25. Ciceroni, et Hortensio, æmulis, perfamiliaris, *ibid.* 29. &c. bellis civilibus, honoribus, litibus, præfecturis abstinuit, 157, 11. &c. 14. &c. Cæsari gratus, nec Pompeio inivsus, 158, 17. *ibid.* 11. Brutum abjectum levat, 159, 17. nec potenti adulator Antonio, *ibid.* 20. rursum Antonii, Italia pulsi, uxorem, liberos, et familiares tuetur, 160, 7. &c. a quo reduce et potente conservatur, 161, 20. &c. prudentia ejus in civilibus discordiis, 157, 11. fides et liberalitas erga amicos, 161, 13. &c. 162, 4. &c. *ibid.* 19. &c. 164, 4. industria et moderatio in re familiarie, 164, 5. &c. in conviviis acroama, &c. 165, 13. &c. virtutes, 166, 3. &c. humanitas, *ibid.* 21. &c. pietas, 167, 12. scripta et libri, *ibid.* 30. &c. cum Augusto affinitas, et familiaritas, 169, 1. morbus, et consilium finiendæ vitæ, 170, 21. 171, 10. obitus, et exequiæ, *ibid.* 29. &c. *De Attico, lege Ciceronis libros Epistolar. ad Atticum.*

attigerat, sc. *pervenerat*, 60, 30. attigero, *leviter perstrinxero*, 96, 6. attigit, 50, 1. attigit poeticen, sc. *aliquid operæ in eo studio posuit*, 168, 15. attingere, 113, 25. attingere, sc. *exponendo*, 131, 3.

attulerant, 108, 3. attulerit, 66, 10. attulisse, 28, 16. attulisset; 90, 11. attulit, 126, 22.

avare, 35, 17. avaritiam, *ibid.* 28. avarus, 132, 17.

aucta est, 59, 5. auctæ, 49, 20. aucto, 106, 21. auctorem, sc. *confiliar.* 155, 9. auctus, 123, 5.

audacissimos, 64, 2. audacius, 94, 19. audax, 33, 12.

auderent, 13, 31. *et alibi.* auderet, 82, 11. auderi, 7, 11.

audiendi, 58, 14. *et alibi.* insuetus male audiendi, sc. *qui de se probra audire non solebat.* audiens, sc. *obsequens*, 77, 9. *et alibi.* audiente, 123, 17. audientes, sc. *obsequentes*, 33, 8. audierit, 129, 13. audierunt, 15, 27. audire, 111, 30. audiret, 129, 21. audiri, 27, 20. audisset, 16, 17. audit, 80, 25. audita, 14, 15. *et alibi.* auditum, 117, 24. audiverimus, 21, 8. *et alibi.* 17, 23.

adverterunt, 40, 20. averterunt puppes, sc. *de fugientibus aut terga vertentibus*, 147, 14. *Vid. var. Lect. in Hannib.*

augere, 163, 10. augeri, 55, 19. augeri agro, atque urbibus, sc. *donari, locupletari*, 72, 16. augeri, *promoveri*, 122, 18. augetur, 159, 27.

aulicorum, 79, 31.

avocas, 91, 8.

aurea, 143, 5. auream, 115, 10.

- Aurelium, *sc. Cof. Rom.* 143, 1. *An.* 550 U. C. P. *Salpicio Galba*, C. Aurelio Cotta Cof. bellum cum rege Philippo initum est, paucis mensibus post pacem Carthaginiensibus datam. Liv. XXXI. v.
- aures, 6, 7. et alibi. auribus, 127, 26.
- aureis, 42, 16. et alibi. aureum, 24, 14. auri, 90, 3.
- ausi, 4, 31. et alibi. ausus, 69, 11. et alibi.
- aut, 1, 4. et alibi.
- autem, 62, 9. et alibi in locis quam plur.
- Astroquariat, 129, 27. *Dea erat Fortis Fortuna, quam Siculi tanquam omnium actionum, laborumque humanorum dominam venerabantur; cui et Græci Romanique multa monumenta consecrarunt; cujus cultum ex veteri Astrologia deducendum autumat Seldenus de Diis Syris, Syntagm. 1. cap. 1. Ad hujus Dæ auspicia et numen Timeleon retulit, quicquid sibi unquam prospere evenit.*
- Autophradates, 76, 23. Autophradatem, 82, 12. Satrapes erat Lydia, quem Datames in prælio vicit, 83, 7. &c.
- auctorem, 20, 5. auctoritas, 10, 15. auctoritate, 30, 6. et alibi. auctoritatem, 55, 20. auctoritati, 74, 5.
- avunculi, 172, 3. avunculo, 164, 11. avunculum, 156, 18.
- avus, 74, 25.
- auxerat, 57, 16. auxerim, 171, 13.
- auxilia, 135, 20. auxilio, 6, 19. et alibi. auxilium, *ibid.* 28. et alibi.
- auxit, 72, 2. et alibi.

B.

- BABYLONE, 110, 9. et alibi. *Urbs erat Asia maxima, caput olim Chaldaica region. condita a Belo seu Nembrotho circa Noë obit. Postea a Semiramide muris cincta pulcherrimis; sæpius capta; a Cyro, Dario, Alexandro Mag. qui in ea obiit: a Seleuco aliisque andem excisa; et ex ejus ruinis crevit Bagdadum, urbs ampla, et probe munita ad Tigr. fl. alias Seleucia magna dicta. Fuit etiam urbs vocata Babylon in Ægypto; ex ejus ruinis erecta est urbs, Cairus dicta, totius Ægypti caput, hodie le grand Cairo.*
- Bagoam, 46, 7. nomen, scil. commune apud Persas Eunuchum signific.
- Balburn, L. Cornel. 171. 2. Attici erat amicus familiariss. genere Gaditanus; quem, cum de civitate in periculum vocaretur, Cicero defendit; cujus extat oratio.
- barbaque, 77, 30.
- barbari, *sc. Persæ*, 46, 22. barbaris, 17, 6. et alibi. barbaro, 54, 28. barbarorum, 4, 7. et alibi. barbaros, 8, 28. barbarus, *sc. Xerxes*, 14, 22.
- Barcas, 134, 2. nom. gentile Hamilcaris Sil. lib. 1.
- ortus
- Serrana præsi Barcæ de gente.*
- beatissimi hominis, *sc. admodum instructi copiis rei familiaris*, 107, 28.
- bella, 69, 19. et alibi. bellandi, 136, 6. et alibi. bellare, 14, 26. et alibi.

- alibi*. bellatum, 53, 3. bellavit, 127, 29. belli, 12, 12. *et alibi* bellica, 104, 12. bellicosas, 145, 25. bellicosissimas, 136, 25. bellicosum, 128, 7. bellis, 148, 29. bello, 8, 28. *et alibi*. bellorum, 152, 11. Bellum Ægyptium, 78, 19. Cæsarianum civile, 158, 6. Corcyræum, 12, 2. Corinthium, 105, 13. Peloponnesiacum, 38, 14. Perficum, 12, 14. Punicum primum, 134, 2. secundum, 137, 2. Sociale, 68, 6. bellum delevit, 44, 29. *eleganter de subito et insperato sine bello imposito, hostibus impetu oppressis*. bellum infinitum, sc. implacabile, 84, 31.
- bene, 3, 5. *et alibi*. beneficia, 162, 26. beneficiis, 85, 5. beneficio, 155, 3. benevolentia, 61, 1. *et alibi*. benevolentiam, 42, 17. benignitatis, sc. *de præstito auxilio*, 127, 23. bestiam, 78, 6.
- biduum, 171, 24. biduo, 142, 19.
- bini, 143, 19. bis, 17, 7.
- Bithyni, sc. *Bithyniæ incolæ*, 147, 1. Bithyniam, 147, 28. *Bithynia regio est Asiæ min. a Bithyno rege sic olim dicta: hodie Becsangil dicitur; et Osmanili a Turcis, quorum dominationi tota subest.*
- blandus *disting.* ab *affabili*, 37, 14.
- Bæbio Tamphilo, *Cn. Cos. Roman.* 148, 27. v. *Cassiodor. Chron.*
- Boeotii, 47, 12. *populi*, sc. *Boeotiæ*. Boeotia est regio Achaia, seu Helladis notissima, Aonia olim dicta, et Ogygia; nunc Stramulipa vocatur a Turcis. Boeotii bellum indicunt Lacedæmonis, 53, 15. apud Mantineam fortiter pugnant, 94, 27. magis firmitati corporis, quam ingenii acumini inserviunt. 47, 13.
- bona, 19, 2. bona, sc. *possessiones*, 42, 25. bona a natura, 57, 11. bona animi, 88, 24. bonam existimationem, 104, 19. bonarum, 108, 9. boni, 49, 21. bonis, 171, 31. bonis, sc. *facultatibus*, 40, 4. bonitas naturalis, 159, 26. bonitate, sc. *æquitate civilis imperii*, 10, 9. bonitatem, sc. *virtutem et animi moderationem*, 129, 29. bonitatis, sc. *perpetuæ morum facilitatis*, 161, 11. bono, 15, 10. bono naturali, sc. *obtinendæ apud omnes gratiæ*, 48, 14. bonos, 16, 21. bonum, 19, 10. bonus civis, 67, 29. Bonus, sc. *cognomen in virtutis honorem Phocioni datum*, 122, 6. *quod Loccenius pro leni, et benigno accipiendum esse existimat.*
- Borea vento, 4, 26. *qui et Aquilo voc. ibid.* 1.
- Bornos, sc. *Castellum Perinthi*, 43, 21.
- brevi, *adj.* 4, 7. *et alibi*. brevi, *adv.* 14, 13.
- Brutus, sc. *M. C. J. Cæsaris interfector*. Potens, 158, 24. abjectus, 159, 17. interit, 162, 10.
- Byzantii bello subacti, 72, 6.
- Byzantium, 41, 25. *Urbs Thraciæ, Straboni, Polybio, &c. postea Constantinopolis; a Constantino Mag. instaurata, et auxilia: hodie Stamboul Turcis: sita est ad Bosphorum: olim impp. Græc. sedes; nunc Turcarum regia.*
- Byziam, 43, 21. *Urbs est Thraciæ mediterranea, olim Teræ regia: nunc Vize dicta, sedes unius præfecti sub Turcis, in reg. Romania.*

C.

- CADMEA**, 96, 12. Cadmeæ, 98, 26. Cadmeam, 95, 23. *Arx erat Thebar. sic dicta. a Cadmo fil. Agenoris reg. Phœnicum, Thebar. conditore.*
- cadit**, sc. *de morte bellica*, 80, 27.
- caduceo**, 146, 22. *Insigne legationis apud veteres erat; præcipue in pace facienda: de Caduc. Orig. v. Plin. 29, 3. Serv. ad Æneid. IV. 242. et VIII. 138.*
- Cadufios**, 76, 19. *Mediæ popul. ad Caspium mare.* Vid. Strab. lib. 11.
- Cæcilius**, Q. 156, 18. Attici avuncul. et difficillima natura, *ibid.* 20. hæredem facit Atticum, *ibid.* 25. V. Cic. *Epist. ad Attic.* l. 1. II. 19.
- cæde**, 64, 19. cædem facere, 50, 21. cæderentur, 81, 17. cædes, 95, 17.
- Cæsar**, sc. *Jul. occisus*, 158, 23. ejus interfectores, *ibid.* 30.
- Cæsar**, sc. *Octavian.* 163, 3. ejus prosperitas, 169, 6.
- Cæsarianum civile bellum**, sc. *inter Cæs. et Pompeium*, 158, 6.
- cætera**, 108, 7. *et alibi.* cæteræ, 71, 15. *et alibi.* cæteram, 25, 15. cæteri, 30, 29. *et alibi.* cæteris, 53, 20. *et alibi.* cætero, 78, 2. cæterorum, 6, 3. cæteros, 21, 18. *et alibi.* cæterum, 116, 15.
- calamitas**, sc. *clades*, 106, 1. calamitate, 83, 17. calamitatem, *eod. sensu*, 52, 15. calamitatem, sc. *de cæcitate*, 129, 11.
- calces remittere**, sc. *de equis*, 113, 26. *idem quod calces retromittere.*
- calefieri**, *ibid.* 21.
- Calidius**, L. Jul. 163, 23. Poeta elegantissimus Augustæi ævi, quem in proscriptorum numerum relatum Atticus expedit, *ibid.* 31.
- Callias**, 29, 12. Calliæ *ibid.* 20. *Vir erat ditissim. apud Atheniens. λαμπρότατος dict. quod ex puteis et fodinis divitias parasset. Hunc fordide divitem natum vocat Seneca. Controvers. IV. 24. De hoc vide Athenæum, l. 12. cap. 8. et 17.*
- Callicrates civis Atheniens.** homo ad fraudem acutus, sine ulla religione et fide, 62, 25. &c. ad interficiendum Dionem socios conquirat, 63, 7. ut interficeretur, curat, 64, 4. &c.
- callida**, 25, 31. callidam liberalitatem, quæ sc. *non honesti studio, sed tempori datur, et utilitati*, 162, 17. callide, 83, 15. callidissime; sc. *perspicacissime*, 11, 21. callidissimo, 141, 21. callidissimus, 145, 3. calliditate, 109, 13. callidus, *vir sc. qui consilio pollet*, 84, 18.
- Calliphron**, 88, 3. Saltator erat olim celeberrimus, qui saltandi artem Epaminondam docuit.
- Callistratus Atheniens.** legatus, suæ ætatis eloquentissimus, 91, 27. *Ejus Oration. quam habuit coram Lacedæmoniis, refert Xenoph. lib. 6.*

6. *cap. 4. de Reb. Gr.* Eum perorantem redarguit Epaminondas, 92, 8. &c.
- Camissares, pater Datamis, manu fortis, belloque strenuus, 76, 10.
- campestribus, 113, 31.
- campo, 142, 8. in campo sui nunquam fecit potestatem, 103, 31. *sc. nunquam in patenti loco, suas copias explicuit.* campum, 6, 25.
- canibus, 97, 30.
- Canium Gellium, 161, 21. *Attici erat amicus, cumque eo adeo conjuncte vixit, ut a puero usque ad extremam senectutem amicitia eorum creverit,* 161, 14.
- Cannensem pugnam, 142, 7. *ad Cannas, sc. commissam. Cannæ vicus est in Apulia juxta Aufidum amnem, ingenti Romanor. internecione ab Hannibale nobilitatus. De pugna Cannensi vid. Polyb. lib. 3. Liv. XXII. xlvii.*
- cantare ad sonum chordar. 87, 22. &c. carmina tibiis, 88, 2. cantasse, 1, 6.
- capere, *sc. occupare*, 43, 11. *et alibi.* capere fructum oculis ex aliqujus casu, *sc. oculos oblectare, pascere*, 118, 29. caperentur consilia, 115, 12.
- capeffendæ, *sc. administrandæ*, 12, 1.
- capi, 113, 14. capi, *sc. obtineri*, 157, 16. capiebat, 26, 11. *et alibi.* capiendum, 116, 10.
- capillo, 77, 29.
- capit, 55, 4. capit arma, 79, 15. capit consilium, 117, 12. *et alibi.*
- capite, 78, 3. capitis absolutus *de reo capitis, cui vita conceditur*, 9, 22. capitis accusatus, 25, 28. capitis damnatum, 40, 4. capitis causam dicere, 68, 5. *et alibi.*
- Capitolio, 169, 28. *sc. monte Tarpeio. Hic ædes Jovis Feretrii a Romulo constituta est, quam vetustate pene prolapsam Aug. Cæs. reficiendam Attici monitu curavit,* 170, 1.
- capitulatim dicta, *sc. summatim perstricta*, 152, 8.
- Cappadocia, 110, 19. Cappadociam, 80, 19. Cappadociæ, 78, 27. *Regio est Pontica, quam Euphrates a majore Armenia dividit; hodie Amasia a Turcis vocatur. Cappadocum, populi Cappadociæ,* 82, 29.
- captam, 67, 24. *et alibi.* captæ, 41, 20. capti, *decepti*, 4, 30.
- Captianorum, 83, 1. *Quinam sint Captiani inter auctores non convenit; nisi forte emendandum sit, Capfianor. qui incolæ sunt Capfæ, urbis Africæ; de quib. Sallust. Bell. Jugurthin. 89.*
- captis, 30, 13. *et alibi.*
- captivi, 143, 7. captivos, 143, 10.
- captos, 41, 27. captus, *sc. permotus*, 18, 17. captus est, 84, 19. *et alibi.* captus, *sc. affectus, delectatus*, 155, 20.
- Capuam, 141, 17. *Urbs erat Italiæ in Campania felici, prope Vulturn. fl. ab Ofcis condita; olim perampla, deliciis affluens, et fertilissima. Hic Hannibal maluit luxuriæ indulgere, quam Romam proficiscendo, parta uti feliciter victoria.*

caput,

- caput, 46, 24. caput totius Græciæ, 95, 29. urbs sc. *domina*, quæ cæteris imperabat.
- Cardaces, 82, 27. *Apud Persas sic dicebantur, qui ex rapto vivebant. Strabo lib. 15. Polyb. tamen et Arrian. illos Asiæ min. populos esse scribunt.*
- Cardianus, 109, 1. sc. ex urbe Cardia ortus. Cardia vero urbs fuit *Chersonesi Thraciæ*, in ejus ora occidentali: hodie Caridia.
- Care, sc. ex Caria, natus, 76, 10. Cares, 4, 28. Gens fuit, quæ Romuli tempore maris Mediterranei imperium tenuit. Caria, 103, 3.
- Cariam, 103, 25. Caria, regio fuit Asiæ minor. maxime in meridiem extensa, ex adverso Rhodi insulæ; terminatur ab Oriente Lycia, a Septentrione Ionia, ab Occidente mari Ægæo, et a Meridie mari Carpathio, et Rhodio, nunc vulgo Lango: sub ipsa comprehenditur Doris regio parva, et nunc Adinelli vocatur, et subest dominio Turcar.
- carior, 153, 19. et alibi. carissimum, 161, 25. carissimus, 154, 15. et alibi. carius, 166, 15.
- caritate patriæ, 90, 5. et alibi. Caritatem ab amore, ita distinguit Cic. in Partit. Orat. 16. ut caritas sit Deorum, patriæ, parentum; amor, fratrum, conjugum, liberorum, familiarium.
- carmina, 88, 2.
- Carthago, 135, 14. Carthaginem, *ibid.* 18. Carthagine, 139, 12. Carthago urbs erat olim terra marique totius Africæ florentissima; Romæ æmula; a Phœnicibus in Libyæ littore condita; a Scipione, tertio Punico bello, penitus everfa: illius tractus hodie ab incolis dicitur, Bersack. Carthaginienfes, 58, 5. Carthaginienfibus, 76, 3. Carthaginienfium, 128, 3.
- caruit, 89, 9. caruit patria, sc. exul erat, 99, 14.
- carus, 74, 31.
- casam, 46, 13.
- casibus, 159, 26. sc. de varietate tempor.
- Cassander a Polyperchonte Macedonia pellitur, 124, 1. *Cassander Antipatri erat fil. unus ex Alexandri ducibus, et mortis ejus auctor. Alexandro mortuo regis nomen sibi arrogavit; et Macedoniam invadens, Olympiadem Alexand. Mag. matrem occidi jussit: et immani sævitia omnem familiam regiam abolevit. Just. lib. 14. cap. 6.*
- Cassius cum Bruto rer. potitur, 158, 24. in exilium proficiscitur, 159, 15. interit, 162, 10.
- castella, 43, 20. et alibi. castellis, 4, 9. et alibi. castello, 113, 30. castellum, *ibid.* 16.
- castra, 7, 7. castra nautica habere, sc. de statione navium, 44, 22. et alibi. castra ponere, 81, 3. et alibi. movere castra, 83, 11. et alibi. in castra proficisci, militatum ire, 139, 14. castra sequi alicujus, militari sub ejus sign. 150, 11. et alibi. castris, 51, 11. castris uti, sc. bello operam dare, bello exerceri. 91, 12. castror. consuetudo, 117, 18. sc. ignes faciendo, de quibus Lips. in milit. Rom. castrum, sc. de loco muris munito, 45, 12.
- casu, sc. de re fortuita, et insperata, 9, 7. casu, sc. de lethali vulnere accepto,

- accepto*, 94, 26. *casu, de captivitate*, 118, 30. *casum, sc. acerbam fortunam*, 42, 21. *casus adversos*, 80, 7. *secundos, ibid.* 8.
Cataoniam, 78, 26. *Traetus est Asiae minor. et Cappadociae pars, quae Comagenam attingit. Plin. l. 6. c. 3.*
catervis, 69, 7.
Cato, annor. xvi. primum stipendium meruit, 150, 8. *Fit Quaestor. ibid.* 14. *Aedilis, ibid.* 17. *Prætor, ibid.* 18. *Consul triumphavit*, 151, 5. *Censor luxuriam repressit, ibid.* 17. *multas inimicitias suscepit reip. causa, ibid.* 20. *ejus elogium, ibid.* 22. &c. *studia*, 25. &c. *scripta*, 152, 2. &c. *Catonem memoravere Plutarch. in vita; Aur. Viâ. de viris illustribus, cap. 47. et passim Liv. Val. Max. Frontin. Ejus mores describuntur a Livia, XXXIX. xl. ejus dignitates per annos digessit Andr. Schottus.*
Catulli, 163, 24. *Poeta fuit Veronensis elegans, mordax, lascivus; vixit Syllæ, et Marii temporibus: de eo Ovid. 2 Trist.*
Sic sua lascivo cantata est sæpe Catullo
Femina.
Catulus, sc. C. Lucilius, 135, 2. *ibid.* 9. *Consul erat Rom. Pacem init cum Carthaginensibus.*
cavendum, 40, 31. *cavit*, 162, 31.
causa, 9, 29. *et alibi causa cognita, sc. in judicio examinata, ibid.* 21. *causa, sc. negotio*, 27, 6. *causa, sc. gratia*, 33, 21. *et alibi. causæ*, 27, 25. *causam, sc. pretextum, obtentum, speciem*, 14, 16. 16, 13. *et alibi. causam dicendam, sc. in judicio*, 39, 25. *causam capitis dixit, sc. in judicio capitali pro se verba fecit*, 68, 5. *et alibi. causam omnem in se transferrent, sc. omnem in se culpam rejicerent*, 93, 25. *causas*, 52, 5.
ceciderat, sc. everserat, 4, 29. *ceciderunt*, 84, 17. *cecidissent*, 83, 9. *cecidisset*, 76. 21. *cecidisti*, 119, 12. *hæc omnia de morte bellica. cecidit in suspensionem, in suspensionem venit*, 25, 26. *cecidit majestas, sc. evertitur imperium*, 97, 27. *cecidit, periit*, 24, 11. *et alibi sæpius.*
cecinit, sc. prædixit, 167, 11.
cedens, sc. concitatae multitudini non repugnans, 21, 12. *cedentes*, 49, 28. *cedenti, sc. exeunti*, 159, 18. *cedere loco, de militibus in prælio*, 69, 8. *cederet in re nulla Agefilao, i. e. dux esset æque consilio pollens, et bello strenuus*, 70, 9.
celandum, 163, 8. *celans*, 80, 20. *et alibi. celari*, 40, 29. *celaris*, 139, 26. *celat*, 116, 27. *celatum*, 55, 26.
celeberrimo, 64, 31.
celebrante, sc. funus, de officio exequiar, 130, 21. *celebratum est*, 67, 10. *et alibi.*
celebritate, 2, 16. *sc. frequentia; et solitudini oppon. locumque notat, quo plures conveniant, et assidue conveniunt. Ita Tull. in Partit. Orat. loci celebres, an deserti? ad Attic. Epist. XII. 13. Me hæc solitudo minus stimulat, quam ista celebritas. Horat. Ep. I. xvii. 28. Quintil. Decl. aliique eod. modo usurparunt.*
celeri, auxilio, sc. ex templo dato, 7, 1. *celeri rumore dilato, sc. cum subito rumor percubuerat*, 64, 21. *celeria remedia*, 170, 23. *Loccen exponit*

- exponit *laxantia, digerentia, resolventia*; quæ pellunt obstantia, ut *Horat. loqu. Satyr. II. iv. 28. De iis Cels. l. 4. de re Med. cap. 18. aliique medici. celeritas consilii, sc. consilium confestim animo elicatum*, 106, 9. celeritate, sc. *conficiendar. rer.* 79. 29. celeritate, sc. *expeditionis*, 102, 9. celeritate, sc. *itineris*, 104, 23. celeritate ingenii, 109, 13. celeritatem adhibere, 117, 6. celeritatem alicujus impedire, 118, 2. celeriter, *brevi tempore*, 6, 22. et *alibi. celerius factum, sc. præsentiore consilio*, 82, 4. celerius promptius, 99, 8.
- censebat, 49, 29.
- censor, 151, 14. censura, 150, 5.
- Centenium, C. 141, 6. *Prætor erat Rom. a Senatu contra Hannibalem missus, et ab Hannibale occisus.*
- centies, 156, 26. et *alibi. centum*, 8, 1. et *alibi.*
- ceperant, 158, 14. ceperat, 25, 11. et *alibi. ceperat, conciliarat*, 169, 4. ceperit, 89, 8. ceperunt, 6, 22. et *alibi. cepissent*, 106, 13. et *alibi. cepisset*, 25, 5. et *alibi. cepit*, 30, 12. et *alibi. cepit, sc. conciliavit*, 45, 9.
- cera circumfuderunt, 108, 17. *Perfar. mos fuit defunctos cera circumlinire, ut quam maxime maneant diuturna corpora. Cic. Tusculi Disp. I. xlv. Herodot. I. cxl.*
- Cerauno, Ptolemæo, 133, 9. *Fil. fuit Ptolemæi, qui unus erat ex Alexandri ducibus. Ceraunus diæ. quia belli fulmen.*
- ceremonia coli, 18, 2.
- cernens, 45, 6. cerneretur, 127, 27.
- certam diem, sc. *præstitutam*, 70, 16.
- certamen, sc. *æmulatio*, 15, 25.
- certe, 134, 23. certiorum fecit, 14, 26. certius, 22, 30; certos, 45, 26. et *alibi. certum, fidum*, 25, 17.
- cefferat, sc. *exierat*, 159, 28. cefferunt, sc. *de eventu secundo*, 76, 6. cessisset, 31, 3. cessit, 74, 5. et *alibi.*
- Cethego, P. Corn. Cof. Rom. 148, 28. V. *Cassiodor. Chron.*
- CHABRIAS Athen. clarus ob inventum quoddam in prælio, 69, 4. item ob bella in Europa, *ibid.* 19. Ægypto, *ibid.* 21. et Cypro, *ibid.* 23. &c. Ægyptios adjutum sponte profectus est, 70, 10. et ideo domum revocatur, *ibid.* 17. &c. plurimum aberat a patria, *ibid.* 29. telis hostium interfectus, 71, 25. De *Chabria rebus gestis, vid. Diod. Sic. 15. 16. Xenoph. l. 4. et 5. de Reb. Gr. Plutarch. in Phocione et Camillo: item in Apophthegm. Athen. 12. Frontin. l. i. c. 5. et 11. Demosthen. Orat. in Leptinem.*
- Chalcidem, 74, 19. *Urbis est Græciæ, Eubææ primaria, ad Eurip. unde Virg. Æn. VI. 17.*
- Chalcidicaque levis tandem superastitit arce.
nunc vulgo Turcis et incolis Egripos diæ. Negropontos vero exteris.*
- Chalcioecus, 28, 9. *Templum, sc. Minervæ, et aliquando in cognomen Deæ transiit. In hanc ædem, veluti ad Asylum, facinorosi confugisse videntur, hucque fugientes impunitate donari. Chalcioecus diæ. teste Suida: ἡ ὑπὲρ χαλκῶν οἶκον εἶχεν, ἢ διὰ τὰς Χαλκιδίδας τὰς ἐν Εὐβοῇ φεγγάδας αὐτὸν κτελεῖ.*

Chaonas,

- Chaonas, 73, 1. *sc. popul. Chaonia, quæ Provincia Epiri, nunc dicta la Canina, a Castro primario intra montes; extenditur ab Oeneo sinu ad usque Buthrotum, versus oram maris Ionii, et subest dominio Turcar.*
- Chares, 71, 4. *Dux Atheniens. honoratus et potens, ibid. 6. in promissis erat facilis, et promptus, unde illud, Charetis pollicitationes, Suid. plurimum in Sigæo vixit, 71, 4. adversus eum subornatus Demosthenes, 123, 8. Philippo oppositus, 73. 21. De eo v. Athen. l. 12. c. 15. et Plutarch. in Phocione.*
- Charonis, 98, 2. *Civis erat Theban. potens et dives, qui conjurantes contra Lacedæmonios domo excepit. Cum Pelopide ad Platæas etiam feliciter pugnavit. v. Plutarch. in Pelopid.*
- Chersonesi, 4, 27. Chersonesum. 3, 7. et alibi. Chersoneso, 4, 23. *Peninsula est, quæ mari Egeæ altera ex parte, altera Propontide alluitur, unde Hellespontica a Suida, et Thracia a Ptolemæo vocatur: ibi urbs Seftus, Herus et Leandri amore clarissima. Sunt et aliæ plur. Chersonesi, sc. Taurica in Euxino et Mæotide; Aurea supra Gangem; Cimbrica pars regni Daniæ, et hodie Jutlandia appellatur.*
- Chiliarchum, 53, 28. *Chiliarchus a Gr. dicitur qui mille viris præponitur. Joseph. de Bel. Judaic. iii. Chiliarchi gradus apud Persas secundus erat a rege, et totius regiæ cura commissa fuit Chiliarcho; sine cuius venia, nemo ad regem poterat accedere.*
- Chium, 71, 8. *Insula est Asiæ in mari Egeæ et Icario, Ionæ fere adiacens; hodie Scio vocatur.*
- chordarum, 87, 22.
- cibaria cocta, 116, 25. cibi, 171, 12. cibo, 113, 22.
- Cicero, *M. Tull. æqualis Attici, 153, 17. amicus, 156, 11. 160, 5. 156, 29. epistolas ad Atticum scripsit, 167, 1. earum elogium, ibid. 3. &c. Hortensii æmulus in arte Orator. 157, 6. invivus et infensus Antonio, 161, 15. &c. futura prædixit, ut vates, 167, 10.*
- Ciliciæ, 76, 16. Ciliciam, 78, 27. Cilicum, *sc. populi Ciliciæ, 83, 1. Cilicia vero, nunc vulgo Caramania et Turcomania, regio est Asiæ minor. Syriæ proxima, Tauro monti subiecta; ob angustias, quæ vocantur Portæ, clarissima. vid. Q. Curt. l. 2. c. 4.*
- Cimon ob patris multam in vincula coniectus, 29, 5. a sorore germana liberatur, 29, 22, &c. ad principatum pervenit, 29, 23. ejus res gestæ, 30, 7, 8, 9. &c. ostracismo ejicitur, 30, 30, 31. revocatur, 31, 7. ejus liberalitas, *ibid. 17. &c. mors, ibid. 15. Cimonis res scripsere Plutarch. in Cimone: Diod. 11. 12. Herodot. 6. et 7. Thucyd. 1. Polyæn. 1. Suid. Athenæus 12. Demosth. Oration. contra Aristocratem: Justin. 2. 15. Cic. Offic. II. xviii.*
- Cinnano tumultu, 154, 3. *Quantas turbas excitaverint in rep. Sylla, Marius, et Cinna, nemo ignorat, qui histor. Roman. vel primoribus labris gustaverit.*
- circa, 46, 13. et alibi. circiter, 6, 26, et alibi.
- circulum, *sc. cætum, 89, 3. Circulus sæpe usurpatur pro conventu hominum in orbem veluti cocuntium. Cic. Epist. ad Attic. II. xviii.*
- Mos

- Mos erat Sophists usitatus in circulis philosophandi, et differendi.*
 Sen. Ep. 40. et 52.
 circumdatus, 15, 12. circumdedit, 148, 9.
 circumfuderunt, 108, 17. circumfusus hostium concursu, sc. undi.
que cinctus, 71, 16.
 circumirent, 117, 10. circumiret, 148, 12. circumiretur multitu-
 dine, 13, 19. *et alibi*.
 circumfederetur, 113, 17.
 circumvehens Peloponnesum, sc. *classe*, 72, 20.
 circumveniri multitudine, 81, 3.
 circumventum insidiis, 141, 5.
 circumventus, 113, 14.
 citari victorem Olympiæ, sc. *voce præconis declarari*, 2, 7. *Huc per-
 tinet locus Cic. Ep. Fam. l. 5. 12. Præcones ludor. Gymnicor. cum
 cæteris coronas imposuerunt victoribus, eorumque nomina magna voce
 pronuntiaverunt; cum ipsi ante ludor. missionem corona donantur, alium
 præconem adhibent, ne sua voce ipsi se victores esse prædicent.*
 citharizare, 87, 22.
 citiorem, 151, 4.
 Citio, 31, 14. *Est autem urbs Cypri, in qua Zeno, Stoicorum sectæ con-
 ditor, natus est. Nunc pagus Chite dict.*
 civem, *de femina*, 11, 6. civem facere, 155, 2. cives civibus par-
 cere æquum est, 49, 28. civile bellum, 158, 6. civilis victoria
 funesta, 95, 21. civilibus fluctibus non se commisit, 157, 11. sc.
bellis civilibus. civilis, 30, 2. civis, 62, 25. *et alibi*. civitas, 7, 13.
et alibi sæpius. civitate, 10, 11. *et alibi*. civitatem, 12, 5. *et alibi*.
 civitatem, sc. *jus civit.* 155, 4. civitates, 10, 15. *et alibi sæpius*.
 civitati, 40, 12. civitatibus, 13, 8, *et alibi*. civitatis, 17, 26. *et
 alibi*. civitatum omnium eadem natura, 8, 11. civium, 9, 15. *et
 alibi sæpius*.
 clam, 20, 9. *et alibi*.
 clandestinis, 139, 2.
 clari, 125, 2. clarissimæ, 49, 10. clarissimi, 18, 16. claritate viri
 præstantes, sc. *virī celeberrimi*, 111, 21. clarius, 153, 13. claro,
 26, 29. clarorum, 168, 4.
 classe, 3, 18. *et alibi sæp.* classem, 6, 15. *et alibi sæpius*. classes,
 22, 23. classi, 61, 27. classarii, sc. *milit. class.* 13, 30. classariis,
 9, 10. *et alibi*. classarios, 146, 9. classis, 9, 12. *et alibi in locis
 quamplurim.*
 Clastidio, 140, 25. *Oppidum Italiæ erat ut trad. Liv. XXI. xlviii. quo
 magnam frumenti copiam Romani congefserant. Nunc Chiafetezo.*
 clavam, 78, 5.
 claudendum, 28, 15.
 Claudio, M. 143, 26. *Consul fuit Rom. An. U. C. 558.*
 claudus, 107, 16.
 clausi angustis, 92, 29. *et alibi*. clausisset, 83, 14. clausit urbem
 operib. 9, 2. sc. *vallo cinxit*. clausus, 141, 19.
 clemens, 88, 28. clementia, 41, 27. clementiæ, 127, 25. cle-
 mentiam violare, 46, 6.

Cleon,

Cleon, *Halicarnassus*, 35, 12. *Nomen Sophistæ ex Halicarnasso, urbe Cariae principe; juxta quam fons Salmasius, quo veteres crediderunt lavantium corpora effeminari.*

Cliniæ, 37, 1. *patr. sc. Alcibiad. v. Plutarch. in Alcib.*

clypeis, 66, 12.

Cnidum, 55, 3. *Urbs est in extremo cornu peninsulae Cariae adhaerentis: hodie vulgo Cabo-Erio, non longe ab Halicarnasso, et Co insula. Hæc olim Praxitelis Venere nobilitata fuit, unde Horat. 1. Carm. Od. 30.*

O Venus, Regina Cnidi, Paphique,

Sperne dilectam Cypron &c.

coacti sunt, 42, 27. coactos, 40, 6. coacturum, 44, 7. coactus, 18, 15. *et alibi.*

coarguit, 92, 17.

cocta, 116, 25.

coegit, 8, 30. *et alibi sæpius.*

cælo vesperscente, 97, 29. cælum, 62, 19.

cœna, 31, 27. cœnarent, 147, 22. cœnatum est, 165, 16.

cœperat, 42, 9. cœperunt, 40, 21. cœpissēm, 139, 16. cœpisset, 130, 14. cœpit, 19, 3. *et alibi quam sæpius.* cœpta, 92, 30. cœpti, 73, 18.

coercere, 130, 6.

cogebat, 113, 26. *et alibi.* cogebatur, 111, 9. cogerentur, 14, 15.

cogeret, 105, 25. cogeretur, 14, 12.

cogitabat, 110, 25. cogitans, 63, 30. cogitanti, 83, 15. cogitare priusquam conari consuevit, *sc. consilio et deliberatione usus est, priusquam maturaret factum*, 82, 11. cogitarant, *sc. moliti fuerant*, 106, 24. cogitas, 54, 2. cogitasset, 82, 11. cogitata, *sc. conatus molimina*, 26, 1. cogitatione omni ferebatur ad liberand. patriam, 45, 16. *sc. omnia illius consilia vertit.* cogitatum ad perniciem, *sc. insidiosè structum*, 82, 2. cogitatum imperatoris acutum, *sc. consilium, vel stratagemata celeriter repertum*, *ibid.* 4.

cognitione, 2, 21.

cognita, 9, 21. *et alibi.* cognitam, 167, 29. cognititis, 28, 1. *et alibi.*

cognito, 73, 30. *et alibi.* cognitum, *sc. factis spectatum*, 3, 6.

cogniturum, 63, 3. cognitus, 94, 20.

cognomine, 21, 8.

cognoscat, 116, 4. cognoscere, 119, 1. *et alibi.* cognoscerent, 40, 25. *et alibi.* cognosci, *sc. reperiri*, 160, 21. cognoscit, *sc. audit*, 79, 10. cognoscitur, *ibid.* 13. cognoscent, *sc. legerant*, 36, 3. cognoverat, 161, 12. cognovit, 25, 12. cognovit, *invenit*, 135, 12.

cogunt, 63, 16.

cohortatione, 146, 17.

coierat, *inierat*, 53, 6. coierunt, *sc. conjurarunt*, 97, 18. coiturum, *sc. in concilium venturum*, 159, 10.

colebat, *de cultu in sacello religioso*, 129, 28. colebatur ceremonia, *de sacrario*, 18, 2. colebatur literis, 170, 2. *sc. de commercio Epist. colit, de agri cultura*, 26, 24.

colla-

- collabefactus, sc. *a dignitatis gradu pulsus*, 21, 9.
 collata, *translata*, 22, 27, collatis, sc. *comparatis*, 149, 10. collatum est bellum, 105, 12.
 collaudat, 25, 22. collaudato, 156, 1. collaudatus est, 101, 3.
 colle, 164, 10.
 collecta, 43, 23.
 collega, 140, 27. collegæ, 7, 18. *et alibi*. collegam, 150, 5. collegas, 16, 13. collegis, 41, 22.
 collegit, 142, 25.
 colligant, *vinculis astringunt*, 64, 8.
 colligi, 146, 6.
 collocarentur, sc. *nuberentur*, 23, 4. collocari, *eod. sensu*, 89, 14. *itiid.* collocarat, 169, 11. collocata præfidia, 147, 6. collocavit in agris multitudinem, sc. *agros assignavit, quos colant deducti coloni, ibique figant domicilia*, 4, 10.
 collocuturum, 159, 10. colloquatur, 25, 18. colloquendi, 85, 11. colloqui, 53, 30. *et alibi*. colloquio, 85, 20. *et alibi*. colloquitur, 41, 7. colloquium, 85, 11.
 Colonas, qui locus in agro Troade est, 26, 9. *De hoc loco meminit Thucyd. lib. 1. cap. 8. Non procul a Lampſaco Mileſior. colonia. Strab. l. 13.*
 coloniam, 30, 9. *et alibi*. Colonis sunt Civitates ex alia civitate veluti propagatæ. Gell. 16. 13. *Quarum deducendar. causas Sc. exponit Sigon. de Antiq. Jure Ital. lib. 2. cap. 2. ear. jus varium apud varias gentes. Cherſoneſum colonos mittere, sc. eo deducere*, 3, 8.
 coluerit, 162, 22.
 come ingenium, 57, 12. *Ingen. (inquit Loccen.) facile ad audiend. præceptorem, et artes capiendas.*
 comes, 70, 25.
 comitante, 121, 4. comitantibus, sc. *funus*, 171, 31.
 comitas, sc. *affabilitas*, 10, 13.*
 comites, 107, 25.
 comitia amicor. sc. *in quibus agitur de amicor. dignitatibus*, 156, 8. *Ad hæc ventitare, ibique petitionem amici auctoritate et ſuffragio promovere, officii erat.*
 comitibus, 106, 20.
 comitio, sc. *loco ubi comitia agebantur*, 104, 16. *Eod. sensu utitur hæc voce Cic. in Oration. pro Sextio, 35 et in Verrem.*
 commeabant, 116, 16.
 commeatibus, sc. *ammonæ ſubvectione*, 123, 16. commeatu, 9, 2.
 commemorantem, 38, 7. commemorare, 171, 7. commemorem, 167, 13. commemoravi, 61, 19, commemorari, 1, 5. commemorasset, 139, 9.
 commendasse ei regnum, sc. *moriturum, regnum tradidisse*, 110, 14.
 commendat. sc. *decet, ornat*. 57, 14. commendatio oris atque orationis, 37, 11. sc. *de oratione commendata viribus actionis, ut loqu. Quintil. 11. 3. naturalique vultus gratia, et pronunciandi facultate admiranda, ornata.*
 comminus pugnans, 71, 25.

com-

- commiseratus, 105, 17.
 commiserunt prælum, 7, 23. commisisset, *de crimine*, 21, 15. commissa celans, *sc. silentio premens fidei concredita*, 88, 31. commisit, 8, 2. committere, 146, 31. committeret, 8, 21. committeret iis imperium, 34, 2. committeret se civilibus fluctibus, *sc. objiceret, exponeret*, 157, 11.
 commoda populi, 124, 22. commode saltare, *sc. eleganter et concinne*, 1, 5. commoditatem, *sc. emolument*, 160, 1. commodius verba fecisse, *de eo, qui nativum linguæ leporem exprimit*, 19, 19.
 commoti, 81, 21. commotus, 46, 1. *et alibi*. commovere, 106, 22.
 commune, 22, 27. *et alibi*. communem, 126, 19. communes, 99, 2. communi, 17, 1.
 communia, 48, 15. communis, 13, 14. communis infimis, 154, 30. *sc. facilis, affabilis, perhumanus*. communiter, 97, 11.
 communivit, 4, 9.
 commutatio rerum facta est, *de fortuna statuque imperii et belli mutatis*, 41, 16. commutatum vitæ statum, 60, 10. commutavit, 164, 15.
 comparandas, *sc. instruendas*, 102, 18. comparandos, 22, 23. ad comparandum, *sc. ad parandos sese ad bellum*, 49, 15. comparare manum, 60, 3. comparare bellum, *parare, instruere, moliri*, *ibid.* 19. comparare classem, 102, 7. comparari, *sc. par haberi*, 15, 5. comparat, 79, 14. *et alibi*. compararet, 54, 24. *et alibi*. comparatum, 46, 28. comparatum, *sc. assimilatum*, 129, 8. comparavit, 6, 16. comparavit factionem, 61, 25.
 comparet, *sc. conspicitur, apparet*, 152, 15.
 compellaret, 127, 10. compellabatur, 39, 12.
 comperisset, 27, 26. comperisset, *rescivisset*, 139, 6. comperit, 28, 15.
 complecti, 88, 20. *sc. tenaciter amplecti, contorquere, in altum sustollere, et pæne præfocare adversarium; quod erat luctantium. Hujusmodi amplexus (non blandos et molles) Virg. exprim. Æneid. VIII. 259. de Hercule.*
Hic Cacum in tenebris incendia vana vomentem
Corripit in nodum complexus, et angit inhærens.
 compleffet tot annos, *sc. vivendo*, 170, 15. complet, 145, 8. completa, 7, 16. completas, 147, 12.
 complexi inter se, *de acriter pugnantib.* 112, 11.
 complura, 84, 29. complures, 25, 5. *et alibi*. compluribus, 31, 18. *et alibi*. complurium, 90, 23.
 componere bellum, *sc. pacem facere*, 142, 15. composito, *sc. ex pacto*, 81, 22. composituros, 44, 13. composuerunt, 142, 29.
 comprehenderent, 27, 13. *et alibi*. comprehenderetur, 28, 5. comprehendendi, *ibid.* 2. comprehensus, 99, 19.
 comprobatum, 140, 3.
 compulisset adversarios intra moenia, *sc. erumpentes repulisset*, 105, 22. compulit, 135, 26.
 conantes, 140, 18. conarentur, 22, 22. *et alibi*. conari, 16, 15. *et alibi sæpius*. conata, 63, 20. conati, 15, 20. conatu, 79, 18. conatus est, 34, 24.

concedens

- concedens principatum, 61, 25. non concederetur legibus, *sc. prohiberent leges*, 20, 11.
- concefferit, *sc. captum bello reddiderit*, 158, 21. concefferunt, 73, 5. concessit, *sc. iuit*, 17, 17.
- concidere, *sc. in praelio*, 94, 26. concidissent, 105, 19. concidit crimine, *sc. collabefactus, et dignitate pulsus*, 123, 11.
- concidit, *cædit, interfecit*, 140, 18. *et alibi*. conciduntur, 64, 21.
- conciliabat, *sc. ad bellum alliciebat, et sibi adungebat*, 145, 24. conciliarat nuptias, 156, 28. conciliare fortunam, *sc. fingere*, 168, 30.
- conciliari, *amicum fieri*, 19, 16. conciliari, *benevolam reddi*, 102, 29. conciliarit, *sc. effecerit*, 169, 8. concilias servitutem otii nomine, *sc. insinuando commendas, et blandiente otii titulo paulatim civibus servitutem acceptam reddis*, 91, 9, 10. conciliator nuptiarum, 163, 8. conciliavit pacem, *de eo, qui pacis arbiter intervenit, et infensos conciliat*, 31, 11. conciliavit pacem, *sc. sanxit*, 135, 1. conciliavit otium, *sc. acquisivit*, 128, 19.
- concilium populi, *sc. conventus*, 129, 15.
- concinnus in brevitate respondendi, *sc. apposite, presse, et eleganter respondebat*, 90, 28.
- concione advocata, *sc. cætu populi*, 42, 19. concionem, 11, 15.
- concisi, 81, 28.
- concitasse, 137, 1. concitatum multitudin. 21, 11. concitato equo, 79, 16. concitatus est, 63, 19. concitavit, 99, 29.
- conclavi, 63, 24.
- concludere uno volumine, *sc. completti*, 90, 24. conclusionem, *sc. obsidione*, 114, 1.
- concupiscant, 51, 2. concupiscere, 24, 12. concupisceret, 43, 16. concupiscunt, 110, 26. concupivit, 34, 15.
- concurrant in unam navem, *sc. velut agmine facto adorianur*, 146, 10. concurrentes, *eod. sensu*, 84, 13. concurrerant, 64, 22. concurrerunt, 98, 24. concurrerunt omnes ad Perdiccam opprimendum, *sc. certatim operam contulerunt*, 111, 7. concurrissent, 130, 5. concurrat, *de singulari certamine*, 112, 10. concursu, *de confictu præl. ibid.* 7. *et alibi*. concursu *de prælio navali*, 147, 1. concursus, *sc. spectandi studio*, 78, 9.
- concusserit, 92, 18.
- condiscipulatu, 156, 29. condiscipuli, 153, 14. condiscipulos, 88, 9.
- conditæ, 128, 15.
- conditionem, *pañionem*, 29, 17. conditionem, *sc. oblatæ pacis*, 83, 20. conditionem æquam versuræ, *sc. copiam, æquam facultatem*, 154, 19. conditiones, *sc. leges pacis*, 142, 16. conditionibus, 50, 9. *et alibi*. nullius conditionis non haberet potestatem, 163, 4. *sc. penes eum omne conjugium esset, ut quamlibet feminam in matrimonio sibi asciscere posset*.
- conditor urbium, *sc. de instauratore et defensore*, 128, 20, ita Manil. lib. 1.

— Romamque Camillus
Servando posuit.

conduca,

- conducta, 2, 6. conductitiis catervis, *de mercenariis militib.* 69, 7.
 conductorum, 83, 2.
 conemini, 171, 15.
 confecerat iter, 104, 24. confecerat spatium, *sc. itineris*, 116, 29.
 confecit orationes, *sc. composuit*, 152, 1. confecisse, *sc. debellasse*, 33, 4. confecisset, 116, 20. confecisset, *sc. collegisset*, 146, 7. confecta cæde, 64, 19. confecti, *sc. scripti*, 148, 31. confectis rebus, *sc. peractis*, 98, 21. *et alibi*. confecturum, 14, 11. confectus, *sc. scriptus*, 168, 23.
 conferebant, *sc. pecuniam ad sublevandos amicos*, 89, 19. conferre noluit ad perniciem civitatis, *sc. noluit legi obsequendo perniciem patriæ afferre*, 93, 21. conferrent se suaque in naves, *sc. transferrent*, 12, 31. conferrent arma, *sc. congrederentur*, 112, 3. conferrentur munera, 107, 4. conferret se, *sc. se reciperet*, 145, 2.
 confessus est, 94, 1.
 confectum, 25, 20. *et alibi*.
 conficerent, *sc. perderent*, 46, 14. conficeretur, *de cæde*, 127, 2. conficiebatur, *de sacrificio*, 139, 14. conficiendam, 116, 23. conficies, 54, 5.
 confidere, 3, 5.
 confinis, *conterminus*, 78, 27.
 confirmare exercitum, *sc. fiducia et spe animare*, 102, 27. confirmare fide, *sc. constanter promitteret*, 34, 5. confirmaret decreta, *sc. approbaret, rata haberet*, 124, 7. confirmari regnum, *sc. stabiliri*, 6, 5. confirmasse, 85, 7. confirmat conjurationem, 63, 9. confirmavit bene animatas insulas, *sc. in obsequio, et fide*, 30, 19.
 confixi, *sc. telis*, 84, 17.
 conflata sunt bella, 111, 5. conflatum est bellum, 70, 5.
 conflicteretur, *sc. morbo*, 58, 24. conflictatus est cum adversa fortuna, *quasi cum fortuna repugnante captis decertavit*, 99, 12. conficturos classe, 44, 12. configere, 7, 29. *et alibi*. conflixerat, 140, 23. conflixit, 13, 18. *et alibi sæpius*.
 confueret vulgus, *sc. concurreret spectandi studio*, 42, 1.
 confossus telor. coniectu, 99, 30.
 confugi ad te, *tanquam ad præsidium, ingruentibus inimicis*, 19, 8. confugisse in aram, *tanquam asylum*, 27, 22. confugisset, 49, 6. confugit, 17, 29. *et alibi*.
 congererent, 16, 7.
 congrederetur, *sc. dimicaret armis*, 142, 15. congregi, *eod. sensu*, 82, 24. congressi sunt ipsi, *sc. in mutuum colloquium venerunt*, 85, 19. congressus sum, 119, 15. congressus est, 104, 3.
 congruere sententiæ, 35, 10.
 conjecerant, 110, 13. coniecissent se in templum, *sc. illuc prope confugerant, securitatis causa*, 104, 31. coniecit, 18, 2. coniectu, *subst.* 99, 30. coniectus est in vincula, 9, 26. *et alibi*. coniectus in custodiam, 124, 14. conjici, *de conjectura*, 74, 31. conjici,
 de

- de projectu*, 147, 9. conjiciebat callidissime de futuris, sc. *divinabat*, 11, 22.
 conjugii hujus cupidus, sc. *contrahendi cum hac muliere matrimon.* 29, 12.
 conjunctam, sc. *conterminam*, 80, 19. conjuncte, sc. *amice*, 161, 13. conjunctim, *ibid.* 27. conjunctio, sc. *affinitatis*, 169, 13. conjunctissime vivebat, *de summa familiaritate*, 156, 29. conjunctus propinqua cognatione, 2, 21. intima familiaritate, 163, 2. conjungi affinitate, 25, 13.
 conjugationem, 39, 10. *et alibi*.
 CONON, egregius mari bellator, 52, 4. ad Pharnabazum se confert, *ibid.* 19. adjuvat adversus Lacedæmonios, 53, 8. accusat Tissaphernem apud Artaxerx. 53, 26. &c. a quo munerib. donatur, et bell. præficitur, 54, 20. &c. Lacedæmonios apud Cnidum fundit, 55, 3. dum patriæ studet, a Tiribazo in vincula conjicitur, &c. 55, 29. plurimum Cypri vixit, 71, 2. *De Conone vid. Diod. 14. Xenoph. Hist. Gr. l. 2. et 4. præsertim Plutarch. in Lysandro: Justin. 6. Aristot. 2. Rhetor. Frontin. 4. c. ult. Demosthen. in Leptin. Orat.*
 conquereret, 162, 6. conquirit, 63, 8. conquisivit, 128, 12. conscendit navem, 79, 4. *et alibi*.
 consciis, 6, 7. *et alibi*.
 conscriberent, *inscriberent*, 94, 3. conscripsit librum, 35, 24. conscripti patres, *de Senatu Romano*, 147, 25. conscriptus est, *compositus*, 59, 15.
 confectando prædones, *persequendo*, 12, 10. confectari, 14, 12. consecuta est, 62, 1. consecuta est Cæsarem magna prosperitas, sc. *Cæsar magnam prosperitatem adeptus est*, 169, 6. consecuturos, *perfecturos*, 146, 13. consecuturos commoditatem, 160, 1. consecutus sit, *perfecerit*, 33, 5. consecutus est hæreditates, 170, 18.
 confedit in ara, *de supplicæ*, 27, 19.
 consenserat, 122, 23. consenserunt, 47, 5. consenserunt, *conspirarunt*, 80, 2. consensione, *conspiratione*, 38, 23. consensionis globus, *conjurantium turba*, 159, 10. consensu, 61, 27.
 consequi, 38, 2. *et alibi*. consequi, sc. *fugientem assequi, etprehendere*, 144, 1.
 confereret manum, sc. *prælio contenderet*, 83, 13. conferuit, 140, 29.
 conservandæ, 93, 20. conservatis rebus, 145, 18. conservare fidem, 102, 30. conservaret eum, sc. *vivum*, 118, 27. conservasset, 18, 16. *et alibi*. conservatis legibus, 157, 17. conservatum, 15, 1. conservaturum inducias, 102, 20. conservatus est exercitus, 77, 4. conservavi jusjurandum, 139, 22. conservavit aras et simulacra, 105, 7. sc. *honorem eor. et jus tuendi supplices non imminuit*.
 consideraret, 145, 2.
 confilia, 6, 7. confilia capiebat, 26, 10. confilia iniit, 34, 20. consilii

- consilii plenus, 24, 7. *et alibi*. consilii, sc. *judicii, et arbitrii in eligendo*, 54, 18. virum maximi consilii, 76, 1. consilii celeritas, 106, 9. consilii expertes, *ibid.* 22. consilii novi, *de singulari invento, ex re, et tempore capto*, 116, 10. consilii cognita voluntate, sc. *hominum consulentium et deliberantium*, 120, 3. principem consilii, sc. *summum consiliarium*, 158, 28. consiliis uti alterius, 19, 22. *et alibi*. consiliis obstitit, 53, 11. *et alibi*. consiliis interioribus, *secretioribus*, 139, 7. consiliis alterius parere, 144, 20. a consiliis se removisset, 159, 6. consiliis clandestinis dare operam, 139, 2. consilio, 16, 31. *et alibi*. a consilio abhorre, 6, 4. hoc consilio, sc. *consilii scopo*, 7, 25. consilio, sc. *stratagemate*, 81, 31. *et alibi*. consilio, sc. *auctoritate*, 96, 16. consiliorum, *particeps*, 110, 1. consilium, 81, 11. *et alibi*. consilium Apollinis, *de responso*, 12, 30. in consilium dari, *de adiutoribus datis*, 73, 24. consilium sc. *propositum*, 106, 16. *et alibi*. ad consilium retulit, *ad cœtum consultantium*, 119, 23.
- consimili, *Var. Leff. Vit. Phoc.*
- consistebat, 83, 4. consistenter, *de acie instructa*, 67, 6.
- consobrina, 153, 23.
- consolari, 118, 31.
- conspectu, 127, 12. a conspectu suorum recessissent, sc. *absentia a patria notatur*, 71, 2. in conspectum venire, 54, 3. *et alibi*.
- conspexerunt, 147, 12. conspexit, 99, 27. conspiciatur, 117, 23. conspiceret, sc. *rem demonstratam*, 86, 1. conspici, i. e. *notari*, 165, 2. conspiciens, 79, 17. conspiciebatur, 9, 6.
- constabat, sc. *consistebat*, 164, 13. *et alibi*.
- constantes, 34, 14.
- constantia, 48, 4. constantia vocis atque vultus, *de Attico morituro*, 171, 16.
- constarent, *fierent*, 16, 8. constet, *manifestum est*, 37, 3.
- constituendæ, 163, 9. constituerat, 116, 28. constituerat, sc. *posuerat*, 129, 28. constituere, sc. *judicare, sententiam ferre*, 119, 22. constituerent classem, sc. *ad prælium instruerent*, 13, 26. constitueret, sc. *ex arbitrio judicaret*, 22, 25. constitueretur, *de ærario*, 158, 31. constituerunt pacem, 73, 6. constituimus, *statuimus*, 90, 24. constituissent, 129, 24. constituisset, 43, 30. constituisset sibi auctoritatem, 55, 22. constituit res, *de regionis imperio æquissime constituto*, 4, 14. constituit sibi domicilium, sc. *sedem domicilii*. *legit*, 19, 25. constituit oppidum, sc. *condidit*, 30, 8. constituit regnum, sc. *stabilivit*, 69, 23. constituit, sc. *decrevit*, 80, 16. constituta, sc. *constructa*, 169, 29. constituta, *de civitate bene ordinata*, 4, 23. constituta est, sc. *posita*, 69, 15. constituta, *instaurata*, 94, 13. constitutam, 34, 19. constitutis testudinibus, *machinis, quibus uterentur ad conscendendum muros, instructis et paratis*, 9, 3. constitutum, *de tecto*, sc. *ædificatum*, 164, 13. constitutus est, 15, 11.
- constisset, 82, 12. *et alibi*. consueissent, 102, 30.

- consuetudine, 10, 3. *et alibi*. consuetudine, *societate, convictu*, 153, 17. consuetudinem, 39, 14. *et alibi*. consuetudinis, *sc. de ratione et institute vitæ*, 87, 10.
- consueverant, 34, 23. *et alibi*. consueverat, 40, 10. *et alibi*. consueverit, 54, 10. consueverunt, 51, 6.
- consul, 141, 13.
- consulam mihi, 171, 9.
- consulares, 141, 12.
- consulas, 95, 10.
- consulatam gessit, 151, 3. consulatu, 150, 5. *et alibi*.
- consule, 134, 14. *et alibi*. consulem, 141, 4. *et alibi*.
- consulentibus, 3, 14. consulere patriæ, 95, 8. consulerent Apollinem, 3, 11. consulerent rebus suis, 34, 17.
- consules, 141, 8. *et alibi*. consuli, 150, 15. consulibus, 143, 26. *et alibi*. consulum, 157, 24.
- consultum, 12, 26. *et alibi*.
- consuluerat male patriæ, *damnum attulerat*, 123, 4.
- consumebat plurimum studii in armis, *sc. armor. exercitio sæpius utebatur*, 88, 22. consumpserant talenta, 72, 9. consumpsisset tres menses in morbo, *sc. tamdiu ægrotasset*, 190, 25. consumptus est morbo, *sc. interiit*, 132, 8.
- contectum, 46, 26
- contemnebant, 107, 18. contemnenda, 88, 13. contemnentibus, 49, 12. contemni nihil oportet in bello, 49, 18. contempserunt, 108, 8. *et alibi*. contemptus, 49, 11.
- contenderat, *sc. cursum direxerat*, 74, 6. contendere, *sc. proficisci*, 31, 9. contendere, *de lucta*, 88, 21. contendere, *sc. affirmare*, 163, 26. contenderent, *sc. bellum gererent*, 54, 28. contenderet per loca sola, *per locorum solitudinem incederet*, 116, 21. contendisse inimica mente, *de acerrimo concursu, in præl.* 112, 13. contendit, *sc. asseveranter dicit*, 16, 19. contendit cum eo de principatu, *de æmulationis certamine, utrum alter alteri in administranda civitate cederet*, 21, 3. contendit de honore, 101, 20.
- contentio, *de acri et ambigua deliberatione*, 7, 4. contentione diutina defluerunt, 73, 3. in contentionem compellabatur, 39, 11. contentionem habuit, 101, 5.
- contenti erimus uno testimonio, *sc. unum retulisse sat erit*, 74, 30. contentus honore, 157, 26. contentus fortuna, 45, 14.
- contextit optima veste, 77, 31. contextam historiam, 167, 3.
- contigit, 48, 7. *et alibi*.
- continens, 88, 28.
- continentemque terram, 13, 17. continenti, *absolut. pro terra*, 9, 5. continentis, 164, 25. continentis, *ibid.* 28.
- contineretur ejus hospitio, *sc. qui hospitum ejus numero haberetur*, 34, 4. contineri, *sc. in amicitia arctissime coherere*, 85, 6. continet, 152, 3.
- contra, *sc. præp.* 2, 12. *et alibi sæpius*. contra, *adv.* 14, 17. *et alibi sæpius*.

contraque,

- contractæ, sc. *comparatæ*, 111, 18. contrahebatur exercitus, 78, 17. contraheret copias, sc. *dispersas colligeret*, 117, 11. contrahi, *ibid.* 3. contrahunt classem, sc. *comparant, instruunt*, 55, 1. contraria, 90, 2. e contrario, 66, 14. contrario, *adv.* 109, 22. *et alibi.*
- contraxerat manum, sc. *militum*, 82, 17. eo contraxerat, sc. *eo reduxerat*, 103, 6. contraxisse, 117, 25. contraxit, 114, 31. *con-* traxit, *comparavit*, 142, 26.
- contulerant se Athenas, sc. *se receperant*, 97, 7. contulerat, *eod. sensu*, 26, 10. contulerunt, *attulerunt*, 46, 12. contuli arma, sc. *congressus sum*, 119, 16. contulissent pecuniam, sc. *ad sublevandum amicum*, 159, 2. contulisset, 155, 15. se contulit, 41, 2. *et alibi* *scilicet*. contulit nihil in domum suam, sc. *nihil in suos usus convertit*, 107, 5.
- contumacius se gesserat, 30, 21. *de rebellion, seu defectione.*
- contumelia, sc. *exhæredationis*, 11, 10. contumeliæ, 93, 2.
- convenerant ea inter regem, Pausaniamque, sc. *de iis pacti sunt*, 27, 10. convenerunt, *de concursu amicor.* 75, 3. conditiones non convenerunt, sc. *dissentiebant de conditionibus*, 142, 17. conveniat eor. morib. sc. *apud eos vulgo receptum sit*, 1, 8. conveniendi, sc. *accedendi et colloquendi*, 26, 7. *et alibi.* convenire hoc maxime in Alcibiadem videbatur, sc. *ipsi hoc factum merito tribuendum videbatur, iusta huius rei suspicio in illum cadebat*, 38, 28. convenire, sc. *decere*, 105, 24. *et alibi.* ut conveniret Lacedæmonis cum rege, *ut sublata essent inimicitia, conciliata esset pax inter reg. et Lacedæm.* 102, 17. conveniretur, 85, 12. convenissent legati, 92, 15. convenit adversarios, *accedit*, 63, 8. convenit, *de obvio occurso*, 79, 28. convenit in colloquium, 142, 16. non convenit, i. e. *non constat inter historicos*, 148, 23. conveniunt, 63, 12. *et alibi.*
- conventu, 63, 23. *et alibi.* conventum, 91, 25.
- conversa fortuna est, sc. *mutata*, 160, 31. converteret ad se omnium oculos, sc. *aspiceretur ab omnib. omniumque admirationem conciliaret*, 39, 2. convertisse ad eum visa est tota civitas, sc. *hunc unum intueri, in quo solo libertas et salus civitatis nixa est*, 158, 25. convertit id ad salutem, 82, 2. convertit se ad Phrygiam, 103, 7.
- convictu, 158, 29.
- convivæ, *quales vocandi*, 165, 17. animo et ventre delectati, *ibid.* 17. convivio Romani uxores adhibebant, Græci non item, 2, 15. *ibid.* 18.
- convocat, 146, 9.
- coortus est risus, 94, 15.
- copiæ, sc. *militum*, 52, 10. pedestres, 104, 2. copiarum numero fretus, 7, 29. copiarum omni genere abundaret, 113, 10. copias traduceret, *transportaret*, 5, 7. copias in campum deduceret, 6, 25. copias ex urbe eduxerunt, 7, 20. copias fugavit, 30, 7. copias parare, 80, 26. copias contrahere, 82, 15. copias ex hibernaculis extrahere, 103, 20. copias adversarios. pepulit, 104, 4. &c. copiis disiectis, 4, 7. copiis exiguis dimicare, 7, 12. copiis Europam invasit, 12, 17. copiis pedestribus valere, 44, 9. copiis ali-

quem superare,, 54, 31. copiis fretus, 60, 23. copiis præfuit, 70, 11. cum copiis proficisceretur, 73, 30. cum copiis refugere, 82, 25. copiis inferior, 83, 11. copiosa, 116, 17. copiosæ, 117, 28. copula, sc. *conjunctio in societate et amicitia*, 157, 8. copulam, sc. *vinculum, lorum ad continendos canes venaticos*, 78, 5. *pari sensu hac voce utitur Ovid. Trist. 5.9.*

*Utque canem, pavidae nactum vestigia cervæ,
Luctantem frustra, copula dura tenet.*

coquebatur cœna, 31, 27.

coram, *præp.* 89, 31. et alibi.

Corcyram, 17, 25. et alibi. *Corcyra est insula notissima maris Ionii, quæ et Phæacia olim dicta poetis, nunc vulgo Corfu; hodie Venetæ ditioris, et Epiro fere adjacet. Corcyram Athenienses subigunt, 72, 22. Corcyræum bellum, 12, 2. &c. Corcyram demigrat Themistocles, 17, 25.*

Corinthum, 127, 20. et alibi. *Corinthus urbs erat Achaia celeberrima, duobus portibus incluta, in Isthmo Peloponnesi, cujus veluti claustrum est, sita; nunc vulgo Coranto: Turcis, quibus subest, Gereme. Corinthi meminit Ovid. eam vocans bimarem; quod sit inter duo maria, Ionium ad occasum, et Ægæum ad ortum. Sole æquata erat et in cineres versa a Romanis, duce L. Mummius, An. M. 3827. U. C. 630. insaurata a Julio Cæs. An. U. C. 732. ob Christianam fidem incluta temporibus Divi Pauli: a Mahumete tandem, ejus nomin. secundo, Turcarum imperatore capta est, An. D. 1458. Corinthum Timoleon oppressam tyrannide liberat, 126, 4. eam oppugnare non vult Agesilaus, 105, 22. Corinthii sæpe adjuti Dionysior. opibus, 127, 22.*

cornibus, 141, 22. cornu, sc. *exercitus*, 99, 8. et alibi. *De divisione aciei in duo cornua vide Lips. milit. Roman. 2, 7.*

corona honoris, facta duabus virgulis oleaginis, 50, 25. *Hac donabatur, quisquis de rep. bene meritus erat, in magna populi frequentia, adjuncto præconis elogio. Casaub. Corona oleagina in usu fuit etiam apud Romanos, priusquam coronas e floribus texere didicissent: unde Virg. Æn. VII. 153.*

*Centum oratores augusta ad mœnia regis
Ire jubet, ramis velatos Palladis omnes.*

Quia, vel qui pacem poscebant, vel pacis erant auctores, olivæ frondibus coronabantur. corona, 51, 6. corona aurea Romanos ob pacem conciliatam donant Carthaginenses, 143, 5. coronas Agesilao mittunt Ægyptii, 108, 5. Ægyptios Agesilao in Ægyptum proficiscenti inter alia munera papyrus coronariam misisse refert, Athen. l. 13. c. 6. quod fortasse per coronas intelligit Nepos: nam coronæ ejusmodi fiebant ex junco quodam, qui Βύβλος a Græcis vocatur, ex quo charta seu papyrus conficiebatur. Præterea Plin. lib. 13. c. 11. ait papyri florem ad Deos coronandos usui fuisse. Adde quod coronarum frequens usus fuit in conviviiis apud veteres, quas primo ex rosis, deinde ex nardi folio contexebant, et unguentis pretiosissimis aspergebant. Vid. Carol. Paschal. in Opere Coronario. coronis aureis

- aureis æneisque donatus est Alcibiades, 42, 16. *Vid. var. leæ. in Alcibiade.*
- Coroneam, 104, 28. *Urbs est Bæotiæ, region. Achaiæ, ubi, teste Plinio, talpæ non reperiuntur. Nunc vulgo Corone dicta a Turcis.*
- corpore, 84, 4. *et alibi.* corporis, 47, 11. *et alibi.* corpus, 28, 19.
- corripere atque complecti omnium partes, *sc. omnium potentiam ad se trahere*, 110, 27.
- corrumpas, *sc. pecunia*, 90, 7. corrumpendum, 89, 24. corrumpere Delphos, *sc. sacerdotes Orac. Delphici*, 34, 24. corrumpi, *ibid.* 30. corruptis civitatis morib. 157, 19. corruptum, 43, 11. *et alibi.* corrupturum, 34, 28. corruptus, 9, 17. corruptus populus largitione magistratuum, 8, 24.
- Coti, 68, 8. *Is Thraciæ rex fuit, cujus filia Iphicrati in matrimonium data.*
- Cotta L. *Cof. Roman.* 156, 14.
- Cotyn, 72, 11. *Hic erat Paphlagonum rex.*
- craftinum, 98, 18.
- Craterus, 110, 15. *et alibi.* *Dux erat fortissim. Alexandro carus in paucis, ut ait Curtius. Hic Regem, Hephestion vero Alexandrum amabat.* Cadit Craterus, *in prælio adversus Eumenum*, 112, 8.
- creabantur reges quotannis Carthagine, 143, 19. creati, 7, 2.
- crebri, 5, 17. crebris, 4, 10.
- credendum, 53, 23. *et alibi.* credens, 14, 16. *et alibi.* credere, *aliquid alior. fidei*, 145, 11. crederetur illi pontis custodia, *sc. pons tuendus daretur*, 5, 16. crediderunt, 39, 22. credidit pecuniam sine fœnore, sine stipulatione, *sc. mutuo dedit*, 160, 20. credimus, 168, 15. credit, 117, 44. credituros, 103, 22. credo, 18, 25.
- crefcere, 41, 5.
- Cretam, 145, 1. *Creta insula est maris Mediterranei celeberrima; de qua Virg. Æneid. III. 104.*
- Creta Jovis magni medio jacet insula Ponto.*
- Multis olim nominibus appellata, sc. Aeria, Curetis, Macaros, ab aeris temperie; uti et Hecatompolis a centum urbib. nunc la Candia Italis, la Candie Gallis, et Criti Græcis.*
- Cretensium avaritia delusa, 145, 7. &c.
- creverat, 43, 25. creverit, 161, 14. crevisset, 170, 17. crevit, 151, 23.
- Crimeffum, 128, 3. *fluv. sc. Siciliæ, quem Dionys. Halicarn. lib. 1. Strabo 6. et Suid. vocant Crimisum; Plutarch. vero Crimesum; Lycophr. Crimisum. alii Crinisum. Nunc dicitur, ut visum est Cluverio, Il Belici destro. Ad hunc fl. Græci, Timoleonte duce, insignem de Carthaginiensibus reportarunt victoriam.*
- crimen apertum, 26, 27. in crimen vocabantur, *sc. tanquam rei accusabantur*, 74, 13. crimine accusatus est, 9, 28. *et alibi.*
- Crithoten, 72, 18. *Urbs erat Hellepontis in Chersoneso Thraciæ, quam Atheniens. Miltiadis comites incoluerunt. Suid.*
- Critias, 45, 26. *sc. 30. tyrannor. apud Atheniens. immanissimus. Cic. Tuscul. Quæst. I. xl. 96. in prælio cecidit, cum adversus Thrasybulum fortissime pugnaret*, 50, 3.

- crudelis, 132, 19. crudelior, 59, 20. crudelissime, 114, 19. crudelissimum nomen tyranni, 58, 3. crudelitas, 57, 18. crudelitate, 34, 8. *et alibi.* crudelitatis, 50, 11. *et alibi.* crudeliter, 26, 8. *et alibi.*
 cruentaret manus suor. sanguine, *de eo, qui se miscet bellis civilib.* 95, 20.
 cubantem, 64, 7.
 cubitum, 171, 3.
 cui, 5, 16. *et alibi sæpius.* cuique, 89, 21. cuiquam, 169, 7. cuivis, 26, 19. *et alibi.* cujus, 2, 15. *et alibi sæpius.* cujusdam, 28, 6. cujusque, 107, 30. cujusquam, 132, 24. cujusvis, 107, 12.
 culleos, 116, 24. *Culleus est quidam saccus, quem milites in tergo gestant, potuque et cibo implent.*
 culpa, 66, 8. culpæ, 42, 6.
 cultu regio, *sc. ornatu*, 78, 2. cultus domesticus, *sc. usus familie*, 164, 22. cultus, 47, 17. *Hac voce notantur ea, quibus in externo paratu, famulitio, vestitu et similib. homines utuntur.*
 cum, *præp.* 3, 18. *et alibi sæpius.* cum, *adv.* 81, 27. *et alibi.* cum, *et, relat. ad tum*, 10, 12. *et alibi.* cum, *postquam*, 155, 14. *et alibi.* cum, *quoniam*, 58, 23. *et alibi.* cum, *quamvis*, 163, 10.
 cuncta, 55, 6. cuncta, 19, 9. cunctas, 138, 7. cuncti, 80, 2.
 cuperent, 64, 30. *et alibi.* cuperet, 85, 25. *et alibi.* cupide elaborasset, *vehementer studuisset*, 21, 17. cupidior, 111, 11. cupidissimus literarum, 151, 27. cupiditate pugnandi flagrabat, 7, 17. cupiditate, *sc. ambitione*, 127, 31. cupiditatem imperii, 10, 4. cupiditatibus, *sc. voluptat.* 60, 6. cupidus conjugii, 29, 12. cupidus nullius rei, 132, 17. cupiebant, 160, 3. cupiebat configere, 7, 29. cupiens, 19, 16. cupit, 25, 13. cupivit, 142, 14.
 cur, 21, 15. *et alibi sæpius.*
 cura, 54, 2. cura frangebatur, 62, 17. cura, *diligentia*, 166, 11. curæ, 164, 4. curam, 171, 4. curant præceptum, *efficiunt*, 117, 22. curaret, 170, 1. curarunt, 121, 7. curat, 55, 10. curatione, *sc. morbi*, 170, 25. curavit, 50, 19. *et alibi.*
 currendo, 88, 19. cursores, 6, 30. cursum direxit, 4, 5.
 custodem, *qui fructus servat*, 31, 19. custodes pontis, 5, 8. *et* 19. custodes, *sc. qui reprimerent luxuriam*, 60, 12. custodes corporis, 84, 7. custodum, *sc. qui captivos servant*, 118, 24. custodia, *pontis tuendi cura*, 5, 16. custodia *sc. carcere*, 29, 22. *et alibi.* custodiæ, 119, 6. custodiam, 118, 23. in custodiam conjectus, 124, 13. custodibus, 40, 2. custodiunt, 145, 14. custos gazæ regiæ, 80, 3. custos corporis, 115, 3.
 Cyclades, 5, 1. *Insulæ, sc. Ægæi maris, in orbem dispositæ, unde capiunt nomen; suntque numero*, 53. *Plin. lib. 4. c. 12. hodie voc. l'Isle del Archipelago Italis, les Isles de l'Archipel Gallis. Omnes parent Turcis, excepta Teno, quæ Venetis subest.*
 Cymen, 43, 5. *Urbs est Asiæ minor. in Æolide, prope Lesbum insulam; Cuma alias dicta est; nunc vulgo Foia nova, portu gaudens capaci et arce, sub dominio Turcar.*
 Cyprum, 24, 22. Cypri, 69, 23. *Cyprus insula est in Pamphiliæ mari,*

auri, Veneri olim sacra. Cypriorum classis victa a Cimone, 30, 10.

Cyrenæorum, 144, 7. Cyrenas, 108, 14. *Cyrenæ autem insigne Libyæ oppid. nunc vulgo Corena; ab aliis Cairoan dicta; estque in regno Barcæ, sub dominio Turcar.*

Cyrum, 45, 21. sc. *Artaxerxis, cujus cognom. Mnemon, fratrem, qui a fratre defecit.* Cyrus, 131, 9. *Perfar. rex, ex Mandane Astyagis filia, et Cambyse Persa natus; qui propria virtute Medor. regnum adeptus, a Medis ad Persas imperium transtulit; apud Massagetar tandem in prælio cecidit, 131, 11.*

Cyziceno, 89, 23. Cyzicum Timotheus obsidione liberat, 72, 13. *Cyzicum vero urbs est antiqua Myfiæ, in Asia min. versus Æsapi fl. ostium: nunc Spiga dicta. et Spinga a nautis.*

D.

DABANT crimini, *vitio vertebant*, 93, 31. *se dabant adversariis, in eor. partes concedebant*, 159, 31. dabantur, 122, 9. dabat, 26, 7. damnantur, 113, 4. damnasset, 42, 24. damnati, 124, 27. damnationis, 9, 29. damnatos, 124, 4. damnatum, 40, 4. damnatum voti, sc. *voti compotem*, 130, 16. damnatur, 74, 17. damnaturos, 26, 14. *et alibi.* damnatus, 17, 16. *et alibi.*

Damon, 88, 1. *artis erat musicæ peritissim.* Hujus meminit Plat. *Dialog. de Rep. et Athen. lib. 14. cap. 11. Hunc etiam Lydiam harmoniam mollem et remissam excogitasse testatur Plutarch. lib. de Musica. Solebat nimirum ebrios, et petulantes homines, harmonia sua ad modestiam reducere.*

dant negotium, *curam imponunt*, 46, 10. dantur in consilium, sc. *ut adjutores et consilarii fierent*, 73, 24. dare, 51, 1. dare operam, impendere, 55, 23. *et alibi.* dare soporem, sc. *potionem soporiferam*, 59, 2. dare, conferre, 74, 24. *et alibi.* dare suppliciam, 105, 21. darent, 50, 31. darentur, 43, 3. *et alibi.* daret, 22, 25. daret uxorem, sc. *de marito, qui uxorem suam alteri concedit*, 29, 15. daret testimonium, sc. *Epistol. commendatitiam*, 35, 19. daret occasionem, 59, 24. daret statuam, 73, 13. daret veniam, 114, 23. daretur his senatus, sc. *dies daretur, ut senatum adire, mandataque sua et postulata exponere possint*, 143, 29. dari, 154, 4. *et alibi.*

Darius Perfar. rex, Hyftaspis fil. 131, 9. adversus Scythas infelicitè bellat, 5, 18. Græciæ bellum infert, 6, 13. &c. pugna Marathonica vincitur, 8, 4. &c. *Hunc Esdras Affuerum vocat. Ex equi sui hinnitus, occisus Magis, rex electus est, Justin. lib. 1. cap. 10. unde postea in sigillo sculptum equum habuisse fertur.*

dat, 64, 3. data, 50, 26. *et alibi.* data, 18, 3. *et alibi.* data occasione, oblata, 134, 9. datæ, 159, 14. datam, 5, 19.

DATAMES bello Artaxerxis adversus Cadusios illustratus, 76, 19. &c. paterna ei traditur provincia, 76, 22. adversus defectores magni

- magni fuit ejus opera, 77, 3. &c. Thyum vincit, capitque, *ibid.* 24. quem insolito ornatu coram rege adducit, 78, 1. &c. Aspim imprudentem opprimit, 79, 5. &c. hinc magnam regis benevolentiam consecutus est, nec minorem aulicor. invidiam, *ibid.* 30. quorum insidias Datami Pandates aperit, 80, 3. &c. igitur deficit a rege, *ibid.* 15. adversus Pisidas proficiscitur, *ibid.* 28. defectionem soceri egregie diffimulat, 81, 11. &c. hostem vincit, *ibid.* 29. &c. a filio regi proditur, 82, 6. cujus exercitum adversus se missum concidit, 83, 7. ad pacem invitatur, *ibid.* 18. mox insidiis petitur, quas vitat, *ibid.* 28. &c. denique Mithridates specie amicitiae virum illicit, 84, 19. &c. 25. &c. et in colloquio, per fraudem interficit, 86, 2. &c. *De Datamis reb. quædam vide apud Diod. Sic. lib. 15. Polyæn. 7. Frontin. 2. 7.*
- Datin, 6, 16. Datis, 7, 27. Darii Satrapa, post Marathoniam pugnam, in qua victus erat, a Spartanis in puteum conjectus.
- dato, 49, 15. et alibi. datum, 9, 10. et alibi sæpius. daturos, 6, 2. datus, 70, 1. datus dies, sc. præstitutus, 98, 4, de, præp. 3. 4. et alibi sæpissime. de, ex, 23, 3.
- Deæ, 73, 9.
- debeam, sc. oportet, 159, 24. debeat, 139, 23. debent, 91, 11. debere, 58, 29. et alibi. debere, de ære alieno constato, 154, 22. deberet, 89, 21. et alibi. debet, 153, 8. et alibi.
- debilitarentur animi militum, sc. metu percussi, 81, 1. debilitatæ opes adversarior. sc. fractæ imminutæ, 105, 16. debilitatus civium invidia, sc. collabefactus, 138, 10.
- debitum naturæ reddiderunt, 132, 2. sc. obierunt. Mortem quodammodo creditorem esse vitamque, tanquam debitum, reposcere testatur Cic. Tusc. Quæst. I. 39. Natura dedit usuram vitæ, tanquam pecuniæ, nulla præstituta die. Quid est igitur quod querare, si repetit cum vult? ea enim conditione acceperas. debuerit, 38, 9.
- decedens, 150, 20. et alibi. decedere morte, ex ingrator. hominum conspectu, de morte voluntaria, cum sibi aliquis, vitæ pertæsus, violentias manus infert, 127, 13. decederent, 135, 4.
- Deceliam, 40, 17. Agri erat Attici locus, quo munito, Lacedæmonii Atheniensib. reditus cum e regione, tum ex argenti fodinis interceptos abripiebant. vid. Isocr. in Orat. de Pace.
- decem, 6, 18. et alibi sæpiss. decemplicem, 8, 4.
- decemviralem, 34, 18. decemvirali, *ibid.* 6.
- decepti, 84, 9.
- decere, 157, 30.
- decerneret, 117, 31. sc. dimicaret.
- decernit, 140, 25. decernitur, eligitur, 73, 24.
- decefferat de foro, non in forum publice prodibat, 161, 4. deceffisset, mortuus erat, 29, 5, et alibi. deceffit, eod. sensu, 23, 1. et alibi. deceffit febris, sc. desit ingravescere, 171, 25. deceffum, 127, 29.
- decertaturi, 146, 3.
- decidi, victus sum, et in hostis potestatem redactus, 119, 18. decidissent, 112, 12.

decipi,

- decipi, 40, 30.
 declarandam, sc. *scribendo exprimendam*, 87, 12. declarari, 168, 22.
 declarata, 146, 27. declaraverit, *ostenderit*, 67, 30.
 decora, 2, 13.
 decreta, 124, 7. decreti sunt honores, 42, 31. decretum, 129, 5.
 decreverunt, *statuerunt*, 39, 19. decrevit, *cod. sensu*, 4, 15. *et alibi*.
 decurreret in spatio, *de equis exerceri cursu solitis*, 113, 28.
 dederant, 97, 2. dederat, 5, 10.
 dederet sibi, *in suam potestatem traderet*, 147, 29. dederetur, 144, 30.
 dederis fidem, *juraris*, 139, 17. dederunt, 8, 27. *et alibi*. dedide-
 runt, 33, 11. dedidit, 11, 13. dedisse se duritiæ, *auferam vitam con-*
sulto duxisse, 47, 16. dedissent, 108, 3. victi dedissent manum,
victi manu extensa pacem orassent, 134, 23. *Metaph. ducta a gla-*
diatorib. qui victi, manus porrigebant aut tollebant. cod. sensu Vir-
gil. Æneid. XII. sub fine,
— Vicisti, et victum tendere palmas
Ausonii videre—
 dedissent vela ventis, *de navib. in altum proVectis*, 144, 14. de-
 dissent se fluctibus, sc. *exposuissent*, 157, 13. dedisset veniam, 27,
 29. dedisset fidem dextra, *more Persar. 84, 23. Mos erat apud*
Persas, ut quemcunque rex in fidem receperat, ipsi dextram daret ;
illudque omni sacramento sanctius ducebatur. dedisset eum in custo-
 diam, *in vincula conjecerat*, 118, 23. dedisset filiam in matrimo-
 nium, 133, 5. dedit, 6, 18. dedit operam, 16, 11. dedit veniam, *petitioni*
annuit, 19, 17. *et alibi*. dedit tempus literis, *in studio collocavit*,
ibid. 18. dedit amiculum, 31, 27. dedit nuptum, 57, 8. *et alibi*.
 dedit gladium, *porrexerat*, 64, 17. dedit suum vestitum, *permutatio-*
ne facta, 84, 5. dedit præsidium, 90, 16. dedit locum nocendi,
 sc. *occasionem*, 134, 8. dedit verba, *re et facto per dolum elusit*, 141,
 21. dediti vino epulisque, 98, 9. deditio, 9, 11. *et alibi*. dedi-
 tos rebus Venereis, 47, 19. deditus fuit illi, *de discipulo præceptoris*
dedito summa cum diligentia, studio, et amore, 88, 6.
 deducere secum, sc. *sibi comitem assequere*, 155, 28. deducere regem,
accire, ut huc veniat, efficere, 44, 11. deducerent a pristino
 victu, *a pristino vivendi genere revocarent*, 60, 13. deduci, 18, 9.
 deducitur classis in prælium, 146, 18. deducta eo res, *eo periculi*
ventum est, 92, 27. deductus ad finem sermo, 89, 6. deducunt,
 63, 16. deduxerat, 150, 21. deduxerunt copias in campum,
 6, 25.
 deesse, 62, 13. deesse alicui de fama dimicanti, *in judicio non defen-*
dere, 75, 9.
 defecerant, sc. *ab obsequio*, 30, 18. *et alibi*. defecerat ab amicitia,
 53, 5. defectione, 82, 8.
 defendendam, 103, 26. defendendum, 75, 3. defendentibus, 13, 28.
 defendere, 17, 3. *et alibi*. defenderent, 7, 5. *et alibi*. defendit,
 123, 11. *et alibi*. defensione, 93, 27. defensum, 142, 9. defensu-
 rum, 118, 8. defensurus, 123, 9.

- deferri, *afferri*, 156, 3. defertur ad eum rer. summa, *collatum ei imperium*, 113, 3.
 deformitatem, 107, 17.
 defuerit, 162, 7. defuit, 31, 30. *et alibi*.
 dehortando, 171, 15.
 Dei, 27, 24. *et alibi*.
 dejecerit se, *præcipitem dederit*, 60, 13. dejecisset, 71, 19. dejecto, *sc. occiso*, 50, 6. dejicerentur, *de statuis loco deturbatis*, 38, 20.
 deinde, 7, 21. *et alibi sæpius*.
 delata, *nunciata*, 16, 20. delatas, *oblatus*, 157, 25. delatos, 122, 8. delatum, 90, 14. delatus, 79, 7. *sc. vetus*.
 delecta manu, 3, 18. *et alibi*. delectæ, 99, 4.
 delectarentur, 165, 18. delectatus, 78, 14.
 delecti, 3, 10. *et alibi*. delectibus novis, *sc. militib. recenter comparatis*, 142, 25. delectus, 92, 26. *et alibi*. delegerat, 33, 23. delegerunt, 97, 12. delegit, 82, 18.
 delessent urbem incendio, *solo æquassent et in cineres vertissent*, 67, 24. deleta sana, 128, 17. deletos, *penitus victos et fugatos*, 24, 16. delevit, 13, 30. delevit bellum, *penitus confecit*, 44, 29.
 delibera, 54, 1. deliberandi, 120, 4. deliberantib. *consulentibus*, 12, 27. deliberaretur, 115, 17. deliberatum, 3, 11.
 delicate, 38, 11.
 deligata, 141, 23. deligatur, 35, 9. deligebatur, 101, 15. deligerent, 22, 20.
 delicti, 44, 19.
 Delphici Dei Apollin. 28, 24. Delphis, 24, 14. Delphos, 3, 10. *Urbs erat in Phocide clariss. in Parnassi jugo sita, hodie Delfi vocata, et ab aliis Castri*.
 Delum, 22, 27. *Delos una est Cycladum, et omnium notissima, olim Ortygia, hodie Sdiles dicta*.
 Demade, 122, 22. Demades, *Atheniensis, fuit orator, Demosthenis æmulus, et insectator, qui ex Macedonum gratia potestatem sibi, et opes quærebat*.
 Demænetus, *Timothei petulans obtricator*, 130, 12.
 dementi, 25, 31. dementiam, 98, 12.
 demergere, *de fortuna aliquem deprimente*, 61, 18.
 Demetrio Phalereo, 8, 24. *Sic dict. a Phalero Athenar. portu; Theophrasti fuit discipul. annis 10. præfuit Atheniensibus, qui ei propter eximias virtutes 360. statuas æreas erexerunt: v. Polyæn. lib. 4. quæ eo vivo eversæ sunt. Hic Ptolemæo persuasit, ut curam sacra Biblia transferendi LXX. interpretibus demandaret*.
 Demetrius, *sc. Poliorcetes*, 132, 30. 133, 4. *Antigoni erat fil. quem ob virtutes, et vitia, Plutarchus M. Antonio triumviro comparat: contra quatuor reges, sc. Ptolemæum, Lyfimachum, Seleucum, et Pyrrhum, eodem tempore bellavit omnesque devicit: expulso Athenis Demetrio Phalereo, pristinam reipub. libertatis formam restituit: Seleuco Nicanori, Syriæ regi, filiam suam Stratonicem in matrimonium dedit: in bello tandem a Seleuco captus, in custodia morbo periit. Vid. Plutarch. in Demetrio*.

demi-

- demigrarunt ex insula, *emigrarunt*, 4, 31. demigrationis, 3, 9. demigravit, 6, 9. *et alibi*.
demoliti, 28, 12. demolitus est, 128, 24.
Demosthenes, *Atheniens. Orat. celeberrim.* 122, 23. Phocionis consilio in exilium pulsus, 123, 2.
demum, 130, 15.
denique, 99, 9. *et alibi*.
denuntiarunt, 70, 18.
Deo, 13, 1. Deorum, 34, 22. *et alibi*. Deos, 17, 2. *et alibi*. Deos publicos, duorque patrios, ac penates, *ibid.* Deos nempe toti *Græciæ communes*, et eos, qui suæ civitati præessent, ut *Athenis Minervam*, quique privatis ædificiis præfiderent.
depellere periculum, 26, 16. depelleret præsidia, 25, 2.
depingeretur, 8, 19.
deponit, collocat, 145, 9.
depopulatus est, *regionem*, 103, 7.
deportanda, 121, 7. deportandum, 39, 28. deportavit triumphum, 151, 5.
deposuerit animam, 138, 15.
deprecandis amicor. periculis, sc. *in defendendis amicis, et eorum periculis propulsandis*, 163, 12.
deprimit naves, sc. *demergit*, 55, 4.
depugnandum, *prælium committendum*, 14, 14.
depulit, 127, 19. depulsus, 82, 16. *et alibi*.
Dercyllo, 123, 15. *Atticæ erat præfectus, eumque ei regioni Antipater præposuerat; ut refert Plutarch. in Phocione.*
des, 19, 13. *et alibi*.
descenderunt, 27, 21. descendisset, 41, 30. descendit, 21, 21.
defecierat, *defecerat*, 73, 19. defciit, 82, 7. desciscere, 80, 15. descisceret, 40, 26. desciverunt, 135, 16.
descripserit, 168, 21.
desereret, 111, 1. deseruerant, 113, 3. deserta, 116, 13. desertas, 128, 12. deserturum, 118, 8. desertus, 74, 13. *et alibi*. deseruit, 111, 10.
desiderabat, 108, 5. desideraretur, 91, 6. desiderari, 92, 29. desiderat, 164, 23. desideraverunt, 31, 17. desideret, 167, 3. desiderii, 156, 17. desiderium, 31, 5.
desierunt, 15, 29. desine, 91, 16. desinere, 171, 11. desineret, 59, 8. desisset, 73, 17.
despecto, 49, 13.
desperantibus, 117, 5. desperaret, 20, 9. desperari, 7, 10. desperationem, 119, 27. *et alibi*. desperatis rebus, 81, 7. desperatos, *abjectos et afflictos*, 159, 21.
despexerit, *neglexerit*, 157, 27. despexerunt, 98, 10.
despondit, 169, 13.
destinaverat, 110, 30.
destiterit, 138, 17. destiterunt, 73, 3. destitit, 94, 12. *et alibi*.
destitutus, 41, 10.
detecta ædes vetustate, sc. *ejus tecto vetustate corrupto, et prolapsa*, 169, 30.

- deterior, 112, 6.
deterrentur, 9, 11.
deterritus, 59, 19.
detestans, *abominans*, 127, 9.
detur, 44, 24.
detrahto, 27, 7. detrahant, *de invidiosa obtrectatione*, 70, 26. detrahere de rebus gestis, *obtrectando imminuere*, 130, 13. detraxit aliquot partes multæ, *multam imminuit*, 74, 21.
detrimento, 141, 20. detrimentum existimationis, 151, 22. detrimentum afferre rei familiari, 154, 11.
detruisset ad fortunam, *sc. humilem*, 127, 28.
detulerant, *nunciant*, 83, 31. detulerit, 169, 8. detulit, 72, 12. *et alibi*.
deverheretur, 59, 25.
devenerunt, 98, 3. devenisse, *ibid.* 9.
devicerat, 115, 26. devicisset, 4, 13. *et alibi*. devicit, 138, 11. devicta, 55, 15. devictæ, 52, 11. devictam, 30, 11. devictas, 96, 22. devictis, 53, 1.
deviis, 111, 29.
devinceret, 70, 3.
devinxerat multos liberalitate, *suos reddiderat*, 38, 31. devinxit, 153, 18.
devotio, *execratio*, 42, 28. devotionis, 40, 6. devoverant, 42, 27. devoverent, *sc. aqua et igni interdicerent; frve, ut vulgo, excommunicarent*, 40, 6. *de devotionis ritu vid. Plutarch. in Alcibiad.*
dextra data in fidem reciperet, 18, 3.
diademat, 115, 11.
Dianæ, 145, 10. *De hac Dea venatrice, Apollinis sorore, multa passim apud poetas.*
dicam, 159, 23. dicat, 90, 13. dicatur, 19, 19. dicebat, 102, 24. *et alibi*. dicebat mendacium, 166, 3. dicebatur, 39, 8. dicemus, 87, 13. dicendam, 39, 25. dicendi causam, 124, 24. dicendo valeret, *eloquentia et arte polleret*, 37, 10. exercitatum in dicendo, 91, 2. dicens, 5, 29. dicere, *subaud. causam*, 9, 20. *et alibi*. dicerent, 28, 20. dicerentur, 12, 25. *et alibi*. diceret, 75, 2. *et alibi*. dici, 49, 18. dicis causa, *sc. consuetudinis vel moris ergo*, 159, 14. dicis causa, *id fieri dicimus, quod nulla alia de causa fit, quam ut factum esse dicatur*. dicitur, 21, 14. *et alibi*. dicta, *sc. promissa, destinata*, 110, 20. dicta capitulatim, *breviter et summam*, 152, 9.
dictator, 141, 18. dictatorem, *ibid.* 29. *Jus dictatoris supremum fuit, creabaturque dictator in summo reip. periculo; summus erat magistratus; sed tantum semestris: dictaturam vero Sylla et J. Cæs. pro arbitrio retinuerunt.*
dictitabat, 62, 22. dictitaffent, 33, 16. dicto, *sermoni*, 4, 29. dicto, *mandato*, 33, 7. *et alibi*. dictu incredibile, 142, 19. dictum, 44, 14. *et alibi*. dictum, *sententia*, 62, 1. dictum, *præstitum*, 154, 21. dictum, *relatum*, 133, 14. dicuntur, 10, 10. didicerint, 1, 9.
die postero, 7, 21. *et alibi*. die festo, 63, 22. die natali, 129, 31.
diebus paucis, 5, 27. diebus multis, 141, 28. his diebus, 171, 11.
diei magnam partem pugnatum esset, 112, 8. diem obiit supremum,

- mum, 9, 26. *et alibi*. diem nullum prætermittēbat, 31, 29. diem certam præstituerunt, 70, 16. diem delegerunt, 97, 12. diem opperitur, 117, 28. in diem emisset, *sc. ut ad certum diem pretium solvatur*, 160, 17. dierum erat fere decem, *de itinere, non nisi tot diebus, conficiendo*, 116, 15. cibaria cocta diei. decem, *tot dies in victum duratura*, *ibid.* 26. dies datus, *præstitutus*, 98, 3. induciarum dies præterit, *sc. ultimus terminus*, 103, 1.
- differendo videretur negare, 31, 24. h. e. *quia distulit, timide negavit; quia tarde fecit, diu noluit*. differo in crastinum res severas, *rejicio*, 98, 19. differret, *discreparet*, 107, 12.
- difficile, 18, 7. *et alibi sæpius*. difficilior, 126, 10. difficillima natura, *sc. asperissima*, 156, 19. difficillimum, 157, 5.
- diffidebant, 46, 15.
- digito, 85, 31.
- digna memoria, *digna cognitu*, 87, 16. digna laude, *ibid.* 9. dignas res memoria, 69, 3. digni memoria, *celebrari apud posteros*, 131, 2. dignitate regia, *potestate*, 4, 16. dignitate, *splendore, et rei visendæ specie*, 15, 13. dignitate, *sc. ob virtutes existimatione*, 17, 19. dignitate honesta, *sc. decora, sed virili, sed ingenua specie*, 119, 19. dignitate vivendi, *sc. ea dignitate, quæ virum bonum decet*, 154, 4. dignitatem corporis, *sc. augustinum corporis formam*, 57, 13. dignitatem equestrem, 153, 3. dignitatem serviebat, *sc. existimationi, et honori suo*, 158, 1. dignum summorum virorum personis, *quod sc. summis viris convenit*, 1, 2.
- digredientem, 85, 29. digressus a suis, 99, 29.
- Diis, 130, 16. *et alibi*.
- dilaberentur, *discessione sibi consulerent*, 34, 17. dilapsuras cum nuntio, *sc. quam primum id audierant, dispalatae fugerent*, 111, 27.
- dilato rumore, i. e. *sparsio*, 64, 21.
- dilexerat, 27, 2. dilexit, 166, 27. diligebat, 89, 28. diligebatur, 43, 15.
- diligens imperii, *de ducis industria et strenua administrat.* 52, 13. diligens veritatis, *amator studiosus*, 88, 27. diligente, 153, 4. diligenter, 51, 10. *et alibi*. diligentia, 92, 30. *et alibi*. diligentia, *abl.* 143, 20. *et alibi*. diligentia, 164, 26. diligentiam, 171, 4. diligentius, 11, 13. diligeret, 58, 11. *et alibi*. diligi, 128, 29. *et alibi*.
- dimicandum, 3, 14. *et alibi*. dimicanti de fama, *causam in judicio defendenti*, 75, 9. dimicare, 7, 12. *et alibi*. dimicaret, 112, 5. *et alibi*. dimicari, 13, 9. dimicasset, 144, 22. dimicatum, 98, 31. dimicaturum, 54, 30.
- dimidium, 116, 29.
- dimiserit, 88, 8. dimisit tempus rei gerendæ, *occasionem neglexit*, 44, 29. dimittere imperium, *sc. deponere*, 128, 1. dimitteret occasionem, 5, 20. dimitterent legatos, 16, 27. dimitteret vitam, 148, 18. nusquam eum a se dimitteret, *retinuit eum in convictu assiduo; de familiari dilectione*, 155, 28. dimittit saucium et fugatum, 140, 26.
- Dinon historicus, 56, 1. *Hic res Persicas scripsit, vixitque tempore Artaxerxis Ochi. Ger. Voss. lib. 4. de hist. Græc. cap. 8.*

dio,

- dio, sc. *aperto caelo*, 28, 12. *et alibi*.
 Diomedon, 90, 10. Diomedontis, 89, 30. *Ortus erat ex Cyzico, Bithyniae urbe*, et rogatu Artaxerxis, Epaminondam pecunia corrumperendum frustra suscepit, *ibid.* 23. *Vid. Plutarch. Apophth.*
 Dion Syracusan. multa habuit bona fortunæ, corporis, animi, 57, 9, 10, 11. &c. Dionysio intimus, *ibid.* 16. legationibus adhibitus, *ibid.* 23. Platoni Syracusas accito deditus, 58, 18. &c. ejus simulas tacita cum Dionys. jun. 59, 4. mox suspectus Corinthum dimittitur, *ibid.* 25. uxor ei et fil. adimuntur, 60, 5. Syracusis potitur, *ibid.* 30. ad pactiones Dionys. redigit, 61, 11. adversis rebus conficitur, *ibid.* 16. &c. multa imprudenter et crudeliter agit, *ibid.* 30. 62, 5, 10. &c. a Callicrate quodam, simulata amicitia, decipitur, *ibid.* 25. &c. et interficitur, 64, 18. post mortem, odio vulgi in misericordiam mutato, desideratur, *ibid.* 28. &c. *Dionem memorant Plutarch. in Dion: Diod. Sic. lib. 16. Suid. Tull. Tuscul. Quæst. V. Valer. Max. lii. 3. cap. 8. lib. 4. cap. 1.*
 Dionysius, prior *Siculor. tyrannus*, diligit Dionem, 58, 11. ejus causa Platonem Syracusas accersit, *ibid.* 14. somno sopitus obit, 59, 3. idem fortis, continens, ambitiosus, felix, 132, 14, 16. &c.
 Dionysius, fil. *Siculor. etiam tyrannus*, Platonem et Philistum accersit, 59, 10. *ibid.* 11. Dionem, ob ingenii præstantiam suspectum, Corinthum dimittit, *ibid.* 25. &c. a quo bello petitus ad pactiones redigitur, 61, 11. Dione interfecto, rursus Syracusis potitur, 127, 15. &c.
 Dionysius, *Musicus Theban.* a quo citharizare, et cantare ad chordarum sonum doctus est Epaminondas, 87, 22. *Hujus Lyristæ monuit Plutarch. lib. de Musica.*
 direxit cursum, 4, 5. dirigere navem, 71, 14.
 diripuit, 152, 11.
 dirutos, 55, 8.
 discedebat superior præliis, sc. *victoriam reportavit*, 83, 12. discedens, 44, 20. discedere, 46, 19. discederent, 13, 24. *et alibi.* discederet, 79, 26. discedit, *ibid.* 80, 19.
 discerni, 35, 27. discefferant pari prælio, sc. *æquo Marte, cum neuter vicisset, abierant*, 13, 20. discefferat, 123, 10. discessissent, 14, 10. *et alibi.* discessisset a pugna, infectis reb. sc. *ante captam urbem obsidionem solvisset*, 9, 18. discessit, 70, 2. *et alibi.* discessit a judicio capitis, sc. *liberatus*, 94, 17.
 disci, verb. 89, 2.
 disciplina militari nobilitatus, 66, 2. disciplinis, 87, 14.
 discrimine, *periculo*, 80, 11. *et alibi.*
 disert dicere, 89, 1. disertus, 37, 9. *et alibi.*
 disjecerunt domum a fundamentis, 144, 3. disjecit munitiones, 114, 3. disiecta moenia, 128, 17. disiectis, *diffipatis*, 4, 7. disiectus *cod. sensu*, 159, 11.
 dispalatum, 141, 24. dispalati, 33, 8.
 dispendandam, *pecun.* 54, 16. *Dispensator pecun. apud Roman. Quæstor vocabatur, qui scil. cogendis administrandisque pecuniis præficietur.*
 dispersos, 14, 4.

disper-

- dispertirentur, 110, 10. dispertiit, 108, 6. dispertivit, 62, 11.
 displicebat, 13, 8. *et alibi*. displicuit, 28, 22.
 dispositi, sc. milites, *de acie optime instructa*, 67, 8.
 disputaretur, 89, 4.
 diffensione, 61, 23. *et alibi*. diffensisse, 127, 31. diffemfit, 150, 17.
 diffidebat, 145, 25. diffidenti, 63, 4.
 diffimiles, 122, 17. diffimilis, 71, 4. diffimilitudinem, 37, 19.
 dissociatis animis civium, *de civil. discord.* 154, 5.
 dissolveretur, 14, 28. *et alibi*. dissoluta regia potestate, *abrogata*, 35, 8. dissoluta societate, *rupta*, 133, 3. dissolutus, sc. qui leges, bonos mores, *et existimationem negligit*, 37, 17.
 distineretur litibus, *vexaretur et distraheretur*, 160, 12.
 distracti, sc. *divulsi: de acerrimo concursu pugnantis, et inter se complexi*, 112, 14.
 districtus bellis, *varie occupatus*, 148, 29.
 diti, 153, 5. ditissimum, 38, 1. ditissimus, 122, 7.
 diversam naturam, *variā*, 37, 20. diversi discessissent, *hinc inde se recepissent*, 85, 20.
 divertisset, 34, 11.
 Divi, *genitiv.* 169, 2. divina res conficiebatur, sc. *sacra fiebant, hostiæ immolabantur*, 139, 13. *sc. divinam rem facere, Liv. passim.*
 divinaret, 106, 4. divinatio, 159, 25. divinus, sc. *qui divinatione valet, vel providens est, ibid. ita Horat. in Art. Poet. 218.*
— sagax rerum, et divina futuri.
ita Claud. in Cons. 6. Honor.
— quis enim divinum fallere potest
Possit? —
i. e. præsagum.
 divisus, 62, 11. divisissent inter se, *partiti erant*, 49, 4. divisit civibus, *distribuit*, 30, 23. divisit copias hiematum, *in hibernacula dispartitus est*, 115, 24.
 divitem, 156, 19. divitias 57, 14. *et alibi*. divitiis, 12, 12.
 diu, 31, 17. *et alibi*.
 diutina, 51, 5. diutina, *abl.* 73, 3. *et alibi*. diutissime, 44, 2. diutius, 10, 18, *et alibi*. diuturna, 42, 30. diuturnitate, 135, 12. diuturnitatem, 128, 11.
 dixerant, 4, 25. *et alibi*. dixerat, 101, 19. dixerit, 135, 6. dixerunt, 15, 30. diximus, 47, 6. *et alibi*. dixisset, 94, 14. *et alibi*. dixit, 34, 26. *et alibi sæpius.*
 docebimus, 168, 29. docens, *demonstrans*, 102, 5. docere, *exponere, narrare*, 8, 10. docet, *ostendit*, 80, 4. docile, 57, 12. docilitatem ingenii, 153, 9. doctore, *præceptore*, 149, 7. doctrina, 152, 16. doctrina, *abl.* 155, 16. doctrinis, *disciplina*, sc. *cognitione*, 88, 9. doctus est, 87, 23. docuerit, 1, 4. docuit, 69, 10.
 Dodonam, 34, 25. sc. *pro Dodonæo Oraculo, sive potius Oraculi sacerdotibus. Dodona autem urbs erat in Epiro, Jovi sacra, hodie penitus eversa. Ab hac urbe quernum illud nemus Dodonæum dictum est, ubi templum Jovis et Oraculum vetustissim. de quo multa fabulose scripta.*

dodrante

- dodrante, 156, 25.
doli, 14, 16. dolo, 84, 20. *et alibi*.
Dolopes, 30, 20. *Populi erant Theſſaliæ, e cujus regione Scyros ſita eſt; prope Pindum habitabant; cum Pyrrho Trojam venerunt; eorumque paſſim in Æneid. meminit Virgil.*
dolore incenſus, 34, 19. dolorem deſiderii, *ex deſiderio conceptum*, 156, 17. dolores, 170, 29. dolori indulſit, 131, 23. doloribus, 170, 24.
domesticis rebus, *viribus propriis*, 145, 23. domestico ſummo genere erat, ſc. *domi nobilis, de eo qui inter extraneos verſabatur*, 109, 9. domesticus cultus, 164, 22. *v. cultus. domi*, 7, 2. *et alibi*.
domicilia, 103; 3. domicilium ſibi conſtituit, 19, 25. domicilium orbis terrarum eſſet imperii, 155, 12. *De Roma urbe: quaſi fortuna imperii ibi habitaret, et domicilium imperii orbis ibi conſtitueretur. Hinc Romam Cicero de Orat. I. vocat domicilium imperii, atque gloriæ; Tacit. urbem unde in omnia regimen, rerumque caput; Flor. deſtinatam hominum Deorumque domicilio civitatem; aliique imperii ſedem, et terrar. caput.*
dominatio, 6, 1. dominatione, 5, 24. dominationem, 10, 6. dominationem impotentem, *de intemperantia, qua aſſeſtatur in alioſ imperium*, 33, 17. dominationi, 6, 12. dominatum imperio tenebant, 131, 7. domino navis, 18, 15.
Domitio, *Cn.* 171, 28. *Cof. Rom.* ſub cujus conſulatu Atticus deceſſit, *ibid.* 29.
domo, 37, 21. *et alibi*. domo, *patria*, 4, 26. domos, 14, 1. domum, 4, 27. *et alibi*. domum, *familiam*, 18, 30. domus, *generis*, 114, 21.
donabatur, 42, 16. donarat, 19, 26. donarent, 143, 5. donarentur, 103, 14. donarunt, 100, 5. donatum, 78, 16. donatus, 19, 24. *et alibi*. donatus eſt, 65, 1. donavit, 154, 27.
donicum, *donec*, 134, 22.
donum, 24, 17.
dotibus, 23, 4.
Drufilla, 169, 12. *T. Claud. Neronis uxor; quæ et Livia imperatrix, Tiberii mater, et Auguſti uxor.*
duabus, 15, 22. *et alibi*. duæ, 116, 11. *et alibi*. duas, 31, 10. *et alibi*.
dubio, 48, 4. *et alibi*. dubitabat, 35, 12. *et alibi*. dubitans, 6, 6. *et alibi*. dubitaret, *hæſitaret*, 139, 16. dubitat, 138, 2. dubitatuſ, 103, 23. dubitavit, 99, 26. dubitavit, *hæſitavit*, 146, 31. dubitō, 1, 1. *et alibi*. dubium, 139, 23.
duce, 3, 12. *et alibi* ſæpius.
ducebant Aſpim, ſc. *vinctum*, 79, 28. ducebant, ſc. *exiſtimabant*, 43, 7. *et alibi*. ducebat, *eod. ſenſu*, 127, 24.
ducem, 53, 10. *et alibi* ſæpius.
ducendum, 79, 20.
ducenta, 6, 17. *et alibi*. ducentæ, 13, 15. ducentarum, 12, 19. ducentas, 41, 20. ducentis, 24, 8. *et alibi*.
ducere uxorem in convivium, 2, 14. uxores ducere, 29, 12. ducere

- eere naves in Asiam, 144, 25. adversum eos me ducere, sc. *impellere, ut adversus eos arma ferrem*, 155, 30. ducerentur copiae adversus quos, 111, 26. duceretur tempus, *cunctando protraheretur, morae neciterentur*, 16, 12. duceret bestiam, sc. *vinculam ageret*, 78, 7. duceret, *existimaret*, 92, 24. *et alibi*. duceret exercitum, 96, 11. duceret bellum, sc. *protraheret*, 44, 2. duceretur ad mortem, 124, 28. duceretur, *putaretur*, 21, 16.
 duces, 22, 20. *et alibi sæpius*.
 duci, *verb.* 90, 15. duci bellum, *geri*, 83, 16. duci, *existimari*, 164, 28.
 duci, *nom.* 67, 4. ducibus, 69, 2. *et alibi*. ducis, 48, 20. *et alibi*.
 ducitur laudi, *laudi vertitur*, 2, 4. ducti falsa suspicione, *impulsi*, 64, 23. ductis in errorem, *falsa opinione delusis* 145, 11. ductu suo, *opera sua, et belli administratione*, 24, 16. ductus amore, *motus, impulsus*, 29, 10. ductus studio, 163, 17.
 ducum, 79, 23. *et alibi*.
 ducuntur, 87, 9.
 dulcius, 168, 13.
 dum, 5, 8. *et alibi*. dum, *donec*, 26, 30. dum, *quamdiu*, 132, 19.
 duo, 12, 20. *et alibi sæpius*. duobus, 68, 2. *et alibi*. duodecim, 67, 16. duos, 57, 5. *et alibi*.
 duplex, 144, 16. duplici, 78, 2.
 duritiæ, *austeræ vitæ*, 47, 16. duro initio usus est adolescentiæ, sc. *aspero et calamitoso*, 29, 1.
 dux, 24, 11. *et alibi*.
 duxerat, 4, 10. duxerit, *putarit*, 126, 18. duxisset uxorem, 91, 14. duxit, *cod. sensu*, 95, 6. *et alibi*. duxit secum fil. 101, 34. *et duxit, alibi in cod. sensu*.
 Dynastes, 77, 6. sc. *regulus, toparcha, certi loci tractusque dominus; Tales ferme hodie, Comites, Barones*.

E.

E regione, *ex adverso*, 7, 22.

- ea, 2, 12. *et alibi*. ea, sc. *tam multa*, 160, 10. eaque, *abl.* 3, 4. ea, *abl.* 159, 9. *et alibi*. eadem, 1, 9. *et alibi*. eadem, *abl.* 7, 10. *et alibi*. eadem, *adv.* 14, 30. eæ, 159, 8. eam, 8; 13. *et alibi*. eandem, *ibid.* 11. *et alibi*. earum, 24, 19. *et alibi*. eas, 73, 1. *et alibi*.
 eant, 64, 4. eat, 2, 6.
 edere, *exponere*, 54, 2.
 edictum, 151, 17.
 edit in vulgus, *publice enunciat, sive in vulgus, rumorem spargit*, 81, 11. edita, *in lucem exposita*, 168, 25. editi in vulgus, *de libris*, 166, 31. editis, *expositis*, 54, 5. edito conclavi, sc. *alto*, 63, 24. editum, *cod. sensu*, 106, 12.
 educari, 60, 5. educatus, 37, 21.

educeret,

- educeret, 113, 30. educit, 81, 18. eduxerunt, 7, 20. eduxit, 9, 1. *et alibi.*
 effecisse, 47, 24. effecit, 50, 20. *et alibi.* effecta, *de classe*, sc. *ædificata*, 12, 9. effecturum, 117, 9.
 efferre, 90, 11. efferrentur, sc. *funus ipsis pararetur*; *propria vox de funere, et sepultur*, 32, 1. *Ita Terent. Andr. l. i. 90. Effertur: imus.* efferretur, *cod. sensu*, 23, 1.
 efficere, *præstare*, 37, 2. *et alibi.* effici, 5, 25. *et alibi.* efficiebat, 157, 6.
 efflavit animam, *obiit*, 28, 19.
 effractis foribus, 64, 14.
 effugere invidiam vulgi, 70, 23. effugisse ex vinculis, 25, 7. effugisset, 111, 4. effugit, 17, 14.
 effusi, *immoderati*, 8, 14. effusis, *cod. sensu*, 157, 18.
 egit, 29, 14. *et alibi.*
 ego, 18, 24. *et alibi.* egomet, 171, 9.
 egredere, 90, 7. egredi, 141, 26.
 egregia, 103, 14.
 egressus, 18, 3. *et alibi.*
 ei, 6, 16. *et alibi.* eidem, 8, 27. *et alibi.*
 eiecerant in exilium, 97, 4. eiecerunt, 98, 28. eiecisse ex urbe, 40, 14. eiecit, 30, 22. eiectis, 33, 23. *et alibi.* eiectus e civitate, 17, 17.
 eis, 7, 3. *et alibi.* eisdem, 5, 4. *et alibi.* ejus, 1, 5. *et alibi* sæpius. ejusdem, 18, 27. *et alibi* sæpius. ejusmodi, 62, 15.
 elabi, 112, 22.
 elaborasset, *conatus fuerat*, 21, 18.
 elata res, *de arcano evulgato*, 63, 10. elatam, *superbam*, 8, 31. elatus se gerere coepit, *insolentius*, 25, 3. elatum ex acie, 142, 25. elatus semianimis e templo, 28, 18. elatus, *tumefactus*, 24, 11.
 elegans, non magnificus, sc. *in cultu domestico modum et munditiam adhibens, non sumptum aut luxuriam*, 164, 30. elegantia vitæ, *quæ, sc. semper honestum, et laudabile.* Decorum servat, 169, 3. elegantissimum poetam, 163, 24.
 elegit, 84, 4.
 elephantum, 118, 26. elephantus, 140, 20.
 eliceret ejus epistolas, sc. *occasione suppeditata rescribendi*, 169, 27.
 Elidem, 40, 3. *Peloponnesi*, sc. *regionem, in occidentali tractu, non procul ab Olympia.*
 eligere, 54, 16.
 eloquentia, 21, 5. *et alibi.* eloquentia, *abl.* 59, 17. *et alibi.* eloquentiæ, 30, 1. *et alibi.*
 Elpinice Cimonis foror, et conjux, 29, 9. &c. Calliæ iterum nupta, Cimonem custodia liberat, *ibid.* 20. &c.
 elucet, *maxime illustrare est*, 69, 3. eluxit virtutibus, *inclârnis*, 24, 3.
 emax, *emendis rebus deditus*, 164, 8.
 emendata vitia virtutibus, *vitior. turpitudine postea virtutibus extincta, et obliterated*, 11, 3.
 emerfit se ex malis, *expedit se ex mal.* 162, 3.

eminere

eminere altius, 70, 26.

eminus, 46, 23.

emisset in diem, *vid. diem*, 160, 17.

emitterent exercitum in Asiam, *bellatum mitterent*, 102, 4. *emitti*, *sc. ex custodia*, 29, 6.

Emphyletus, *civis Atheniensis*, Phocionis amicus, 124, 29.

enarrare vitam, *opponit. histor. scrib.* 96, 4.

enim, 2, 14. *et alibi sæpius*.

Ennium, Q. Poet. scil. *celeberrim. a Catone Romam deductum ex Sardinia, magnique æstimatum*, 150, 20. *Hic Tarentinus fuit, si Eusebio credim. sed Pompon. Mela cum esse Calabrum scribit, cui suffragatur Sil. Ital.*

Miserunt Calabri, Rudia genuere vetusta.

Hunc quoque Cic. pro Archia poeta Rudium hominem vocat. Scipio African. cum quoque magnopere dilexit, secumque ad bella duxit; post mortem sepulchro, et statua donavit. Ex ejus poemate de secundo Punico bello, sine verborum pompa conscripto, sed sententiar. gravitate referto, Virgil. collegisse aurum dicitur. De Ennio Ovid.

Ennius ingenio maximus, arte rudis.

enumerando, 34, 10. enumerare, *seriatim narrare*, 142, 4. *enumeravit familiam, de genealog.* 168, 7.

enuntiaret, *arcanum detegeret* 27, 28.

eo, *pron.* 3, 5. *et alibi sæpius*.

eo, *adv.* adeo, 60, 10. *et alibi.* eo, *ad id*, 137, 4. eo, *eatenus*, 14, 14. *et alibi.* eo, *adv. tempor.* 95, 1. eo, *illuc*, 18, 14. *et alibi.* eo, *huc usque*, 61, 10. eo, *ideo*, 26, 20. *et alibi.* eo, *igitur, relat. ad quod*, 119, 14. eo, *tanto*, 7, 30. *et alibi.*

eodem, *pron.* 2, 2. eodem, *adv. motus*, 27, 6. *et alibi.*

eorum, 1, 12. *et alibi.* eos, 4, 16. *et alibi.* eisdem, 74, 26. *et alibi.*

EPAMINONDAS, Theban. honesto genere natus, 87, 19. diligenter educatus, *ibid.* 20. &c. bonis animi, et virtutibus egregius, 88, 24. &c. abstinentiæ exemplum edit, 89, 22. &c. dicta ejus acuta, 91, 7. &c. 92, 9. &c. patiens fuit injuriar. *ibid.* 22. &c. retinet imperium diutius, quam per leges licuit, 93, 22. accusatus in judicio, cum maxima discessit gloria, *ibid.* 29. &c. 94, 17. fortissime mortem patitur, 95, 1. &c. uxorem nunquam duxit, *ibid.* 6. bello civili abstinuit, *ibid.* 18. &c. Iphicrates Epaminondæ impetus retardavit, 67, 21. *Epaminondam memorant Plutarch. in Pelopida, et passim: Diod. Sic. 15. Xenoph. Hist. Gr. 6. et 7. Pausan. in Arcadicis: Ælian. Var. Hist. et Cic. sæpius: Polyæn. 2. Frontin. sæpe: Justin. 6. 4. item 6, 7. et 8. Suid. Polyb. l. 6: ephesus factus est, pubertatem attigit*, 88, 14.

ephemeride, *sc. diarie, codicillo reddituum, vel erogationum*, 165, 8.

Moris fuit olim, unumquemque domesticam rationem totius vitæ per dies singulos scribere; ex qua apparuit, quid quisque de redditibus suis, quid de ære, fœnore, lucrove, seposuisset quoque die; et quid item sumptus damni fecisset.

Ephesum, 18, 20. Ephesus urbs erat Asiæ min. maritima in Ionia, *pro-*

- provincia, ab Amazonibus condita, et ob Dianæ fanum olim celebrima. Nunc Efeso Italici, Ephese Gallici; Turcis vero et incolis Ajasalouc: portu gaudet commodo in ora maris Ægæi, et sinus Ionii, prope ostia fl. Caystri. Nunc fere diruta jacet, et in vicum redacta est, arcem habens exigua in colle, sub dominio Turcar.
- ephoris, 28, 1. ephoris, 27, 21. Ephori supremi erant Spartanorum magistratus, quales fere apud Romanos, tribuni plebis: ut enim a consulibus ad tribunos provocare licebat, sic a regibus Lacedæmonior. ad ephoros. Tanta insuper erat eor. potestas, ut etiam regem in publica vincula conjicere valerent. De numero eorum quinario loq. Suidas: de eor. potestate et officio, vid. plura in Crag. de rep. Laced.
- epigrammate, 24, 14. et alibi.
- Epiro, 114, 12. Epirus est regio Græciæ, versus Adriaticum mare.
- Epirotas, 72, 23. Epiri popul. Epirotici, 165, 31.
- epistola, 98, 13. epistola, abl. 25, 20. epistolæ, 27, 7. epistolam, 18, 29. epistolarum, 167, 1. epistolas, 158, 18.
- epulabatur luxuriosius, 26, 4. epulari, 97, 15. epulis, 60, 8.
- eques, 165, 5. equestrem, 153, 3. equestri, 168, 31. equis, 112, 12. et alibi. equitatu, 103, 31. equitatu, 139, 31. equitatus, 7, 26. equitibus, 112, 18. et alibi. equitem, 156, 18. equitis, 163, 6. equitum, 6, 18. et alibi. equo concitato, 79, 16. equos, 113, 18. equum, 99, 29.
- erant, 7, 24. et alibi. eras, 119, 12. erat, 4, 15. et alibi.
- ereptum, 90, 13. erepturum, 53, 13.
- Eretriam, 6, 22. Eretriensem, 25, 8. Eretria est Eubææ insula urbs in ora Euripi contra Oropum, oppidum Atticæ; olim clara, et Episcopalis, nunc etiam Eretria dicta.
- erexit eum contumelia, sc. ad industriam exacuit, ad virtutem excitavit, 11, 11.
- erga, 34, 12. et alibi sæpius.
- ergo, 9, 15. et alibi sæpius. ergo, causa, 24, 17.
- erimus, 74, 30.
- eripuit telum, 46, 18.
- erit, 90, 20. et alibi. ero, 19, 10.
- errore, imperitia, 92, 27. errorem, 145, 11.
- eruditum optimis artibus, 163, 27. eruditus, 19, 18. et alibi. eruditus, 67, 17.
- erunt, 1, 6. et alibi sæp.
- eruperit, 170, 28. eruptione, 51, 12.
- erutus, 28, 24.
- Erycem, 134, 11. Eryx urbs est Siciliæ, ad montem ejusdem nominis Veneri sacrum, supra Drepanum oppidum. De hujus situ accuratissime scribit Polyb. lib. 1. Hodie voc. Monte S. Juliani.
- esse, 1, 9. et alibi. essent, 6, 6. et alibi. esset, 3, 4. et alibi. est, 2, 5. et alibi. sæp.
- et, conj. cop. 1, 2. et alibi, quam sæpissime. et, etiam, 49, 5. et alibi.
- etenim, 111, 23.
- etiam, 3, 5. et alibi sæpiff.

Etru-

- Etruriam, *Italiae*, sc. *regionem ad Tiberis ripam protensam, et a Liguribus Macra amne discretam*, 140, 30. *Hodie vocatur Tuscia, ab incolis la Toscana, ejus Metropolis Florentia.*
- etfi, 4, 28, *et alibi sæpiß.*
- evaderent, 62, 24.
- Evagoræ, 70, 1. *Cypri reg. cui Chabrias, subacta insula, regnum constituit.*
- Eubœam, 6, 21. *Eubœa est insula Ægæi maris, a Bœotiæ continente Euripo freto sejuncta. Hodie Negropontem vocant.*
- evenisset, 44, 17.
- evitare, 40, 1. *et alibi.* evitavit, 77, 20.
- eum, 1, 5. *et alibi sæpißim.* eundem, 17, 15. *et alibi sæpius.*
- EUMENES Cardianus, scriba primum Philippi, 109, 18. deinde Alexandri, 110, 4. post cujus mortem, Cappadociæ præfectui destinatur, *ib.* 20. Leonnati insidias vitat, 111, 4. Perdiccæ fidus, *ibid.* 10. pugnat cum Cratæro, eumque vincit, 112, 7. &c. damnatur capitis, 113, 5. obfessus callido utitur consilio, *ibid.* 17. &c. evadit, 114, 8. matri Alex. prudenter consulit, *ibid.* 13. &c. et subvenit, *ibid.* 27. &c. adversus Antigonum bellum suscipit, 115, 1. imperii auctoritatem apud suos callide affectus est, 115, 9. &c. vincit Antigonum, *ibid.* 22. veteranorum milit. licentia impeditur, *ibid.* 25. &c. Antigonum adventantem deducit prudenti consilio, 117, 13. &c. Antigono tamen perfidia militum veteranorum deditur, 118, 6. qui eum conservasset, *ibid.* 12. nisi invidia quorundam obstitisset, *ibid.* 18. itaque in duram custodiam conjectus, *ibid.* 25. &c. insciente Antigono, jugulatus est, 120, 11. militari tandem honestoque funere sepultus est, 121, 4. *De Eumene vid. Diod. 17. et 18. Plutarch. in Eumene: Polyæn. 4. Frontin. 4. cap. 7. Justin. 13. et 14. De hoc etiam Arrian. et Curt. mentionem fecerunt.*
- Eumenes Pergamenus Romanis amicissim. 145, 26. vincitur actu Hannibalis, 146, 10. &c. 147, 16. *A Pergameno Rege Eumene primum repertas esse membranas Varronis testatur Plin. Is Eumenes Attali regis pater fuit. Flor. II. 20. Eumque socium, et commilitonem pop. Rom. ibid. vocat Flor. et Val. Max. Asiæ rex Eumenes, amantiss. nostræ urbis: ideoque dictus est a Plutarcho, in Catone, φιλομαυς. Belli inter Eumenem et Hannib. meminist Justin. 32.*
- Eumolpidæ, 42, 26. Eumolpidas, 40, 5. *Eumolpidæ Cereris erant sacerdotes, ab illo Thrace Eumolpo, qui Cereris mysteria in Eleusine primum instituit, (Pausan. lib. 1.) genus ducentes, eorumque sacer. custodes, Sigon. lib. 1. cap. 4. de rep. Athen. l. 4. c. 7. Sunt vero, qui Eumolpidas deducunt ab Eumolpo quodam Atheniensi poeta, quem Suidas Musæi poetæ, alii Orphei fil. fuisse dicunt. De familia sacerdotum Athen. ab Eumolpo dict. qui consilio publico aliquando præfuerunt, vid. Alex. ab Alex. 4, 11. Meurs. in Eleusin. c. 13. Eorum munus erat aliquando damnatos execrari, et devovere.*
- evocavit, sc. *ex acie accivit*, 55, 27.
- Europa, 6, 13, Europæ, 12, 16. *et alibi.* Europæis, 111, 14. *Europæ,*

ropæ, terrar. orbis parti armis et artibus clarissimæ, Strabo formam draconis tribuit, cujus caput Hispania, collum Gallia, corpus Germania, alæ, dextra Lavæque, Italia et Cimbria. Habet Europa præter Roman. imp. regn. 28.

Eurybiadi regi Lacedæmonior. 14, 4. *Is Leonidæ ad Thermopylas interempto successit.*

Euridice mater Perdiccæ, et Philippi, 68, 1. *De ea vid. Q. Curtii supplem. in init.*

Eurysthenes, 107, 7. Eurysthenis, 101, 9. *Eurysthenes rex erat Spartæ, ex Heraclidarum familia, Aristodemi fil. et Proolis frater. Eurysthenes et Procles remp. regnumque Lacedæmonior. constituisse dicuntur. Sigon. Reg. Lacedæm.*

ex, 3, 10. *et alibi sæpiß. ex, inter, 132, 27. et alibi.*

exacerentur ira, irritarentur, 124, 20.

exagitatus a cuncta Græcia, 19, 8. *Translatio a venatoribus, qui exagitam cubilibus suis feram nullibi patiuntur consistere, donec in potestatem veniat, Ovid.*

Et lepus hic aliis exagitatus erit.

exanimatus, *de moriente*, 95, 5.

exarsit intestinum bellum, 135, 13.

exaudiri, 64, 8.

excellerat abstinentia, 21, 6. excellentem bonitatem, 129, 29. excellenter pronuntiaret, 153, 14. excellentissimi fuerunt, 131, 8. excellentium impp. 2, 25. excellentius, 37, 4.

excesserant, *exierant*, 142, 22. exceßerunt pugna, *pugnare cessarunt*, 94, 28. excessit ex prælio, *de faucio*, 112, 17.

exceptit invidiam, *subiit*, 79, 31. exceptis duobus, Hamilc. et Hannib. 76, 2. excipere impetum hostium, *vim sustentare, aut hæsi incurrenti se obicere*, 69, 10. exciperet natantem, 71, 20. excipit has partes, *in se suscipit negotium*, 63, 5.

excitarunt risum, *moverunt*, 147, 10. excitatus sonitu flammæ, 46, 16. excitavit adversus Romanos, *instigavit*, 145, 22.

excivit, *evocavit*, 144, 11.

excluderetur, 14, 29.

excogitandis, 11, 19. excogitatum est, 158, 29.

excursionones, 15, 17. excursionibus, 4, 11.

excutebat sudorem, 113, 27.

exemisse e proscriptor. numero, 161, 21.

exempli gratia, 34, 9. exemplis docere, 168, 28. exemplum devotionis, *descriptio, formula devotionis*, 40, 7.

exercebatur, 88, 18. exercere remiges, 63, 29. exerceri, 113, 21.

exercitati bello, 91, 10. exercitacionum, 103, 15. exercitaciones copiarum, *ad militari fungendum munere promptiores*, 67, 3. exercitissimum exercitum, *sc. instrumentis bellicis optime instructum, omnique exercitacionum genere apprime versatum*, 103, 18. exercitatum in dicendo, 91, 1.

exercitibus, 52, 3. *et alibi.* exercitu, 5, 5. *et alibi.* exercitum, 25, 30. *et alibi.* exercitus, 4, 14.

exercuit, 61, 19.

exeundum,

- excedendum, 106, 3.
 exhaeredatus, 11, 10.
 exhaustam, 134, 18. exhaustis, 44, 3. exhaustis facultatibus, *consumptis*, 142, 13.
 exierat fama, *divulgatum erat*, 102, 7.
 exierunt, 97, 30.
 exigua manus, *militum*, 8, 8. exiguis copiis dimicare, 7, 11. exiguus, *brevis flatura*, 107, 15.
 exiit ex ore, 129, 20.
 exiles res, *tenues calamitates*, 113, 7.
 exilio, 21, 10. *et alibi*. exilium, 97, 4. *et alibi*.
 exire, 18, 19. *et alibi*. exirent, 16, 1. exiret, 38, 19. exisse, 44, 27. *et alibi*. exissent, 97, 29. exisset, 39, 20.
 existeret, 38, 27.
 existimabant, 96, 23. *et alibi*. existimabat, 88, 18. *et alibi*. existimabatur, 26, 26. *et alibi*. existimabit, 170, 5. existimans, 31, 8. *et alibi*. existimantur, 109, 21. *et alibi*. existimare, 160, 24. existimaret, 159, 5. existimaretur, 157, 10. *et alibi*. existimari, 59, 31. existimasti, 90, 6. existimationem, 104, 19. existimationis, 151, 22. existimavit, 51, 8. existimetur, 161, 31.
 exitu, 106, 4. exitum vitæ, *finem*, 120, 22. exitus, 148, 6.
 exoriri, 97, 5. exorsus, 2, 23.
 expectandum, 26, 30. *et alibi*. expectare, 16, 13. expectaret, 114, 14. expectatio, 41, 31.
 expedire, 5, 31. expeditam, 81, 5. expeditiores, 66, 19. expediturum, 117, 7. expeditivit, 113, 15. *et alibi*.
 expellerent, 99, 24.
 expensum sumptui ferre, *in rationes eorum referre, quas erogamus et expendimus*, 165, 9.
 experiri, 77, 13. *et alibi*. experiri legibus, *lege agere*, 130, 11. experiri Romanos, *sc. cum iis de imperio decertare*, 137, 5. ejusmodi locutione Virg. utitur *Æn. VII. 434.*
 — *tandem Turnum experiat in armis.*
 expers periculi, *a periculo immunis*, 153, 22. ne ejus expers esset suavitatis, *ne careret*, 168, 16. experta, 37, 2. expertes literar. Græcar. *ignari hist. et rer. Gr. 1. 7.* expertes consilii, *sc. non conscii*, 106, 22. expertus est inimicum, *sensit*, 19, 11.
 explendescibat, *elucebat*, 153, 13.
 explicare res, *facta extendere; de narrat. histor.* 96, 4. explicari non potuit multitudo, *in acie*, *sc. propter angust.* 14, 19. explicarunt, 90, 26. explicata, 76, 8. explicem, 2, 23.
 exprobrare, 91, 17.
 explorarent, 16, 22, *et alibi*. exploratum, 78, 12.
 exponam, 96, 3. exponemus, 2, 24. exponendis, 1, 12. exponit, *sc. e nave: verb. nautic.* 18, 21.
 exposcendi sui, *sc. petendi, ut tradatur*, 143, 28. exposceretur, *cod. sensu*, 18, 5.
 expofita, 59, 14. expofuerit, 167, 30. expofuit, 152, 13. *et alibi*.
 exprefcerat vis, *violentia extorferat*, 50, 27. exprimere imaginem consuetudinis atque vitæ, 87, 9.

expugnat

- expugnat castella, 84, 27. expugnatis Thermopylis, 13, 27. expugnato, 25, 4. expugnare Parum, 9, 16. expugnaret urbes, 105, 26. expugnassent, 6, 20. expugnaverant, 41, 24. expugnaverimus, 105, 29. expugnavit vi nonnullas urbes, 8, 30.
- expulerunt ex arce, 95, 16. expulissent e civitate, 42, 7. expulissent patria, 49, 3. expulsi in exilium, 123, 3. expulso, 128, 1. expulso rem, 64, 28. expulsos potestate, 6, 2. expulsus, 133, 10. expulsus, 22, 1. *et alibi.*
- exscalperunt, *eraserunt*, 24, 18. *vid. Var. Lect. in Pausan.*
- exultare, *exilire, de equis, verberibus ad subsultandum, coactis*, 113, 26.
- extare memoriam volebat, *durare, conservari, manere*. 127, 23.
- extructa, 16, 2.
- externi mali, *sc. bell. ext.* 135, 12.
- extimescebant potentiam civium, 10, 1.
- extincto, 6, 1. extinguere, *expugnando perdere*, 105, 27. extinguere liberos, *e medio tollere*, 160, 4. extingui, tolli, *deberi*; *de memoria contumeliæ*, 11, 12.
- extitit, 126, 2.
- extra, *præp.* 15, 17. *et alibi.*
- extracto ferro, 95, 4.
- extrahere copias ex hibernaculis, 103, 20. extraxisset, 95, 1. extraxit, *sc. obsidione expedit*, 114, 8.
- extrema ætas imp. *ultimi imperatores erant*, 75, 12. extremam ætatem, *senectutem*, 151, 19. *et alibi.* extremis temporibus, 122, 20.
- extremis temporibus, *sc. sub finem primi Punici belli*, 134, 3. extremo bello, *sub finem belli*, 52, 8. extremo tempore, *tandem*, 84, 18. *et alibi.* extremo, *adv.* 135, 21. extremum tempus, 167, 2.
- extulerat, *de fortuna*, 61, 17. extulerunt laudibus, 47, 1. extulit suo sumptu mortuos, qui unde efferrentur, non reliquissent, *quibus non supererat, unde funus ipsis pararetur, suis impensis paravit*, 32, 2.
- exul patria caruit, 99, 13. exulem, 144, 3. exules, 95, 15. *et alibi.* exulibus, 98, 20.

F.

FABIANI milites, 67, 18. *Fabiani milites, sic dicti a Fabio Maximo, qui Annibalem vicit non pugnando, sed cunctando, unde Cunctator dictus. eundem vocat Nepos callidiss. imperator* 141, 21. *De eo Enn. et Virg. Æneid. VI. 847.*

Unus homo nobis cunctando restituit rem.

Fabiorum, 168, 12. *vid. Plutarch. in Fabio.*

fabrum præfecto, *P. Volumnio, Attici et Antonii amico*, 163, 30.

facere, 17, 1. facere injuste, *ibid.* 8. facere mysteria, *celebrare*, 39, 7. facere postulata, *annuere*, 44, 15. facere cædem, *perpetrare*, 50, 21. facere finem tyrannidis, *tyrannid. deponere*, 59, 18. facere bellum alicui, *movere adversus aliquem*, 60, 3. facere pacem,

- eam, componere, 61, 11. facere, cum cogitasset, *rem deliberatam efficere*, 82, 11. facere iter, 84, 7. facere seoum Deorum numen, *Deos sibi esse adiutores*, 102, 28. facere imperata, *iussa capessere*, 117, 6. facere vitæ finem, *de eo, qui sibi mortem consciscit*, 127, 11. facere versuram, *es alienum alieno disponere, sive mutuam pecuniam pro debito solvendo sumere*, 154, 18. facere civem, *asciscere, sive civitatis jure donare*, 155, 2. facere pulchre, *optime calere, et promptius præstare*, 164, 21. facere finem belli, 134, 15. finem libri, 149, 8. facerent, 3, 22. quidnam facerent de rebus suis? *quid inceptarent, quid consilii caperent, ut res suas tuerentur?* 12, 26. facerent eum certiozem, 45, 28. facerent societatem, *inirent*, 91, 27. faceret, 21, 14. faceret pluris, *estimaret*, 68, 10. faceret summam, *sc. pecun. constitueret*, 89, 17. faceret iter, 96, 12. faceret, *efficeret*, 114, 25. faceret palam suis, *aperte indicaret*, 146, 20. faciam, 90, 12. *et alibi*. faciant, 115, 30. faciant ignes, *sc. in castris*, 117, 16.
- facie, 77, 29.
- faciebat prædas, 70, 8. *Hæc phras. rarissime apud auctores reperitur. Habet tamen Cic. in Verrem: Maximos quæstus prædasque fecisse.* faciebat, *curabat*, 89, 19.
- faciem, *pro forma corporis*, 107, 17.
- faciendo, 84, 30. faciens, 79, 9.
- facile, 5, 25. *et alibi sæpius*. facile, *adj.* 44, 10. facilia, 170, 23. faciliora, 145, 31. facilitate, *comitate*, 166, 5. facilius, 8, 11. *et alibi sæp.* facillime, 5, 41.
- facinus, 64, 23.
- facio, *æstim.* 68, 12. facis, 90, 9. facit mentionem, 41, 8. facit amicitiam, *init*, 80, 21. faciunt impetum in eum, *sc. adoriuntur*, 84, 10. facta est pugna, 22, 4. facta rerum commutatio, 41, 16. facta cædes civ. 95, 17. facta est fides, *creditur*, 108, 1. facta est potestas, *concessa*, 162, 8. facta esset accessio, 165, 20. facta ex oppido eruptione, 51, 12. facta militum cohortatione, 146, 17. hac re palam facta, 143, 31. facta mentione, 147, 23. facta, *subst.* 116, 3. *et alibi*. facta millia armatorum, *collecta*, 135, 25. factæ sint aræ, *positæ*, 73, 8. facti sunt amici, 40, 23. facti sunt concursus, 124, 18. facti poenituit, 31, 1.
- factione, 159, 5. factionem comparavit, 61, 25. factiones, 123, 25. factioni, 96, 14. factionis, 97, 2. *et alibi*. factioso, 102, 1. factiosus, 33, 12.
- factis, *subst.* 71, 5. *et alibi*. factio prælio, 19, 4. factio, *subst.* 25, 27. *et alibi*. factum, 7, 8. *et alibi*. factum, *subst.* 22, 8. facturos, 3, 23. *et alibi*. facturum, 103, 23. factus, 9, 24. factus est ephebus, *pubertatem attigit*, 88, 14. factus imperator, *creatus*, 140, 5. facultas, *sc. copia, potestas, venia*, 124, 24. *et alibi*. facultatem, *cod. sensu*, 154, 4. ingenii facultatibus, *dotibus*, 87, 15. facultatibus amicor. *opibus*, 89, 9. *et alibi*.
- Falerno, *agro*, 141, 18. Falernus ager Campan. *sc. pars est, ubi vites generosissimæ, unde vinum Falernum.*
- fallere, 16, 15. falleris, 91, 21. fallis verbo cives, *ibid.* 7.
- falsa, 16, 20. falsa, *abl.* 64, 23. falso, *adv.* 45, 3. falsum, 84, 1. *et alibi.*
- o
- fama,

- fama, 12, 23. *et alibi sæpius.* fama, *abl.* 43, 25. *et alibi sæpius.* famæ serviens, 11, 14. famam, 33, 2. *et alibi.* famam, *rumorem*, 145, 6. fame fatigatus, 120, 10. fame interirent, 135, 27.
- familia, 164, 16. familiæ, 74, 27. *et alibi.* familiam, 168, 7. familiarem rem, 11, 9. familiarem alicujus, 156, 19. familiares, 160, 2. familiari, 74, 27. familiaribus, 110, 10. familiarior, 166, 29. familiaris, 31, 30. *et alibi.* familiarissime, 101, 4. familiaritate, 88, 7. *et alibi.* familiaritatem, 109, 16. *et alibi.* familiariter, 112, 28, familiarius, 156, 30. *et alibi.* familiarum, 168, 3. familiis, 101, 8.
- fana, 128, 17. *et alibi.* fani, 35, 2. fanum Neptuni Tænari, quod violari Græci nefas putarunt, 27, 17.
- fastigio, *oppos. periulo*, 161, 9. fastigio pari steterit in utraque fortuna, *pari vitæ cultu et modo usus est*, 165, 26.
- faterentur, 58, 26.
- fatigatus, 120, 10. fatigemus, 34, 10.
- favebant, 123, 30. faverent partibus, *de studio partium*, 154, 7. fautor optimatum, 41, 10, fautricem naturam, *sc. propitiam, et oppon. maleficæ naturæ*, 107, 13.
- febrem, 170, 30. febris, 171, 25.
- fecerant, 53, 3. fecerat pontem, 14, 28. fecerat pecunias ex metallis, *constat ex fodinis metallicis*, 29, 14. fecerat pugnam, 55, 21. feceris, 25, 14. *et alibi.* fecerint aduersus eos, *contra eos pugnaverint*, 116, 2. fecerit, 25, 23. fecerit meliora, *substituerit meliora*, 66, 10. fecerunt castra, *posuerunt*, 7, 21. fecerunt reum, *accusarunt*, 39, 23. fecerunt ei insidias, *struxerunt*, 45, 4. feci, 19, 2. fecimus librum, *composuimus*, 152, 18. fecisse, 17, 5. fecisse verba, 19, 20. fecisse negligenter aut malitiose, 43, 10. fecisse composito et mala fide, 81, 22. fecissent, 3, 16. *et alibi sæp.* fecisset naufragium, *eleganter de clade accepta in prælio navali*, 117, 7. fecisset sui potestatem, *in inimicorum conspectum venerat*, 144, 31. fecit, 5, 6. *et alibi.* fecit lucri, *de fama, quam alteri debitam, sibi quispiam non tam arrogat, quam mira quadam felicitate conceiliat*. 48, 14. fecit prælium, 69, 5. *et alibi.* fecit detrimentum existimationis, *sc. passus est, subiit*, 151, 23. progressum fecit in studiis, *proficiebat, ibid.* 30. hæredem fecit, *reliquit*, 156, 25. fefellerunt, *spem ejus destituerunt*, 34, 30. fefellisset cum opinio, 103, 27. ea res illum fefellit, *contra opinionem cecidit*, 44, 25.
- felicitate, 33, 2. *et alibi.*
- fenestras, 64, 17.
- feram, 78, 6.
- fere, 1, 7.
- ferebant indigne, 109, 11. ferebat æquo animo, 62, 18. ferebatur omni cogitatione, *de summo animi studio*, 45, 16. ferebatur odio, 161, 15. ferebatur, *æstimabatur*, 153, 13. ferendam curavit legem, 50, 19. tyrannum non ferendum dicabat, *i. e. e medio tollendum*, 62, 22. ad ferendum laborem, 119, 20. ferens injurias, 88, 30. ferente suffragium exercitu, 113, 4. quem ad se ferentem, *conspiciens, ad se ferri, moveri, consp.* (Lambin. *substituit ruentem*) 79, 18. ferentes, 97, 31.
- Feretrii Jovis, 169, 28. *sic dict. a feretro, sc. pompæ triumphal. nam Romulus,*

- Romulus, victis Ceninenſibus, hoſtium ſpolia, ſeretro ad id apte compoſito, in Capitolium detulit; ibique ex quercu ſuſpenſa Jovi conſecravit; eodemque in loco Jovi Feretrio templum poſuit; auctorque fuit poſteris, ut ei capta ex hoſtibus opima ſpolia deferrent.*
- ferocia, ſc. animoſa elatio, 135, 2. ferociorem reddidit civitatem, ſc. bellicoſiorem, 12, 4. ferociſſimum, 118, 26. ferocius loqui, *elatius*, 119, 10. ferus, 42, 20.
- ferre, 60, 10. ferre ſuffragium, 94, 16. ferre expenſum ſumptui, *expenſas in ephemeridem referre*, 165, 9. ferre belli calamitates, *pati*, 134, 19. ferre, *tolerare*, 156, 21. ferrem arma, 155, 31. ferret opem, 114, 22. ferretur Naxum, 18, 12. ferretur leſtica, *devehretur*, 141, 3.
- ferro aggredi, 46, 12. ferro tranſfixit, 86, 2. ferro, *pro ſpiculo, cui haſtile præfixum*, 95, 4. ferro hoſtium, ſc. *vi et armis*, 5, 26. ferum, 94, 31. ferreis, 66, 18.
- fertur præcipua laude, *celebratur*, 161, 29. feruntur fama, 111, 23. feſtinatio, 2, 22.
- feſto die, 63, 22. feſtum habere natalem, 130, 1.
- fiſtilia vaſa, 146, 6.
- fida amicitia, 133, 6. fidam, 83, 20. fide, 34, 5. *et alibi ſæpe*. fidei, 111, 10. fidelis, 76, 14. fideliffimum, 14, 8. fideliter, 58, 3. fidem, 18, 4. *et alibi*. fidens pecunia, 35, 11. fidente, 69, 6. fidem, *conſtantem*, 136, 4. fides, 16, 22. *et alibi*. fiducia, 98, 6. fiducia Antiochi inducere Carthaginienses ad bellum, ſc. *oſtenſa ex Antiochi armis et ſocietate fiducia*, 144, 8.
- fiebat, 4, 20. *et alibi*. fierent, 7, 7. *et alibi*. fieret, 81, 24. *et alibi*. fieri, 15, 28. *et alibi ſæpiſſim*.
- figura venuſta, *de decora corporis ſymmetria*, 119, 21.
- filia, 68, 9. filia, 23, 2. filiam, 17, 31. *et alibi*. filias, 57, 6. filii, 28, 14, *et alibi*. filio, 57, 7. *et alibi*. filios, *ibid.* 5. *et alibi*. filium, 28, 15. *et alibi*. filius, 57, 1. *et alibi ſæpius*.
- finem, 59, 18. *et alibi*. fines imperii, *terminos*, 136, 1.
- ſingere ſi ipſe vellet plura bona, *voto et excogitatione ideam felicitatis ſibi formare*, 38, 1. ſingunt fortunam ſui cuique mores, ſc. *conciſiant*, 162, 29. *Quisque ſibi pro moribus ſuis fortunam ſtatuit*.
- finibus, 144, 7. finitima, 115, 23. finitimas, 78, 30.
- finxit, 162, 31.
- firmas copias, ſc. *induratum bello manum*, 111, 17. firmis ad laborem ferendum viribus, *de eo, qui indefatigatus labores ſuſtinet*, 119, 20. firmiſſimi amici, *fidiſſimi, et ſummopere conſtantes*, 34, 13. firmitatem corporis, ſc. *exercitatione partam, a qua robur et agilitas*, 88, 23. firmitati, 47, 13.
- fiſtula putris, *ſive, ut alii volunt, fiſtula puris*, 170, 28. Sinus altus eſt, anguſtus, calloſus, et purulentus, *ex abſceſſibus plerumque conſtat*; ut medici cum deſcribunt.
- fit, 2, 17.
- Flaccus, L. Valer. 150, 4. collega Catonis in conſulatu et cenſura, *ibid.* 5.
- flagitantes, 64, 15.

- flagitio, pro dedecore ex armis relictis, 135, 6.
 flagrabat pugnandi cupiditate, 7, 17. flagraret, 58, 15.
 Flaminium, C. Cos. Rom. 141, 3. *Qualis fuerit Consul Flaminius, videre est ex his Livii verbis XXII. iii. Consul ferox ab consalatu priore, et non modo legum ac Patrum majestatis, sed ne Decorum quidem satis metuens erat: apud Trasimenum ab Hannibale occisus est.*
 Flaminium, L. Quintium, 147, 21. *Hic C. Flaminii ab Hannibale occisi filius fuit.*
 flamma, 9, 8. flammæ, 46, 16.
 Flavio C. Bruti familiari, 159, 3.
 flebat, 42, 24.
 flectit iter, 117, 27.
 flens, 171, 19. flere, 49, 19.
 florente, vigente, 132, 23. florentem, adhuc feliciter viventem, 162, 21. florenti, 159, 17. florentibus, potentibus, 162, 18. florere in re militari, 91, 4.
 fluctibus civilibus, civilibus turbis, 157, 11.
 flumen, 30, 7. flumine, 5, 7.
 foederatam, 140, 7: foedere, 143, 23.
 foenore, 160, 19.
 fore, 1, 1. et alibi.
 forensi opera, 38, 31.
 fores ædificii, 148, 12.
 forent, 63, 5. et alibi. foret, 35, 5.
 foribus, 64, 13. et alibi.
 foris, 64, 15. et alibi.
 foro, 20, 2. et alibi.
 forma, 67, 26. formæ, 131, 19. formosissimus, 37, 7. formosus, 136, 10. formam, 78, 8. et alibi.
 fors, 97, 9. forte, 22, 21. et alibi.
 fortem, 19, 11. forti, 31, 2. fortibus, 79, 4. fortior, 131, 21. fortiore, 119, 15. fortis, 24, 7. et alibi. fortissime, 50, 4. fortissimi, 111, 24. fortissimum, 76, 1. fortissimus, 148, 21. fortiter venari, 47, 21. *Veterum venationes ad fortitudinem spectabant. Vid. Xenoph.*
 fortitudine, 49, 27. et alibi. fortius, ibid. 21.
 fortuito, 148, 16.
 fortuna, 38, 3. et alibi sæpius. fortuna, abl. 4, 30. et alibi. fortunæ, 74, 24. et alibi. fortunam, 45, 2. et alibi sæpius. fortunata, opam, 154, 13. fortunas, eod. sensu, 145, 10.
 frangebant animi magnitudinem, 113, 8. frangebatur cura, vehementer angebatur: de animi ægritudine, 62, 17.
 frater, 9, 21. et alibi. fraternum, 127, 1. fratre, 77, 12. fratrem, 45, 21. fratri, 154, 1. fratricidam, 127, 9. fratris, 101, 5.
 fraudem, 62, 27.
 Fregellis, 143, 6. *Fregellæ civitas est clariss. inter Sinuessam et Formias sita, non procul a Liri amne: tunc vulgo Ponte Corvo, de qua Sil. lib. 8.*
 Obfessæ campo squalente Fregellæ.

fregit,

- fregit, *depressit*; *dejectionem animi notat*, cui oppon. erigere; 11, 11.
 fregit, *bello debilitavit*, 12, 10.
 frequentes, 122, 8. frequentia vulgi, comitante, sc. *fun.* 172, 1. frequentiorem familiaritat. *de arebriore convictu.* 169, 14. frequentissimo conventu, *de magno confesso et numero*, 92, 16.
 fretos opulentia, 30, 24. fretus numero copiar. 7, 28.
 fructum, *delectationem*, 118, 29. fructum pietatis tulit, 156, 23.
 fructus, sc. *hortor.* 31, 20.
 frueretur, *ibid.* 22. frui, 91, 10.
 frumento donavit, 154, 27.
 frustra, 139, 5. frustraberis, *ibid.* 27.
 fuerant, 41, 27. *et alibi sæpe.* fuerat, 9, 31. *et alibi.* fuerint, 67, 4.
 fuerit, 6, 11. *et alibi.* fuerunt, 8, 13. *et alibi.*
 fuga, 14, 10. *et alibi.* fugam, 154, 10. fugat, 55, 4. fugatis, 69, 7.
 fugato, 144, 30. fugatum, 140, 26. fugatus, 22, 13. *et alibi.* fugaverat, 142, 12. fugavit. 30, 7. *et alibi.* fugeret, 63, 31. fugiebant hæc Dionysium, *non hæc satis intelligebat Dionys.* 58, 8. fugientes, 81, 29. fugientir, 156. 12. fugisse reip. procuracionem, *abstinuisse ab ea*, 166, 19.
 fuisse, 8, 15. *et alibi.* fuissent, 34, 14. *et alibi.* fuisset, 33, 13. *et alibi.* fuit, 2, 7. *et alibi.*
 fulgebat, 109, 17.
 Fulviæ, *uxor.* sc. *M. Antonii*, 160, 11.
 fumo, 116, 30.
 functi summis honoribus, 16, 24.
 fundamentis, 128, 23.
 funditorum, 82, 28.
 fundum, 160, 16.
 funere, 112, 29. funeris, 171, 31. funestam, 95, 21.
 fungar more, 54, 11. fungens munus, 76, 17. fungitur, 26, 25.
 funus, 132, 25.
 Furio, *L. Cof. Rom.* 143, 26.
 fufus, *viduus*, 22, 6.
 futura, 3, 17. futuram, 35, 22. futuras, 84, 3. futuri, 122, 17. *et alibi.* futuris, 11, 21. futuros, 5, 24. futurum, 3, 6. *et alibi.* futurus, 139, 24.

G.

- GALBÆ, Ser. 152, 10. *Vir consularis, ut patet ex his Suetonii verbis.* Servius Galba consularis, temporum suorum eloquentissim. quem tradunt Hispaniam ex prætura obtinentem, xxx. Lusitanorum millibus perfidia trucidatis, Viriatini belli causam extitisse. *Extat reprehensio Rutilii Rufi in Serv. Sulpicium Galbam apud Cic. I. de Orat.* 53.
 galeam venatoriam, 78, 4. *Galeæ venatoriæ fiebant ex ferarum ca-sarum*

- farum exuviiis, et hirsutis pellibus obduæ erant. In antiq. nummis capita sæpe principum exornant exuvias arietum, caprar. et elephant.*
Gallia, 140, 14. *Gallia divisa est olim à Roman. in Galliam ulterior. vel Transalpinam, et oterior. frons Eisalpinam, testibus Cæs. et Plin.*
gavifus, 25, 20.
gazæ regiae custos, 80, 3.
Gellium Canium, scil. *Artici amicum*, 161, 10.
Geminum, Cn. Servil. *Cof. Roman. occisus erat ab Hannibale in Cannensi pugna*, 141, 12.
gener regis, 24, 6. *et alibi.*
genera, 108, 4.
generatus, 153, 2.
genere Græcus, 5, 24. *Sic vocatur qui genus quidem ex Græcia ducit, domo tamen et patria Græcus non est.* **genere vitæ**, 24, 2. **genere summo**, *illustri*, fam. 37, 6.
generi, genit, 81, 7.
generibus exercitationum, 103, 15. **generis antiquitate**, 3, 2. **generis cujusque munera**, 107, 31. **generosa stirps**, 109, 8. **generosam majorum famam**, *fam. ex majoribus generos.* 57, 10. **generosam filiam**, *nobil.* 163, 7. **generosi condiscipuli**, *elato animo præditi, et scientiar. æmuli*, 153, 14. **generosus, nobilis**, 11, 5.
gens, pro regione, 78, 26. **gentes**, 15, 23. *et alibi.* **genti**, 91, 3. **gentibus**, 2, 9. *et alibi.* **gentis**, 6, 23. **gentium**, 17, 1.
genu, 69, 9.
genuit, 68, 13.
genus scripturæ, 1, 1. **genus, alibi sæp.**
gerebantur, 34, 7. *et alibi.* **gerebat amicitiam, exercebat**, 85, 4. **gerebatur bellum**, 145, 27. **gerebatur, efficiebatur**, 11, 16. **gerendæ, eod. sensu**, 44, 28. *et alibi.* **gerendam**, 25, 25. **gerendis**, 11, 19. **gerendo** se, 32, 2. **gerendum**, 35, 9. *et alibi.* **gerens in capite galeam**, 78, 3. **gerentes bellum**, 33, 4. **gerere rem male, adversa in bello consistari fortuna**, 5, 17. **gerere se elatius, superbire**, 25, 3. **gerere magistratus, administrare**, 73, 17. **gerere præturam**, 157, 31. **gerere, de veste**, 77, 31. **gererentur**, 134, 6. *et alibi.* **gereret bellum**, 70, 15. **gereretur**, 63, 10. **gereretur, regeretur, administraretur**, 43, 2. **geri, eod. sensu**, 61, 31. *et alibi.* **geri, fieri**, 25, 17.
germanam sororem, sc. *ex eodem patre, sed diversa matre genitam*, 2, 1. **geruntur, fiunt**, 112, 31. *et alibi.* **gesserat rem male**, 14, 22. **gesserat rem minus ex sententia, fecerat**, 43, 6. **gesserit se parum splendide**, 165, 24. **gesserunt**, 133, 4. **gessisset**, 35, 20. **gessit**, 40, 11. **gessit ei morem, paruit, annuit**, 59, 11. **gessit res memoria dignas**, 69, 3. **gesta sunt**, 53, 9. **gesta, subst. facinora**, 76, 5. **gestæ res male**, 80, 10. **gestam**, 141, 28. *et alibi.* **gestarum**, 66, 2. *et alibi.* **gestas**, 45, 30. *et alibi.* **gestis**, 35, 30. *et alibi.* **gestum**, 134, 12. *et alibi.* **gestus est ei mos**, 16, 23.
gladiis minutis, brevioribus, 66, 13. **gladios, ibid.** 17. **gladium**, 64, 17. **gladius**, 46, 16.

globus,

- glōbus, *cœtus, turba*, 159, 11.
gloria majorum, 3, 2. gloria discessit, 94, 17. gloria inveterata, 115, 27. gloria rer. gestar. antecesserunt, 132, 6. gloriæ comes invidia, 70, 25. gloriæ ab insolentia abfuit, *non insolenter gloriatuſ est*, 105, 17. gloriam consecuti, 15, 23. gloriam maculavit, 28, 17. gloriam adeptuseſt, 67, 12. gloriam auxit, 72, 2. gloriam cepit, 89, 8. gloriam tueri, 122, 15. gloriantem, 167, 13. gloriosius, 43, 23. *et alibi*. gloriosum; *insolens et quod jactantiam sapit*, 129, 20.
Gongylum, *nobil. sc. Eretriæ civ. qui Medorum rebus favit*, 25, 8.
Gortynii, 145, 14. Gortynios, *ibid.* 1. Incol. *sc. Gortynæ, quæ urbs erat Cretæ insulæ, quondam clara, et Episcopalis. nunc exciſa jacet, et ejus rudera Gortina vocantur in agro Candia.*
Gracchum. T. Sempron. 141, 31. *Cof. Rom. quem Hannibal in Lucania interfecit. Hunc bis consulem fuiſſe teſtatur Plutarch. in Gracchor. Vita, et habuiſſe collegam in ſecundo conſulatu M. Juventium Helviam.* A. U. C. 591.
gradibus, 24, 8. gradu ab eodem depulſus eſt, *ab eadem occaſione rei bene gerendæ*, 14, 25. *Translatio a pugnantis, qui in pugna loco deſiciuntur.* gradum ſecundum imperii tenebat, *proximam a rege dignitatem*, 53, 28. gradum aſcenderat, *ſc. honoris*, 123, 7. gradus, 12, 1.
Græca lingua loquentes, 5, 11. Græcarum literar. expertes, 1, 7. Græcas, 41, 23. Græce confectus liber, 168, 23. Græci genere, 5, 24. Græcia, 2, 7. *et alibi ſæpe. Hæc eſt regio perampla et notiſſima. Europæ, quæ olim Hellas, nunc Romeli vocatur a Turcis, quibus tota ſubeſt.* Græciæ, 5, 20. *et alibi ſæp.* Græciam, 6, 14. *et alibi ſæpius.* Græcis hitoriois, 59, 15. Græco ſermone, 148, 31. Græcorum more, 38, 5. Græcos, 67, 19. *et alibi.* Graiorum, 1, 11. *et alibi.* Graios, 109, 19. Herculem Graium, 140, 16. Graius ſaltus, *ibid.* 17. *Alpes ſic dict. quod Hercules Graius ante Hannibalem Alpes tranſiſſe fertur.*
gratia, *cauſa*, 31, 20. *et alibi.* gratia; *favore*, 52, 21. *et alibi.* cui gratiam pro meritis retulit, *merita mercede donavit*, 18, 21. in gratiam cum ſuis rediret, 40, 27. gratiam magnam ab aliquo inire, *de eo optime demereri*, 45, 23. gratiam bene meritis referentem, 114, 30. gratiam, *miram felicitatem omnes demerendi*, 154, 15. nunquam cum matre in gratiam rediſſe, *h. e. nunquam cum matre in ſimilitate fuiſſe*, 167, 16. gratias agere maximas atque habere, 129, 23. gratis, 90, 2. gratiſſimum, 19, 22. gratum acceptumque, 143, 8. gratum memoremque, 160, 21.
grave, *moleſtum*, 54, 4. gravem librum, *grandem et prolixum*, 35, 23. gravi prælio, 104, 28. gravi morbo, 140, 31. gravibus procellis, 162, 1. gravioribus poenis, 105, 10. gravis, *ſc. in moribus*, 88, 25. gravitas Lacedæmonior. *ſc. in ſuſpendenda, dum res penitiſſime exploraretur, ſide*, 27, 11. graviter conſtitaretur morbo, 58, 24. graviſſimi hitorici, 46, 31. graviſſimum accepit vulnus, 61, 22.
Grunium in Phrygia caſtrum, 45, 11.

gubernator, sc. *navis*, 161, 29. gubernatorem, 71, 13-
gymnasio, 130, 20.
gynæconitis, 2, 19. *Interior et separata pars domus, feminis destinata, in qua lanificia, et muliebria opera exercebant, alium gynæceum.*

H.

HABEAM, 171, 6. habeant satis se defendere, 146, 11. habeas castra, 44, 22. habeat eos inimicissimos, 80, 12. habebatur primum ratio, 101, 13. habebant in eo spem maximam, 39, 4. habebant societatem, 70, 6. habebat, 14, 23. habebat iter, *faciebat, aut faciendum destinavit*, 116, 27. habebat in matrimonio, 29, 8. habebat exercitum, *versutus est cum exercitu*, 41, 6. habebis me amicum, 19, 10. habens, 4, 4. habent cupiditatem notitiæ, 168, 14. habentem se, 135, 11. habentur, *estimantur*, 10, 10. habere, 2, 1. habere amatores, 2, 5. habere domum Chersonesi, *habitare*, 4, 27. habere societatem cum rege, 26, 22. habere regi honorem, 54, 7. satis habere coegit, si liceret Africam obtinere, *eo adiegit, ut satis sibi efficerent, si Africa potiri fas esset*, 128, 4. habere gratias, 129, 23. haberemus, 38, 13. haberet, 19, 30. *et alibi*. haberet annos, *de ætate*, 158, 7. quemadmodum se haberet, *de valetudine*, 58, 25. haberent, *dicerent, putarent*, 94, 11. haberent conditionem æquam, 154, 19. haberent, *tribuerent*, 155, 2. haberetur quæstio, 39, 16. haberetur carissimus, 47, 25. haberetur sermo de philosophia, 89, 8. haberetur concilium, *convocaretur*, 129, 16. haberi, 15, 18. haberi sacrilegorum numero, *poni*, 105, 9. habet, 90, 3. *et alibi*. habetur nefas, 2, 3. habita oratione, 171, 16.

Habitabat, 114, 12. *et alibi*. habitatum, 17, 17. habitavit bene, *commoda usus est habitatione*, 164, 9.

habiti, *estimati*, 111, 24. habiti male, *vexati, detrimentis affecti*, 119, 26. habituri nihil negotii essent, *ibid.* 30. habiturum, 35, 11. habitus, 50, 30. *et alibi*. habitus, *estimatus*, 14, 6. habuerat, 107, 14. habuerant exitum, 125, 2. habuissent, 119, 4. habuisset potestatem ejus conveniendi, 45, 20. habuisset castra, 141, 17. habuit, 12, 18. habuit præcepta philosophorum. *percepta cognita retinuit*, 167, 25.

hac, pron. 14, 15. *et alibi sæpius*. hac, adv. 116, 18.

hactenus, 168, 25.

hæc, 15, 3. *et alibi sæpius*.

hæredem fecit ex dodrante, 156, 25. *Novem partes hæreditatis intellige; nam dodrans novem partes sive uncias affis ex 12. sc. significat. Affis vocabulum hæreditatem totam notat; 12. partes affis, partes hæreditatis designant. hæreditate relictum, 138, 12. hæreditates consecutus est, 170, 17. hæredium, 150, 3.*

Haliartum, 35, 5. *Haliartus urbs erat Boeotiæ, sic dicta ab Haliarto, Therсандri fil. conditore; hodie penitus excisa est, et ruderibus obfusa.*

Halicarnasseus, 35, 13. *Halicarnassi insula. Halicarnassiam eivem,*

11,

11, 6. *Halicarnassus autem urbs est Asia min. in Caria regione, provincia Doride; nunc excisa jacet, et inter ejus ruinas visuntur vestigia monumenti, quod Artemisia viro suo Mausolo struxit.*

HAMILCAR, Carthaginienfis, primum imperator factus fortunam Carthaginienf. in melius convertit, 134, 5. &c. ejus in pace facienda consilium, et pertinaeia, 135, 1. &c. res Carthaginienf. iterum labantes firmat, imperii fines profert, otium reddit Africæ, *ibid.* 23. &c. Hasdrubali filiam collocat, 136, 15. in Hispania res magnas gerit, *ibid.* 24. in prælio adversus Vettones cadit, *ibid.* 30. ejus odium in Romanos immortale, 137, 1. Hamilcar et Hannibal fortissimi et callidissimi omnium Africanor. 133, 15. &c. *De hujus virtutibus, prudentia, et fortitudine, vid. Plutarch. in Catone majore, ubi ipfius Catonis de eo judicium notatu dignum est.*

HANNIBAL, Carthaginienfis, major cæteris imperatoribus, 138, 5. hostibus invictus, suorum invidia debilitatur, *ibid.* 10. hæreditario in Roman. odio Philippum, mox Antiochum, hostem reddidit Romanis, *ibid.* 12. &c. 20. apud quem in suspicionem adductus sese defendit, et purgat, 139, 10. &c. novem annos natus in militiam ductus, *ibid.* 11, &c. juravit se nunquam in amicitia cum Romanis fore, *ibid.* 20, &c. imperator fit minor annis 25. natus, 140, 5. Hispaniam triennio subegit, *ibid.* 6. Saguntum expugnat, *ibid.* 7. Pyrenæum saltum, et Alpes transit, *ibid.* 11—14. &c. apud Rhodanum, Padum, et Trebiam, Romanos vincit, *ibid.* 23. &c. rursus apud Trasimenum, 141, 5. iterum in Apulia, *ibid.* 7. &c. Fabium stratagemate deludit, *ibid.* 21. &c. Minutium Rufum, Sempronium Gracchum, Marcellum vincit, *ibid.* 27. &c. in Italia semper prælio superior, 142, 6. revocatus domum, cum Scipione de pace frustra agit, *ibid.* 16. mox pulsus, Adrumeti contrahit copias, *ibid.* 24. interim pace cum Romanis facta, res in Africa gerit, *ibid.* 30. &c. domum iterum revocatus, præturam laudabiliter gerit, 143, 16—21. deinde metu deditionis, profugus ad Antiochum, *ibid.* 30. domi exul judicatur, 144, 3. deinde Carthaginienf. ad bellum conatur inducere, *ibid.* 7. configit advers. Rhodios, *ibid.* 25. Antiocho fugato, Cretam profectus, 145, 1. astu quodam opes suas servat, *ibid.* 7. &c. hinc ad Prusiam venit, *ibid.* 19. eumque adv. Romanos instigat, *ibid.* 22. Eumenem mirabili dolo superat, 146, 5. &c. *ibid.* 7. &c. 147, 11—16. &c. petitus a Romanis, et mox in castello suo circumfessus, venenum sumpsit, *ibid.* 30. &c. 148, 15. &c. de tempore mortis ambigitur, *ibid.* 23. &c. Græcas literas didicit, *ibid.* 31. &c. 149, 7. hujus bella multi scripsere, præcipue Sossus et Philænius, *ibid.* 2—5. *Hannibalis res gestas possim Græci et Latini historici memorarunt, præcipue Polybius, Appian. in Annibalicis, et alibi; Liv. a lib. 21. ad 40. usque; et in compendio Flor. 2, 6, 7, 8. Justin. 29, 31, 23. et Scriptor de Viris Illustribus cap. 42.*

harum, 26, 27. et alibi.

haruspicum, 126, 19.

has, 27, 10. *et alibi sæpius.*

Hasdrubal, adolescens illustris, et formosus, 136, 10. male audit ex contubernio Hamilcaris, *ibid.* 11. fit ejus gener, *ibid.* 15. Hamilcare occiso, exercitui præfuit, res magnas gessit, *ibid.* 18. &c. vetustos mores pervertit Carthaginienfium, *ibid.* 20. *De eo vid. Polyb. lib. 11. l. 1, ut Barcine factioni, cujus fautor erat, faventem populum redderet, immodicis largitionibus utebatur; et, ut ait Liv. XXI. ii. plura consilio, quam vi gerens, hospitii regularum magis conciliandisque per amicitiam principum novis gentibus, quam bello aut armis rem auxit.*

Hasdrubal, frater Hannibalis, 140, 9. in prælio apud Senam cadit, 150, 13. *Hunc Hannibal ad tuendam Hispaniam cum Afror. peditum 1100. præter ingentem aliarum gentium multitudinem cum elephantis 14. reliquit: Liv. XXI. xxii. præterea classis ei data maxima ad oræ maritimæ tutelam. Vid Polyb. l. 3.*

hastæ, 69, 9. hastæ modum duplicavit, *i. e. hastas magnitudine sesquialtera auxit*, 66, 16. ad hastam publicam nunquam accedit, 157, 19. *i. e. publicæ venditioni nunquam adfuit, bona civium Roman. qui proscripti erant, publicata, et ad hastam in auctione venalia, nunquam emit. Nam si quando bona proscriptorum, hostiumve manubiæ, aut prædæ venales forent, vestigaliæ locarentur; usus obtinuit, ut hastæ posita venirent; quæ publica hastæ dicta est, ut habet Alex. ab Alex. l. 3. c. 16.*

Helvio, C. Ædil. pleb. cum Catone, 150, 18.

Hellefponto, 14, 28. *Hellefponturn, 24, 22. et alibi. Hellefponturn, 73, 19. fretum, sc. angustum, Europam ab Asia dividens, Propontidem inter, et mare Ægeum; nunc vulgo Italis Stretto di Gallipoli, sive Braccio di San Giorgio: angustissimum est inter Septum Europæ, et Abydum Asiæ, arces munitas Turcar. quæ vulgo les Dardanelles dicuntur.*

Melotes, 26, 23. *Servi erant publici apud Lacedæmonios, præpositi agris arandis, et colendis, quorum tamen tantum jus erat, ut civitatem Spartanam assequi possent: de quibus v. Thucyd. l. 1. c. 6. Borum fides erat admodum lubrica et impulsæ ad mutationem facilis. Polyæn. l. 1.*

Hemerodromi, 6, 31. *sc. cursores, qui totum diem cursitantes non defatigabantur, ἀπὸ τῆς ἡμέρας καὶ δρόμου dicti, de his Liv. XXXI. xxiv. Hemerodromos vocant Græci, ingens uno die cursu spatium emetientes. De triplici Hemerodromor. genere, v. Lips. Centur. Epistol. Selefar. ad Italos et Hispanos. Epistol. 59.*

Hephæstio, 110, 17. *Alexandro fuit carissimus, ob cujus mortem, Alexander incredibili dolore affectus, multa fecit principe indigna: vid. Curt. l. 10. c. 4. Ælian. Var. Hist. lib. 12. c. 7. refert Alexandrum Achillis monumentum coronasse, Hephæstionem Patrocli; ut ostenderet se non minus carum Alexandro, quam olim Achilli Patroclus.*

Heraclides, 60, 16. *Dioni principatum non concedens, factionem comparat, 61, 25. cum Dion interficiendum curat, 62, 5. Heraclidem turbulentum fuisse, seditiosum, mobilem, insidum, reique militaris imperitum tradit Plutarch. in Dione.*

Herculem,

- Herculem, 140, 16. Herculis, 101, 10. *De Hercule terribili monstrorum domitore, consule poetas; præcipue Virg. Æneid. VIII. 201. &c.*
- Hermæ, 38, 19. *Mercurii, sc. statuae lapideæ, et ad cubi figur. conformatæ, nimirum sine manibus, et quorum capita mutari poterant; ideo autem sine manibus, quod omnia (ut aiunt) sermo sine manibus conficiat. Romani in triviis Hermas erexerunt, Athenienses præ foribus ædium, summaque religione coluerunt. Vid. Miscellan. Lipsæ. Epist. Centur. 5. Epist. 5. Dion Cass. l. 54.*
- hetærice, 110, 6. *Ala equitum apud Macedones sic vocabatur honoris causa ab amicitia et sodalitate regia. Sic Arrian. de reb. Alex. l. 6. c. 18. Alex. hosce equites commilitones, et socios vocabat, animi illis addendi, et fidem amoremque eorum sibi conciliandi gratia.*
- hi, 1, 6. et alibi.
- hiberna, 116, 6. hibernacula, *ibid.* 12. hibernaculis, 103, 20.
- hic, pron. 4, 2. et alibi sæpe. hic, adv. 5, 17. et alibi sæpe.
- hiemabat, 116, 12. hiemale tempus, 80, 24. hiematum, 103, 10.
- hieme, sc. tempestate, 161, 30. *pari sensu Virg. Æn. l. 129. Entissamque hiemem sensit Neptunus—.*
- hiems, 114, 4.
- hierophante, sc. *sacror. custodia præfecto apud Athenienses.* 98, 13. *V. Alex. ab Alex. l. 4. 7. l. 5, 17.*
- hilaritate, 94, 14.
- hinc, 26, 20. et alibi sæpius.
- Hipparini, sc. *patris Dionis, et Syracusanor. optimatum illustrissimi,* 57, 1. *Vid. Diodor. l. 16. et Plutarch. in Dione.*
- Hipparinum, *fil.* sc. *Dionysii prioris,* 57, 5.
- Hipponem, 135, 29. *Hippo. urbe est Africae ad Hippi promontorium sita, a quo nomen habere videtur, cui stagnum adjacet Hipponense: hodie Bona.*
- Hipponicum, sc. *ditissimum Athenar. civem,* 37, 23.
- hirra tunica, *hirsuta,* 78, 3.
- Hispania, 140, 10. Hispaniæ, *ibid.* 6. Hispaniam, 136, 7. et alibi. Hispaniam citeriorem, i. e. *Tarraconens. provinciam,* 151, 4. *Cum enim antiquitus in tres partes divisa esset Hispania, a Romanis in duas postea; in Citeriorem, et Ulteriorem, quæ Bælicam et Lusitaniam complectitur, distingui cæpit: corii bovini, ut quibusdam placet, figuram refert.*
- Histiæus Miltiædis consilio obstat, Dario fidus, 5, 28. &c. *De eo vid. Herodot. IV. 137.*
- historiam, 18, 26. et alibi. *historias scribere,* 152, 2. *historici,* 47, 1. *historicis,* 59, 15. et alibi. *historicum, ibid.* 11. *historicus,* 56, 1.
- hoc, pron. 1, 1. et alibi sæpius. hoc, adv. eo, 76, 4.
- hodie, 140, 17.
- Homeri, 61, 29. *Homerus, 77, 7. De cæco hoc poëta, qui, ut cutdam placet, nonnunquam non modo dormire, sed et stertere videtur, vid. Horat. Epist. l. ii. et Art. Poet. 359, 401. Hic dum cecinit Pelidæ stomachum gravem, ex ira, qualis quantusque fuerit heros, aperuit; h. e. ex ungue, leonem ostendit.*

- homine, 81, 9. *et alibi*. hominem, 25, 17. *et alibi*. homines, 45, 27. *et alibi*. homini, 84, 31. *et alibi*. hominibus, 80, 8. *et alibi*. hominis, 60, 1. *et alibi*. hominum, 15, 7. *et alibi*. homo, 24, 1. honesta, *decora*, 1, 10. honesta dignitate, *virili pulchritudine*, *et decora specie*, 119, 19. honesta mors turpi vitæ præstat, 71, 24. ab honestate remota, 2, 11. honesto genere natus, *bonis parentibus*, *et non infimæ fortis*, 87, 19. honesto et militari funere, 121, 4. honoratior, 109, 3. honoratus, 71, 6. honore, 51, 8. *et alibi*. honorem, 54, 7. honores, 8, 12. *et alibi*. honoribus operam daret, *accederet ad remp. capeffendam*, *et in dignitatibus versaretur*, 150, 2. honoribus summis functi, *qui præcipuas dignitates in rep. gesserant*, 16, 24. honorificentius, 109, 19. honoris, 50, 25. honos, 8, 17. *et alibi*. hortantibus, 6, 14. *et alibi*. hortarentur, 14, 1. *et alibi*. hortari, 91, 5. hortatu, 150, 4. hortatus est, 5, 19. Hortensii, Q. 166, 17. Hortensio, 157, 2. Hortensius, *ibid.* 5. Orator, *sc. clariss. Cicero. æmulus; cujus eloquentia vis in incredibili gestu suavitatem, magna ex parte, posita erat. Cic. in Bruto, 88. Memoriam etiam facultate quam maxime pollebat, et Rex Caesar. dicitur est.* hortos, 31, 18. *et alibi*. horum, 7, 15. *et alibi*. hos, 16, 28. *et alibi*. hospes, 46, 19. hospitem, 75, 7. hospites, *ibid.* 2. hospitii, *ibid.* 12. hospitio, 34, 4. hospitium, 17, 29. hoste, 17, 3. hostem, 6, 19. *et alibi*. hostes, 7, 10. *et alibi sæpius*. hosti, 134, 7. hostias, *victimas*, 139, 13. hostibus, 7, 5. *et alibi sæpius*. hostis, 117, 8. hostium, 4, 14. *et alibi sæpius*. HS. duo asses cum semisse, 156, 12. huc, 17, 29. *et alibi*. huic, 8, 16. *et alibi*. hujus, 6, 5. humanarum, 129, 26. humanitas, 10, 13. humanitate, 45, 10. *et alibi*. humanitatis, 166, 21. humaverunt, *de sepultura*, 121, 5. humili, 107, 26. humilia, *infra dignitatem viri honesti posita*, 2, 11. humiliore, 169, 5. humilis, *vilis, abjectus*, 10, 14. hunc, 46, 31. *et alibi sæpius*.

I.

- JACENS, *de situ*, 108, 14. jacentem, *in acie casum*, 49, 31. jacet, *de situ*, 78, 27. *et alibi*. jacta, 147, 10. jactarentur maritimis fluctibus, 157, 14. jam, 3, 4. *et alibi sæpissime*. jam tum, 49, 20. janua, 148, 9. januam, 38, 21. Jason, 75, 4. *Non clarus ille Argonautar. dux, sed, ut quidam volunt, Thessalor. tyrannus, cujus meminerunt Xenoph. Diodor. Plutarch. aliique complures.* ibi, 4, 7. *ibidem*, 4, 15.

Iceta,

- Iceta, 127, 29. *Hic erat amicus Dionis, quem, expulso Dionysio, imperii habenas retinentem, bello superavit Timoleon.*
 ictus, 132, 13.
 id, 2, 3. idem, 5, 30.
 ideo, 45, 17.
 idonea, 4, 9. idoneam causam, speciosam, 15, 16. idoneo loco castra fecerunt, 7, 20. idoneum, 16, 6. et alibi. idoneum tempus, opportunum, 154, 7.
 ierat, venerat, 146, 27.
 igitur, 51, 6. et alibi.
 ignem, 46, 21. ignes, 117, 16. ignis, 116, 26.
 ignominia, 74, 27.
 ignorabat, 80, 15. ignorans, 39, 13. ignorantia, 108, 8. ignorantia, 96, 9. ignorare, 21, 16. et alibi. ignorarent, 81, 24.
 ignosco, 96, 6.
 ignotam, 78, 8. ignoti faciem ejus cum intuerentur, sc. ii, qui eum non norant, 107, 17. ignotus, 18, 11.
 is, 5, 21. et alibi sæpius. iidem, 34, 13. iidem, 152, 13.
 sit in jus, 157, 23.
 illa, 5, 16. et alibi sæpius. illa, abl. 21, 10. et alibi. illæ, 42, 27. et alibi. illam, 88, 17. ille, 46, 15. et alibi sæpius. illi, 42, 26. et alibi. illis, 49, 12. et alibi. illius, 34, 4. et alibi.
 illo, 24, 5. illo, adv. *ihuc*, 103, 28. illorum, 4, 22. et alibi. illos, 2, 13. illuc revertor, sc. digressione finita, ad proposit. redeo. 60, 15. illud, 19, 17. et alibi. illum, 20, 5. et alibi sæpius.
 illufis, 145, 18.
 illustraretur, ad famæ celebritatem perveniret, si vix dignitatibus publicis ornaretur, 11, 23. illustre, 22, 8. et alibi. illustria, 72, 6. illustrior, 109, 3. illustriores, 58, 1. illustris, 136, 9. illustrissimum, 24, 4.
 imago, 8, 20. imaginem exprimere consuetudinis atque vitæ, vitam describere, 87, 10. imaginibus, 168, 19.
 imbueretur turpissimis cupiditatibus, 60, 6.
 imitari, 59, 10. imitator, 167, 27. imitatum, 47, 22.
 immerente, *infantes*, 64, 24.
 imminebant, 118, 15. imminere, 54, 27.
 immisit, 141, 24.
 immoderata, 39, 30.
 immodestia, sc. intemperantia et licentia militum, qui parere dedignati sunt, 33, 6.
 immolavit hostias, 139, 13.
 immortalis memoria retinebat beneficia, 162, 25. immortalibus Diis, 130, 16. immortalis pugna, *cujus gloria est immortalis*, 95, 14.
 imparatos, 102, 12.
 impedimentis, sc. pro sarcinis militaribus, vehiculis, instrumentis machinisque bellicis, &c. 49, 25. impediretur, implicaretur, 7, 26. impediri, 81, 4. impedivit, 53, 10.
 impellantur ad perniciem eorum, concitentur, 80, 9.
 impendentem evitare tempestatem, 40, 1. impendere, imminere, 118, 14.
 impensa,

- impensa, 72, 10. impensis, 122, 18.
 imperabat, 26, 8. imperante illo, *summam belli administrante*, 80, 5. imperare, 54, 9. imperaret naves longas maritimis civitatibus, *ut maritimæ civitates comparent naves, mandaret*, *ibid.* 23. imperaret pecunias, *exigeret*, 158, 18. imperata facere, 117, 6. imperator, *dux*, 30, 6. *et alibi.* imperatore, 48, 18. *et alibi.* imperatorem, 3, 16. *et alibi.* imperatores, 74, 3. *et alibi.* imperatori callidissimo, 141, 21. imperatoria forma, *forma, quæ imperatorem decet, quæ in vultus majestate, et augusta corporis figura cernitur*, 67, 26. imperatoribus, 48, 15. imperatoris, 82, 3. *et alibi.* imperatorum, 2, 25. *et alibi.* imperatum, 117, 21. imperavit, 116, 23. imperia, *dominia*, 5, 11. imperia, *regna*, 132, 29. imperii summam tenere, 5, 30. imperii summæ præerat, *de duce summo, et magistratu præcipuo*, 14, 5. imperii diligens, *v. diligens*, 52, 13. imperii potitus est, 102, 3. summa imperii custodiæ penes eum erat, *præfectus erat custodiæ*, 119, 6. imperii singularis et perpetui cupidus, *sc. monarchiæ*, 132, 18. imperii fines propagavit, 136, 1. de summa imperii dimicare, 144, 22. imperii domicilium orbis terrar. *de Roma urbe*, 155, 12. imperii, *dominationis*, 10, 4. imperii, *militaris præfecturæ*, 22, 9. imperiis versatus, 10, 2. imperiis multum non potest bene geri resp. *multis imperantibus*, 61, 31. imperio non magis quam iustitia id consecutus est, *non tam violentia, quam ex merito, non tam potestate imperandi, quam æquitate administrandi, non tam vi, quam suorum voluntate obtinuit*, 4, 17. reges nomine magis, quam imperio, *de Lacedæm. regibus, qui parebant Ephoris*, 101, 8. imperio acerbior uteretur, 114, 18. imperio dominatum tenuerunt, 131, 8. cum imperio apud exercitum haberent Hannibalem, *exercitui præfecerant*, 143, 13. imperiosa majestas, 97, 25.
 imperite 129, 1. imperitus, 92, 26.
 imperium, *dominatum*, 4, 2. imperium, *dominium: de prolatis imperii finibus*, 8, 23. *et alibi.* imperium ducibus abrogatum, 93, 10. imperium retinere, *ibid.* 18. imperium gerere, *ibid.* 22. imperium dimittere, 128, 1. *eod. sensu, ac imperium deponere*, *ibid.* 31. imperium ab exercitu accipere, 136, 22.
 impertiri, *impendi*, 153, 7.
 impetrasset, 29, 16. impetraverint, 135, 21. impetravit, 102, 18.
 impetu, *repentina hostium oppressione*, 44, 29. impetum, *host. incursum*, 69, 9. impetum facere in aliquem, *adoriri*, 84, 10. impetum, *hostis urgentis vim*, 117, 12. impetus, *eod. sensu*, 67, 21.
 impiger, 72, 3.
 impium, *de fratricida*, 127, 9.
 implacabile odium, 83, 25.
 implicatus tyrannide Dionysior. *neceffitudinis, sc. affinitatis, et familiaritatis ratione*, 57, 2. implicitum tantis rebus, 27, 30. implicitus in morbum, 31, 14.
 imponere vadimonium alicui, *facere ut in iudicium veniret*, 130, 3. imposuerit custodem hortis, 31, 19.

impo-

- impotentem dominationem, *immoderatam in imperio insolentiam*, 33, 16.
 imprimis, 22, 10. *et alibi*.
 imprudens, 36, 4. imprudente, *inscio*, 56, 4. imprudentem, *inopinantem*, 79, 5. imprudenter, 139, 25. imprudentes, 102, 13. *et alibi*. imprudentia, 63, 6. imprudentiam, 93, 16.
 impugnare prior voluit, *alteri idem prius inferre*, 49, 30. impugnare malos, *adv. eos pugnare*, 95, 19.
 impulsus, *permoti*, 7, 19. *et alibi*. impulsu, *suasu*, 96, 13.
 impune facere, 84, 22.
 in, *cum accus.* 5, 5. *et alibi sæpius*. in, *cum ablat.* 1, 5. *et alibi sæpius*. in, *erga*, 80, 21. in, *inter*, 135, 28. *et alibi*.
 inanes, 44, 28.
 incendio delere, 13, 30. incendio conficere, 46, 14. incendit, 114, 3. incendit eum cupiditate bellandi, 138, 21. incendium, 46, 23. incensus, 9, 12. incensus est, *ibid.* 7. incensus dolore, 34, 20. incensus ira, 99, 28. incensus erat, *irritatus ambitione flagrabat*, 118, 21.
 incepta, *molimina*, 3, 17. incepto, *proposito*, 63, 18.
 incidere, 161, 22. incidit in morbum, 58, 23. incidit, *accidit*, 158, 6.
 incipiam, 96, 4. incipiebat, 151, 18.
 incisum, 40, 8.
 incitabat omnes suo studio, *sc. ad diligentiam*, 153, 15.
 inclinatae copiae, *sc. pene debellatae, et fugam meditantes*, 100, 2.
 incognitum, 90, 5. *et alibi*.
 incolas, 3, 20. incolebant, 4, 28. *et alibi*. incolebat, 116, 14. incolens, 78, 29. incoherent, 5, 12. incolis, 140, 12.
 incolumem, 93, 3. incolumes, 114, 8. incolumitatem, 162, 1.
 incolunt, 76, 16.
 incommodis, 163, 13. incommodum, *intempestivum, a proposito alienum*, 133, 14.
 inconsideratior, 55, 14.
 incredibile dictu, 142, 19. incredibili, 127, 18. *et alibi*.
 incuria, 169, 30.
 incurrentes, *in hostem impetum facientes*, 69, 12.
 inde, 6, 24. *et alibi*.
 index, *delator*, 27, 18. indicasset se ipse, *prodidisset, sive se reum exhibuisset*, *ibid.* 15. indicaret, 156, 17. indicent, 51, 4.
 indicere bellum, 17, 27.
 indici, *delatori*, 27, 16. indicio, *narrationi, manifestationi*, *ibid.* 13. *et alibi*. indicium, *signum, testimonium*, 22, 31.
 indidem, *adv. inde, ex eod. loco*, 90, 31.
 indigebat, 50, 1. indigentem opum, 133, 11. indigerent, 106, 30. indigeret, 31, 23.
 indigna, 124, 30.
 indignarentur, 59, 28.
 indigne, 109, 11. indignum, 80, 17.
 indiguerunt, 160, 9. indiguisset, 170, 20.
 indiligens, 156, 5.

indixerant

- indixerant bellum, 53, 16. indixerant, 38, 15. indixisse, 104, 16.
indixissent, 31, 4. indixit, 49, 5.
indoles, 109, 17.
inducebatur ad credendum, 53, 24. inducere ad bellum, 144, 8.
induciarum, 103, 1. inducias, 102, 15.
inductum in infidias, *infidiis circumventum*, 142, 1.
indulgebat sibi liberalius, *luxuriosus vixit*, 70, 22. indulgendo, *de dissoluta educatione*, 60, 5. indulgendo, *de creditore solutionem debiti non exigente, ad moram connivente*, 154, 23. indulgente patre, sc. *qui summam adhibet curam in optime educando filio*, 153, 4. indulgentia, 167, 21. indulgeret, *impensus faveret*, 58, 10. indulgit sibi, *se se intemperanter et insolenter gessit*, 33, 13. indulgit dolori, *doloris impetum secutus est, dolori obtemperavit*, 131, 23.
industria, 152, 15. et alibi. industria, *abl.* 11, 12. et alibi. industriae, 164, 29. industriam, 110, 22.
induxit, 38, 6.
inermes, 64, 4. inermis, 140, 21.
inertia, 166, 19.
ineft, 91, 3.
ineunte adolescentia, 38, 4. ineuntis, 11, 2.
inexercitatae copiae, 111, 17.
infamatura, 46, 31. infamem, 95, 8. infamia, *adj.* 2, 10. infamia aspergi, 39, 7.
infectis, *non peractis*, 9, 17.
inferior copiis, *minorem habuit copiar. numerum*, 83, 11.
inferre bellum, 5, 6. et alibi. inferret, 12, 16. inferri eo corpus mortui, *sepeliendum scil.* 28, 20.
infestissimus ei fuisset, *eum quam maxime odisset*, 118, 12. infesto Romanis animo, *de odio hostili*, 136, 5.
infiiciandum, 138, 4. inficias eat, *neget*, 95, 25.
infimos, 117, 13. infimis, 154, 31.
infinitas occupationes, *maximas*, 169, 21. infinitum bellum, *inexpiabile, implacabile*, 84, 31.
infirmissimos, sc. *potentia*, 15, 26. infirmum, sc. *viribus armor.* 111, 8.
infoderunt, *de sepultura*, 28, 22.
ingenii, *prudential*, 43, 13. ingenii acumini, 47, 13. ingenii facultatibus, 87, 15. ingenii docilitatem, 153, 9. ingenii celeritate, 109, 14. ingenio superari ab aliquo, 59, 22. ingenium docile, come, aptum ad artes optimas, 57, 12.
ingratae civitatis odio coactus, 74, 18.
ingratis, *contra animi sententiam*, 14, 14. ingratorum civium invictae cessisset, 31, 3. ingratum, 114, 30. ingratus, 130, 3.
injecit timorem omnibus, 62, 8. injecta non amplius, quam pellis, *de strati tegumento*, 107, 25. injectus est timor multitudini, 38, 26.
inierat consilium, *de proposito*, 171, 28.
injiceret cuivis admirationem sui, *excitaret*, 67, 27. injiciant suspicionem hostibus, 117, 19.
iniit consilia, *de molimine seditioso*, 34, 20. talem iniit rationem, *tale cepit consilium*, 146, 2.

inimica

- inimica patriæ consilia capiebat, *de seditioso molimine*, 26, 11. inimica mente contendere, 112, 13. inimici, 34, 14. *et alibi sæpius*. inimici, 39, 11. inimicissimos, 80, 13. *et alibi*. inimicitiam suscipere cum aliquo, 84, 25. inimicitias, 151, 21. inimicitias gessit, 162, 22. inimicitiiis 96, 20. inimicos, 40, 11. *et alibi*. inimicum, 19, 12. *et alibi*. inimicus, 161, 17.
- initio, 11, 4. *et alibi*. initium, 49, 9.
- initurum, 45, 23.
- injuriam accipere, 162, 24. injurias ulcisci, 55, 16. injurias ferre, 88, 30. injuriarum oblivisci, 114, 16.
- injuste facere, 17, 8.
- innocentiæ, *continentiæ*, 22, 10. innocentes, 92, 10.
- innixus in cubitum, 171, 4.
- innoxium, 10, 17.
- inopia, 5, 27. inopiam, 116, 14. inopis, 107, 12.
- inopinanti, 78, 15. inopinata, 125, 1. inopinatas, 61, 15.
- inquit, 44, 21. *et alibi sæpius*.
- insciente, 120, 11. inscientibus, 145, 16. insciis, 64, 20. inscitiam, 93, 16.
- insequebantur, *vexabant*, 160, 2.
- inserviens callidissime temporibus, 37, 15. inservisse studiis eorum, *de eo, qui mores et consuetudinem aliorum imitatur*, 47, 11. inserviunt firmitati corporis, *dant operam ut firmi corpore evadant*, *ibid.* 14.
- insidiari alicui, 83, 29. *et alibi*. insidiarum, 85, 2. insidias, 28, 7. insidias alicui facere, 45, 4. in insidias aliquem inducere, 142, 1. insidiati, 142, 23. insidiatorem, 132, 28. insidiatores, 84, 8. insidiis interficere aliquem, 83, 27.
- insignius, 103, 12.
- insolens, 129, 20. ab insolentia gloriæ abfuit, *ab elato animo, et insultandi libidine, quæ ex parva gloria oritur*, 105, 17. insolentiam, 91, 15.
- instabat tempus, 39, 12. instans periculum, *impendens, imminens*, 26, 16. instaret hostibus, *urgeret hostes*, 94, 19. de instantibus judicabat, *de præsentibus*, 11, 20. institit acrius hostibus, 112, 18.
- instituerat sacrificare, *cæperat*, 139, 19. instituerunt, *statuerunt*, 40, 28. instituit historias scribere, *secum constituit*, 152, 2. institutis armorum officinis, 103, 11. institutis majorum, *moribus*, 1, 10. institutis patriæ, *legibus*; *respicitur ad formam reip.* 104, 20. instituto vitæ, *ratione, consuetudine*, 158, 21. instituto, *more*, 2, 2. institutum Dæ pulvinar. 73, 9.
- instructa domus, *de cultu domestico*, 107, 11. instructa acie, 7, 22. *et alibi*. instrui muros, *extrui, ædificari*, 15, 27.
- insuetus male audiendi, *de eo, qui alior. convitia, quæ audire non solebat, ægre et impatienter fert*, 62, 17.
- insula, 4, 31. *et alibi*. insulæ, 3, 20. *et alibi*. insulam, 61, 9. insulas, 5, 1. *et alibi*. insulis, 52, 6.
- integriore exercitu, *minus lasso*, 117, 30. integritas vitæ, 122, 3.
- intellectu, 64, 12. intellexit, 28, 7.

intel.

- intelligebant, 39, 18. *et alibi*. intelligebat, 82, 9. *et alibi*. intelligerent, 15, 24. *et alibi*. intelligi, 8, 11. *et alibi*.
 intemperans, 37, 18. intemperantia, *immodestia, insolentia*, 22, 17. intemperantia, *de militum effrena licentia*, 115, 31.
 inter, 4, 16. *et alibi* *sæpius*.
 intercedebat, 170, 9. intercederet, 157, 7. intercesserat, 57, 23. intercessisse, 167, 20. intercessit, 169, 23.
 interdici, *prohiberi*, 136, 16.
 interdiu, 97, 28.
 interdum, 88, 31. *et alibi*.
 interea, 16, 22.
 interesse, *differre*, 116, 5.
 interfecerant, 97, 3. interfecerunt, 46, 24. interfecissent, 6, 21. *et alibi*. interfecisset, 92, 6. *et alibi*. interfecit, 67, 9. *et alibi*. interfecisti, 98, 21. interfectis, 13, 29. *et alibi*. interfecit, 62, 8. *et alibi*. interfectoribus, 158, 30. interfecit, 77, 8. *et alibi*. interfecit, 84, 21. interfecit, 22; 7. *et alibi*. interfecit, 77, 17. *et alibi*. interficeret, 81, 13. interfici, 119, 9. interficiant, 46, 11. interficiendi, 40, 28. interficiendum, 46, 8. 62, 5. interficit, 81, 30. interficitur, 113, 1.
 interfuerit, 129, 14. interfuimus, 165, 12. interfuit, 22, 3.
 interierit, 60, 14. *et alibi*. interierunt, 13, 14. interisset, 5, 22. interiit, 77, 17.
 interim, 14, 24. *et alibi* *sæpissime*.
 interimendum, 46, 28. interimere, 114, 22.
 interiore, 2, 19. interioribus, *secretioribus*, 139, 6.
 interire, 29, 19. *et alibi*. interirent, 135, 27. interiret, 28, 12. interiret pecunia, *absumeretur*, 12, 7. interitu, 94, 8. *et alibi*. interitum, 95, 27. interiturum, 5, 27.
 interneccionem, 111, 6.
 internuntios, 41, 7.
 interponens causam, *causam interserens, sive prætextu utens*, 16, 15. interponere, 98, 5. interposuit se, *de eo, qui opem ferens intervenit, facultatem rei conciliat, et pecunia mutua iuvat*, 154, 20. *et alibi*.
 interpretantur, *causam rei reddunt*, 155, 3.
 interrogaretur, 68, 9.
 interserens causam, *idem quod interponens*, 6, 18.
 intestinum bellum, 135, 13. intestinum. in unum vis morbi prorupit, 170, 26.
 intima familiaritate uti, 160, 5. intimam, 41, 2. *et alibi*. intime utebatur Hortensio, 157, 2. intimis, 53, 5. intimus Dionysio, 57, 16.
 intra, 81, 17. *et alibi*.
 intrarat, 107, 8. intrare portum, 71, 13. intrarunt lumen, 64, 6. intrassent castra, 77, 3.
 introierit, 60, 30. introisset, 64, 20. introiit, 43, 23. introitum, 28, 16.
 intromissi, 64, 6.

intuebatur.

- intuebatur, *perpendebat*, 160, 30. *intuens, animadvertens*, 39, 13. *et alibi*. intuentur æquo animo alienam fortunam, *alienæ fortunæ non invident*, 70, 28. intuerentur id potius, *id spectarent, moli-
rentur, agerent*, 17, 9.
- intulerunt bellum, 97, 24. intuli mala in domum tuam, 18, 31. intulit, 131, 17.
- invadit, 81, 29. invadunt, 64, 7. invasit, 12, 17.
- invectus esset in Thebanos, *eos convitiis exagitaret*, 91, 31. invehe-
retur in Timoleonta; *eod sensu*, 130, 14.
- invenerat, 13, 29. invenisset, 63, 2. inventum, *confilium, ars, strata-
gema*, 69, 4. *et alibi*. inventuros, 148, 2.
- inveterascere eorum æs alienum patiebatur, *longius, quam dictum esset,
eos debere passus est*, 154, 24. *Alii exponunt inveterascere ex-
tingui; sed idem est, quod vetus fieri. Ita Tacit. A. XI. xxiv.*
Inveterasset hoc quoque, *et quod hodie exemplis tuemur, inter
exempla erit*. inveterata gloria, 115, 27. inveteratam servitutem,
126, 6.
- inviectus morior, *von Epaminondæ morientis*, 95, 3. *inviectus etiam
alibi reperitur*.
- invideant, 51, 2. invidia gloriæ comes, 70, 25. invidia, *odium*, 62,
1. invidia, *eod sensu*, 127, 6. invidiæ, *eod sensu*, 59, 29. invidiæ
erimine accusari, *de eo, qui ab invidis accusatur, atque ideo tantum-
rursus est, quod alior. excitavit invidiam*, 39, 16. invidiam, 17, 15.
- in invidiam recidit, *quia, sc. minus ex populi sententiâ rem gesserat*,
43, 6. *Hic et alibi invidia odium signific.* invidus potentiæ,
74, 15.
- inviolatus, 90, 18.
- invisa est singularis potentia, 64, 10.
- invitaret, 165, 6.
- invitis, 128, 27. invitissimi, 158, 14. invito, 112, 21.
- invocatos, 31, 28.
- inutile, 17, 4.
- jocans, 169, 26. joco, 88, 27. jocose; 38, 11.
- Iones, *populi Ioniæ*, 6, 20. Ionia, 5, 9. Ioniæ, 52, 20. Ioniam,
40, 19. *Ionia vero regio est Asiæ min. inter Cariam et Eolidem
media: nunc Sarchan dicitur, et subest dominio Turcar.*
- Jovi Ammoni, 34, 27. *Vid. Ammon. Jovis, ibid.* 29.
- Iphicratenfes, *militēs ab Iphicrate in arte militari instructi, qui apud
Græcos in summa laude fuerunt*, 67, 19.
- IPHICRATES Athen. disciplina militari nobilitatus, 66, 1. &c. in qua
multa meliora, et nova excogitavit, *ibid.* 10. præsertim in arma-
tura, quam expeditiorem reddidit, *ibid.* 16. &c. ejus res gestæ,
ibid. 22. &c. dotes animi, et corporis, 67, 25. &c. dictum, 68,
10. plurimum in Thracia vixit, 71, 3. *De Iphicrate vid. Aristot.*
1. *Rhetor. Diod. Sic.* 14, 15, 16. *Plutarch. passim. Xenoph.* 6. *hist.*
Gr. Æschin. in Ctesiph. Polyæn. Stratag. 3. *Suid. Frontin. l. 1.*
c. 4, 5, 6. et l. 2. c. 1, 5, et 12. l. 3. c. 12. et l. 4. c. 6. Justin.
6, 5.
- ipsa, 26, 30. ipsam, 15, 12. ipsarum, 5, 10. ipse, 4, 15. *et alibi.*
ipsum.

- ipsi, 36, 3. *et alibi sæpius.* ipsi, 5, 30. *et alibi.* ipsius, 34, 7. *et alibi.* ipso, 67, 26. *et alibi.* ipsorum, 1, 8. *et alibi.* ipsos, 6, 1. *et alibi.* ipsum, 45, 6. *et alibi.*
 ira incensus, 99, 29. irasci patriæ nefas, 92, 23. iræ parere, 40, 14-iratus, 105, 2.
 ire, 84, 5. *et alibi.* irent obviam hostibus, 7, 5-iri, 165, 4-irridendum, 146, 29. irridentes, 3, 22.
 is, 6, 26. *et alibi.*
 Ismenia, 99, 18. *Hic erat civis Thebanus, et cum Pelopida ab Alexandro Pherar. Tyranna comprehensus, in vincula conjectus est.* *ibid.* *isset,* 107, 21.
 ista, 91, 18. istis, 51, 3. isto, 119, 12.
 Istro, 5, 6. *Ister ingens Europæ flum. est, qui et Danubius dicitur: in Euxinum per sex fauces invehitur, postquam 60. fluvios, inter quos alii navigabiles, recepit. A monte Abnoba, unde oritur, præcisit Germanis Abnaw dict. nunc Danaw.*
 istud, 90, 11. *et alibi.*
 ita, *sic,* 34, 6. *et alibi sæpius.* ita, adeo, 80, 28. *et alibi.*
 Italia, 61, 2. *et alibi.* Italiæ, 138, 23. Italiam, 39, 29. *et alibi.* *Hanc regionem Europæ celeberrimam, et Romani olim imperii sedem quidam volunt occeæ formam referre. De ejus laudibus, vid. Virg. Georg. II. 136—176. Italica, 152, 5. Italicis, 151, 31. Italicum, 128, 7.*
 itaque, 6, 3. *et alibi sæpius.* ita ut, 99, 11. *et alibi.*
 iter, 14, 30. *et alibi sæpius.*
 iterum, 30, 10.
 itinera, 140, 19. itinere, 28, 4. *et alibi.* itineri, 117, 14. itineribus, 111, 29. itinèris, 116, 21.
 ituras, 111, 27. iturum, 103, 25.
 iuberet, 119, 10. jubet, 46, 20. *et alibi.*
 jucundissimum, 165, 15. jucundissimus, *sc. in convictu,* 166, 23.
 judex, 94, 15. judicabat, 11, 21. judicamus, 131, 9. judicandum est utilitate, *secundum utilitatem,* 164, 16. judicare, 92, 3. *et alibi.*
 judicari, 1, 11. *et alibi.* judicari, *cognosci,* 162, 18. *et alibi.* judicavit hostem, 54, 14. judicarunt, 3, 6. judicarunt ipsum exulem, exilio damnarunt, 144, 3. judicasset, 11, 11. judicatum, 35, 6. *et alibi.* judicatus, 159, 28. judicavit, 15, 2. judicent, 1, 3. judicet, 116, 5. *judicii, sententiæ in judicio latæ,* 74, 20. sui *judicii* homo, qui suo *judicio* nititur, et quid *faciendum sit,* se solum *consultit,* 160, 29. *judiciis* privatis multum *versabatur,* 11, 14. *De publicis privatisque Atheniensium judiciis, vid. Sigon. de rep. Athen. l. 3. c. 1. privata judicia respiciebant convitia, verberationes, ebrietatem, damnatum, repudium, furtum, depositum, debitum, pactum, commercia, &c. Vid. Sigon. ibid. judicio capitis,* 94, 16. *judicium,* 93, 30.
 jugera, 51, 3. jugerum, 50, 31.
 jugulatus, 120, 11.
 jumenta, equos, 113, 29. jumentis, 129, 16. jumentorum, 141, 23. jumentum, 113, 21.

Juniam

Juniam familiam, nobil. famil. apud Romanos, quæ a Trojanis et Ænea originem duxit, 168, 6. Ex hac familia ortus erat uterque Brutus, hic sc. ob expulsum Tarquinium, ille ob occisum J. Cæsar. insignis.

junctis, 129, 17. junctus, 158, 11.

jura, 75, 12.

jurare, 63, 16. jurasset, 118, 7. juravit, 102, 19.

jure, 17, 1. et alibi. juris civilis prudentiam, 30, 2. jus hospitii, 148, 1.

jusjurandum servare, 102, 23.

jusserat, 93, 22. jussit, 54, 15. jussisset, 58, 21.

jussit, 16, 26. et alibi. jussu, 75, 11. jussus, 124, 10.

justitia, 4, 17. justitiæ, 22, 9. Justus, cognom. sc. Aristidis, 21, 8. Vid. apud Plutarch. in Aristide prolixam hujus nominis rationem, quam, more suo, philosophandi nimirum causa inserit.

juvare, 106, 29. juvit, 154, 10.

juxta, 44, 22.

L.

LABEONE, Q. Fabio, 148, 25. *Cof. Rom. A. U. C. 571. quo anno Scipio African. Philopæmenes, et Hannibal decesserunt.*

labor rei militaris, de rebus bello gestis, 122, 4. laborarint, conati fuerint, 98, 11. labore, 14, 10. et alibi. labores, difficultates, 130, 8. laboribus, 148, 22. laboriosus, *difficilius*, 164, 1. laboriosus, 37, 12.

Lacedæmona, 34, 31. Lacedæmonem, 31, 9. Lacedæmoni, 2, 5. *Hæc urbs Peloponnesi olim erat Lycurgi legibus florentissima; alio nomine Sparta, non procul ab Eurota fl. nunc vulgo Mistra.*

Lacedæmonii Græciæ domini a Conone victi, 55, 4. eor. potentia, 45, 8. tyrannos imponunt Atheniensibus, 48, 23. bellum indicunt Atheniensibus, 31, 3. auxilio privati sociorum, 92, 20. eorum tyrannis, *ibid.* 17. societatem cum Artaxerxe ineunt, nec in ea manent, 53, 1. retinent arcem Theb. 96, 19. eorum potentia percussa, 97, 21. &c. post Leuſtricam pugnam nunquam se refecerunt, 106, 26. eorum reges duo, nomine magis quam imperio, 101, 6. eor. parsimonia in victu et cultu, 47, 16. &c. omnia ad oracula referebant, 34, 23.

Laco, pro Agésilao, 72, 15. Lacone, pro eod. 102, 15. Laco, pro Lyſandro, sc. nomen commune et gentile pro proprio, 45, 31. Laconicam, 72, 21. sc. region. Lacedæmonior. Peloponnesi provinciam, quæ hodie Tzaconia dicitur.

laccessivit, 134, 9.

lacrymans, 42, 17. lacrymarit, *ibid.* 21. lacrymis, 156, 16.

lædebat, 162, 23. lædendo, 159, 31. læsam, 127, 5.

lætitia minus diuturna, 42, 30. lætitiæ, 73, 7.

Lamachus collega datus Alcibiadæ in bello Peloponnesiaco, 36, 17.

Lamprus,

- Lamprus**, 88, 1. *Muficus erat peritiffimus, et a Plutarcho in lib. de Mufica inter eos, qui pulfandis instrumentis Lyricis inclaruerunt, annumeratur.*
- Lampiacum**, 19, 29. oppid. sc. *Afæ, in Hellefponti littore, propter vinum et triticum infigne; quapropter antiqui a Priapo, Bacchi Venerisque filio, conditum fuisse referunt.*
- Laphytii**, 130, 12. Laphytio, *ibid.* 7. Laphytius, *ibid.* 2. *homo petulans et ingratus, Timoleontis obtrectator. ibid.*
- Lapide**, 132, 13. lapidem, 28, 15. ad quintum lapidem, sc. *milliare, 172, 2. nam apud Romanos milliaria, lapidum intervallis, cum signis et numeris fuis notabantur. Martial Epig. 4, 57.*
Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
lapidea pila incifum exemplum, 40, 8. De pilis lapideis, in quibus impior. et ingrator. civium apud Athenienf. nomina ad perpetuam memoriam incifa erant, vid. Car. Sigon. de rep. Athen. l. 3. c. 1.
- Largitione**, 8, 23. largitionibus, 157, 18.
- Laffitudine**, 85, 25. laffitudinem, 117, 29.
- Latam legem**, 93, 20.
- latebat**, *occultum erat*, 85, 27. latebat, *de diffimulatione imperii*, 115, 18. *latere, ignorari*, 106, 23. *latet, haud patet*, 33, 5.
- Latine**, 155, 25. Latini (sermonis, *ibid.* 23.
- Latiffime**, 117, 15.
- Laturum**, 25, 24.
- laudanda**, 6, 10. laudando, 47, 5. laudatione, 106, 19. laudaturi, 160, 30. laudavit, 106, 16. laude, 67, 20. *et alibi.* laudem, 127, 6. laudes, 129, 21. laudi, 2, 3. laudibus, *ibid.* 7. *et alibi.* laudis, 73, 9. laus, 10, 16.
- laute vivebat**, sc. *spendide, liberalius fibi indulgebat*, 70, 22. *lautus eques, dives, fed elegans*, 165, 4.
- Laxavit vincula epiftolæ**, sc. *folv. fig.* 27, 7.
- leftica ferretur ægrotus Hannibal**, 141, 3. *elatus eft in lefticula, de mortuo ad fepulchrum delato*, 171, 30. *Duplex erat apud Romanos lefticæ ufus: ad mortuos, et vivos ferendos. Honeftioris fortis mortui in leftica hexaphora efferebantur; at inferioris, fandapila, cui quatuor homines humeros fubjungebant.*
- leftione**, *in cæna, ufitata ab antiquis*, 165, 16. *vid. Anagnofcen.*
- lefto**, *subst.* 64, 7. leftores, 34, 10. leftoribus, 87, 3. leftorum, 96, 10. legat, 116, 3.
- legati**, 16, 1. *et alibi sæpius.* legationes, 57, 23. legationis jus apud omnes gentes sanctum, 99, 15. legationum frequentiffimo conventu, sc. *legatorum*, 92, 16. legatos, 15, 28. *et alibi sæpius.* legatus, 91, 28.
- lege præfinitum**, 93, 18. lege agere, *legitimis actionibus experiri*, 130, 4. *ficut enim ejus erat, qui jus reddebat, jus dicere, ita is, qui jus suum persequabatur, et aliquid eorum, quæ lege continebantur, apud prætorem, aut jus dicentem, in jure obibat, lege agere dicebatur. Briffon. Form. 5. et Sigon. de Judic. l. 1. c. 7. et 9.* legem tulit, 50, 16. legem oblivionis, *ibid.* 17.

legendum,

- legendum, 36, 3. legent, 1, 3. legerat, *militēs*, 24, 9. legeret, 169, 19.
- legi obedire, 93, 26. legibus Atheniens. non concessum erat, quod proditiōnis damnatus in Attica sepeliretur, 20, 10. *Vid. de eū re Xenoph. l. 1. de Reb. Gr. cap. ult. et Plutarch. in Phocione.* legibus Lacedæmonior. licuit cuivis ephoro regem in vincula con-jicere, 26, 19. legibus Atheniens. emitti fil. custodia non po-tuit, nisi pecuniam qua pater multatus esset, (si pater defunctus esset) solvisset, 29, 6. legibus, *conditionibus*, 73, 5. legibus fieret judicium, l. e. *secundum leges*, 124, 15. legibus patriæ obtempe-rare sanctius, quam imperare patriæ, 126, 17.
- legimus, 82, 4.
- legis poenam subire, 94, 2.
- legisset, 35, 25.
- legitimam poenam, *legibus præfinitam*, 21, 19. legitimis quibusdam confectis, sc. iis *peractis*, quæ lege ad accusandum, et audiendum reum, nec non reliquum judicii ordinem, constituta sunt, 124, 25.
- Lemnii, incolæ Lemni, 3, 21. Lemnum, *ibid.* 19. Lemnus insula est *Ægei maris*, *Hyphsyles Thoantis filiae regis, et Argonautar. appul-su notissima: hodie, ut visum est Cluverio, Stalimene dicta.*
- lenire invidiam obsequio, 62, 3. leniebat humanitate crudelissimum nomen tyranni, 58, 4.
- leonem, 118, 25.
- Leonida, 13, 10. *Hic erat Lacedæmonior. rex, qui ad Thermopylas cum 300 Spartanis occisus est Olympiad. 75. an. 1.*
- Leonnatus, 110, 29. *Hic Euni erat filius Pellæ natus: cui post Alex-andri mortem contigerat Phrygia, fueratque ex Alexandri corporis custodibus.*
- Leotychide, 101, 5. Leotychidem, *ibid.* 18. *Hunc genuit Agis rex Lacedæmon. sed vivus non agnovit, moriens tamen suum esse dixit.*
- leporum nativum, non adscitum, 155, 24.
- letho, 133, 2.
- levavit inopiam opibus, *sublevavit, subvenit*, 154, 17.
- Leucosyri, partem Ciliciæ incolunt juxta Cappadociam, 76, 17.
- Leuctra, 94, 5. *Vicus est Bæotiæ juxta Thespias, unum Heliconi pro-ximam.*
- Leuctrica pugna, 92, 19. *De illa pugna, in qua Epaminondas egre-giam ex Lacedæmoniis reportavit victoriam, vid. Diodor. l. 15. Xenoph. 6. de Reb. Gr. Plutarch. in Pelopida: Pausan. in Bæoticis.*
- leve, vile, humile, 1, 2. leve, expeditum, 66, 21. levior esse cœpit mor-bus, 171, 25. leviores, 66, 16. levis armaturæ, *pro militibus ar-matis*, 83, 2.
- Lex erat Thebis, quæ morte multabat, si quis imperium diutius retinisset, quam lege præfinitum foret, 93, 17. *Hujus legis memi-nit Alex. ab Alexand. Genial. Dier. lib. 4. cap. 6.*
- libenter, 70, 30. et alibi. libentius, 106, 23.
- liberalis, 37, 13. liberalitate, 31, 17. et alibi. liberalitatem, 30, 1. et alibi. liberaliter polliceri, *ample*, 35, 23. liberalius indulgebat sibi, 70, 22.

liberandæ,

- liberandæ, 5, 20. liberandam, 45, 15. *et alibi*. liberandarum, 99, 1.
 liberare patriam a tyranno, 48, 7. liberaretur, 22, 4. liberaret,
 126, 5. liberari, 96, 21. liberata, 15, 2. liberatorem, 64, 27. li-
 beratum, 93, 2. liberatus, 19, 7. *et alibi*. liberaverunt, 98, 26.
 liberavi, 91, 24. liberavit, 8, 17. *et alibi*. liber, 125, 4. liberi, 16,
 3. liberis, 70, 24.
 liberis, *subst.* 114, 23. *et alibi*.
 liberius vivere, *de mor. licentia*, 11, 9.
 liberos, 5, 24. liberos, *subst.* 91, 13.
 liberrime, 16, 31. libertate, 10, 12. libertatem, 38, 27.
 libet, 98, 5.
 libidinis, *mollitiei*, 107, 9. libidinofus, 37, 17.
 librarii, 164, 19. *Servi erant, quorum opera in exscribendis, et curandis*
libris veteres utebantur.
 libri, 152, 3. *et alibi*. libris, 168, 6. *et alibi*. libros, 166, 30. librum,
epistolam, 35, 23.
 licebat, 70, 29. *et alibi*. licentia civium, 39, 31. licentia inveterata,
de militibus disciplinam dedignantibus, 115, 27. licentius, 62, 10.
 liceret, 84, 22. *et alibi*. licet, 26, 18. *et alibi*. licitum, 38, 11.
 ligna, 46, 12. ligneis mœnibus, *ænigmatice de navibus in responso*
oraculi, 12, 28. ligneum, 13, 1.
 Ligures, *incolæ Liguriæ*. 140, 30. *Liguria autem regio est Italiæ a monte*
Apennino ad Tuscum mare extensa; ejus urbs primaria hodie Genoa.
 limen, 64, 6.
 lineas, 66, 19.
 lingua, 5, 12. *et alibi*.
 lis æstimata, 9, 23. litem æstimatam, *h. e. pecuniam, qua multatus*
erat propter litem amissam, 29, 3. litibus, 160, 12.
 literarum Græcar. *pro reb. et hist. Gr.* 1, 7. literar. Græcar. *pro Græ-*
ca lingua. 149, 7. literæ, *epistolæ*, 78, 25. literas, 25, 8. litera-
 tissimi, 164, 18. literis, *doctrinæ studio*, 148, 30.
 litore, 147, 6.
 loca, 4, 8. *et alibi*. loci, 83, 4. locis, 7, 24. *et alibi*. loco, *ibid.* 20.
et alibi. locorum, 83, 14. *et alibi*. locum, 2, 16. *et alibi*. locum,
 134, 8. locus, 26, 9.
 locupletari, 43, 24. locupletatis, 103, 9. locupletato, 41, 28. locu-
 pletavit, 4, 11. *et alibi*. locupletia, 51, 5. locupletissima, 103, 4.
 longarum, 12, 19. longas, 54, 22. longe, 15, 21. longinquiore, 14,
 11. longiores, 66, 17. longis, 60, 26. longissime, 16, 12. longius,
 13, 12. longo, 77, 30.
 Longo, T. *Cof. Rom.* 140, 27. *Tiberius Sempronius Longus Consul*
factus est cum Corn. Scipione; victus est cum collega apud Trebiam
ab Hannibale.
 longum, 142, 3.
 loquebantur, 49, 22. *et alibi*. loquentem, 58, 6. loquentes, 5, 12.
 loquerentur, 43, 10. loqueretur, 27, 20. loqui, 119, 11.
 loricarum, 66, 18.
 loro, 113, 24.
 Lucanis, 142, 1. *Lucani populi sunt Italiæ, a Samnitibus oriundi, se-*
candum

- vundum mare extenſi, a Picentiniſi ſil. Silaro, a Brutiis, Lao ſejuncti.*
Plin. l. 3. c. 5.
- lucide, 96, 7.
- Luculli, L. *Cof. Rom. 156, 19. Hic Mithridatem vicit, et ſuo regno expulſit, mox domum revocatus, ſe totum luxuriæ dedit.*
- Lucretii, 163, 24. *Hic poeta inſignis, et Philoſophus Epicureus, qui ſcripſit de Rerum Natura libros ſex; poſtquam amatorium poculum ab uxore traditum hauſſet, ad inſaniam reductus, ſibi manus violentas intulit.*
- lucri fecit, 48, 14. *Rem facere iucuri, dicitur pro facere lucrum aliqujus rei.*
- luſtando, 88, 19.
- Luſtatio, C. 134, 14. *Hic ad inſulas Ægates, claſſem Carthaginienſem, cui præſuit Hanno, ſuperavit.*
- lucus, 9, 6.
- ludo, 161, 12. ludos, 132, 10.
- lumbos, 170, 28.
- lumina oculor. amiſit, *de cæcitate, 129, 11.*
- Lufitanos, 152, 11. *Pop. Luſitanæ, quæ hodie Portugallia; ſed nec tota Portugallia Luſitanæ antiquæ finibus circumſcripta eſt, nec totam Luſitaniam completitur Portugallia.*
- luxuria, 151, 17. luxuria, *abl. 61, 22. luxuriæ, 107, 9. luxuriam, 116, 7. et alibi. luxurioſe vivere, 47, 21. luxurioſius, 26, 5. luxurioſus, 37, 17.*
- Lyci, 48, 1. *Hic erat pater Thraſybuli.*
- Lycō, *civ. Syracuſan. 64, 16.*
- Lydiæ, 52, 20. *Hæc regio eſt Aſiæ min. ob Cræſum regg. et Paſſiol. ſ. notiffima; hodie ſubeſt Tarcæ. dominationi, et Carafia, dicitur. Lydorum, 82, 30.*
- LYSANDER Lacedæmon. *Ariſtocleti fil. ex Heraclidarum genere, 33, 1. Peloponneſiac. bellum caſu confeſcit, ibid. 5. hinc elatus et dominationi ſuæ ſtudens Decemviros conſtituit, ibid. 23. &c. 34, 6. crudelis manet et perfidus, ibid. 8. qua poteſtate ſublata, reges abrogare mblitur, ideoque oracula corrumpere inſtituit, 34, 20. &c. accuſatus, judicio liberatur, 35, 2. denique occiditur apud Haliartum ibid. 4. a Pharnabazo deluſus egregia accuſatione, ibid. 25. &c. factioſus et potens, 102, 1. ab eo muri diruti Athenienſ. 55, 9. De Lyſandro, vid. Plutarch. in Lyſandro: Thucyd. 5. Xenoph. Hiſt. Gr. 2, 3. Diod. 12, 13. Polyæn. 1. et 7. Juſtin. 5. Frontin. 1, 5, 2. 1, 4, 1.*
- Lyſim Tarentinum, 88, 5. *Hic fuit Pythagoreus philoſophus, et Epaminondæ præceptor.*
- Lyſimachus, 121, 1. *Hic erat Agathoclis fil. unus ex cuſtodibus corpor. Alex. quo mortuo, Thraciam occupavit; ob virtutem bellicam illuſtris, præcipue vero quia (ut aiunt) lionem occiderit.*

M.

- MACEDO**, *Philippus Alex. pater*, 73, 20. Macedones, *pop. Macedoniae*, 109, 10. Macedonis, 67, 31. Macedonia, 124, 2. Macedoniam, 110, 29. *Macedonia autem ampla est Graeciae regio, in medio duorum marium, Ionii ab occasu, et Aegæi ab ortu. Macedonum*, 132, 5. *et alibi.*
- Macrochir**, 131, 14. *Artaxerxes Longimanus cognominatus, quod dextram læva longiorem habuerit; Diod. 11. hist.*
- Macrontichos**, 43, 21. *urb. Thraciae sic dict. a longo muro, quem Miltiades in Isthmo Chersonesi extruxit: hodie vicus Macri dicitur.*
- maculavit belli gloriam turpi morte**, 28, 17.
- magis**, 4, 17. *et alibi sæpius.*
- magistratibus**, *pro officio magistrat.* 10, 2. *magistratibus, pro ipsi consulibus*, 143, 1. *magistratu, pro eo, qui magistrat. gerit*, 39, 24. *in magistratu esse*, 71, 10. *magistratui*, 90, 9. *magistratum senatuique Lacedæmonior.* 16, 29. *magistratum maximum, de ephoris Lacedæm.* 35, 31. *magistratum absenti abrogarent*, 43, 17. *magistratum maximum obtinebat*, 98, 14. *magistratus adire*, 16, 11. *magistratus gerere*, 73, 16. *magistratus maximi*, 97, 14. *magistratus summos cepit*, 122, 2. *magistratuum*, 8, 23. *et alibi.*
- magistrum equitum pari ac dictatorem imperio**, 141, 29. *Id nunquam accidit ante bellum cum Hannibale. Dum vero Fabius pugnam distulit, suffragante Metello, M. Minutius consilio Varronis a Senatu obtinuit, ut jus Dictatoris et Magistri equitum æquaretur. Polyb. L. 3. Prius vero Magister equitum Dictatori parebat, a quo semper electus erat.*
- magna**, 7, 4. *et alibi.* **magna**, *abl.* 9, 14. *et alibi.* **magnæ**, 59, 28. **magnæ sæpe res non ita magnis copiis sunt gestæ**, 97, 15. **magnam**, 28, 17. *et alibi.* **magnarum**, 60, 20. **magnas**, 29, 14. *et alibi.*
- Magnesiæ**, 19, 25. *Magnesia, nunc vulgo Magaresia, urbs fuit Cariae fertilissima, ad Mæandrum amnem sita, juxta montem, qui Thorax dicitur. Hic Themistocles patria pulsus interiit, cum Rex Persarum hanc ei urbem in panem dono dedisset. Magnetem, incolam Magnesiam*, 80, 18.
- magni**, 52, 3. *et alibi.* **magnifice**, 78, 16. **magnificentissimum factum, illustrissim.** 48, 21. **magnificus**, 164, 30. **magnis**, 2, 7. **magnitudine**, 35, 26. **magnitudine animi**, 48, 5. **magnitudinem**, 19, 15. **magnitudini virium servire**, 88, 16. **magnitudo voluminis**, 2, 22. **magno**, 6, 28. *et alibi sæpe.* **magnopere**, *ibid.* 10. *et alibi.* **magnos**, 109, 4. **magnum**, 120, 24. *et alibi.* **magnum**, 15, 8.
- Mago, frater Hannibalis, unus ex quatuor leunculis, quos Hamilcar se alere dixit in Romanor. perniciem**, 142, 31. *a bello in Africa cum fratre domum revocatus est*, 143, 15. **fraternis calamitatibus involvitur**, 144, 12. **ejus interitus**, *ibid.* 15.
- majestas**, 97, 25.

major

major res, sc. *res magni momenti*, 11, 16. major ann. 60. natus, 132, 22. majora concupiscere, sc. *majora, quam quæ privatum et subditum decent*, 24, 12. majore, 14, 10. *et alibi*. majorem, 31, 13. majores appetere res, *de ambitiosis novisque consiliis*, 25, 3. majori, 58, 26. majoribus, 77, 5. a majoribus pauper relictus, 87, 20. majoribus natu, 13, 5. majorum, 1, 10. *et alibi*. majus, 8, 22.

mala, 18, 30. mala, *abl.* 81, 22.

male, *infeliciter*, 5, 17. male facere, *injuste*, 17, 8. male audiendi infuetus, 62, 17. male ab iis existimari non æquo ferebat animo, *ibid.* 19. male acceptum, *vitium*, 115, 22.

malebat, 162, 24.

maledicentissimi, 47, 4. maledici magno viro non deesse possunt, 136, 12.

maleficam naturam, sc. *aliquam in corpore naturæ deformitatem*, 107, 15. *Maleficam naturam Ovid. Saph. ad Phaon. vocat difficilem naturam.*

Si mihi difficilis formam natura negavit.

malis externis, sc. *belli cum ext. gesti*, 135, 12. malis, *ibid.* 19. *et alibi.*

malis, *verb.* 54, 1.

malitiose facere, sc. *de industria facere*, 43, 10.

mallent, 118, 10. mallet, 137, 5.

malo, *subst.* 43, 13. malos, 95, 18.

maluit, 10, 17. malunt, 64, 11.

Mamercum, 128, 6. *Hunc Plutarch. in Timoleonte, Cataniæ tyrannum fuisse scribit.*

maniceps, sc. *qui aliquid a populo emit, aut conducit*, 157, 21. Maniceps dicitur, quia manu sublata significat se auctorem emptionis esse, et manu capere velle. *Vid. Sigon. de Antiq. Jure civ. Rom. l. 2. c. 4.*

mandatam, 166, 11. mandatis, 54, 5.

Mandroclem, scilicet *Perfar. Satrapam, quem Datames cum desciscere a rege constituit, exercitui præfecit*, 80, 17.

manebant in officio, sc. *officio obsequii et fidei*, 114, 26. manebat opinio, 26, 21. manendi, 162, 8. manens, 113, 18. manere, 4, 15. *et alibi*. manerent in societate, 53, 2. manerent vestigia servitutis, 128, 26. maneret, 53, 22. *et alibi.*

manibus coercere procacitatem, 130, 6.

Manlii, Cn. 149, 1. Cn. Manlius Vulso collegam habuit in consulatu M. Fulv. Nobiliorem. *De ipso Liv. XXXVIII. xii. Asia autem illi forte obtigerat; Æolia vero, M. Fulvio Nobiliori. Hic Cn. Manlius Gallis Asiaticis bellum movit, quod eos Antiochum auxiliis sublevasse diceret; mox, Asia devicta, luxuriam Asiaticam in triumphum duxit. Plura Liv. Plin. l. 34. Flor. 22.*

manserunt 19, 31. mansit, 59, 7. mansit in pactione, 102, 21. *Elegantius Virg. Æneid. II. 160.*

Tu modo promissis mansas——.

Mantineam, urb. sc. *Arcadiæ*, 94, 19. *De qua Diodor. 15. Xenoph. 7. de Reb. Gr. Hic fortiter pugnans cecidit Epaminondas: hodie vocatur Mantegna; et ab aliis Mandigna.*

- manu fortis, 24, 7. manu, vi et armis, 46, 15. manu, copiis, exercitu, 80, 29. et alibi.
- manubiis, 30, 24. prædam, sive pecuniam ex præda conflata, intelligi ostendit Gell. 13, 23.
- manum expeditam ad dimicandum, 81, 5. manum confereret, acie contenderet, 83, 13. et alibi. manum dedissent victi, 134, 23. v. dedissent. manum comparare, copias, 60, 3. ad manum accedere, præl. committere, 113, 11. manus, 62, 13. et alibi.
- Marathona campum, 6, 25. Marathoniam pugna depicta in porticu, quæ Pœcile vocatur, 8, 18. Marathoniam, 12, 25. Marathonie tropæo, 15, 4. Campo Marathone, Marathonique pugna nihil illustrius. Marathon autem, unde campus ille nomen habet, oppidum erat Atticæ, quod Athenis distat circiter 10. millia passuum, prope Asopum amnem; victoria Thesei, superato Marathonio Tauro, insignis, et Miltiadis gloria, qui ibi 100. millia Persarum profligavit.
- Marcello, M. Claud. Cof. Rom. 148, 24. A. U. C. 571. collegam habuit Q. Fabium Leonem. Cassiod. Chron. Marcellorum familiam enumeravit Atticus, 168, 10. Marcellum quinquies consulem apud Venufiam interfecit Hannibal, 142, 2.
- Mardonius, 22, 6. Xerxis erat Satrapa, natione Medus, victus ab Aristide Atheniense, et Pausania Lacedæm. in pugna Platæensi: Olympiad. 75. an. 2. in ea pugna cecidit lapide iectus. Plutarch. in Aristide.
- mare, 12, 11. et alibi sæpius. mari, ibid. 15. et alibi sæpius. Mari rubro, 138, 22. Partem Oceani, quæ sinu Persico terminatur, Ἰνδοπὸν θάλασσαν Gr. vocant, ab Erythra rege, qui ibi regnavit. Arrian. l. 8. alii a rubedine aquar. sic vocari autumant: alii a copia corallii, quod in eo mari reperitur.
- Marii, C. 166, 16. Hic erat C. Marii fil. qui septies consulatum gessit. maritima, 165, 27. maritimi, 22, 14. et alibi. maritimis, 54, 22.
- Marium. C. sc. C. Mar. fil. hostem judicatum auxilio opibusque sublevavit Atticus, 154, 9. idem C. Marius Attici erat condiscipulus, 153, 16.
- Massagetæ, 131, 11. popul. sc. supra mare Caspium, eas regiones incolentes, quæ hodie Catai nominantur.
- mater, 68, 13. et alibi. mater-familias apud Roman. primum locum tenet ædium, et in celebritate versatur, 2, 15. quod Martialis explicat, 3, 5.
— Primumque in limine tecti
Est illi conjux. —
- matre, 76, 10. matrem, 28, 13. et alibi.
- matricidas, 92, 4.
- matrimonio, 2, 1. et alibi. matrimonium, 133, 5.
- matris, 131, 22.
- maturandum, 63, 19. maturavit mortem, acceleravit, 71, 12. mature deceffit, i. e. morte ante diem immatura, 153, 20.
- maxima, 10, 16. et alibi. maxima, abl. 18, 12. et alibi. maximam, 30, 15. et alibi. maximarum, 118, 21. et alibi. maximas, 128, 2. et alibi. maxime, 3, 3. et alibi. maximi, 62, 12. maximis, 41, 29. et alibi. maximo, 53, 17. et alibi.

Maximo,

- Maximo, sc. *Q. Fabio, dicitur. Rom. 150, 9.*
 maximos, 117, 16. et alibi. maximum, 33, 14. maximus natu,
 82, 6.
 me, 19, 10. mea, 90, 12. meæ, 54, 8. meam, 19, 1.
 mede hor satietati lectoris, *carvebo ne fatigetur lector, 96, 9.*
 Medi, pop. Mediæ, 26, 4. Mediam, 115, 22. *Hæc perampla Asia
 regio est; imperio olim florentissima, quod, Cyaxare mortuo, ad Persas
 a Cyro delatum est: vocatur hodie Meday, sive Schirvan. Medorum
 principum regia fuit Ecbatana. Medica veste, 26, 3. Hanc purpu-
 ream fuisse scribit Xenoph. l. 1. de Cyri Vita.*
 medici, 58, 30. medicina, 170, 20. medicis, 58, 24. medicos,
 59, 2.
 medimnus, sc. *mensura 7. medior. apud Græc. 6. apud Roman. 154,*
 28.
 mediocri, 164, 17. mediocris, *ibid. 29.*
 Medis, 116, 11. v. Medi. Medus, ex Media ortus, 24, 6.
 mei, 122, 15. meis, *ibid. 18.*
 mel, 108, 17.
 meliora, 66, 10.
 meminerat, 162, 27.
 memor, 148, 18. memoria imperii, *gloria ex imp. bene gesto, 22, 9.*
 memoria, fama, 144, 16. memoria, *abl. 69, 2. et alibi. memoriæ,
 posteritati, 149, 3. maxima post hominum memoriam classis,
 i. e. maxima ear. quas homines in memoriam possunt revocare, 15, 7.*
 memoriam ad nostram manserunt, *i. e. ad nostra tempora, 19, 31.*
 mendacium dicere, 166, 3.
 Meneclides, 91, 17. Meneclidem, 90, 30. Meneclides, 91, 13. *civis
 erat Theban. obstrictor Epaminondæ, et adversarius in rep. admi-
 nistranda: de eo vid. Plutarch. in Pelopida.*
 Menelai portus jacens inter Cyrenas [de Cyrenis Lybiæ oppido in-
 telligendum est] et Ægyptum, 108, 13. *De eo portu vide Strab. l. 1.*
Menelaus huc classe delatus portui nomen dedit.
 Meneſthea, fil. Iphicratis ex Threſſa Cotti regis filia, 68, 7. Me-
 neſtheus fit prætor in bello contra Philip. Macedon. reg. 73, 22.
 mens Græciæ si sana esset, 105, 20. *Idem fere Virgil. Æneid. II. 54.*
de Trojan.
 — *Si mens non læva fuisset.*
 mensam secundam, *secunda fercula, quæ convivis pene cibo potuque
 satiatis apponuntur, ad eor. appetitum quasi de novo excitandum,*
 108, 6.
 menses, 113, 30. et alibi. mensibus, 14, 30.
 mensuræ, 154, 28.
 mente, *proposito, consilio, 63, 22. et alibi.*
 mentione facta, 147, 23. mentionem facit, 38, 5. et alibi.
 mentiretur, 88, 27.
 meo, 59, 14.
 mercede, 2, 6.
 mercenarii, 109, 21. et alibi. mercenarios, 126, 14.
 mereri bene de rep. 123, 2.
 meridiem, 30, 25.

- meritis, 18, 21. *et alibi*. merito, 68, 11. *et alibi*. meritum, 27, 28.
 meruit stipendium, *militavit*, 150, 8.
 Messena, *civitas Peloponnesi ad mare, hodie Moseniga*, 94, 12.
 metallis, *fodinis metallicis*, 29, 14.
 metimur, *estimamus*, 109, 4. metiri, 166, 2.
 metui, 64, 11. *et alibi*.
 meum, 171, 14. meus, 139, 10.
 Micythe, 90, 8. Micythum, 89, 26. Micythus, *ibid.* 29. *puer, quem Epaminondas dilexit*.
 migrare ex vita, 171, 18.
 mihi, 18, 31. *et alibi* *sæpius*.
 miles, 48, 18.
 Milesius, *incola Mileti*, 5, 29. *Miletus autem urbs est in finibus Ioniæ, et Carie; ob pretiosa vellera et lanificia olim nobilis: nunc Melasso dicta*.
 militare, 76, 17. militares, 113, 19. militari, 121, 4. *et alibi*. militaris, 10, 16. *et alibi*. milites, 8, 21. *et alibi*. militibus, 48, 15. *et alibi*. militum, 4, 13.
 mille, 7, 14. *et alibi*. millia, *ibid.* 16. *et alibi* *sæpius*. millibus, 24, 8. *et alibi*. millium, 12, 21. *et alibi*.
 MILTIADIS Colonos Cherfonefum ducit, 4, 5. Lemnum et Cycladas capit, *ibid.* 25. &c. consilium dat excutiendæ dominationis Persicæ, 5, 18. &c. Marathonica pugna vincit, 8, 1. &c. victoriæ capit præmium, 8, 16. &c. a Pari expugnatione casu abstrahitur, 9, 4. &c. ob id damnatus in vinculis moritur, 9, 24. &c. vera damnationis ejus causa, *ibid.* 29. &c. ejus laus, 10, 12. &c. *De Miltiade, vid. Plutarch. in Cimonis vita: Herodot. l. 6. Pausan. in Atticis: Ælian. 12. 35. Suid. Cic. passim: Val. Max. 5, 3. ext. 3. et 8. 14. ext. 1. Justin. 2. 9. Gell. 17. 21.*
 Minervæ ædes, 28, 9. *De docta hac viragine, cui ante alias aves dilectus bubo, multa passim apud poetas*.
 minime, 32, 2. minimum, 57, 14. minor, 15, 9. *et alibi*. minore, 87, 23. minorem, 79, 30. minoris, 150, 21.
 minuant, 117, 17. minuerent, 105, 11. minui, 46, 6. minuitur, 159, 27.
 minus, 4, 11.
 Minutio, *Q. Cos. Rom. 144, 5.*
 minutis gladiis, *brevioribus*, 66, 13:
 mira, 10, 13. mirabatur, 146, 30. mirabile, 113, 29. mirabiles, 129, 30. mirabili, *vehementi, ingenti*, 7, 17. mirabiliter, 64, 25. mirandum, 32, 3. mirari, 105, 8. mirum, 68, 11.
 miscere plurima coepit, i. e. *seditiose moliri, conturbare remp.*, 24, 12. *Ita Cic. pro Mil. quando ille plura miscebat.*
 miseranda, *mifera*, 64, 10.
 miserant, 4, 21.
 misererentur, 124, 19. misericordia, 64, 29. misericordia, *abl.* 18, 17.
 miserunt, 6, 24. *et alibi*. misisse, 18, 29. *et alibi*. misissent, 53, 3. misit, 7, 14. missa, 39, 28. missæ, 78, 25. missarum, 167, 2. missi, 3, 11. *et alibi*. missis, *jectis*, 46, 23. missos, 143, 28. missum,

- fum, 58, 5. missum fieri juberet, *liberari e custodia*, 119, 9. missu-
 ros, 15, 30. missurum, 83, 21. missus imperator, 31, 12. *et*
alibi.
 Mithridates Ariobarzanis fil. Datamen interficiendum curat, 84,
 19. &c. 86, 3.
 Mithrobarzanes Datamis socer ab eo deficit, 81, 6. &c.
 mittas, 25, 18. mittere, 3, 8. *et alibi*. mitteret, *nunciaret, scriberet*,
 169, 18. mitteretur, 45, 25. *et alibi*. mittit, 25, 21. *et alibi*. mit-
 tunt, 85, 18.
 Mitylenæi, *populi Mitylenes*, 50, 30. *quæ urbs est Lesbî insula pri-*
maria : nunc vulgò Metelin.
 Mnemon. Artaxerx. justitiæ fama floruit, 131, 21. &c. *pepercit*
matri, uxoris interfectori, 132, 1. &c.
 mobilis, 74, 14. mobilitate, 61, 17.
 Mocillam, L. Jul. 162, 10. tuctur Atticus, *ibid.* 13.
 moderatæ, 74, 29. moderate tulit calamitatem, *æquo animo, non*
impatenter, 129, 12. moderatione, 165, 22. modestia, 3, 3. *et alibi*.
 modestus, 88, 24.
 modica, 165, 1.
 modii, 154, 27.
 modo, 4, 23. *et alibi sæpe*. modo, *adv.* 45, 19. *et alibi*. modo, *nunc*,
 134, 21. modo, *solum*, 151, 22. modum, *mensuram*, 66, 16. mo-
 dus adhibendus est, 90, 22. modus, *genus*, 154, 28.
 moenia, 105, 22. *et alibi*. moenibus, 7, 4. *et alibi*.
 molestus, 158, 19.
 moliebatur multa, *de Philippo Macedon. rege dominationem moliente*,
 73, 20. moliretur, 45, 24. molitus est, 33, 19.
 Molossorum, *pop.* *Molossæ*, 17, 28. *Molossia vero pars est Epiri,*
in qua olim nascebantur egregii canes, qui et Molossii dicebantur :
vocatur hodie Pandosia.
 momenti, *sc. auctoritatis*, 44, 16.
 moneo, 44, 21. moneretur, 123, 15.
 monstraret, 86, 1.
 montem, 111, 12. montes, 117, 14. montis, 7, 22. montium, *ibid.*
 25.
 monuit, 18, 6.
 monumenta, *indicia memoriam hominis conservantia*, 19, 31. monu-
 mento, *sepulchro*, 172, 2.
 mora nulla est, *nihil te impedit*, 53, 31.
 Moram Lacedæmonior. interficit Iphicrat. 67, 8. *Vid. Xenoph. l. 4.*
de Reb. Gr. Mora autem insignis erat cohors Lacedæmonior. *qua liv*
Phalanx apud Macedon. continebat autem 500, ut alii 700, ut alii
900 milites.
 morandi, 4, 4. moraretur, 151, 6. moraturus, 169, 20. moratus,
 70, 19.
 morbi, 170, 26. morbo, 20, 6. *et alibi*. morbum, 31, 14. morbus,
 171, 25.
 more, *consuetudine*, 29, 10. *et alibi sæpe*. morem ei gessit, 59, 10.
 mores, 26, 1. *et alibi*. moribus, 1, 8. *et alibi*.
 moriens, 102, 12. morior, 95, 4.

- moris, 167, 27.
 mors acerba, 32, 4. *v. acerba*. mortalibus, 55, 13. morte, 20, 3. *et alibi* *sæpius*. mortem, 35, 7. *et alibi* *sæpius*. mortiferum, 94, 30.
 mortui, 28, 19. mortuo, 68, 3. mortuos, 32, 1. mortuum, 20, 6.
et alibi. mortuus, 28, 23. *et alibi*.
 morum præfecto, *ensore*, 136, 14. *v. præfecto*. morum similitudo
 plus valet in amicitia, quam affinitas, 157, 1. mos ei gestus, 16,
 23.
 motu, 113, 23. motus, *commotus*, 26, 15. motus, *subst.* 66, 15. *et*
alibi. motus est auctoritate ejus. *sc. ad fid. habend.* 54, 14. mo-
 vebatur ejus consilio, 57, 22. moverentur castra, 120, 11. move-
 ret, *persuaderat*, 140, 7. moveret se, *sc. ex loco quem occuparat*, 103,
 8. moveri quæ poterant, *transferri, de bonis domesticis*, 59, 30. mo-
 vissit castra, 83, 11. movit se ex urbe, *pedem extulit*, 158, 8.
 multabat morte, 93, 17. multaretur, 50, 17. multarunt pecunia,
 96, 18. multati exilio, 97, 19. multatur pecunia, 25, 28. multa-
 tus est, 9, 22. multatus esset, 29, 7. multæ, 74, 21.
 muliebri, 46, 26. mulier, *ibid.* 25. mulieres, 63, 15.
 multa, 18, 16. *et alibi*. multas, 17, 18. *et alibi* *sæpe*. multi, 3, 9. *et*
alibi *sæpius*.
 multiplicandis, 154, 25.
 multis, 20, 3.
 multitudine, 13, 19. *et alibi*. multitudinem, 4, 9. *et alibi*. multitu-
 dini, *populo*, 5, 31. multitudinis, 125, 4. multitudo, 14, 18.
 multo, *adv.* 2, 17. *et alibi*. multo, *adj.* 52, 22. multorum, 38, 23.
et alibi. multos, *ibid.* 30. multum, 11, 14. *et alibi*.
 munditiem, 164, 31.
 munera, 51, 5. munere, *officio*, 26, 25. muneri, *dono*, 25, 12. *et*
alibi. muneribus, 19, 24.
 Munychiam, 49, 23. *Munychia tumultus erat in Chersonesi formam*
curvatus, ingressum habens ore angusto, a quo murus 40. radior. lon-
gitudinis protendebatur, Athenas cum Piræo, et duobus aliis portu-
bus conjungens: in eo erat Dianæ templum Ovid. Metam. II. 709.
Munychiosque volans agros, gratamque Minervæ
Despiciebat humum—
 municipio, *loco, ubi degunt municipes*, 150, 1.
 muniendum, *struendum*, 126, 6. munierat, 128, 22. munierunt, 40,
 17. muniit itinera, *vias itineri aptando, patefaciendo*, 140, 19.
 munire imperium, *sc. firmare, stabilire*, 132, 19. munirent, 12,
 28. munita, 15, 19. munitas, 80, 22. munitiones, 114, 2. muni-
 tionis, 16, 17. munitiora, 63, 25. munitissimum, 49, 7. munivit,
ibid. 23.
 munus militare fungens, 76, 17.
 muri, 16, 2. *et alibi*. muris, 17, 3. *et alibi*. muros, 9, 4. *et alibi*.
 murum, 13, 1.
 musicam, 1, 4. musicen, 87, 6. musicis, 88, 1.
 mutat consilium, 117, 25. mutationibus, 167, 5. mutavit mores,
 cultum, vestitumque, 26, 2. mutavit genus loricar. *aliud genus*
invenit, et substituit, 66, 18.
 Mutinam, 159, 22. *Mutina urbs est Galliarum Cisalpinarum; nunc vulgo*
 Modena.

Modena. Bellum gestum apud Mutinam, *ibid.* i. e. bellum inter Octavianum Cæs. et M. Antonium de J. Cæsar. testamento. Flor. l. 4. c. 4.
 mutuis, 85, 5.
 Mycalem, sc. montem in Caria, 30, 10.
 mysteria facere, sc. Cereris sacra arcana, 39, 8. *alio nom. initia.*
 Myuntem, *urb. ad Mwandri ostia sitam, omnium piscium ubertate prædivitem, ab Artaxerxe olim Themistocli in obsonium concessam*, 19, 30.

N.

NACTI causam idoneam, 15, 16. nactus imperium majus, 8, 23. nactus est morbum, *in morbum lapsus est*, 170, 20.
 nam, 2, 17. *et alibi sæpius.* namque, 7; 24. *et alibi sæpius.*
 nando, 71, 23.
 narrare, 150, 6.
 nata, 126, 20.
 natalem, 130, 1. natali, 129, 31.
 natantem, 71, 20.
 natas, 29, 11. nati, 19, 21.
 natione, 24, 5. nationes, 138, 7.
 nativum leporem, sc. *puram, et inaffectatam sermonis gratiam*, 155, 24. *quam Petronius vocat, naturalem pulchritudinem, idem in Carm.*
Sermonis puri non tristis gratia videt.
 nato novem annos, 139, 11. natos, 58, 28. natu magno, *de provectiore ætate*, 28, 14. natu majoribus, 66, 5. natu maximus, 82, 7. natum, 92, 5. *et alibi.*
 natura, 37, 2. *et alibi sæpius.* natura, *abli. indole*, 156, 20. naturæ debitum reddere, *mori*, 132, 2. naturali bono, *de felicitate conciliandæ apud omnes gratiæ*, 48, 13. naturalis bonitas, *prudens animi æqualitas, nec casibus auclæ, nec imminuta*, 159, 26. naturam, *consuetudinem*, 8, 12. naturam, *ingenium*, 37, 20.
 natus, 37, 5. *et alibi sæpius.* natus esset, 47, 8. natus est, 11, 7.
 navale prælium facere, 146, 8. navali pugnae interesse, 22, 3. navalibus, 41, 19. navalis belli peritus, 12, 13. nave vehi, 146, 13. in navem ascendit, 18, 10. in naves ea, quæ moveri possunt, imponere, 59, 30. naves petere, 8, 6. naves triremes *genus navium longar. sic dict. propter numerum transtrorum et remor. supra se invicem locatorum, serie tamen fortassis indirectæ*, 13, 2. naves longas, 54, 22. *sic dictæ sunt a forma oblonga; sic fabricatæ, ut exptiditiores æquor scindant.* naves solvissent et vela ventis dedissent, 144, 14. naufragio, *ibid.* 17. naufragium fecisset, *cladem accepisset*, 17, 7. navi egressus est, 42, 11. navibus, 9, 8. navibus onerariis, 60, 24. *quæ, sc. commeatui transvehendo serviebant; et ideo rotundiores erant, et latiore ventre fabricatæ.* navis cœpit fidere, 71, 18. navium, 6, 15. *et alibi.* nautica, 44, 22. •

- Naxum, 18, 12. *Naxus una est ex Cycladibus, Baccho olim sacra; hodie Nicfia, aut Nicosia appellatur.*
 ne, ut non, 5, 19. et alibi. ne, quo minus, *ibid.* 29. et alibi. ne, non, 16, 26. et alibi. ne, an, 68, 10. et alibi.
 nec, 27, 28. et alibi *sæpe*.
 necessaria, 162, 15. necessario, 81, 10. necessario, *adv.* 44, 12. necessariorum, 25, 19. necesse, 18, 31. et alibi. necessitate, *ibid.* 14. necessitudine, 150, 16. necessitudinem, *affinitat.* 57, 19.
 nec ne, 118, 27.
 Nestanebe, 108, 11. Nestanebum, 69, 22. *Hic erat Tachi fil. et Ægypti rex.*
 nefas, 2, 3. et alibi.
 negabat, 120, 8. negare, 31, 25. negarent, 15, 17. negaret, 135, 2. negat, 20, 6. et alibi. negatum, 43, 4. negavit, 29, 18.
 negligendum, 83, 31. negligenter, 43, 9.
 negotium, 46, 10. negotia procurare, 166, 18. negotii, 54, 20. et alibi. sine negotio, *facillime*, 105, 30. negotium, 63, 1.
 neminem, 48, 4. et alibi *sæpius*. nemini, 2, 9. nemo, 2, 20. et alibi *sæpius*.
 Neocles, 11, 5. Neoclis, *ibid.* 1. *Hic fuit pater Themistoclis.*
 Neoptolemus cadit in prælio adyerfus Eumenem, 112, 10. &c. *De eo vid. Plutarch. in Eumene. Diod. l. 18.*
 nepos, 74, 26. neptis, 169, 10.
 Neptuni, 27, 17. *De hoc maris domitore, vid. Virg. Æn. I. 135. ubi ipse Neptun.*
Eurum ad se Zephyrumque vocat, dehinc talia fatur;
Mature fugam, regique hæc dicite vestro
Non illi imperium Pelagi sævumque tridentem,
Sed mihi sorte datum
 neque, 2, 17. et alibi *sæpius*.
 Neroni, Tib. Claud. 169, 12. *Is Diviæ erat fil. Augusti privignus, et postea imperator. De eo vid. Taciti priores Annal. libros.*
 Neronis, C. Claud. 150, 12. *Is magnis cladibus affecit Hasdrubalem Hannibalis fratrem, eumque tandem cum 56000. militibus ad Metaurum, Umbriæ amnem, occidit.*
 nescio, 9, 6. et alibi. nesciret, 62, 24.
 neve, 50, 12.
 neutram, 165, 2. neutri, 81, 27.
 Nicanor Cassandri præfectus insidiatur Piræco Atheniensium, 123, 14. Piræco potitur, *ibid.* 20.
 Nicias, dux Atheniens. 38, 17. Alcibiadi collega datus in bello Peloponnesiaco, *ibid.* *De eo vid. Plutarch. in Nicia.*
 niger, 77, 29.
 nihil, 1, 7. nihilo, 77, 23. nihilominus, 16, 14. nil, 50, 1.
 Nilum, 113, 1. *De hoc fl. Africa notissimo, qui inundationibus fecundat agros, multa occurrunt apud auctores; ejus caput ab antiquis ignotum: oritur tamen, ut quibusdam recentioribus visum est, ex duobus fontibus in Æthiopia superiore, et in regno Abassinorum: in mare Mediterraneum septemfluo ore deolvitur.*

nimia,

- nimis, 98, 6. nimia, *abl.* 115, 31. nimis, 67, 28.
 Nisæum, *fil. Dionysii ex sorore Dionys.* 57, 5.
 nisi, 1, 8. *et alibi sæpe.*
 nitebatur patrociniis, *pendebat a patroc.* 123, 29. nitebatur, *vehementer suadebat*, 7, 6. nitendo, *laborando, ut efficiat*, 166, 10. niterentur, 97, 10.
 nitida jumenta, *pinguia, non strigosa*, 113, 29. quo sensu Horat. Ep. I. iv. 15.
Me pinguem et nitidum bene curata cute vises.
 nobile nomen, *celeberrim.* 10, 16. nobilem propinquitatem, 57, 9. nobiles, 16, 21. *et alibi.* mobili genere natus, 57, 1. nobilibus, 112, 20. nobilis, 2, 6. nobilissimas, 105, 26. nobilitate, 48, 14. nobilitatus est, 66, 3. nobilius, *propter gloriam insignius*, 8, 7.
 nobis, 168, 25. nobiscum, 105, 28.
 nocendi, 134, 8. nocere, 39, 18.
 nocte, 38, 19. *et alibi.* noctem, 18, 17. noctes, 79, 8. noctibus, 142, 19. noctu, 14, 7. *et alibi.* nocturno, 9, 7.
 nocuissent, 105, 9.
 nolebat, 26, 8. noli, 155, 29. nolite, 51, 1. nolle, 44, 8. nollet, 19, 4. nolo, 122, 17. noluerat, 159, 17. noluerunt, 71, 23. nolui, 171, 10. noluius, 131, 3. noluisse, 43, 12. noluissem, 90, 14. noluisset, 92, 26. noluisset, 157, 31. noluit, 16, 11. *et alibi.*
 nomen, *fama*, 10, 16.
 Nomentanum prædium, *Attici prædium Nomenti*, 165, 29. *Nomentum vero Latinorum urbs est mediterraneæ; unde Nomentana via, nunc vulgo Lamentana.*
 nomina, 24, 19. *et alibi.* nominatim præcepit, *expresso nomine*, 3, 15. nominantur, 5, 2. nominatur, 96, 12. nominavit, 152, 12. nomine, 101, 7. *et alibi sæpius.* nomini Romano, *pro populo*, 143, 12. nominibus, 152, 12. nominis, 115, 14.
 non, 1, 1. *et alibi sæpius.*
 nonaginta, 167, 15.
 nondum, 79, 25. *et alibi.*
 nonnihil, 148, 30.
 nonnulla, 48, 18. *et alibi.* nonnullæ, 30, 17. nonnullam, 107, 16. nonnullas, 8, 30. nonnulli, 28, 20. *et alibi sæpius.* nonnullis, 160, 26. nonnullorum, 118, 9. nonnullos, 25, 6.
 nonnunquam, 127, 11.
 Nora, *Castellum Phrygiæ, ut visum est Nepoti*, 113, 16. *At Noram in Cappadociæ et Lycaoniæ finibus esse scribit Plutarch. At vero juxta Taurum montem locat Strabo, lib. 12. et sua ætate Nero-ssam appellari dicit.*
 nos, 1, 11. *et alibi sæpius.* nosmetipsi, 105, 29.
 nosse, 54, 19.
 nostra, 91, 23. nostram, 19, 31. *et alibi.* nostris, 44, 24. *et alibi.* nostris, 2, 3. *et alibi.* nostrorum, 44, 23.
 notæ, 31, 5. notat, 85, 16. notans, 168, 8. notata, *ibid.* 2. notavit, 152, 13. notior, 122, 3. notitiæ clarior. viror. i. e. cognitionis rer. ab iis gestar. 168, 14. notitiam, 64, 5. notus, 96, 2.
 nova, 66, 10, *et alibi.* nova arte, *de consilio; siue stratagemate nov*

- minus solerti, quam necessario*, 7, 23. *nova re commoti, infelicia, insperata*, 81, 20. *novas res in edictum addidit*, 151, 17.
- novem*, 74, 21. *et alibi*.
- noverant*, 107, 19.
- novi*, 116, 10. *novis*, 128, 16. *novis delectibus maktos contraxit, de militib. recenter lectis*, 142, 25. *novissimo tempore, extremo*, 110, 5. *novitatem ornatus, insolentiam*, 78, 8. *novum*, 69, 10.
- nox*, 98, 20.
- noxilis*, 64, 20.
- nubilis virgo, matura viro*, 89, 13.
- nudatum vagina telum, stridum*, 85, 28.
- nulla*, 2, 5. *et alibi*. *nulla, abl.* 107, 11. *et alibi*. *nullæ*, 67, 2. *et alibi*. *nullam in eare suam partem fore, nequaquam se gloriæ participem futurum*, 44, 17. *nullas*, 77, 16. *nulli*, 31, 30. *nullis*, 13, 28. *et alibi*. *nullius*, 25, 23. *et alibi*. *nullo*, 62, 31. *et alibi*. *nullos*, 165, 26. *nullum*, 22, 30. *et alibi*. *nullus*, 129, 3. *et alibi*.
- num*, 148, 13.
- numen decor. sc. auspicium, cura*, 102, 28.
- numerarent*, 89, 19. *numeratam*, 72, 15. *numero*, 5, 15. *et alibi sæpius*. *numerus*, 8, 4. *et alibi*. *numerus*, 3, 9.
- Numidæ, pop. Numidiæ*, 142, 22. *Numidia regio est Africæ, ob Masinissam Romanis hostem acerrimum, qui ibi olim regnavit, celeberrima*.
- numine*, 129, 26.
- nummis*, 31, 22.
- nunc*, 8, 14. *et alibi sæpius*.
- nunquam*, 17, 12.
- nuntiaret*, 7, 1. *et alibi*. *nuntiatum*, 54, 26. *et alibi*. *nuntientur*, 80, 10. *nuntii*, 5, 17. *nuntio*, 19, 7. *et alibi*. *nuntios*, 114, 10. *nuntium*, 79, 24.
- nuperat*, 154, 1. *nupta erat*, 126, 20. *et alibi*. *nuptiarum*, 163, 7. *nuptias*, 156, 28. *nuptiis*, 163, 7. *nuptum des ei filiam*, 25, 14. *nupturam*, 29, 20.
- nusquam*, 66, 7.
- nutu ipsius gerebantur omnia, i. e. arbitrio*, 34, 7.

O.

- O**, 124, 30.
- ob*, 8, 13. *et alibi*.
- obducta nocte, sc. obscura, minime serena*, 141, 22.
- obediatur iis rex. sc. horum consilio potissimum utatur*, 80, 12. *obedirent legi*, 93, 27.
- obesse*, 39, 5.
- obeundo legationes*, 58, 2.
- objecit se ei, de eo, qui sese hosti opposuit*, 141, 19. *objectu repentino viso, re subita oculis objecta. ibid.* 25. *objiceret huic, quod &c. hunc exprobraret*, 91, 13.
- obiisset diem supremum*, 130, 20. *obiit*, 9, 26. *obiit diem*, 65, 2. *idem quod diem obiit supremum, quod sæpius in Nepote occurrit.*
- obitum*, 75, 15. *et alibi*.

oblitum

- oblitam esse, 85, 27. oblivionis lex, 50, 18. oblivisceretur injuriarum, 114, 17. oblivisci, 162, 25.
- obnixo genu scuto, i. e. obnixo in scutum, 69, 8.
- obortis tenebris, 117, 23.
- obrubatur vino epulisque, nullum tempus sobrietati relictum, 60, 8.
- obruit gladios, sc. abscondit in terra infodiens, 85, 16. Eod. sensu, Cic. in Cat. maj. thesauros obruere. obrutus vitiis, obscuratus, 24, 3. non multum abfimili sensu Stat. Thebaid.
- quantum virides Venus addita nymphas
- Obruit—.
- obscuriora, minus nota, 76, 5.
- obsecrare, 59, 8. obsecraret, 171, 20.
- obsequendi studiis suis, 154, 8. obsequio, comitate, indulgentia, 62, 4.
- obseratis, 64, 7.
- observantia, benignum obsequium, quo aliis officia prestamus, 158, 3.
- obsidebantur ab hostibus, 92, 29.
- obsidem, 16, 23.
- obsidendam, 128, 23. obsideretur, 148, 14. obsideri, 96, 20. et alibi.
- obsides, 143, 6.
- obsignatur, 35, 26.
- obstiteret, cursum impedire, 104, 26.
- obsoleti honores, non gloriosi, sprete, 8, 14. obsoleto vestitu, trito, fordido, 107, 26.
- obsonii, 108, 4.
- obstinatione, 171, 23.
- obstitisset consiliis, 63, 30. obstitit ne conficeretur, impedivit, 5, 29.
- obstruxerunt valvas, 28, 11.
- obtemperare patriæ legibus, 126, 17.
- obtebantur laudem virtutis, premebant, vilem reddiderunt, et quasi conculebant, 127, 7.
- obtestationibus, 137, 4.
- obtigit ille Quæstor Scipioni, 150, 14. Ita sæpe Romani auctores de magistratibus forte datis.
- obtinebat magistratum, habebat, administrabat, 98, 15. obtinere, 128, 5. obtinere locum legati, 157, 29. obtineret imperium, 4, 21. obtinuerat dominationem, 10, 6. obtinisset eundem locum, idem officium gessisset, 120, 17. obtinuit provinciam, 150, 19.
- obtrectarunt inter se, mutua æmulatio, et contumeliosa detractio notatur. 21, 3. obtrectatio virtutis, invidia et detractio, 118, 9. obtrectatio multorum devicit unius virtutem, 138, 11. obtrectatorem, calumniatorem, 90, 30.
- obtulisset, 97, 9.
- obviam ire hostibus, 7, 5. obvii itineri adversarior. 117, 14. obvius, 124, 28.
- occasus detur, 44, 23. occasione, 134, 8. occasionem datam dimittere, 5, 20.
- occasum, mortem, 120, 27.
- occiderunt,

- occiderunt, 98, 27. occidit, 141, 5. *et alibi.* occidunt, 64, 24. occisis, 94, 24. occiso, 136, 18. *et alibi.* occisus, 35, 4. oculi, *celari*, 45, 2. occultasset, 34, 16. occupandæ, 98, 26. occupantem, 141, 7. occuparent, 13, 11. occuparet, 114, 13. occupassent, 106, 17. occupasset, 126, 14. occupat, 80, 20. occupationes suas infinitas, *de eo, quem varia et maxima distrahunt negotia*, 169, 21. occupatos, 148, 15. occupaturos, 103, 22. occupatus in eo, ut &c. 44, 1. occupatus in apparando, 142, 27. occupavit arcem, 96, 13. occurram, *medebor*, 96, 8. octo, 82, 29. *et alibi.* octogesium, 122, 19. octogiata, 107, 21. oculis fructum capere, 118, 29. oculorum lumina amisit. *oculos*, 129, 11. oculos omnium ad se converteret, 39, 1. odio, 60, 1. *et alibi.* odiosa, 38, 11. odisse, 160, 27. odium, 33, 14. Œdipum, 92, 5. *Quid admiserit hic infelix princeps, ex ipsius verbis in Seneca discas,*

———occidi patrem,
Et matrem amavi; proh! loqui Hymenæum pudet.
V. etiam Soph. Œdip. Tyran.

offenderat, *absolute, de offensa*, 123, 3. offenderat imparatos, *deprehenderet*, 102, 13. offenderet alterutram partem, *alterutri displiceret*, 154, 5. offendit, 158, 11. offensa in eum militum voluntate, *infecta, infesta*, 62, 20. offensione, odio, 9, 14. offensionem populi, *eod. sensu*, 62, 30. offensum fortuna, *obviam factum, forte repertum*, 31, 25. *Quamquam Lambin. accipiendum esse censet de eo, cui fortuna iniqua succenset, h. e. de eo, qui rebus adversis laborat.* offerrent se periculo, *objicerent se, sive rem periculosam auderent*, 97, 20. officia præstabat, *cives sublevando, et magistratui obtemperando*, 4, 19. officia amicis urbana præstitit, *sc. solennia negotia in urbe præstari solita, et si qua res major inciderit, nunquam amicis, in periculis defuit*, 156, 8. officii, beneficii, 161, 18. officinis armorum, *ubi, sc. armantur, et exercentur milites*, 103, 10. officio, 53, 22. in officio manere, *de obsequio imperantibus debito*, 114, 26. officio, *benevolentia, humanitati*, 158, 4. officium Fulviæ præstitit, *sc. in judicio*, 160, 13. ad officium redire coegit, *ad obsequium et obedientiam*, 30, 19. ad officium reduceret, 77, 14. officium, *munus*, 109, 22. officium, *de pecunia mutuo data*, 151, 26. oleaginis, 50, 26. olim, 8, 15. Olympiæ, 2, 8. Olympia urbs erat Eliidis, *quinquennali ludorum celebritate clara, ad Alphæum fl. sita; nunc vulgo Pisa. Ludi Olympiaci in honorem Jovis instituti sunt A. M. 3174. eosque Hercules instituisse dicitur: Pindar. Od. 2. Olymp.* Olympias, 114, 9. mater Alexandri, Neoptolemi Moloessorum regis filia,

- flia, quæ Myrtale appellata est, priusquam tam Philippus Macedo uxorem duxerit. Justin. l. 9. c. 7.*
- Olympiodoro, 88, 3. *Hic artis erat musicæ peritissim. et Epaminondam docuit cantare tibiis. ibid.*
- Olynthios, pop. Olynthi, 72, 6. Olynthum, 96, 11. *Olynthus urbs est Thraciæ, olim Atticæ ditionis; sita est inter Athon montem, et Pallenen urbem, ut tradit Suidas.*
- omittam, *præteream*, 138, 18.
- omne, 19, 17. *et alibi.* omnem, 93, 25. *et alibi.* omnes, 6, 23. *et alibi.* omni, 9, 2. *et alibi.* omnia, 1, 10. *et alibi.* omnibus. *ibid.* 9. *et alibi.* omnino, 97, 19. *et alibi.* omnis, 22, 28. omnium, 3, 3. *et alibi.*
- onerarium, 12, 20. onerarius, 60, 24.
- Onomarcho, penes quem summa imperii erat custodiæ, 119, 5. *Sic vocabatur plerumque custodiæ præfectus apud Persas.*
- onusti præda, 41, 28.
- ope deor. 34, 21. opem petere, 93, 1. opem ferret, 114, 22.
- opera, *auxilium*, 31, 30. operaque ejus, magni fuit in eo bello quod in eo præstitit bello magni æstimatum est, 52, 2. opera, 33, 13. opera forensi plures suos reddidit, plurimos, quos in judicio defenderat, sibi conciliavit, 38, 31. opera ducis, milites sc. exercendo, ordines circumeundo, aciesque disponendo, 67, 6. opera sua factum contenderent, i. e. sua culpa, 93, 26. operæ tantam darèt rei familiari, 156, 4. operam dedit, ut &c. 16, 11.
- operibus urbem clausit, vallo cinxit, 9, 2.
- operit, 145, 8.
- opes tantas prostravit, tam ingentes copias prostrigavit, 8, 8. opes, *potentiam*, 41, 4. *et alibi.* opes, *vires bellicas*, 46, 6. *et alibi.*
- opibus elatam insulam, 8, 31. regiis opibus præfuturum, regiis copiis, 54, 30. opibus, *divitiis*, 154, 16.
- opinio, *suspicio*, 26, 21. *et alibi.* opinio, *judicium*, 120, 23. pro opinione, ut existimabatur, 49, 19. opinionem, *famam*, 43, 13. præter opinionem res ceciderat, 4, 29. in opinionem venit, 9, 9. opinor, 156, 14.
- opis indigere, 31, 23.
- oportere, 15, 17. *et alibi.*
- opperiebatur, *expectabat*, 61, 3. opperitur, *moratur*, 117, 29.
- oppida, 5, 13. *et alibi.* oppidanis, 9, 8. oppidi, 63, 25. oppido, 6, 26. *et alibi.* oppidum, 13, 7. *et alibi.*
- opportunissimo, 14, 17.
- oppositam, 17, 6. oppositus, 73, 20. opposuerat, 111, 13.
- oppressam, 48, 8. oppressas, *ibid.* 23. oppressit insidiatores, 142, 24. oppressio, *visio*, *dignitate deturbato*, 5, 14. oppressurum, *subacturum*, 14, 13. *et alibi.* opprimenda, 20, 8. opprimendam, 17, 22. opprimendi, 44, 24. *et alibi.* opprimendos, 97, 13. opprimendum, *subvertendum*, 80, 2. oppriment, 105, 30. opprimere hostes, 14, 24. opprimere invidiam acerbitate, *vi extinguere*, 62, 4. opprimeret libertatem populi, 38, 27. opprimi, 83, 26.
- opprobria, 92, 8. opprobrio, 54, 8.

oppug-

- oppugnabant Chium, 71, 8. oppugnanda, 72, 7. oppugnando, 9, 19. oppugnare urbem, 49, 24. oppugnarent, 94, 10. oppugnet, 105, 23. *et alibi*. oppugnarunt, 135, 18. oppugnatioribus, 9, 8. oppugnatum, 60, 27. *et alibi*. oppugnavit, 99, 7.
- opsonium, 19, 30.
- optima, 77, 30. *et alibi*. optimas, 57, 12.
- optimates, 61, 26. optimatibus, 160, 26. optimatum fautor, 41, 10. optimatum causam agebat, *de factione aristocratica*, 123, 27.
- optime, 27, 28. optimi, 164, 19. optimis, 163, 27. optimo, 139, 12.
- opulentia, 30, 23. opulentissimo, 104, 19. opulentium, *pro opulentorum*, 70, 28. Opulens *pro opulentus usurpatur ab Ausonio*, *Non opulens nec egens, parcus sine fordibus egi.*
sic violentus pro violentus ab Horatio Od. III. xxx. 10. reperitur etiam in Sal. civitas opulens.
- opum, *virium*, 60, 21. opum alienar. indigentem, *potentia, patrocinii alien. indig.* 133, 10.
- opus, *quod indigentiam notat*, 7, 1. *et alibi saepius*. opus facerent, *sc. muros extruerent et munirent*, 16, 3.
- ora, 41, 24.
- oracula, 34, 23. oraculi, 3, 17.
- orare, 27, 27. oraret, 171, 19.
- oratio, 35, 6. oratione, 8, 31. *et alibi saepius*. orationes, 152, 1. orationis, 37, 11. orator, 151, 27.
- oravit, 130, 6.
- orbis terrarum, 90, 3. *et alibi*.
- Orchomeniis, *pop. Orchomeni*, 35, 4. *Orchomenus sive Orchomenum oppidum est Boeotiae ad fl. ejusdem nominis situm: nunc etiam Orcomeno dicitur.*
- ordiamur, 47, 26. ordiendum, 11, 5.
- ordinatae, *dispositae*, 67, 6. ordine, 84, 9. *et alibi*. ordinem, 101, 22.
- ore, 129, 20.
- Orestem, 92, 4. *Agamemnonis et Clytemnestrae fil. qui patris mortem ulturus matrem interfecit; ob eam causam furis agitatus, ad aram Dianae Tauricae scelus expiavit. Vid. Eurip. Orest. De Oreste Virg. Aen. IV. 471.*
Aut Agamemnonius scenis agitatus Orestes,
Armata facibus matrem et serpentibus atris
Cum fugit, ultricesque sedent in limine Dirae.
- origine, 153, 1. originem, 168, 3. Origines Catonis, 152, 6. *Hae laudat Cic. in Bruto.*
- oriens, 4, 3. oriretur, 74, 2.
- oris, 37, 11.
- ornamento, 58, 9. ornamentum, *sc. dignitatem, honorem*, 158, 12. ornarentur, 103, 13. ornatissimum exercitum, *instrumentis bellicis optime instructum*, *ibid.* 18. ornata, *exstructa*, 30, 25. ornatum, *subst.* 120, 27. ornatus, 107, 27. ornatus, *part.* 90, 30. ornatus elephantus, *instructus ad pugnam*, 140, 20. ornavit, 78, 1. *et alibi*. ornavit divitiis Atheniens. *locupletav.* 12, 12.

oro,

oro, 155, 29.

orta, 152, 5. orta diffensione, 61, 23. ortus, 150, 1.

osculans, 171, 19.

ossa, 20, 9. et alibi.

ostendens, 59, 25. et alibi. ostenderit, 42, 22. ostendimus, 99,

13. ostendisset, 148, 15. ostendit, 53, 29.

ostentationem, 167, 26.

Ostracismus, 30, 30. *Ostracismus erat apud Athenienses relegationis genus, quo sc. dum cives pœnam alicui irrogandam vel propter divitias vel potentiam existimabant, in vas quoddam testulas suffragior. loco mittebant, in quibus quisque nomen illius scripsit, quem cedere urbe voluit: ut aliquis vero exilio multaretur, necesse fuit ut calculi plusquam 6000. illius nomen gererent; tali suffragior. numero damnatus quisque, 10. annor. exil. tulit. Causa hujus instituti, nequis ob nimiam potentiam, libertate oppressa, tyrannidem occuparet. Sigon. lib. 2. de Reb. Athen. cap. 4.*

otii, 91, 8. otium, 97, 8. et alibi.

P.

PABULUM, 116, 25.

pacem, 31, 10. et alibi sæpius. Paci, 73, 8.

paſſione induciar. sc. jurejurando sancita, 102, 20. paſſionibus talibus pacem facere, conditionibus, legibus, 61, 11. paſſio, 4, 24.

Padum, 142, 12. et alibi. *Padus ingens est Italiae fl. oritur ex Alpibus, seseque multiplici ore in sinum Venetum exonerat; hic Phaeton demersus erat. A poetis dicitur Eridanus, ab Ovid. poppifer, a Claud. olorifer, a Virgil. Georg. I. 482. Fluviorum rex: hodie vocatur Po.*

palam, 64, 25.

palæstra, sc. ludis palæstricis, 91, 12. palæstræ dare operam, 88, 15. *In palæstra exercebatur olim Græca juvenus vario certaminum genere, quorum præcipua refert Virg. Æn. V. 67.*

Quique pedum cursu valet, et qui viribus audax,

Aut jaculo incedit melior, levibusque sagittis,

Su crudo fudit pugnam committere caſſu.

Pamphylio mari, 144, 26. quod et Phaselicum mare dicitur, in confinio Lyciæ et Pamphyliae, Asiæ minoris regionum.

Pandates Artaxerxis Theſaurar. amicus Datami, 80, 3.

panem, 19, 27.

Paphlagoniæ, 77, 6. Paphlagoniam, 80, 20. *Paphlagonia regio est Asiæ minor. confinis Cappadociæ, ad Septentrionale littus versa; nunc Bolli dicta a recentioribus. Paphlagonis, pro Thyo, nom. comm. pro proprio, 77, 11. Paphlagonum, pop. Paphlagoniæ, 82, 30.*

par, æqualis, 39, 3. par, æquum, honestum, 136, 11. et alibi. pari prælio dicedere, æquis manibus, 13, 20. parabant, moliebantur, 160, 4. parabis bellum, bellare institues, 139, 26. parare, 45, 21. parare copias, comparare, 80, 26. parare, acquirere, 164,

29.

29. pararet iter, 46, 9. pararet exercitus, 114, 24. parari, 85, 9. parat, 84, 25. parati, *ibid.* 12. paratis, 116, 9. *et alibi.* paratus, 116, 28.
- Parætacis, sc. *Mediæ region.* 115, 20.
- parcat, *omittat, negligat*, 25, 22. parcere, 49, 29. parcerent, 16, 4. *et alibi.*
- parebat, 71, 30. paremus omnes naturæ, *eius ductum sequimur*, 167, 23. parens, 55, 28. parens, *pater*, 61, 22. parente, 38, 8. *et alibi.* parentibus, 11, 8.
- parere, *obtemperare*, 39, 27. parerent, 114, 27.
- pareret suspicionem, *præberet, injiceret*, 85, 23.
- parem, *æqualem*, 116, 9. pares, *cod. sensu*, 11, 4. pari, 5, 1. *et alibi.* paria, 116, 4.
- Parii, *Parum incolentes*, 9, 11. *vid. Parum.* Pario, *ibid.* 28.
- paritur, 98, 9.
- parma, *scutum brevius, et fere rotundum, pelia tamen majus*, 66, 14.
- pars, 13, 22.
- parfimonia, 47, 16.
- partam, 33, 3.
- parte, 19. *et alibi.* partem, 31, 13. *et alibi.* partem suam in ca re fore nullam, *nihil sibi tribuetur*, 44, 18. in neutram partem conspici possit, *de suppellectile modica non multa, adeo ut nec minima, nec nimia videri, aut notari possit*, 165, 2. *Ovid. Trist. II. de domo sua pari modo loquitur.*
Et neque divitiis, nec paupertate notanda est,
Unde fit in neutrum conspiciendus eques.
- partes has excipit, i. e. *negotium hoc suscipit*, 63, 6. parti, 111, 12. parti, *factioni*, 159, 17. partibus, *cod. sensu*, 154, 7. partis, 61, 7. partium, 157, 10. particeps, 110, 8. *et alibi.* participem consilior. *ibid.* 2.
- partiando, 58, 27.
- partim, 2, 10. *et alibi sæpius.*
- parva munera dlutina, 51, 5. parva manu, *exiguis copiis*, 79, 6. parvam, *ibid.* 22. parvi, *nullius pretii*, 118, 20.
- paruisse utilitati communi, *consuluisse*, 40, 15. paruisset institutis patriæ, 104, 21. paruit, 93, 12.
- Parum, 8, 31. *Paros una est e Cycladibus ob candidi marmoris fodinam celeberrima.*
- parum, 67, 28. *et alibi sæpius.*
- parvo, 15, 6. parvulam, 17, 31.
- passa, 149, 5. passii sunt, 118, 18. passuram, *permissuram*, 29, 18. passus, 154, 22. *et alibi.*
- passuum, 6, 27. *His veteres metiebantur milliaria: 1000 passus, apud Romanos, unum lapidem, sive milliare conficiebant.*
- patefecit cogitata, 26, 1.
- pater, 139, 10. *et alibi sæpius.*
- paterfamilias, 164, 5. paterna, 76, 22. paternam, 122, 14.
- paterent, 157, 15. pateret ad eum aditus, 10, 14. paterentur, 13, 12. *et alibi.* pateretur, 114, 21. pati, *ferre*, 166, 3. patiaris, 19, 14. patiebantur, 109, 12. patiebatur, 154, 24. patiens,

- 37, 13. *et alibi*. patientem, 92, 22. patientia, *duritie*, 47, 15.
 pater, 153, 4. *et alibi sæpius*. patrem, 18, 31. patres, *senatores*,
 147, 25. patri, 59, 1. *et alibi*. patrimonium, 163, 22. patrios,
 17, 2. patris, 73, 14. *et alibi sæpe*.
 patria, 21, 13. *et alibi sæpe*. patriæ, 43, 28. *et alibi sæpius*. pa-
 triam, 17, 13. *et alibi sæpiſſ*.
 patrociniis, 123, 29.
 Patroclo, 77, 8. *Hic, Achilles, cui carissimus erat, indutus armis, ab
 Heclore occisus, infeliciter cecidit. Vid. Homer. Il. II. 820.*
 patruo, 101, 20.
 pauci, 11, 4. *et alibi sæpius*. paucis, 5, 27. *et alibi sæpiſſime*. pau-
 citate, 97, 21.
 paulo, 41, 17. paululum, 134, 21.
 pauper, 87, 20. pauperes, 31, 31. paupertate, 23, 1. paupertas-
 tem, 89, 14.
 pausa, *finis*, 188, 6. *Eo vocabulo antiquiores usi sunt; Lucret. IV.
 1109.*
Parva fit ardoris violenti pausa parumper.
*et Plaut. in Pœn. Quando id, quod sat erat, satis habere noluit, ego
 pausam feci: et in Persa, Jamjam Pœgnium da pausam.*
 PAUSANIAS Lacedæmon. varius in omni vitæ genere, 24, 22.
 Mardonium fudit, *ibid.* 5. &c. hinc elatius se gerit, *ibid.* 11.
 parta alia victoria ejus superbia augetur, 25, 3. &c. amicitiam
 et affinitatem Xerxis ambit, *ibid.* 10. &c. ideo multatur, *ibid.*
 28. vincula rursus meretur, sed effugit, 26, 1. &c. *ibid.* 20.
 suo indicio deprehenditur, 27, 22. &c. in Chalcidæco interit,
 28, 9. &c. *Pausania res amplius memorarunt Plutarch. in Aristi-
 de, et alibi. Thucyd. 1. Herodot. lib. 9. Diod. 11. Ælian. V. H.
 4, 7. Polyæn. 8. Xenoph. Hist. Gr. 2. Justin. 2, 15. 5, 10. 6, 4.
 Val. Max. 2, 6. Suidas &c.*
 Pausanias, 132, 9. *Hic erat juvenis inter Macedones nobilitate cla-
 rus; ob neglectam a Philippo vindictam, quam ab ipso petebat de
 injuria sibi turpiter illata, eundem interfecit. Vid. supplementa
 Curt.*
 pax paritur bello, 91, 9.
 peccantes ad officium redire cogere, 105, 25.
 pecunia, 62, 13. *et alibi*. pecunia publica, *de redditibus*, 12, 5.
 pecunia periculum depellere, 26, 15. pecuniæ usus non mag-
 nitudine, sed ratione metiendus, 166, 1. pecuniam numeratam
 accipere, 72, 15. pecuniam, *alibi sæpius reperitur*. pecunias fa-
 cere ex metallis, 29, 14. pecuniosus, *ibid.* 13.
 pede claudus altero, 107, 16. pedibus terram attingere, 113, 24.
 pedibus non valeret, *de eo cujus pedes senectus infirmos reddidit*,
 124, 17. pedestrem exercitum, 61, 28. pedestres, 102, 8. pedis-
 sequi, 31, 22. pedissequus, 164, 20. peditatu, 112, 6. pedites,
 66, 15. peditum, 6, 17.
 Peduceum Sextum, *Attici amicam familiariss.* 171, 3.
 pejus, 52, 11.
 pelleretur patria, *sc. in exil. mitteretur*, 21, 13.
 pellexisset, *sc. in suas partes*, 110, 23.

pellis.

pellis, 107, 24.

pellit hostes, *fugat*, 81, 29.

PELOPIDAS Theban. factiosorum ope patria pellitur, 97, 5. adolescentibus undecim stipatus, insolito habitu Thebas redit, *ibid.* 27. &c. magistratus vinolentos occidit, 98. 20. libertatem reddidit, *ibid.* 21. &c. Cadmeam restituit Thebanis, *ibid.* 26. Epaminondæ soli secundus, 99, 11. adversa conflictatus fortuna, *ibid.* 12. cadit in prælio, *ibid.* 30. mortuus coronatur, et statua donatur, 100, 4. *De Pelopida, vid. Plutarch. in Pelopida: Xenoph. Hist. Gr. l. 5. Diod. 15. Polyæn. Stratag. 2. Front. l. 3. c. 8. et l. 4. c. 7. Ælian. Var. Hist. 12. 9. Polyb. 6. et 8. et Pausan. in Bæoticiis.*

Peloponnesiacum bellum casu a Lyfandro confectum, 33, 5. Peloponneso, 60, 2. Peloponnesum: 15, 18. *Peloponnesus est ampla Græciæ peninsula, sic dict. a Pelope rege: hodie Morea dicitur, et Turcar. dominationi subest.*

peltam, 66, 14. *Pelta scutum est brevissimum, et fere quadratum: Pelte Amazonicæ hederæ folio similes erant; Thraciæ quadrangulæ, teste Suida. peltastæ, ibid. 15.*

penates, 17, 2.

penderetur, *solveretur, de pecunia*, 143, 23. *Pendebant veteres nummos, quos hodie nos et numeramus et pendimus: inde tot. vocabula ponderum in re nummaria antiqui usurparunt.*

pene, 44, 28. *et alibi.*

penes, 16, 18.

penetrasset, *sc. portum intrasset non sine difficultate et periculo*, 71, 15.

penitus in Thraciam se abdidit, *in interiora Thraciæ, tanquam in locum securum, se contulit*, 44, 31.

pepererat, 49, 2. pepercit, 132, 20.

pepererat, *comparaverat*, 43, 27, peperisset sibi tyrannid. *adeptus fuisset*, 132, 21.

pepulerat, *fugarat*, 140, 24. pepulerunt, *ejecerunt*, 98, 25. *pepuli, eod. sensu, quo pepulerat*, 104, 3.

per, 41, 7. *et alibi.*

peractis rebus, 136, 4. peracto senatu, *fnito, et dimisso*, 151, 13.

peradolefcentulus, 109, 14.

peræque, 165, 8.

peragraverat, 115, 26.

percepta, 167, 25. *et alibi.*

perculit imperium, *collabefecit, pervertit*, 60, 29. percussos fortuna mala, 162, 12. percussus plaga, *de eo, qui absens capitis damnatur*, 113, 5. percussa, 71, 18. *et alibi. percussa, collabefacta*, 97, 21. percussum, *vulneratum*, 94, 25.

perdant omnia, *pervertant*, 116, 1. perderet, 113, 19.

Perdiccæ, 68, 1. *Hic erat Amyntæ. et Eurydices fil. et Philippi frater.*

Perdiccas, unus ex Alexandri ducibus, cui Alexander moriens anulum suum dederat, regnumque Macedonum commendarat, 110, 21. adjutus est ab Eumene, *ibid.* &c. cæteri Alex. duces ad eum.

oppri-

- opprimendum concurrunt, 111, 7. apud fl. Nilum interficitur a Seleuco et Antigono, 113, 1.
- perdita luxuria, *extrema, quam summum dedecus comitatur*, 61, 22.
- perducebantur ad societatem periculi, 60, 22. perducere, sc. *in societatem*, 111, 2. perductum in praelium, 141, 30. perductus, *persuusus*, 137, 4. perduxit, 58, 17. eo rem perduxit, 61, 10. perduxit ad suam voluntatem, 89, 27. perduxit ad dignitatem, *provexit*, 122, 17.
- peregit propositum, 171, 27.
- peregrinatio, 154, 11.
- pereundum, 18, 14.
- perexiguos, 117, 17.
- perfecisset conata, 63, 20. perfecit, *effecit*, 92, 19.
- perferre Spartam, *deferre*, 108, 16. perferret laborem animi, 37, 17.
- perficienda, 25, 23.
- perfidia, 34, 8. *et alibi*. perfidiam, 35, 28.
- perfuga, 81, 12. perfugas, *ibid.* 21. perfugit, 60, 16.
- perfunctus, 148, 22.
- Pergamenæ naves, 147, 7. Pergamenorum arma consilio superavit Hannibal, *ibid.* 16. Pergamenus rex Eumenes Romanis amicissim. 145, 26. *Pergamus autem, seu Pergamum, urbs est insignis Mysiæ, in Asia min. non procul a Cayco amne, ex qua urbe Galenus medicorum peritissimus ortus erat: hodie Pergamo.*
- Periclis, 37, 21. *Hic erat vir inter Atheniens. clarissim. plurimumque auctoritate pollens: adeo ut per 40 annos remp. gubernaverit. Vid. Plutarch. in Pericle.*
- pericula, 130, 9. *et alibi*. periculi, 60, 22. *et alibi*. periculis, 52, 22. *et alibi*. periculo, 5, 25. *et alibi*. periculo, *cippo*, 94, 3. *Vid. var. lect. in Epaminonda.* periculum erat, ne &c. 13, 21. periculum, *alibi sæpius*.
- periisse, 55, 31. periit, 71, 7. *et alibi*.
- perillustre, 163, 14.
- perinde ac si &c. 42, 23. *et alibi*.
- Perinthum, 43, 20. *Perinthus urbs Thraciæ est ad Propontidem; quæ et Heraclea dicitur: hodie etiam Heraclia, seu Araclia appellatur.*
- perire, 114, 29.
- peritissimo, 67, 7. peritissimos, 12, 12. perito, 83, 15. peritus, 72, 4.
- perituros, 14, 4. periturum, 93, 16.
- perjurio, 102, 25. *et alibi*.
- perlata, 12, 24. *et alibi*. perlatum, 35, 18.
- permiserit, 54, 16. permisit, 93, 25. permiserunt, *reliquerunt*, 134, 16.
- permoti, 6, 28. permotus, 114, 28.
- perniciæ, 94, 21. *et alibi*. perniciæ, 49, 13. *et alibi*. perniciem, 80, 10. *et alibi*. perniciosissimum, 106, 13.
- pernoctasse, 38, 7.
- perorandi, *causam dicendi*, 124, 23. perorasset, 92, 8.

per-

perpaucorum, 96, 13.

Perpenna, 150, 6. *Is Græcus et peregrinus fuit, et tamen consul factus est Romæ antequam civitatem adeptus esset, quod legibus erat prohibitum. Val. Max. l. 3. c. 4.*

perpetuus est, 89, 7. perpeteris, 124, 30. perpêti, 26, 6.

perpetua, 5, 10. perpetua, 10, 11. perpetua oratione, *continua, et oppon. brevitati respondendi, et apophthegmatibus*, 90, 29. perpetuam, 10, 6. perpetuo, 40, 28. perpetuo, *adv.* 4, 21.

Perfæ fusi, 8, 5. venatibus et luxuriæ dediti, 47, 20, 21. Persarum dominatio, 5, 24.

persecutus est, *sc. narratione, sermone, explicatione*, 152, 9. *Sic Cic. Offic. ii. commodissime eas res persecutus est Xenophon.* persecuti sumus, *eod. sensu*, 152, 17. persequemur, *eod. sensu*, 168, 27. ad persequendum segnes, 49, 14. persequens bello Alexandr. 99, 20. persequeretur, 8, 28. persequitur fugientes, 81, 29.

perseveraret, 14, 26. perseveravit, 77, 23.

Persæ, 70, 13. *Persia regio est amplissima Asiæ, Orientalis olim imperii sedes, nunc subest dominio peculiaris regis Sophi di&di; vocatur hodie Tarsi et Tarsistan.* de Persicis rebus scripsit Dinon historicus, 56, 2. Persicum bellum, 12, 14. Perside, 19, 20. Persidem, 115, 4. *Hæc est imperii Persar. peculiaris regio, cujus caput Persopolis: Græci enim distinguunt inter Περσικά; πόλεις, et πόλις Περσίδος; hæc sunt Persidis urbes, illæ Persicæ dominationis.*

persona, *significanter pro viro, cui publicæ administrationes innituntur*, 99, 10. altera persona, secunda tamen, *unus ex duobus magistratib. non primus, primo proximus, non par*, *ibid.* a persona principi abesse, 87, 7. personis viror. summor. 1, 3.

persuadere, 140, 31. *et alibi.* persuaderet, 111, 30. persuaserat, 144, 9. persuaserit, 59, 17. persuasit, 12, 7. *et alibi.* persuasum, 42, 3.

pertæsum, 166, 13.

perterritæ, 63, 12. perterriti, 13, 30. perterruerunt, 8, 5.

pertimescerent omnes de salute, 92, 28. pertimuerunt, *ne &c.* 40, 25.

pertinaciæ, 135, 9.

pertineat, 87, 12. pertinebant, 27, 9. *et alibi.* pertinere, 39, 10. pertinere, 38, 25.

pertulisset, 27, 8. pertulit, 21, 20.

perturbatam, 154, 3. perturbati, 119, 24. perturbatus, 27, 27.

pervectus, 39, 29.

pervenerat ad hostes, 81, 19. pervenerint in maximum odium, 33, 14. pervenerit in Asiam, 102, 10. pervenerunt in tutum, *incolumes evaserunt*, 71, 23. perveniebat ad illum ea res, *de pecunia illi data*, 89, 20. pervenire, 97, 30. *et alibi.* pervenirent, 84, 16. perveniret, 77, 26. *et alibi.* perveniret ad suos fama, 80, 31. perveniri, 116, 13. pervenisse, 16, 29. *et alibi.* pervenissent, 98, 2. pervenissent in suam tutelam, 110, 15. pervenissent ad desperationem, 135, 22. pervenisset, 4, 26. pervenisset in intimam amicitiam Tissaphernis, 41, 3. pervenit, 4,

5.

3. *et alibi*. pervenit ad principatum, 29, 23. perventura consilia sua ad aures regis, 6, 8. perventum est, 124, 16.
- pervertere civitatem, *evertere*, 34, 15. pervertit vetustos mores, *corruptis*, 136, 20.
- pervulgata, 88, 2.
- petens amicitiam, 19, 9. petens, *proficiscens*, 140, 30. petentibus, 26, 6. petere pacem, 44, 8. peterent societatem demigrationis, 3, 10. peterent naves, *in naves se conferrent*, 8, 6. peterent opem, 93, 1. peteret, 45, 24. peti, 157, 16. peti Athenienses, *iis præcipue bellum intendi*, 12, 24. *Translatio a gladiatoribus, qui eam partem, in quam ferri mucronem collimant, petere dicuntur*. peti *se, sibi infidias et exitium parari*, 148, 16. petierat, 4, 8. petiit, 35, 18. *et alibi*. petiit fuga salutem, *quæsit*, 147, 4. petit, 25, 22. petiverint auxilia, 135, 20. petivit, 67, 14. *et alibi*.
- petulans, 130, 2.
- Peucestes, qui corporis custos fuerat Alexandri, 115, 2. *Vid. de eo Arrian. l. 6.*
- phalangem, *stabile agmen sine determinato numero, ubi vir viro, arma armis conferta sunt*, 69, 8. phalanx Macedonum, *cohors instructa Macedonum, quæ constabat octo peditum millibus*, 115, 5.
- Phalereo, 8, 24. *Vid. Demetrius Phalereus*. Phalereo portu, 15, 9. *Phalerum erat Pagus Atticus in tribu Antiochide, Suid. et navale, Pausan. l. 1.*
- Pharas, 52, 7. Urb. sc. *Cretæ, quam Messenii condidere; ejus meminit Pausan. in Achaicis.*
- Pharnabazus Satrapes regius, 35, 15. ejus factum, *ibid.* Satrapes Ionie et Lydiæ, 52, 19. dux bello Ægyptio destinatus, 78, 18. Alcibiadem interficiendum curat, 46, 7. &c.
- Phæræ, 99, 18. *Phæræ oppidum est Thessaliæ, unde Phæræus.*
- Philænius, *historicus, qui res Hannibalis scripsit*, 149, 5.
- Philippense prælium, 162, 9. Hoc prælio Brutus et Cassius, Cæsaris interfectores, occiderunt. Philippi autem urbs est Macedonia, confinis Thraciæ.
- Philippi mater Eurydice, 68, 2. Philippi ad amicitiam accedit Eumenes, 109, 15. Hic Philippus Macedonum erat rex, et pater Alexandri; occisus est a Pausania. *Vid. supplement. Curtii.*
- Philippides cursor ejus generis, qui hemerodromi vocantur, 6, 30.
- Philippum regem, 124, 9. Hic erat alter Macedon. rex, sed vocabatur Philippus Arideus, quem penes tantum nomen regis, potestas vero et imperium penes Eurydicem uxorem ejus, aliosque adulatores. *Vid. Justin. l. 14. c. 5.*
- Philippum, 138, 18. Hic etiam fuit Macedon. rex, Demetrii fil. et pater Persei, reg. Maced. quem devictum captumque Paul. Æmil. Romam duxit. *Vell. Paterc. l. 1. c. 9.*
- Philisti, 59, 19. Philistum, *ibid.* 11. Philistus erat historiæ scriptor Siculus, sub utroque Dionysio floruit, a Dionysio patre seniore in exilium missus, revocatus a juniore in invidiam Platonis, et Dionis. Varias conscripsit historias de Reb. Sicul. cum esset Adriæ otiosus et æmul. *Voss. de Historicis Gr.* amicus erat tyrannidi, *ibid.* 13.

Philo-

- Philocles, *prætor Atheniens.* contra *Lyfandrum*, 44, 14.
 Philocrati, 63, 28. *Hic erat frater Callieratis, fratremque in interficiendo Dione adjuvit.*
 philosophia, 89, 4. philosophiæ, 88, 4. philosophorum, 167, 24.
 Phocion Athen. *Bonus appellatus*, 122, 6. ob paupertatem memorabilis, *ibid.* 7. &c. ejus dictum cum rogatus esset ut liberis prospiceret, *ibid.* 15. &c. cum Demade consilium inivit, ut Demosthenes urbe pelleretur, *ibid.* 22. &c. Piræeum securitate sua prodidit, 123, 17. &c. exilio multatus a populo, 124, 4. causam jussu dicere apud Philippum regem, *ibid.* 10. Athenas reductus damnatur, et traditur 11. viris, ut ad supplicium duceretur, *ibid.* 25. ejus dictum, 125, 1. a servis sepultus est, *ibid.* 5. De Phocione *vid. Plutarch. in ejus vita: Diod. l. 18. Athen. l. 10. Val. Max. 3. 8. Æsch. de fals. leg. Athen. Suid.*
 Phœbidas Lacedæmonius arcem Cadmeam occupat, 96, 10. ab exercitu remotus, et pecunia multatus, *ibid.* 17. De eo *vid. Diod. l. 15. et Xenoph. l. 5. de Reb. Gr.*
 Phœnicibus, 54, 21. Phœnicum, 30, 11. *pop. sc. Phœniciæ. Phœniciæ autem regio est Syriæ maritima, Judææ contermina, cujus præcipuæ fuerunt urbes Tyrus et Sidon ad mare.*
 Phrygiam, 83, 23. Phrygia regio est *Asiæ minor. dividitur in major. et minor. hæc inter Galatiam, et Lydiam; illa inter Bithyniam, Cariam, Lycaoniam, et Hellespontum: hæc Germani et Durgut, illa hodie Sarcum dicitur. Phrygum, pop. Phrygiæ*, 82, 30.
 Phyllen, 49, 6. *Locus erat munitus, distans Athenis 100. stadiis in Enide tribu. Xenoph. l. 11. de Reb. Gr. Justin. l. 5. c. 9.*
 pia, 55, 18. pietas, obsequium in patriam, 104, 12. pietate, amore erga parentem, 167, 12. pietatem, fratris amorem, 127, 6. pietatis, obsequii erga avuncul. 156, 23.
 pila lapidea, in qua incisa est devotio Alcibiadis, 40, 8. *Mos erat apud Atheniens. cor. nomina pilæ lapideæ incidere, qui execrabili infamiae devoti erant.*
 Pilie, uxor. Attici, 155, 7. *V. var. leæ. in Att.*
 Piræci portus triplex Themistoclis consilio constitutus, 15, 11. Piræeo portus est Nicanor, 123, 20. in Piræeum transit Thrasylbulus, 49, 22. *Portus Piræeus vocatur hodie Porto Leone, 40. stadiis ab Athenis remotus; a Themistocle munitissimo muro civitati conjunctus est.*
 Pisidæ, 81, 20. Pisidas, *ibid.* 28. *pop. Pisidiæ. Pisidia autem regio est Asiæ min. Lycaoniæ, Isauriæ, et Pamphyliæ finitima; nunc dicitur a Turcis, quibus paret, Versagli.*
 Pististrati, 9, 30. *Hic civis erat Atheniens. eloquentissim. supremam tandem (nec defuit populi consensus) potestatem invasit. Hippocratis erat fil. primusque Athenis Bibliothecam posuit. Vid. Herodot. l. 1.*
 Pisandro, 41, 5. *Hic erat prætor Atheniens. in bello contra Lacedæmonios.*
 Pittacus, 50, 29. *Philosophus Mitylenæus; unus ex septem Gr. sapientibus.*
 placari animo in eum, conceptum in eum odium deponere, reconciliari, 99, 22. placatis, benevolis, 68, 5. placato, 28, 3.

pla-

- placebat in terra dimicari, *de consilio et proposito terrestris praelium committendi*, 13, 9. placere, 21, 17.
- plaga, calamitate, 113, 6. plagis, vulneribus, 112, 16.
- plane, 113, 24.
- Plataeas, urb. sc. *Bæotia sub Cithærone monte, non procul a Thebis*, 22, 5. Plataeensium, *Plataear. incol.* 7, 14.
- Plato, Tarentum venit, 58, 12. Dionysio patre Syracusas perducitur, *ibid.* 17. rursus a Dionys. fil. Dionis precibus adducto, Athenis arcessitur, 59, 11. Dionysio persuadet tyrannidis finem facere, *ibid.* 17. a patre Dionysio venundari iussus, 58, 21. *Vid. Laetium de Platonis vita. Hic divinus Philosophus pulcherrimis rer. ideis deditus, inauditam quandam remp. et mirum amoris genus inter mortales vix reperiendum, excogitavit.*
- plebiscito, i. e. *statuto*, 22, 1. et alibi. quippe plebs seiscit et jubet; *senatus censet et auctor est.*
- plecteretur, 162, 31. plecti, 10, 17.
- plenus consilii, 24, 7.
- pleraque, 2, 12. et alibi. plerasque, 8, 29. et alibi. plerique, 5, 28. et alibi. plerisque, 13, 8. et alibi. plerosque, 1, 1. plerumque, 168, 30.
- plumbo, 145, 8.
- plura, 2, 21. et alibi. plures, 38, 31. et alibi. pluribus, 28, 22. plurima, 18, 30. et alibi. plurimas, 146, 5. plurimi, 6, 6. et alibi. plurimis, 87, 17. et alibi. plurimorum, 49, 3. plurimos, *ibid.* 1. plurimum, 88, 19. et alibi. pluris, 68, 9. et alibi. plus, 8, 3. et alibi. *sæpius.*
- Pœcile, 8, 18. *Porticus erat Atheniens. variis picturar. generibus ornata, quar. auctor, Polygnotus Thafus. In hac porticu pugna Marathonia depicta est, et multa alia praelia, ex quibus Athenienses victoriam reportarunt.*
- poemata, 155, 25.
- poena, 21, 15. et alibi. poenam, *ibid.* 20. poenas, 6, 2.
- Pœni, 134, 11. *Africae pop. præcipue Carthaginenses. Sic dicti, ut quibusdam placet, quia a Phœnicibus originem traxerint.*
- Pœnus, Hannibal, 145, 18.
- pœniteret, 74, 21. pœnituit, 31, 2.
- poetam, 163, 25. et alibi. poeticam, 169, 26. poetice, 168, 15.
- pollicens, 18, 16. polliceretur, 29, 21. polliceri, 166, 9. pollicetur, 25, 16. et alibi. pollicitationibus, 110, 31. pollicitus, 19, 21. et alibi.
- Polybius, 148, 26. *Megalopolitanus, gravissim. et accuratissim. historiar. scriptor: Romanam histor. in 40 libris composuit. Scipionis erat Africani præceptor.*
- Polyperchon Cassandrum Macedonia pellit, 124, 1. coram Polyperchonte causam dicit Phocion, *ibid.* 10. Polyperchon unus erat ex Alexandri ducibus, cujus post mortem præpositus fuit ab Antipatro Græciæ, et Macedonia; occisus est tandem cum Neoptolemo in praelio advers. Eumenem. *Justin. l. 13. c. 8.*

pompa, 171, 30.

Pompeium, qui et cur secuti sunt, 158, 11. &c. *De Pompeii vita, vid. Plutarch. de Bello Civili inter Cæsar. et Pompeium, præcipue consule Lucanum.*

POMPONIUS Atticus, 153, 1. *Vid. Atticus, et Var. Lett. in Attico.*

ponam, *habeam, existimem*, 48, 3. ponebatur virtus summa in patientia, h. e. *patientia summa virtus habebatur*, 47, 15. ponenda castra, 85, 31. ponendis statuis, 69, 17. poneretur, *de imagine in pictura*, 8, 20. poneretur, 39, 3. *et alibi*. poneretur, *erigeretur*, 155, 6. poni in vitiis, *inter vitia numerari*, 87, 8. ponit castra, 81, 3.

pons, 14, 27. ponte, 5, 26. pontis, 5, 7.

Pontum, *region. sc. Asiæ minor. inter Bithyniam, et Paphlagoniam*, 145, 19.

ponuntur, *habentur*, 2, 12.

populares, *qui populo student*, 123, 29.

populatus, *devastans*, 72, 21.

populi, 41, 9. *et alibi sæpius*. populo, 2, 9. *et alibi sæpius*. populum, 30, 4. *et alibi*. populus acer, suspicax, mobilis, adversarius, invidus etiam potentiæ, 74, 14. &c. populus iusserat, *decreverat, lege præfinierat*, 93, 22. populus jubet *formula est democratica.*

porrigeret, 62, 14. neque, quo manus porrigeret, *suppetebat, unde raperet, fumeret.*

portæ Ciliciæ, *claustra aditus angusti*, 82, 14.

portabat, 145, 6. portarentur, 78, 31. portaretur, 124, 18.

porticu, 8, 18.

portu, 15, 9. portum, 71, 13. portus, 15, 11.

posceret, *exigeret*, 37, 12.

posita, *erecta*, 73, 14. positam spem habere in alterius perniciæ, 119, 3. posito ibi præsidio, 40, 18. positum in publico devotionis exemplum, in pila lapidea incisum, *ibid.* 8.

possessionem Siciliæ tenebant, *imperium quod ibi obtinetur*, 128, 5.

possessiones, *bona*, 62, 14. possessionibus, 165, 31.

posse, 5, 25. *et alibi*. possemus, 90, 21. possent, 3, 5. *et alibi*. posset, 9, 1. *et alibi*.

possiderent, 15, 19.

possimus, 74, 29. possint, 117, 16. possis, 151, 38. possit, 8, 11. *et alibi*. possum, 166, 22. possunt, 123, 22.

post, *præp.* 24, 21. *et alibi*. post, *adv.* 25, 30. *et alibi*.

postea, 12, 17. *et alibi*. posteaquam, 8, 22. *et alibi*.

postera, 117, 21. posterius, 28, 23. postero, 7, 21. *et alibi*.

postquam, 15, 27. *et alibi sæpius*.

postremo, 87, 16.

postridie, 14, 16.

postulabat, 39, 14. postulabat imperare, *cupiebat*, 115, 29. postularent, 147, 31. postularet, 91, 29. *et alibi*. postulasset, 3, 22. *et alibi*. postulat, 4, 24. postulata facere, 44, 14. postulo fidem, *usjurand. exigo*, 139, 17.

posueris

- posueris me in eo bello principem, *exercitui praefeceris*, 139, 27.
 posuerunt, *erexerunt*, 155, 8. posuisset tripodem aureum Delphis,
donasset et dedicasset, 24, 14. posuisset hoc in convitiis, *inter alia*
haec usurpasset, 92, 1. posuit tropaeum, 83, 10.
 potens Athenis, *magnus in civitate*, 71, 6. potentia singularis, *unius*
imperium, 64, 10. potentia, *abl.* 26, 16. potentia administrabatur
reip. oppon. jure administrab. 151, 11. potentiae invidus, 74, 15.
 potentiae populi non amicus, 41, 9. potentiam, 9, 31. potente,
 102, 1. potenter, 128, 7. potenti, 159, 20. potentior, 38, 29.
 potentissimas, 31, 10. potentissimi, 159, 30. potentissimus, 75,
 5.
 poterant, 13, 3. *et alibi.* poterat, 9, 25. *et alibi saepius.* poterimus,
 168, 28. poterit, 74, 31. potero, 96, 9. poterunt, 76, 9. potest,
 48, 20.
 potestas, *facultas, copia*, 59, 1. *et alibi.* potestate, *ditione*, 5, 13.
 in sua potestate esse, *sui juris esse*, 157, 12. sub potestatem
 redigere, 3, 20. potestatem, *imperium*, 10, 9. *et alibi.* in potesta-
 tem hostium venerunt, 33, 10. potestatem omnium rer. *summum*
imperium, 34, 1. potestatem sui fecit, *in latiori campo se pugnae*
obtulit, 104, 1. potestatem, nullius conditionis non haberet, *de eo,*
cujus matrimonium et affinitatem optarunt omnes, 163, 5. potestates
 summas, *dignitates, magistratus*, 97, 2. potestati ei severe praefuit,
de Catone, qui non sine summa severitate censuram gessit, 151,
 15.
 potiora, 38, 12. potissimum, 103, 4. *et alibi.*
 potirentur summa imperii, 111, 24. potiretur oppido, 9, 5. potire-
 tur summi imperii, 115, 7. potiundi, 104, 14.
 potius, 17, 8. *et alibi.*
 potuerant, 42, 10. potuerint, 160, 11. potueris, 90, 8. potuerit,
 14, 19. potuerunt, 34, 30. *et alibi.* potuisse, 105, 21. *et alibi.*
 potuissent, 64, 14. potuisset, 29, 4. *et alibi.* potuit, 40, 29. *et*
alibi saepius.
 praë, 118, 19.
 praëberet, 19, 27. praëberet illi suspicionem insidiar, *faceret, ut in-*
sidiar. suspicio in mentem illi veniret, 85, 2. praëbuit se pari virtute,
gessit, 76, 23. praëbuit se talem imperatorem, *ostendit, exhibuit*,
 106, 6.
 praëperunt quid fieri vellent, 27, 16. praëcepit, 3, 15. *et alibi.*
 praëcepta, 167, 25. praëcepto, *jussu*, 147, 2. praëceptorem, 88, 4.
 praëceptum, *monitum, sententia*, 49, 16. praëcipienda, 87, 2.
 praëcipitae, 42, 28.
 praëcipua, 34, 12. *et alibi.* praëcipuam, 131, 18. praëcipue, 106, 29.
 praëcipuo, 15, 15. praëcipuus, 52, 5.
 praëclaram, 127, 24. praëclare, 72, 5. praëclarissimum, 127, 3. praë-
 clarum, 50, 13.
 praëcurrerunt, *superarunt, antecelluerunt*, 43, 11. *translatio a cer-*
antibus cursu in stadio.
 praëda, 24, 14. *et alibi.* praëdas, 70, 8. praëdatum, 44, 27.
 praëdia, 31, 18.
 praëdicabant, *vocabant*, 64, 28. praëdicabat, *aciebat*, 105, 8. praëdica-
 mus,

- mus, 165, 10. *prædicare, præ se ferre*, 40, 10. *prædicari*, 129, 21. *prædicem minus quam debeam, non satis laudem*, 159, 24.
- prædium*, 165, 30.
- prædixerat*, 84, 11. *prædixit*, 167, 10. *et alibi*.
- prædones*, 12, 10.
- præerant*, 71, 11. *præerat summæ imperii*, 14, 6. *præesse exercitui*, 42, 9. *et alibi*. *præessent*, 7, 3. *præesset*, 104, 13.
- præfecerat*, 111, 11. *præfecit*, 6, 16. *et alibi*. *præfecit eum exercitui*, 80, 18. *præfecti regii Persiæ, satrapæ, quibus data provinciar. imperia*, 70, 13. *præfecti regis, i. c. qui classi præerant*, 6, 21. *præfectis, ducibus*, 114, 7. *præfecto*, 77, 22. *et alibi*. *præfecto morum*, 136, 13. *Quales erant apud Roman. censores, penes quos erat jus animadvertendi in mores civ. tales fere erant præfecti seu magistri morum apud Carthaginiens. ad quos pariter pertinebat morum censura, et præterea facultatum cujusque æstimatio*. *præfectos*, 53, 16.
- præfectum*, 41, 1. *præfecturas consulum prætorumque, a consulibus prætoribusque delatas*, 157, 25. *erant enim præfecturæ in exercitu variæ, ab imperatore deferri solitæ. Vid. Sigon. De Ant. Jur. Provin. l. 2. c. 2. præfectus classis*, 35, 16. *et alibi*.
- præferendi*, 149, 10. *præfero*, 48, 4.
- præficere*, 92, 25. *præficeret*, 67, 15. *præficitur*, 41, 14.
- præfinitum*, 93, 18.
- præfuerant*, 42, 12. *præfuerit reip.* 95, 28. *præfuiisset tantis rebus*, 22, 31. *præfuit*, 52, 4. *et alibi sapius*. *præfuturum*, 54, 30.
- prælia*, 129, 30. *et alibi*. *prælii*, 48, 16. *et alibi* *præliis*, 41, 19.
- prælium*, 8, 21. *et alibi sapius*.
- præmia*, 103, 13. *præmiis*, 162, 5. *præmio*, 146, 16. *præmium*, 8, 10.
- prænuntiatum*, 117, 20.
- præoccupare*, 82, 15. *præoccuparet, supplantaret, infidiis tolleret*, 59, 27.
- præoptaret*, 163, 6.
- præpositi*, 48, 23. *præposuit, antetulit*, 104, 19.
- præs, sponsor, fidejussor, qui promittit aliquid coram populo, vel magistratu, faciendum aut præstandum*, 157, 21.
- præscripserat*, 171, 30.
- præsens*, 108, 4. *præsentē*, 44, 6. *præsentes*, 42, 4. *præsenti*, 12, 3. *et alibi*. *in præsentia, tum temporis*, 17, 30. *quod in præsentia vestimentor. fuit, arripuit, i. e. quod ad manum fuit*, 46, 20. *in-præsentiæ*, 142, 14. *præsentiibus*, 15, 29. *et alibi*.
- præsertim*, 10, 3.
- præsidia, pro militibus tuendæ urbi præpositis*, 6, 20. *in præsidia sua se recepit, in loca munita, frus ad milites, se fugientem recipere et tueri paratos, confugit*, 147, 5. *præsidii*, 18, 10. *præsidii non satis in eo putabatur, de eo, qui hostibus, quibus impar est, opponitur*, 73, 21. *præsidiiis*, 111, 4. *præsidio*, 40, 17. *et alibi*. *præsidium*, 90, 16. *et alibi*.
- præstabat, antecellebat*, 91, 28. *præstabat officia*, 4, 19. *præstanda*, 159, 5. *præstantem viri prudentiam*, 40, 24. *præstantes viri sapientia*, 73, 25. *præstare, perficere*, 20, 8. *præstare, antecellere*, 71, 24.

24. *præstaret, eod. sensu.* 155, 16. *præstiterat fidem amicitiae, implerat,* 123, 5. *præstiterunt,* 168, 18. *præstitisse,* 133, 17. *præstitissent,* 103, 16. *præstitit,* 18, 4. *et alibi.*
- præstituerunt, præstinabant,* 70, 16.
- præter,* 4, 28. *et alibi sæpius.*
- præterea,* 38, 17. *et alibi.*
- prætereunda, in narratione omittenda,* 27, 11. *prætereundum, eod. sensu,* 35, 14. *itidem præteribo,* 165, 3. *præteriit induciar. dies,* 103, 1. *præterire, sc. silentio,* 133, 15. *neque præteriret adversarius, quin ancipitibus locis premeretur,* 82, 19.
- prætermittebat,* 31, 29.
- prætermittere,* 87, 11.
- præterquam,* 170, 24.
- prætor,* 41, 12. *et alibi sæpius. Veteres plerumque magistratum, cui paruit exercitus, prætorem appellarunt; postea tamen prætor nomen fuit magistratus, quem penes erat omnis publici privatiq. juris potestas, novum jus condendi, et vetera abrogandi: istiusmodi prætores provinciis subactis Romani præposuerunt. prætore, ibid. 6. prætorum,* 141, 6. *prætores,* 7, 2. *et alibi. prætoris,* 157, 31. *prætorium,* 162, 11. *prætorum,* 157, 24. *præturam, ibid. 31.*
- prævidisset, aliquid consilii reperisset, excogitasset,* 145, 4.
- precatum,* 130, 17. *preces,* 171, 23. *precibus,* 58, 22.
- premerent acris adversarios,* 147, 7. *premerentur ancipiti periculo,* 13, 23. *premeretur,* 82, 20. *premi ab hostibus,* 5, 18. *Translatio a venatu, cum ita urgetur fera, ut nulla elabendi amplius copia sit.*
- pretio,* 164, 29. *pretiosas,* 163, 18.
- pridie,* 83, 10. *pridie Calend. Apr. 31. die Martii,* 171, 28.
- prima ejus imago poneretur, i. e. in primo loco,* 8, 20. *prima nocte, prima vigilia,* 117, 15. *cum primis ætatis suæ compararetur, cum præcipuis sui tempor. 66, 4. in primis stetit, in acie inter primos pugnavit,* 95, 23. *primo, adj. 7, 7. et alibi. primo, adv. 15, 31. et alibi sæpius. primum, adv. 12, 9. et alibi sæpius. primus,* 12, 7.
- princeps poneretur, supra alios præstantissimus haberetur,* 47, 25.
- princeps, primus,* 49, 5. *princeps, dux summus, qui summa rer. potitur,* 136, 19. *de principatu contendere,* 15, 25. *principatum auctoritatem,* 29, 23. *et alibi. principatum eloquentiæ tenebat, summus fuit orator,* 157, 2. *principem ducem, præcipuum ducem,* 79, 23. *principem consilii, summum consiliar. 158, 28. principem Romæ, imperatorem,* 170, 11. *principes Atheniens. duces,* 30, 29. *et alibi. principes totius Græciæ, qui sub dominatione Græciam tenebant,* 97, 24. *principes civitatis, primates,* 17, 25. *principes factionis,* 97, 3. *principia, scilicet, castrorum locum, ubi conveniunt duces, tribuni &c. deliberaturi; ubi jus dictum, consilia capta, signa asservata, altaria culta, &c. 115, 16. Vid. Lips. milit. Rom. 5. 4. Eo sensu Justin. hac voce utitur, l. 11. c. 5. Ordines nemo nisi sexagenarius duxit, ut si principia castrorum cerneres, te alicujus prisæ reip. senatum videre diceres. principibus,* 154, 31. *principiis, eod. sensu, quo principia,* 115, 9. *Dubitatur autem utrum hæc*

- principia in medio, vel in extremo castrorum essent: Polyænus medium locum occupare innuere videtur, in μέσῳ στρατοῦ.* principis, 87, 7. principum, 167, 5. *et alibi.*
- prior, 49, 30. *et alibi.* priorem, 57, 7. priori, *ibid.* 16. prioribus, 113, 24.
- pristina, 112, 27. pristinarum, 148, 18. pristini, 42, 18.
- privarentur, 92, 21.
- privatam, 38, 24. privati, 75, 2. *et alibi.* privatis, 11, 14. *et alibi.*
- privato, 96, 16. *et alibi.* privatum, 158, 30. privatus, 10, 3. *et alibi sæp.*
- privatus vita, *interemptus*, 133, 13. privavit urbem commeatu, 9, 3.
- privigno, 169, 12. privignus, 37, 21.
- prius, 16, 27. *et alibi sæpius.* priusquam, 7, 30. *et alibi.*
- pro, 9, 20. *et alibi.* pro, *secundum*, 89, 16.
- probabilis orator, *cujus oratio civium captui accommodatur, quæ facile fidem apud omnes invenit*, 151, 27. Nam Ciceroni, *id est* probabile, *si oratio non sit nimis compta, si auctoritas et pondus in verbis, si sententiæ vel graves, vel aptæ opinionibus hominum et moribus, &c.* Vid. Partit. Orat. c. 6.
- probamus Thucydidem auctorem, *ei præcipue credimus*, 20, 5. probanda, *laudanda*, 55, 18. probasset, *approbasset*, 35, 25. probata, 81, 17. probato, 13, 2. probatum est, 127, 4. probatus minus parentibus, *sc. qui eum liberius viventem ægre ferebant*, 11, 8. probetis meum consilium, 171, 14.
- procacitatem, 130, 5.
- procellis, *tumultibus*, 162, 1.
- processisset nox, 98, 20.
- Proclis, *Spartanor. reg. ex Heraclidar. familiar.* 101, 8.
- proclive, *facile*, 74, 11.
- procreasset, 92, 2. procreavit, 57, 6.
- procul, 9, 5. *et alibi sæpius.*
- procuranda sacra, *administranda, et custodienda*, 13, 6. procuraret negotia, *rem mandatam ageret*, 166, 18. procuratio reip. populo redderetur, *status democraticus redderetur, sive iterum comp. administraret populus*, 50, 13. procuracione, 155, 8. procuracionem, 166, 20.
- prodere, *traders hosti*, 118, 10. proderet, 27, 29.
- prodesse, 39, 6. *et alibi.* prodest, 89, 1.
- prodibat, 11, 15.
- prodiderunt memoriæ de eo, *ejus historiam scripserunt*, 37, 4. prodidisset Piræeum, 124, 13. prodidit supplicem, *fidem supplicii datam violavit*, 18, 6.
- prodire in scenam, 2, 8. prodisset in publicum, 39, 2.
- prodita memoria, *vulgata fama*, 144, 16. proditiōis, 9, 16. *et alibi.*
- proditores, 81, 31.
- produxi vitam, 171, 12. produxit milites in aciem, 8, 2.
- profecit, 118, 3. profecta est, 114, 19. profecti, 28, 3. profectiōe, 98, 15. profecto, 97, 16. profectum, 79, 11. *et alibi.* profectus, 3, 19. *et alibi sæp.*

profesere

- proferre rem exempli gratia, *narrare*, 34, 9. proferre testimonia, 74, 30.
 professus est, 16, 31.
 proficiebant, 60, 19.
 proficiscatur ad bellum, 73, 23. proficiscendi, 39, 13. proficiscens domo navibus, 4, 1. proficiscentibus, 4, 3. proficiscerentur, 99, 24. proficisceretur, 73, 30. *et alibi*. proficisci, 16, 26. *et alibi*. proficisci a parente plura non possunt, *a patre conferri*, 160, 11. proficiscitur, 80, 28. profiscuntur, 55, 2.
 profligarent hostes, 8, 4. profligarunt, 94, 28. profligatæ, 97, 17. profligati sunt, 77, 3. profligatis, 112, 18. profligavit, 82, 1. profliges temp. *eventus*, 188, 6.
 profugerat, 144, 5. profugientes, 160, 8. profugit, 143, 30.
 progenie, 101, 9. progeniem, 29, 18.
 progenitor, 107, 7.
 progredi, 13, 12. progressum fecit in studiis, 151, 29.
 prohibere, 15, 20. prohibet, 2, 22. prohibuit, 50, 23.
 projecta, 69, 9.
 proinde, 34, 13.
 prolaberetur ædes, 169, 30.
 proluxa barba, *promissa*, 77, 30.
 promittebat, 166, 8. promitteret, 84, 21.
 promptus in reb. gerendis, 11, 19.
 pronuntiabat, 155, 25. pronuntiaret, 153, 11. pronuntiaffet, 103, 21.
 propagavit imperii fines, *promovit*, *protulit*, 136, 1. propagine claror. viror. 168, 4.
 propatulo, *loco aperto*, 145, 13.
 prope, *præp.* 20, 1. prope, *adv.* 122, 19.
 propere, 90, 7. *et alibi*.
 propinqua, 2, 20. propinquis, 121, 3. *et alibi*. propinquitate proximis, 101, 16. propinquitatem, 57, 10. propinquo, 6, 28. propinquorum, 2, 18. propinquos, 25, 6. *et alibi*. propinquum, 77, 14. *et alibi*.
 propitia, *benevola*, 64, 13.
 propius, 9, 4.
 proponebantur, 170, 23. proponeret, 169, 26.
 Propontidem, 45, 1. *Propontis mare est inter Europam, et Asiam minor. seu inter Thraciam ad occasum, et Mysiam min. ad ortum; hodie vocatur il mare di Marmora.*
 proposita, 98, 6. propositum, 2, 23. proposuit, 103, 13.
 propria, 99, 1. propria, *diutina, stabilia*, 51, 6. proprium illius fore se, *se penitus illi deditum, omnem velle operam in illius reb. promovendis collocare*, 34, 4.
 propter, 9, 30. *et alibi sæpius*.
 propugnacula, 128, 24. propugnaculum, 17, 5. propugnatore, 120, 30.
 prorupit, 170, 27.
 proscribere, 161, 17. *Proscriptione clarissimi cives Romani ad internecionem destinati erant, eorumque bona hæstæ publicæ subjecta. Pri-*

- mus proſcriptionis auctor erat Sylla, teſtibus Floro et Velleio; ut omnes, quos civile bellum non abſumpſerat, proſcriptione interirent, et ipſe, ſublatis optimis quibuſque, ſecuriori dominatione uteretur. Syllam imitati ſunt triumviri, Cæſar, Lepidus, et Antonius; quorum proſcriptione Cicero cum filio, fratre, nepote, omnibus denique clientibus et amicis peremptus eſt. proſcriptione, 163, 14. proſcriptionem, ibid. 28. et alibi. proſcriptorum, 161, 21. proſcriptos, 162, 5.
- μεγιστὴν, 54, 4. Hac voce exprimitur veneratio Perſar. regibus debita; Perſæ enim regem ſuum, cui aliquid divinum tribuebant, proſtrato humi corpore venerabantur.
- proſecuta, 156, 16. proſequébantur, comitabantur, deducebant, 42, 14.
- Proſerpinae, 63, 16. De hac Cereris et Jovis filia, quæ, cum in campis Ennæis flores legeret in Sicilia, a Plutone raptæ eſt, conſule poetas; præcipue Claudian. de raptu Proſerpinae.
- proſpere geſta, de reb. bello feliciter geſtis, 43, 8. proſperitate uſus eſt valetudinis, de conſtanti et diuturna valetudine, 170, 19. proſperitas, 169, 6.
- proſpiceret liberis ſuis, conſuleret, cor. commodis ſerviret, 122, 13. proſpiciens ab janua, 148, 9.
- proſtravit tantas opes, tam ingentem hoſtium numerum proſtigavit, 8, 8. pari ſenſu proſtravit alibi uſurpatur.
- protinus, 13, 27. et alibi.
- protulit telum, quod latebat, i. e. ex terra eduxit, 85, 28.
- proveſtus eſſet ætate, 129, 10.
- provideret, 123, 16.
- provincia ei traderetur, 76, 22. de provincia depellere, 151, 8. provinciae, 39, 26. provinciam, 76, 15. et alibi. provinciam ſortem, (i. e.) provinciae adminiſtrationem, 151, 4. provinciarum, 159, 13.
- prout, 153, 6.
- proxima eſſet Epaminondæ perſona, ſecundum locum obtineret, 99, 11. proxima, 54, 23. proximo, 63, 22. et alibi. proximus ætate, qui proxime poſt illa tempora, quibus hæc acciderunt, vixerat, 18, 25.
- prudens, 83, 25. prudens rei militaris, i. e. peritus, 52, 12. prudentem, 159, 23. et alibi. prudentia, 161, 31. prudentia, abl. 4, 12. et alibi ſæpius. prudentiæ 155, 14. prudentiam juris civilis, periti- am, 30, 2. prudentiſſimum, 111, 28.
- Prusiæ, 147, 21. Prusiæ, 145, 19. Prusias, 147, 39. Hic erat Biſthyniæ rex, qui Hannibalem hoſpitiæ excepit, poſtquam ab Antiocho diſceſſit. De quo vid. Val. Max. 3. 7. Juſtin. 23. Cic. de Divin. II. 24.
- Ptolemæus, 121, 1. Lagi fil. qui ex gregario milite inter duces et ſucceſſores Alexandri habitus eſt; atque illo mortuo Ægyptum occupavit, a quo poſtea omnes Ægypti reges Ptolemæi dicti ſunt.
- Ptolemæo Cerauno, 133, 9. V. Cerauno.
- pubes, 60, 7.
- publica, 9, 26. et alibi ſæpius. publica, abl. 72, 10. publicam, 38, 25.

25. publicarentur bona, *confiscarentur*, 50, 12. publicarunt, 144, 2. publicata, 49, 4. et publicatis, 40, 4. *eod. sensu*. publice, 18, 6. et alibi *sæpius*. publicis, 25, 7. et alibi. publico, 40, 9. et alibi. publicos, 17, 2. publicum, 39, 2. in publicum detulit, in commune civitatis *ærar.* 72, 12.
- puet, 2, 14.
- puer, 148, 9. pueri, 164, 18. puerilis ætas, 153, 7. pueritia, *ibid.* 12. puero, *ibid.* 8. et alibi. puerulo, 139, 10.
- pugna, 8, 19. pugna, *abl. ibid.* 6. et alibi *sæpius*. hac pugna pugната, 141, 14. *Vetus loquendi modus: sc. Plaut. Pseud.* 1, 5. *priusquam istam pugnam pugnabō.* Cic. *pro Mur.* pugna summa contentione pugната. *Lucil.*
- Vicimus, 6 fossi, et magnam pugnāvimus pugnam.*
- pugnabant, 49, 22. pugnæ, 22, 3. et alibi. pugnam, 12, 25. et alibi. pugnandi, 7, 17. pugnandum, 146, 4. pugnans, 71, 25. pugnāntem, 94, 25. pugnāntibus, 147, 10. pugnare, 81, 25. pugnaret, 50, 4. pugnari, 95, 22. pugnasse, 112, 14. pugnata, 141, 14. pugnatum, 83, 10.
- pulcherrimæ, 131, 19. pulchre, 164, 21.
- pullulare, *sc. crescere*, 151, 18.
- pulsi patria, 92, 12. pulsus, *victus*, 142, 18.
- pulvinar, 73, 9. *Inter honores, quos Diis veteres solvebant, pulvinaria numerari satis constat: dubitatur tamen an sint lectuli, in quibus deorum statuæ collocatæ erant, ut visum est Lambino, an pulvinaria, quæ super lectos stratos in templis ad simulacra numinum sublevanda ponebantur, ut visum est Donato, in not. ad Suet. Cæs.* 76. *De leſtifieriis vero Romanor. loqu. Liv. Val. Max. alique: de Græcor. Pausan. in Arcadicis, et in Phocicis.* pulvinum, 98, 18.
- Punicum bellum, primum, 134, 2. secundum, 137, 2.
- puppes, 147, 14.
- putabant, 26, 28. et alibi. putabat, 28, 3. et alibi *sæpius*. putabatur, 60, 21. putabunt, 1, 8. putamus, 133, 14. putant, 27, 18. putantur, 2, 13. putarat, 161, 2. putas, 91, 21. putatur, 126, 11. putaverunt, 27, 15. et alibi. putavit, 5, 11. et alibi *sæpius*. putem, 165, 4. putentur, 11, 4. putet, 6, 4.
- putris, 170, 28.
- Pydnam, *urb. scil. Macedonia, quam Stephan. Cydnam vocat*, 18, 9.
- Pylæmenc, 77, 7. *Hic erat dux Paphlagonum, Iliad. II. 851. a Menelao interfectus, Iliad. V. 576. non a Patroclo, ut Nepos conjicit.*
- Pyrenæum saltum, montes, *sc. Pyrenæos, qui Hispaniam a Gallia sejungunt*, 140, 12.
- Pyrrhus, rex Epirotar. lapide ictus periit, 132, 13. cum P. Rom. fortissime bellavit, *ibid.* 11. *De eo vid. Plutarch.*
- Pythagoreum, Pythagoræ philosophiæ deditum, 88, 5.
- Pythagoras, cunctis animalibus abstinuit qui*
Tanquam homine, et ventri indulſit non omne legumen,
primus animæ iter per varia corpora deprehendit; quod iter sane in causa est, cur humano corpore præditi aliquando ferinam retineant naturam: ideo enim nonnulli canes oderunt venaticos, quia lepores
quondam

quondam fuerint; nec alia est causa cur aliquis ad felis conspectum refugiat, quam quod olim, cum esset exiguus mus, a sefe fuerit deprehensus.

Pythia, 3, 15. *Apollinis sacerdos, quæ et Pythonissa et Phœbas dicta est; illa Tripodi insidens, dissentis cruribus, gravem e specu subeuntem spiritum excipiebat, et sic furore quodam uterino exagitata vaticinabatur. Nam terræ vis Pythiam Delphis incitabat, naturæ Sibyllam.* Cic. de Divin. I. 19, et 36.

Q.

QUA, pron. in nominat. aliqua, 38, 26. et alibi. qua, abl. 8, 6. et alibi. qua, adv. 5, 7. et alibi. quacunque, adv. loci, 140, 11. quadraginta, 46, 29.

quadringenta, 22, 26. quadringentorum, 12, 22.

quæ, 2, 13. et alibi. quæque, singula, 22, 24.

quærebant, interrogabant, 120, 1. quærebat angustias, sc. ad pugnam. 13, 19.

quærentibus, 107, 31.

quærere tempus alterius interficiendi, 40, 28. quæreretur, 104, 31. et alibi. quærit, de interrogatione, 79, 10. quæritur, deliberatur, 117, 1. quæsisse, 21, 14. eod. sensu, quo quærit, et quærebant, et quæsisset, 90, 15. quæsit, 58, 24. quæsit, petiit, 52, 17.

quæstio, de judiciali controversia, et disceptatione, 39, 16. quæstionem poeticam alicui proponere, 169, 26.

Quæstor, 151, 7. *Consulibus aut prætoribus ad bellum et provincias demigrantibus quæstoires additi, qui inde provinciales appellati. Additi autem plerumque sorte, cum senatus juberet sorte provincias assignari. Vid. Car. Sigon. de Antiq. Jur. Provinc. 2, 3. Rosin. Antiq. 7. 45. Quæstor autem pecuniæ publicæ præpositus erat. Dicitur etiam Quæstor, qui præest judiciis exercendis, et maleficiis puniendis.*

quæstum maximum existimans memorem gratumque cognosci, 160, 20. *Congruit fere illud, Ter. Heaut. Prol. Eum esse quæstum in animum induxi maximum, quam maximo vestris servire commodis.*

quale, 8, 9. qualem, 3, 6. quales, 92, 2. qualis esset aperuit in bello, ostendit suam virtutem, 76, 18.

quam, pron. acc. 4, 8. et alibi sæpius. quam, aliquam, 85, 1. quam, conj. 4, 12. et alibi sæpius. quam, quantum, 7, 1. quam, intensiva conj. 15, 26. et alibi.

quamdiu, 95, 17. et alibi.

quamplurimos, 2, 4.

quamprimum, 114, 23.

quamvis, 169, 16.

quandam, 74, 23.

quanquam, 21, 5.

quanta, 35, 20. et alibi. quantæ, 98, 6. et alibi. quantam, 170,

9. *et alibi*. quantas, 12, 17. quanto, 21, 4. *et alibi*. quantum, 80, 29. quantum, *adv.* 68, 12. quantus, 96, 7. *et alibi*.
 quare, 2, 23. *et alibi*.
 quarto, 152, 7. quartum, 23, 5.
 quarum, 24, 20. quas, 5, 21. *et alibi*. quasdam, 80, 25.
 quaternis, 168, 20. quatuor, 93, 21.
 que, 1, 6. *et alibi* *sæpiissime*.
 quem, 2, 14. *et alibi* *sæpius*.
 quemadmodum, 58, 25.
 quemlibet, 151, 1. quemque, 97, 8. quemvis, 54, 7. quendam, 21, 13. *et alibi*. quenquam, 18, 19. *et alibi*.
 querentem, 129, 13. quererentur, 16, 14. querimoniam, 167, 19.
 questum, 70, 14.
 qui, *pron. rel.* 1, 1. *et alibi* *sæpiissime*. qui, *unde*, 23, 1.
 quia, 39, 18.
 quibus, 3, 14. *et alibi*. quibuscunque, 106, 28. quibusdam, 43, 26. quicquam, 80, 16. quicquid, 166, 7. quid, 22, 15. quid, *aliquid*, 25, 17. quiddam, 85, 26.
 quidem, 2, 3. *et alibi*.
 quidnam, 12, 26.
 quies, *qua quis, ingruente bello civili, a bello et partibus abstinet*, 158, 16. quiescebat, *dormiebat*, 46, 13. quiescendum decreverunt, *omittendam esse accusationem*, 39, 17. quiescentibus, *arma interim non moventibus*, 105, 29.
 quietus fuit, *studio partium, et civili tumultu abstinuit*, 98, 31.
 quin, 127, 9. *et alibi* *sæpius*. quinetiam, 160, 16.
 quingentarum, 6, 15. quingentis, 60, 26. quinis, 168, 20. quinquaginta, 60, 25. *et alibi*. quinque, 41, 18. *et alibi*. quinquies, 142, 2. quinto, 152, 8. *et alibi*. quintum, 31, 6.
 quippe, 2, 2.
 Quirinali colle, *uno, sc. ex 7. Romæ montibus*, 164, 11. *Sic appellatus erat a Romuli, qui etiam Quirinus dictus est, æde ibi condita*.
 quis, 1, 4. quis, *aliquis*, 27, 20. *et alibi*. quisquam, 39, 3. *et alibi*. quisque, 14, 1.
 quivit, 169, 9.
 quo, *pron.* 6, 1. *et alibi*. quo, *adv.* 4, 5. *et alibi*. quo, *pro ut*, 8, 10. *et alibi*. quoad, 70, 29. *et alibi*. quoad, *donec*, 110, 14. *et alibi*.
 quod, *pron.* 1, 8. quod, *aliquid*, 161, 22. quod, *conj.* 5, 31. *et alibi*.
 quodammodo, 115, 18. *et alibi*.
 quodcunque, 84, 22. quoddam, 26, 22.
 quondam, 8, 13. *et alibi*.
 quoniam, 9, 20. *et alibi*.
 quoquam, 119, 16. *et alibi*. quoquam, *adv.* 158, 8. quoque, 7, 7. *et alibi*.
 quorum, 62, 24. *et alibi*.
 quorum, 26, 23. *et alibi*. quos, 5, 9. *et alibi*. quoscunque, 47, 24. quosdam, 64, 2.

quotannis, 22, 27.

quotidie, 31, 27. quotidiani, 62, 12. quotidiano, 165, 20. quotidianum, 120, 7.

quotiescunque, 39, 2.

R.

RADICIBUS montis, *ima montis intell.* 7, 22.

raperetur cupiditate in Macedoniam, 114, 16.

rari honores, *infrequentes*, 8, 13.

ratio gestor. nisi explicata fuerit, 76, 8. *Accurata notatur circumstantiar. expositio, sc. non sufficit dicere quid fecerit, sed quib. in gerendo vel difficultatibus conflictatus, vel rationibus expeditus fuerit.*

ratio, *sententia et consilium*, 6, 9. *ratione, modo et via agendi*, 25, 31. *rationem iniiit talem, tale cepit consilium*, 146, 2.

ratum, 45, 29. ratus, 40, 1. *et alibi.*

re, 4, 12. *et alibi sæpe.* rebus, 40, 22. *et alibi sæpius.* rebus Lacorum studere, *partibus*, 96, 15. res, 4, 14.

recedere a caritate patriæ, 43, 28.

recens, 73, 14.

receperat, *recuperarat*, 41, 22. *receperat expulsum, et alienar.*

opum indigentem, sc. in amicitiam et curar. partem, 133, 11.

recepisset se intra sua præsidia, ad sua præsid. confugisset, 147, 5.

recepit se eodem unde &c. revertebatur, 74, 10. *recepit, confugit*, 112, 24. *recepti*, 81, 22. *recepto, sc. in exercitum et præfecturam*, 44, 16. *receptos, sc. in tutelam et patrocinium*, 92, 12.

receptum tueri, 17, 31. *recepturi, ibid.* 13. *receptus*, 81, 13.

recessissent a conspectu suorum, de absentia ducum ab Athenis, 71, 2.

recidit in invidiam, 43, 6.

recipere legatos si vellent, si vellent, ut legati in patriam redirent, 17, 11. *reciperet in fidem, in tutelam, et patrocinium religiose præstandum*, 18, 4.

reconciliare insulam oratione, ad officium et obsequium revocare, 9,

1. *reconciliaasset milites*, 62, 15. *reconciliata pace, conciliata*, 50, 14.

recreare, reficere semianimem, et morti propinquæ evipere, 112, 25.

recreare Siciliam, depulsa, sc. servitute, 129, 24.

rectum, honestum, dæcorum, 1, 7.

recubisset, 63, 24.

recuperandum, 123, 20. *recuperare patriam, restitui in patriam ab*

exilio, suasque domos recuperare, 97, 10. *recuperari*, 73, 28. *recupe-*

rarunt imperium, 106, 27. *recuperasse patrimonium*, 163, 22.

recuperavit hunc Eraminondas, sc. ex hostium vinculis liberavit, 99, 20.

recusante, 128, 29. *recusavit*, 94, 1. *et alibi.*

redacturum, 25, 16.

reddant, 117, 17. *reddat*, 90, 8. *reddere libertatem Syracusan.*

- 59, 18. redderentur captivi, 143, 7. redderet literas regi, *traderet*, 25, 9. redderet illi salutem, *virum conservaret*, 119, 31. redderetur, 50, 13. reddiderat plures suos, *sibi conciliarat*, 39, 1. reddiderunt, 96, 19. reddiderunt naturæ debitum, *periphrasis mortis*, 132, 2. *Vid.* debitum. reddidit civitatem ferociorem, 12, 5. reddidit mare tutum, 12, 11. reddidit eum hostem Romanis, 138, 19.
- redeamus illuc, *digressione finita ad propositum revertamur*, 104, 18. redibant illi ex ea regione quinquaginta talenta, 19, 28. redibat pecunia ex metallis, 12, 6. redierat in Siciliam, 65, 4. rediisse in gratiam cum matre, 167, 17. rediit, 19, 25. *et alibi sæpius.* redire ad officium, 8, 30. rediret, 9, 15. *et alibi.* redisset, 6, 13. *et alibi.* redisset domum, 35, 29. reditu, 14, 28. reditum est, 93, 23. reditus pecuniæ, 165, 30.
- redegit sub Atheniens. potestatem, 5, 2. *et alibi.* redigere, 3, 20. redigeret, 6, 15.
- redimere ab Acheronte, *ad vitam revocare*, 64, 30.
- reduceret eum ad officium, 77, 14. reduxisset uxorem, *recepisset alteri traditam*, 61, 20. reduxit, *sc. ab exilio*, 59, 12. reduxit domum exercitum, 93, 3.
- refecerunt se Lacedæmonii, *se. viros et imperium instaurarunt*, 106, 26. *translatio ab iis, qui vires, deliquio aut gravi morbo fractas, reparant.* refecit fana deleta, *de novo condidit, instauravit*, 128, 17. refectæ, 134, 21. *cod. sensu, quo refecerunt.* reficere muros, 74, 28. reficienda, 117, 30. reficiendam, 74, 23. reficiendos, 55, 10.
- referant alienos mores ad suos, *ex patriis moribus exterar. gentium mores metiantur, sive alienos mores ad suor. normam exigant*, 87, 4. referemus, *narrabimus, exponemus*, 76, 4. referentem bene meritis gratiam, 114, 29. referre omnia ad oracula, 34, 23. referremus, 38, 12. *cod. sensu quo referemus.* referri, reddi, 108, 7. refertur res elata ad Aristomachen, *ad aures illius pervenit*, 63, 10.
- refrenandum, *inhibendum, reprimendum*, 117, 12.
- refringerent dominationem, *debilitarent*, 33, 17.
- refugere, 71, 18. refugerunt, 49, 26.
- rege, 9, 17. *et alibi sæpius.* regem, 5, 26. *et alibi.* regendæ, 72, 5. reges, 34, 20. *et alibi.* reges bini annui quotannis Carthagine creabantur, 143, 19. *Apud Carthaginienses duo fuere suffetes, i. e. iudices, consules, penes quos summa potestas in populum et plane regia, præterquam quod hi magistratus annui erant, et bini.*
- Reges Nepoti memorati, Agesilaus, 131, 6. Cyrus, et Darius Hytaspis fil. *ibid.* 9. Xerxes, Artaxerxes Macrochir, et Artax. Mnemon. *ibid.* 14. Philippus, 132, 7. Alex. M. *ibid.* Pyrrhus Epirotes, *ibid.* 11. Dionysius prior, *ibid.* 14. Antigonus, Demetrius, Lyfimachus, Seleucus, Ptolemæus, *ibid.* 29, 30.
- regi, 14, 5. *et alibi.* regiam, *sc. Persar. Artaxerxi*, 102, 5. regia, 9, 12. regiæ, 80, 3. regiam, *subst.* 76, 12. regibus, 43, 26. regii, 6, 21. *et alibi.* regis, 9, 10. regio, 26, 3.

regio,

- regio, *subst.* 103, 3. regione, 4, 8. *et alibi.* regionem, 78, 28. regiones, 3, 13. *et alibi.* regionibus, 25, 1. *et alibi.* regionum, 83, 15.
- regios, 61, 6. *et alibi.* regis, 24, 6. *et alibi.* regium, 120, 27. regius, 24, 5.
- regna, 110, 9. regnans, 101, 14. regnante, 18, 24. regni, 58, 29. *et alibi.* regno, *ibid.* 28. *et alibi.* regnum, 6, 5.
- regum consuetudo est adversos casus hominibus tribuere, secundos fortunæ suæ, 80, 7.
- rei, 10, 16. reipſa, 124, 9. reipublicæ, 11, 13.
- relatæ, *expositæ, narratæ*, 131, 4. relatum, *cod. sensu*, 1, 3. relatum in proſcriptor. numero, 163, 31.
- relegamus, *remittimus*, 152, 19.
- relictam, 164, 12. relictas, 44, 28. *et alibi.* relictis, 33, 9. relictum, 81, 10. *et alibi.* relicturus, 95, 11. relictus pauper a maioribus, 87, 20.
- religione, 17, 31. *et alibi.* religionem, 39, 9. *et alibi.* religioſe promittere, *magna fide*, 166, 8.
- relinquebatur, 60, 9. relinquere, 71, 21. relinqueret liberos, 95, 9. relinqueretur, 5, 15. relinqui, 81, 13. relinquo, 95, 12. relinquunt, 13, 7. reliqua, 152, 9. *et alibi.* reliquam, 69, 7. reliquerant, 81, 26. reliquerat, 101, 17. reliquerit, 23, 2. reliquerunt hiftoriam, 18, 26. reliqui, *adj.* 16, 1. *et alibi.* reliqui, *verb.* 155, 31. reliquias, 14, 23. reliquiſſent, 32, 1. reliquiſſet, 101, 15. reliquit, 5, 8. *et alibi.* reliquo, 12, 4. *et alibi.* reliquos, 47, 26. *et alibi.* reliquum, 13, 6. *et alibi.* reliquus, 77, 4.
- rem, 5, 17.
- remanſerat, 94, 31. remanſerunt, 158, 16.
- remedia, 170, 23.
- remiges, 63, 29.
- remigravit, 156, 14.
- reminiscens, 42, 18. *et alibi.* reminiſcentes, 124, 19. reminiſci, *excogitare*, 38, 2.
- remiſerat, *ſc. animum relaxarat*, 37, 16. remiſſuros captivum, 143, 10. remiſſus *ſc. domum*, 16, 28. remiſſus in labore, *languidus, laboris impatiens*, 67, 28. remittere calces, *retromittere, undique crura jaſtare*, 113, 26. remitterent, 17, 12.
- remota ab honeſtate, *honeſtati parum convenientia*, 2, 11. remotis, 139, 19. remoto adverſario, *e medio ſublato et interſectio*, 62, 9. remotum a conventu, *de eo, qui domi remanet*, 63, 23. removeretur a corporis motu, *ab occaſione motus*, 113, 23. removerant eum ab exercitu, *exercitus præſecturam ei abrogarunt*, 96, 17. removiſſet, *oppreſſiſſet*, 145, 31. removiſſet ſe a talibus conſiliis, *abhorruiſſet*, 159, 6. removit hoſtes a muris, *repulit*, 135, 24.
- rempublicam, 52, 2.
- renovare bellum, 22, 22. renovavit patris memoriam, 73, 14.
- renuntiaret, 148, 13. renuntiäſſet, *ibid.* 15. renuntiat, 46, 2, renuntiatum eſt, 95, 2.
- repellerent, 22, 21.

repente,

- repente, 147, 8. repentina vis, *tumultus, seditio*, 38, 26. repentini consilii, 27, 25. repentino objectu viso, 141, 25.
- repere, 140, 21.
- reperiebat, *consilium feliciter et prompte animo eliciebat*, 11, 17. reperiebatur intemperans, 37, 18. reperimus, 8, 15. reperire, 151, 30. reperiret, 136, 6. reperit, 146, 28. reperitur, 132, 16. reperta est, 35, 7. repertus est, 76, 15.
- repetitum, 114, 11.
- reprehendebatur, 160, 27. reprehenderetur, 95, 7. reprehendit se ipsum, *consilium suum minus probat*, 79, 23. reprehensus, 24, 13.
- repressit regios spiritus, *debellarvit tyranni superbiam*, 61, 6. reprimetur luxuria, 151, 17. reprimi concitatum multitudinem, *placari populi iras*, 21, 11.
- republica, 89, 4.
- repudiaret munera, 122, 10.
- repugnantes, *in acie resistentes*, 94, 28. repugnas victoriæ patriæ, *consilio ejus obtinendæ obstat*, 44, 21.
- repulisset, 120, 19. repulsam ferre alicujus rei, 25, 24. repulsi, 49, 25. repulsus, 34, 26.
- reputans, 39, 30.
- requireret, 169, 25. requisisset, *interrogasset*, 161, 19. requisivit, 51, 7.
- rerum, 26, 27. *et alibi sæpius*. res constituit, *statum civitatis*, 4, 14. res divina, *de sacris et hostiar. immolatione*, 139, 13. res publica, 43, 1.
- resciit, 77, 19.
- rescisso, 5, 26.
- rescituos, 116, 19. resciverunt, 26, 12.
- refecrare, *execrationem revocare, vel ea aliquem exsolvere*, 42, 26.
- refedit, 85, 24.
- reservaret se sibi suisque, 171, 22. *sui et amicorum causa non sibi mortem conscisceret, sed vitæ onus ferret, et meliora expectaret; juxta monitum illud Virgilian. Æneid. I. 211.*
Durate et vosmet rebus servate secundis.
- resistendi, 79, 18. resistendum, *ibid.* 14.
- respicens, *secum cogitans*, 10, 17.
- respondebat, 26, 7. respondendi, 90, 29. respondendo, 92, 7. responderunt, 3, 23. respondit, 12, 27. *et alibi*. responso, 3, 17. responsum, 12, 28. responsurum, *sc. causam in judicio defensur.* 93, 28.
- restitit, *obstitit*, 14, 3. *et alibi*. restitit, *impedivit*, 155, 6.
- restituendi spes, *sc. ab exilio in patriam*, 159, 28. restituerat muros, *extruxerat*, 74, 26. restituerent, 130, 17. restitueret, 55, 24. *et alibi*. restitueretur, 99, 8. restituit Seuthen in regnum, 66, 23. sua civibus restituit, 128, 15. restituitur plebiscito, *ab exilio revocatur*, 41, 13. restituta, 42, 24.
- restitutus est in patriam, 22, 1.
- retardaretur, 117, 10.

retar-

- retardati sunt, *cor. in bello impetus deferbuit*, 94, 27. retardavit impetus Epaminondæ, *refrenavit*, 67, 21.
- retenturum, 5, 13.
- retia, 97, 31.
- retinebat, 101, 12. *et alibi*. retinendam, 148, 17. retinere, 170, 7. retinerent, 16, 23. retinuerat, 10, 9. retinuerit, 156, 22. retinuisse, 93, 18. retinuit, 95, 2.
- retraxit Thebas ab interitu, 94, 8.
- retulerunt, *portarunt*, 46, 25. retulerunt, *receperunt*, 147, 15. retulit gratiam, 18, 22. retulit versum, *recitavit*, 61, 29. retulit ad consilium, 119, 23.
- reversus est, 14, 31. revertar, 116, 5.
- reverteretur, 26, 14. *et alibi*. reverti, 19, 4. revertitur, 4, 24. revertor, 60, 15.
- reum aliquem facere, 39, 23.
- revocare aliquem ad virtutem a luxuria, 61, 21. revocarunt Hannibalem domum, 143, 16. revocat, 74, 15. revocatus, 25, 27. *et alibi*. revocavit tuba milites, *receptui cecinit*, 69, 12.
- rex, 5, 4. *et alibi sæpius*.
- rhapsodia, libro, *quasi futura carminum*, 61, 30. *de carminib. Homeri, quæ, cum ante dissipata essent disjectaque, a Pisistrato in rhapsodias, seu libros digesta sunt: sive ut alii, ab Aristarcho*.
- rhetoris, 92, 9.
- Rhodanum, *sc. Galliæ fl.* 140, 23. *qui oritur in monte Jura in limite Helvetiæ, Genavam præterlabitur, Galliam a Sabaudia dividit, et tandem in mare Mediterraneum dilabitur: vocatur hodie le Rhône*.
- Rhodi, Rhodi incolæ, configunt cum Antiochi copiis, 144, 26. *Rhodus autem insula est Asiæ min. in mari Carpathio, et Carie ad Meridiem fere adjacens; hodie etiam Rhodi dicitur: ob ingentem colossum Soli dicatum olim celeberrima*.
- rifum excitare, 147, 10.
- robur, 49, 9. robustior, 38, 9. robustiores, 49, 16. robustum, 145, 24.
- rogabatur, 166, 7. rogarent, 143, 9. rogatu, 89, 23.
- Roma domicil. imperii, 155, 11. Roman. pop. omnes gentes virtute superavit, 138, 6. Romanum nomen, *populus*, 143, 12. Romano non licebat alibi civem fieri, 155, 4.
- Romulo, 169, 29. *De hoc Romæ conditore, cui lupa lac præbuit, consule Romanos historicos*.
- rostro, *prora*, 71, 17.
- rubro, 138, 22.
- rudibus, 96, 6.
- Rufum, 141, 29. *v. Minutium*.
- rumore celeri dilato, 64, 21.
- rursus, 42, 26. *et alibi*.
- rusticum, 165, 29.

S.

SABINIS, pop. sc. *Italiae*, qui *Sabinum agrum non procul a Roma incolunt*, 150, 3.

facellis, 16, 8. facellum, 129, 27. sacer, 16, 4. sacerdotes, 35, 1. et alibi. sacerdotibus, 13, 5. et alibi. sacra, *ibid.* 6. sacrum, 18, 1. sacrificare, 139, 18. sacrilegii, 42, 24. sacrilegiorum, 105, 8.

sæpe, 11, 15. et alibi sæpissime. sæpius, 93, 4.

sagacitate, 40, 30.

Saguntum, 140, 6. *Saguntus* (inquit Flor.) *vetus et opulenta erat Hispaniae civitas, fideique erga Romanos magnum quidem, sed triste monumentum. Hanc urbem ad extremam inopiam et famem redactam Hannibal vi expugnavit, post octavum obsidion. mensem, An. U. C. 535. bello Punico II. civium vero maxima pars se suaeque omnium in pyram conjecerunt, nec victoris arbitrium expectarunt. Ex hujus urbis ruinis crevit oppidulum tenue, vocatum hodie Morviedro.*

Salamina, 13, 25. Salaminem, *ibid.* 4. *Salamis vel Salamin insula est in finis Saronico contra Atticam, in qua Telamon Ajacis et Teucris pater regnavit, non procul ab Ægina ejusdem finis insula; nunc vulgo dicitur Coluri; Ægina vero nunc Ægia.*

salis, *venustatis*, 164, 14.

falo, mari, 18, 18.

salutare, 88, 3. saltasse, 1, 5.

saltum, 140, 11. saltuosam, 78, 28. saltus, 140, 17. et alibi.

salvi, 94, 11. salutare, 154, 23. salute, 92, 28. salutem, 63, 37.

saluti, 12, 13. et alibi. salutis, 5, 15. salvum, 57, 19.

Samothraciam, sc. *insul. maris Ægei, non procul a Thracia*, 162, 13. *olim Dardania dicta. hodie Samandraci.*

Samum, 41, 12. Samus, 73, 18. *Samus vel Samos insula est Icarii maris, ab Ionia brevi freto discreta, nec procul ab Epheso, olim Junoni dicata, quod in ea nata esse crederetur. Hic natus erat Pythagoras.*

sana, 105, 20. sanandum, 171, 8.

sancta, 105, 5. sanctiora, 75, 11. sanctissime, 129, 28. sanctissimis, 155, 7. sanctitate, integritate, et oppon. crudelitati et avaritiæ, 35, 20. sanctius, 126, 18. sanctum, 99, 17.

sanguine, 64, 30. et alibi. sanguinem, 127, 1.

sanxit hæc conjunctio eor. necessitudinem, 169, 14. *affinitate ista, tanquam lege et religione quadam, inter eas contracta necessitudo, et quasi sancta reddita, cum ante libere, et fere sine ullo vinculo amicitiam colerent; plus est autem necessitudo, quam amicitia, aut familiaritas.*

sapienter, 88, 25. sapientia, 73, 25. sapientiæ, 170, 6. sapientis, 74, 29. sapientius, 126, 11. sapientum, 50, 30.

Sardes, 6, 20. Sardis, 103, 24. Sardibus, 55, 26. *Urbs sc. Lydiae in Asia min. ad latus Tmoli montis: olim erat Cræsi regia; nunc enei est, et in vicum reducta, qui Sardo dicitur.*

Sardi-

- Sardiniam, 150, 19. Sardinienſem, 151, 1. *Sardinia inſula eſt maris Libyci, ſic dicta a Sardo quodam, Herculis filio, teſte Pausan. in Phocicis.*
- ſarmenta, arbor. vimina, 141, 22.
- ſatelles, 127, 3. ſatellites, 26, 4. ſatellitibus, 75, 6.
- ſatietati, quæ ſc. ſaſtidium parit, 96, 9.
- ſatis, 1, 2. et alibi ſæpius.
- ſatiſfeci, 171, 8.
- ſatius, 28, 1.
- ſatrapæ, 77, 31. ſatrapen, 52, 19. ſatrapes, 24, 5. ſatrapis, 35, 15.
- ſaucium, 140, 26.
- Sauſeii, 163, 15. Sauſeiſ, æqualis et amicus Attici, ibid. 21. *cujus ope Sauſeiſ, in proſcriptor. numer. relatus, patrimonium recuperavit.*
- ſcapa, cymbula, 146, 21.
- ſceleratos, 64, 24. ſcelere, 28, 14. ſcleris, 120, 31.
- ſcenam, 2, 6.
- ſceptro, 115, 10.
- Schiſmas, *Datamis fil.* 82, 6. regi patris defectionem aperit, ibid. 8.
- ſcienter, 1, 6.
- ſcilicet, 91, 2.
- ſcimus, 87, 6. ſcio, 18, 23.
- Scipio P. Corn. 140, 27. Scipione, ibid. 24. *Hic erat Coſ. Roman. quem Hannibal primum apud Rhodanum, iterum apud Padum, tertio apud Trebiam fugavit.*
- Scipioni P. Corn. Africano Quæſtor obtigit Cato, 150, 15. Scipio African. Coſ. in civitate principatum obtinet, 151, 10. *Hic erat Scipionis ab Hannibale victi fil. qui patrem in pugna, quæ ad Padum commiſſa eſt, pio objectu corporis morti ſubduxit, aut vinculis; cuius, ut inquit Flor. tam grande de Africa nom. fata decreverunt: namque ille, victo Hannibale ſubactaque Africa, Africanus dictus: cum Lælio tandem amico ſceſſum amœnum naſtus, et privatus in urbe manens, otio non ignobili ſe dedit.*
- ſcirent, 102, 11.
- ſcopuloſo, 161, 30.
- ſcorta, 60, 7.
- ſcribæ, 109, 18. *Hic loqu. Nepos de ejuſmodi ſcribis, qui hodie ſecretarii vocantur: qui regi ſemper adſunt, et omnium conſilior. habiti ſunt participes.*
- ſcribamus, 87, 2. ſcribentem, 21, 13. ſcribere hiſtoriam, 96, 5. ſcriberet, 35, 21. et alibi. ſcripſerunt, 24, 19. ſcripſiſſe, 18, 23. et alibi. ſcripſit, 56, 3. ſcripta, 25, 9. et alibi. ſcripto, 24, 15. ſcriptores, 90, 26. ſcriptoribus, 101, 2. ſcriptum, 26, 13. et alibi. ſcripturæ, 1, 2.
- ſcrutarentur, 85, 18.
- ſcuto, 69, 9.
- Scyrum, inſul. ſc. in Ægæo mari, in qua Achilles, feminam mentitus, delituit inter Lycomedis regis filias, 30, 20.
- ſcytala,

scyta, *secretum epistolæ jussoriæ et comminatoriæ genus, qua Lacedæmonii ad revocandos duces uti solebant*, 26, 12. *De qua vid. Plutarch. in Lysandro, et A. Gell. Noct. Att. 17. 9. ubi forma scytalæ accurate describitur. Duo autem erant baculi teretes et oblonguli, alterum secum dux ferebat, alterum ephori domi habebant: quando usus venerat secretiorum literar. epistolam circa suum baculum loro ligatam duci mittebant ephori, quam dux circa suum baculum ejusdem magnitudinis et rotunditatis denuo implicando. solus potuit legere. Vid. plura apud Gell.*

Scythia, 5, 18. *Scythiæ pop. sunt bellicosi tum in Asia, tum in Europa: Scythia enim, hodie Tartaria, dividitur in Asiaticam et Europæam; Asiatica sita est circa montem Imaum; Europæa, circa mare Euxinum, et Mæoticam paludem. Scythiffa*, 76, 11.

se, 3, 23. *et alibi sæpius. sese*, 4, 26. *secum*, 4, 10.

secunda, 99, 10. *secunda, abl.* 61, 30. *et alibi. secundam*, 108, 6. *secundam, prosperam*, 126, 11. *secundas, eod. sensu*, 42, 4. *et secundi*, 44, 17. *secundo*, 50, 2. *secundum*, 53, 28. *secundus*, 152, 4.

securi, 119, 30.

secus, 58, 11.

secutæ, 71, 15. *secuti*, 158, 15. *secuti sunt hujus sententiam, ad consilium acceperunt*, 6, 6. *secuti sumus mores eor. respeximus*, 1, 12. *secutum est, evenit*, 158, 23. *secutus*, 157, 26. *secutus est Neronis castra, sub ejus sign. militavit*, 150, 11.

sed, 1, 6. *et alibi sæpissime.*

sedandam, 117, 29. *sedaret*, 62, 24. *sedatum*, 83, 23.

sedentem, 27, 24. *sedere tam diu uno loco, morari*, 82, 25. *sedet*, 2, 19.

seditio, 120, 6.

segnes, 49, 14. *segnius*, 4, 18. *et alibi.*

segregari a consiliis, non amplius adhiberi, 139, 7.

se ipsum, 79, 23.

sejunctam, 161, 27. *sejunctum a re proposita, alienum*, 98, 5. *sejungunt*, 140, 15.

Seleucus a Ptolemæo dolo interfectus, 133, 8. *Hic erat unus ex Alexand. ducibus et successoribus: post Alexandri mortem Syria et Babylone patitus est.*

sellam, 115, 10.

semel, 68, 6. *et alibi.*

semianimis, 28, 18.

semivivum, 112, 25.

semper, 31, 22.

Sempronium Gracchum, 141, 31. *v. Gracchum.*

Senam, urb. sc. in Umbria, non procul a Metauro fl. 150, 13. *dicitur etiam Senogallia.*

senatu, 151, 13. *senatui*, 143, 3. *et alibi. senatum*, 16, 29. *et alibi.*

senatus, 143, 29. *senatus consulto, ibid.* 7.

sene, 158, 27. *senectute*, 124, 22. *senectutem*, 68, 4. *senem*, 88, 7. *senescere opes, minui, debilitari*, 41, 4. *Metaph. a senum viribus defi-*

deficientibus, ita Sen. Ep. 91. urbium, imperior. gentium nunc floret fortuna, nunc senescit. senex, 152, 2. seni, 166, 23. senior, 151, 28.

senferunt, intellexerunt, 45, 4.

senfisse adversus se, adversariae factioni fuisse, 62, 11. sensit, 18, 13. sensu, sententia, 41, 9. sensus, consilia, 63, 4. sententia, 24, 15. et alibi. sententia, abl. voto, 43, 6. et alibi. sententiae deor. voluntati, 35, 11. sententiam, 6, 5. sentiebant, 97, 12. et alibi. sentiebat, videbat, 58, 9, sententiis iudicium absolutus, 35, 3. sentire alia atque antea, fidem mutasse, non amplius regis partibus studere, 139, 5. sentirent, 120, 31.

separatim, 85, 15. et alibi. separatis temporibus, diversis, 118, 7.

sepeliendum, 121, 3. sepelire, 125, 4.

sepsisse, 17, 4. sepsit, 63, 26.

septem, 50, 29.

septentrionibus, 4, 2.

septimum, 120, 4. septingentorum, 12, 21. septuagesimo, 148, 22. septuaginta, 170, 14.

sepulchri, 65, 2. sepulchris, 16, 8. sepulchrum, 20, 1.

sepulta, 20, 10. sepultus, 28, 25.

sequebantur, 12, 20. et alibi. sequenti tempore, 51, 9. sequerentur, 74, 7. sequerentur consilium, imitarentur quod alter fecit, 81, 11. sequerentur amicitiam Atticor. cum iis societatem inirent, 91, 30. sequerentur otium, otio indulgerent, 97, 8. sequi, 46, 20. sequi exemplum alterius, 104, 18.

sermo, 89, 5. sermone Græco, lingua, 148, 31. sermonem, 58, 31. sermoni, linguae, 19, 17. sermonis suavis, 155, 23.

sero, 103, 27.

serpentes, 146, 4. serpentibus, 147, 13. serpentium, 146, 12.

servabat iusjurandum, 102, 23. servandi, 31, 20. servare, 64, 14. et alibi. servari, de eo, qui in vincula conjectus est, 118, 25. servat navem ex hieme, conservat, 161, 30. servata, 102, 27.

servi, 16, 3. serviebat dignitati, consuluit, 158, 1. serviendum paci putavit, conciliandae paci operam dandam esse, 134, 17. serviens famæ, parandae famæ studens, 11, 14.

Serviliam Bruti matrem, 162, 20. Hæc erat soror Catonis Uticensis, quam Jul. Cæs. adolescens amaverat, unde nonnulli crediderunt Brutum a J. Cæs. genitum fuisse. Vid. Sueton. et Plutarch.

servire, 45, 15. servis, 14, 7. et alibi. servitute, 48, 8. et alibi. servitutem, 91, 9. servitutis, 128, 25. servivit, 88, 16. servorum, 26, 25.

seffiores, possessores, 30, 22.

sestertio, 165, 22. Sestertium continebat duas libras et semissem; singulae autem librae continebant drachmas centum. Mille sestertia in nostra moneta valent 4 l. 16 s. 3 d.

Sestum, 72, 18. Sestus oppidum erat Chersonesi Thraciæ Abydo oppositum, ob Herus amores olim clarum: nunc dirutum jacet, et prope ejus rudera excitata est arx in ova Thraciæ ad Hellepontum; a Turcis vocatur Bogozassar.

severas.

- severas res, *serias*, 98, 19. severe, 151, 15. severitate, 67, 1. severum, 88, 6.
 Seuthen, *Thraciæ reg.* 44, 10.
 sex, 14, 30. et alibi. sexaginta, 22, 26. sexdecim, 166, 31. sexto, 21, 21.
 sexum, 101, 15.
 si, 1, 9. et alibi *sepius*.
 sibi, 44, 10. et alibi *sepius*.
 sic, 5, 11. et alibi *sepius*. sic, adeo, 33, 13.
 Sicilia, 130, 1. Siciliam Dion obtinet, 61, 12. *Sicilia insula est perampla maris Mediterranei, tribus promontoriis terminata, Peloro nempe contra Italiam, Pachyno contra Peloponnesum, et Lilybæo contra Africam; dicitur etiam Trinacria, et Sicania. Siculorum amorem consequitur Timoleon, quorum res feliciter constituerat*, 128, 28.
 sicut, 43, 10.
 fidere, *de nave, quæ pene demergitur*, 71, 18.
 Sigæo, sc. *Idæ promontor.* ibid. 4. Voc. *hodie* Janizari.
 signa inferri, *prælium committi, hostem invadi*, 81, 20. signata, 98, 17. signatum, 35, 27.
 significaret, *ostenderet*, 107, 28. significari, 13, 1. significavimus, 168, 29.
 signo, quo sc. *obsignantur epistolæ*, 27, 7. signum, 67, 5. signum, *indicium*, 107, 9.
 silva, 164, 12.
 sim, 54, 9.
 similem, 90, 6. similes, 122, 15. similis, 130, 12. similitudinem, 156, 31. simillimum, 84, 4.
 simplici, 126, 9.
 simul, 22, 12. et alibi *sepiissime*.
 simulans, 25, 7.
 simulacra, 105, 7.
 simularet, 33, 21. simulat, 84, 24. simulata, 59, 6. simulata, *abl.* 114, 5. et alibi. simulatione, 115, 14.
 simultate, 167, 17. simultatis, 59, 4.
 sin, 90, 2.
 sine, 11, 12. et alibi *sepius*.
 singularem, 156, 11. singulari, 151, 24. singularis potentia, *unius dominatio*, 64, 10. singularis prudentia, *egregia, eximia*, 161, 31.
 singuli, 67, 7. singulis, 5, 10. singulorum, 168, 19. singulos, 14, 12.
 sinistra, 78, 5.
 sint, 58, 7. sis, 95, 11. sit, *ibid.* 14.
 sitæ, 41, 24. sitam, 94, 21.
 five, 16, 4.
 sobrio, 60, 9.
 focer, 81, 6. focero, 136, 16. focerum, 37, 23.
 sociali, 68, 6. societate, 40, 19. societatem, 3, 10. et alibi. focli, 104, 27. fociorum, 92, 20. focios, 35, 20. focium, 66, 23.
 Socrate, 37, 22. *Hunc egregium philosophum, Apollinis oraculo sapientissimum*

- pietissimum judicatum, suorum invidia civium, et dira cicutæ forbitio extinxit: mortuum vero Athenienses honore pene divino prosecuti sunt, quem vivum contemptorem divum vocarunt.* Socratico, 101, 3. Socratis auditores et discipuli plerumque vocati erant Socratici. sola, 116, 21.
- soleat, 98, 7. solebat, 91, 5. solent, 124, 28. solere, 49, 19. solerent, 34, 13.
- solers, 151, 25.
- solitudo, 49, 12.
- solitum, 165, 9. solitus, 150, 6.
- solicitare servos spe libertatis, 26, 26.
- solos, 96, 23.
- solvere pecuniam, 9, 25. solveret vota Jovi, 34, 27. solvissent naves, in altum proVecti vela ventis dedissent, 144, 14. solvisset, 29, 8.
- solum, *adv.* 3, 4. *et alibi sæpius.* solus, 119, 22.
- soluta epistola, *detracto*, sc. *figno*, 146, 28.
- soluturum, 29, 16.
- somno sopitus, 59, 3.
- sonitu, 46, 16. sonum, 87, 23.
- Sophrotynen, *Dionysii superioris filiam*, 57, 6.
- sopitus, 59, 3. soporem, sc. *poculum soporiferum*, *ibid.* 1.
- foror, 126, 20. sororem, 2, 1. sororis, 58, 28.
- forte, 151, 4. fortis, 150, 16.
- Sofilus, 149, 6. eo usus est Hannibal literar. Græcar. doctore, *ibid.* 7. gesta Hannibalis scripsit. *ibid.* 3.
- Sofio, C. *Cof. Rom.* 171, 29. sub ejus consulatu decessit Atticus, *ibid.*
- sparo, 94, 25. *Sparus* (inquit Serv.) *est rusticum telum in modum pedi recurvum, quo sæpe utebantur Græci.*
- Agrestesque manus armat sparus—.*
- Virgil. XI. 682.*
- Sparta, 67, 23. v. Lacedæm. Spartani, 131, 7.
- spatio, sc. *loci*, 113, 28. spatium, *ibid.* 19. spatium, sc. *tempor.* 120, 4.
- spe, 26, 26. *et alibi.*
- specie, *simulatione*, 115, 13. speciem, *partem, ut alii, sive ut alii, indicium*, 130, 9.
- specimen, 155, 14.
- spectabat hoc longe alio, *hac in re longe aliud intendebant, quam quod ostentabant*, 15, 21.
- spectaculo esse, *in scenam prodire, et fabulas agere*, 2, 9.
- spectatum ludos ire, 132, 9. speculatores, 44, 26. speculatur, 79, 12.
- spei, 158, 5. spem, 39, 4. sperabant, 160, 1. spèrabat, 116, 22. sperans, 45, 1. sperare, 3, 5. spero, 171, 7. spes, 5, 15. *et alibi.*
- spiritus, *factum tyrannicum*, 61, 6.
- splendide, 165, 24. splendidissima, 47, 7. splendidus, *cultui vitæ decoro sine luxu studens*, 164, 30.
- splendore, 47, 9.
- spoliare, 160, 3. spoliarent, 105, 11. spoliavit, 49, 31.
- sponsalia, *pro ipsa desponsatione*, 169, 16.

sponfor,

- sponsor, qui fidem suam interponit in sistend. vadimon. in facienda versura &c. 160, 15.
- sponse, 25, 30. et alibi.
- stans, 88, 20. stare ab his, pro his pugnare, 81, 26. stat mihi, decretum est, 171, 10.
- statibus, 69, 17.
- statim, 14, 13. et alibi sæpius.
- statu, corporis habitu, positura, 69, 13.
- statua, 155, 5. statuæ, 20, 2, statuam, 69, 14. et alibi. statuas, 8, 24. et alibi.
- statuerat, fecerat, munierat, 9, 13. statuerat, decreverat, 118, 27.
- statuis, 69, 17.
- statuit, iudicavit, 46, 1. et alibi.
- statum vitæ, 60, 10. statura, 84, 4.
- steterat adversus populi commoda, adversatus esset, 124, 23. steterint cum iis, 116, 2. eod. sensu ac stare ab his, v. supra. steterit pari fastigio in utraque fortuna, pari modo se gesserit, 165, 26. steterunt, 105, 28. stetit in primis, in prima acie pugnavit, 95, 23.
- stipendium meruit 17. annor. 150, 8. Numero stipendior. Romani annos militiæ signabant.
- stipulatione, sc. in credenda pecun. 160, 19. Est enim stipulatio solennis ad interrogata promissio, vinculum omnium obligationum astringendarum, ut ait Briffon. l. 6. formul.
- stirpe, 132, 25. stirpem, 114, 22. stirps, 95, 11.
- stiterit vadimonium, 160, 14. v. vadimon.
- stramentis, 107, 24.
- stratum, 107, 23.
- strenuo, 81, 15. strenuus bello, 76, 14.
- streptus, 64, 8.
- Strymona, fl. sc. quo Macedonia a Thracia dividitur, 30, 7. Hodie vocatur ab aliis Stromona, ab aliis Marmara.
- studebant rebus Laconum, favebant partibus, 96, 15. studebat, cupiebat, 57, 20. studere, favere, 102, 30. studerent, conarentur, 155, 2. studes, cupis, 54, 6. studet, 71, 13. studii, operæ, 88, 21. studiis, consuetudine, moribus, 47, 10. studiis, sc. literar. 154, 8. studiis principum, sc. conatibus et molitionibus, 167, 5. studio, diligentia, 78, 23. studiosius, 103, 12. studioso literar. 153, 5. studiosos Catonis, qui ejus gesta cognoscere cupiunt, 152, 19. studiosus audiendi, 89, 1. studium, 151, 28. studuerant, voluerant, 98, 2. studuerat, 79, 9. studuissent, 33, 22. studuit, 62, 4. et alibi.
- stulte, 144, 23. stultitiam, 92, 9.
- sua, 6, 8. et alibi. sua, abl. 3, 22.
- suadere, 54, 19. suadet, 35, 7.
- suæ, 6, 11. et alibi. suam, ibid. 14. et alibi. suarum, 7, 29. et alibi. suas, 6, 25.
- suasit, 114, 13.
- suavitas oris ac vocis, 153, 9. suavitatis, 168, 16.
- sub, cum acc. 3, 20. sub, cum abl. 5, 12.
- subalare telum, fica, 46, 17. sic dict. quia sub alis gestari potest.
- subductus,

- subductus, 46, 17. subduxit, 40, 2.
 subegit, 72, 7.
 suberat, 37, 16. subesse, 14, 16.
 subjecit, 35, 27. subjiciens, 98, 18.
 subiret poenam, 94, 2.
 subita, 41, 16. subito, 64, 28.
 sublato, 120, 30. sublaturum, 63, 3.
 sublevandos, 89, 10. sublevasset, 27, 30. sublevavit, 107, 1.
 subornaret, 123, 8.
 subscribens accusavit, 157, 22. *Accusatorii libelli olim duæ erant partes, subscriptio, et inscriptio. Inscriptio erat ipsissima accusatio scripto concepta; subscriptio erat qua quis se profitebatur probaturum ea, quæ in libello inscripta erant. Sigon. de Jud. 2. 9.*
 subdudio, 7, 31.
 substituerent, 43, 18.
 substringebat, 113, 23.
 subtexit, 168, 3.
 suburbanam, 165, 27.
 succedere alicui, sc. *in provincia*, 151, 9. succedebant minus prospere, *eveniebant*, 80, 25.
 succenderunt, 46, 14.
 successerat, 64, 29. successissent, 93, 11.
 succubuerit, 119, 16. succubuit, 113, 6. succumbente, 135, 5.
 succurrere, 86, 3. *et alibi*. succurreret, 64, 16. succurrit, 162, 19.
 sudorem, 113, 27.
 suffecto, 139, 31.
 suffragante, 41, 12. suffragiis testular. i. e. *in testulis inscriptis*, 17, 16. *v. ostracism.* suffragium ferre, *de iudicibus calculum notat, cuius usus in ferenda sententia*, 94, 16.
 sui, *pron. prim.* 59, 24. sui, *pron. poss.* 3, 6. suis, 5, 13.
 Sulpiciam, P. *Cof. Rom.* 142, 31. A. U. C. 540. *Liv. XXXI. 1, et 6.*
 Sulpicius, P. *tribun. pleb. interfectus*, 153, 21. *Hic erat clariss. orator, sed cum perniciosas leges ferre vellet, occisus est. Civ. Orat. in Catil. III. 10. et de Oratore III. 3.*
 sum, 2, 23. *et alibi sæpius.*
 sumere, 72, 17. sumerent, 3, 16. sumeret, 19, 29. sumitur, 85, 12.
 summa, *subst. nominativ.* 22, 13. summa, *adj. nom.* 10, 13. summa, *adj. acc.* 130, 9. summa, *subst. abl.* 144, 22. summa, *adj. abl.* 4, 14. summæ, *subst. dat.* 14, 5. summam, *subst.* sc. *pecuniæ*, 89, 17. summam, *adj.* 30, 1. summas, *subst.* 5, 30. *et alibi*. summas, *adj.* 97, 2. summi, 115, 7. summas, 16, 24. summo, 37, 6. *et alibi*. summorum, 1, 2. summos, 120, 19. *et alibi.*
 summoto, 36, 2.
 summum, 34, 1. *et alibi*. summus, 37, 9.
 sumptuerant, 116, 6. sumptuerunt, 120, 28. sumpsi, 177, 12. sumpsisse, 108, 9. sumpsit, *hausit*, 148, 20.
 sumptibus, 134, 18. sumptui, 165, 9. sumptuosam, *ibid.* 28. sumptuosus, 164, 31. sumptus, 9, 24. sumptus, *gen. sing.* 164, 14. sumptus, *nom. pl.* 62, 12.

sumus,

- famus, 97, 5. sunt, 2, 13. *et alibi*.
 fuo, 15, 15. fuorum, 42, 17. *et alibi*. fuos, 16, 25. *et alibi*.
 super, 27, 6.
 superabat, 76, 7. superabatur, 146, 3. superare, 55, 1. superaren-
 tur, 144, 28. superaret, 15, 13. superari, 46, 15. superarit, 138,
 3. superasse, 47, 9. superasset, 13, 23. *et alibi*. superati, 134, 14.
 superato, 128, 2. superatum, 15, 1. superaturum, 88, 10. supera-
 vit, 147, 16.
 superbe, 26, 7. superbiæ, 129, 19.
 supellex, 165, 1.
 supereffe, *restare*, 16, 17. supereffet, 143, 24. superior, *senior*, 57,
 3. superior præliis, *victor*, 83, 12. superiore, *celso*, 60, 13. su-
 pericre anno, *priore*, 141, 13. superiores, 13, 2. superioris, 50,
 10.
 superstes, 95, 13. superstites, 168, 26.
 supplicem, 18, 6. *et alibi*. supplicibus, 105, 9.
 supplicium, *pæna*, 105, 21.
 suppeditabatur, 44, 3.
 suppetebat, *supererat*, 62, 14.
 supportari, 162, 14.
 suppositus, *de eo, qui loco et habitu ducis ire iussus*, 84, 10.
 suppresserunt classem, *represserunt, continuerunt*, 74, 4.
 supra, 45, 1.
 supremum, 9, 26. *et alibi*.
 surrexisse, 38, 8.
 susceperant odium erga regem, 85, 6. suscepit bellum, 83, 23.
 suscepisse vota, 34, 26. suscepit legationem, 15, 31. suscepti,
 166, 13. susceptis inimiciis, 96, 19. susceptum, 143, 11.
 suscipere, 151, 20. suscipi, 85, 10. suscipiendo, 144, 20.
 suspexerunt, *æstimarunt*, 58, 5.
 suspicaretur, 35, 17. suspicax, 74, 14. suspicienda est, *probanda*,
laudanda, 104, 12. suspicio, 116, 30. suspicione, 26, 21. *et alibi*.
 suspicionem, 85, 1. *et alibi*. suspiciones, 158, 2. suspicionibus,
 26, 29.
 sustinere vim *hostilem*, 147, 3. sustinuerunt, 13, 13.
 sustulerunt, abrogarunt, 34, 19. sustulisset, *interfecisset*, 45, 28.
 suum, 31, 26. *et alibi*. suos, 30, 29. *et alibi*.
 Symposio, *libro sc. qui inscribitur*, Sympos. seu convivium, 38, 6.
 Syracusæ, 128, 14. *Urbs est Siciliae insulae quondam nobilissima: hodie*
dicitur Siragusa sive Saragosa, estque ob vinum celeberrima. Syra-
cusæ initio a Corinthiis condita, ibid. 15. libertati restituta, *ibid.*
 18. Syracusanis bellum indictum, 38, 15.
 Syria, 144, 24. *Reg. Asiae perampla, quondam Ægyptiis paruit, nunc*
Turcis subest, et dicitur Souristan.
 Sysamithren, *Satrap. Persic. sc. Pharnabazi patrum, ut visum est*
Plutarcho, 46, 7.

T.

- TABELLARIUM**, 146, 21. *tabellarius, qui portat tabellas, i. e. epistolas, ibid. 26.*
tabernaculo, 51, 12. *tabernaculum*, 115, 9.
taciturna, 171, 23. *tacuerunt*, 58, 30.
Tænari, sc. *promontor. et urb. in finib. agri Lacedæm.* 27, 17. *Hic erat (ut postis visum est) ad orcum descensus, quem Tænariam portam vocat Ovid. Virg. Georg. IV. 467.*
Tænarias etiam fauces, alta ostia Ditis.
tale, 59, 4. *et alibi. talem*, 3, 6.
talenta, 19, 28. *et alibi. talentis*, 9, 23. *et alibi. Talentum Atticum in nostra moneta valet libr. 75.*
tali, 4, 23. *et alibi. talibus*, 61, 10. *et alibi. talium*, 157, 8. *talis*, 8, 17.
tam, 2, 5. *et alibi sæpius.*
tam diu, 82, 25. *et alibi.*
tamen, 4, 29.
Tamphilanæ domum, 164, 11. *Sic dicta a Tamphilis, vet. famil. Rom. Ista autem domus Attici erat in colle Quirinali, in cujus templo Cæsari statua posita erat; unde Cicero passim in Epistolis, Cæsarem vocat vicinum Attici.*
Tamphilo, Cn. Boebio, et M. Boebio Tamphilo, *Coff. Rom.* 148, 27, 28. *vid. Cassiod. Cron.*
tanquam, 139, 4.
tanta, 41, 15. *et alibi. tanta, abl. 21, 15. et alibi. tantæ*, 73, 7. *tantam*, 15, 23. *et alibi. tantas*, 8, 8. *tanti*, 75, 7. *tantis*, 12, 16. *et alibi. tantæ*, 97, 20. *et alibi. tanto, adv. 27, 27. tantope-re*, 158, 17. *tantum, adj. 125, 3. tantum, adv. 54, 13. tantummodo*, 96, 5. *tantus*, 107, 13.
tardiores, 7, 10.
Tarentinum, e Tarento ortum, 88, 5. *Tarentum, urb. Apuliæ notissim.* 58, 12. *Hodie Tarento.*
Tauro, 53, 13. *Taurum*, 79, 9. *Taurus ingens est Asiæ mons per universam Asiam excurrens; pro varia locor. diversitate varia induit nomina; in Lycia vocatur Cragus, in Pamphylia Coracefius, in Cilicia Taurus; vocatur etiam Imaus, Caucasus, Caspius, &c. in SS. literis dicitur Ararat, a Græcis olim Ceraunius nominabatur, hodie vulgo dicta. Caraman et Bacras, ab Europæis vero il Tauro.*
te, 90, 5. *et alibi sæpius.*
tecta, 107, 23. *tectio, subst. ibid. 22. tectum, subst. 28, 11. et alibi. tectum*, 99, 16.
tecum, 19, 12.
tegerentur, defenderentur, 7, 25. *tegeret*, 66, 21.
te ipsum, 139, 26.
tela, 84, 14. *telis*, 46, 23. *et alibi. telorum*, 99, 30. *telum*, 85, 27.

temeraria,

- temeraria, 74, 4. temere, 169, 23.
 tempestas, 74, 2. tempestate, 18, 11. tempestatem, *periculum*, 40, 1.
 templa, 105, 5. templo, 28, 18. *et alibi*. templum, 104, 30. *et alibi*.
 tempora, 109, 6. *et alibi*. temporariam, 162, 16. tempore, 4, 7. *et alibi saepe*. temporibus, 5, 4. *et alibi*. temporis, 19, 13. temporum, 18, 26.
 tempus, 4, 4. *et alibi*. tempus, *occasionem*, 44, 28.
 tendebat, 4, 5.
 tenebant, *sc. ditione et armis obtinebant*, 3, 13. tenebant possessionem Siciliae 128, 6. tenebat secundum imperii gradum, 53, 29. tenebatur custodia, 29, 5.
 tenebris, 117, 23.
 tenentem aram, 139, 19. tenerent summas imperii, 5, 30. teneret, 33, 20. teneret exercitum pedestrem, *exercitui praesfet*, 61, 28. teneret se domi, 63, 23. teneretur, *sc. in custodia*, 119, 7.
 tenesimon, 170, 22. *Hic morbus est dysenteriae affinis, et veluti praenuncius, esseque creber et inanis ob alvi obstructionem egerendi conatus: de eo medici plura: oritur ex defluxione acidor. humor. qui sphincterem ani irritant.*
 tenet, *occupat*, 2, 16. tenet adversum, *de vento, qui adversus est*, 4, 3.
 tentaret, 155, 29. tentasti me, *conatus es corrumpere*, 90, 5. tentata, 89, 22. tentatus, 151, 21.
 tenuerunt, 135, 4. *et alibi*.
 tenues, *modici*, 8, 13. tenui, 97, 17.
 tenuit navem in anchoris, 18, 18.
 tenus, 53, 13.
 ter, 118, 7.
 Terentius, C. 141, 9. *vid. Varro*.
 terna, 165, 7.
 terra, 107, 23. terra, *abl.* 12, 15. *et alibi*. terram, 13, 17. terrarum, 90, 4. *et alibi*. terrestres, 12, 20.
 terribili, 77, 29.
 terris, 170, 3.
 terrorem, 141, 25. terroribus, 160, 12.
 tertia, *abl.* 117, 17. tertiam, 116, 20. tertio, 144, 4. tertio, *adv.* 142, 12. tertium, 60, 30. tertius, 132, 3.
 testabatur, 14, 4. testamento, 156, 24.
 testarum suffragia, 30, 30. *vid. ostracism*.
 testator, 40, 7. testes, 171, 6. testimonia, 74, 30. testimonii, 35, 31. testimonium, 35, 19.
 testudinibus, 9, 3. *Testudo est machina bellica tabulatis contexta ad urbis expugnation. De ejus usu et figura vid. Lips. Poliorcet. 1. 8.*
 testula, 21, 9. testularum, 17, 16. *vid. ostracism*.
 textit, 85, 28.
 Thaco, *reg. Aegypti, cui Agefilaus suppeticas tulit*, 107, 21. *Plutarch. in Agefil.*
 Thasii, *incol. Thasi*, 34, 16. Thasum, *ibid.* 11. *Thasus est insula maris*

- ris *Ægæi Thraciæ adjacens, generosis vitibus et insigni marmoris genere nobilitata. Hodie Taffo.*
 theatrum, 132, 10.
- Thebæ exitio creptæ, 94, 8. *Thebæ urbs est Bæotiæ a Cadmo condita, ad Ismenum fl. sita, hodie Thiva.* Thebani occidunt Lyfandrum, 35, 4. Thebar. arcem retinent Lacedæmonii, 96, 19. Thebani Spartam oppugnant, 94, 10.
- THEMISTOCLES, qua adolescentia et ingenio usus sit, 11, 2. &c. bello Corcyræo remp. præclare gerit, 12, 2. &c. configit primum cum Xerxe, eundemque, nactus opportunum locum, vincit, 14, 15. &c. mox eum in Asiam relegat, *ibid.* 30. &c. muros Atheniens. restituit consilio et arte, 15, 14. &c. ejicitur civitate testular. suffragiis, 17, 15. &c. absens prodicionis damnatur, *ibid.* 23. varia fuga agitur, *ibid.* 24. &c. ejus epistola ad Artaxerxem, 18, 29. opiniones de morte ejus, 20, 2. *De Themistoclis reb. vid. Plutarch. in Themistocle: Herodot. 8. Diod. 11. Thucyd. 3. Suid. Polyæn. 1. Justin. 2. Val. Max. Frontin. Pausan. passim.*
- Theopompus, *Chius orator, et historicus*, 47, 2.
- Theramenes, *nobilis Atheniens. Agnonis fil.* 42, 11. *Vid. Thucyd. l. 8.*
- Thermopylas, 13, 11. *Thermopylæ angustie sunt montis Oetæ in Theffalia, ubi ex Pthiotide in Phocidem transitus est; sic dictæ a Thermis, quia aquæ calidæ in montis faucibus scaturiunt; et a pylis, quas portas vocant: hodie dicuntur, Bocca di Lupo.*
- Theffaliæ, *region. sc. Græciæ, quæ olim pars Macedoniæ*, 99, 23. *Vacatur hodie Janna; ab aliis vero Comenolitari; plantis venenatis abundat.*
- Thracæ a Cimone fugati, 30, 7. pecuniæ Alcibiadis insidiantur, 45, 3. &c. vinolenti et Veneri, 47, 18. Thracia, 71, 3. *Thracia, hodie vulgo Romania, regio ampla est Europæ, a Septentrione inferiorem Mysiam, nunc Bulgariam, ob occasu superiorem, nunc Serviam, ab ortu Bosphorum et Propontidem habet.*
- THRASYBULUS patriam a 30. tyrannis liberat, 48, 8. Phylon occupat, 49, 6. mox Munychiam, *ibid.* 23. clementer victoria utitur, *ibid.* 28. &c. constituta pace legem oblivionis fert servatque, 50, 17. &c. qualis corona ei data, *ibid.* 26. &c. in tabernaculo denique interfectus est, 51, 13. *De Thrasybulo vid. Diod. 13. et 14. Xen. H. Gr. 1. 2. Thucyd. 8. Plutarch. in Alcibiade, Lyfandro, et Pelopida: Pausan. in Attic. Justin. 5, 9, 10. Val. Max. 4, 1. ext. 4, 5, 6. Cic. Ep. ad Attic. VIII. 3.*
- Thressa, Threicia, 68, 8.
- Thucydides, *gravissimus historicus*, 47, 2. *Scriptis bella inter Atheniens. et Lacedæmon. ejus opera sapius Demosthenes transcripsit, et memoriæ mandavit.*
- Thurios, 39, 29. *Thurii vel Thurium urbs est inter Crathim et Sybarim amnes sita: olim ipsum oppidum Sybaris dicebatur.*
- Thys vel Thys dynastes Paphlagoniæ, 77, 6. a Datame capitur, *ibid.* 24.
- Tiberi, *fl. Italiæ, qui Tusciam a Latio dividit, Romæ muros præterlabitur, et in Tyrrhenum mare devolvitur*, 144, 21. *Vocata est olim Abula, hodie Tevere.*

Tiberium

Tiberium Gracchum, trib. plebis propter sedition. occisum, 187, 16.
Vid. Plut.

tibi, 25, 12. et alibi *sæpius*.

tibiis, 88, 3.

Timæus, *Sicul. Historic. maledicentissim.* 47, 3. De eo *vid. Plutarch. in Nicia. Cic. de Orat. II. 14.*

timebant, 63, 12. timebatur, 43, 14. timens, 161, 5. timere, 17, 26. timerent, 59, 26. timeret, 62, 25. et alibi. timidi mater flere non solet, i. e. mater providi et cauti, qui timet iuste timenda, et prudens potius quam audax se non in pericula præcipitem mittit, 49, 19. timor, 38, 26. timore, 10, 18. et alibi. timorem, 39, 5. timori, 158, 5.

TIMOLEON Corinth. patriam a tyranno, Syracusas servitute, Siciliam oppressione liberat, 126, 4. &c. fratrem, qui tyrannidem occuparat, interfici iussit, *ibid.* 21. unde matris odium excitavit, et varia de se hominum judicia, 127, 3, 7. &c. Dionysio Sicilia depulso pepercit, *ibid.* 19. &c. Carthaginensium copias fugat, 128, 3. Mamercum capit, *ibid.* 6. res Siciliæ instaurat, *ibid.* 15. &c. privatus sponte factus, magno in honore vixit, *ibid.* 30. 129, 5. in senectute cæcitatem patienter fert, *ibid.* 10. &c. modestia ejus, *ibid.* 19. &c. pietas, *ibid.* 25. &c. prælia maxima natali die fecit, *ibid.* 31. convitior. patientia, 130, 2. &c. celebri sepultura honoratur, *ibid.* 20. Timoleonteum, sc. *Gymnasium in Timoleontis gratiam constitutum, in quo Timoleon sepultus, ibid.* 21. De Timoleonte *vid. Plutarch. in Timol. Diod. 16. Polyæn. 5. Suid. Timæi de eo scripta perierunt.*

Timophanes, *Timaneti et Demaristes fil. frater Timoleontis, 126, 13.*

TIMOTHEUS, Athen. describitur, 72, 3. ejus facta illustria, *ibid.* 5. &c. ei statua in foro ponitur, 73, 10. emeritus revocatur ad militiam, *ibid.* 16. &c. accusatur prodicionis et multatur, 74, 16. &c. Chalcidem se confert, *ibid.* 19. moderate et sapienter vixit, *ibid.* 28. De Timotheo, *vid. Diod. 15. et 16. Xenoph. 5. 6. Athen. 13. Suid. Plutarch. in Syll. Frontin. 1, 2, 11. et 2, 5, 47. Polyæn. 3. &c.*

timuissent, 119, 3.

Tiribazus præfectus Sardium, 55, 26.

Tisagoras, frater Miltiadis, 9, 21.

Tissaphernes, 53, 19. Artaxerx. Satrapes, cui regis jussu caput abscissum est propter defectionem. *Xenoph. in Agefil. et Diod. I. 14.*

Tithraustem, 53, 29. Chiliarch. Artax. qui regis jussu Tissapherni caput abscidit. *Xenoph. in Agefilao.*

titubantibus, quid agerent dubitantibus, 117, 4.

tollere reges, abrogare cor. potest. 34, 21. tolleret, 145, 16.

Torquatus, A. nobilis Roman. 166, 17. Torquato, L. Cof. Rom. 156, 15.

torque, 78, 1. Torque aureo Persarum Satrapes aliquando a rege donabatur; torques vero aureus insigne erat regium.

tot, 25, 19. et alibi.

tota, 43, 1. et alibi. tota, abl. 2, 7. et alibi. totam, 8; 17. et alibi. toti, 128, 19.

totidem, 9, 13. et alibi.

- totius, 61, 7. *et alibi.* toto, 121, 5. totum, 11, 13.
 tractasset, 35, 21. tractat, 114, 6.
 tractu, *serie*, 7, 26.
 tradam, 90, 9. tradant, 4, 25. tradebantur, 153, 11. tradenda,
 122, 22. tradere, 135, 18. traderet, 58, 18. traderetur, 76, 22. tra-
 di, 124, 27. tradidisset, 5, 14. *et alibi.* tradidit, 27, 11. *et alibi.*
 tradit, 63, 28. tradita, 43, 1. *et alibi.* traditus, 124, 26. *et alibi.*
 traduceret, 5, 7.
 tradunt, 13, 6.
 traduxit, 140, 22.
 trahi, 10, 4.
 trajecit, 104, 23. trajecto, 5, 5.
 tranquillitatis, 156, 13. tranquillitati, 158, 2.
 transacto, 19, 13.
 transferrent, 93, 25. transferretur, 22, 14.
 transfixit, 86, 2.
 transfugere, 106, 11. transfugit, 81, 8. transierant, 81, 26. trans-
 erat, 140, 16. transierit, 104, 24. transiit, 45, 9. *et alibi.* transisse,
 111, 19. transitum, 140, 18.
 translata est, 22, 29.
 transportaverat, 5, 21.
 Trasimenum, *sc. lac. Etruriæ*, 141, 4.
 Trebiam, *fl. prope Placentiam in Gallia Cisalpina*, 140, 28. *In Pa-*
dum sese effundit.
 trecenta, 142, 21. trecentarum, 13, 15. trecentas, 8, 24. tredecim,
 110, 5. tres, 16, 23. *et alibi.* tria, 43, 20. *et alibi.*
 tribuant, 805, 8. tribuebant, 42, 6. tribuebat, 129, 19. tribuerat,
 38, 3. *et alibi.* tribuerent, 43, 9. tribueret, 156, 7. *et alibi.* tribu-
 endis, 107, 14. tribui, 158, 5. tribuit, 148, 30.
 tribunus militum, *milit. præfectus, chiliarcha*, 150, 10. tribunus
 pleb. 153, 21. *Magistratus quidam a plebe electus, qui Senatorum et*
consulum potentiam coercuit, et plebi jura et opem tribuit. Tribuni
plebis primo duo erant tantum, postea quinque, tandem, A.U.C. 297.
decem.
 tribus, 41, 19.
 tributum, *partic.* 8, 10. tributus, *ibid.* 17.
 triduum, 120, 10. triennio, 140, 5. triginta, 14, 31. trimestre, 102
 18. triplex, 15, 11.
 tripodem, 24, 14.
 triremem, 39, 27. *et alibi.* triremes, 13, 3. *et alibi.* v. naves.
 tristem, *morosum, difficilem*, 88, 6.
 tritici, 154, 28.
 triumphum, 151, 1.
 triumvir, 163, 9. triumviri, *Octav. Anton. Lepid.* *ibid.* 18.
 Troade, *region. Asiæ, cujus urbs primaria Ilium*, 26, 9.
 Troezenem, *urb. sc. maritimam Peloponnesi*, 13, 4.
 tropæo, 15, 5. tropæum, 83, 10.
 tu, 54, 1. *et alibi.* tua, 90, 12. tuam, 18, 31.
 tuba, 69, 12.
 tuebantur, 76, 12. tuenda, 5, 14. *et alibi.* tuenda, *abl.* 171, 5. tu-
 endas,

- endas, 80, 23. tuendis, 68, 1, tuendo, 89, 9. tueretur, 17, 31.
tueri, 54, 24.
tui, 90, 5.
tulerant arma, 105, 3. tulerat opem, 161, 7. tulisse, *produxisse*, 163,
25. si ita tulisset fortuna, 114, 28. non tulit hoc Satrapes, 46, 5.
tulit legem, 50, 16. tulit calamitatem moderate, 129, 12. tulit,
accepit, 156, 23.
tum, 3, 13. *et alibi sæpius*.
tumultu, *sc. belli ingruente periculo et timore*, 6, 27.
tunc, 73, 19.
tunica, 78, 3.
tuos, 25, 12.
turbam, 81, 9.
turbido tempore, *de civili tumultu, et cæde*, 98, 29.
turpe, 1, 13. turpi, 28, 17. turpia, 1, 10. turpissimis, 60, 6. turpi-
ter, 49, 25. turpitudini, *dedecori*, 2, 10. turpius, 136, 11.
Tusculo, 50, 1. *Tusculum civitas olim erat Latii celeberrima, et mu-
nicipalis (i. e.) suo jure utens, pop. tamen Rom. honoribus fungens*.
tuta, 44, 31. tutam, 5, 23. tutelam, 110, 14. tuto, 19, 2. tuto,
adv. 18, 8. *et alibi*. tutum, 12, 11.
tuum, 19, 1.
tyranni, 10, 10. *et alibi*. tyrannide, 57, 2. tyrannidem, 9, 30. *et
alibi*. tyrannidi, 59, 13. tyrannidis, *ibid.* 17. tyrannis, *abl. pl.*
48, 8. *et alibi*. tyrannis, *nom. sing.* 60, 20. tyranno, 48, 7. tyrannor.
50, 3. tyrannos, *ibid.* 9. tyrannum, 62, 22. *et alibi*. tyrannus,
pro rege, 10, 7. tyrannus, *in malam partem acceptus sæpius
reperitur*.

V.

- VACATIONE usus est ætatis, *de sexagenario, quem ætas excusat,
quo minus se partibus et bellis civilibus misceat*, 158, 8.
vacuefactas, *desertas, bello vastatas*, 128, 16. vacuefecit Scyrum,
ejectis, sc. incolis, 30, 22.
vadimonium sistere, *dati vadibus, promittere se ad diem in judicium
ventur.* 160, 14. *Sigon. de Judic.* 1, 20.
vagina, 85, 28.
valde, 119, 3.
valebat apud regem meritis, *auctoritatem per merita obtinuit*, 53,
22. valebat, *speñabat*, 14, 14. valens, *potens*, 73, 19. valentes
opibus, 118, 16. valentior. 142, 15. valentissima, 135, 29. valere,
posse, 156, 31. valerent, 44, 10. valeret, *speñaret*, 12, 29. vale-
ret dicendo, 37, 10. valeret, *de lege, quæ vim et efficaciam habet,
et observatur.* 50, 19. non valeret pedibus, *infirmus esset pedibus*,
124, 17. valetudine, *infirmis*, 141, 2. valetudinem, *cod. sensu*,
129, 16. valetudinis prosperitate usus est, 170, 19.
vallum, 81, 17.
valvas, 28, 11.
valucri, 7, 19. valuerunt, 8, 3. valuiffe, 48, 19. valuit, 6, 10. *et alibi*.
varietas,

- varietas fortunæ animadvertenda, 74, 24. variis, 148, 21. varius, 24, 2.
 vasa, 146, 6.
 vates, 167, 11.
 ubi, *adv. loci*, 18, 12. *et alibi*. ubi, *quando*, 79, 15 *et alibi*. ubi-
 nam, 161, 19.
 vectigalibus, 143, 22. vectigalis, 45, 12.
 vectus, 71, 22. *et alibi*.
 veheretur, 146, 13. vehiculo, 124, 17. *et alibi*. vehitur, 79, 16.
 vel, 5, 26. *et alibi*.
 vela, 144, 14.
 velimus, 87, 10. velint, 117, 6. velle, 53, 30. *et alibi sæpius*. vel-
 lem, 139, 14. vellent, 3, 8. *et alibi*. vellet, 3, 21. *et alibi*.
 velut, 138, 12.
 venari, 47, 21. venaticis, 97, 30. venatoriam, 78, 4. venatum, 79, 11.
 vendidissent, 163, 19.
 venditavit se florentibus, *potentibus officiose obsecutus est*, 162, 19.
 venenatas, 146, 5. venenum, 148, 19. *et alibi*.
 venerant, 41, 21.
 venerari, 54, 3.
 Veneris, 47, 19. Venereo, 27, 2.
 veneris in conspectum, 54, 3. venerit, 47, 10. venerunt in hostium
 potestatem, 33, 9. *et alibi*. veni, 18, 29.
 veniam dedit, 19, 16.
 veniebat, 118, 27. *et alibi*. veniemus, 2, 24. venienti, 85, 29. ve-
 nio, 76, 1. venire, 19, 14. *et alibi*. venirent, 7, 31. venires, 119,
 13. veniret in colloquium, 85, 11. veniret, *eveniret, accideret*,
 148, 7. venisse, 47, 20. *et alibi*. venissent, 93, 9. *et alibi*. ve-
 nisset, 4, 1. *et alibi*. venit in opinionem, 9, 9. veniunt, *accidunt*,
 167, 11.
 ventis, 144, 14.
 ventitavit, 156, 9.
 vento, 4, 1.
 ventre, 165, 17.
 venturum, 61, 4.
 ventus, 4, 2.
 venundari, 58, 21.
 Venuſiam, *Colon. scil. Roman. inter Apuliam, et Lucaniam*, 142, 3.
Hic natus erat Horatius, unde dict. Venuſinus.
 venusta, 119, 21.
 ver, 114, 5.
 vera, 111, 30. vera, *abl.* 53, 8. *et alibi*.
 verba fecit pro eo, *causam egit*, 9, 20. verba dedit imperatori, *dele-*
git, 141, 21.
 verberibus, 113, 25.
 verbis, 14, 9. *et alibi*. verbo, 91, 7. verbosiores, 169, 27.
 vere, 48, 20. *et alibi*.
 verens, 14, 26. *et alibi*.
 vereor, 96, 3. *et alibi*. vererentur, *reverentia prosequerentur*, 166, 7.
 vereretur, 77, 16.
 vergit,

- vergit, 30, 25.
 verissime, 11, 21.
 veritatis, 88, 27.
 veritus est, *honore et obsequio mitigavit*, 156, 20.
 vero, 2, 8. *et alibi sæpius*.
 versabatur, 11, 15. versari, 18, 8. versatur, 2, 16. versatus, 10, 2. *et alibi*.
 versibus, 168, 21. versum, 61, 29.
 versuram facere, *mutuam pecuniam sumere, ut solvatur debitum*, 154, 18.
 versus, 24, 18. versuum, *periodos*. 90, 25.
 vertente anno, 104, 24.
 verum, 84, 1.
 vesperascente cœlo, 97, 29.
 veste, 26, 3. *et alibi sæpius*.
 vestigia, 128, 25.
 vestimentorum, 46, 21. vestitu, 107, 26. *et alibi*. vestitum, 26, 2.
 vestram, 51, 4.
 vetarent, 15, 28. vetaretur, 136, 14.
 veterani, 115, 29. veteranorum, 116, 3. vetere, 158, 21. veterem, 73, 14. veteres, 30, 22. veteribus, 128, 15. veteris, 124, 19.
 Vettones, *pop. sc. citerioris Hispaniæ, inter Anam et Tagum fluv.* 136, 30.
 vetuit, 49, 28.
 vetustate, 169, 29. vetustos, 136, 20.
 vexabat, *populabatur*, 78, 31. vexabatur, *premebatur ab hoste*, 113, 10. vexaretur, *huc illuc distraheretur*, 160, 13. vexat, 84, 27. vexatam, 126, 7.
 vi, 7, 23. *et alibi sæpe*.
 viæ, 116, 11. viam, 172, 1.
 vicesimam, 83, 6. vicesimo, 33, 4. vicies, 165, 23.
 vicinitati, 46, 10.
 vicisse, 95, 2. vicissent, 134, 23. vicit, 66, 8. *et alibi*. victas, 45, 14. victi, 41, 18. *et alibi*. victis, 44, 30. victo, 119, 9. victor, 34, 10. victorem, 2, 8. victores, 41, 17. victori, 104, 13. victoria, 15, 4. *et alibi*. victoria, *abl.* 24, 11. *et alibi*. victoriæ, 8, 9. *et alibi*. victoriam, 69, 18. victorias, 42, 6. victoribus, *ibid.* 15. victoriis, 15, 22.
 victu, 60, 12. *et alibi*. victum, 50, 2.
 victum, 103, 27.
 victus, 47, 17.
 victus est, 14, 19.
 vide, 95, 9. videant, 70, 26. videantur, 131, 2. videar, 96, 5. videas, 164, 27. videatur, 162, 29. videbant, 54, 31. *et alibi*. videbantur, 42, 8. *et alibi*. videbat, 7, 28. videbatur, 10, 2. videmur, 87, 11. videntur, *ibid.* 3. videor, 163, 25. videre, 107, 9. viderent, 7, 9. *et alibi*. viderentur, 64, 5. *et alibi*. videret, 27, 24. *et alibi*. videretur, 10, 4. *et alibi*. videri, 15, 21. viderunt, 46, 23. *et alibi*. videtur, 8, 9. *et alibi*. vidissent, 84, 13. vidisset, 31, 28. *et alibi*. vidit, 34, 15. *et alibi*.

vidua,

- vidua, 2, 6.
 vigilantia, 109, 13. vigilia, 117, 17. vigiliæ, 51, 11.
 viginti, 82, 26. *et alibi*.
 vignerant, 41, 17.
 villam, 165, 28.
 vim, 13, 13. *et alibi*. vim barbaror. *multitudin*. 30, 15.
 vincebat, *antecellebat*, 109, 12.
 vinctum, 78, 5.
 vincula epistolæ, *fignum*, 27, 6. in vincula coniectus est, 26, 18.
 vinculis, 25, 7.
 vindicaret patriam in libertatem, 48, 9. vindicat sibi plurima, *ibid.* 19. vindicavit, 94, 9.
 vineis, 9, 3. *Vinea instrumentum est bellicum in oppugnandis urbibus accessibus serviens, quos tegit &c. Vid. Lipsf. Poliorcet.* 1. 7.
 vino, 98, 9. vinolenti, *ibid.* 20. vinolentos, 47, 18. vinum, 19, 29.
 violandum, 160, 7. violare clementiam, *contra clementiam aliquid facere*, 46, 5. violare cedentes, *occidere*, 49, 28. violari templum nefas, 27, 17. violasset sacra, 39, 23. violatus, *læsus, injuria affectus*, 99, 22.
 Vipsanius, 163, 1. v. Agrippa.
 vir, 84, 18.
 vires, 48, 17.
 virginem, 169, 10. virgo nubilis, 89, 13.
 virgulis, 50, 26.
 viri, 15, 2. *et alibi sæpius*.
 viribus, 47, 12. *et alibi*.
 virilem sexum, *pro filiis*, 101, 15. viris, 79, 4. *et alibi*. viritim, 24, 8.
 virium, 88, 16.
 viro, 2, 1. virorum, 1, 3. *et alibi*. viros, 16, 21.
 virtus, 47, 15. *et alibi*. virtute, *fortitudine bellica*, 4, 13. *et alibi*. virtutem, 61, 21. *et alibi*. virtutes, 17, 18. virtuti, 105, 24. *et alibi*. virtutibus, 24, 3. *et alibi*. virtutis, 31, 5. virtutum, 148, 19.
 virum, 19, 16. *et alibi*.
 vis repentina, *tumultus, seditio*, 38, 26.
 visa, 9, 9. visendi, 41, 31. viso, 141, 25. visum, 60, 29. *et alibi*.
 vita, 32, 3. vitæ, 24, 2. *et alibi*. vitam, 28, 25.
 vitarent, 147, 14. vitaret, 158, 3.
 vitas, 2, 24.
 vitavit, 83, 28.
 vitia, 11, 2. vitiis, 24, 3. *et alibi*. vitio, *culpa, pertinacia*, 105, 19. vitium, 70, 24.
 vitulina, 108, 3.
 vivas, 146, 6. vivebat, 11, 9. *et alibi*. vivendi, 154, 4. viventi, 109, 7. vivere, 46, 25. *et alibi*. viveret, 17, 19. *et alibi*. vivo, 112, 28. *et alibi*. vivum, 77, 23. vivus, 133, 12.
 vix, 23, 2. *et alibi*.
 vixerit, 165, 25. vixerunt, 149, 4. vixi, 95, 3. vixisse, 28, 13. vixit, 68, 4. *et alibi*.

ulscisci,

- ulcisci, 162, 25.
 ulla, 129, 5. *et alibi.* ulla, *abl.* 62, 28. *et alibi.* ullah, 15, 18. *et alibi.* ulli, 16, 4. ullis, 170, 24. ullius, 82, 3. ullo, 75, 7. *et alibi.* ullum, 22, 8.
 ultima, *prima*, 153, 1. ultimis, 170, 3.
 ultum, 55, 16.
 una, 123, 26. una, *abl.* 38, 19. *et alibi.* una, *adv.* 115, 1. unam, 34, 8. unaquaque, 33, 23.
 unde, 19, 29. *et alibi.*
 undecim viris traduntur publice damnati apud Atheniens. *sc. iudicibus, quibus cura carceris et supplicior. demandata*, 124, 26. *Vid. Signon. 4. de rep. Athen. 3.*
 undique, 16, 6.
 unguenta, 108, 5.
 uni, 73, 11.
 universa, 41, 30. *et alibi.* universa, *abl.* 91, 21. universam, 94, 8. universi, 84, 15. *et alibi.* universis, 106, 10. universos, 14, 3.
 unius, 15, 2. uno, 30, 15. *et alibi.*
 unquam, 58, 6. *et alibi.*
 unum, 38, 21. *et alibi.* unus, 30, 27. *et alibi.*
 vobis, 91, 12.
 vocabantur in crimen, *accusabantur tanquam rei*, 74, 13. vocabat eos *ad cenam*, 165, 18. vocant, 30, 31. vocantur, 6, 31. vocato, 98, 22. vocatur, 8, 18. *et alibi.* vocatus, 38, 22. *et alibi.* vocavit ad arma, 123, 23. vocis, 153, 10. vocitarant, 64, 27.
 volebant, 84, 17. *et alibi.* volebat, 54, 11. *et alibi.* volo, 19, 13. voluerat, 46, 19. *et alibi.* voluerimus, 105, 27. voluerint, *ibid.* 30. volueris, 25, 17. voluerit, 69, 14. *et alibi.* voluerunt, 22, 28. *et alibi.* voluissent, 104, 18. voluisset, 67, 13. *et alibi.* voluit, 49, 31. *et alibi.*
 volumen, 152, 19. volumina, 166, 31. volumine, 90, 23. voluminis, 2, 22.
 Volumnium, P. Attici amicum, 161, 6.
 volumus, 162, 16. volunt, 91, 10. voluntas, 64, 26. voluntate, 4, 20. *et alibi.* voluntatem, *consilium*, 34, 16. voluntati, 79, 2.
 vos, 171, 6.
 vota, 34, 26, voti, 130, 15.
 urbana, 156, 8. urbanum, 30, 4. urbe, 7, 20. *et alibi.* *sæpius.* urbem, 4, 24. *et alibi.* urbes, 41, 23. *et alibi.* urbibus, 34, 6. urbis, 61, 8. *et alibi.* urbium, 5, 10.
 usque est, 10, 12. usque, 41, 27.
 usquam, 82, 4. usque eo, 60, 9. *et alibi.*
 usu, 148, 6. usui, 53, 18. usum, 88, 17. *et alibi.* usuram ab aliquo accipere, 154, 20. usuris multiplicandis æs alienum crescit, *ibid.* 25. usurum, 159, 8. usurus, 120, 1. usus, *partic.* 19, 26. *et alibi.* *sæpius.*
 ut, 2, 22. *et alibi.* *sæpius.* ut, *quemadmodum*, 8, 12. *et alibi.* ut, *simul ac*, 17, 23. *et alibi.*
 utendum, 91, 12. utens temporibus, *inserviens*, 88, 25.
 uter, 157, 4.

uterere.

- uterentur, 2, 2. *et alibi*. uteretur, 59, 9. *et alibi*.
 uterque, 101, 12.
 uti, *verb.* 19, 22. *et alibi*.
 Uticam, *Africæ*, sc. civitat. hodie Biserta, 135, 28. *Hic Cato seipsum ferro transfodit. Hæc urbs 60. stadiis a Carthagine distat, antequam Carthago fundata fuisset, a Tyriis condita: quod videtur testari Sil. Ital. lib. 3.*
     Proxima Sidoniis Utica est effusa maniplis,
     Prisca situ, veteresque ante arces condita Byrsæ.
 utile, 7, 31. *et alibi*. utilia, 90, 1. utilissimum, 39, 31. utilitate, 15, 13. utilitatem, 88, 18. utilitati, 40, 14. utilis, 6, 4.
 utinam, 104, 17.
 utique, 88, 13.
 utpote, 139, 10.
 utraque, 57, 2. *et alibi*.
 utres, 116, 24.
 utrique, 9, 9. utrique, *dat. sing.* 96, 8. utrique, *n. pl.* 85, 17. utriusque, 59, 26. utrobique, 145, 29. utrorumque, 94, 10. *et alibi*. utroque, 55, 9.
 utrum, *an*, 7, 4.
 utrumque, 118, 28.
 vulgi, 64, 25. *et alibi*. vulgo, 96, 2. vulgo, *adv.* 42, 16. vulgus, 81, 11. *et alibi*.
 vulnera, 105, 1. vulneratur, 112, 16. vulneratus, 49, 30. vulneribus, 9, 18. vulnus, 94, 30. vulnus, sc. *luctum*, *et damnum*, quod *parens ex morte liberor. sentit*, 61, 23. *et alibi*.
 vult, 90, 1. vultis, 91, 11.
 vultu, 28, 6. vultus, 171, 17.
 uxore, 77, 24. uxorem, 2, 14. *et alibi*. uxores, 29, 12. uxori, 112, 29. uxoris, 132, 25.

X.

- XENOPHONTE, 101, 2. *Gr. historico, duce etiam fortissimo, qui et calamo et ense inclaruit; hoc res immortalitate dignas gessit, illa res gestas immortalitati consecravit. Socratis erat auditor, inde etiam dicitur Socraticus, ob suavitatem vero styli, Apis Attica, et Musæ Attica vocatur; de eo Cic. l. 2. de Orat.*
 Xerxes, *Darii fil.* mari et terra bellum infert Europæ, 12, 15. in Asiam demigrat, 14, 31.

Z.

- ZACYNTHIOS, *e Zacyntho ortos*, 64, 1. *Zacynthus autem insula est non longe a Cephalenia in Ionio mari, nunc vulgo Zante.*
 Zama, 142, 20. *Urbs est Africæ, ubi olim sedem habuit regiam Juba. Hic Hannibal a Scipione victus et fugatus est.*

FINIS.

